

โรงหม้อ ๑

วิวัฒน์ เตมียพันธ์

ฉัตรชัย อินทรโชติ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

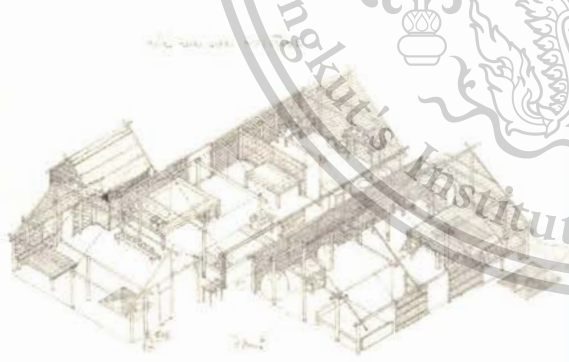
รายงานวิจัยปีการศึกษา ๒๕๒๔

เรือนเครื่องผูกขาวนา (โรงนา) ที่หมู่ ๑

ตำบลคอกกระบือ อำเภอเมืองสมุทรสาคร

จังหวัดสมุทรสาคร

บันทึกการวิจัยโดยนางวิวัฒน์ เตมียพันธ์
และนายฉัตรชัย อินทรโชติ
ลาดกระบัง
๑๕ มิ.ย. ๒๕๒๕

หน้าปก : บ้านนายเหม พวงเนียม

ภาพปกหลัง : ภาพแสดงอาคารสามมิติ บ้านนายเหม พวงเนียม

RC14

๑๗๔๒๖

๒๕๒๕

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

แม้ว่าลิขสิทธิ์ในเอกสารนี้ยังคงมีอยู่ก็ตาม ผู้อ่านทั้งหม่อมให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เลขทะเบียน 139004

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

วันพิมพ์ ปี 20 ต.ค. 2558

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

วิวัฒน์ เตมียพันธ์

เรือนเครื่องผูกชวานา (โรงนา) ที่หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ

อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

กรุงเทพฯ: ทริปเพิลกรุ๊ป, ๒๕๕๗. ๓๐๔ หน้า

๑ เรือนเครื่องผูกชวานา ๒ สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น

๓ คติความเชื่อพิธีกรรมท้องถิ่น ๔ เทคโนโลยีการก่อสร้างพื้นถิ่น

ISBN: ๙๗๘-๖๑๖-๗๘๒๒-๔๒-๖

หนังสือ

เรือนเครื่องผูกชวานา (โรงนา) ที่หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ

อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

ISBN: ๙๗๘-๖๑๖-๗๘๒๒-๔๒-๖

รายงานวิจัย

ปีการศึกษา ๒๕๒๔

ผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์วิวัฒน์ เตมียพันธ์

ภาพถ่ายและแบบสถาปัตยกรรม

รองศาสตราจารย์วิวัฒน์ เตมียพันธ์

พิสูจน์อักษร

อาจารย์ ดร.ชุมพร มุรพันธ์

ภาคบุตร ชาญสุวิทยานันท์

ออกแบบปก

ภาคบุตร ชาญสุวิทยานันท์

พิมพ์ครั้งที่ ๑

เมษายน ๒๕๕๗

จำนวนพิมพ์

๑,๒๐๐ เล่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่าในรูปแบบใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

๙๔ ต.แจ้งวัฒนะ ซ.๖ แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

โทรศัพท์: ๐-๒๕๒๑-๘๔๒๐๐

Forbuden to photocopy the content, and cite the document when use.

เรื่องหม่อม

วิวัฒน์ เตมียพันธ์

ฉัตรชัย อินทรโชติ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คณะที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ อนุวิทย์ เจริญศุภกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอกพงษ์ จุลเสนีย์

รองศาสตราจารย์ สุรพล สุวรรณ

อาจารย์ ดร. เกรียงไกร เกิดศิริ

ภาณุเขต จันทน์ฉาย

คมสัน เกียรติสุไพบูลย์

รังสียา วิจิตรสกลธ์

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ สุพัฒน์ บุญยฤทธิกิจ

อาจารย์ ดร.ชুমพร มูรพันธ์

ภคบุตร ชาญสุวิทยานันท์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น
ผู้สนับสนุนทุนวิจัย
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่นำไปใช้
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.
เลขที่ ๑ ซอยฉลองกรุง ๑ แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง ๑๐๕๒๐

รายงานวิจัย

เรื่อง เรือยนต์เรืออเนกชนวน (โรงงาน) ที่หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ

อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิวัฒน์ เตมียพันธ์

อาจารย์ฉัตรชัย อินทรโชติ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุน ด้วยเงินงบประมาณแผ่นดิน

ประจำปี ๒๕๒๔

ของ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

วิทยาเขต เจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

วังนวมู่เอ๋

วิวัฒน์ เตมียพันธ์

ฉัตรชัย อินทรโชติ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สารบัญ

คำนิยม

กิตติกรรมประกาศ

บทที่ ๑	บทนำ	๑๑
บทที่ ๒	การนำสู่การวิเคราะห์	๑๗
บทที่ ๓	การวิเคราะห์	๓๗
	แผนที่แสดงตำแหน่งของบ้าน ๑๑ หลัง	๔๔
	บ้านหลังที่ ๑	๑๐๗
	บ้านหลังที่ ๒	๑๑๙
	บ้านหลังที่ ๓	๑๓๕
	บ้านหลังที่ ๔	๑๔๙
	บ้านหลังที่ ๕	๑๖๓
	บ้านหลังที่ ๖	๑๗๗
	บ้านหลังที่ ๗	๑๙๓
	บ้านหลังที่ ๘	๒๐๙
	บ้านหลังที่ ๙	๒๒๕
	บ้านหลังที่ ๑๐	๒๔๑
	บ้านหลังที่ ๑๑	๒๕๕

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

บทที่ ๔ สรุปผลของการวิจัย ๒๙๑

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม ๒๙๕

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

ประวัติย่อของผู้ทำวิจัย ๒๙๘

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

คำนิยม

โครงการวิจัย “เรือนเครื่องผูกชานา (โรงงานที่จังหวัดสมุทรสาคร)” ร.ศ. วิวัฒน์ เตมียพันธ์ ได้ดำเนินการร่วมกับอาจารย์ ฉัตรชัย อินทรโชติ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ เมื่อแล้วเสร็จ อาจารย์วิวัฒน์ได้ทำรายงาน โดยการเขียนคัดลายมือทุกส่วน ตั้งแต่เนื้อความตลอดจนถึงภาพลายเส้นทั้งหมด ซึ่งเป็นความสามารถเฉพาะตัวมาแต่ครั้งยังเป็นกระเปาะมือหนึ่งในการเขียนภาพลายเส้นทั้งหมด สมัยยังเป็นนิสิตที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายงานฉบับนี้เผยแพร่อยู่ในวงจำกัดมาก มีสำเนาอยู่ที่ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ไม่เกินสองแห่ง รายงานการวิจัยสถาปัตยกรรมพื้นบ้านฉบับแรกของประเทศไทย จึงอยู่ในวงจำกัดอย่างแคบๆมานานกว่าสามทศวรรษ การได้พิมพ์เผยแพร่ในรูปการพิมพ์ร่วมสมัย จะก่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาสถาปัตยกรรมพื้นบ้านได้กว้างขวางกว่าเดิม โดยหลักการแล้ว การศึกษาสถาปัตยกรรมพื้นบ้าน จะต่างกับการศึกษาสถาปัตยกรรมแบบประเทศที่มีวัฒนธรรมขั้นสูง (ฉบับหลวง) อย่างสิ้นเชิง เพราะเป้าหมายไม่ได้อยู่ที่สุนทรียภาพของรูปแบบ และหรือคติสัญลักษณ์ที่ซับซ้อน แต่เป็นการศึกษาอย่างเป็นองค์รวมของระบบนิเวศน์วัฒนธรรมของการดำรงชีวิต และสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นอินทรีย์เดียวกัน ซึ่งผู้วิจัยได้เข้าถึงแก่นของการศึกษาอย่างน่ายกย่อง (โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อได้ฟังการบรรยายโดยผู้วิจัยบรรยายที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรอย่างต่อเนื่องอยู่หลายปี) ในขณะที่ตัวงานสถาปัตยกรรมของเรือนเครื่องผูกชานาแบบพึ่งพาวิถีสุทธธรรมชาติโดยรอบ ก็จะเป็นตัวแบบทางประวัติศาสตร์ของภูมิปัญญาชาวบ้านอีกโสดหนึ่งด้วย (ก่อนความเจริญแบบเมืองจะเข้าถึง)

นั่นผู้วิจัยจึงได้ทำการรังวัดแผนผังตัวเรือน การใช้พื้นที่ในชีวิตจริง ตลอดจนถึงขนาดเครื่องผูกอย่างละเอียด ซึ่งต้องใช้ความพากเพียรในงานภาคสนามอย่างมาก การได้เผยแพร่ในสื่อร่วมสมัยก็น่าจะคุ้มค่ากับความวิริยะอุตสาหะของถาวรวิชัยในครั้งนี้แน่นอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

๐๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๗

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

กิตติกรรมประกาศ

ในการทำวิจัยเรื่องนี้ นอกจากได้รับความกรุณาทางงบประมาณจากรัฐบาลแล้ว คณะผู้ทำการวิจัยขอขอบคุณคุณสมเชื้อ ทรัพย์วงศ์ศรี หัวหน้าสำนักงานจังหวัดสมุทรสาครที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดสมุทรสาคร

ขอขอบคุณเจ้าของบ้านทุกหลังที่อนุญาตให้เข้าไปรังวัดและให้สัมภาษณ์ ซึ่งท่านเหล่านี้ต่างให้ความรู้และอำนวยความสะดวกในการสำรวจเป็นอย่างดี ดังรายชื่อที่ปรากฏอยู่ในรายงานวิจัยนี้แล้ว

ขอขอบคุณอาจารย์เอกพงษ์ จุลเสนีย์ที่กรุณาเอื้อเฟื้อบริการขับรถให้คณะผู้สำรวจออกสังเกตการณ์ในขั้นแรก ตลอดจนคุณเรณู มณีพิทักษ์ และคุณนิตยา ชันแก้ว ที่ได้ช่วยตรวจแก้คำผิดจากต้นฉบับและได้ช่วยพิมพ์ตีพิมพ์ด้วยความอดทน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

วิวัฒน์ เตมียพันธ์

ฉัตรชัย อินทรโชติ

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บทนำ

การสำรวจและค้นคว้าสถาปัตยกรรมพื้นบ้าน “เรือนเครื่องผูกชาวนา” (เรือน) ขนานเส้นทางถนนธนบุรีปากท่อ ในตำบลบางน้ำจืด, ตำบลคอกกระบือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อเป็นการวิจัยของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

ความเป็นมาของโครงการและความมุ่งหมายของการวิจัย

เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม รูปแบบทางค่านิยมและเทคนิควิทยาของสังคมแบบเมือง แพร์ ระบาดเข้าสู่สังคมชนบท ทำให้ชุมชนชนบทได้เริ่มเปลี่ยนรูปแบบในการก่อสร้าง มีส่วนทำให้สถาปัตยกรรมพื้นบ้านอัน เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่นมีส่วนเปลี่ยนแปลงไป เรือนพักที่เป็นสถาปัตยกรรมท้องถิ่นได้มีการเริ่มรื้อถอน ทำลาย และสร้างเรือนพักอาศัยขึ้นใหม่ที่ไมคงรูปทรงแบบดั้งเดิม มีผลให้หลักฐานทางสถาปัตยกรรมพื้นบ้านหมดไปในที่สุด

เรือนพักอาศัยของแต่ละท้องถิ่นนั้นย่อมมีลักษณะเฉพาะตัวและเป็นรูปแบบทางประเพณีนิยม (TRADITION BUILDING TYPE) ที่ประชาชนนิยมสร้างสืบเนื่องกันต่อมาเป็นเวลาหลายชั่วอายุคนแล้ว ลักษณะเรือนพักอาศัยแบบ พื้นถิ่นหรือพื้นบ้าน เป็นสถาปัตยกรรมพื้นฐานที่นักมานุษยวิทยาและนักสังคมวิทยาถือว่าเป็นแหล่งศูนย์กลางที่สะท้อน ถึงสภาพวัฒนธรรมของแต่ละสังคมได้เป็นอย่างดี^(๑)

สถาปัตยกรรมพื้นบ้านนั้น เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงตัวอัจฉริยภาพในทางสร้างสรรค์ของประชาชน^(๒) ย่อมมี ความสำคัญที่ผู้ออกแบบในปัจจุบันจะต้องตระหนักถึงด้วยว่าแบบแผนของอาคารนั้นแสดงถึงความสามารถในการใช้ วัสดุและการออกแบบที่เหมาะสมกับสภาพดินฟ้าอากาศของท้องถิ่น ทั้งยังเผยให้เห็นถึงวิถีทางในการดำรงชีวิตของ ชุมชนแต่ละท้องถิ่นอีกด้วย^(๓)

เอกสารที่เขียนคือ ARCHITECTURAL ASSOCIATION SCHOOL OF ARCHITECTURE PROSPECTUS 1977, P.55 นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

^(๒) MLADEN MNTCHEV, LA MAISON BULGARE ANCIENINE ET SON ADAPTATION A LA VIE MODERNE, MONVNIUM VOL. XV XVII, 1977 ไม่ว่ากรณีใดๆทางสน ออกทงหามมเทตดแปลงเนอหา และตองอององถึงเจาของเอกสารทุกคร้งทมการนาไปเซ P.46

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.
^(๓) ROBIN SPENCE, "BUILDING SIMPLE WAY TO DO IT" INTERMEDIATE TECHNOLOGY SLIDE SET 6 (INTERMEDIATE TECHNOLOGY DEVELOPMENT GROUP, 9 KING ST, LONDON W.C.2) P.2

อนึ่ง เนื่องจากในช่วงเวลาปัจจุบันนี้ทางการศึกษาของไทยในสถาบันอุดมศึกษาเริ่มเล็งเห็นความสำคัญของเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของชาติ มีหลายสถาบันที่ทำการค้นคว้าถึงคตินิยมบ้าน หรือคติพื้นถิ่น (FOLK LORE) บางแห่งถึงกับเปิดสอนเป็นวิชาหนึ่งในสถาบันเลยก็มี วิชาคติพื้นถิ่น (FOLK LORE) นั้นย่อมกินความถึงการศึกษาศาปัตยกรรมพื้นบ้านด้วย^(๔)

การสำรวจและศึกษาศาปัตยกรรมพื้นบ้านของไทยเราในแต่ละท้องถิ่น จึงต้องดำเนินการโดยริบด่วน เพื่อเก็บหลักฐานทางรูปแบบอาคารโดยการศึกษาและบันทึกหลักฐานรูปแบบของอาคารไว้ เพื่อใช้ในการศึกษาวิชาสถาปัตยกรรมพื้นบ้านก่อนที่จะหลักฐานต่างๆ ทางด้านสถาปัตยกรรมจะสูญหายไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษารูปแบบและระบบการก่อสร้างและวัสดุ
๒. ศึกษาการใช้เนื้อที่ที่ใช้อยู่ และวิถีชีวิตของผู้พักอาศัยและขนาดครอบครัว
๓. ความสัมพันธ์ระหว่างวิถีชีวิตกับรูปแบบอาคาร
๔. ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อที่ที่ใช้อยู่ภายในอาคารกับสภาพแวดล้อมของบริเวณบ้าน
๕. การปลูกพืชผลเพื่อการดำรงชีวิตและความงามภายในบริเวณบ้าน
๖. การเลี้ยงสัตว์เพื่อการดำรงชีวิต (ถ้ามี)

ประโยชน์ที่จะได้รับ

๑. เพื่อเป็นการบันทึกรูปแบบของอาคารไว้สำหรับศึกษา
๒. เห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิถีชีวิตชาวบ้านกับรูปแบบอาคาร
๓. ทราบถึงระบบวิธีการก่อสร้างและการใช้วัสดุท้องถิ่น
๔. เพื่อใช้ประกอบการสอนในวิชาออกแบบและวิชาเทคโนโลยีการก่อสร้าง
๕. เพื่อใช้เป็นข้อมูลแก่นักศึกษาจะนำไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในการออกแบบ

วิธีการวิจัย

เป็นการวิจัยสนาม (FIELD RESEARCH) และหาข้อมูลจากตำรา, หนังสือ, เอกสาร, บทความที่เกี่ยวข้องมาประกอบเป็นหลักฐานในการอ้างอิงคัดลอกข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การหาข้อมูลจากสนามในสถานที่จริงนั้นแยกลักษณะการทำงาน ๒ ประเภท คือ

๑. สัมภาษณ์จากตัวบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าของบ้าน ช่างปลูกเรือน ชาวบ้านทั่วไป จากหลักฐานที่เป็นจริง จากแหล่งที่มีอยู่จริง ข้อมูลเหล่านี้มีประโยชน์มากเพราะข้อมูลบางอย่างจะหาไม่พบในเอกสารหรือตำรา
๒. สำรวจหรือสังเกตโดยการรังวัดขนาดอาคารและสภาพแวดล้อมโดยการสุ่มตัวอย่างพร้อมกับบันทึกภาพถ่ายเอาไว้ การสำรวจครั้งนี้จะเน้นถึงงานสถาปัตยกรรมที่เป็นพื้นบ้านดั้งเดิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed to be used for commercial purposes. © ๑๑ กันยายน ๒๕๖๑ หน้า ๑-๒

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

อุปกรณ์ที่ใช้ในการสำรวจครั้งนี้ ได้แก่ กล้องถ่ายรูป เซมิทิก เทปวัด เทปอัดเสียงในการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจภาคสนาม และภาคเอกสารที่เกี่ยวข้อง ประเมินผลสรุปลักษณะของอาคารตามที่ได้ คั่นคว่ำและวิเคราะห์มาตามหลักวิชาการสถาปัตยกรรม

เหตุผลการเลือกสถานที่และลักษณะอาคาร

ตามปกติและความเข้าใจของคนทั่วไปที่ศึกษาเกี่ยวกับเรือนไทย มักคั่นคว่ำเรือนประเภทเรือนเครื่องสับหรือ เรือนไม้จริง และเรือนเครื่องผูกเป็นส่วนมาก การศึกษาเรือนเครื่องผูกนั้น มักคั่นคว่ำและกล่าวถึงเรือนประเภทยกใต้ถุน สูง แต่ยังมีเรือนเครื่องผูกอีกประเภทหนึ่งที่นิยมสร้างติดกับระดับพื้นดิน ที่ชาวบ้านทั่วไปเรียกเรือนชนิดนี้ว่า “โรง” หรือ “โรงนา” นั้นถูกละเลยไม่มีการคั่นคว่ำศึกษากัน เรือนประเภทนี้มีอยู่ทั่วไปในภาคกลาง มีมากในกลุ่มภูมิภาคที่ติด กับชายฝั่งทะเล โดยเฉพาะแถบจังหวัดสมุทรสาคร, นครปฐม, สมุทรปราการ และแถบอำเภอหนองแขมต่อกับมหาชัย และเขตบางขุนเทียน เป็นพื้น เป็นเรือนที่อยู่อาศัยของชาวนาที่ปลูกอยู่ในที่นาทำกินของตน วัสดุก่อสร้างมักเป็นเรือนกรู จากผสมไม้ไผ่ และปัจจุบันนี้มีหลงเหลืออยู่ไม่มากแล้วอีกทั้งเนื่องจากได้มีการตัดถนนสายธนบุรีปากช่อง เมื่อเร็วๆ นี้ ได้ตัดผ่านหมู่บ้านชาวนาประเภทนี้ ที่นาทำกินของชาวบ้านที่อยู่ติดกับถนนตัดใหม่ได้เริ่มถูกนายทุนกว้านซื้อไว้เสียเป็น จำนวนมาก เกิดมีหมู่บ้านจัดสรรโรงงานเริ่มขยายตัวมาตั้งเส้นทางคมนาคมสมัยนี้ ชาวนาที่ทำนาอยู่เดิมเริ่มเปลี่ยนอาชีพ และขายที่นาไป ส่วนพวกที่ไม่ขายที่ดินก็ได้ขายหน้าดินเพื่อใช้ในการถมที่ก่อสร้างในเมืองและถมที่เพื่อสร้างหมู่บ้าน จัดสรรที่เพิ่มขึ้น เป็นเหตุให้ผู้มีรายได้จากการขายที่และหน้าดินเริ่มรื้อถอนสร้างอาคารบ้านพักเป็นเรือนไม้จริงขึ้นแทน เป็นที่น่าวิตกว่า หากไม่ทำการคั่นคว่ำโดยรีบด่วนแล้ว รูปแบบของเรือนประเภทนี้จะสูญหายไปในวัน แม้คุณภาพ และลักษณะของเรือนในสายตาของนักออกแบบและคนทั่วไปเห็นว่า เป็นอาคารประเภทไม่คงทนถาวร แต่ในแง่ของลักษณะ สถาปัตยกรรมพื้นบ้านแล้วก็นับได้ว่าเป็นอาคารที่สร้างขึ้นโดยเงินไข ความจำเป็นตามฐานะ และอาชีพของชนอีก กลุ่มหนึ่งที่มีรูปแบบเฉพาะของตน อันเป็นอนุวัฒนธรรมทางวัตถุอีกชนิดหนึ่งที่จะต้องสำรวจและบันทึกหลักฐานไว้

คณะผู้ทำการคั่นคว่ำจึงได้ตัดสินใจทำการวิจัยเรือนประเภทนี้ในท้องที่ที่ได้กล่าวมา

การสุ่มตัวอย่างอาคารพยายามหารูปแบบอาคารแบบ “โรงนา” โดยเฉพาะเลือกอาคารที่มีรูปแบบในการวาง ผัง การจัดกลุ่ม และขนาดของเรือนที่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการคั่นคว่ำและวิจัย

คั่นคว่ำเฉพาะเรือนเครื่องผูกของชาวนาชนิดสร้างติดพื้น ในพื้นที่ตำบลออกกระบือ หมู่ ๑ และตำบลบางน้ำจืด หมู่ ๑ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เฉพาะกลุ่มเรือนโรงนาที่อยู่ใกล้กับถนนสายธนบุรีปากท่อ และสามารถเข้าไป ศึกษาได้สะดวก เนื่องจากเรือนบางหลังจะอยู่กลางทุ่งนาไกลจากถนน รถไม่สามารถเข้าถึงได้จะต้องเดินไปบนคันนา ซึ่ง เป็นการยากลำบากในการเดินทางและเข้าถึง ส่วนเรือน “โรงนา” สำรวจนี้แม้อยู่ชิดถนนแต่ยังคงรูปลักษณะดั้งเดิมไว้ เพราะเป็นโรงนาที่สร้างมาแต่เดิมหลงเหลืออยู่ก่อนถนนจะตัดผ่าน อีกทั้งสภาพแวดล้อมยังไม่เปลี่ยนแปลงไปมากนัก และไม่สำรวจโรงนาแบบสร้างอยู่เป็นกลุ่ม จะสำรวจเฉพาะโรงนาที่กระจายตัวอยู่ในที่นาของตน ซึ่งเป็นลักษณะการ ตั้งถิ่นฐานของชาวนาในแถบนี้เป็นส่วนมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

วิธีการเสนอข้อมูล

การเสนอข้อมูลนั้นเรียงเรียงเป็นเอกสาร ประกอบด้วย ภาพถ่าย แผนที่ ภาพวาด การเขียนแบบ ตลอดจนรายชื่อหนังสืออ้างอิง และการอ้างอิงจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบสถาปัตยกรรมโดยอาศัยหลักวิชาการทางสถาปัตยกรรมมาประกอบการวินิจฉัย

อุปสรรคในการค้นคว้า

1. เรื่องเงินงบประมาณมีอยู่ในอัตรากำกัด ประกอบกับการขึ้นราคาน้ำมันจากกลุ่มประเทศโอเปคมีผลกระทบให้การเดินทางซึ่งจะต้องเติมน้ำมันให้กับรถส่วนตัวมีอัตราเพิ่มขึ้น จึงต้องหันมาเช่ารถไปสำรวจชั่วคราวซึ่งสามารถออกสำรวจได้บ่อยครั้งกว่าเท่าที่จะทำได้ รถที่เช่าไปนั้นแม้เจ้าของรถจะรู้จักกับผู้วิจัยสามารถเช่าเป็นราคาพิเศษ แต่กระนั้นก็ไม่สามารถจะเดินทางสำรวจได้มากครั้งเท่าที่ควร เนื่องจากงบประมาณการใช้สอยอยู่ในอัตรากำกัด ทำให้การสำรวจไม่ละเอียดตามที่คาดไว้ จำต้องลดจำนวนบ้านที่จะต้องสำรวจลงบ้าง ตลอดจนรายละเอียดของวิธีการก่อสร้าง
2. เมื่อทำการศึกษาคำที่ใช้เนื้อที่ภายในอาคาร เจ้าของบ้านมักไม่คุ้นกับคนแปลกหน้า พยายามบ่ายเบี่ยงไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร
3. การสัมภาษณ์เกี่ยวกับความเป็นอยู่บางครั้ง ต้องถามลึกไปถึงการกินอยู่ การนอนหลับ ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์หวาดระแวงว่าผู้สัมภาษณ์จะใช้เป็นเครื่องมือเพื่อเข้าโครงการบ้านของตน ฉะนั้น การสัมภาษณ์บางหัวข้อต้องหาวิธีหลีกเลี่ยงคำถามที่ตรงๆ ซึ่งก็เป็นความยากลำบากในการให้ข้อมูลที่คิดว่าจะได้รับ
4. เนื่องจากบทบาทของนักศึกษาในปัจจุบัน รวมถึงอาจารย์ระดับมหาวิทยาลัยเสื่อมความนิยมจากประชาชน และประชาชนมักหวาดระแวงต่อการปลุกระดมจึงทำให้การต้อนรับในบางแห่งไม่ค่อยอำนวยความสะดวกต่อผู้วิจัยเท่าใดนัก
5. แม้จะวางขอบเขตการค้นคว้าไว้ใกล้กับเส้นทางคมนาคมก็ตาม แม้กระนั้นก็ต้องยังดิ้นรนเข้าไปยังบ้านด้วยความลำบาก โดยเฉพาะในช่วงฝนตกยิ่งทวีความลำบากมากขึ้น ส่วนช่วงปลายฤดูร้อนประมาณช่วงเดือนมีนาคมถึงเมษายนนั้น ดินแตกระแหง ทางเดินไม่ราบเรียบ แดดร้อนจัด การเดินเข้าไปยังบ้านแต่ละหลังต้องฝ่าเปลวแดดที่ร้อนกล้าในช่วงฤดูร้อน ทำให้เกิดการเหนื่อยล้ากว่าปกติในช่วงเวลาสำรวจข้อมูล
6. เรื่องเวลาในการทำวิจัย เนื่องจากต้องรับผิดชอบในการสอนและการจัดวางหลักสูตรทำให้หาโอกาสออกสำรวจและเริ่มงานในช่วงเวลาอันไม่มากพอ ทำให้การค้นคว้าสำรวจข้อมูลมีน้อยมีผลให้งานไม่ได้รับความสมบูรณ์เต็มที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

การนำสู่การวิเคราะห์

๒

๑. ประวัติความเป็นมาจังหวัดสมุทรสาคร

สมุทรสาครเป็นเมืองโบราณ ตั้งมาแต่สมัยอยุธยาแล้ว เป็นจังหวัดชายทะเล ตั้งอยู่ปากน้ำท่าจีนอันเป็นแม่น้ำสายสำคัญสายหนึ่งของประเทศไทยไหลลงสู่อ่าวไทย

สมุทรสาครตามประวัติศาสตร์สมัยแผ่นดินสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ แห่งกรุงศรีอยุธยา กล่าวว่าได้โปรดให้ยก “บ้านท่าจีน” ขึ้นเป็นเมืองสาครบุรี เมื่อเสร็จสงครามกับเขมรแล้วในปี พ.ศ. ๒๐๙๙ เพื่อเป็นหัวเมืองสำหรับระดมพลเวลาเกิดสงคราม และเป็นเมืองหน้าด่านป้องกันศัตรูที่จะยกมารุกรานทางทะเล^(๑)

จังหวัดนี้เดิมเรียกเมืองท่าจีน แล้วเปลี่ยนเป็นสาครบุรี เพิ่งจะมามีชื่อสมุทรสาครเมื่อต้นสมัยรัตนโกสินทร์ (รัชกาลที่ ๔)^(๒) สันนิษฐานได้ว่าเป็นเมืองท่าสำหรับจอดเรือสำเภาเพื่อขนถ่ายสินค้าเข้าสู่ชุมชนต่าง ๆ ตามลุ่มน้ำท่าจีนภายในจนถึงสุพรรณบุรี ดังหลักฐานกล่าวถึงบันทึกการเดินทางของมองซิเออร์ เซเบเรต์ เอกอัครราชทูตฝรั่งเศส ผ่านเมืองท่าจีนเมื่อวันที่ ๑๗-๑๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๒๓๐ ในปลายรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชได้กล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า “เมืองท่าจีนเป็นเมืองใหญ่ไกลจากบางกอก หนทางประมาณ ๘ ไมล์เป็นเมืองที่ขึ้นกับเมืองราชบุรี ตั้งอยู่ริมน้ำซึ่งเป็นแม่น้ำที่งามนำดูมาก แม่น้ำนี้ลึก เรือขนาดระวางเพียง ๑๐๐ ตันขึ้นล่องได้สะดวก ในเวลาที่ข้าพเจ้าได้ไปถึงแม่น้ำท่าจีนนั้นก็มิสำเภาจีนขนาด ๑๐๐ ตัน และเรือแขกมาลาญจอดอยู่นั้นแม่น้ำหลายลำ^(๓) การที่มีเรือสำเภาจีนมาทำการค้าขายและจอดสมอขนถ่ายสินค้าที่ปากแม่น้ำสายสำคัญเป็นประจำอยู่มากมาย จึงเป็นเหตุหนึ่งให้เรียกชื่อแม่น้ำและหมู่บ้านของชุมชนนี้ว่า “ท่าจีน”^(๔)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่าการเชิงพาณิชย์ หนังสือแนะนำจังหวัดสมุทรสาคร พ.ศ. ๒๕๒๓” หน้า ๑๑

^(๒) ช้วน อิศสระพันธ์”รวมเรื่องเก่าเกี่ยวกับจังหวัดสมุทรสาคร”พิมพ์เป็นบรรณาธิการในงานพระราชทานเพลิงศพ คุณหญิงสารคาม คณาภิบาล”ณ เมรุวัดเทพศิรินทราวาส วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๑ หน้า ๓

^(๓) เรื่องเดียวกัน หน้า ๒๙๓

^(๔) “จังหวัดสมุทรสาคร” เรื่องเดิมหน้า ๑

เมืองสาครบุรี สมัยนั้นการคมนาคมทางน้ำจากกรุงศรีอยุธยาจะไปติดต่อกับหัวเมืองทางใต้ เช่น เมืองราชบุรี เมืองเพชรบุรี เมืองมะริด ก็ต้องผ่านเมืองสาครบุรี หรือเมืองท่าเงินทั้งสิ้น^(๕)

ในปี พ.ศ. ๒๔๔๐ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้จัดระเบียบการปกครองเป็นแบบมณฑลเทศาภิบาล จึงตราพระราชบัญญัติปกครองท้องถิ่นเป็นมณฑล เมือง อำเภอ ตำบล และหมู่บ้านขึ้นและในปี พ.ศ. ๒๔๕๖ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ได้โปรดให้ทางราชการเปลี่ยนคำว่า “เมือง” เป็น “จังหวัด” ทั่วทุกแห่งในพระราชอาณาจักร เมืองสมุทรสาครจึงได้เปลี่ยนเป็น “จังหวัดสมุทรสาคร” มาจนทุกวันนี้^(๖)

๒. สภาพทั่วไปของจังหวัดสมุทรสาคร

จากรายงานของจังหวัดสมุทรสาครประจำปี ๒๕๒๓ นั้น มีดังนี้

ลักษณะภูมิประเทศ เป็นที่ราบลุ่มตั้งอยู่ปากแม่น้ำท่าจีนห่างจากทะเลประมาณ ๒ กิโลเมตรเศษ มีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ ๓๕ กิโลเมตร พื้นที่มีระดับสูงกว่าระดับน้ำทะเลเล็กน้อย น้ำทะเลท่วมถึงมีเนื้อที่ประมาณ ๘๕๑.๒๒๔ ตารางกิโลเมตร

อาณาเขต มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับเขตจังหวัดราชบุรี และจังหวัดนครปฐม

ทิศใต้ จรดอ่าวไทย

ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขตกรุงเทพมหานคร (จังหวัดธนบุรีเดิมและจังหวัดสมุทรปราการ)

ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขตจังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดราชบุรี

๓. การปกครอง

จังหวัดสมุทรสาครมี ๓ อำเภอ คือ ๑. อำเภอเมืองสมุทรสาคร ๒. อำเภอกระทุ่มแบน และ ๓. อำเภอบ้านแพ้ว ซึ่งประกอบด้วย ๓๙ ตำบล ๒๒๙ หมู่บ้าน มีเทศบาลเมือง ๑ แห่ง คือ เทศบาลเมืองสมุทรสาคร และมีเทศบาลตำบล ๑ แห่ง คือ เทศบาลตำบลกระทุ่มแบน มีสุขาภิบาล ๓ แห่ง คือ สุขาภิบาลอ้อมน้อย สุขาภิบาลหลักห้า และสุขาภิบาลบ้านแพ้ว

๑. อำเภอเมืองสมุทรสาคร มีเนื้อที่ ๘๘๐.๑๒๖ ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น ๑๘ ตำบล คือ ๑. ตำบลมหาชัย ๒. ตำบลท่าฉลอม ๓. ตำบลโกรกกราก (๓ ตำบลนี้อยู่ในเขตเทศบาลเมืองสมุทรสาคร) ๔. ตำบลท่าจีน ๕. ตำบลบางกระเจ้า ๖. ตำบลบ้านบ่อ ๗. ตำบลบางโทรัด ๘. ตำบลกาหลง ๙. ตำบลนาโคก ๑๐. ตำบลบางหญ้าแพรก ๑๑. ตำบลนาดี ๑๒. ตำบลบ้านเกาะ ๑๓. ตำบลคอกกระบือ ๑๔. ตำบลบางน้ำจืด ๑๕. ตำบลโคกขาม ๑๖. ตำบลท่าทราย ๑๗. ตำบลพันท้ายนรสิงห์ ๑๘. ตำบลชัยมงคล มี ๑๐๗ หมู่บ้าน

๒. อำเภอกระทุ่มแบน มีเนื้อที่ ๑๓๒ ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น ๑๐ ตำบล คือ ๑. ตำบลกระทุ่มแบน (ตำบลนี้อยู่ในเขตเทศบาลกระทุ่มแบน) ๒. ตำบลดอนไถ่ ๓. ตำบลบางยาง ๔. ตำบลท่าไม้ ๕. ตำบลท่าเสา ๖. ตำบลอ้อมน้อย ๗. ตำบลสวนหลวง ๘. ตำบลหนองนกไข่ ๙. ตำบลแคทราย และ ๑๐. ตำบลคลองมะเดื่อ มี ๘๙ หมู่บ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

๓. อำเภอบ้านแพ้ว มีเนื้อที่ทั้งหมด ๒๓๙.๐๙๘ ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น ๑๑ ตำบล คือ
๑. ตำบลสวนส้ม
 ๒. ตำบลกำแพง
 ๓. ตำบลหนองสองห้อง
 ๔. ตำบลโรงเข้
 ๕. ตำบลหนองบัว
 ๖. ตำบลยกกระบัตร์
 ๗. ตำบลหลักสาม
 ๘. ตำบลบ้านแพ้ว
 ๙. ตำบลเจ็ดริ้ว
 ๑๐. ตำบลคลองตัน
 ๑๑. ตำบลหลักสอง มี ๗๓ หมู่บ้าน

จำนวนประชากร เมื่อสิ้นเดือนธันวาคม ๒๕๖๒

มีประชากรทั้งสิ้น	๒๕๙,๐๒๒ คน	ชาย ๑๒๗,๗๖๖ คน	หญิง ๑๓๑,๒๕๖ คน
อำเภอเมืองสมุทรสาคร	๗๙,๔๓๑ คน	ชาย ๓๘,๗๒๓ คน	หญิง ๔๐,๗๐๘ คน
อำเภอกระทุ่มแบน	๔๗,๖๖๐ คน	ชาย ๒๓,๘๘๑ คน	หญิง ๒๓,๗๗๙ คน
อำเภอบ้านแพ้ว	๗๔,๑๘๗ คน	ชาย ๓๖,๖๑๘ คน	หญิง ๓๗,๕๖๙ คน
เทศบาลเมืองสมุทรสาคร	๔๖,๕๓๘ คน	ชาย ๒๓,๐๐๘ คน	หญิง ๒๓,๕๓๐ คน
เทศบาลกระทุ่มแบน	๑๑,๒๐๖ คน	ชาย ๕,๕๓๖ คน	หญิง ๕,๖๗๐ คน ^(๗)

๔. จำนวนหมู่บ้านและประชากรที่เกี่ยวข้องกับตำบลและหมู่บ้านที่ใช้สุ่มตัวอย่าง

การสุ่มตัวอย่างได้สุ่มตัวอย่างบ้านในตำบลคอกกระบือ หมู่ ๑ และตำบลบางน้ำจืด หมู่ ๑ ในสองตำบลนี้มีหมู่บ้านและประชากร ดังนี้

๔.๑ ตำบลคอกกระบือ มี ๖ หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ ๑ หมู่บ้านบางด้วน ไม่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล มี ๑๖๑ หลังคาเรือน จำนวนประชากร ๕๕๓ คน (สำรวจ ๙ หลัง)

หมู่ ๒ บ้านหลังวัด ไม่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล มี ๑๙๑ หลังคาเรือน จำนวนประชากร ๖๗๙ คน (ไม่สำรวจ)

หมู่ ๓ บ้านคอกกระบือ ไม่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล มี ๑๐๒ หลังคาเรือน จำนวนประชากร ๓๗๖ คน (ไม่สำรวจ)

หมู่ ๔ บ้านริมคลอง ไม่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล มี ๑๕๒ หลังคาเรือน จำนวนประชากร ๕๖๖ คน (ไม่สำรวจ)

หมู่ ๕ บ้านกลางดอน ไม่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล มี ๑๘๘ หลังคาเรือน จำนวนประชากร ๖๑๔ คน (ไม่สำรวจ)

หมู่ ๖ บ้านชายป่า ไม่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล มี ๗๑ หลังคาเรือน จำนวนประชากร ๒๘๑ คน (ไม่สำรวจ)

๔.๒ ตำบลบางน้ำจืด มี ๖ หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ ๑ บ้านบางน้ำจืด ไม่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล มี ๑๗๒ หมู่บ้าน จำนวนประชากร ๑,๕๑๔ คน (สำรวจ ๒ หลัง)

หมู่ ๒ บ้านเลียบริมทางรถไฟ ไม่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล มี ๑๑๗ หลังคาเรือน จำนวนประชากร ๘๕๙ คน (ไม่สำรวจ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารราชการ การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น หมู่ ๓ บ้านโพธิ์แจ้ ไม่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล มี ๘๘ หลังคาเรือน จำนวนประชากร ๖๔๖ คน (ไม่สำรวจ)

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

หมู่ ๔ บ้านทุ่งศรีเมือง ไม่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล มี ๙๗ หลังคาเรือน จำนวนประชากร ๗๑๙ คน (ไม่สำรวจ)

หมู่ ๕ บ้านดอนพญา ไม่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล มี ๑๐๗ หลังคาเรือน จำนวนประชากร ๙๕๙ คน (ไม่สำรวจ)

หมู่ ๖ บ้านหนองหาดใหญ่ ไม่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล มี ๙๑ หลังคาเรือน จำนวนประชากร ๖๖๑ คน^(๔) (ไม่สำรวจ)

ทรัพยากรของจังหวัดสมุทรสาคร ได้แก่ ป่าแสม ป่าไม้โกงกาง ป่าจาก

พืชผลสำคัญ ได้แก่ ข้าว ส้มโอ ทับทิม มะพร้าว^(๕)

๕. อาชีพ

ชาวสมุทรสาครส่วนใหญ่มีอาชีพทางการเกษตรและการประมง จังหวัดสมุทรสาครมีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๕๒๕,๐๐๐ ไร่ เป็นเนื้อที่ถือครองการเกษตร ๓๒๔,๕๒๔ ไร่ หรือประมาณ ๖๐% ของเนื้อที่ทั้งหมดของจังหวัด มีครอบครัวเกษตรกร ๒๒,๒๑๘ ครอบครัว

สภาพการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดสมุทรสาครแบ่งได้ดังนี้ คือ

- ๑) เนื้อที่นาถือครอง ๑๙๑,๕๐๙ ไร่
- ๒) เนื้อที่ปลูกผลไม้ ๕๖,๒๕๑ ไร่
- ๓) เนื้อที่ปลูกไม้ยืนต้น ๓๗,๔๕๓ ไร่
- ๔) เนื้อที่ปลูกพืชผัก ๓๕,๙๘๘ ไร่
- ๕) เนื้อที่ปลูกพืชไร่ ๓,๕๒๓ ไร่^(๖)

การประมง คร่าวเรือนที่ประกอบการประมง ๘,๔๒๒ ครอบครัว^(๖)

อาชีพสำคัญของจังหวัดสมุทรสาคร นอกจากการทำนา การประมงแล้วยังมีการทำนาเกลือ การทำสวนจาก การทำสวนมะพร้าว^(๖)

๖. ข้อสังเกต การตั้งถิ่นฐานของชาวนาตามลักษณะภูมิประเทศในท้องที่สมุทรสาคร

จากข้อมูลทางเอกสารดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าจังหวัดสมุทรสาครนั้นมีลักษณะภูมิประเทศอยู่ ๒ ประเภท คือ ส่วนที่อยู่ชิดชายทะเลนั้นสภาพที่ดินนั้นเป็นดินเค็มน้ำทะเลเข้าถึง ตั้งแต่ตำบลนาโคกซึ่งอยู่ทางด้านตะวันตกสุดของจังหวัด และชิดชายทะเลอ่าวสมุทรสาครไล่มาทางตะวันออก ได้แก่ ตำบลบางโทรัด ตำบลบางกระเจ้า ตำบลบางหญ้าแพรก ตำบลโคกกรากนั้นเป็นป่าไม้ชายฝั่ง อาชีพส่วนใหญ่ของชาวบ้านนอกจากทำการประมงทางทะเลแล้วยังมีอาชีพทำนาเกลือ สวนจาก ขายไม้ และฟืนจากไม้แสม ไม้โกงกาง ไม้กระบุง ไม้โปรง^(๖) ส่วนตำบลและท้องที่ที่อยู่ขึ้นไปห่างจากอ่าวสมุทรสาคร และปากน้ำท่าจีนนั้น ท้องที่เป็นที่ดินอุดม

^(๔) อำเภอสมุทรสาคร “สำรวจสถิติข้อมูลเกี่ยวกับตำบลและหมู่บ้าน” เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๒๓

^(๕) กรมการปกครององค์การบริหารวิเทศกิจ สำนักงานสถิติแห่งชาติ “ทำเนียบสถิติของจังหวัดและอำเภอในประเทศไทย” ปี ๒๕๐๘ หน้า ๖๗

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

^(๖) เรื่องเดียวกัน หน้า ๑๕

^(๖) กรมการปกครององค์การบริหารวิเทศกิจ เรื่องเดิม หน้า ๖๗

สมบูรณ์ใช้เป็นนาข้าวเป็นส่วนใหญ่ เมื่อเทียบที่ทำนากจากการถือครองกับเนื้อที่ทำเกษตรอื่นๆ นั้น เนื้อที่นาถือครองมีมากที่สุดถึง ๑๙๑,๔๐๙ ไร่ การตั้งถิ่นฐานของชาวนาในตำบลคอกกระบือและบางน้ำจืดส่วนใหญ่ นั้น เป็นลักษณะการตั้งถิ่นฐานแบบชนบทมีสองประเภทคือ

- ๖.๑ การตั้งถิ่นฐานแบบเป็นเส้นที่ขนานกับแม่น้ำและลำคลองและทางสัญจร (LINEAR SETTLEMENT) มีลักษณะเป็นหมู่บ้านเพราะอาคารบ้านพักอาศัยวางกลุ่มชิดกัน
- ๖.๒ การตั้งถิ่นฐานแบบกระจัดกระจายไปตามท้องนา (DISPERSED SETTLEMENT) ไม่มีลักษณะเป็นหมู่บ้าน หากแยกไปตามครัวเรือน หมู่บ้านที่คณะผู้ทำการวิจัยที่ได้ออกสำรวจในตำบลคอกกระบือ หมู่ ๑ และตำบลบางน้ำจืด หมู่ ๑ มักเป็นหมู่บ้านที่อยู่ห่างจากคลองและลำน้ำ การตั้งบ้านของชาวนาส่วนใหญ่เป็นแบบกระจัดกระจายมีลักษณะคล้ายเกาะอยู่กลางทุ่งนา แต่ละเกาะนั้นมีลักษณะที่ไม่ใช่กลุ่มของหมู่บ้านแต่เป็นเกาะซึ่งเป็นที่ตั้งถิ่นฐานของแต่ละครอบครัวซึ่งมีทั้งครอบครัวแบบขยายและครอบครัวเดี่ยว ลักษณะการตั้งถิ่นฐานแบบนี้มีอยู่ทั่วไปในท้องที่อำเภอหนองแขม เขตกรุงเทพมหานคร (ธนบุรีเดิม) หมู่บ้านชาวนาในย่านบางขุนเทียนและแถบอำเภอกระทุ่มแบน ฯลฯ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างไปจากหมู่บ้านชาวนาแถบสุพรรณบุรี อยุธยา อ่างทอง ซึ่งส่วนใหญ่มักอยู่เป็นกลุ่ม (CLUSTER) หรือเป็นลักษณะเป็นเส้นขนานกับทางสัญจร (LINEAR) ทั้งถนนและแม่น้ำลำคลอง

๗. ตำแหน่ง “บ้านเรือนเครื่องผูก” แบบสร้างติดดิน (โรงหรือโรงนา) ผู้สำรวจใช้สูตรตัวอย่างในการวิจัย

การสำรวจตัวอย่าง “เรือนเครื่องผูก” แบบโรงหรือโรงนานั้น คณะผู้วิจัยใช้สูตรตัวอย่างในการวิจัย ๑๑ หลังคาเรือน ๑๑ ครอบครัว เป็นบ้านที่ตั้งถิ่นฐานแบบกระจายไปตามทุ่งนาซึ่งอยู่ใกล้กับทางหลวงสายธนบุรีปากท่อ แถบบริเวณสะพานลอยที่ทอดข้ามทางรถไฟสายแม่กลอง รางเวียนใหญ่ ตั้งแต่กิโลเมตรที่ ๑๘-๑๙ จากกรุงเทพฯ ในกลุ่มบ้าน ๑๑ หลังนี้ จำนวน ๙ หลัง อยู่ในเขตการปกครองของหมู่ที่ ๑ ตำบลคอกกระบือ อีก ๒ หลัง อยู่ในเขตการปกครองของหมู่ที่ ๑ ตำบลบางน้ำจืด แม้ว่าบ้าน ๒ หลังที่อยู่ในตำบลบางน้ำจืดอยู่คนละตำบลกับตำบลคอกกระบือก็ตาม ในทางกายภาพแล้วปรากฏว่าอยู่ในละแวกบ้านเดียวกันเพราะตั้งอยู่ตรงชายเขตของ ๒ ตำบล ที่ทางราชการได้แบ่งเขตการปกครองโดยยึดเส้นทางรถไฟเป็นสายแบ่งเขต จากการสัมภาษณ์ของบ้านแต่ละหลังนั้นทุกหลังรู้จักกันหมด บางหลังยังเกี่ยวข้องกันทางเครือญาติอีกด้วย

๘. ลักษณะการตั้งถิ่นฐานและลักษณะทางกายภาพต่างๆ ไป ของบริเวณที่ตั้งของบ้านที่สุ่มตัวอย่าง

ตามที่ได้กล่าวแล้วว่าลักษณะการตั้งถิ่นฐานของบ้านชาวนาในย่านที่อยู่ห่างชายคลองและถนนมาแต่เดิมนั้น มีลักษณะบ้านตั้งโดดเดี่ยวเป็นเกาะอยู่กลางทุ่งนา บ้านจำนวน ๑๑ หลังที่สำรวจแต่ละหลัง มีลักษณะแบบนี้ทั้งสิ้น สถานที่สร้างบ้านพักอาศัยและตัวบ้านพักอาศัยจะอยู่ในที่นาของตัวเอง (รวมทั้งที่นาส่วนตัวและที่นาที่เช่าผู้อื่นทำ) ลักษณะบริเวณบ้านมีระดับสูงกว่าระดับท้องนาประมาณ ๓๐-๕๐ เซนติเมตร พื้นที่จากการสำรวจ ๑๑ หลัง มีอยู่ ๙ หลัง มีรูปทรงสี่เหลี่ยม มุมแต่ละมุมนั้นบางมุมก็ไม่ตั้งฉากกันเสียทีเดียว มีหลังหนึ่งพื้นที่เป็นรูปสามเหลี่ยม และมีเพียงหลังเดียวที่มีลักษณะไม่เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าที่ชัดเจน ตัวบ้านตั้งอยู่กลางของเนื้อที่ มีสระหรือบ่อน้ำขุดไปตามแนวขอบของเนื้อที่ บริเวณเนื้อที่มีลานกว้าง ขอบริมถมเป็นคันดินสูงกว่าความสูงของเนื้อที่บริเวณบ้าน ตามแนวขอบคันดิน ไม่ว่าจะรอบเนื้อที่มีต้นไม้ขึ้นทั่วไป ส่วนใหญ่มักเป็นต้นสะแก สะเดา และมะพร้าวเป็นพื้น มีบางบ้านมีต้นไม้ปลูกแซมผสมอยู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการไม่牟利เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ใช้ประโยชน์ทางการค้า

มองจากท้องนาภายนอกคล้ายกับเกาะ ซึ่งชาวบ้านในย่านนี้เรียกบริเวณเนื้อที่บ้านของตนว่า “โคก” อันหมายถึงที่ดอนที่มีระดับสูงกว่าพื้นน่านเอง “โคก” แต่ละ “โคก” จะอยู่ห่างกันพอจะเดินติดต่อกันได้ตั้งแต่เดินใช้เวลา ๕-๒๐ นาที (จากการเดินของคณะผู้สำรวจเดินไปตามความเร็วปกติ) อันเป็นระยะที่เดินไม่ไกลนักและ “โคก” แต่ละ “โคก” ของแต่ละบ้านนั้นไม่ใช่ “โคก” ที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ทุกบ้านมีคณะผู้สำรวจสอบถามนั้นเป็นโคกที่ขุดถมทั้งสิ้น โดยขุดสระก่อนแล้วเอาดินในสระมาถมเป็นโคกและคันดิน เหตุนี้ลักษณะโคกจึงไม่เป็นรูปทรงตามธรรมชาติหากเป็นรูปทรงเรขาคณิต โดยเฉพาะสี่เหลี่ยมผืนผ้าดังกล่าวแล้ว การที่โคกมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าชัดเจนนี้เกิดจากการชิงเชือกกะบริเวณบ้านเพื่อจะขุดบ่อเอาดินมาถมนั่นเอง และมีมีแกนไปตามทิศทั้งสี่ เพราะผู้สร้างบ้านที่จะมาถมโคกได้ยึดเอาทิศตะวันออก ตะวันตกเป็นเกณฑ์โดยใช้สายตาคะเอาเท่านั้น^(๑๔) ฉะนั้นรูปทรงของโคกนอกจากจะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าแล้ว ยังมีแกนหันไปตามแกนเหนือใต้ หรือตะวันออก ตะวันตกเพียง ๒ แกนเท่านั้น บางหลังอาจจะเบี่ยงเบนไปบ้างเนื่องจากการกะตามแนวทิศทางด้วยสายตาไม่แม่นยำเท่ากับเข็มทิศ

๙. ทางสัญจร

ทางสัญจรที่ใช้ติดต่อกันของบ้านแต่ละบ้าน ใช้คันทนาเป็นทางสัญจรติดต่อกัน ฉะนั้นคันทนานอกจากทำหน้าที่เป็นส่วนกันน้ำเพื่อให้ขังอยู่ในนา เป็นส่วนกำหนดขอบเขตที่ของชาวนาแล้วยังใช้เป็นทางสัญจรอีกด้วยขนาดที่ใช้เป็นทางสัญจรจากการวัดขนาดเมื่อวันไปสำรวจวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๒๔ นั้นมีขนาด ๑.๒๐ เมตร และ ๐.๖๐ เมตร^(๑๕) สูงจากระดับคันทนา ๐.๓๐ เมตร การที่ขนาดคันทนามีความกว้างแตกต่างกันนั้น เพราะขนาดคันทนา ๑.๒๐ เมตรเป็นคันทนาใหญ่ทำหน้าที่กั้นเขตนาของชาวนาแต่ละเจ้าของ ขนาด ๐.๖๐ เมตร เป็นคันทนาที่แบ่งซอยที่นาแปลงใหญ่ให้เป็นแปลงย่อยเพื่อการกักเก็บน้ำในช่วงกรทำนา ทางเดินมักเป็นเส้นทางที่เกิดจากการเหยียบย่ำหญ้าบนคันทนาเป็นแนวเรียบไม่มีหญ้าขึ้นมีขนาดประมาณ ๐.๓๐ เมตร ถัดจากแนวทางเดินมักเป็นกอหญ้าขึ้นเป็นพวง

คันทนานี้จะใช้เป็นทางสัญจรในยามหน้าฝน ส่วนยามหน้าแล้งหลังฤดูเก็บเกี่ยว ชาวนาในย่านนี้มักจะเดินลัดท้องนาไป ด้วยเป็นช่วงที่ลัดระยะทางให้สั้นเข้า ทางลัดแบบนี้จะเห็นชัดเจนในท้องนาแต่ละแปลง

ทางสัญจรที่กล่าวมานี้ นอกจากเป็นทางสัญจรที่ชาวนาใช้ติดต่อกันระหว่างโคกหรือเกาะแต่ละเกาะแล้ว ยังใช้เป็นทางสัญจรที่จะเชื่อมต่อกันกับทางสัญจรหลักคือถนน (นภายหลัง) และลำคลองที่อยู่ไกลออกไปเพื่อไปติดต่อยังชุมชนอื่นอีกด้วย

๙.๑ ทางสัญจรหลักที่ใช้ติดต่อกับชุมชนอื่นของชาวบ้านหมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือและตำบลบางน้ำจืด

ทางสัญจรเดิมที่เป็นเส้นทางคมนาคมของชุมชนในย่านนี้ ที่เชื่อมต่อกับชุมชนอื่นมีสองเส้น คือ ทางลำคลองและทางรถไฟ ก่อนที่จะมีการตัดถนนสายธนบุรี-ปากท่อ ทางลำคลองมีคลองประธานเส้นสำคัญคือคลองมหาชัย ที่เชื่อมต่อแม่น้ำท่าจีนกับแม่น้ำเจ้าพระยา โดยเชื่อมต่อกับคลองบางหลวงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งเป็นทางคมนาคมหลัก และมีคลองซอยขุดต่อกับคลองมหาชัยกับคลองภาษีเจริญตัดผ่านที่ราบลุ่มของท้องนา มาเป็นระยะๆ คลองเหล่านี้จะเป็นเส้นทางคมนาคมของชาวบ้านมาแต่เดิม เพราะชาวบ้านสามารถเดินจากโคกบ้านของตนมายังคลองได้ นอกจากคลองมหาชัยแล้วยังมีเส้นทางรถไฟสาย “มหาชัย-แม่กลอง” ซึ่งตัดผ่านทุ่งนาในย่านนี้ ชาวบ้านจะเดินตัดทุ่งนาตามคันทนาขึ้นรถไฟที่สถานีคอกควายและสถานีบางน้ำจืดได้ โคกของบ้านใดอยู่ใกล้สถานีใดก็จะขึ้นที่สถานีนั่น

เอกสารนี้เผยแพร่ภายใต้สัญญาอนุญาตสงวนลิขสิทธิ์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไม่สามารถนำเนื้อหาไปเผยแพร่ซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตจากสถาบันฯ

^(๑๔) เจ้าของบ้านทุกคัน (ที่คณะผู้สำรวจทำการสัมภาษณ์ ตั้งแต่วันที่ ๑๘ มีนาคม-๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๔

^(๑๕) จากการวัดขนาดเส้นทางติดต่อกันระหว่างบ้านทุกคันเส้นทางหลัก เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๒๔

๑๐. สภาพแวดล้อมต่างๆ ในท้องที่ของบ้าน ๑๑ หลังที่ทำการสำรวจ

บ้าน ๑๑ หลังที่ทำการสำรวจนั้น มี ๔ หลังที่เลิกการประกอบอาชีพการทำนาแล้ว โดยที่หัวหน้าของครอบครัวได้เปลี่ยนอาชีพไปเป็นอาชีพค้าขาย ๑ ครัวเรือน อาชีพทำงานรับจ้างที่โรงงาน ๒ ครัวเรือน อาชีพทำงานที่รัฐวิสาหกิจ ๑ ครัวเรือน ซึ่งแต่เดิมทั้ง ๔ ครัวเรือนนี้เคยประกอบอาชีพทำนามาแล้วทั้งสิ้น ส่วนอีก ๗ ครัวเรือนยังยึดอาชีพหลักในการทำนาอยู่ และมีสมาชิกในครอบครัวบางคนปลีกตัวไปทำงานในรัฐวิสาหกิจบ้าง เป็นคนงานในโรงงานบ้าง แม้กระนั้นก็ตามอาคารที่พักอาศัยของทั้ง ๑๑ ครัวเรือนนี้ยังคงรักษารูปแบบบ้าน “แบบโรงนา” และอาศัยอยู่กลางทุ่งนาอยู่ สภาพทุ่งนาในย่านนี้นั้นอยู่ชิดกับบริเวณที่น้ำเค็มท่วมถึงได้ละแวกบ้านย่านนี้ไปเป็นป่าแสม ป่ากระบุล และป่าจาก บางครัวเรือนยังมีป่าจาก ป่าแสมของตนเอง สภาพดินในบริเวณนี้เรียกชื่อตามวิธีการจำแนกดินของฝ่ายปฐพีวิทยาไทย จำแนกเป็น “ดินเค็มที่ราบลุ่มหรือดินเหนียวต่ำจืด” ดินประเภทนี้เป็นดินที่ราบลุ่มต่ำ^(๑๖) ดินเหล่านี้เกิดจากตะกอนน้ำจืดที่ไหลจากที่ราบต่ำชายทะเลที่มีความเค็มสูงทำให้ตะกอนเหล่านั้นมีความเค็มไปด้วย บางแห่งที่มีความชะล้างสูงความเค็มลดลง น้ำกลายเป็นน้ำจืดหรือน้ำกร่อยพอใช้ทำนาได้บ้าง มีผู้กล่าวว่าข้าวบางพันธุ์สามารถขึ้นได้ดีในดินชนิดนี้และคุณภาพของข้าวก็ดีด้วย ในบางท้องที่ที่มีความเค็มยังสูงมาก ก็ปล่อยเป็นป่าแสม ไม้โกงกางสำหรับใช้ทำฟืนหรือถ่าน^(๑๗) ฉะนั้นชาวบ้านแถบนี้ยังคงใช้ฟืนจากป่าแสมและป่าโกงกางหุงต้มอาหารอยู่เป็นพื้น นอกจากนี้ยังมีหวายบางประเภท เรียกว่า “หวายลิง” ซึ่งขึ้นอยู่ตามชายป่าน้ำเค็มเหล่านี้ บางบ้านจะขุดมาปลูกในโคกท้ายบ้านเพื่อจะใช้สำหรับเย็บตับจากไว้ใช้ซ่อมแซมหลังคาและผนังบ้านของตนเอง^(๑๘) ลักษณะของหวายลิงเป็นไม้เลื้อย มีชื่อทางพฤกษศาสตร์ว่า “FLAGELLARIA INDICA”^(๑๙) จะเลื้อยทอดยาวไปนับ ๑๐ เมตร ซึ่งยาวพอที่จะนำมาผ่าเป็นเส้นใช้เย็บตับจากได้เป็นอย่างดี^(๒๐) ไม้ท้องดินเหล่านี้นอกจากจะใช้เป็นฟืนแล้ว ชาวบ้านส่วนใหญ่ยังนำมาใช้เป็นวัสดุก่อสร้าง โดยเฉพาะโครงสร้างของเรือน “โรงนา” ในย่านนี้อีกด้วย

๑๑. วัดประจำหมู่บ้าน

ในตำบลคอกควายและตำบลบางน้ำจืดนั้นมีวัดหลักประจำตำบลอยู่ ๒ วัด ทั้ง ๒ วัดนี้นับเป็นศูนย์กลางของหมู่บ้านใน ๒ ตำบลนี้ วัดแรกได้แก่วัด “คอกควาย” ภาษาท้องถิ่นตั้งชื่อตามหมู่บ้านคอกควาย ในตำบลคอกกระบือ มีชื่อเป็นทางการว่าวัด “ราษฎร์รังสรรค์” อีกวัดหนึ่งคือวัดโพธิ์แจ้ อยู่ในตำบลบางน้ำจืด

จากบ้านที่สำรวจ ๒ หลัง ที่อยู่ในตำบลบางน้ำจืด หมู่ ๑ นั้นเมื่อครั้งทั้ง ๒ ย่านนี้อยู่ชิดกับตำบลคอกกระบือ บ้านทั้ง ๒ หลังนี้จึงไปทำบุญบวชลูกหลานที่วัดคอกควายเป็นประจำและถือว่าวัดคอกควายเป็นวัดประจำบ้านของตนเป็นที่น่าสังเกตว่าการแบ่งเขตตำบล หมู่บ้านของทางราชการนั้น บางครั้งไม่เกี่ยวข้องกับการรวมกลุ่มทางวัฒนธรรมของชุมชนชนบทเลย มีอีกหลายบ้านที่ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของตำบลบางน้ำจืด หากตั้งอยู่ชิดคอกกระบือ ชุมชนในท้องที่นี้ก็ยังคงทำบุญและยึดวัดคอกควายซึ่งอยู่ในเขตการปกครองคนละตำบลกับบ้านของตนเป็นวัดประจำบ้านและครอบครัวของตนอีกด้วย ฉะนั้นการรวมกลุ่มของชุมชนนั้นจะทราบความสัมพันธ์และการเป็นกลุ่มเดียวกันของชาวบ้านให้สังเกตจากกลุ่มบ้านที่ยึดเอาวัดใดวัดหนึ่งเป็นวัดประจำครอบครัวของตน ในกรณีที่กลุ่มบ้านอยู่ในชายเขตแดนของ ๒ ท้องที่การปกครองที่อยู่ติดกัน

^(๑๖) ทำนอง สิงการณิข “เกษตรไทย” พิมพ์ที่โรงพิมพ์รวมมิตรไทย พ.ศ. ๒๕๑๘ หน้า ๒๙

เอกสารนี้เรื่องเดียวกันหน้า ๒๘ ส่วนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

^(๑๗) นายเยี่ยม มีบริบูรณ์ อายุ ๗๓ ปี บ้านเลขที่ ๖๙ หมู่ ๑ ตำบลบางน้ำจืด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๒๔

^(๑๘) ราชบัณฑิตยสถาน ออกรางวัลมหิตตเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

^(๑๙) นายดิน นามพุก อายุ ๖๐ ปี บ้านเลขที่ ๘ หมู่ ๑ ตำบลบางน้ำจืด สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๒๔

๑๒. การปกครอง

ในการปกครองนั้น ชาวบ้านทั้ง ๒ ตำบลนี้อยู่ในความปกครองของกำนันแต่ละตำบล หมู่บ้านแต่ละหมู่บ้าน มีผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านปกครอง หน้าที่ของกำนันนั้นเป็นตัวแทนของราชการ แต่ไม่ใช่ข้าราชการประจำ มีหน้าที่ในการปกครองและดูแลทุกข์สุขของราษฎรในตำบล นอกจากนี้ยังมีหน้าที่เกี่ยวกับทะเบียนต่างๆ เช่น ทะเบียนเกี่ยวกับการเกิด การตาย การย้ายที่อยู่ของราษฎร และทะเบียนสัตว์พาหนะต่างๆ และยังมีหน้าที่เกี่ยวกับการบำรุงรักษาและการสร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่น หน้าที่ในการเก็บภาษีอากรและหน้าที่อื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

หน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านนั้นเป็นตัวแทนของส่วนราชการเช่นเดียวกับกำนัน แต่ไม่ใช่ข้าราชการประจำ เป็นผู้ได้รับคัดเลือกมาจากความเห็นชอบของราษฎรในหมู่บ้าน มีหน้าที่ดูแลทุกข์สุขของราษฎรในหมู่บ้านและเป็นตัวแทนราชการต่างๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย^(๑๑)

๑๓. แหล่งน้ำของหมู่บ้าน

หมู่บ้านใน ๒ ตำบลนี้ใช้น้ำฝนเป็นน้ำสำหรับทำนา หากที่นาของบ้านใดตั้งอยู่ชิดกับคลองยังสามารถสูบน้ำจากคลองมาใช้ปลูกข้าวนาปลังในฤดูแล้งได้อีกด้วย นาในย่านนี้มี ๒ ประเภท คือ นาที่ตอนกับนาในที่ลุ่ม นาในที่ตอนนั้นอาศัยน้ำฝนทำนาเพียงอย่างเดียว ส่วนนาในที่ลุ่มนั้นมักเป็นนาที่อยู่ชิดกับคลองเท่านั้นที่ได้ใช้ทั้งน้ำฝนและน้ำท่ามาทำนา ส่วนน้ำสำหรับใช้สอยในชีวิตประจำวันนั้นมี ๒ ชนิด คือ น้ำฝนที่รองจากหลังคาเก็บไว้ในตุ่ม น้ำฝนนี้ชาวบ้านใช้ดื่มกินและใช้ปรุงอาหาร ส่วนน้ำสำหรับซักล้างและให้สัตว์ดื่มกินนั้นชาวบ้านจะใช้น้ำในคู หรือบ่อที่ขุดไว้รอบบ้านของตนกักเก็บน้ำในช่วงน้ำขุ่นในฤดูฝน ใช้น้ำโดยนำร่องน้ำตอกจากที่นาระบายน้ำเข้าสู่บ่อและคูที่ได้ขุดไว้ ปากร่องน้ำที่เข้าสู่บ่อแต่ละบ่อนั้นชาวบ้านทำคั้นปิดกั้นเสีย เมื่อน้ำจากนาไหลสู่คูมีปริมาณมากพอแล้ว หากน้ำในคูมีมากกว่าปกติก็สามารถระบายออกได้ทางร่องน้ำนี้ มีสิ่งแปลกอยู่อย่างหนึ่งคือ น้ำที่ใช้หุงข้าวรับประทานนั้นชาวบ้านกลับนิยมใช้น้ำในคูมาหุงข้าวแทนน้ำฝนที่รองเก็บไว้ในตุ่ม โดยให้เหตุผลว่าใช้น้ำฝนมาหุงข้าวทำให้ข้าวแข็งสู้ใช้น้ำจากคูมาหุงไม่ได้ น้ำจากคูที่ใช้หุงข้าวนั้นจะต้องแกว่งสารส้มให้น้ำตกตะกอนใสเสียก่อนแล้วจึงใช้หุงข้าว^(๑๒)

๑๔. แหล่งซื้อขายอาหารประจำวันของชาวบ้าน

ตามปกติชาวบ้านจะเข้าไปซื้อขายกับชาวประเภทของแห้ง เช่น กะปิ น้ำปลา เกลือ หอมกระเทียมครั้งละมากๆ พอเก็บไว้กินได้ทั้งเดือนหรือเกือบเดือน โดยจะเข้าไปซื้อจากตลาดที่มหาชัยมาเก็บกักตนไว้ การเดินทางไปมหาชัยจะเดินทางโดยรถไฟ โดยขึ้นที่สถานีรถไฟคอกควาย อาหารประเภทสด เช่น ผัก หมู และเนื้อ จะซื้อที่ตลาดข้างวัดคอกควาย ซึ่งมีแม่ค้าขายอยู่เป็นประจำ ของพวกนี้ซื้อมากินในแต่ละวัน นอกจากนี้ยังมีร้านขายของรายย่อยอยู่ ๒ ร้าน ภายในละแวกบ้านย่านนี้ ร้านพวกนี้เป็นประเภทร้านขายเบ็ดเสร็จและขายของสดพวกหมู ผัก ปลา และของแห้งประเภทกะปิ น้ำปลา น้ำตาล น้ำหวาน น้ำขวด และน้ำแข็ง และยังมีแม่ค้ารายย่อยจะเข้าไปซื้อของสดพวกหมู มันหมู ผัก ผลไม้ ประจำฤดูกาลจากตลาดมหาชัยใส่หาบ พอเต็มหาบเที่ยวหาบไปขายยังบ้านแต่ละบ้าน ช่วยให้ชาวบ้านไม่ต้องออกไปซื้อของที่ต้องกินประจำวันยังตลาดและร้านขายของภายในละแวกบ้าน แถบสถานีรถไฟคอกกระบือและบางน้ำจืดยังมีร้านขายของประเภทเบ็ดเสร็จอีกไว้ขายให้แก่ชาวบ้านที่อยู่ใกล้เคียง ที่สถานีคอกกระบือหรือสถานีคอกควายตามภาษาชาวบ้านมีร้านอยู่ ๑ ร้าน ที่สถานีบางน้ำจืดมีอยู่ ๒-๓ ร้าน นอกจากนี้สถานีบางน้ำจืดยังมีร้านตัดผมร้านเย็บผ้าอีกด้วย

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

^(๑๑) ประดิษฐ์ มัชฌิมา “สังคมวิทยาชนบทและสหกรณ์” หน้า ๑๑๓

^(๑๒) นายพิมพ์ ม่วงกลม อายุ ๗๔ ปี บ้านเลขที่ ๔๕ หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๔

๑๕. แหล่งขายผลผลิตทางการเกษตร (ข้าวเปลือก)

จากข้อมูลสำรวจบ้าน ๑๑ หลัง มีอยู่ ๔ หลัง ได้เลิกทำนาเสียแล้ว ๖ หลังทำนาอยู่ อีก ๑ หลังให้เขาเช่าทำข้าวเปลือกที่ได้จากการเก็บเกี่ยวจะเก็บไว้กินส่วนหนึ่ง ไว้ทำพันธุ์ส่วนหนึ่ง ที่เหลือจะนำไปขายให้แก่โรงสีที่ตั้งอยู่ใกล้กับสถานีรถไฟคอกควาย เพราะเป็นโรงสีแห่งเดียวในย่านนี้ที่ชาวนานำข้าวเปลือกไปขายได้ สถานที่ตั้งของโรงสีนั้นมีคลองผ่าน ๒ สาย คลองสายหนึ่งเป็นคลองที่เลียบบทางรถไฟ อีกคลองหนึ่งเป็นคลองที่ตัดเชื่อมระหว่างคลองภาษีเจริญกลับ คลองมหาชัย ต้นคลองอยู่ที่วัดใหม่หนองพะอง อำเภอหนองแขม ผ่านมายังโรงสีนี้ คลอง ๒ สายนี้ ชาวนาใช้เป็นเส้นทางลำเลียงข้าวเปลือกมายังโรงสีมาแต่เดิม และยังคงใช้อยู่จนบัดนี้ และปัจจุบันนี้ได้มีถนนส่วนท้องถิ่นได้ตัดเชื่อมระหว่างถนนสายธนบุรีปากท่อ มายังสถานีรถไฟเพื่อช่วยให้ชาวบ้านเดินทางมายังสถานีรถไฟได้สะดวกขึ้น และชาวบ้านยังสามารถใช้ถนนเส้นนี้ลำเลียงข้าวเปลือกมาขายยังโรงสีโดยรถยนต์ได้อีก ชาวนาบางคนยังไม่พร้อมที่จะขายข้าวเปลือกให้แก่โรงสี กระนั้นโรงสีก็ยังยินดีให้บริการเก็บฝากข้าวเปลือกของชาวนาที่ยังของโรงสีได้อีก ชาวนาพร้อมที่จะขายเมื่อไหร่ โรงสีก็จะจ่ายเงินให้ทันที^(๒๓) การที่โรงสีให้บริการทางฝากเก็บข้าวเปลือกไว้อย่างของโรงสี มีผลให้ชาวนาไม่ต้องมีภาระที่จะตระเตรียมที่เก็บข้าวเปลือกไว้ที่บ้านของตน ทำให้เนื้อที่ภายในบ้านโรงนาในส่วนที่เก็บข้าวเปลือกมาแต่เดิมดูกว้างขวางและโล่งโล่งขึ้น

๑๖. สถานบริการทางอนามัยและสาธารณสุข

ชาวบ้านแถบนี้หากเจ็บไข้ได้ป่วยมักจะไปใช้บริการที่โรงพยาบาล สถานีอนามัยในตัวจังหวัดมหาชัยและคลินิกส่วนตัวของแพทย์ที่ตั้งบริการอยู่ในตัวจังหวัด แต่ก่อนนั้นชาวบ้านใช้การรักษาโดยแพทย์แผนโบราณที่อาศัยอยู่แถบหมู่บ้านไกลวัดคอกควาย โดยหมอจะบอกตัวยาพื้นบ้านให้ชาวบ้านไปหาซื้อที่ร้านในตัวจังหวัด ครั้นบัดนี้การแพทย์และการสาธารณสุขเจริญขึ้น ความนิยมรักษาโรคแบบพื้นบ้านก็เลิกความนิยมไป แต่ก็ยังมีชาวบ้านบางส่วนยังมีความเชื่ออยู่ก็ยังคงนิยมรักษากันไปแต่มีเป็นจำนวนน้อยเสียแล้ว ครั้นเมื่อมีการตัดถนนสายธนบุรีปากท่อขึ้นมา ทำให้คมนาคมมาสู่กรุงเทพฯสะดวกขึ้น ชาวบ้านย่านนี้เริ่มเปลี่ยนมาใช้บริการการรักษาโรครังโรงพยาบาลพระปิ่นเกล้าเพิ่มขึ้นอีกแห่ง^(๒๔)

๑๗. สถานศึกษา

มีโรงเรียนประชาบาลสอนถึงระดับภาคบังคับที่วัดคอกควายให้บริการแก่เด็กในย่านนี้ ส่วนชั้นสูงขึ้นไปกว่านี้เด็กจะไปเรียนต่อที่โรงเรียนในตัวจังหวัด ทั้งโรงเรียนประจำจังหวัดและโรงเรียนราษฎร์ ปกติจากการสัมภาษณ์ทุกบ้านมักจะเรียนเพียงจบการศึกษาแต่ภาคบังคับเท่านั้น แล้วก็ออกมาอยู่บ้านช่วยพ่อแม่ทำนาหรือหางานทำโรงงานและรัฐวิสาหกิจต่อไป

๑๘. ลักษณะการดำรงชีพบางประการ

แม้ว่าหมู่บ้านในตำบลคอกกระบือและหมู่บ้านในตำบลบางน้ำจืดจะอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอกก็ตาม แต่ก็อยู่นอกเขตเทศบาล สภาพของชุมชนยังจัดว่าเป็นชุมชนชนบท หมู่บ้านที่ออกสำรวจนั้นทุกบ้านยังไม่มีไฟฟ้าใช้ ต้องใช้ตะเกียงน้ำมันก๊าดจุดให้แสงสว่างในตอนค่ำคืน อาชีพชาวบ้านก็เป็นเกษตรกรทำนาเป็นพื้น ลักษณะการดำรงชีพเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นายแจ้ เอี่ยมมัต อายุ ๖๓ ปี บ้านเลขที่ ๖๖ หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ สมภาษณ์เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๔

This material is reserved for educational use only, not to be used for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เป็นการพยายามจะช่วยตัวเองให้มากที่สุด ทุกบ้านในฤดูฝนมักจะปลูกพืชผักไว้รับประทาน ทุกบ้านที่คณะผู้วิจัยเข้าไป
รังวัดและสำรวจนั้นไม่มีต้นที่ปลูกกันทุกบ้าน ได้แก่ มะพร้าว ปลูกไว้สำหรับประกอบอาหาร เปลือกหรือกาบมะพร้าว
ไว้สูมไฟไต้ และใช้เชื้อจุลินทรีย์หลังการขับถ่ายแทนการใช้น้ำ ผักที่ปลูกกันทั่วไป ได้แก่ พริกชี้ฟ้า ตะไคร้ ใบโหระพา
ใบกะเพรา ข่า ขิง ซึ่งเป็นพืชหลักของชาวบ้านสำหรับใช้ปรุงอาหาร พริกนั้นตากแห้งทำพริกแห้งไว้แกงได้พริกมากที่สุดถึง
๔ กิโลกรัม กินไปได้ถึง ๖ เดือน^(๒๕) นอกจากนี้ก็ยังมีปลูกมะเขือเปราะ มะเขือยาว บวบ ฟักแฟง และมะระ มีอยู่ ๒ บ้าน
ที่หลังจากทำนาแล้วใช้ต่อซังข้าวในที่นาเพาะเห็ดฟาง โดยไปซื้อเชื้อเห็ดฟางมาจากบางบอนและกระทุ่มแบน ราคา
เชื้อเห็ดกระป๋องละ ๒.๕๐ บาท ซ้อมาครั้งละ ๕๐ กระป๋องหรือ ๓๐ กระป๋อง ในจำนวนเชื้อเห็ด ๕๐ กระป๋อง ได้เห็ด
๘๐-๑๐๐ กิโลกรัม เอาไปขายที่สถานีรถไฟคอกควายมีชาวบ้านที่มีอาชีพเป็นแม่ค้าจะรับซื้อต่อ และนำขึ้นรถไฟไปขาย
ที่ตลาดพลูหรือตลาดวงเวียนใหญ่อีกทอดหนึ่ง ราคาขายส่งเห็ดนั้นเมื่อปี ๒๕๒๓ ขายได้ถึงกิโลกรัมละ ๓๕-๓๗ บาท
มาปีนี้ ๒๕๒๔ ขายกิโลกรัมละ ๒๒ บาท (ราคาขายให้แก่แม่ค้าคนกลาง)

การเพาะเห็ดนั้นจะต้องนำซังข้าวไม่ใช้ฟาง เพราะหากใช้ฟางมาเพาะเห็ด ผลที่ได้สู้ใช้ซังข้าวไม่ได้ ปีหนึ่ง
จะเพาะหลายหนจนต่อซังข้าวที่เตรียมไว้หมด การเพาะเห็ดแต่ละครั้งใช้ซังข้าวประมาณ ๑๐๐ กำ ต่อซังที่เก็บไว้จาก
ท้องนาในแต่ละปีได้ประมาณ ๒,๐๐๐ กำ เพาะจนจะหมดซัง เริ่มเพาะเห็ดตั้งแต่เกี่ยวข้าวเสร็จเรื่อยมาจนถึงก่อนจะ
ทำนาในเดือน ๗-๘ การเพาะเห็ดนั้นหลังจากใส่เชื้อเพาะไว้ได้ประมาณ ๗ วัน เห็ดจะเริ่มผลิดอกเพาะได้ ๑๕ วัน ดอก
เห็ดโตพอที่จะขายได้จึงเก็บเห็ดขายในช่วงนี้ เก็บ ๓-๔ วันก็หมดแล้วก็เริ่มทำแปลงเพาะใหม่ ต่อซังที่เพาะเห็ดแล้วก็
ทิ้งไปไม่นำมาใช้ อีก เพราะเห็ดจะไม่ขึ้น ต้องนำต่อซังใหม่มาใช้ แปลงเพาะเห็ดขณะเพาะอยู่นั้นต้องใช้จากคลุม เพื่อ
ควบคุมความชื้นให้เหมาะสมกับความต้องการของเชื้อเห็ด รายได้จากการขายเห็ดนั้นยอดได้ครั้งละหมื่นกว่าบาท^(๒๖) นับเป็น
รายได้ที่ไม่น้อยเลย ส่วนเรื่องรายจ่ายสำหรับจ่ายเป็นค่าอาหารนั้นชาวบ้านจะซื้อหรือจ่ายเฉพาะสิ่งจำเป็นจำพวกอาหารที่
ชาวบ้านไม่สามารถเก็บหามาได้ เช่น มันหมู เนื้อหมู และผักบางอย่าง เช่น ผักคะน้า กะหล่ำปลี และสัตว์ทะเลประเภท
กุ้งและปลา อาหารเหล่านี้ชาวบ้านซื้อมากินเป็นบางมื้อเท่านั้น ยังมีผักบางอย่างที่ขึ้นเองตามชายป่าชายทุ่ง ซึ่งชาวบ้าน
สามารถเก็บมารับประทานได้พอกิน เช่น ผักตำลึง ผักบุ้ง เป็นต้น ส่วนอาหารประเภทปลาน้ำจืดนั้นแทบจะไม่ต้องซื้อ
เขากินเพราะมีปลาที่เลี้ยงไว้ในสระ และปลาตามหนองและบึงชายทุ่ง ในฤดูทำนานั้นปลาจะชุมมาก แพบทุกบ้านจะ
จับปลาไว้กินกันได้ตลอดหน้านา ปลาแม่ก็จะจับได้ตามขอบพงชายทุ่ง จับครั้งละ ๔-๕ ตัว แล้วเอาใส่ช่องแช่ในสระ
ข้างบ้านเก็บไว้ทานชาวบ้านจะไม่จับปลาจำนวนมากจะจับเพียงพอกินเท่านั้น

ปลาที่พบในท้องนาแถบนี้ก็มีปลาช่อน ปลาหมอ ปลาหมอคาง ปลากระดี่ และนิลเป็นพื้น ส่วนปลาดุก
ปลาไหล ปลาสลิด ในย่านนี้ไม่มี ครั้นหน้าแล้งจะวิดสระหรือบ่อในบ้านได้ปลาอีกเป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจะนำมาเป็น
ปลาเค็มตากแห้งไว้รับประทาน ที่เหลือจะนำไปขายที่ตลาด ฉะนั้นในยามหน้าฝนช่วงฤดูการทำนานั้นท้องน่าย่านนี้จะ
อุดมสมบูรณ์ไปด้วยสัตว์น้ำที่ชาวบ้านหารับประทานได้ไม่ขาด เช่น กบ^(๒๗) ก็จะมีชุกในหน้านี้นั้น จนอาจกล่าวได้ว่าอาหาร
แทบจะไม่ต้องซื้อเขารับประทาน และอาหารแต่ละมื้อของชาวบ้านมีเพียงหนึ่งอย่างสองอย่างเท่านั้น การปรุงอาหาร
ทำเพียงสองมือคือมือเช้าและเย็น ส่วนมือกลางวันนั้นไม่ต้องทำเพราะปรุงอาหารเพื่อไว้แต่มือเช้าแล้ว

เนื่องจากชายทุ่งย่านนี้อยู่ติดกับชายป่าน้ำเค็ม ในยามแล้งชาวบ้านจะออกเที่ยวจับปูแสม ปูทะเล (ปัจจุบันนี้
หาได้ยากแล้ว) หาซอกกุ้งตามป่าชายเลนได้อีก การหาปูแสมหรือปูทะเลนั้นชาวบ้านจะออกหาในช่วงน้ำตาย (ช่วงน้ำ
ทะเลลดตลิ่งลงไปไหนทะเลไม่ท่วมชายป่าชายเลนในเดือนหนึ่งจะมีช่วงน้ำตาย ๒ ช่วง คือช่วงข้างขึ้น ๗-๑๒ ค่ำ ช่วงข้าง

แรม ๗-๑๒ ค่ำ เช่นกัน และระดับน้ำคงที่ไม่ขึ้นลง)^(๒๘) เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

^(๒๕) สัมภาษณ์ นายดิน นามทุก

This is an open access article under the [CC BY-SA](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/) license, for non-commercial use.

^(๒๖) นายบุญเลิศ โตเผือก อายุ ๒๗ ปี บ้านเลขที่ ๕๕ หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๔

^(๒๗) สัมภาษณ์ นายสมพงษ์ นามทุก

ครั้นหลังฤดูเก็บเกี่ยว ชาวบ้านบางคนจะดักนกที่ล่องหาปลากินตามหนอง นกที่ชาวบ้านนิยมดักมารับประทาน ได้แก่ นกแขวก ชาวบ้านจะวางแร้วดักในตอนกลางคืน และนกกกระยาง นกที่ดักได้ชาวบ้านจะนำมาแกงคั่วรับประทาน การดักนกมักนิยมดักตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนเมษายน ยิ่งในระยะหลังนี้มีนกมาหาปลาจำนวนมาก เนื่องจากชาวบ้านย่านนี้ขุดหน้าดินขายจึงมีหนองน้ำมากมายตามท้องนา การดักนกมาเป็นอาหารนั้นทำบางบ้านเท่านั้น ไม่เหมือนกับการจับปลาตามท้องนายนามหน้าฝน ซึ่งทำกันทุกบ้าน^(๒๐๔)

จากที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าชาวบ้านแถบนี้มีการดำรงชีวิตได้สมบูรณ์พอใช้ รายจ่ายในการดำรงชีพมีไม่มาก เพราะสามารถหาอาหารจากความสมบูรณ์ของสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติได้ นับเป็นการดำรงชีพแบบเลี้ยงตนเองที่ไม่ต้องพึ่งชุมชนอื่นมากนัก การจับปลาในฤดูทำนานั้น ชาวบ้านจะจับแต่พอกินไปในชั่ว ๓-๔ มือทำให้มีปลาพอเหลือที่จะแพร่ขยายพันธุ์ต่อไปได้อีก จากการสัมภาษณ์คุณสมพงษ์ โตเผือก เป็นชาวนาหนุ่มซึ่งครั้งหนึ่งเคยเปลี่ยนอาชีพไปทำงานในรัฐวิสาหกิจ คือพนักงานสูบน้ำของเทศบาล เขตธนบุรี ในช่วงที่ไปทำงานนั้นแม้จะมีเงินเดือนพนักกว่าบาท คุณสมพงษ์กล่าวว่าผิดเคืองเพราะอาหารการกินต้องซื้อเขากินตลอด จึงเลยตัดสินใจกลับมาทำนาตามเดิม โดยเห็นว่าการดำรงชีพทางทำนานั้นเป็นอาชีพที่ตนพอใจและเห็นว่าสะดวกกว่าการทำงานรับจ้าง

ชาวนาบางบ้านรายได้นอกเหนือจากการขายข้าวแล้ว บางคนบางคนจะออกไปรับจ้างทำงานในรัฐวิสาหกิจ โดยเฉพาะมาทำงานในเทศบาลกรุงเทพฯ หรือเป็นกระเป่ารถเมล์ และทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่บางบอนและธนบุรี ทำให้ครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้น

๑๙. คติความเชื่อบางประการที่นอกเหนือจากพุทธศาสนาและพิธีกรรมของท้องถิ่น

ศาสนาตามความหมายในทางสังคมวิทยา หมายถึง ระบบความเชื่อถือ และการปฏิบัติ รวมทั้งวัตถุประสงค ซึ่งประกอบไปด้วยสัญลักษณ์ที่ครอบคลุมไปด้วยศรัทธามากกว่าความรู้ ระบบนี้จะสัมพันธ์มนุษย์เข้ากับสิ่งนอกเหนือธรรมชาติ ซึ่งไม่อาจมองเห็นได้ สิ่งนอกเหนือความรู้ และสิ่งที่นอกเหนือการควบคุม^(๒๐๕) จากความหมายนี้หากนำมาใช้สังเกตระบบความเชื่อของชาวนาในแถบนี้ จะเห็นว่าชาวนาในแถบนี้มีความเชื่อในสิ่งนอกเหนือธรรมชาติหลายประการ นอกเหนือจากค่านิยมทางพระพุทธศาสนา เช่น

๑๙.๑ พิธีสังเวจเจ้าทุ่ง

ปกติชาวบ้านในตำบลนี้มีความเชื่อและความเคารพนับถือ “เจ้าทุ่ง” ซึ่งมีศาลอยู่ที่ดงไม้ข้างวัดคอกควาย ชาวบ้านเรียกว่า “เจ้าพ่อคำทุ่ง” ซึ่งมีศาลอยู่ตรงปยุตตายแล้ว^(๒๐๖) ชาวบ้านถือว่าเป็นเทพารักษ์ที่คอยให้ความดูแลและคุ้มครองชาวบ้านในตำบลนี้ ทั้งยังคอยปกปักรักษาข้าวกล้าให้บริบูรณ์อีกด้วย จะมีการทำบุญ เช่น สรงเจ้าทุ่งในวันขึ้น ๖ ค่ำ เดือน ๖ อันเป็นฤดูก่อนการทำนา เพื่อให้เจ้าทุ่งได้ช่วยบันดาลให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล น้ำท่าอุดมสมบูรณ์และข้าวกล้างอกงามให้ผลเก็บเกี่ยวได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย^(๒๐๗)

พิธีกรรมเป็นพิธีพุทธผสมกับพิธีท้องถิ่น คือ ชาวบ้านจะนิมนต์พระสงฆ์ ๗-๘ รูป มาสวดพุทธมนต์และฉันอาหารเช้า ที่ศาลมีเครื่องเช่นสังเวจเจ้าพ่อ หลังจากเสร็จพิธีทางสงฆ์แล้ว ชาวบ้านจะหาละครมาเล่นถวาย มีการจุดประทัดถวายเจ้าพ่ออีกด้วย พิธีทำบุญถวายเจ้าทุ่งนี้ทำเพียงวันเดียวเท่านั้น หากชาวบ้านคนใดเจ็บไข้

^(๒๐๔) สัมภาษณ์ นายบุญเลิศ โตเผือก

เอกสารที่ ARNOLD W. GREEN, SOCIOLOGY (NEW YORK: MCGRAW-HILL BOOK COMPANY, 1964) p.449 อ้างจาก ณรงค์ ศรีสวัสดิ์ สังคมวิทยาชนบท

^(๒๐๕) คณะวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๑๕) หน้า ๗๕
^(๒๐๖) สัมภาษณ์ นายเยี่ยม มีบริบูรณ์, นายพิมพ์ ม่วงกลม

^(๒๐๗) นางยวง มีบริบูรณ์ อายุ ๖๖ ปี ภรรยา นายเยี่ยม มีบริบูรณ์ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๐

ก็จะมาบนเจ้าพ่อให้ช่วย ก่อนที่ชาวบ้านจะลงมือทำนาก็ต้องไปไหว้สังเวยเจ้าทุ่งอีกเช่นกัน หากชาวบ้านผู้นั้น ไม่ได้ไปทำพิธีในวันงาน บางบ้านอาจจะบวงสรวงเจ้าทุ่งที่บ้านโดยตั้งเครื่องสังเวยกลางแจ้งแล้วจุดธูปบอก เจ้าทุ่งให้มารับเครื่องเช่น พิธีนี้ยังคงปฏิบัติกันอยู่ และชาวบ้านให้เหตุผลว่าต้องทำเป็นประเพณีเพราะปู่ย่า ตายายเคยทำกันมา^(๓๓)

๑๙.๒ พิธีแรกนาของชาวบ้าน

พิธีนี้ชาวบ้านจะทำกันในช่วงเดือน ๖ จะเป็นข้างขึ้นหรือข้างแรมก็ได้แล้วแต่ความสะดวกของชาวบ้าน ชาวบ้านจะไปที่หัวคันนาในที่นาของตนมุมใดมุมหนึ่งก็ได้ แล้วเอาจอบสับดินให้เป็นขุยแล้วจึงหวานเมล็ด ข้าวเปลือกในบริเวณที่พรวนไว้นั้น ขนาดบริเวณที่หวานเมล็ดข้าวมีขนาดประมาณกว้างยาว ๑ วา หรือตามสะดวก แล้วจึงบอกกล่าวให้เจ้าทุ่งช่วยบันดาลให้ข้าวกลางอกงามมีเมล็ดมีรวง ขอย่าให้มีอันตรายมารบกวน หลังจาก บอกกล่าวเสร็จก็จะใช้จอบเกลี่ยข้าวและดินให้เข้ากันแล้วจึงนำธง ๔ อัน ปักเป็น ๔ มุมของพื้นที่ที่หวานข้าว ไว้เป็นอันเสร็จพิธี พอทำพิธีแรกนาเสร็จชาวบ้านก็จะเริ่มลงมือไถนา เพื่อจะทำนาต่อไปได้^(๓๔)

๑๙.๓ พิธีทำขวัญข้าว

พิธีนี้ทำในช่วงข้าวตั้งท้องชาวบ้านจะทำชะลอมใส่ขนม, กล้วย, อ่อนควั่น, มะพร้าวอ่อน, ขนมจันอับ (ขนม ที่ทำด้วยข้าวจะไม่นำมาใช้ในพิธีนี้) ผลไม้เปรี้ยวหวาน แล้วจะตัดไม้รวกมาอันหนึ่งพร้อมกับธงสี ๓ อัน ไป ยังท้องนา นำชะลอมที่ใส่เครื่องเช่นผูกไว้กลางลำไม้รวก นำไปปักยั้งที่ที่จะประกอบพิธี พิธีเริ่มโดยเชิญแม่ โปสพมารับเครื่องเช่นสังเวย โดยรวบข้าวเข้าอกหนึ่งสมมติว่าเป็นแม่โปสพ เอาผ้าแพรรวบกอข้าวไว้ แล้วพันด้วย สายสิญจน์ห่มกอข้าว พร้อมกับประพรมน้ำหอมผสมแป้งผัดหน้าไปที่กอข้าวนั้นแล้วจึงบอกกล่าวแม่โปสพ ให้มารับเครื่องเช่น พิธีนี้จะทำที่มุมใดมุมหนึ่งของนา แล้วนำธงอีก ๓ มุม หากผู้ใดมีหลายแปลงแยก กันอยู่ ก็จะเชิญมาทำร่วมกันในที่นาเพียงแปลงเดียว อาหารที่นำมาสังเวยก็จะทิ้งไว้ให้เป็นทานแก่เด็ก ๆ ต่อไป หากบ้านใดไม่ต้องการให้เครื่องสังเวยเป็นทานแก่เด็ก เครื่องเช่นเขาจะไม่นำใส่ในชะลอม หากแต่จะ ใส่ไปในถาด ครั้นเสร็จพิธีก็จะลาเครื่องเช่นนำกลับมาที่บ้าน^(๓๕) พิธีทำขวัญข้าวนี้มักนิยมทำกันในวันศุกร์^(๓๖) ในท้องที่ของจังหวัดอยุธยา นั้นจะมีเกร็ดและพิธีกรรมปลีกย่อยแตกต่างกันออกไป “รายงานเบื้องต้นการวิจัย อยุธยา” ในวารสารสังคมศาสตร์ฉบับพิเศษ (พ.ศ. ๒๕๑๔) หน้า ๒๙๒-๒๙๖ นั้นกล่าวว่าน้ำที่ใช้ประพรม กอข้าวนั้น เอน้ำมนต์ที่ได้จากพิธีวันออกพรรษาเท่านั้นมาพรมที่กอข้าว จะใช้น้ำอื่นไม่ได้เพราะถือว่าน้ำมนต์ วันออกพรรษาศักดิ์สิทธิ์มากกว่าการใช้น้ำมนต์พรม มีวัตถุประสงค์จะให้ออกรวงง่าย ๆ^(๓๗)

๑๙.๔ พิธีเชิญข้าวเข้ายุ้ง

ทำตอนก่อนนวดข้าวในขณะที่ทำข้าวที่เกี่ยวข้องแล้วมากองที่ลานนวด ชาวนาจะต้องเชิญขวัญข้าวที่เข้าใจกัน ว่าตกลงนอนอยู่ตามท้องนาให้มาเข้ายุ้ง การประกอบพิธีนั้นชาวนาจะเอาขัน ๑ ใบ ธง ๑ อัน เดินวัดและ โบกธงมาทางลานบ้าน พร้อมกับกล่าวเชิญขวัญข้าวที่ตกลงตามท้องนาให้มาสู้อย่าง แล้วก็เก็บข้าวที่หล่นตาม ท้องนามาสัก ๑ กำมือ เอามาผูกที่เสาโด่กลางบ้าน จะเป็นเสาต้นใดก็ได้เป็นอันเสร็จพิธี เวลาที่ประกอบพิธี นี้ไม่เจาะจงว่าเป็นวันใดหรือเวลาใด แต่มักนิยมปฏิบัติกันในช่วงเวลาบ่ายๆ ตอนแดดร่มลมตก^(๓๘)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

สงวนลิขสิทธิ์ © สัมภาษณ์ นายพิมพ์ มิ่งมงคล
สงวนลิขสิทธิ์ © สัมภาษณ์ นายเยี่ยม นางยวง มีบริบูรณ์
สงวนลิขสิทธิ์ © สัมภาษณ์ นายเยี่ยม-นางยวง มีบริบูรณ์

This document is for educational use only. (สงวนลิขสิทธิ์และเอกสารสงวนไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น) (พ.ศ. ๒๕๑๕) หน้า ๕๑

“รายงานเบื้องต้นการวิจัยอยุธยา” วารสารสังคมศาสตร์ ฉบับพิเศษ (พ.ศ. ๒๕๑๔) หน้า ๒๙๒-๒๙๖ อ้างจาก ณรงค์ ศรีสวัสดิ์ เรื่องเดิม หน้า ๘๑

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

สงวนลิขสิทธิ์ © สัมภาษณ์ นายเยี่ยม มีบริบูรณ์

๑๙.๕ พิธีตักยุง

พิธีนี้ปัจจุบันชาวนาส่วนใหญ่ได้เลิกกระทำกันแล้ว มีทำเฉพาะบ้านที่มีผู้อาวุโสที่เคยกระทำมาทุกปี พิธีนี้ชาวบ้านจะเลือกเอาวันปลอด คือ วันที่ตำราทำพิธีกรรมกล่าวถึงว่าเป็นวันที่ปลอดจากผีตะมอยจะมากินข้าว ชาวนาจะจัดรูปเทียนบอกกล่าวแก่เจ้าแม่โพสพแล้ว จึงไปตักข้าวที่เสียม (ภาชนะเก็บข้าวเปลือกของชุมชนแถบนี้) และที่ตะล่อมเก็บข้าวเปลือกแห่งละกำมือ เอาไปหว่านตามท้องนาเพื่อเป็นทานแก่นกกา หากมีข้าวใหม่จะนำเอามากินหรือมาขายต้องเอาข้าวมาตำแล้วนำไปใส่บาตร หรือนำไปทำบุญแก่พระภิกษุเสียก่อนแล้วจึงจะนำข้าวใหม่ที่เก็บไว้นำไปขายหรือนำมากินได้ หากข้าวใหม่ยังไม่ได้ทำพิธีตักยุง แม้ชาวบ้านหรือโรงสีจะมาขอซื้อก็ไม่ขาย โดยชาวนาจะบอกปฏิเสธไปว่า “ยังไม่ได้ตักยุงเลย” พิธีตักยุงในช่วงตอนที่บอกกล่าวแม่โพสพนั้นจะทำในเวลาใดก็ได้ของ “วันปลอด” ผู้หญิงจะเป็นผู้ประกอบพิธีโดยถือว่าผู้หญิงเป็นเพศเดียวกันกับแม่โพสพนั่นเอง^(๓๙)

๑๙.๖ พิธีทำขวัญควาย

พิธีนี้ปัจจุบันไม่ค่อยมีทำกันเพราะชาวนาในบริเวณท้องที่นี้เลิกใช้ควายไถนากันแล้ว หันมาใช้รถไถนาแทน บ้านที่ไปสำรวจมีอยู่ ๒ บ้าน คือ บ้านนางดิน นามทุก กับบ้านนายพิม ม่วงกลม แต่ละบ้านมีควายเหลืออยู่บ้านละ ๒ ตัว ควายบ้านนางดิน นั้น ได้เลิกใช้งานแล้วเนื่องจากเป็นควายแก่เจ้าของเลี้ยงไว้ให้แก่ตายไปเองเพราะสงสารที่เคยได้ใช้งานกันมา^(๔๐) ส่วนควายอีกสองตัวที่บ้านนายพิม ม่วงกลม นั้นยังเอาใช้งานอยู่เป็นงานประเภทเบาๆ เช่น ไว้ค้อยเทียม “กะเล็ด” (พาหนะประเภทเลื่อนใช้บรรทุกข้าว บรรทุกฟางมาบ้าน) ที่เก็บฟางหรือรวงข้าวมาวางบ้านในช่วงเก็บเกี่ยว^(๔๑) ทั้ง ๒ บ้านนี้ยังยึดถือพิธี “ทำขวัญควาย” อยู่ วัตถุประสงค์ในการทำพิธีนี้ก็เพื่อจะให้ควายของตนแข็งแรงมีอายุยืน ไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ ส่วนประโยชน์ที่ชาวบ้านคิดว่าจะได้รับจากการทำพิธีนี้ก็คือ แรงงาน หมายความว่าถ้าหากความแข็งแรงก็จะได้แรงงานเป็นจำนวนมาก^(๔๒) นอกจากนี้ก็เพื่อขอสมานโทษควายก่อนจะใช้งานในฤดูทำนา^(๔๓) พิธีมักเริ่มทำในวันเสาร์ในช่วงเดือน ๖-๗ การทำพิธีนั้นชาวบ้านจะนำขนมต้มแดง ต้มขาว ดอกไม้รูปเทียน ด้ายสายสิญจน์ เอาของเหล่านั้นใส่ถาดพร้อมด้วยหมากพลูไปวางข้างๆ กับควาย แล้วอธิษฐานกล่าวสมานโทษและขอให้มิใช่เคราะห์ในการทำนา พออธิษฐานเสร็จก็เอาน้ำมนต์พรมควายพร้อมกับผูกด้วยสายสิญจน์ที่เขาควายเป็น ๒ ข้าง ด้ายสายสิญจน์นั้นทำจากการเช่นเจ้าทุ่งแล้วจึงนำมาผูกเขาควาย ในพิธีทำขวัญนี้ ครั้นผูกสายสิญจน์ที่เขาควายเสร็จก็เป็นอันเสร็จพิธี^(๔๔) อันทำพิธีทำขวัญควายนี้ นอกจากชาวบ้านย่านสมุทรสาครแถบตำบลคอกควายและตำบลบางน้ำจืดได้กระทำกันแล้ว ชาวนาในภาคเหนือในจังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แพร่ และน่าน ที่มีรูปแบบวัฒนธรรมแบบล้านนา ก็ยังนิยมประพุดติและกระทำประเพณีกันอยู่เช่นกัน แต่จะทำในเวลาหลังฤดูหว่านดำนาเสร็จแล้วความประสงค์ก็เพื่อขอสมานโทษควายที่มนุษย์ได้ใช้แรงงานมา และยังเป็นกรรำลึกคุณของสัตว์เลี้ยงอีกด้วย^(๔๕) การที่ชาวบ้านในภาคกลางเลิกทำขวัญควายในวันเสาร์เป็นวันแข่งวันฤกษ์ดี และถือว่าเป็นวันที่สัตว์มีกำลังแข็งแรง^(๔๖) วันที่คณะผู้วิจัยไปสำรวจบ้านนายพิม ม่วงกลมนั้น ปรากฏว่าทางบ้านได้ทำพิธีทำขวัญควายอยู่พอดีวันนั้นตรงกับวันเสาร์ที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๔

(๓๙) สัมภาษณ์ นายพิม ม่วงกลม

(๔๐) สัมภาษณ์ นางดิน นามทุก

(๔๑) สัมภาษณ์ นายพิม ม่วงกลม

(๔๒) รายงานเบื้องต้นกรวิจัยอยุธยา วารสารสังคมศาสตร์ ฉบับพิเศษ (พ.ศ. ๒๕๑๕) หน้า ๒๕๒-๒๕๖ อ้างจาก ณรงค์ ศรีสุวดี เรื่องเดิม หน้า ๘๐

(๔๓) สัมภาษณ์ นายพิม ม่วงกลม

(๔๔) สัมภาษณ์ นายพิม ม่วงกลม

(๔๕) สงวน โชติสุขรัตน์ “ประเพณีไทยภาคเหนือ” หน้า ๓๐๗

(๔๖) รายงานเบื้องต้นกรวิจัยอยุธยา วารสารสังคมศาสตร์ ฉบับพิเศษ (พ.ศ. ๒๕๑๕) หน้า ๒๕๒-๒๕๖ อ้างจาก ณรงค์ ศรีสุวดี เรื่องเดิม หน้า ๘๐

๒๐. สรุปลักษณะของคติความเชื่อ และความมุ่งหมายของพิธีกรรมท้องถิ่น

พิธีกรรมทั้งหมดที่ชาวตำบลคอกกระบือ และตำบลบางน้ำจืดได้ยึดถือและปฏิบัติกันอยู่นั้น แสดงให้เห็นว่าชาวบ้านเหล่านี้ยังมีความเชื่อว่ามีพลังอำนาจของสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติอยู่ และสิ่งนี้สามารถจะสนองหรืออำนวยความสะดวกสำเร็จให้แก่ตนได้ พิธีกรรมส่วนใหญ่เป็นพิธีกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อผลผลิตทางเกษตรกรรมอันเป็นอาชีพหลักของชาวบ้าน และถือว่าพิธีกรรมเป็นส่วนหนึ่งที่มีความจำเป็นต่อความสัมพันธ์ในทางเพาะปลูกควบคู่กับขั้นตอนในการทำนาของตน^(๔๗) นอกจากความเชื่อในสิ่งเหนือธรรมชาติแล้ว ชาวบ้านยังให้เหตุผลว่าเคยปฏิบัติกันสืบมาแต่โบราณ ครั้นจะเลิกเสียก็จะเป็นการฝ่าฝืนประเพณีที่บรรพบุรุษได้กระทำไว้ เป็นการไม่เคารพต่อบรรพบุรุษและอาจจะเกิดความไม่เป็นมงคลแก่ตนได้ การกระทำพิธีกรรมนั้นย่อมมีคุณสมบัติเพื่อหวังผลอันดีบแรกคือ ความสบายใจและความมีกำลังใจให้เกิดความเชื่อมั่น ความเชื่อมั่นเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงใจและกายอย่างหนึ่ง ฉะนั้นพิธีกรรมจึงเป็นทั้งอาหารและยาสำหรับปลูกฝังอารมณ์อันพึงปรารถนาต่างๆ^(๔๘) และเปรียบเสมือนหลักให้ใจเกาะ ซึ่งเป็นสิ่งที่ให้ผลทางด้านความมั่นคงของจิตใจ^(๔๙) นั่นเอง ทั้งยังเป็นแกนให้ชาวบ้านยึดเป็นจุดรวมเพื่อความสามัคคีในระหว่างชุมชนได้อีก

๒๑. ประเพณีที่เกี่ยวกับเกษตรกรรมทางสังคมบางอย่างในแถบนี้ที่ได้เลิกไปแล้ว

ลักษณะสำคัญของสังคมชนบทโดยทั่วไปนั้นมักมีความคล้ายๆ กันอยู่หลายประการ เช่น การรวมกันใกล้ชิด มีการติดต่อและไปมาหาสู่กันเป็นประจำ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัวและระหว่างเพื่อนบ้าน มีมากกว่าสังคมในเมือง มีการติดต่อและคบค้าสมาคมกับเพื่อนบ้านใกล้เคียงเป็นส่วนใหญ่^(๕๐) และมีการช่วยเหลือกันดีโดยไม่คิดมูลค่าหรือสิ่งตอบแทน^(๕๑) นอกจากนี้ชาวชนบทมีลักษณะพิเศษอยู่อย่างหนึ่งคือ การลงแขกทำนาหรือเกี่ยวข้าว สร้างบ้าน ชุดบ่อน้ำ ฯลฯ โดยจะหมุนเวียนในการช่วยเหลือกันจากบ้านหนึ่งไปสู่อีกบ้านหนึ่ง^(๕๒) ในระแวกย่านตำบลคอกกระบือและบางน้ำจืด ครั้งเมื่อชาวบ้านยังไม่นิยมสีข้าวที่โรงสี ชาวบ้านจะตำข้าวด้วยครกและสากไม้ไว้รับประทาน โดยการลงแขกเช่นเดียวกันกับการดำนาและเกี่ยวข้าว บ้านใดจะตำข้าวก็จะมาบอกกล่าวให้ชาวบ้านที่อยู่ในละแวกใกล้เคียงกันไปช่วยและหมุนเวียนกันไป การตำข้าวมักทำกันในเวลากลางคืนเดือนหงาย ผู้ดำส่วนใหญ่เป็นคนหนุ่มสาว ในขณะที่ตำข้าวนั้นจะมีการหยอกล้อกันอย่างสนุกสนานเป็นวิธีการอย่างหนึ่งของสังคมชนบทที่เปิดโอกาสให้คนหนุ่มสาวมาพบปะเกี่ยวพาราสีกัน (COURTSHIP)^(๕๓) การเกี่ยวพาราสีกันระหว่างชายหญิง ถือว่าเป็นระยะที่จะทำให้ชายและหญิงได้ทราบว่าจะแต่งงานกันแล้วจะเข้ากันได้หรือไม่ ตลอดจนจะทำให้ทราบถึงนิสัย ความสามารถ ความรับผิดชอบ และความบกพร่องของแต่ละฝ่าย^(๕๔) ซึ่งเห็นว่าเป็นแบบอย่างอันหนึ่งของการเลือกคู่ครอง เนื่องจากชาวชนบทมีชีวิตคลุกคลีกับการทำงานในไร่นาตลอดวันหนุ่มสาวมีโอกาสที่จะพบปะสังสรรค์กันน้อยโอกาสเลือกคู่ครองก็มีไม่มากนัก^(๕๕) ฉะนั้นในสมัยก่อนสังคมในย่านนี้จึงถือเอาการ “ลงแขกตำข้าว” เป็นประเพณีที่เปิดโอกาสให้หนุ่มสาวในท้องถิ่นมีโอกาสพบปะเกี่ยวพาราสีกันในเวลาอันเหมาะสม นอกเหนือจากการตำข้าวไว้กินโดยตรงตามปกติ หากบ้านใดมาบอกเพื่อนบ้านให้ช่วยลงนาตำข้าวหมุนเวียนกัน ภาษาถิ่นในละแวกนี้เรียกว่าการไป “เอาแรง” กัน ชาวบ้านในท้องถิ่นนี้ที่อายุ ๖๐ ปีขึ้นไปเคยเห็นและปฏิบัติกันมาแล้วทั้งสิ้น “ลุงเยี่ยม มีบริบูรณ์” เล่าว่าการลงแขกตำข้าวนี้เป็นช่วงเวลาสนุกสนาน

(๔๗) ดร. กิ่งแก้ว อรรถการ “ลักษณะพิธีกรรมในสังคมไทย” ไทยคดีศึกษาธรรม เล่ม ๒ หน้า ๕

(๔๘) เรื่องเดียวกัน หน้า ๕

(๔๙) เรื่องเดียวกัน หน้า ๗

(๕๐) ประดิม ชุมชนมา เรื่องเดิม หน้า ๕๕

(๕๑) เรื่องเดียวกัน หน้า ๕๗

(๕๒) เรื่องเดียวกัน หน้า ๙๙

(๕๓) สมภาษณ์นางยง มีบริบูรณ์

(๕๔) รุ่งน โสตนศิริ “สถาบันสังคม” (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๑๕) หน้า ๒๔

(๕๕) อภิศักดิ์ เสมอจันทร์ “ภูมิศาสตร์ชนบท” (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๒๔) หน้า ๙๗

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น ยกเว้นหากมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is intended for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

(๕๕) อภิศักดิ์ เสมอจันทร์ “ภูมิศาสตร์ชนบท” (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๒๔) หน้า ๙๗

ที่สุดของคนหนุ่มสาวในสมัยนั้น ซึ่งปัจจุบันนี้ประเพณีดังกล่าวได้เลิกรากันไป โอกาสการเกี่ยวพาราสีของคนหนุ่มสาวที่จะทราบถึงนิสัยและความบกพร่องของแต่ละฝ่ายจึงมีน้อยการเกี่ยวพาราสีในปัจจุบันจึงมักไม่ได้ใช้เหตุผลเพื่อทราบสิ่งต่างๆ ของอีกฝ่ายหนึ่งดังกล่าวมาแล้ว เพราะมักจะปกปิดสิ่งบกพร่องของตนไม่ให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบ ทำให้การเกี่ยวพาราสี กลายเป็นพิธีกรรมที่ใช้หลอกลวงกันเป็นผลให้ชีวิตสมรสย่อมไม่อาจหวังได้แน่นอนว่าจะบรรลุถึงความสุขและความสำเร็จได้^(๕๖)

๒๒. การละเล่นบางอย่างที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น

๒๒.๑ การเล่นกังหันลม

เนื่องจากชาวบ้านในชนบทอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ ชาวบ้านทุกคนจึงคุ้นเคยและทราบความผันแปรของดินฟ้าอากาศจากการสังเกตและการกำหนดช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงทางฤดูกาลได้เป็นอย่างดี ในช่วงราวเดือน ๔ ถึงเดือน ๖ นั้นลมจะพัดมาทางใต้ ถัดจากนั้นไปก็ย่างเข้าหน้าฝน ลมจะเปลี่ยนทิศทางซึ่งไม่มีทิศทางที่แน่นอน ในช่วงที่ลมพัดมาทางใต้นั้น เป็นช่วงฤดูแล้ง วางจากการทำนาชาวบ้านจะเล่นกังหัน (กังหัน) (คำว่า “กังหัน” เป็นภาษาพื้นถิ่นของชาวบ้านแถบนี้หมายถึงกังหันลมนั่นเอง) เพราะลมพัดแรง กังหันนั้นมีทั้งกังหันขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ขนาดของกังหันขนาดเล็กนั้นในกังหันมีขนาดคอกกว่าๆ ถึง ๒ คอก ส่วนกังหันขนาดใหญ่ในกังหันมีขนาดใหญ่มาก ๘ คอก ใบกังหันทำด้วยไม้แคป้าซึ่งเป็นไม้ที่ขึ้นตามป่าชายเลนแถบนี้ เนื้อไม้เป็นไม้เบาเหมาะที่จะเอามาทำใบกังหัน ลักษณะของกังหันนั้นประกอบด้วยใบกังหันที่ทำด้วยไม้แคป้าเสียบกับแกนเหล็กที่ฝังไว้กับไม้รวก มีไม้รวกอีกท่อนหนึ่งยึดแกนไม้รวกที่ฝังเหล็กแกนที่เสียบกังหันไว้ในแนวตั้ง ตอนล่างมีลักษณะเป็นกระบะบอกไว้สวมกับเสา เพื่อจะยกปีกให้สูงเพื่อรับแรงลมให้กังหันหมุนได้เร็วขึ้น ตัวแกนไม้ที่ฝังแกนเหล็กนั้นตรงปลายอีกข้างหนึ่งจะผูกหางไว้ด้วยทางมะพร้าวเปรียบเหมือนหางเสือของกังหันที่จะให้กังหันเบี่ยงเบนไปตามทิศทางลมที่เปลี่ยนแปลงไป การทำกังหันเล่นนั้นผู้ใหญ่มักจะทำให้เด็กเล่นในหน้าแล้งช่วงลมแล้งจากทะเลพัดเข้าสู่ฝั่ง หรือผู้ใหญ่ทำเล่นประกวดกันก็มี การเล่นกังหันนั้นเป็นการเล่นลมและเล่นเสียง กังหันที่นำมาประกวดนั้นเป็นกังหันขนาดเล็กนำมาปักที่เสาไม้ไผ่สูงกลางท้องนาเพื่อประกวดกันว่ากังหันใครจะดังก่อนใคร และเสียงของใครจะมีเสียงมาตรฐานตามที่ชาวบ้านได้ตั้งเกณฑ์ไว้ กังหันที่คนทำไปได้ดีนั้นอยู่ที่การตัดไม้กังหันและการเหลาใบพัด เมื่อหมุนจนเกิดเสียง เสียงมาตรฐานนั้นมีเสียงดัง “บ๊อ๊กๆ” อันเกิดจากการสะบัดใบของกังหัน เพื่อปะทะแรงลมขณะหมุน นับว่าผู้ทำกังหัน ที่ทำให้เกิดเสียงแบบนี้เป็นผู้ฝีมือเยี่ยม ถ้าหากเหลาและตัดใบกังหันไม่เก่งเสียงที่เกิดขึ้นจะดัง “ปรี้อ” การประกวดกังหันนั้นมีแพ้มีชนะ โดยมีผู้ดูเป็นผู้ตัดสิน ไม่มีการได้เสียต่อรองเงินทองแต่อย่างใด หากประกวดกันเล่นเพลินในช่วงหน้าแล้งของชวานาเท่านั้น หากท่านผ่านท้องนาในแถบนี้ในช่วงเดือนที่กล่าวแล้ว จะเห็นแต่ละบ้านมีกังหันปักอยู่ทั่วไป บ้านละหลายๆ อัน

ส่วนการประกวดกันนั้น จะมาประกวดกันในบริเวณที่ได้นัดกันไว้ ประกวดกันเฉพาะกลุ่มในละแวกบ้านเดียวกัน อันเป็นโอกาสที่จะทำให้ผู้ใหญ่และเด็กในละแวกเหล่านี้มีความสนิมสนมและสัมพันธ์กันแน่นแฟ้นขึ้น

ส่วนกังหันขนาดใหญ่ไม่มีการประกวดกัน หากแต่ทำเล่นไว้ฟังเสียงและชื่นชมในฝีมือของผู้ทำเพื่ออวดเพื่อนบ้าน กังหันใหญ่นั้น ถ้าผู้ฝีมือทำเมื่อหมุนนั้นจะเกิดการสะบัดของใบกังหัน เมื่อปะทะแรงลมเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษานานาชาติ ไม่สามารถนำออกไปใช้ประโยชน์ด้วยวิธีการใดๆ ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เสียแล้ว เพราะผู้มีฝีมือซึ่งเป็นคนรุ่นเก่าได้หมดไป ลุงเยียม มีบริบูรณ์ เคยเล่าว่าขณะเสียงใบพัดสะบัดในช่วง
ปะทะแรงลมได้จังหวะดัง “ปัง” นั้น ฝรั่งเศสหยุดรถและชะงักในอาการตกใจ^(๕๗)

การเล่นกังหันนั้น แม้จะไม่ได้ประโยชน์จากการเล่น แต่ก็มีส่วนสะท้อนให้เห็นถึงวิถีทางการดำเนินชีวิตของชุมชน
ย่านนี้ที่สร้างวิถีพักผ่อนหย่อนใจหลังฤดูเก็บเกี่ยว โดยการประดิษฐ์เครื่องเล่นที่สอดคล้องกับฤดูกาลและวัสดุ
ท้องถิ่น นับเป็นเทคโนโลยีพื้นบ้านที่น่าศึกษา มีผลเพื่อความเพลิดเพลินและการกระชับความสัมพันธ์ไมตรี
ระหว่างเพื่อนบ้านในละแวกบ้านเดียวกันให้มีความสัมพันธ์กันแน่นแฟ้นยิ่งขึ้นในช่วงเวลาว่างจากการทำงาน

๒๒.๒ การเพาะเลี้ยงปลากัด และกวดปลา

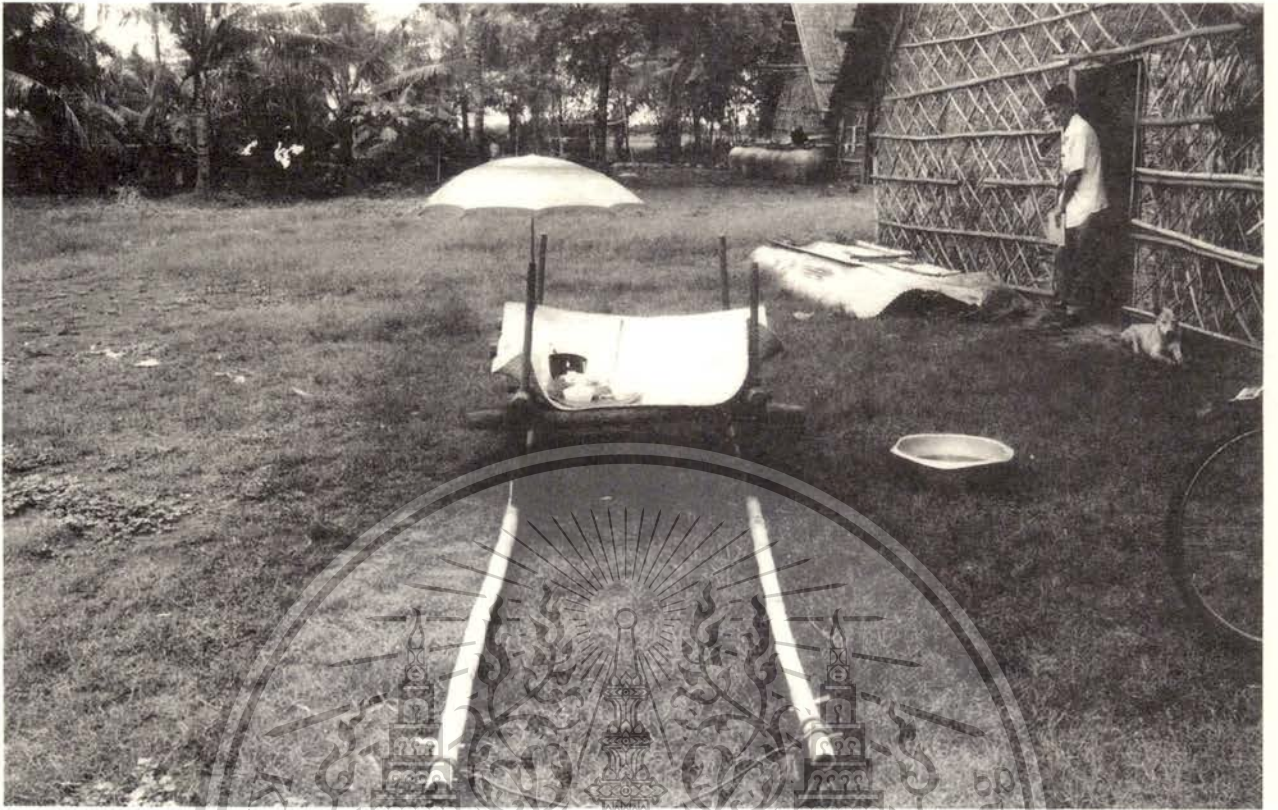
จากการสำรวจและรังวัดบ้านในการวิจัยครั้งนี้ พบว่าบางบ้านมีการเพาะเลี้ยงปลากัด สืบถามจากผู้เลี้ยงได้
ความว่าในชุมชนท้องถิ่นนี้มีความนิยมกวดปลากัดกันอยู่ ฉะนั้นแต่ละบ้านที่นิยมกวดปลาจะมีบ่อสำหรับ
เพาะพันธุ์และเลี้ยงปลากัด มักขุดเป็นแอ่งเล็กๆ ชายคันดินที่ล้อมโคกบ้านขนาดแอ่งประมาณ ๐.๘๐ x ๐.๘๐
เมตร ลึกสุดประมาณ ๑ ศอก ขุดไว้ ๓-๕ แอ่ง ขุดอยู่ติดกัน ขอบบ่อแต่ละบ่อพูนคันดินล้อมไว้ สูงประมาณ
๓๐ เซนติเมตร จากระดับพื้นผิวดินสูงสุด บ่อเหล่านี้ใช้สำหรับเพาะพันธุ์ปลากัด และใช้หมักปลากัดให้แข็งแรง
เมื่อปลากัดโตและแข็งแรงแล้ว จะนำมาใส่ไหลตั้งเรียงกันไว้ในบ้านเพื่อจะเตรียมไว้กวดกันตามบ่อนปลาต่อไป
การเพาะพันธุ์นั้นชาวบ้านจะเพาะกันเองโดยหาพันธุ์ปลากัดๆ มาหับ (ภาษาทางการเลี้ยงปลากัด หมายถึง การ
ผสมพันธุ์ปลา) บ้านที่นิยมเลี้ยงและเพาะพันธุ์ปลากัดนั้นนอกจากจะมีบ่อหรือแอ่งสำหรับหมักปลาแล้ว ยังเพาะ
ลูกน้ำไว้เลี้ยงปลาอีกด้วย โดยใช้ตมน้ำหมักหญ้าแห้งหรือฟางแห้งทิ้งไว้ตามท้ายบ้าน ให้เป็นที่สำหรับยุงมาวางไข่
และกลายเป็นลูกน้ำสำหรับเลี้ยงปลาต่อไป ครั้นถึงฤดูปลากัดนั้น ก็มักเลือกเอาในฤดูแล้งซึ่งเป็นช่วงว่างจาก
งานหนักหลังจากเก็บเกี่ยวและขายข้าวกันเสร็จแล้ว ซึ่งเป็นช่วงที่ชาวบ้านมีรายได้เป็นเงินก้อนเป็นโอกาสให้
เกิดบ่อนพนักกวดปลาขึ้น บ่อนแต่ละบ่อนก็คือบ้านของคนใดคนหนึ่งที่ดินกันจะกวดปลาในหมู่สมาชิก การกวด
ปลาจะต้องไปขออนุญาตโดยเสียค่านุญาตครั้งละ ๕ บาท ในบ่อนแต่ละบ่อนนั้นจะกวดปลากันครั้งละ ๔๐
กว่าคูมีเดิมพันถึงคู่ละพันกว่าบาท ซึ่งในสมัยก่อนประมาณ ๑๐ กว่าปีที่แล้วมา การเดิมพันเพียงคู่ละ ๒๐-๓๐
บาท เท่านั้น^(๕๘) ผู้นิยมเลี้ยงปลากัดมักเป็นผู้ชายอาวุโสหรือพวกคนแก่ที่เลิกการทำงานแล้ว มีเวลาว่างที่จะใช้ในการ
การเพาะปลาและเลี้ยงปลาเป็นงานอดิเรก หากพิจารณาจากความนิยมในท้องที่แถบนี้ที่นิยมกวดปลากัดกันนั้นก็
เนื่องจากบริเวณแถบนี้เป็นที่ลุ่ม สภาพดินเป็นสภาพดินเหนียวตกระกอนมีปลากัดชุกชุมโดยธรรมชาติ เหมาะ
ที่จะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลากัดเล่นกัน และการพนักกวดปลานั้น ตั้งแต่ท้องที่หนองแขมเรื่อยมาทางใต้ใน
บริเวณย่านนี้นิยมกวดปลากันเป็นประเพณีของชาวนามาแต่เก่าก่อนแล้ว การกวดปลากัดพนักจึงเป็นวัฒนธรรม
ท้องถิ่นแถบนี้ ที่เป็นประเพณีปฏิบัติสืบๆ กันมา เพราะสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเอื้ออำนวยในการที่จะ
เพาะเลี้ยงนั่นเอง ถือเป็นวิธีการพักผ่อนหย่อนใจของชาวบ้านชนบทอีกอย่างหนึ่ง

สรุป การรวบรวมการเล่นพื้นบ้านบางประการของชุมชนท้องถิ่นนี้ ก็เพื่อที่จะทำให้ทราบถึงวิถีชีวิตปลีก
ย่อยบางประการของท้องถิ่นที่เป็นวัฒนธรรมย่อยของชุมชน ที่เป็นผลสะท้อนมาจากสภาพแวดล้อม ฤดูกาล
และประเพณีนิยมของชาวบ้าน อันเป็นวิถีทางในการดำรงชีวิตอีกแบบหนึ่งที่แตกต่างออกไปจากท้องที่อื่นๆ
เป็นการบ่งชี้ถึงพฤติกรรมและค่านิยมของชุมชนนี้

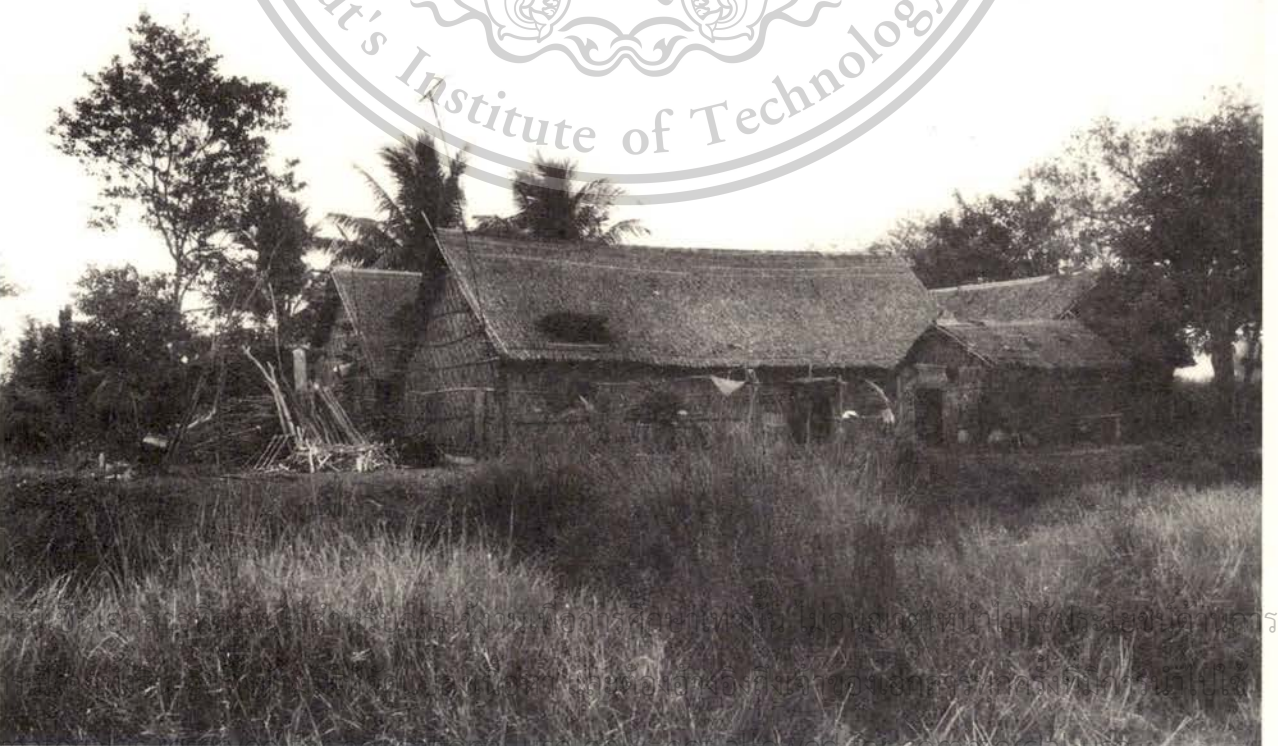
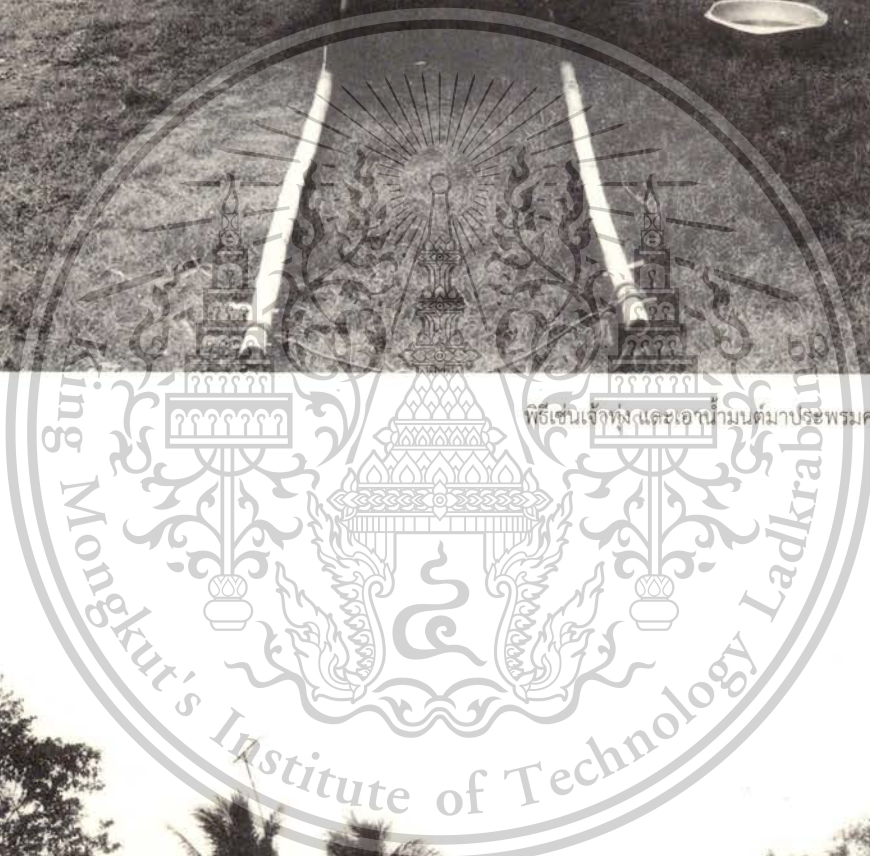
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License. For educational use only, not allowed for commercial use.

^(๕๗) นายโม่ ม่วงกลม อายุ ๘๒ ปี บ้านเลขที่ ๕๘ หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๔
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.
^(๕๘) นายเหม พวงเนียม อายุ ๖๒ ปี บ้านเลขที่ ๖๐ หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๔

พิธีเซ่นเจ้าฟ่องและเอาน้ำมนต์มาประพรมควาย ในการทำขวัญควาย

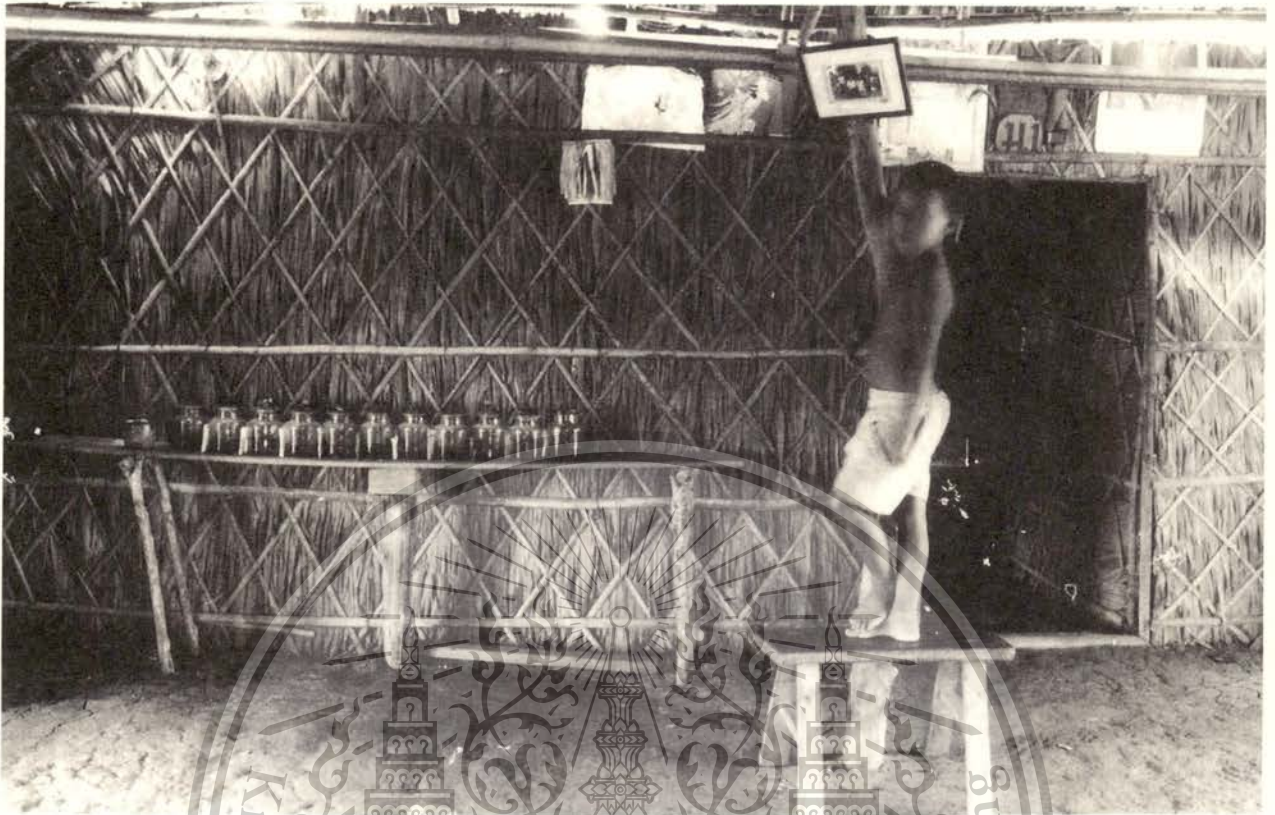

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่หรือใช้ประโยชน์อื่นใดได้
 ไม่ว่าในรูปแบบใดก็ตาม หากมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อฝ่ายประชาสัมพันธ์

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ไม่เสียดังหันปักไว้ใกล้บ้าน

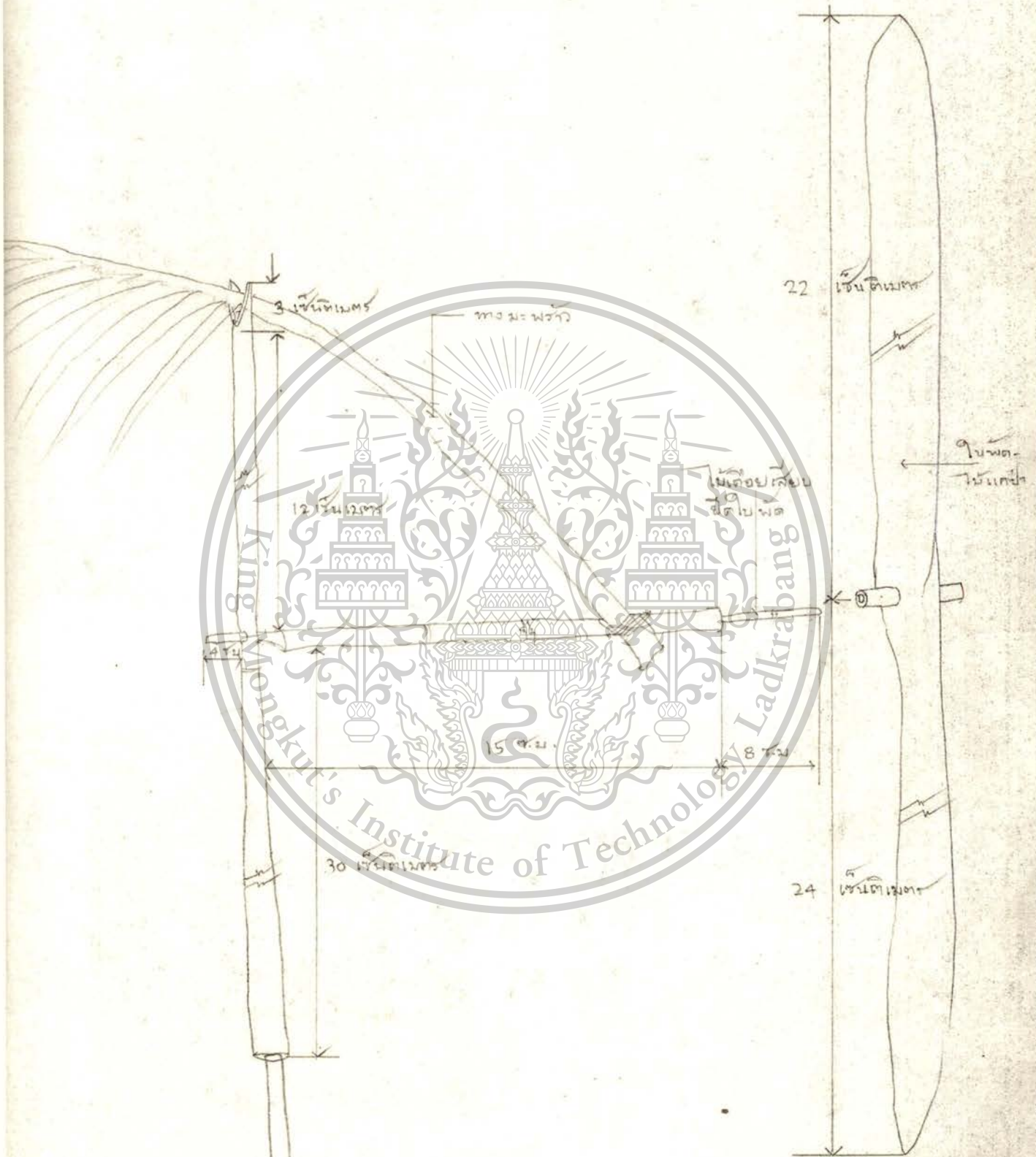
บริเวณเลี้ยงปลาโดยเลี้ยงไว้ในขวดโหล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

แบบ ขยาย รายละเอียด ของ กังหันลม ขนาดเล็ก.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

การวิเคราะห์

๑. วิเคราะห์รูปแบบการตั้งถิ่นฐานโดยแนวทางทางประวัติศาสตร์

พื้นฐานเศรษฐกิจของสังคมเอเชียคือการเกษตรกรรมที่พึ่งตัวเอง หมู่บ้านเป็นหน่วยผลิต การผลิตนั้นนอกจากเพื่อยังชีพแล้วยังผลิตเพื่อส่งส่วยภาษี อาจจะเป็นผลผลิต หรือแรงงาน หรือทั้งสองอย่าง ทั้งนี้เนื่องจากการแบ่งชั้นของสังคมทำให้เกิดการถ่ายทอดความมั่งคั่งจากกลางสู่บน^(๓) เมื่อเป็นเช่นนี้การผลิตจึงมีลักษณะการผลิต ที่ผลิตเฉพาะที่มีค่าประโยชน์เพื่อใช้ (USE-VALUE) เท่านั้น^(๔) ไม่มีวัตถุประสงค์ที่จะผลิตเพื่อเป็นมูลค่าแลกเปลี่ยน (EXCHANGE VALUE) ผลผลิตส่วนเกินของสังคมถูกถ่ายเทเข้าท้องพระคลังของรัฐและกระจัดกระจายไปอยู่กับขุนนาง^(๕) ประเทศไทยก็เช่นกัน ถ้าวัดย้อนดูอดีต เราอาจกล่าวได้ว่าว่าก่อนรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น ประเทศไทยมีระบบเศรษฐกิจแบบดั้งเดิม คือ การผลิตในระบบเศรษฐกิจนั้น มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อความพอเพียงต่อการบริโภค รัฐบาลมีบทบาทในการกำหนดใช้ทรัพยากรมาก ซึ่งโดยมากดำเนินไปตามพันธะทางสังคมและศาสนา รัฐบาลผูกขาดการค้าขายสินค้าสำคัญๆ ไว้ภายใต้การควบคุมของพระคลังสินค้า^(๖) และสังคมในยุคนั้นเป็นสังคมเกษตรกรรมระบบเศรษฐกิจแบบเลี้ยงตัวเอง อาศัยเทคนิคและวิธีการเพาะปลูกแบบง่ายๆ การเพาะปลูกอาศัยสภาวะธรรมชาติ

ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเปิดประเทศได้ทำสนธิสัญญาทางไมตรีและการค้ากับประเทศตะวันตกเมื่อ พ.ศ. ๒๓๙๘ ด้วยการทำสนธิสัญญาเบาริ่ง ผลจากสนธิสัญญานี้ทำให้เศรษฐกิจของไทยเริ่มเปลี่ยนแปลงจากระบบเศรษฐกิจแบบเลี้ยงตัวเองมาสู่ระบบเศรษฐกิจแบบการค้า มีการขยายเนื้อที่ในการเพาะปลูกขึ้นอีกมาก ทำให้การทำนาขยายออกไปกว้างขวาง^(๗)

(๓) KARL, A.WITTFOGEL. ORIENTAL DESPOTISM (NEW HAVEN; YALE UNIVERSITY) P.4 อ้างจาก สิริลักษณ์ ศักดิ์เกรียงไกร "ต้นกำเนิดชนชั้นนายทุนในประเทศไทย" หน้า ๒๓-๒๔

(๔) เรื่องเดียวกัน หน้า ๒๔

(๕) สิริลักษณ์ ศักดิ์เกรียงไกร "ต้นกำเนิดชนชั้นนายทุนในประเทศไทย" วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๒๑ (สำนักพิมพ์สร้างสรรค์ปี ๒๕๒๓) หน้า ๒๐๔

(๖) ดร.สุธี ประศาสน์เศรษฐ "วิวัฒนาการเศรษฐกิจไทย" ไทยคดีศึกษา; อารยธรรม เล่ม ๑ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ๒๕๒๓) หน้า ๗๘

(๗) เฉลิมเกียรติ ราชภัณฑ์ "พัฒนาการเกษตรกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไทย พ.ศ. ๒๔๓๕-พ.ศ.๒๔๗๕ (คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์ ๒๕๒๓) หน้า ๑ อ้างจาก พวงเพชร สุรัตน์วิกุล "เปรียบเทียบผลงานของเสนาบดี กระทรวงเกษตรธิการ" (พ.ศ. ๒๔๓๕-

พ.ศ. ๒๔๗๕) เอกสารทางวิชาการหมายเลข ๒/๐๐๔ (มกราคม ๒๕๒๔) (มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์) หน้า ๑

อนึ่ง การถือครองที่ดินในสมัยโบราณนั้น ถือว่าที่ดินทั้งหมดในประเทศเป็นกรรมสิทธิ์ของพระเจ้าแผ่นดิน ประชาชนจะเข้าไปถือครองก็ได้ แต่มีเงื่อนไขอยู่ที่ว่าจะต้องใช้ที่ดินนั้นๆ ให้เป็นประโยชน์ คือการถากถางทำการเพาะปลูก หากใครเข้าครอบครองที่ดินเอาไว้เฉยๆ โดยไม่ทำประโยชน์ใดๆ เป็นระยะเวลา ๓ ปีขึ้นไปแล้วก็ให้ถือว่าหมดสิทธิในการครอบครองที่ดินนั้นๆ ขนาดของที่ดินที่จะครอบครองทำมาหากินได้นั้น มักจะไม่เกิน ๒๕ ไร่ สำหรับคนโดยทั่วไป^(๖) ในตอนต้นรัตนโกสินทร์คือในสมัยรัชกาลที่ ๓ และรัชกาลที่ ๔ มีฝรั่งที่เดินทางเข้ามาและคาดคะเนจำนวนประชากรเอาไว้ว่า มีอยู่ประมาณ ๕-๖ ล้านคน ที่ดินมีอยู่อย่างมากมาย^(๗) ครั้นชาวบ้านพบว่าข้าวเป็นผลผลิตที่เขาอาจขายได้กำไร การปลูกข้าวได้ขยายตัวเร็ว ชาวบ้านขยายพื้นที่เพาะปลูกเพื่อการผลิตข้าวสนองความต้องการที่เพิ่มขึ้น ชาวนาเริ่มเข้าร่วมกระบวนการผลิตเฉพาะอย่างคือ ผลิตเฉพาะข้าวอย่างเดียว^(๘) ฉะนั้นการพัฒนาเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดของไทยคือ ผลิตข้าว ซึ่งได้เพิ่มขึ้นในสมัยที่ไทยทำสนธิสัญญากับเซอร์จอห์น เบาริง ไทยส่งข้าวเป็นสินค้าออกน้อยกว่า ๑ ล้านหาบต่อปี

การส่งข้าวออกแต่ละปีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนถึง ๘ ล้านหาบ ภายในเวลา ๕๐ ปี^(๙) ในตอนปลายรัชสมัยรัชกาลที่ ๔ เมื่อราคาข้าวค่อยๆ สูงขึ้น รัฐบาลจึงดำเนินงานโครงการขุดคลอง ซึ่งมีความมุ่งหมายอย่างชัดเจนว่าจะทำให้ที่ดินที่รกร้างว่างเปล่ากลายเป็นนา ในบริเวณทุ่งราบลุ่มแม่น้ำใหญ่ ได้เริ่มขุดคลองคือ คลองมหาสวัสดิ์เสร็จในปี พ.ศ. ๒๔๐๓ คลองภาษีเจริญขุดในปี พ.ศ. ๒๔๐๙ เสร็จปี พ.ศ. ๒๔๑๕ และคลองดำเนินสะดวกเสร็จในปี พ.ศ. ๒๔๑๑ ดังนั้นคลองเหล่านี้จึงใช้ประโยชน์ในการชลประทานในเขตฝั่งตะวันตกแม่น้ำเจ้าพระยา แต่ลักษณะการชลประทานจากคลองเหล่านี้ ยังไม่ใช้งานชลประทานโดยแท้จริง คลองที่ขุดจะส่งน้ำเข้าไปในเขตนาน้ำได้ต่อเมื่อน้ำในแม่น้ำหนุนท่วมขึ้นมาเท่านั้น คลองเหล่านี้มีประโยชน์ต่อการขยายเนื้อที่ที่จะใช้ทำนามากขึ้น^(๑๐) ซึ่งแต่เดิมที่บริเวณเหล่านี้เป็นที่รกร้างว่างเปล่าเป็นพงป่าละเมาะไม้ทั่วไป โดยเฉพาะบริเวณลุ่มแม่น้ำท่าจีนหรือแม่น้ำนครชัยศรีตั้งแต่ตำบลท่าไม้ ตำบลท่ายาง เขตอำเภอกะทู้มแบนของจังหวัดสมุทรสาครในทุกวันนี้ กับบริเวณที่ดินเขตติดต่อบริเวณตำบลบ้านใหม่บางม่วง เขตอำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม การถางป่าละเมาะบุกเบิกทำที่ดินทำกินในบริเวณนี้ จะเริ่มมีผู้คนมาบุกเบิกจับจองเมื่อมีการปลูกอ้อยทำน้ำตาลในสมัยรัชกาลที่ ๓ สมัยนั้นได้มีฝรั่งชาติโปรตุเกสคณะหนึ่งมาสำรวจพื้นที่ดินในท้องที่ดังกล่าว ในฐานะนายทุนและผู้ประกอบการมาสร้างโรงงานอุตสาหกรรมผลิตน้ำตาลทราย โดยถางที่ปลูกอ้อยและตั้งโรงงานอุตสาหกรรมผลิตน้ำตาลทรายขึ้นโรงงานนี้ปัจจุบันยังคงมีหลักฐานเหลืออยู่คือ “ปล่องเหลี่ยม” ที่ตำบลท่าไม้ อำเภอกะทู้มแบน ในเวลานั้นฝรั่งที่เข้ามาตั้งอุตสาหกรรมผลิตน้ำตาลทรายได้จ้างชาวไทย ชาวจีนที่ว่างงานมาหักล้างถางพงป่าละเมาะให้เตียนโล่ง ปรังบดินให้ราบเรียบ ตัดถนนจากโรงงานเข้ามายังบริเวณที่ปลูกอ้อย^(๑๑) การผลิตน้ำตาลทรายทำอ้อยยังคงดำเนินการต่อมาจนรัชสมัยรัชกาลที่ ๕ ที่ดินริมแม่น้ำนครชัยศรี ตั้งแต่นครปฐมเรื่อยมาทางได้นั้นมีคนไปจับจองหักล้างถางป่าทำอ้อยกันมาก มีชาวจีนมาตั้งโรงงานทำน้ำตาลและโรงหีบกันเป็นพื้น จากจดหมายเหตุระยะทางที่เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย เสด็จตรวจราชการหัวเมืองใน ร.ศ. ๑๑๗ และ ร.ศ. ๑๑๙ (พ.ศ. ๒๔๔๒ และ พ.ศ. ๒๔๔๔) ซึ่งสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหมื่นดำรงราชานุภาพ ขณะนั้นทรงดำรงพระยศเป็นพระเจ้าน้อยยาเธอกรมหมื่นดำรงราชานุภาพ

(๖) นิตยา มาพึ่งพงศ์ “พื้นฐานทางเศรษฐกิจของไทย” จากแผ่นปลิวคำบรรยายวิชาพื้นฐานอารยธรรมไทย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (พ.ศ. ๒๕๑๗) หน้า ๑

(๗) นิตยา มาพึ่งพงศ์ เรื่องเดียวกัน หน้า ๑

(๘) ดร.สุธี ประศาสน์เศรษฐ์ เรื่องเดิมหน้า ๘๐

(๙) เพรด ดับบลิว ริกส์ “การปรับตัวเข้าสู่ยุคใหม่ของสยามและพม่า” อมร โสภณวิเศษฐวงศ์, เอกวิทย์ ณ ถลาง แบล่ ภาควิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พ.ศ. ๒๕๑๙) หน้า ๖๙

(๑๐) เอกสารที่มีเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกันคือการใช้ความถี่ของเครื่องจักรกลที่ใช้จากทางนั้นไปลงสู่ดินในทางนี้ใช้ประโยชน์ด้านการค้า

(๑๑) นิตยา มาพึ่งพงศ์ เรื่องเดียวกัน หน้า ๘๖-๘๗

(๑๒) บัญชี แสงสว่าง “ประวัติปล่องเหลี่ยม” รวมเรื่องเก่าเกี่ยวกับจังหวัดสมุทรสาคร พิมพ์เป็นบรรณาการในงานพระราชทานเพลิงศพคุณหญิง

ได้ทรงดำเนินมาในท้องที่แถบลุ่มท่าจีนหรือแม่น้ำนครไชยศรี ทรงบันทึกลงไว้ ทำให้ทราบว่าแม้มาถึงสมัยช่วง พ.ศ. ๒๔๔๔ ที่ดินชายฝั่งแม่น้ำนครไชยศรีก็ยังมีประชาชนไปหักล้างถางป่าจับจองที่ดินแถบนั้นมาทำไร่ไถ่กันทั่วไป และมีไร่ที่ทิ้งร้างอยู่อีกมาก ดังข้อความบางตอนจากจดหมายเหตุดังนี้

“ที่ดินที่ทำไร่ทำ ๗ ปี ๘ ปี แล้วดินเค็มหรือหญ้าคาขึ้นต้องทิ้งที่ไปถางป่าหาที่ทำกินใหม่ มีที่ทิ้งร้างอยู่ในเวลานี้หลายพันไร่และไม่มีใครมีการที่จะแย่งชิงที่ดินกันเพราะที่ป่าเปล่ายังมีมาก.....ถ้าผู้ใดถางป่าทำอะไรให้ขออนุญาตต่อนายอำเภอ นายอำเภอรังวัดแลกำหนดที่ให้และเก็บภาษีแก่คนนั้นตามพระราชบัญญัติต่อไปทุกๆ ปี กว่าคนนั้นจะทิ้งที่เมื่อใดก็ให้บอกคืน และขออนุญาตใหม่ดังนี้.....การทำไร่ในเวลานี้ได้ความว่ามากขึ้นกว่าแต่ก่อนเป็นอันมาก ที่ป่าถางเป็นไร่ตลอดออกไปจนหนองแขม.....เหตุเพราะที่ดินมีมากกว่าคนเท่านั้นเอง”^(๑๒)

การผลิตน้ำตาลทรายเป็นสินค้าออกของไทยในช่วงที่ส่งออกขายมากที่สุดอยู่ในช่วงทศวรรษ ๒๓๙๓-๒๔๐๓^(๑๓) เศรษฐกิจการผลิตน้ำตาลออกขายแก่ตลาดโลกมีผลอย่างสำคัญต่อการหักล้างถางป่าไร่ไถ่เป็นอย่างมาก การจับจองที่ดินทำไร่ไถ่นั้นเป็นเหตุให้เกิดการตั้งถิ่นฐานแบบกระจายตัวเป็นครอบครัวโดดๆ ในที่ทำกิน ด้วยชาวไร่จะสร้างบ้านพักอาศัยขึ้นกลางบริเวณไร่ไถ่ในพื้นที่ที่ตนจับจองทำไร่ไถ่ เพราะสะดวกต่อการทำไร่และการดูแลรักษา ลักษณะการตั้งถิ่นฐานแบบนี้ตามทฤษฎีของการตั้งถิ่นฐานเรียกว่า ”การตั้งถิ่นฐานแบบกระจัดกระจาย” (DISPERSED SETTLEMENT)

ครั้นน้ำตาลของไทยอันเป็นสินค้าออก เริ่มผจญกับกรหดตัวของตลาดต่างประเทศ การส่งน้ำตาลเป็นสินค้าออกก็ทรุดลงมาก^(๑๔) การผลิตน้ำตาลลดน้อยลง เนื่องจากน้ำตาลที่ผลิตจากชวามีราคาถูกลงกว่าและขายออกอย่างแพร่หลาย ทำให้เกิดการผลิตน้ตาลไทยลดลงอย่างรวดเร็ว^(๑๕) สินค้าออกชวาก็เพิ่มขึ้นจนมีมูลค่าสูงกว่าสินค้าออกชนิดอื่นๆ ในทศวรรษ ๒๔๑๓-๒๔๒๓ (สมัย ร.๕) สินค้าออก คือ ชวามีเพิ่มเป็นร้อยละ ๖๐ เทียบกับน้ำตาลซึ่งเป็นสัดส่วนในสินค้าออกทั้งหมดลดลงเหลือเพียงร้อยละ ๔^(๑๖) การส่งเสริมให้ราษฎรหันมาทำนาเพื่อผลิตข้าวส่งออกนั้นเริ่มแต่สมัยรัชกาลที่ ๔ แล้ว ถึงกับในปี พ.ศ. ๒๔๐๐ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ ทรงประกาศว่า “จะไม่เก็บภาษีที่ดินที่บุกเบิกเพื่อใช้ทำนาเป็นปีแรก” และใน ๒-๓ ปีต่อมาจะเก็บภาษีแต่เพียงอย่างเดียว^(๑๗) การหักล้างถางป่าชายฝั่งแม่น้ำและลำคลองแถบปากแม่น้ำก็ได้ขยายกว้างขวางขึ้น ยิ่งในรัชสมัยรัชกาลที่ ๕ ทรงเห็นความสำคัญของกรเพาะปลูกและทรงตั้งพระราชหฤทัยที่จะทำนุบำรุงการเพาะปลูก เพราะถือว่าความเจริญของประเทศทั้งด้านการค้าและการเพาะปลูกจะเป็นรากฐานสำคัญของอำนาจและความมั่นคงของประเทศ พิจารณาได้จากพระราชหัตถเลขาที่ว่า “อำนาจใหญ่และความอุดมสมบูรณ์ไม่ได้อยู่แก่ผู้ซึ่งมีอาณาเขตกว้างขวาง อำนาจและความสมบูรณ์ย่อมมีแก่ประเทศที่เจริญด้วยพาณิชย์การและการกสิกรรม เพราะเหตุนั้น ถือว่าจะเป็นการที่ลำบากยากปานใด เราควรที่จะพยายามบำรุงกสิกรรม และพาณิชย์การให้เจริญขึ้นเพราะเป็นที่ตั้งแห่งความสมบูรณ์ ความสมบูรณ์เป็นที่ตั้งแห่งกำลัง กำลังย่อมเป็นที่ตั้งแห่งอำนาจ^(๑๘) จาก การส่งเสริมให้ชาวบ้านบุกเบิกที่ดินร้างว่างเปล่ามาทำนาแทนการทำไร่ไถ่ ทำให้ชวามาเข้าจับจองที่ดินบุกเบิกทำนา กว้างขวางออกไปอีก ยิ่งเมื่อมีคลองภาษีเจริญที่เชื่อมต่อแม่น้ำเจ้าพระยากับแม่น้ำท่าจีน หรือแม่น้ำนครไชยศรีแล้ว

(๑๒) ตำรงราชานุภาพ สมเด็จพระยา “จดหมายเหตุระยะทางเสนาบดี กระทรวงมหาดไทย เสด็จตรวจราชการหัวเมืองใน ร.ศ.๑๑๗, ๑๑๙” (พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานทำบุญอายุครบ ๖๐ ปี ของพระเทพสุธี ณ วัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหาร วันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๕) หน้า ๒๑-๒๒

(๑๓) ดร.สุธี ประศาสน์เศรษฐ์ เรื่องเดิม หน้า ๕๐

(๑๔) ดร.สุธี ประศาสน์เศรษฐ์ เรื่องเดิม หน้า ๕๐

(๑๕) ชัยกฤษ ทวีนาบ เรื่องเดิม หน้า ๕๐

(๑๖) ดร.สุธี ประศาสน์เศรษฐ์ เรื่องเดิม หน้า ๕๐

(๑๗) พระคัมภีร์ วิถี (เรื่องเดิม) หน้า ๕๐

(๑๘) พระราชหัตถเลขาทรงสั่งราชการในรัชกาลที่ ๕ และที่ ๖ หน้า ๒๓ อ้างจาก ชิลวี มาดดาสิลา ฮอลลิงก์ “การจัดชลประทานในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว” (เอกสารทางวิชาการหมายเลข ๒/๐๐๔ มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ พฤษภาคม ๒๕๒๔) หน้า ๔

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์เพื่อการเรียนการสอนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรใดก็สงวนสิทธิ์ในกรที่ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ทำให้ชาวนายชายเขตทำนาออกมาในย่านนี้เรื่อยๆ ในตอนต้นรัชกาลที่ ๕ การทำน่ายังไม่ค่อยจะมีมาก ที่ดินรกร้าง แล้วย่านนี้ก็ยังมีอยู่มาก ครั้นมาเมื่อขยายการส่งข้าวเป็นสินค้าออกเพิ่มขึ้น ที่ดินก็มีคนมาจับจองกันมากขึ้น ที่ดินที่ริมคลองก็เป็นที่ดินที่มีราคาสูงขึ้น โดยเฉพาะที่ดินบริเวณใกล้กรุงเก่า ก็มีราคาแพงขึ้นเช่นกัน การที่มีที่ดินราคาแพงก่อให้เกิดกรณีพิพาทเรื่องที่ดินระหว่างราษฎรอยู่เสมอ และมีราษฎรเป็นจำนวนมากได้ขออนุญาตต่อกระทรวงเกษตรธิการขอจับจองที่ดินทำการเพาะปลูก ทำให้รัฐบาลในสมัยนั้นเห็นความจำเป็นที่จะต้องขยายพื้นที่เพาะปลูกให้มากขึ้น^(๑๙) จนกระทั่งที่ดินที่เหมาะสมแก่การทำนา มีผู้คนไปตั้งทำนามากจนเต็มเนื้อที่^(๒๐)

อุปสรรคของการขยายเขตเกษตรกรรมทำนาด้วยการขุดคลองในระยะแรกๆ นั้น เนื่องจากการถือครองที่ดินใหญ่ของเจ้าขุนมูลนายที่ดำเนินมาคู่กับโครงการขุดคลอง ยังไม่ได้ประโยชน์ต่อการขยายเนื้อที่ที่ใช้ทำนาเลย ฉะนั้นในปี พ.ศ. ๒๔๓๐ จึงออกกฎหมายข้อบังคับวางระเบียบในการขุดคลองเพื่อเตรียมระงับการถือครองที่ดินผืนใหญ่อย่างแต่ก่อน และเนื่องจากความจำเป็นที่จะต้องลดรายจ่ายเงินหลวงในการขุดคลอง รัฐบาลจึงให้เจ้าพนักงานหรือข้าหลวงและกรรมการพิจารณาว่า ผู้ถือครองที่ดินมีความสามารถทำได้ตามที่ขอ หรือทำได้เพียงใด แล้วออกหนังสือสำคัญใหม่คือ โฉนดจอง ให้ราษฎรจองที่ดินริมคลอง ยิ่งกว่านั้นให้ราษฎรที่จะตั้งทำนาที่ริมคลองนั้นลงแรงหรือออกเงินช่วยในการขุดคลอง^(๒๑)

๒. บทวิเคราะห์รูปแบบลักษณะการตั้งถิ่นฐาน

โดยเหตุผลและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่กล่าวมาทำให้ทราบว่าเป็นบริเวณที่ห่างจากชายคลองมหาชัยเป็นเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมต่อกับกรุงเทพฯ กับจังหวัดราชบุรี เพชรบุรีนั้นเดิมยังเป็นป่าละเมาะไปทั่ว เริ่มมีการจับจองทำไร่ไถ่และทำนาก็ต่อเมื่อปลายรัชกาลที่ ๓ ขยายกว้างขวางขึ้นเรื่อยๆ แต่รัชกาลที่ ๔ ถึง รัชกาลที่ ๕ มาเนื่อง เมื่อมีการขุดคลองภาษีเจริญขึ้นทางเหนือของคลองมหาชัยในตอนปลายรัชสมัยที่ ๔ ต่อต้นรัชกาลที่ ๕ ลักษณะการตั้งถิ่นฐานย่อมมีรูปแบบตามเงื่อนไขของการจับจองที่ดินก่อนหลัง ซึ่งมีอยู่ ๒ ลักษณะ คือ ผู้ใดที่มีเงินหรือจับจองก่อนย่อมเลือกบริเวณที่ตั้งถิ่นฐานตามริมฝั่งคลอง โดยยึดคลองเป็นเส้นทางคมนาคม ลักษณะการตั้งถิ่นฐานย่อมมีรูปแบบเป็นเส้นแถบ (LINEAR SETTLEMENTS) ขนานไปกับชายคลอง ผู้รกร้างหรือผู้ที่ต้องขยายที่ทำนาให้กว้างขวางออกไปย่อมไปจับจองในท้องที่ที่ห่างจากคลองออกมา การไปทำกินในที่เช่นนี้ย่อมไปกันแต่ละครอบครัว ลักษณะของที่ดินและการตั้งถิ่นฐานย่อมมีลักษณะกระจายเหมือนกับผู้ไปจับจองที่ดินในการทำไร่ไถ่ โดยที่ชาวนาจะสร้างที่พักอาศัยกลางที่นาที่ตนได้บุกเบิกและจับจองไว้ เกิดลักษณะการตั้งถิ่นฐานคล้ายกับเกาะกระจายกันไปตามท้องนา ซึ่งเป็นรูปแบบการตั้งถิ่นฐานแบบกระจาย (DISPERSED SETTLEMENT) อันเป็นรูปแบบการตั้งถิ่นฐานที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพ รูปแบบการตั้งถิ่นฐานลักษณะนี้พบทั่วไปตามท้องทุ่งแถบหนองแวม บางขุนเทียน และเขตสมุทรสาคร ในตำบลบางน้ำจืด และตำบลคอกกระบือ ที่นาอยู่ห่างจากคลองใหญ่ แม้จะมีคลองซอยเล็กๆ ที่เชื่อมต่อกับคลองภาษีเจริญและคลองมหาชัยก็ตาม แต่คลองเหล่านี้ชาวนาช่วยกันขุดขึ้นเพื่อเป็นการชลประทานรดน้ำเข้าสู่ที่นาของตน หามความมุ่งหมายเพื่อจะใช้เป็นการคมนาคมหลักแต่อย่างใดไม่ จะใช้เป็นการคมนาคมก็เพียงแต่ลำเลียงผลผลิตและขนของเล็กๆ น้อยๆ มาสู่ที่ของตนเท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ส่วนตัวสิ่งพิมพ์เอกสารนี้สงวนลิขสิทธิ์ไว้ก่อนการนำออกจำหน่ายโดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่าในรูปแบบใดก็ตาม หากมีการนำออกจำหน่ายหรือเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต กรุณาแจ้งให้ทราบเพื่อจะได้ดำเนินการแก้ไข

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

จากการสัมภาษณ์ลุงเยี่ยม มีบริบูรณ์, คุณป้าดิน นามพุก, ลุงไผ่ ม่วงกลม และลุงพิม ม่วงกลม ก็ทำให้ทราบว่า ตนย้ายมาตั้งบ้านเรือนในบริเวณที่อยู่บนโคกของตนในปัจจุบันนี้เมื่อตอนโตแล้วทั้งสิ้น โดยที่พ่อแม่ยกที่นาบริเวณนี้ให้แก่ตนแล้ว ตนจึงโยกย้ายมาสร้างบ้านในที่ทำกินที่พ่อแม่ยกให้ ลักษณะบริเวณที่อยู่อาศัยจึงตั้งอยู่กลางที่นาของตน^(๒๒) นานางแห่งเพิ่งบุกเบิกมาทำนาได้ไม่ถึง ๕๐ ปีก็มี เช่น กรณีลุงเยี่ยม มีบริบูรณ์ เล่าว่าที่นาและที่พักอาศัยของตน ที่อยู่ปัจจุบันนี้เดิมเป็นที่ลุ่มน้ำเค็มขึ้นถึงพื้น ที่เต็มไปด้วยป่าจาก ป่าแสม พอทางการปิดปากคลองไม่ให้น้ำเค็มเข้า ต้นจากเริ่มตาย ตนจึงเข้ามาปรับป่าจากให้เป็นนา ซึ่งที่ดินนี้เป็นป่าแสมที่มีเจ้าของซึ่งเป็นญาติของตนถือครองไว้แล้ว และอนุญาตให้ตนมาอาศัยทำนา เดิมเคยมีคนมาปรับทำนาอยู่ก่อนแต่ไม่สำเร็จ ครั้นตนเข้ามาทำต่อจึงทำนาได้ กว่าจะปลูกข้าวได้ผลต้องล้างดินเค็มให้จืดอยู่หลายปี^(๒๓) ดังนั้นพอจะสรุปได้ว่าที่นาบริเวณนี้ เดิมเป็นที่ที่มีคนจับจองไว้แล้วเพื่อจะใช้ทำนา ครั้นเมื่อครอบครัวของตนเพิ่มขยายสมาชิกของครอบครัวมากเข้าก็ต้องขยายที่นาเพิ่มขึ้นจึงมอบให้ลูกหลาน และสมาชิกครอบครัวของตนมาบุกเบิกที่ทำนาในที่ที่ตนจับจองไว้ ผู้ที่มาตั้งถิ่นฐานก็จะต้องโยกย้ายแยกครอบครัวออกมาจากพ่อแม่หรือบรรพบุรุษมาสร้างที่พักอาศัยในที่นาของตน หากอยู่ร่วมกับครอบครัวเดิมก็ย่อมมาทำนาได้ไม่สะดวกด้วยอยู่ใกล้กับที่นาที่ตนจะมาทำกินนั่นเอง ฉะนั้นรูปแบบการตั้งถิ่นฐานจึงเป็นแบบกระจัดกระจาย (DISPERSED SETTLEMENT) ดังที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันนี้

๓. วิเคราะห์ที่ตั้งและอาคาร ๑๑ หลังที่ทำการวิจัย

จำนวนบ้านที่สุ่มตัวอย่างมี ๑๑ หลัง และ ๑๑ แบบ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงออกไป ซึ่งจะได้วิเคราะห์รูปลักษณะในขั้นตอนต่อไป

บ้านหลังที่ ๑	บ้านเลขที่ ๖๘ หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
เจ้าของบ้าน ได้แก่ นายยูริ มีบริบูรณ์
บ้านหลังที่ ๒	บ้านเลขที่ ๘/๑ หมู่ ๑ ตำบลบางน้ำจืด อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
เจ้าของบ้าน ได้แก่ นายนิศย์ หมีเงิน
บ้านหลังที่ ๓	บ้านเลขที่ ๕๙ หมู่ ๑ ตำบลบางน้ำจืด อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
เจ้าของบ้าน ได้แก่ นายชิน สังข์ประสิทธิ์
บ้านหลังที่ ๔	บ้านเลขที่ ๖๘ หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
เจ้าของบ้าน ได้แก่ นายเยี่ยม มีบริบูรณ์ (ใช้เลขที่เดียวกับบ้านนายยูริ มีบริบูรณ์)
บ้านเลขที่ ๕	บ้านเลขที่ ๕๕ หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
เจ้าของบ้าน ได้แก่ นายบุญเลิศ โตเฟือก
บ้านหลังที่ ๖	บ้านเลขที่ ๖๐ หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
เจ้าของบ้าน ได้แก่ นายเหม พวงเนียม
บ้านหลังที่ ๗	บ้านเลขที่ ๖๖ หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
เจ้าของบ้าน ได้แก่ นายแจ้ เอี่ยมดี
บ้านหลังที่ ๘	บ้านเลขที่ ๗๖ หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
เจ้าของบ้าน ได้แก่ นายสมพงษ์ นามพุก
บ้านหลังที่ ๙	บ้านเลขที่ ๕๙ หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
เจ้าของบ้าน ได้แก่ นายพิม ม่วงกลม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการวิจัยเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเจ้าของบ้านได้แก่ นายพิม ม่วงกลม อ้างถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

^(๒๒) สัมภาษณ์ นายเยี่ยม มีบริบูรณ์ นางดิน นามพุก นายพิม-นายไผ่ ม่วงกลม

^(๒๓) สัมภาษณ์ นายเยี่ยม มีบริบูรณ์

บ้านหลังที่ ๑๐ บ้านเลขที่ ๕๘ หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
เจ้าของบ้าน ได้แก่ นายโผ ม่วงกลม

บ้านหลังที่ ๑๑ บ้านเลขที่ ๔ หมู่ ๑ ตำบลบางน้ำจืด อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
เจ้าของบ้าน ได้แก่ นางดิน นามพุก

ในจำนวนบ้าน ๑๑ หลัง ที่คณะผู้สำรวจได้ออกสำรวจนั้น มีอยู่ ๙ หลัง ที่แยกกันอยู่คนละโคก มีอยู่ ๒ หลัง ที่อยู่โคกเดียวกัน บ้าน ๒ หลังนี้ ได้แก่ บ้านหลังที่ ๙ คือบ้านเลขที่ ๕๙ หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ เป็นบ้านของ นายพิม ม่วงกลม บ้านหลังที่ ๑๐ คือบ้านเลขที่ ๕๘ หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ เป็นบ้านของนายโผ ม่วงกลม ซึ่งเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน

๓.๑ ลักษณะโดยทั่วไปของบ้านแบบ “โรงนา” ที่ได้สำรวจในย่านคอกกระบือ และบางน้ำจืด

๓.๑.๑ ลักษณะที่ตั้ง

อาคารพักอาศัย ๑ ครอบครัวยุคหนึ่ง ซึ่งมีทั้งครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวแบบขยายสร้างอยู่บนโคกเดี่ยวๆ กลางทุ่งนาทำกินของแต่ละครอบครัว มีทั้งที่นาทำกินของชาวนาเองและนาที่เช่าเขาทำ บางครอบครัว สร้างบนที่นาของญาติที่เจ้าของเขาอนุญาตให้สร้างก็มี ซึ่งได้กล่าวมาแล้วแต่แรก โคกสำหรับสร้างอาคารพักอาศัยนั้นเป็นโคกที่ถมขึ้นทั้งสิ้น หาได้เป็นโคกที่เกิดโดยธรรมชาติแต่อย่างใด ไม่ เพราะท้องที่แถบนี้ลักษณะที่ดินเป็นที่ราบเรียบที่ดอนโดยธรรมชาติหาไม่ เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์ ของท้องที่บริเวณนี้มีลักษณะทางกายภาพเป็นที่ราบปากแม่น้ำ (DELTAFLAT) หรือบางท่านเรียกว่า ที่ราบลุ่ม (LOWLAND) ซึ่งมีความสูงจากระดับน้ำทะเลน้อยกว่า ๒.๐๐ เมตรลงมา^(๒๕) อันเป็นส่วนหนึ่งของ “ที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ตอนใต้”^(๒๖) พื้นที่บริเวณนี้ประกอบด้วยดินตะกอนที่ทับถมหนาและยังมี การทับถมอยู่ตลอดเวลา ลักษณะเป็นดินเหนียวปนทรายเล็กน้อย กักเก็บน้ำได้อย่างดีเมื่อน้ำแช่ขัง^(๒๗) สภาพดินเช่นนี้ย่อมเอื้ออำนวยให้ชาวบ้านสามารถขุดเอาดินพูนโคกเป็นสระหรือคูน้ำกักเก็บน้ำในช่วงฤดู ฝนเพื่อใช้อาบกิน และชักลี้ยงไปได้ตลอดปีและทั้งยังอาศัยเป็นบ่อเลี้ยงปลาได้อีกด้วย

๓.๑.๒ ลักษณะตัวบ้าน

ลักษณะแปลนเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าวางแกนไปตามแนวตะวันออก-ตะวันตก หรือภาษาชาวบ้านเรียกการวาง เรือนแบบนี้ว่า “ปลูกเรือนตามตะวัน” ก็มีตัวบ้านไม่ยกใต้ถุนเป็นบ้านติดดินที่ทึบหรืออัดแน่น ระดับดินของ ระดับพื้นบ้าน เป็นดินที่ทึบแน่นเรียบสูง กว่าระดับโคกที่ถมแล้วประมาณ ๑ ฝ่ามือ พื้นบ้านจะมีการนำดิน มาทึบเสริมแต่งให้เรียบอยู่เสมอหากดินแตกกระแหงเมื่อหน้าแล้ง ตัวบ้านเป็นผนังขึ้นตามแปลนสี่เหลี่ยม ผืนผ้า มีลักษณะเป็นกล่องสี่เหลี่ยมผนังด้านข้างหรือด้านยาวเป็นผนังสี่เหลี่ยมผืนผ้า ส่วนผนังด้านสั้นหรือ ด้านหัวท้ายส่วนล่างเป็นสี่เหลี่ยม มีสามเหลี่ยมของจั่วหลังคาซ้อนอยู่เป็นผนังต่อเนื่องเป็นแผ่นเดียวกัน หลังคาที่คลุมตัวเรือนส่วนใหญ่เป็นหลังคาจั่วสามเหลี่ยม (GABLE ROOF) ความสูงของตัวจั่วสูงโดย ประมาณครึ่งหนึ่งของความกว้างของช่อ อาจจะสั้นหรือยาวกว่าครึ่งหนึ่งของช่อสักเล็กน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
(๒๕) YOSHIKAZU TAKAYA, "PHYSIOGRAPHY OF RICE LAND IN THE CHAO PHRAYA BASIN," SOUTHEAST ASIA: NATURE, SOCIETY AND DEVELOPMENT (THE UNIVERSITY PRESS OF HAWAII) P.123
(๒๖) ราชบัณฑิตยสถาน "อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ไทย" หน้า ๓
(๒๗) สวทศ.สวทศ.นร. "ภูมิศาสตร์ประเทศไทย" หน้า ๓๔

๓.๑.๓ การเจาะช่องประตู

เป็นช่องสี่เหลี่ยมผืนผ้าวางตามตั้งกับฝาผนัง ขนาดจะกว้างหรือสูงอยู่ที่ขนาดของการใช้สอยและความสูงของผนัง โดยมากความสูงตั้งแต่ ๑.๕๐-๑.๘๐ เมตร ประตูบางบ้านต่ำกว่าความสูงของคนก็มี ด้วบานประตูกรอบบานเป็นไม้ไผ่ มีเคร้านอนและเคร้าทแยงวางถึเพื่อยึดดับจาก

หน้าต่าง มักไม่ค่อยมีเจาะกันเนื่องจากระบบการสร้างของผนังกรุจากไม้เอื้ออำนวยให้ติดหน้าต่างได้สะดวก แต่ก็มีการใช้หน้าต่างกันเป็นบางบ้าน หน้าต่างเป็นหน้าต่างบานกระทุ้งทำด้วยโครงไม้ไผ่ มีเคร้ายึดกรอบไม้ไผ่เป็นระยะ มีเคร้าทแยงตามมุม กรอบเสริมเคร้านอนให้ถึขึ้นเพื่อยึดดับจากของบานหน้าต่าง ขนาดความกว้างของหน้าต่างขนาดเล็กสุดเท่ากับควมยาวของดับจาก การยึดหน้าต่างเป็นการผูกกรอบหน้าต่างติดกับเคร้าผนัง

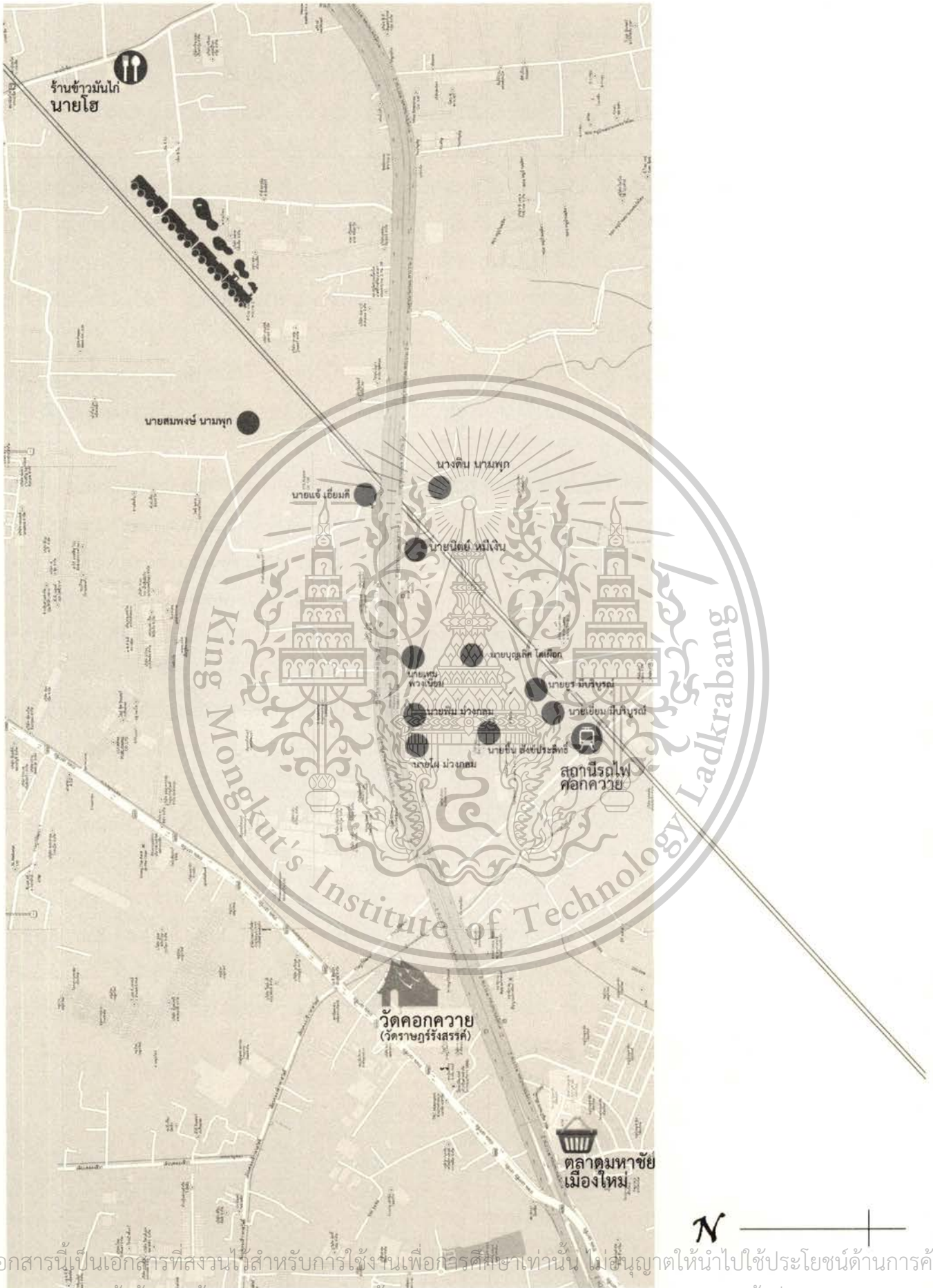
บ้านบางหลังต้องการเจาะช่องให้แสงสว่างเข้าสู่อาคาร เนื่องจากไม่ต้องการเจาะหน้าต่างในส่วนเรือนนอนให้ดูโปร่งโล่ง จะเจาะช่องที่หลังคาให้เปิดปิดได้ โดยแบ่งส่วนของหลังคาให้มีโครงครอบยึดดับจากหลังคาเป็นบางส่วน ผูก “กรอบบานเปิดหลังคา” ด้วยหวายอย่างหลวมๆ และกระทุ้งให้เผยออกได้แล้ว จะใช้ไม้ค้ำ ตอนปิดก็ตั้งไม้ค้ำหลังคานี้ ภาษาชาวบ้านเรียกว่า “หับเผย” เป็นระบบการเจาะช่องระบายอากาศและให้แสงสว่างแก่ภายในบ้านแบบดั้งเดิมของโรงนา ที่นิยมใช้กันมักเจาะเสมอกันระยะห่างแนวแปสองตัว เพื่อใช้แปหลังคาเป็นตัวยึดหลังคา ส่วนที่เป็นบานเปิดกระทุ้งนี้ความกว้างของหับเผยกว้างตามขนาดความยาวของดับจากประมาณ ๑ ช่วงจาก ส่วนยาวยาวเลยครึ่งหนึ่งของระยะห่างของแปสักเล็กน้อย ฉะนั้นขนาดดับจากก็ตี ช่วงระยะของแปก็ตี เป็นตัวบังคับขนาดของหับเผย หากหับเผยเล็กกว่าช่วงต่างๆ ที่กล่าวมานี้ หับเผยก็ไม่สามารถจะปิดลงได้พอเหมาะ และไม่มีส่วนที่จะยึดกรอบหับเผยได้เลย การทำหับเผย นิยมทำใช้กันตรงหลังคาบริเวณครัวส่วนที่ปรุงอาหาร เพื่อระบายควันจากการหุงต้ม และการทำหับเผยก็ยิ่งทำตรงบางส่วนของหลังคาที่อยู่ตรงกับห้องนอน และบริเวณนั่งเล่นบางส่วน หับเผยมักทำตรงบริเวณช่วงแปถัดจากแปตัวล่างสุดไปในช่วงแปตัวที่ ๒ ขึ้นไป หรือช่วงแปตัวที่ ๒ กับตัวที่ ๓ หรือตัวที่ ๓ กับตัวที่ ๔ นับจากแปตัวล่างขึ้นมา ไม่นิยมทำตรงแปยอดสุดเพราะอยู่สูงเกินไปและน้ำฝนอาจรั่วได้

นอกจากนี้ยังมีการทำผนังโปร่งเพื่อระบายลมและให้ลมพัดผ่าน รวมทั้งการให้แสงสว่างแก่ภายในอาคาร ซึ่งผนังส่วนนี้จะมีแต่โครงเคร้าเพื่อปิดล้อมบริเวณภายในอาคารเท่านั้น ไม่กรุจากเป็นผนังทึบ การเจาะช่องแบบนี้ เจาะแต่บ้านที่สร้างเรือนเป็นส่วนเรือนพักผ่อน หรือเรือนนั่งเล่นต่างหากจากเรือนนอน และเนื่องจากผนังกรุจากไม้สะดวกต่อการเจาะช่องหน้าต่างนั้น อาคารแบบโรงนาจึงมีลักษณะเป็น “ทรงปิด” (CLOSED FORM) รูปทรงกล่องเรขาคณิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

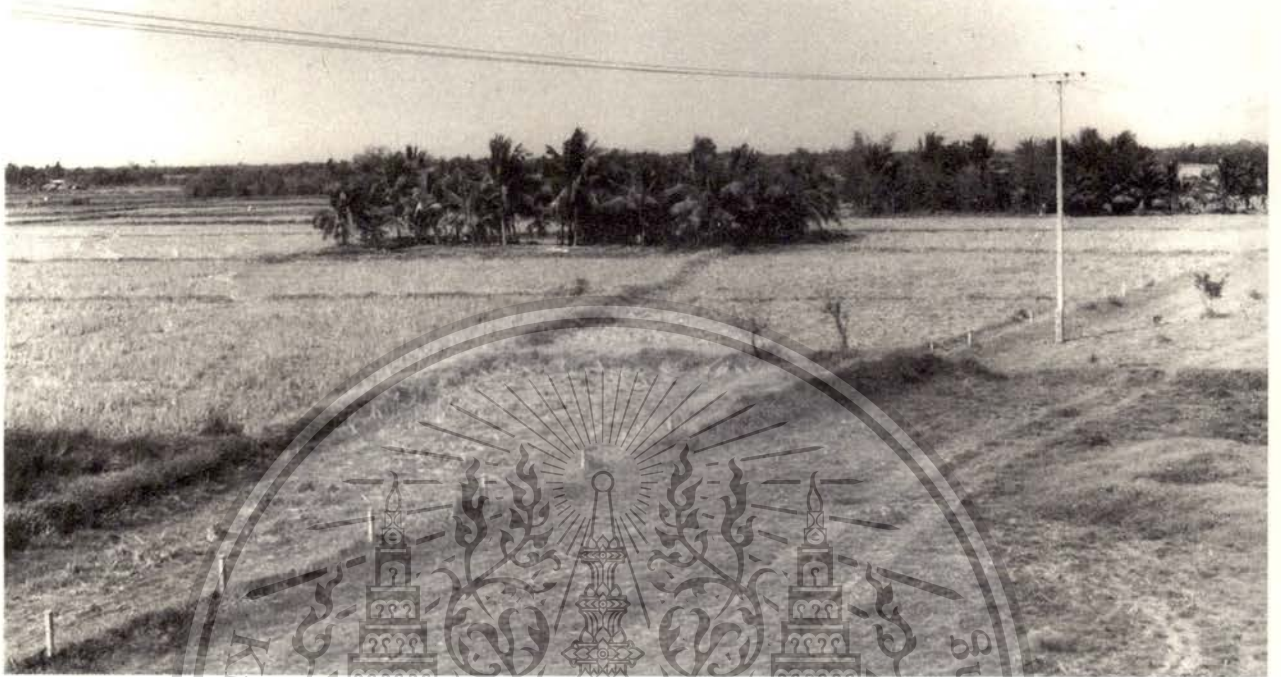
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น และหากมีการนำข้อมูลไปลงในเว็บไซต์หรือสื่อออนไลน์อื่นใดโดยไม่ขออนุญาตจากเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.
วันที่ ๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๗, กองบรรณาธิการ

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ลักษณะกลุ่มหม่นไม่ลอมโคกพักอาศัย การตั้งถิ่นฐานแต่ละครัวเรือนมีลักษณะแยกเป็นเกาะโดดเดี่ยวอยู่กลางที่นาทำกิน, คับหนาใหญ่ใช้เป็นทางสัญจรเข้าสู่ตัวบริเวณที่พักอาศัย

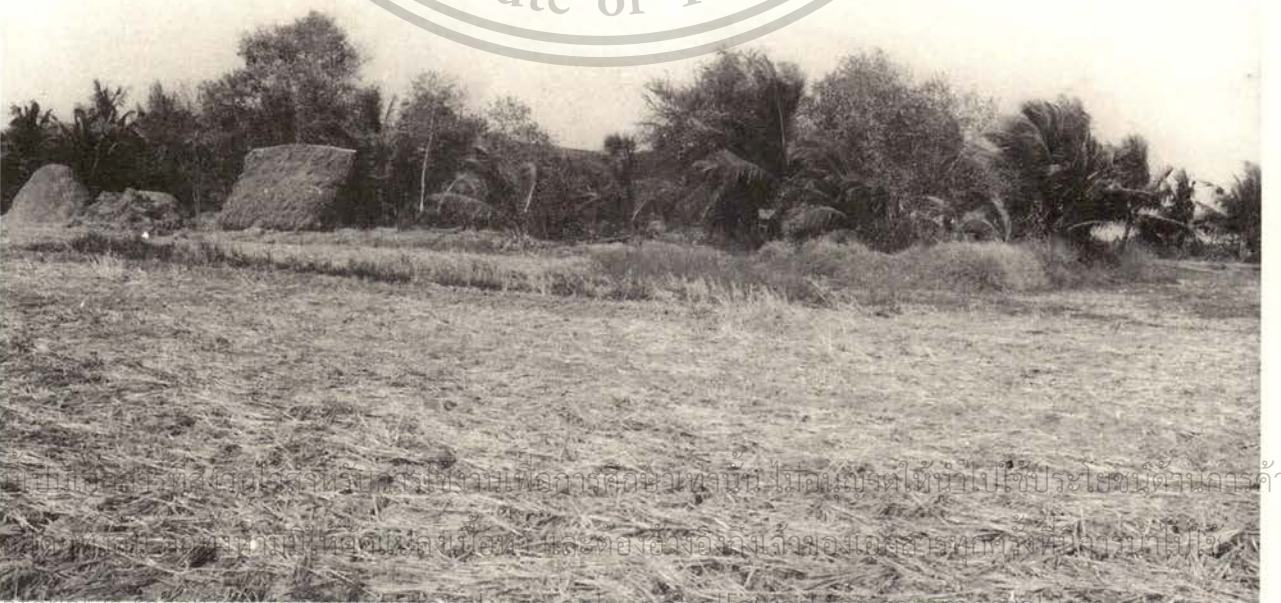
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้สอนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านธุรกิจ
ไม่ว่ากรณีใดก็ตามสงวนสิทธิ์ทั้งหมดไว้แก่คณะผู้จัดทำ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use. ลักษณะเกาะหรือโคกพักอาศัย และขนาดเส้นทางสัญจร

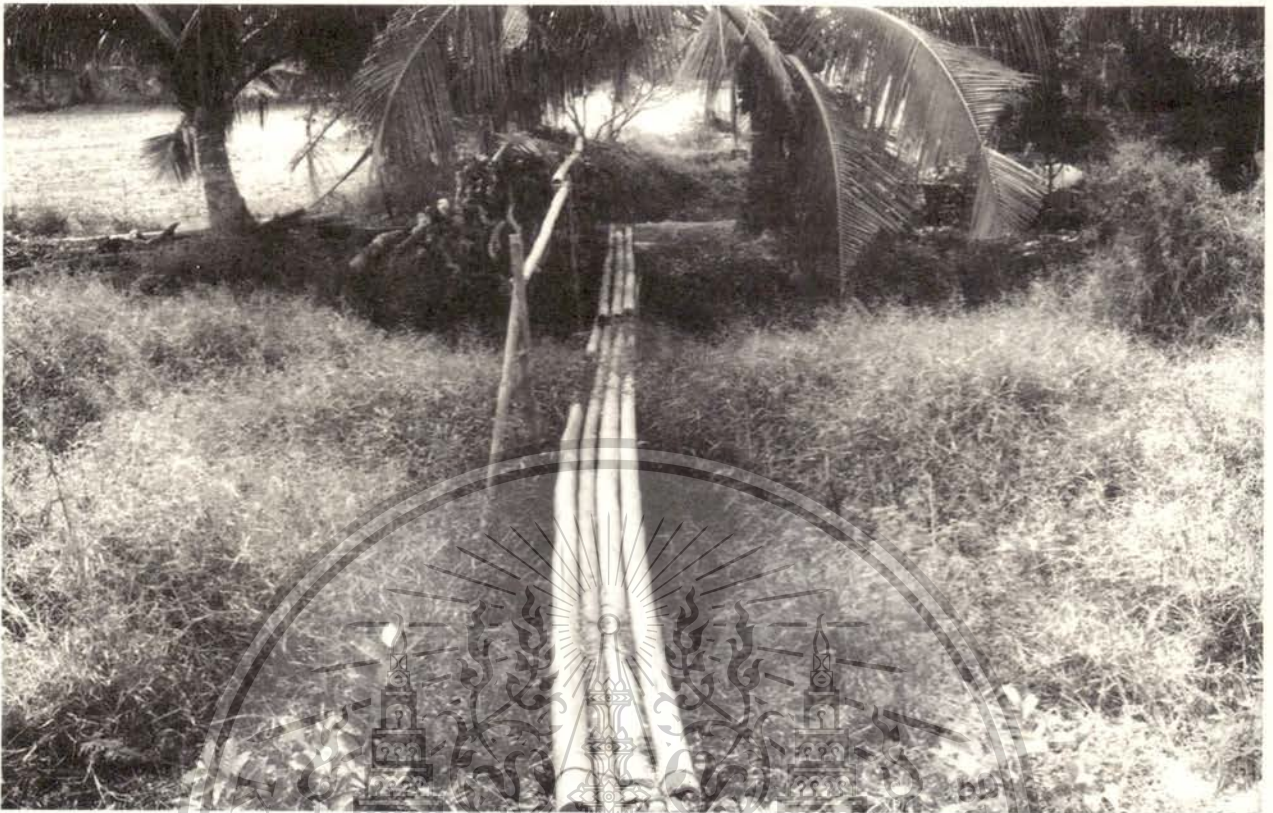

การปลูกอ้อยตรงบริเวณคันดิน ที่ล้อมบริเวณโคกพักอาศัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์ซึ่งห้ามทำการคัดลอกหรือเผยแพร่ให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ หากมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อฝ่ายงานเอกสารที่กล่าวมาในใบ
This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

บริเวณชายโคกที่ติดกับท้องนา บางส่วนใช้เป็นที่พักพิง
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ทางเดินเข้าสู่บริเวณโลกพหุอาตย์ ซึ่งวงโลกต้องทำสะพานทอดข้ามคูน้ำที่ล้อมบริเวณบ้าน

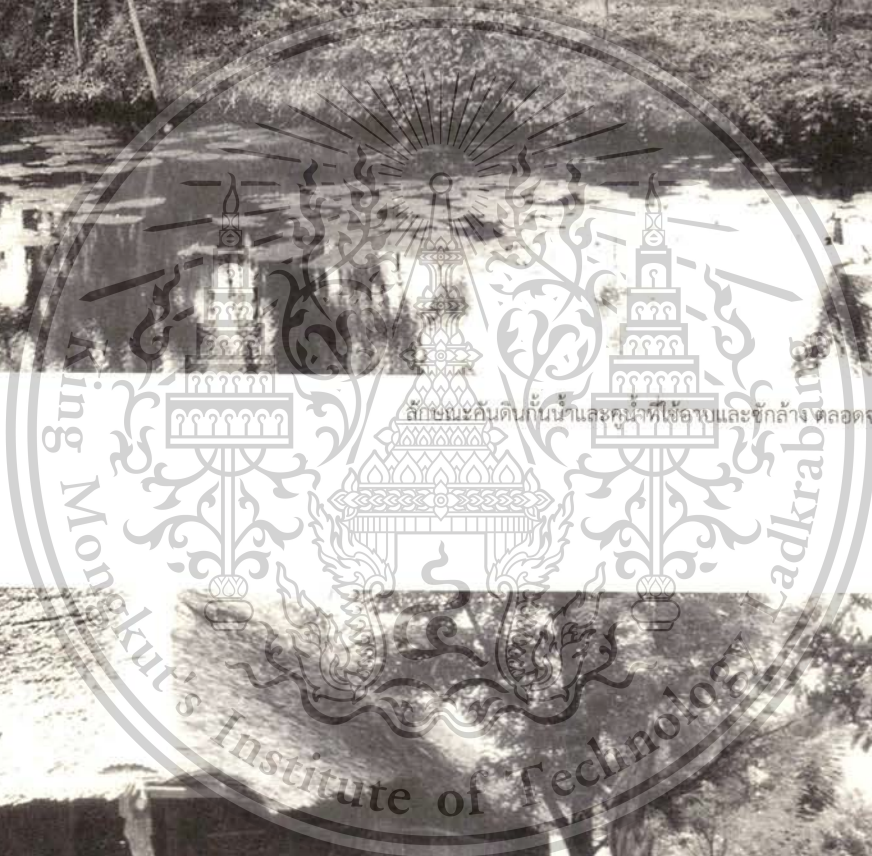

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์สงวนไว้สำหรับการใช้เฉพาะของสถาบันเท่านั้น ไม่อนุญาตให้
 ใช้อีกที่อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่

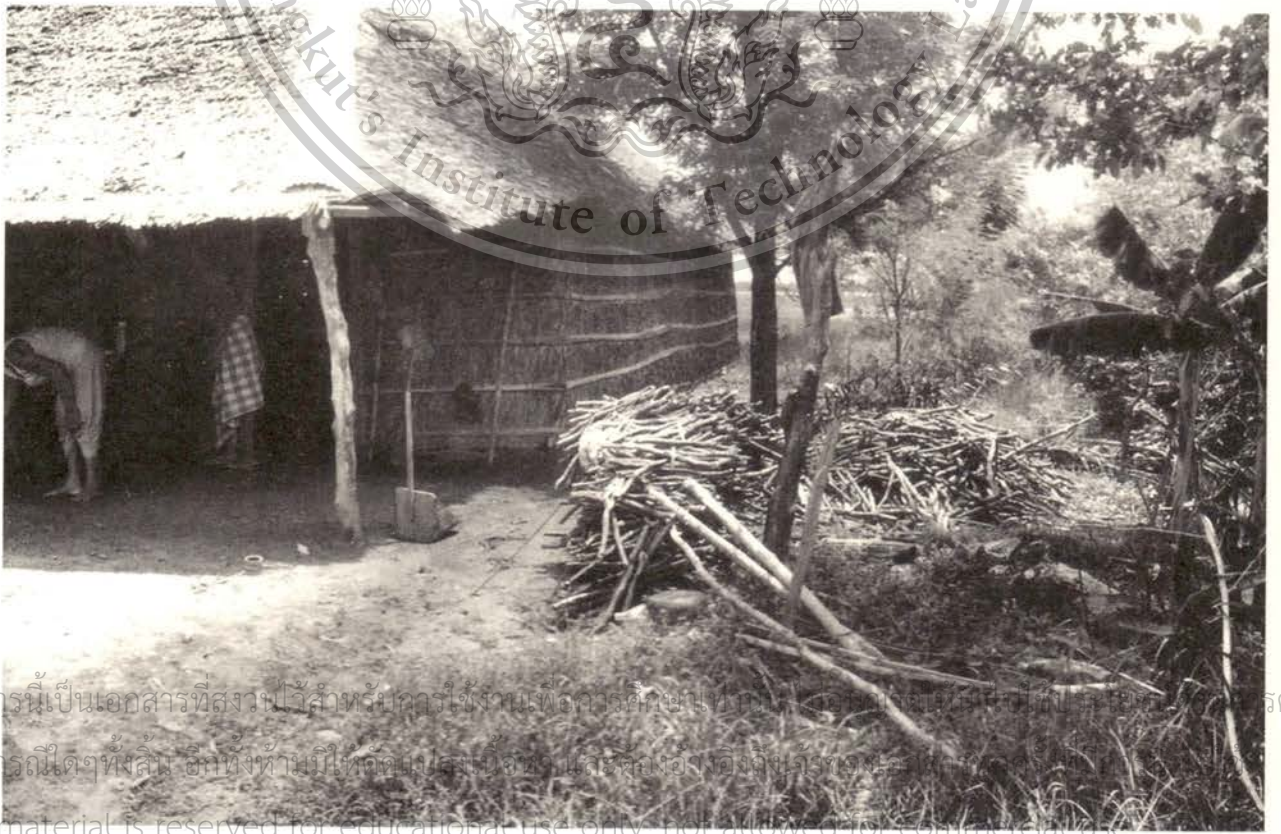
คำ

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

ลักษณะบ่อหรือคูน้ำที่ขุดขึ้นเพื่อใช้ดินถมโคก และลานที่ใช้ตากฟืน และใช้เป็นลานตากประสงค์ของการดำเนินชีวิตภายนอกอาคาร
 Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ลักษณะคันดินกั้นน้ำและคันน้ำใช้อาบและซักล้าง ตลอดจนเป็นบ่อสำหรับเลี้ยงปลา

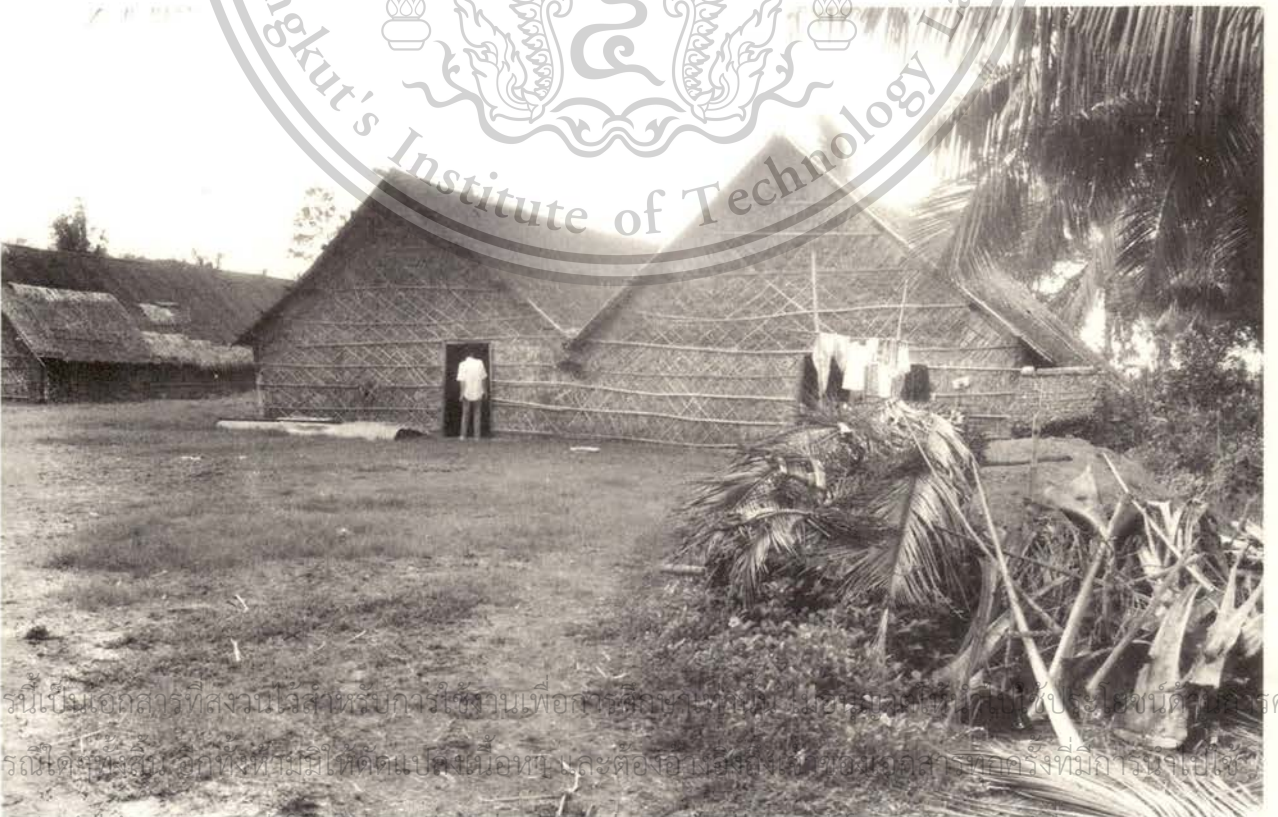
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษานเทกนอลอจีกองทัพอากาศและเรือรบเท่านั้น ห้ามเผยแพร่หรือจำหน่าย
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงแหล่งที่มา

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ลานหน้าบ้านและกองฟืนที่ตากตรงชายบ้านสำหรับหุงต้มอาหาร

รูปแบบโรง (นา) ชนิดโรง (นา) เตี้ย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อศึกษารายงานเท่านั้น ไม่สามารถนำเนื้อหาไปเผยแพร่ในที่สาธารณะได้
ไม่ว่ากรณีใดๆก็ตาม หากมีผู้พบเห็นให้ติดต่อแจ้งเบาะแส และต้องขอสงวนสิทธิ์ในเอกสารทุกครั้งที่มีการเผยแพร่

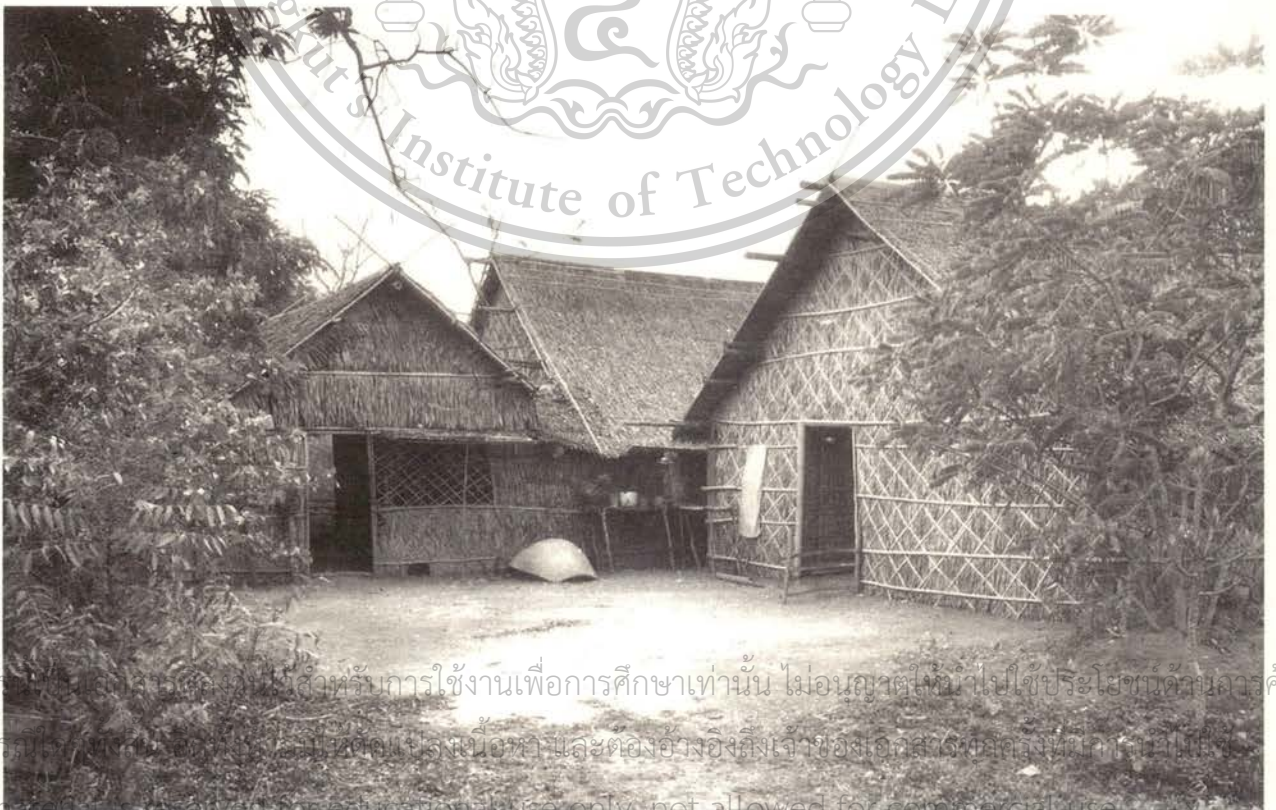
This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

รูปแบบโรงนาแฝด

รูปแบบโรงนาที่วางเรียงตั้งฉากกัน

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ หากมีข้อสงสัย กรุณาติดต่อฝ่ายประชาสัมพันธ์ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารดังกล่าวเท่านั้น

This material is reserved for educational use only; not allowed for commercial use.

รูปแบบโรงนาแฝด มีเรือนนั่งเล่นและพักผ่อน สร้างขวางเรือนนอน

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

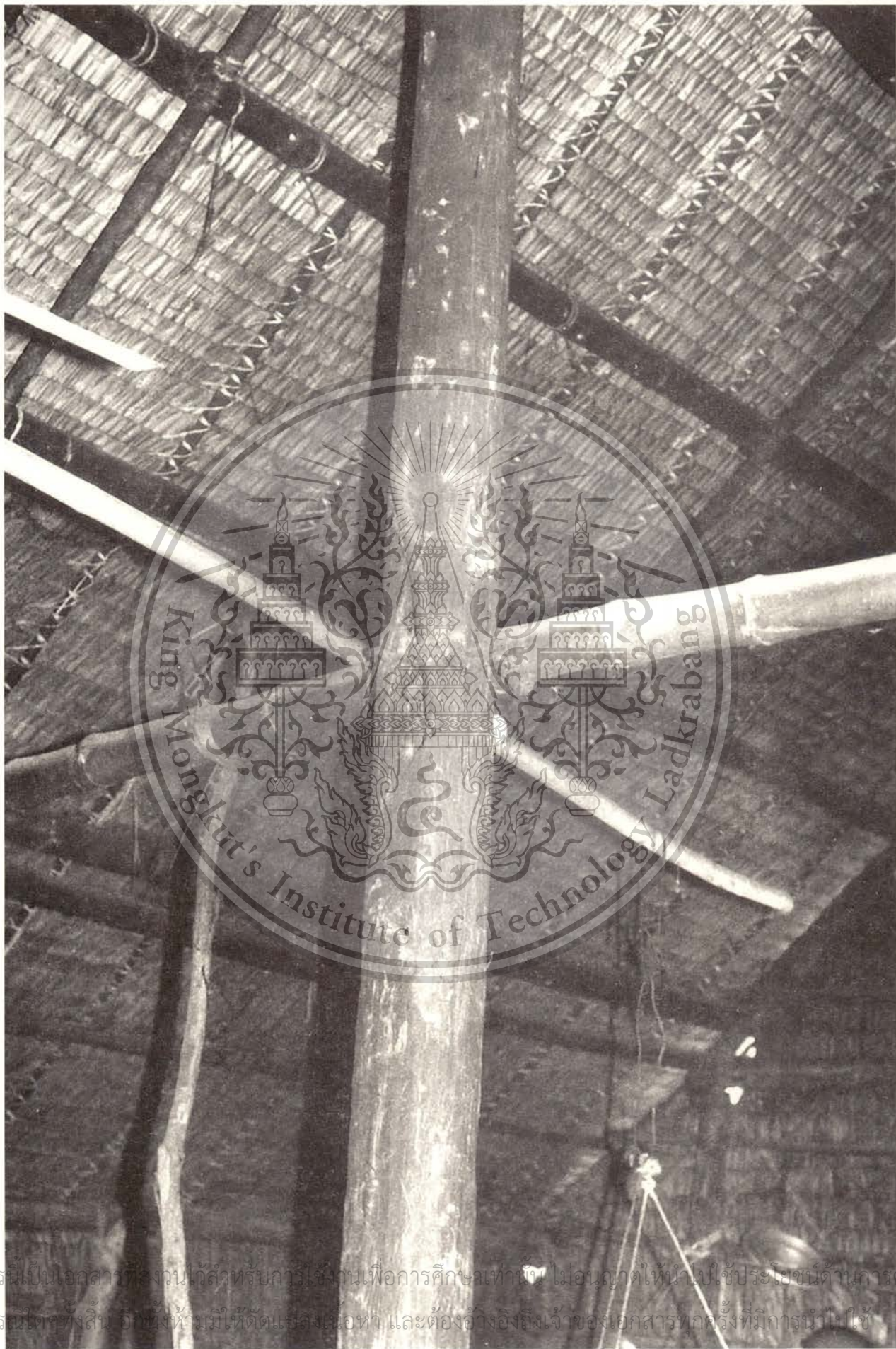
รูปแบบโรงเรียน กลุ่ม คุ้มโรงเรียนแฝดอยู่กลาง มีโรงเรียนบึงเลนพศอุบล และเรือนคราชนาขยห้วย โดยวางขวางกับโรงเรียนแฝด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่หรือใช้เพื่อการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดก็ตาม ห้ามนำเนื้อหาในเอกสารนี้มาดัดแปลง หรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use. ความสูงของชายคาเมื่อเทียบกับความสูงของคน

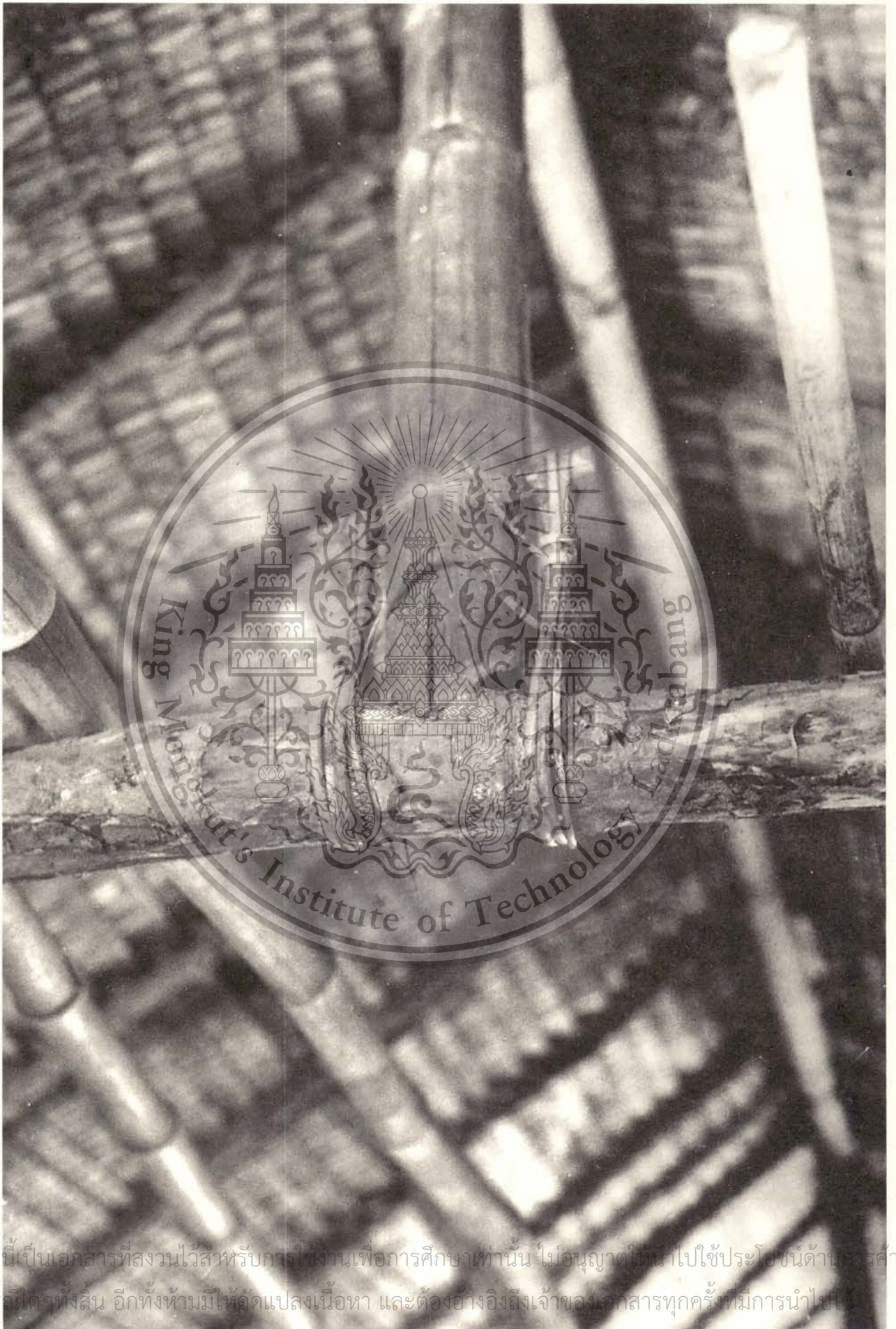

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปะลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

รายละเอียดการยึดผูกข้อกับเสาโต และรายละเอียดตัวไม้โครงสร้างหลังคา

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

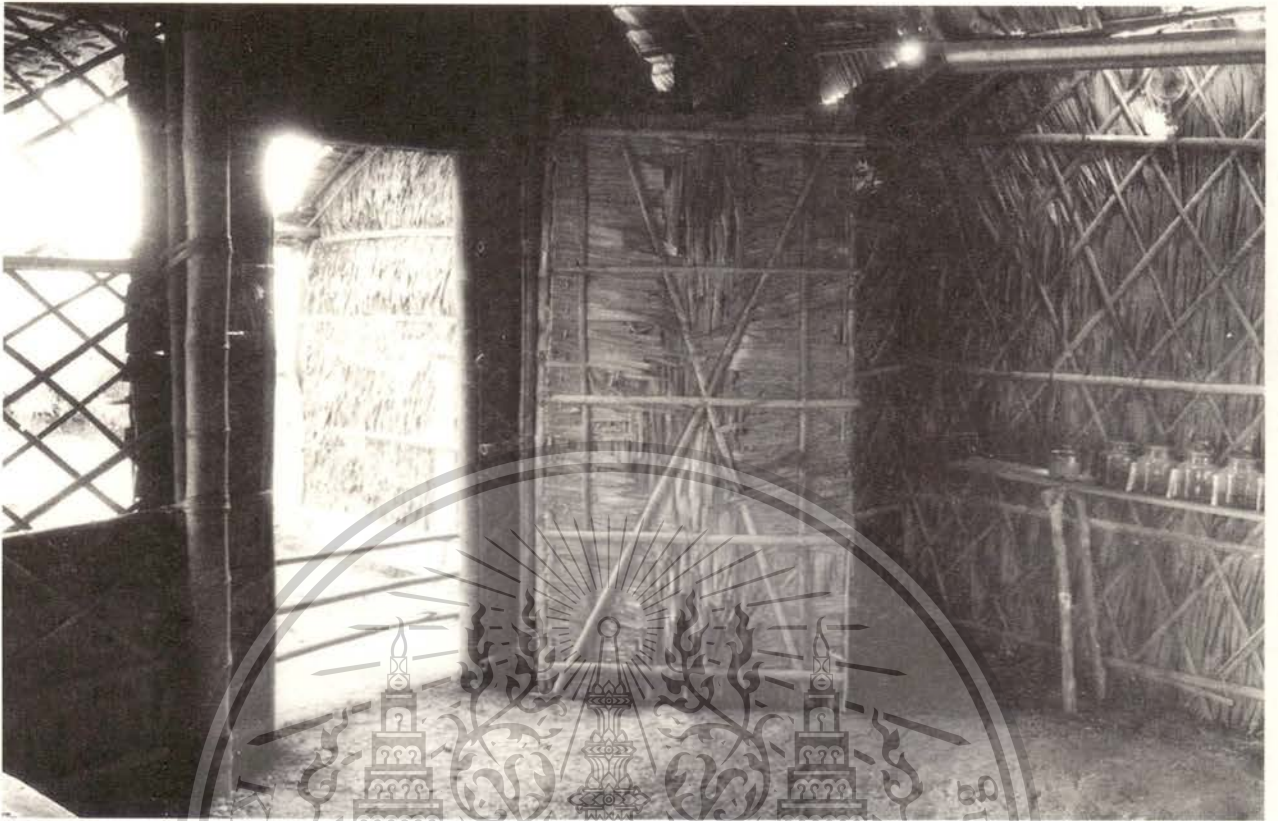

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

รายละเอียดการผูกมัดตั้งกับชื่อ

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บ้านประตูกองถนอม การเจาะช่องฝาขัดตาตารางโปร่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงเนื้อหา
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งเมื่อมีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.
ลักษณะการเจาะช่องประตูและหน้าต่างบานกระทุ้ง

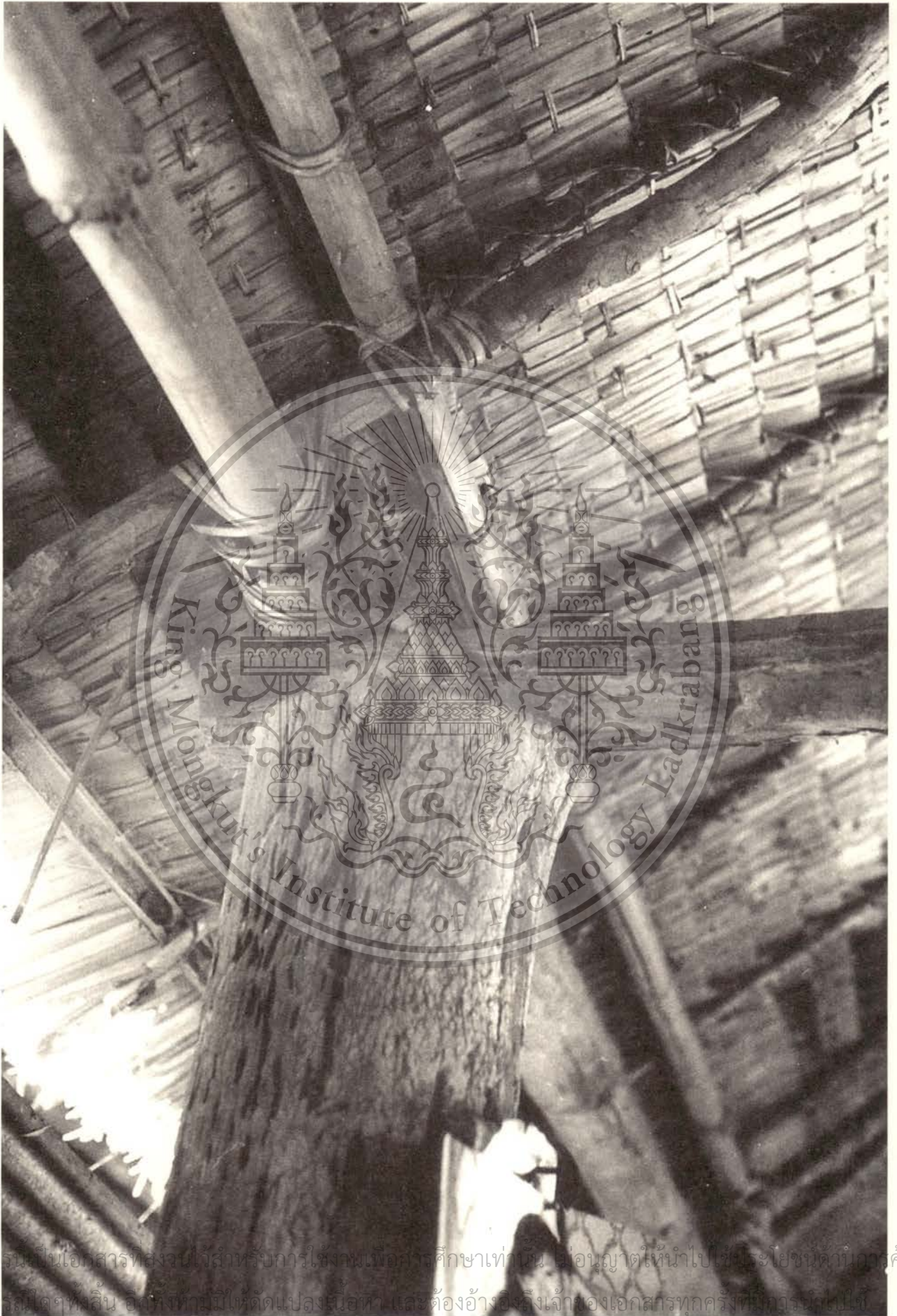
หับเผยบนหลังคาเจาะเพื่อยระนามหรือรับจากครัวและเป็นช่องให้แสงสว่างอีกแบบหนึ่ง สามารถปิดได้เมื่อต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่าการพิมพ์ การใส่ อีกร่างที่อื่นใดก็ตาม โดยไม่ต้องขออนุญาตอย่างอื่นถึงเจ้าของเอกสารดังกล่าว

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

ลักษณะหับเผยเมื่อมองจากภายใน หับเผยบานนี้กระทุ้งเปิดด้วยไม้ค้ำยันขนาดสั้น เจาะอยู่ตรงบริเวณแคร่พักผอน
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านธุรกิจค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

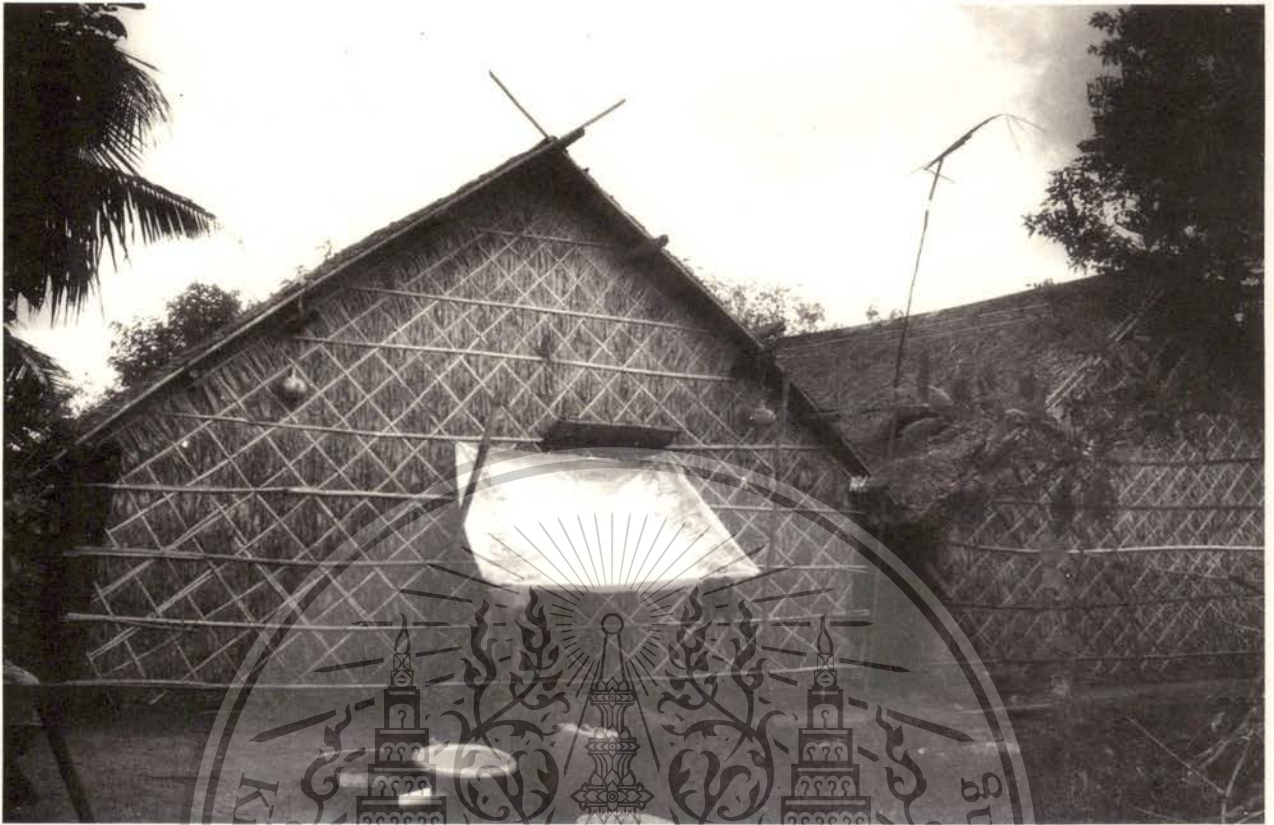
รายละเอียดการผูกข้อยึดกับหัวเทียนปลายเสาราย, การผูกแปหัวเสากับข้อและหัวเทียน, การยึดผูกจันทันกับแปหัวเสา และการผูกยึดแปกับจันทัน
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Rayat Chaiyachartakunyakorn Chaiyachartakunyakorn, Rayat Chaiyachartakunyakorn Chaiyachartakunyakorn, Rayat Chaiyachartakunyakorn Chaiyachartakunyakorn, Rayat Chaiyachartakunyakorn Chaiyachartakunyakorn
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ลักษณะฝาแบบขัดตาตาราง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

๓.๑.๔ วัสดุก่อสร้าง

วัสดุที่ใช้ก่อสร้างอาคารมีดังนี้ ไม้ไผ่ ไม้รวก ไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้เต็ง ไม้กระบูล ไม้เสม ไม้โปร่งแดง จากหวาย มีการใช้เสาต่อม่อคอนกรีตที่หล่อขายสำเร็จรูปมาเป็นเสารับพื้นแคร่ส่วนพักผ่อน และส่วนหลับนอน อีกด้วย การใช้เสาต่อม่อคอนกรีตเสริมเหล็กสำเร็จรูปนั้นเพิ่งมาใช้ในระยะหลังเมื่อมีฐานหล่อเสาประเภทนี้ขายในละแวกบ้าน

รายการวัสดุก่อสร้างที่ใช้ส่วนต่างๆ ของบ้าน มีดังนี้

หลังคา	มุงด้วยจาก ครอบจั่วหลังคา ปัจจุบันใช้สังกะสี
พื้นบ้าน	ใช้ดินที่ขุดขึ้นจากท้องนาทุบแน่น
พื้นแคร่	สร้างด้วยกระดานไม้เนื้อแข็ง หรือไม้รวกลำเล็ก
โครงหลังคา	ใช้ไม้ไผ่ ไม้โปร่งแดง ไม้รวก
เสารับโครงหลังคา	ใช้เสาไม้เต็ง ไม้กระบูล ไม้เสม ไม้สะเดา ไม้ไผ่
แคร่ผ่า	ใช้ไม้ไผ่ ไม้รวก
ผนังด้านนอก	ใช้ต๋ับจาก ไม้ไผ่ขัดตะ
ผนังห้องภายใน	ใช้ไม้ไผ่ขัดตะ ไม้ฝากระดาน ไม้อัด

๓.๑.๕ ลักษณะโครงสร้าง

โครงสร้างเป็นแบบเสาถายน้ำหนักลงเป็นจุด เสาทำหน้าที่รับน้ำหนักถ่ายลงยังพื้น เสารับน้ำหนักของเรือนแบบโรงน่านี้ แยกการรับน้ำหนักออกเป็น ๒ ประเภท คือ

- ๑) เสาที่รับหลังคาตลอดจนน้ำหนักของโครงสร้างหลังคาเพียงอย่างเดียว
- ๒) เสาที่รับพื้นแคร่สำหรับนอนเพียงอย่างเดียว

เพราะอาคารแบบ “โรงนา” นี้จะแยกการรับน้ำหนักของหลังคาและพื้นออกจากกัน เนื่องจากเป็นอาคารที่ไม่ได้ยกพื้นจึงใช้พื้นดินที่ทุบแน่นเป็นพื้นเรือนไปในตัว เสาจึงไม่ต้องรับน้ำหนักของพื้นอีกส่วนหนึ่ง ส่วนพื้นที่ยกขึ้นนั้น เป็นพื้นห้อง หรือส่วนนอนเท่านั้น ยกให้สูงเพื่อหนีความชื้นจากพื้นบ้าน มีลักษณะเป็นแคร่ใช้เสาสั้นคล้ายต่อม่อ รับคานและคางของพื้นกระดานแคร่ นั่งเล่นและแคร่นอนเท่านั้น เรือนบางหลังหากส่วนแคร่อยู่ชิดกับเสารับน้ำหนักหลังคา อาจจะใช้เสาที่รับน้ำหนักหลังคาตันที่ตรงกับพื้นแคร่ ช่วยรับน้ำหนักของพื้นแคร่ร่วมกับต่อม่อสั้นอีกด้วย แต่อย่างไรก็ตามส่วนใหญ่มักจะใช้รับน้ำหนักแยกกัน เพราะเสาแต่ละต้นนั้นไม่มีฐานรากช่วยรับน้ำหนักเลย อนึ่งเสาที่รับโครงสร้างหลังคานั้นมีอยู่ ๓ ประเภท คือ

เสาราย ได้แก่ เสา ๒ ต้น ที่รับช้อยยาวกว่าเสาเรียง สั้นกว่าเสาโด่

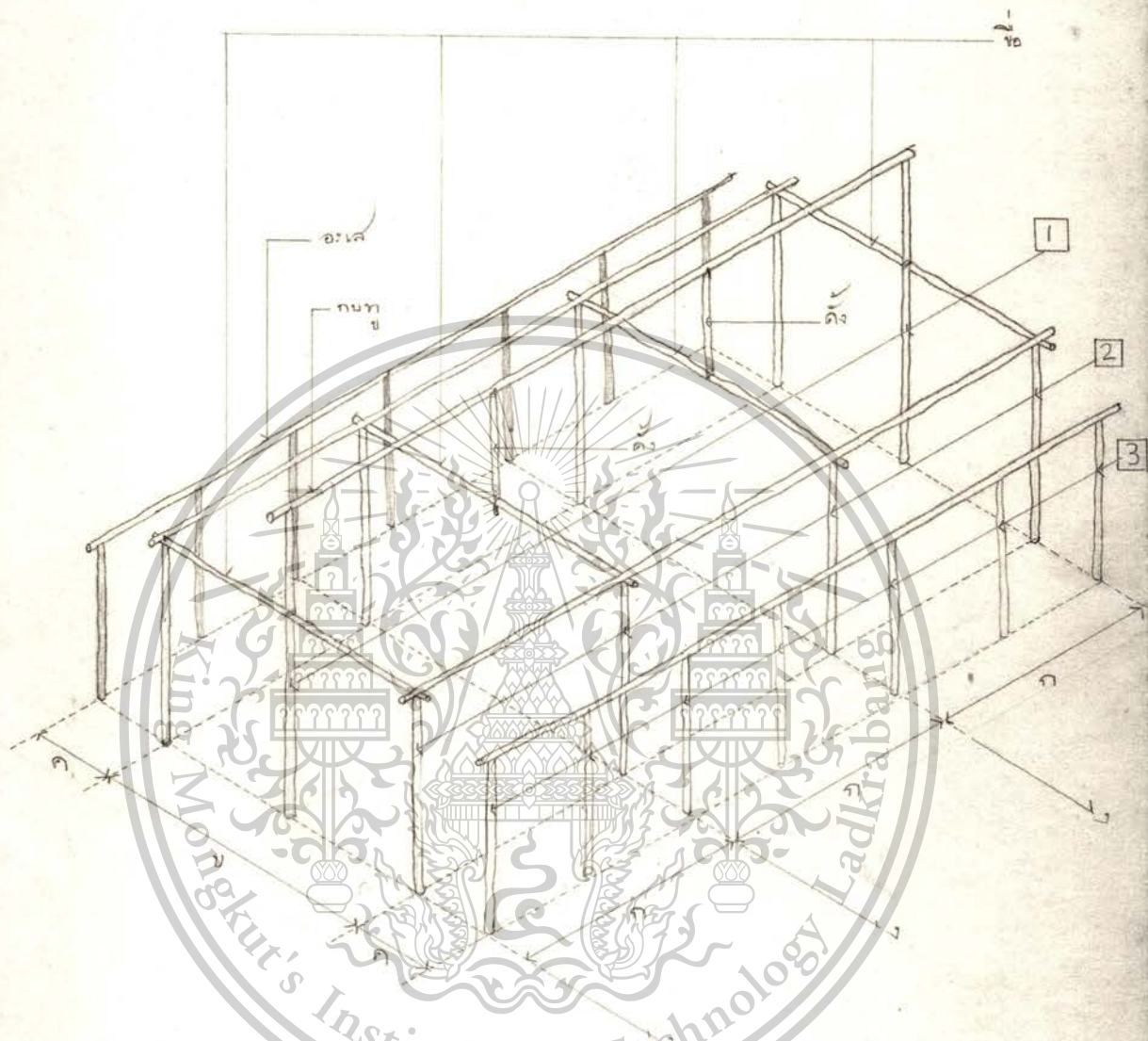
เสาเรียง คือ เสา ๒ ต้น ริมนอกสุดทำหน้าที่รับอะเส สำหรับยึดจันทัน ส่วนปลายสุดตรงชายคาทั้งยังทำหน้าที่เป็นคร่าตั้งสำหรับยึดคร่านอนของฝาจากของผนังด้านนอกอาคารที่เป็นส่วนปิดล้อมเนื้อที่ภายในอาคารอีกด้วย เป็นเสาที่รับโครงหลังคาที่มีขนาดสั้นที่สุด

เสาโด่ ได้แก่ เสาต้นกลางอยู่ระหว่างกึ่งกลางของช่วงช้อย และเสารายเป็นเสาที่ฝังจากดินเลยสูงจากช้อยขึ้นไปรับกบทุของหลังคาและตั้งชิดกับช้อย ทั้งยังผูกยึดช้อยไว้กับเสานี้อีกด้วย ฉะนั้นเสานี้จึงทำหน้าที่เป็นเสาและคางของบ้านไปพร้อมกัน บ้านทุกบ้านแบบ “โรงนา” ต้องมีเสาโด่อยู่ที่ด้านสะกัด้หัวท้ายของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์ การคัดลอกหรือการนำข้อมูลไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย การนำข้อมูลไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย การนำข้อมูลไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย

This material is for personal use only. It is not to be used for commercial use. Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

แบบแสดง แนว เสา และ ตำแหน่ง เสา ประเภทต่างของเรือนประเภทโรง (นา) ตัดดิน

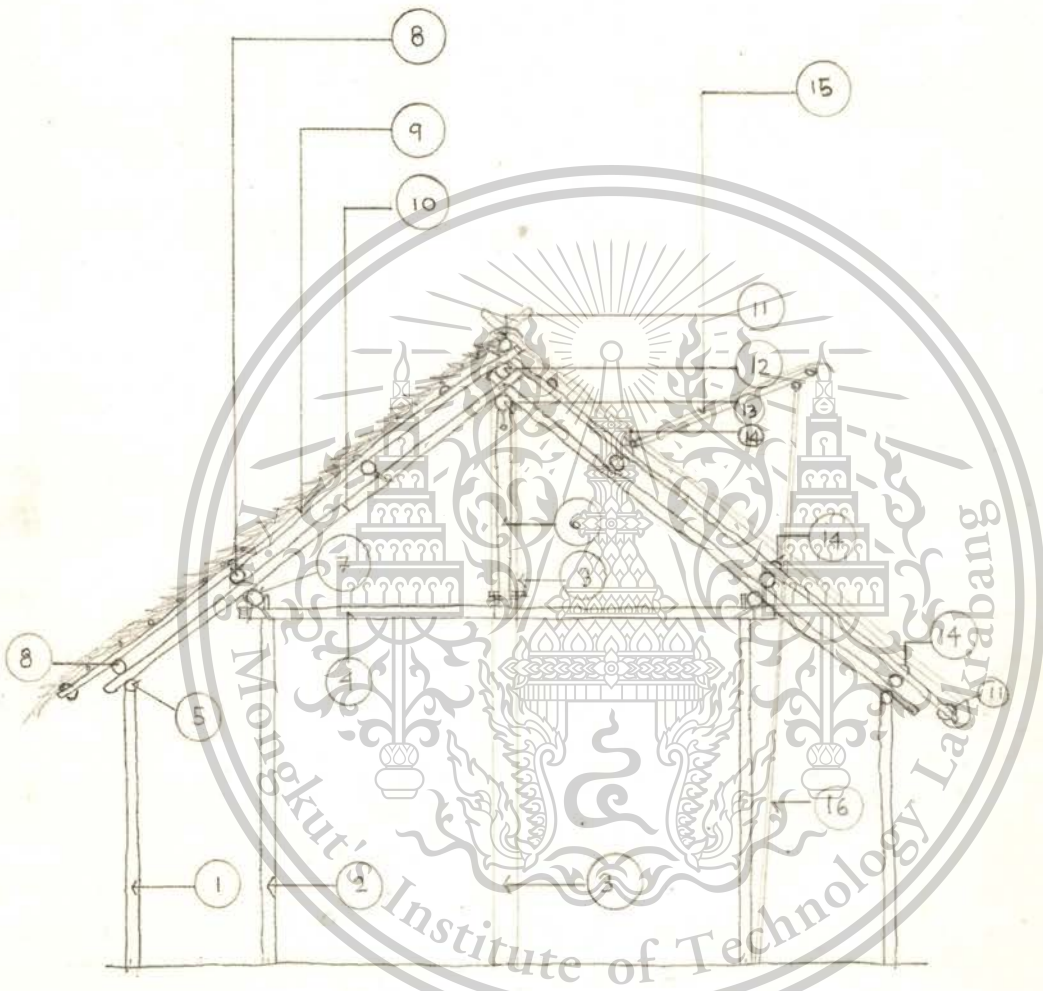

1 = เสาโต	ก = ระยะ ห้อง เสา
2 = เสาลาบ	ข = ระยะ ความกว้าง ระหว่าง เสาลาบ ถึง เสา-ราย
3 = เสาเฉียง	ค = ระยะ ระหว่าง เสาลาบ ถึง เสาเฉียง
	ว = แนว เสา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

รูปตัด แสดง โครงสร้าง และ ตำแหน่ง ตาไม้ ต่างๆ

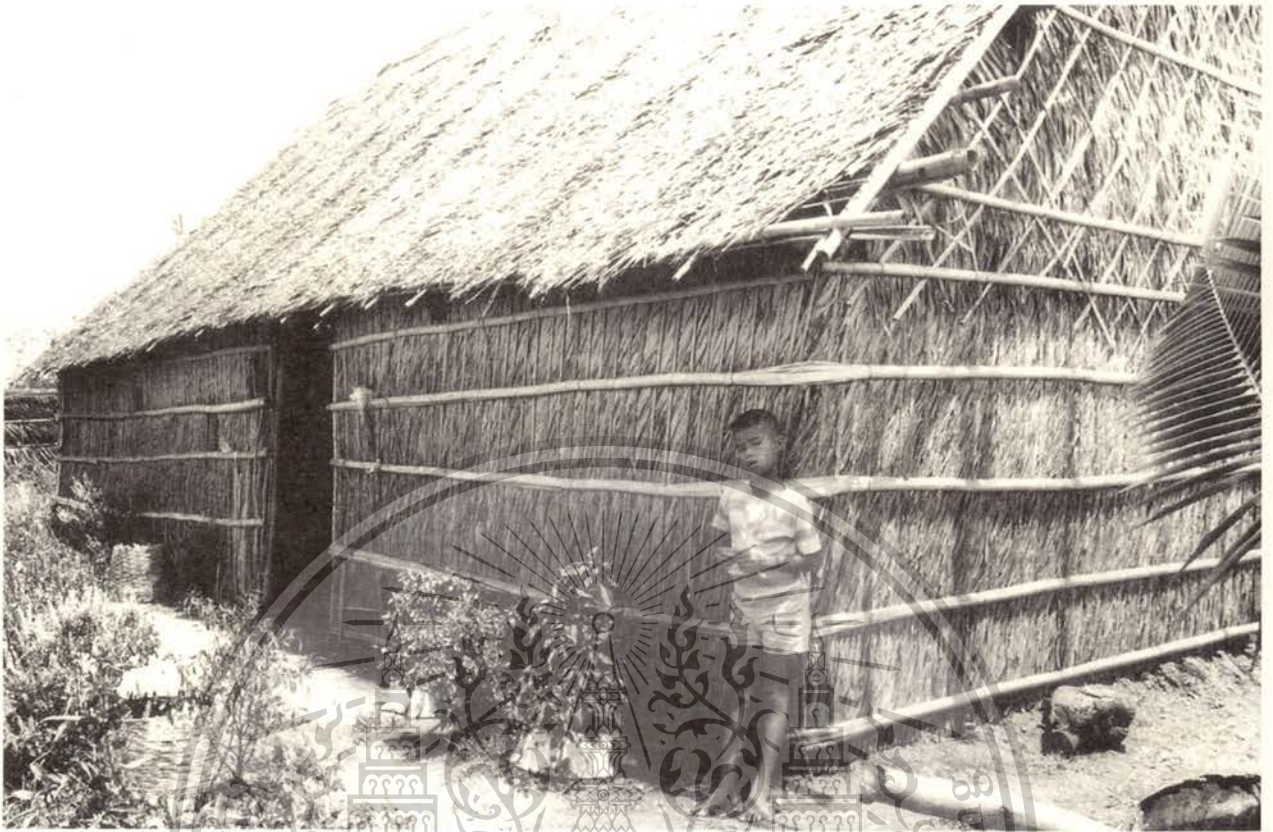
- 1 = เสาเรียง , 2 = เสาชาย , 3 = เสาใต้ , 4 = ช่อ , 5 = อดะ , 6 = ดั้ง , 7 = แป้งหัวเสา
 8 = แป้ , 9 = กลอน , 10 = ฉันทัน , 11 = ไม้ข่มหัวกลอน , 12 = ออกไก่
 13 = กบทุ , 14 = นอนแนบ , 15 = หีบแพย , 16 = ไม้ค้ำ หรือ ไม้กระทุง หีบแพย

เสาทุกประเภทเป็นไม้เนื้อแข็ง . ช่อ แป้ กบทุ ออกไก่ เป็นไม้ไผ่ . ไม้ข่มหัวกลอน เป็นไม้รวก .
 ฉันทัน เป็นไม้ โปรงแดง (หรือ โปรงแดง เขียน ตามสำเนียง ชาวบ้าน) ฉันทันวาง ตามแนวเสา
 และ กึ่งกลาง ของเสา . กลอน เป็นไม้โปรงแดง วาง ห่าง กัน ระยะ ดั้ง ชั่วจาก (- 55 เมตร)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ลักษณะฝาชาย ขณะมีไม้รวกขึ้นาบฝาด้านนอกไว้ บริเวณฝาหน้าจั่วกรุด้วยตับจาก
 มีไม้ขีดตัวตารางขนานแบ่งจับทั้งหมดเองไว้ให้ไม้รวกขนานแบ่งตาดารางไว้อีกชั้นหนึ่ง

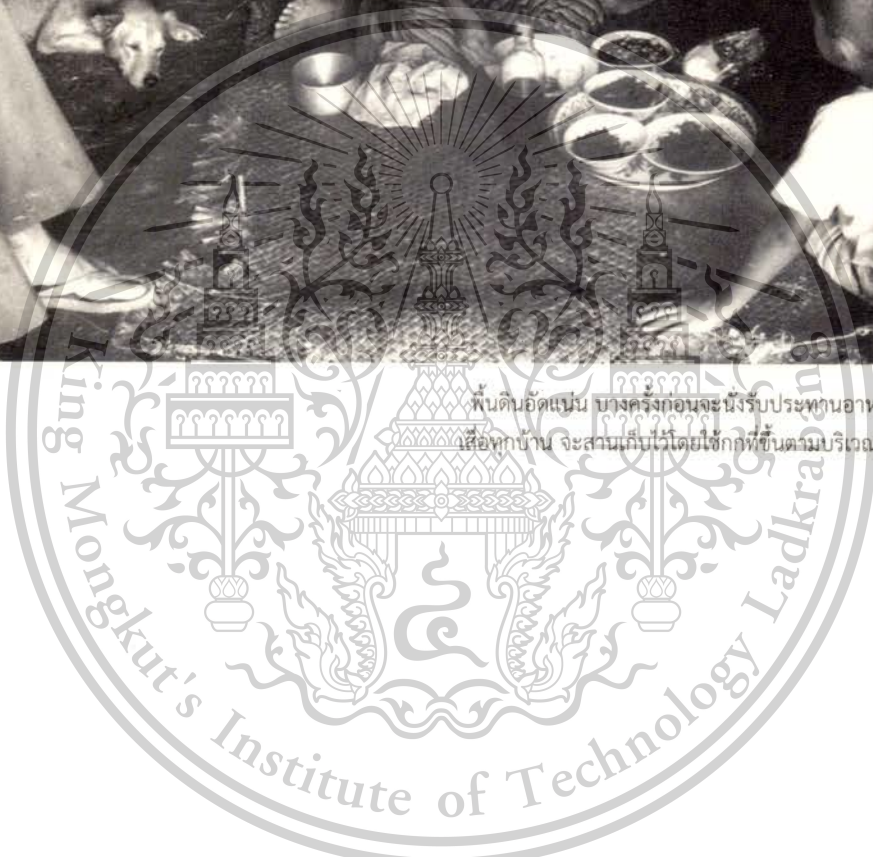
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ถ่ายทำเพื่อการใช้งานเพื่อการศึกษานานาชาติ ไม่อนุญาตให้ทำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ดูแบบสิ่งมือทำ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

การแต่งพื้นให้เรียบโดยใช้น้ำราดและใช้ไม้ทุบพื้นให้แน่น
 Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

พื้นดินอัดแน่น บางครั้งก่อนจะนั่งรับประทานอาหารมักนิยมปูเสื่อกกเสี้ยก่อน
เสื่อทุกบ้าน จะสกนเก็บไว้โดยไขกกที่ขึ้นตามบริเวณที่ลุ่มใกล้บ้านนั้นเองมาสาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

๓.๑.๖ ส่วนโครงสร้างหลังคา

ประกอบด้วย ช่อ ดั้ง หรือเสาใต้แทนดั้ง กบทุวางบนยอดดั่งหรือยอดเสาใต้เพื่อรับจันทัน ยอดจันทันมี
อกกว้างทับไว้ บนจันทันวางแป เหนือแปวางกลอน ยอดกลอนมีไม้วางทับขนานกลอนไว้ ด้ับจากมุง
หลังคาผูกมัดติดกับกลอน

อนึ่ง จันทันแทบทุกบ้านวางกึ่งกลางของห้องเสา แบ่งช่วงวางจันทันเป็น ๒ ช่วง มีเพียงบ้านเดียวของ
บ้าน นายพิม ม่วงกลม ที่แบ่งช่วงจันทันเป็น ๓ ช่วงต่อ ๑ ห้องเสา

ช่วงระยะห่างของกลอนวางเป็นระยะครึ่งหนึ่งของด้ับจาก ซึ่งจากแต่ละด้ับยาว ๑.๑๐ เมตร โดยเฉลี่ย
ฉะนั้นกลอนจึงวางห่างกันประมาณ ๕๐ เซนติเมตร เพราะปลายด้ับจากต้องวางทับกันข้างละ ๕ เซนติเมตร
การยึดตัวไม้โครงสร้างทุกตัวใช้ระบบการผูกยึดผสมกับระบบการเจาะและฝังเดือย วัสดุที่ใช้ผูกเป็นหวาย
ที่ส่งมาจากป่าแถบปักษ์ใต้และมีขายทั่วไปในตลาดมหาชัย ส่วนวัสดุที่ใช้ยึดด้ับจากนั้นใช้หวายลิงที่มีขึ้น
อยู่ทั่วไปในแถบนี้ หรือคล้า คล้าเป็นพืชลำต้นกลมคล้ายต้นไผ่ มีขึ้นมากแถวจังหวัดระยอง ใช้คล้าที่ลอก
ผิวมาจักเป็นเส้นคล้ายดอกเพื่อใช้เย็บจากเข้ากับแกนเรียงกับตัวไม้ โครงสร้างทุกตัวส่วนใหญ่เป็นไม้กลม
ไม่มีการเลื่อยถากเป็นท่อนสี่เหลี่ยมแต่อย่างใด ใช้ไม้ที่ได้ตามธรรมชาติที่มีขนาดพอเหมาะที่จะใช้สร้างได้

๓.๑.๗ ส่วนฝาผนัง

ฝาผนังที่ปิดล้อมตัวบ้านคั่นนอกนั้นมี ๔ ประเภท คือ

๓.๑.๗.๑ ฝาชายขณะ ได้แก่ ฝาจากที่ใช้จากหังก้านจากมาผ่ากันออกเป็นสองซีกให้ใบคงติด
อยู่กับก้านแล้วแต่งแนวขอบใบให้เรียบร้อยให้ขอบอยู่ในแนวเดียวกันมีความยาวประมาณ ๑.๕๐-
๒.๐๐ เมตร แล้วนำมาใช้เป็นวัสดุครฝาผนังคั่นนอกอาคาร โดยวางตามตั้งซ้อนเรียงกันยึดด้วย
ก้านจากจักคล้ายดอก ผูกติดกับเคร้านอนที่ค้ำยไม้รวก หากลำเล็กใช้ทั้งลำไม่ต้องผ่าซีก หาก
ลำใหญ่ต้องผ่าซีก การผูกด้ับจากติดกับเคร้าใช้ดอกขมอดหนุนเป็นเกลียวแล้วนำมาขัดกับฝา
เรียกกการผูกแบบนี้ว่า “ผูกแบบขมับ” ใช้ไม้รวกผ่าซีกขนาดด้านนอกตามแนวนอนเป็นระยะ
ตรงกับเคร้านอนด้านใน

๓.๑.๗.๒ ฝาขัดตาตาราง คือ ฝาที่ใช้จากที่เย็บเป็นด้ับมากรุฝาผนัง ก่อนจะมาผูกยึดเป็นฝาผนัง
ได้นั้นนอกจากมีเคร้าตามนอนแล้วยังต้องใช้ไม้รวกมาผ่าเป็นแผ่นบางยาวมาสานเป็นตาตาราง
ตามแนวทแยง ห่างกันตาละประมาณ ๑๐-๑๕ เซนติเมตร แล้วจึงนำด้ับจากมาผูกติดกับโครง
ไม้รวกสานเป็นตาตารางนี้อีกทีหนึ่ง ตาตารางยึดจากนี้อยู่ด้านในของบ้าน ด้านนอกอาจจะใช้ไม้
ขนาดเป็นระยะๆ ห่างประมาณ ๓๐-๖๐ เซนติเมตรก็ได้ หรือบางบ้านจะใช้ตาตารางขนาดด้าน
นอกอีกชั้นหนึ่งแล้วใช้เคร้าขนาดตามแนวนอนอีกทีหนึ่งก็มี อนึ่งด้ับจากที่มาผูกยึดกับตาตาราง
ต้องวางซ้อนกันเป็นแนวนอน ซึ่งต่างกับฝาชายขณะที่มาวางเป็นแนวตั้ง

๓.๑.๗.๓ ฝาไม้ไผ่ขัดแตะ ใช้ไม้รวกขนาด ๑/๒" - ๓/๔" มาขัดสลับกับตามตั้งกับแนว
เคร้าผ่าขัดให้ชิดกัน

๓.๑.๗.๔ ฝาขัดตาตารางโปร่ง ใช้ไม้รวกมาขัดตาตารางแบบเดียวกันกับตารางยึดด้ับจาก แต่ไม่
การผูกจากให้ทับกันทั้งให้โปร่งเพื่อนเป็นส่วนกันบ้านให้ลมและแสงสว่างเข้ามาภายในอาคาร มัก
มีเพียงบางส่วนของฝาตรงบริเวณพักผ่อนของเรือนพักผ่อน ไม่ใช้กับฝาของเรือนนอนหรือเรือน
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ใหญ่เลย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาด้านนี้ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ใหญ่เลย

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

๓.๑.๗.๕ ฝาผนังภายในอาคาร มีทั้งฝาไม้รวกขัดแตะตามตั้งที่เป็นฝาถิ่นส่วนครัวออกจากส่วนนอน หรือฝาที่ถิ่นแคร่นอนใหญ่ให้เป็นห้อง

ฝาทุกรูทั้งแบบชายขณะและขัดตาตาราง ใช้แบ่งกันเนื้อที่ภายในให้เป็นสัดส่วน

ฝาไม้กระดานตีตั้งนั้น บ้าน “โรงนา” บางหลัง ส่วนแคร่นอนใหญ่จะกันฝาด้วยฝาไม้กระดานตีตั้งทับแนวพบเพียงหลังเดียวคือ บ้านนางดิน นามทุก

ฝาไม้อัดแผ่นเรียบเป็นวัสดุใหม่ที่มาทีหลัง ใช้กรุกันฝา ส่วนแคร่นอนใหญ่ให้เป็นห้องนอน พบเพียงบ้านเดียวคือ นายพิม ม่วงกลม เท่านั้น

ข้อที่น่าสังเกตของการใช้ฝาขัดตาตารางนั้นก็คือ จากการสำรวจบ้านทั้ง ๑๑ หลัง ผนังของจั่วบ้านทุกบ้านใช้ฝาแบบขัดตาตารางด้านในทั้งสิ้น ขัดตาตารางตั้งแต่แนวแคร่นอนที่อยู่เหนือระดับประตูด้านสกัดขึ้นไปจนหมดพื้นที่หน้าจั่ว

๓.๑.๘ ส่วนพื้น

พื้นของตัวบ้านเป็นพื้นดินถมอัดแน่นสูงจากระดับพื้นภายนอก ๑ ฝ่ามือ

พื้นแคร่ไม้รวก มักเป็นพื้นไม้รวกวางห่างยึดกับดงไม้รวกด้วยหวาย แคร่นี้ส่วนใหญ่ใช้วางเครื่องครัว ชามจาน อุปกรณ์การทำครัวทั้งหมด มีเสาคอม่อไม้แสมหรือไม้กระบุงรับคานไม้ไผ่อีกทีหนึ่ง เป็นแคร่แยกจากส่วนโครงสร้างที่รับหลังคา

แคร่นอนมี ๒ ชนิด คือ แคร่นอนใหญ่ มักปิดล้อมด้วยฝานั่งเป็นห้อง มีบันไดพาดขึ้น แคร่นี้ทุกบ้านที่สำรวจเป็นแคร่พื้นไม้กระดานมีคานตงไม้เนื้อแข็งรับพื้น ภายลงบนคอม่อคอนกรีตเสริมเหล็กที่หล่อสำเร็จรูปไว้ขายตามร้านขายอุปกรณ์ก่อสร้างในย่านชุมชนของท้องถิ่น บางบ้านคอม่อเป็นไม้เนื้อแข็งพวกไม้กระบุง ไม้แสมก็มี แคร่นอนเล็ก เป็นแคร่ที่เคลื่อนย้ายได้คล้ายกับโต๊ะหรือเตียง ทำด้วยไม้เนื้อแข็งและพื้นไม้กระดานทั้งหมด บางแคร่นอกจากจะใช้นอนแล้วก็ยังใช้เป็นแคร่นั่งเล่นและเก็บของอีกด้วย

๓.๑.๙ ลักษณะบริเวณบ้าน

บริเวณบ้าน ประกอบด้วย

๓.๑.๙.๑ เรือนโรงนา เรือนโรงนาทุกหลังจะวางตัวเรือนให้ชิดมาทางด้านหลังโคกทั้งบริเวณด้านหน้าให้กว้างเป็นลานหน้าบ้าน

๓.๑.๙.๒ ลานหน้าบ้านมักตั้งอยู่ชิดหรือใกล้กับคันทาที่เป็นทางเดินที่ผ่านมายังบริเวณบ้าน ลักษณะเป็นลานกว้างใช้เป็นลานนวดข้าวในฤดูเก็บเกี่ยว หากหมดฤดูนวดข้าวแล้วใช้เป็นที่ตากของต่างๆ ในช่วงหน้าแล้ง ชาวนาจะเข้าชายป่าแสมเพื่อตัดพินมาใช้ จะนำพินที่เป็นไม้แสมสดมาฝั่งตากแดดให้แห้งที่ลานหน้าบ้านนี้ ส่วนด้านริมลานมีกองฟางแห้งเพื่อเก็บฟางไว้ใช้

๓.๑.๙.๓ ลานหลังบ้านมีระยะแคบสั้นกว่าลานหน้าบ้าน ใช้เป็นที่ซักล้างและอาบน้ำ บริเวณลานหลังบ้านยังมีแคร่ยกสูงประมาณ ๘๐ เซนติเมตร ถึง ๑.๐๐ เมตร เป็นแคร่ทำด้วยไม้แสม

พื้นแคร่โปร่งขนาดกว้าง ๖๐-๘๐ เซนติเมตร ยาว ๘๐ เซนติเมตร ถึง ๑.๕๐ เมตร ใช้ตากของ เช่น พวงจวน ชามที่ล้างเสร็จแล้ว นอกจากนี้ยังใช้เป็นแคร่สำหรับตากปลาเพื่อทำปลาเค็มอีกด้วย บางบ้านมี ๒ แคร่ บางบ้านมีแคร่เดียว ลานหลังบ้านยังใช้บริเวณที่ดินบางส่วนยกรองรับลูกพีชส่วนครัวไว้กิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับงานที่ออกตีพิมพ์เท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำไปใช้ประโยชน์ด้วยการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งผู้คัดลอกก็ควรให้ความรู้และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

๓.๑.๙.๔ คันดินรอบตัวโคกบริเวณบ้าน คันดินนี้จะพูนสูงกว่าระดับพื้นโคกที่ถมแล้วประมาณ ๔๐-๗๐ เซนติเมตร เป็นคันกันน้ำจากท้องนาไม่ให้ไหลเข้าท่วมโคก คันดินกว้างประมาณตั้งแต่ ๑.๐๐ เมตร ถึง ๔.๐๐ เมตร นอกจากจะเป็นคันกันน้ำแล้ว ยังเป็นคันดินกันไม่ให้ปลาที่เลี้ยงไว้ในสระหรือคูรอบบ้านหนีไปท้องนาได้อีก คันดินนี้ส่วนใหญ่มักปลูกต้นไม้มีมะพร้าว สะเดา และต้นสะแก อีกทั้งทิวมะขามเทศที่ขึ้นเองโดยธรรมชาติ ชาวบ้านจะลานกิ่งมะขามเทศหรือสะแกไว้ทำพินอีกด้วย คุณสมบัติพิเศษของไม้สะแกก็คือ เมื่อตัดเหลือเพียงตอแล้วครั้นถึงฤดูฝน ตอสะแกจะแตกยอดออกเป็นอีกหลายยอดขยายขึ้นเรื่อยๆ ครั้นโตก็ตัดทำพินได้อีก

๓.๑.๙.๕ คูน้ำเกิดจากการขุดดินมาถมเป็นโคก เพื่อสร้างบ้านป่อลึกประมาณ ๒.๐๐-๔.๐๐ เมตรจากระดับพื้นโคกบ้านที่ถมดีแล้วขนาดกว้างของบ่อประมาณ ๓.๐๐-๑๐.๐๐ เมตร ความยาวไม่แน่นอนแล้วแต่ขนาดของเนื้อที่บริเวณบ้าน เพราะสระที่ขุดมักโอบล้อมโคกไว้จะเว้นเป็นทางเดินออกไปยังคันทนาและท้องนาได้ทั้ง ๔ ด้าน ทางเดินกว้าง ๔.๐๐-๘.๐๐ เมตร

๓.๑.๙.๖ แปลงปลูกไม้ยืนต้นและสวนครัว นอกจากจะมีแปลงสวนครัวตรงลานหลังบ้านแล้ว ตามหลังคันดินที่มีบริเวณกว้างขวางพอจะใช้เป็นแปลงปลูกพืชสวนครัวได้อีก ส่วนแปลงปลูกไม้ยืนต้นโดยมากเป็นพวกมะพร้าว นอกจากปลูกริมรอบบริเวณโคกแล้ว บ้านบางหลังที่มีที่ดินบริเวณบ้านกว้างขวางจะพูนคันยกร่องเป็นแนวปลูกมะพร้าวเพิ่มขึ้นอีก

๓.๑.๙.๗ ส่วนในจำนวนบ้าน ๑๑ หลัง ที่สมุดตัวอย่างนั้นมีอยู่ ๔ หลัง คือ บ้านนายชั้น สังข์ประสิทธิ์, บ้านนายเหม พวงเนียม, บ้านนายพิมพ์ ม่วงกลม และบ้านนายไผ่ ม่วงกลม ใช้สามเป็นสามซิม อีก ๖ หลัง เป็นสามแบบพื้นบ้าน คือ สามหลุม อีก ๑ หลัง ใช้หลุมที่ขุดขึ้นภายในดงละเมาะท้ายบ้านเป็นที่สำหรับถ่ายอุจจาระ สามของบ้านทั้ง ๑๑ หลัง ไม่อยู่ภายในตัวเรือน จะเป็นอาคารหรือบริเวณที่แยกออกไปต่างหากจากตัวอาคารที่พักอาศัย สามซิมนั้นวางใกล้กับตัวบ้านส่วนสามหลุมแบบพื้นบ้านนั้นจะห่างจากตัวบ้านมากกว่าบ้านที่ใช้สามซิม

จากการตั้งข้อสงสัยเกิดพบว่าบ้านทั้ง ๑๑ หลัง วางสามไปทางทิศตะวันตกและทิศใต้ทั้งหมด บ้านที่ใช้สามหลุมแบบพื้นบ้านนั้น วางห่างจากตัวบ้านไปสุดอยู่ทางชายโคกหรืออยู่เลยไปในส่วนท้องนาเลยก็มี โดยมีคันดินต่อเป็นทางเดินเชื่อมโคกบ้านกับสามให้ถึงระยะห่างของสามหลุมแบบพื้นบ้านกับตัวบ้านมีตั้งแต่ระยะประมาณ ๑๕-๔๐ เมตร เหตุที่วางไกลจากตัวบ้านเนื่องจากสามชนิดนี้ไม่สามารถจะเก็บกลิ่นได้ และจะต้องวางในที่โล่งแจ้งไม่อยู่ในร่มไม้เลย ที่วางตำแหน่งเช่นนี้ก็เพื่อที่จะให้แดดแผดเผาอุจจาระที่ถ่ายให้แห้ง จากการสอบถามจากชาวบ้านทำให้ทราบว่าการวางตำแหน่งสามนั้น ชาวบ้านแถบนี้ถือเป็นเรื่องนิยมปฏิบัติต่อกันมาว่าจะต้องวางสามในทิศใต้ หรือทิศตะวันตกของบ้านเสมอ ถ้าวางไว้ในทิศอื่นนอกจาก ๒ ทิศนี้แล้วไม่เป็นมงคลแก่ผู้พักอาศัย^(๒๗)

ลักษณะสามนั้น ประกอบด้วยด้วยหลุมที่ขุดลงไปในดินกว้างประมาณ ๒ ศอก ลึกศอกกว่าๆ แล้วปักเสาไม้เนื้อแข็งประเภทไม้เสมขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๔ นิ้ว ขึ้นสี่เสา ผูกไม้ยึดเสารอบสี่ด้านสูงประมาณ ๐.๘๐-๑.๐๐ เมตร แล้วจึงพาดไม้เป็นร่องสำหรับนั่งยองๆ เวลาถ่ายอุจจาระมีคร่ำไม้สำหรับกรูดจากปัดทั้ง ๔ ด้าน สูงจากระดับร่องไม้ที่พาดไว้สำหรับถ่ายอุจจาระอีก ๔๐

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เขียนขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ทางการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรนำเนื้อหาไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต

๑-๒ ปี แล้วชาวบ้านจะย้ายมาสร้างและซดส้มขึ้นใหม่ในทิศทางที่กล่าวแล้ว และทิ้งส้มเก่าให้แดดเผาให้ผาจากและอุจจาระแห้ง อนึ่งชาวบ้านแถบนี้ใช้กาบมะพร้าวเช็ดอุจจาระดังได้กล่าวมาแล้ว ครั้นพอถึงหน้าแล้งอากาศร้อนจัดเขาจะจุดไฟเผาส้มเสีย ผ่นจากอุจจาระแห้งและกาบมะพร้าวที่ใช้เช็ดอุจจาระนั้นจะเป็นเชื้อเพลิงให้เกิดการเผาลูกใหม่ได้เป็นอย่างดี

๓.๑.๙.๘ ศาลพระภูมิ ทุกบ้านที่มีที่นาเป็นของตัวเองจะต้องยกศาลพระภูมิไว้ประจำบ้าน เชื่อกันว่าเป็นเทพารักษ์ที่คอยคุ้มครองผู้อยู่อาศัยให้อยู่ดีมีสุข การวางตำแหน่งศาลพระภูมิของชาวบ้านในละแวกนี้ เท่าที่สำรวจ ทุกบ้านวางศาลในทิศตะวันออกเฉียงเหนือของตัวเรือน และศาลก็หันหน้าไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนืออีกเช่นกัน

๓.๑.๙.๙ ยุงข้าว ชาวนาในแถบนี้ไม่ปลูกยุงข้าวเป็นเรือนหรืออาคารขึ้นอีกหลังหนึ่ง แต่จะเก็บข้าวไว้ภายในเรือนพักอาศัย โดยจะแบ่งเนื้อที่บางส่วนไว้เก็บข้าวเปลือก ข้าวเปลือกจะเก็บไว้ในเสียม (ภาชนะสำหรับเก็บข้าวเปลือก) มีลักษณะแฉ่งทรงกระบอกเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๘๐-๑.๕๐ เมตร สูง ๑.๐๐ เมตร ทำด้วยเสื่อไม้ไผ่สาน ส่วนล่างวางพางแห้งทับด้วยตับจากแล้วจึงใส่หรือบรรจุข้าวเปลือกลงไป ปิดด้วยตับจากอีกทีหนึ่ง บางบ้านจะใส่เสื่อไม้ไผ่วางล้อมแนวเสา สูงประมาณ ๖๐ เซนติเมตร กว้างประมาณ ๔.๐๐ x ๔.๐๐ เมตร ใช้เป็นที่เก็บข้าวเปลือกก็มีตัวอย่างการเก็บข้าวเปลือกแบบนี้พบที่บ้านนายพิมพ์ ม่วงกลม

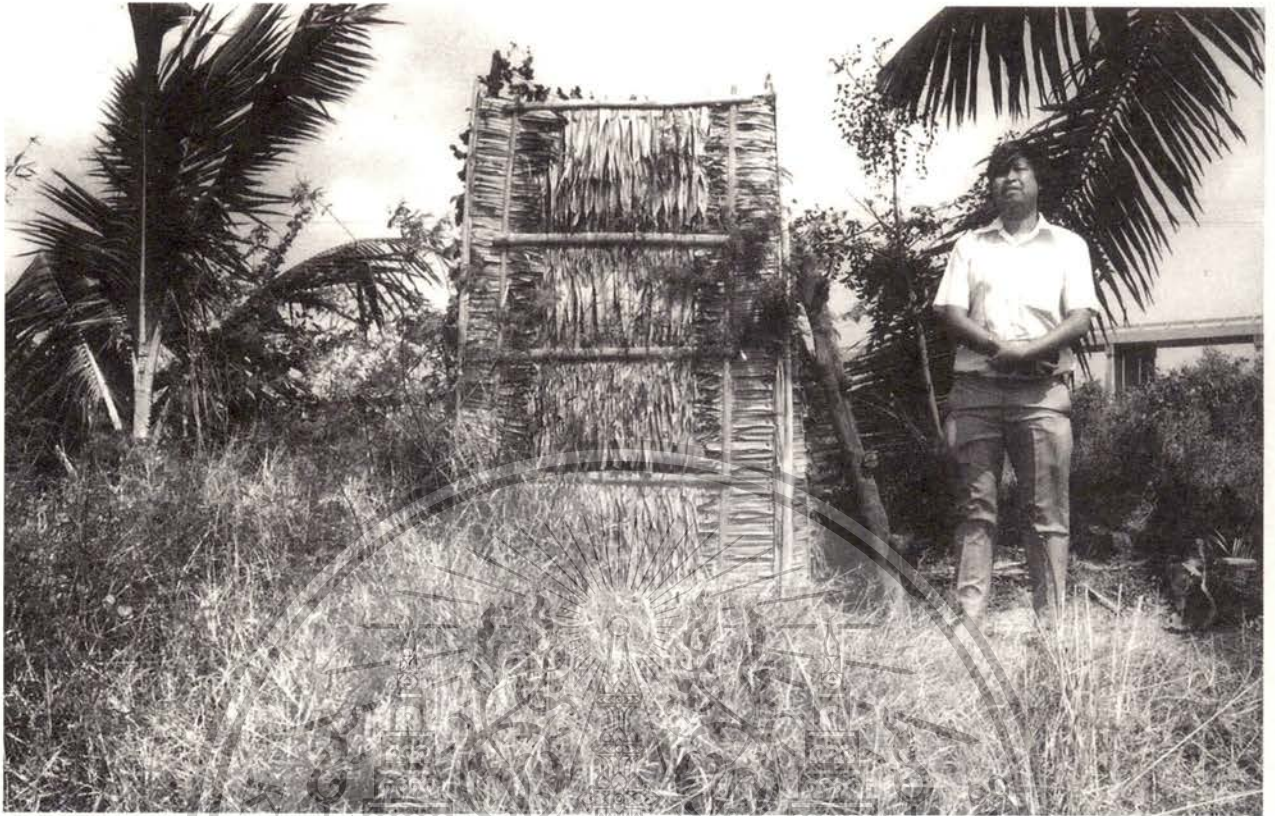
๓.๑.๙.๑๐ เล้าหรือคอกสำหรับเลี้ยงสัตว์ มักมีเฉพาะเล้าสำหรับเลี้ยงเป็ดและไก่ มีทั้งเล้าที่แยกออกไปต่างหากหรือเป็นเล้าที่ติดกับตัวบ้าน ขนาดของเล้ากว้างประมาณ ๒.๕๐ x ๔.๐๐ เมตร ผ่นกูดด้วยจากหลังคามุงจาก มีประตูเปิดได้ทำด้วยจากอีกเช่นกัน

ส่วนคอกสำหรับเลี้ยงควายนั้นไม่มี ชาวนาจะนำเอาควายมาผูกเลี้ยงไว้ภายในเรือนพักอาศัยในช่วงกลางคืน ส่วนในฤดูร้อนอากาศร้อนอบอ้าว ในเวลากลางวันชาวบ้านจะผูกควายไว้ภายในตัวบ้าน ต่อถึงเวลาเย็นจึงจะนำไปกินหญ้าตามชายทุ่ง เพราะอากาศไม่ร้อนจัดเท่ากับตอนกลางวัน การเลี้ยงควายในบ้านนั้นชาวบ้านได้ทราบถึงอุปนิสัยการเป็นอยู่ของสัตว์จนเข้าใจในกิริยาท่าทางในการแสดงออก ทราบจนกระทั่งว่าควายจะถ่ายปัสสาวะในเวลาใด เมื่อควายถ่ายปัสสาวะนั้น ชาวบ้านจะนำถ้ำน้ำไว้คอยรับไม่ให้ปัสสาวะของควายจะเปียกขึ้นพื้นบ้าน มีบางครั้งคราวอาจจะรองไม่ทัน พื้นส่วนนั้นก็จะแฉะไปบ้างแต่ไม่ถึงกับนองเอ่อเป็นปลัก การที่ควายนำมาเลี้ยงภายในบ้าน เท่ากับเป็นการป้องกันการลักขโมย และทั้งยังไม่ให้ยุงมารบกวนควายในเวลากลางคืนได้อีก เพราะบ้านเป็นผนังกรูจากที่บพอบิดประตูเรือนเสร็จก็ไม่ค่อยจะมีช่องให้ยุงเข้ามาสู่ภายในเรือนได้มากเหมือนที่โล่งแจ้ง ผ่นกรูจากนี้ชาวบ้านบอกว่าพอจะกันยุงได้บ้าง ปัจจุบันนี้ชาวนาได้เลิกใช้ควายทำนาเสียแล้ว แต่คงเหลืออีก ๒ บ้านที่ยังเลี้ยงควายอยู่ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในตอนต้นๆ แม้กระนั้นจากการสัมภาษณ์บ้านที่ยังทำนาอยู่ปรากฏว่าทุกบ้านแต่ก่อนเลี้ยงควายไว้ในตัวโรงนาทั้งนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ส่วนหลุมซึ่งเป็นรูปแบบมาตรฐานที่ชาวยุโรปแถบนี้ยังใช้กันอยู่ ส่วนด้านข้าง

เอกสารนี้เป็นของลิขสิทธิ์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 ไม่ว่าการนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่หรือใช้ประโยชน์ใดๆ ก็ตาม
 จะต้องได้รับการอนุญาตจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 นำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ
 ทุกครั้งที่มีการนำเอกสารนี้ไปใช้

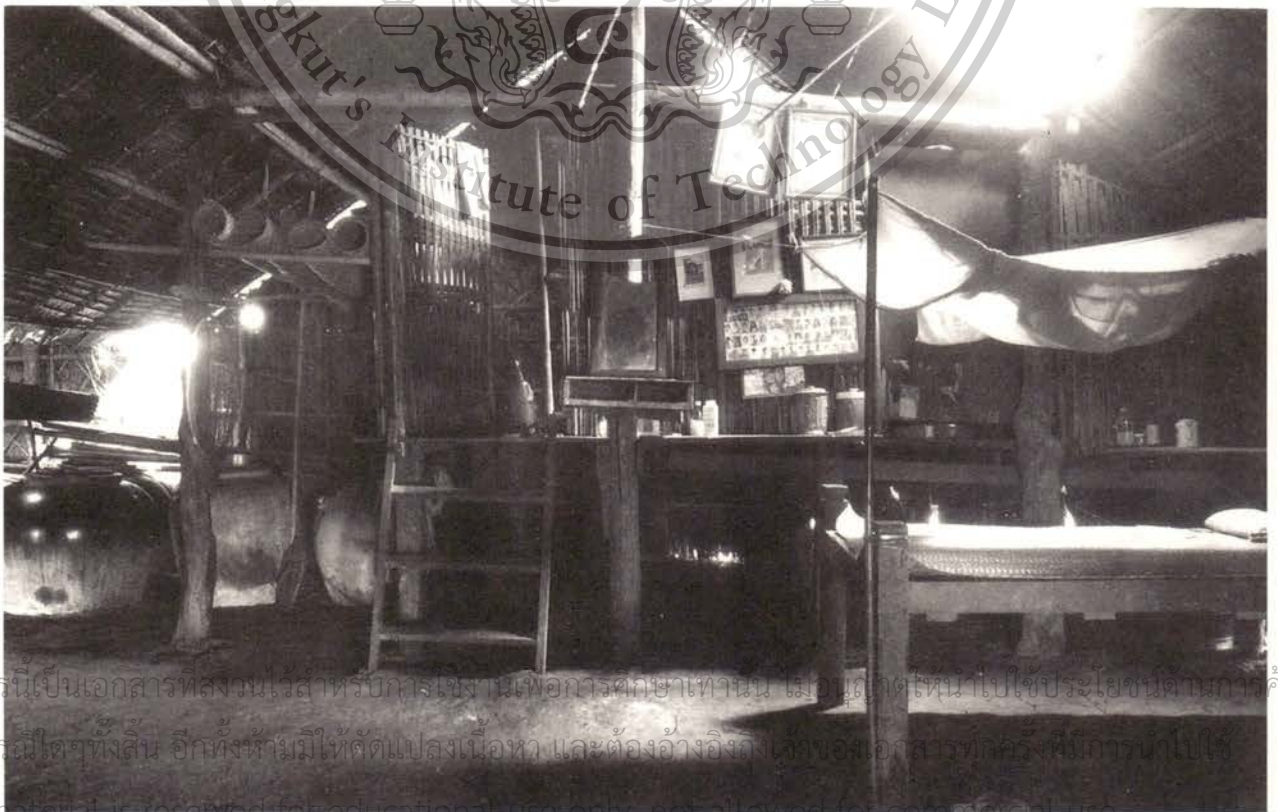
This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

ส่วนด้านหน้า

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ไม้พาด ใช้เป็นส่วนที่สำหรับวางเท้าในขณะที่นั่งยองๆ ถ่ายอุจจาระ

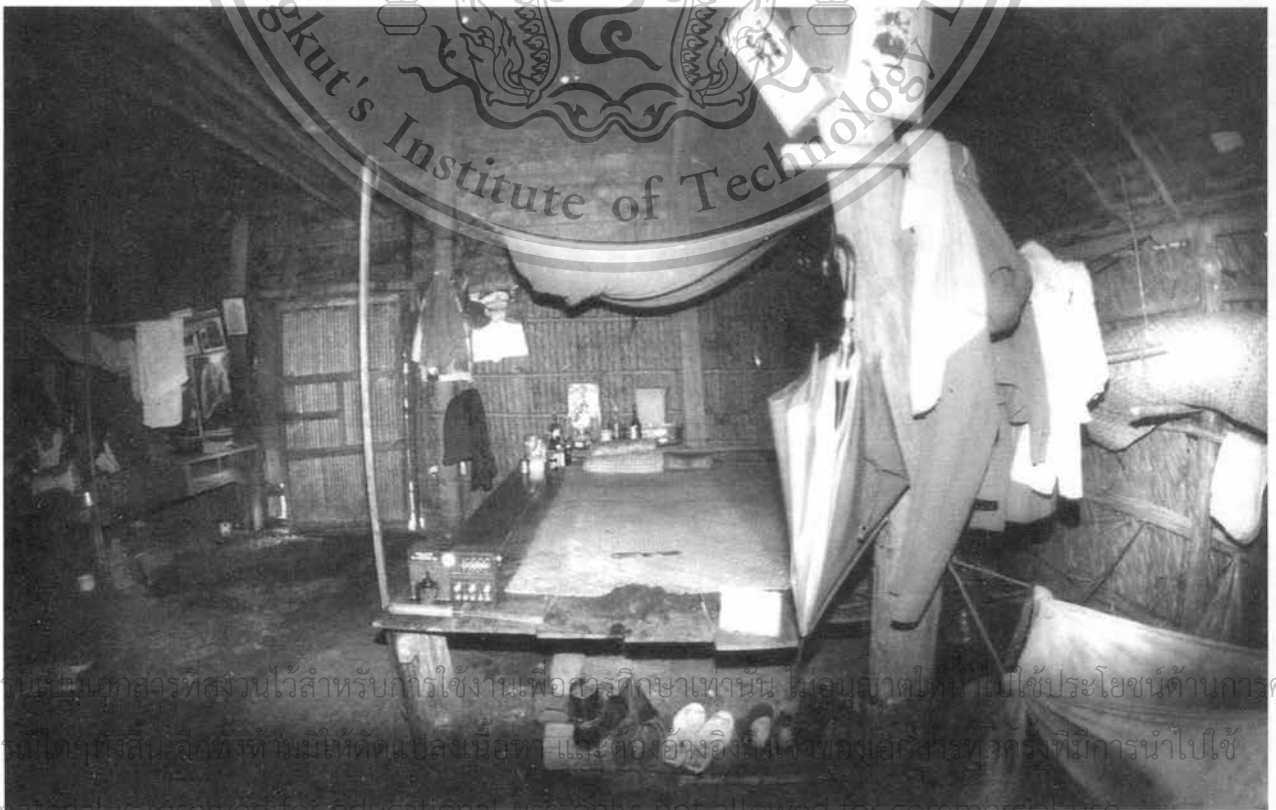
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ลักษณะโดยภายในเรือนนอนและแครนนอนใหญ่ที่อยู่ระดับสูงจากพื้นและกันเป็นห้อง ผาห้องเป็นผาขัดตะไคร้

เตียงภายในเรือนนอนมีการใช้แครนออนหลายแครนแสงสว่างภายในได้จากช่องประตู

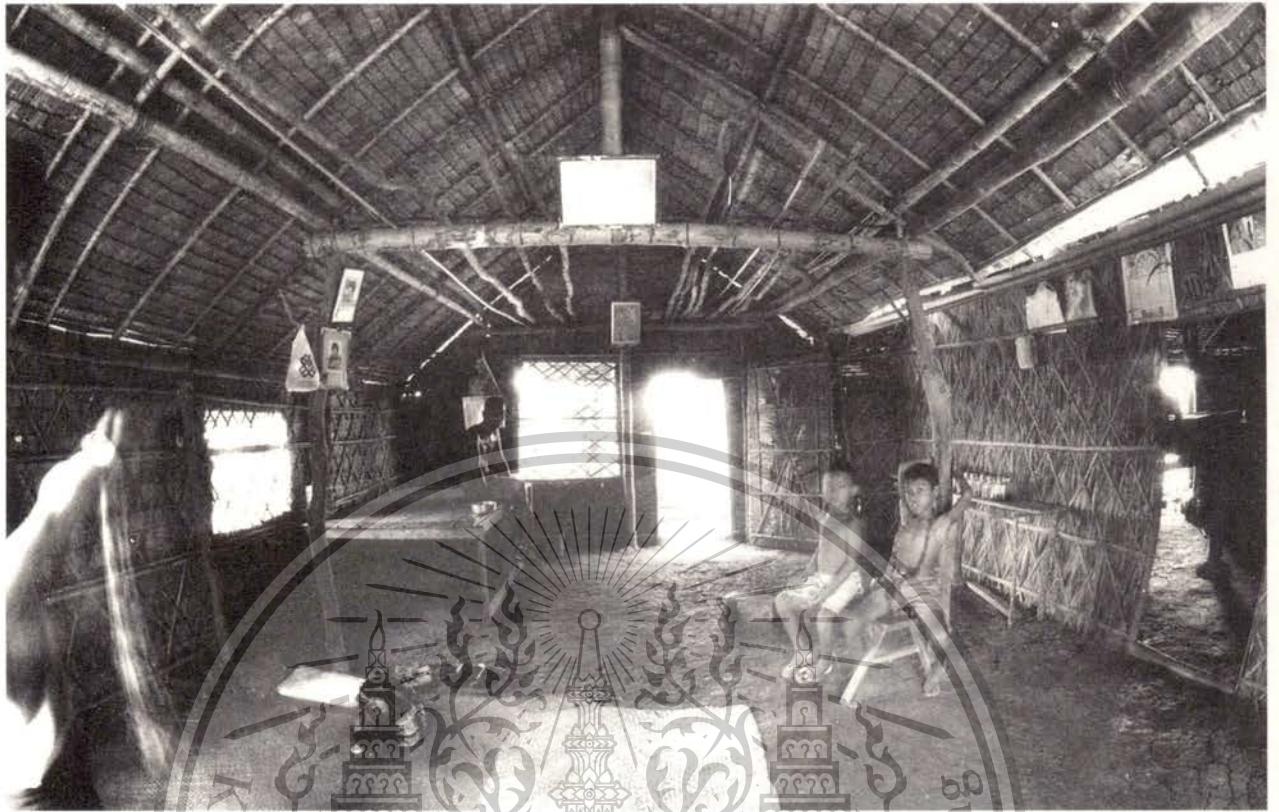

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่าการใด ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีข้อดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

ลักษณะแครนออนแบบโต๊ะ หรือ แครนออนเล็ก

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ห้องโถงภายในโรงนา ส่วนนั่งเล่นและพักผ่อน ภาวณ์ให้แสงสว่างภายในใช้แสงจากช่องประตูและหน้าต่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ในเชิงพาณิชย์ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเผยแพร่ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้ง ไม่เช่นนั้นจะถือว่าผิดกฎหมาย

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

บริเวณส่วนพักผ่อนและนั่งเล่นของโรงนาบรหังไผ่ดำไม่ได้ติดตั้งตารางโปร่ง เพื่อให้บริเวณนั่งเล่นได้รับแสงสว่างและลมโกรกผ่านตลอด ใช้พักผ่อนและนั่งเล่นในช่วงเวลากลางวัน

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บริเวณพักผ่อนและนั่งเล่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

๓.๑.๙.๑๑ ลักษณะขอบเขต (BOUNDARY) ของบ้าน เนื่องจากบ้านของแต่ละครอบครัว แยกกันอยู่คนละโคกกลางท้องนา อันเป็นการตั้งถิ่นฐานแบบกระจัดกระจาย (DISPERSED SETTLEMENT)

ลักษณะขอบเขตของบ้านย่อมสังเกตเห็นได้ง่ายจากแนวทิวไม้ ที่ปลูกอยู่บนคันดินที่ล้อมโคกของบริเวณบ้านเอาไว้ ซึ่งต่างกับภูมิทัศน์ของท้องนาอันเป็นที่ราบเรียบ ฉะนั้นคันดินและทิวไม้จึงเป็นสิ่งบอกและกำหนดขอบเขตบริเวณบ้าน นอกเหนือจากการปลูกไว้เพื่อใช้สอยและบังลมที่พัดมาจากท้องทุ่งอีกด้วย การที่จะกันรั้วปิดล้อมบ้านเอาไว้จึงไม่จำเป็น เหมือนกับบ้านที่ตั้งอยู่รวมกันเป็นหมู่ จำต้องมีรั้วแบ่งเขตเนื้อที่ของแต่ละครอบครัวให้แยกออกจากกัน และเนื่องจากโคกแต่ละโคกไม่มีรั้วกันการป้องกันขโมยในยามค่ำคืนหรือในช่วงพลัดคนนั้น ชาวบ้านแถบนี้กลับใช้การเลี้ยงสุนัขเอาไว้เพื่อคอยเฝ้าให้เสียงเมื่อมีคนแปลกหน้าเข้ามายังบริเวณขอบเขตของบ้าน ซึ่งชาวบ้านจะรู้ได้จากเสียงเห่าของหมู่สุนัขและเตรียมตัวได้ทันทั่วทั้งที่ ทุกบ้านที่เข้าไปในรั้ววัดมีสุนัขเลี้ยงไว้ทุกบ้าน บ้านละหลาย ๆ ตัว เมื่อคณะผู้สำรวจถามถึงประโยชน์ของการเลี้ยงสุนัขทุกบ้านตอบเป็นคำตอบที่คล้ายกัน คือ เลี้ยงไว้กันขโมย และเพื่อให้เสียงเมื่อยามมีคนแปลกหน้ากล้าเข้ามายังบริเวณบ้าน การเห่าของสุนัขเมื่อเห่าคนแปลกหน้านั้น มีเสียงเห่าไม่เหมือนกับเสียงกีดกันระหว่างสุนัขด้วยกันเอง ชาวบ้านบอกว่าสุนัขจะเห่าเป็นเสียงเร่า และกรรโชกต่อเนื่องกันจนกว่าคนแปลกหน้าจะพ้นเขตบ้านออกไปหรือจนเจ้าของบ้านรู้ตัว^(๒๙) ซึ่งชาวบ้านเขาถือเป็นสัญญาณบอกเหตุร้ายในยามค่ำคืน หากมีเหตุร้ายเกิดขึ้นจริงและเป็นเหตุสุดวิสัยที่ครอบครัวของตนจะป้องกันชาวบ้านที่อยู่บนโคกที่เกิดเหตุ จะส่งเสียงร้องตะโกนขอความช่วยเหลือจากเพื่อนบ้านโคกอื่นให้ทราบ ซึ่งชาวบ้านแถบนี้มีความสัมพันธ์และคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกันอยู่เสมอ จากการสัมภาษณ์แต่ละบ้านทราบว่ายังไม่เคยมีโจรผู้ร้ายเข้ามาคุกคามเลย การลักเล็กขโมยน้อยไม่มีเพราะแต่ละบ้านต่างก็เป็นเพื่อนบ้านกัน หากมีคนแปลกหน้าผ่านเข้ามา มีท่าทางผิดสังเกต ชาวบ้านแต่ละโคกในละแวกบ้านเดียวกันนั้นจะทราบโดยทั่วถึงกันหมด แม้กระทั่งการออกสำรวจของแต่ละบ้านที่ผู้วิจัยคณะนี้ได้สำรวจมา ชาวบ้านแถบนี้เลยไปจนถึงผู้ที่อยู่อาศัยย่านสถานีรถไฟคอกกระปือทราบรู้กันโดยทั่ว อนึ่งทุกบ้านที่คณะผู้สำรวจได้เข้าไปสำรวจนั้นพบว่าระยะก่อนถึงบริเวณโคกประมาณ ๑๕ เมตร จะมีสุนัขเข้ามาเห่ากรรโชกด้วยเสียงอันดังเสมอ จนเจ้าของบ้านออกมาปرامสุนัขจึงจะหยุดและหนีไป และกลุ่มผู้สำรวจจึงสามารถเข้าไปยังบริเวณบ้านได้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสุนัขนั้นจะเป็นตัวให้สัญญาณบอกเหตุ เมื่อมีสิ่งแปลกปลอมหรือคนแปลกหน้าที่เข้าใกล้บริเวณบ้านได้ตั้งแต่ระยะไกลๆ ทำให้เจ้าของบ้านมีโอกาสเตรียมตัวและหาทางป้องกันเหตุร้ายได้ทันทั่วทั้งที่ ฉะนั้นจึงถือได้ว่าระยะห่างที่ผู้แปลกหน้าถูกสุนัขเห่าก่อนจะเข้าถึงบริเวณโคกนั้นเป็นระยะที่เตือนภัยและระยะที่สุนัขจะส่งสัญญาณให้แก่เจ้าของบ้านนับเป็นระยะทางที่น่าจะศึกษาค้นคว้ากันต่อไปในแง่ของพฤติกรรมท้องถิ่น อนึ่งโคกแต่ละโคกนั้นเจ้าของบ้านจะวางตำแหน่งทางเข้าสู่ตัวบ้านในตำแหน่งที่ผู้อยู่ภายในบ้านสามารถมองเห็นผู้คนที่ จะเข้าสู่บริเวณบ้านได้อย่างชัดเจน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

^(๒๙) จากการให้สัมภาษณ์ของนายสุนทร เอี่ยมดี ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๑ ตำบลคอกกระปือ

สวนบริเวณครัวและบริเวณรับประทานอาหาร บริเวณข้างฝาไฟแขวนเครื่องครัวและเหน็บฝาหม้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

บริเวณครัวและบริเวณรับประทานอาหาร เดว้างกับพื้น มีเครื่องยกชั้นใช้สำหรับวางภาชนะต่างๆ

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บริเวณอเนกประสงค์ภายในโรงนา ในภาพแสดงการเย็บจากของชาวบ้าน เพื่อใช้ซ่อมแซมฝาหรือหลังคาส่วนที่ชำรุด

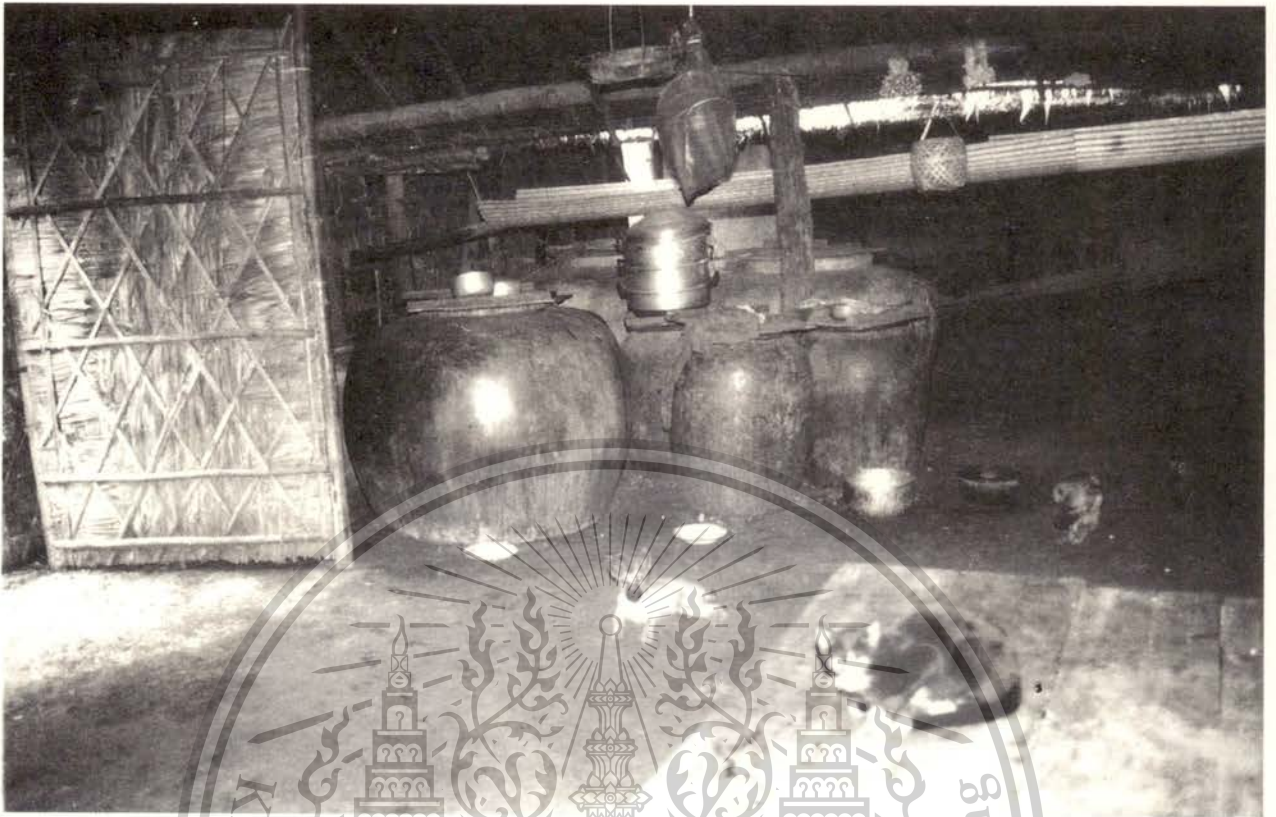

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

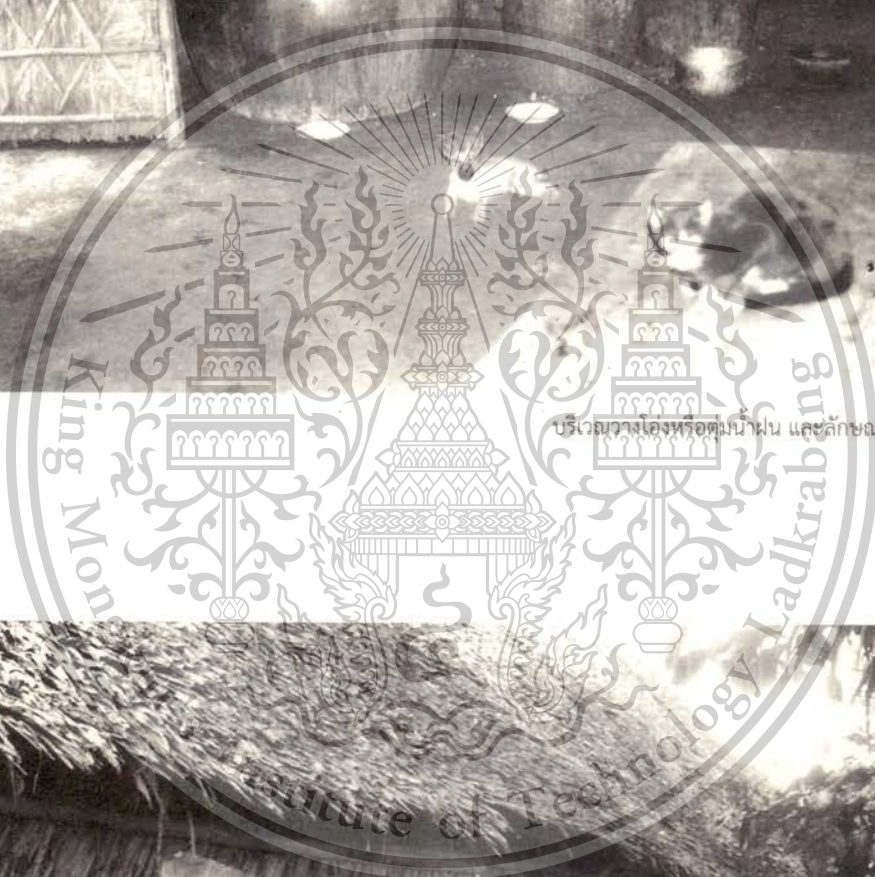
This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

(ภาพแสดงรางน้ำและบริเวณเลี้ยงควาย)

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บริเวณวางโองหรือตุ๋มน้ำแกง และลักษณะของบ้านประตูกุดับจาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามทำดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงชื่อของเอกสารและแหล่งที่มาไปใช้

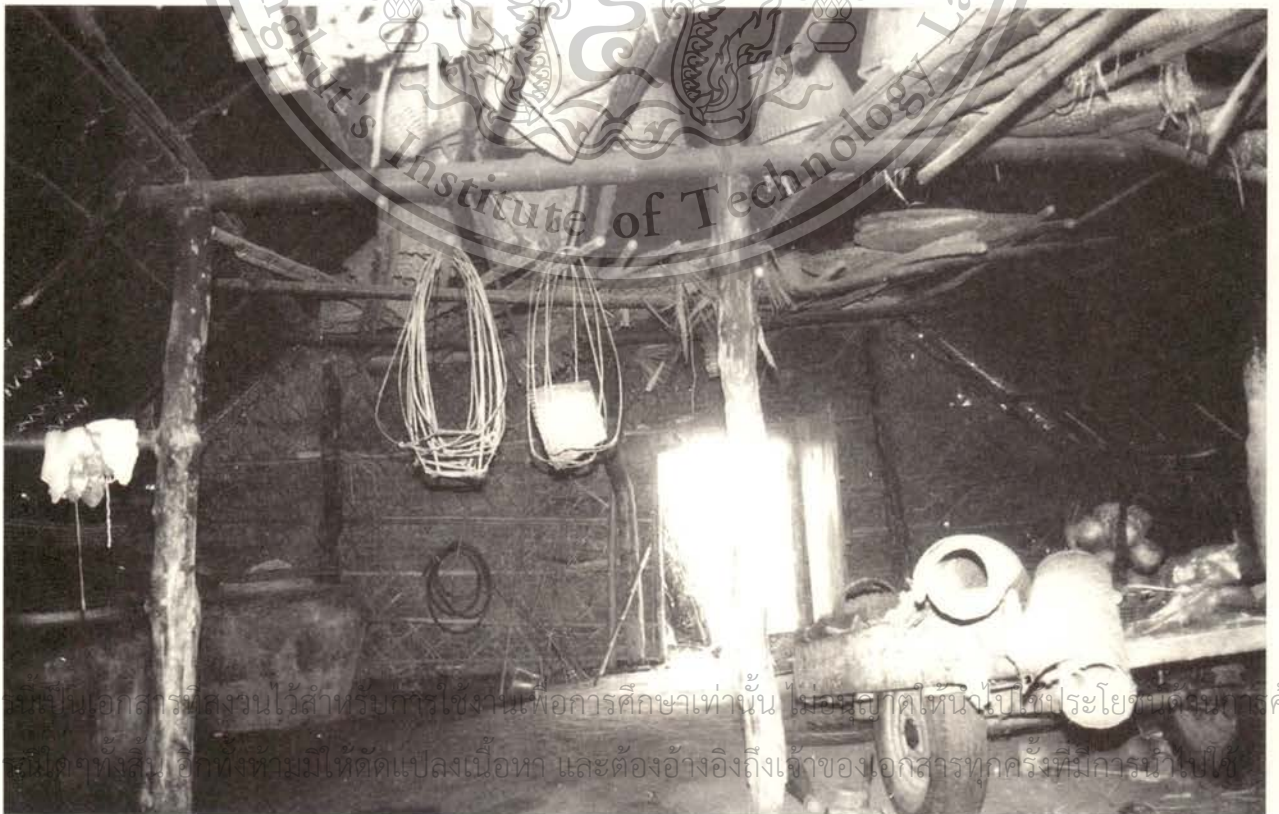
This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

ลักษณะผาชายขณะ และรงน้ำชายคาบ้าน

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บรรยากาศภายในโรงงาน การเก็บเสื้อผ้าใช้แขวนกับราวไม้ไผ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปตีพิมพ์โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.
บรรยากาศภายในโรงงาน ส่วนบริเวณเก็บของเหนือข้อโซ่ไม้พากระช่อ เป็นชั้นสำหรับเก็บของ
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

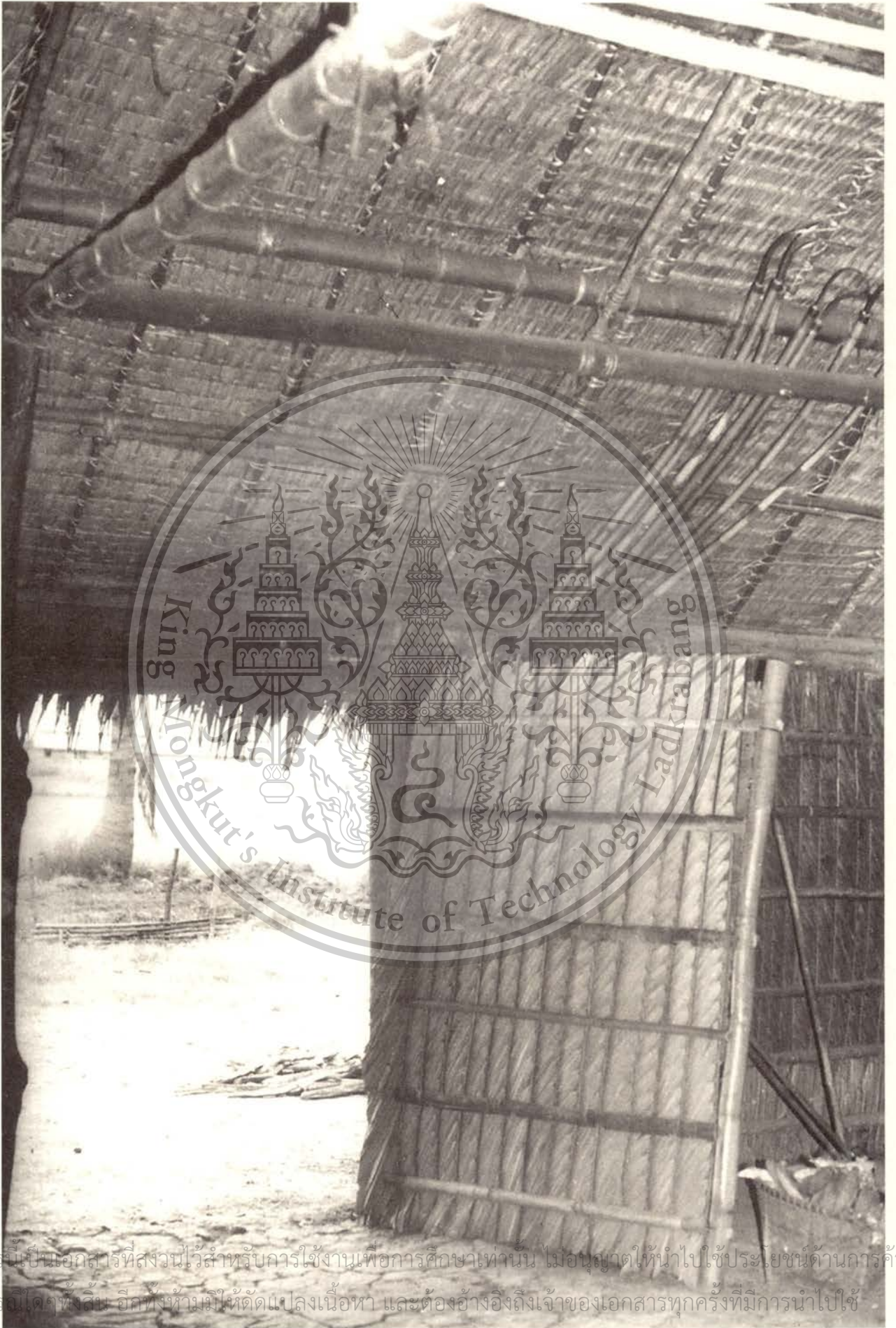
ลักษณะแคร่สำหรับตากและผึ่งถ้วยชามภายนอกอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบุคคลที่ลงทะเบียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only; not allowed for commercial use.

บรรยาภาภายในโรงนาส่วนบริเวณเก็บของ ในภาพแสดงวิธีเก็บเลือก โดยการผูกรวมกันด้วยเชือกแขวนกับแปหลังคา
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

วิธีเก็บเครื่องมือทำนาโดยใช้เสียบพาดกับแป

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

๓.๒ แหล่งที่มาของวัสดุก่อสร้าง

การใช้วัสดุก่อสร้างเรือนโรงนาในย่านนี้นั้น จะพบว่าวัสดุก่อสร้างบางอย่างแตกต่างออกไปจากท้องถิ่นอื่น โดยเฉพาะโครงหลังคาประเภทจันทันหรือกลอนนั้น ในท้องถิ่นอื่นมักจะไม่รวกกันเป็นส่วนมาก “เรือนโรงนา” แถบนครไชยศรีนั้น โครงสร้างทั้งหมดตลอดฝาผนังนั้น ใช้ไม้ไผ่และไม่รวกกันเป็นพื้น เนื่องจากหาได้ง่ายในย่านนั้น เว้นแต่หลังคาเท่านั้นที่มาจาก ส่วนในย่านคอกกระบือและย่านบางน้ำจืดนั้น โครงสร้างหลังคาบางอย่าง เช่น จันทัน และกลอนกลับใช้ไม้ปรังแดงแทนไม้รวกกันแถบทุกหลัง เหตุผลที่ใช้ก็เพราะเป็นไม้เนื้อแข็งลำตรงขนาดพอเหมาะกับขนาดของจันทันและกลอน ทั้งยังสามารถหาได้ง่ายและมีขายในท้องถิ่นนี้ ด้วยเป็นไม้เนื้อแข็ง ชาวบ้านแถบชายป่าริมทะเลจะตัดมาขายราคาย่อมเยาถูกกว่าไม้ไผ่ เพราะไม่ต้องเสียค่าขนส่งและไม่ต้องผ่านตัวกลางหลายทอด อีกทั้งชาวบ้านยังหาซื้อได้สะดวกเพราะไม่ไกลจากท้องถิ่นของตน ส่วนเสานั้นบางบ้านใช้เสาไม้เต็ง เพื่อต้องการความคงทน ไม้เต็งเป็นไม้จากท้องถิ่นอื่น พ่อค้าโรงไม้ในตลาดมหาชัยนำมาจำหน่าย บ้านที่ใช้เสาไม้เต็งย่อมเป็นบ้านที่มีฐานะดี ส่วนผู้ที่ไม่ค่อยมีฐานะดีนั้นมักจะใช้ไม้แสมบ้าง ไม้กระบุงบ้าง ตลอดจนไม้สะเดาที่ขึ้นตามชายโคกเพราะเป็นไม้ท้องถิ่นที่สามารถหามาได้โดยสะดวก ไม้แสมและไม้กระบุงต้องไปซื้อเข้ามา แต่ราคาก็ยังถูกกว่าไม้เต็งด้วยเป็นไม้พื้นถิ่นและหาได้ง่าย ข้อเสียของเสาไม้กระบุง ก็คือ เสาหักงอและไม้ทนเท่าไม้เต็ง จุดผุมักเป็นโคนเสาที่อยู่ติดกับดิน หากเสาขาดชาวบ้านก็ต้องเปลี่ยนใหม่แต่ก็ไม่เดือดร้อนเพราะราคาไม่แพง ส่วนไม้สะเดานี้ไม่จำเป็นต้องหาซื้อ ชาวบ้านจะตัดเองในละเมาะชายทุ่งหรือบนโคกบ้านของตนเอง บางบ้านที่มีป่าไม้เองตามชายคลองก็สามารถไปตัดหามาเองได้ ส่วนจากที่ใช้มุงหลังคานั้นชาวบ้านชายป่าจากในท้องที่นี้ จะเอื้อมมาขายในราคาถูกกว่าที่ตลาดมหาชัยเพราะอยู่ในท้องถิ่นของตน บางบ้านมีป่าจากเอง ครั้นว่างจากนั้นก็ตัดจากมาเย็บเป็นตับ ไร่ซ่อมแซมบ้าน อนึ่งชาวบ้านท้องถิ่นนี้ ฝาผนังไม่ค่อยนิยมสร้างด้วยไม้รวกขัดตะเหมือนแถบนครไชยศรี กลับใช้จากแทน เพราะเป็นวัสดุท้องถิ่น ทั้งยังมีราคาถูกกว่าไม้รวก (ปัจจุบันนี้เมื่อมีวิกฤติการณ์น้ำมัน จากมีราคาเพิ่มขึ้นจากราคาดั้งเดิมเป็นเท่าตัว ชาวบ้านเริ่มบ่นกันว่าจากแพงเสียแล้ว)

ส่วนโครงสร้างหลังคาประเภทซื่อ แป กบทุ ออกเิก ไม้ครุ ฝาผนังนั้น ชาวบ้านยังคงใช้ไม้ไผ่อยู่ แม้จะเป็นไม้ไผ่ที่มาจากท้องถิ่นอื่น โดยมากมาจากกาญจนบุรี เพชรบุรี และราชบุรี ที่พ่อค้าไม้แถบตลาดมหาชัยนำมาขาย ชาวบ้านก็จำเป็นต้องซื้อมาใช้ เพราะไม่มีไม้ท้องถิ่นในย่านนี้ที่มีขนาดยาวพอจะนำมาทำซื่อและแปได้ เพราะตัวไม้เหล่านี้ต้องใช้ไม้ที่ตรงและมีขนาดลำยาวๆ มาสร้างจึงจะแข็งแรง ซึ่งชาวบ้านจำต้องซื้อมาใช้เพราะความจำเป็น ทั้งราคาก็ไม่แพงเกินกว่าที่จะซื้อ

สรุปแล้ววัสดุก่อสร้างอาคารในย่านนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นวัสดุท้องถิ่นที่ชาวบ้านสามารถตัดหาหรือซื้อมาได้ เพราะเป็นวัสดุราคาถูกกว่าวัสดุที่มาจากถิ่นอื่น จะมีวัสดุบางอย่างเท่านั้นที่ไม่สามารถหาได้ ชาวบ้านจึงต้องใช้เพราะความจำเป็น และราคาก็ไม่สูงเกินกำลังจัดซื้อของชาวบ้าน

๓.๓ ลำดับการเตรียมงานและการก่อสร้าง

ก่อนที่ชาวนาจะลงมือสร้าง “โรงนา” เป็นอาคารพักอาศัยนั้น จากการสำรวจและสัมภาษณ์พบว่ามีบ้านอยู่หลายหลังที่ได้บุกเบิกมาสร้าง “โรงนา” ขึ้นใหม่ ในที่นาของบรรพบุรุษที่ตนได้รับมรดกหลังจากบิดามารดาของตนได้ตายไปแล้ว หรือบิดามารดาได้ยกให้ขณะที่มีชีวิตอยู่ให้เป็นที่นาสำหรับทำกินของตนเอง ครั้นเมื่อตนเองกับครอบครัวพร้อมที่จะโยกย้ายออกจากบ้านของบิดามารดาอาศัยอยู่ในที่ดินที่ตนได้รับนั้น ในระยะแรก ชาวนาจะต้องมาปรับที่ดินในที่นาเพื่อจะปลูกสร้างอาคารพักอาศัยก่อนด้วยการปรับดิน ขุดสระพูนโคก และทำคันดินกันตอเนื้อนี้ เกือบทุกบ้านได้ให้คำตอบว่าเตรียมกันอย่างน้อย ๑ ปีขึ้นไป หลังจากการเก็บเกี่ยวแล้วจึงลงมือขุดบ่อพูนโคก เมื่อได้กะขนาดที่ดินที่จะปลูกสร้างเรือนพร้อมทั้งบริเวณเสร็จแล้ว การกะขนาดมักใช้เชือกขึงให้ได้ขนาดบริเวณบ้านตามที่ต้องการพร้อมกับ

กะขนาดคาน้ำที่จะต้องขุด การขุดสระเพื่อนำดินมาพูนคอกนั้นบางบ้านที่มีญาติมาช่วยขุดหรือบอกรวมแขกให้ช่วยก็ได้ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการเชิงพาณิชย์เพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง และต้องอ้างอิงถึงชื่อของเอกสารแหล่งที่มาที่ใช้

จากนั้นก็คือการทำคันดิน การเกลี่ยดินให้เรียบสมาชิกในครอบครัวจะช่วยกันทำทั้งสิ้น การทำดินให้แน่นนั้นในสมัยก่อนใช้ควายย่ำ แล้วจึงนำฉนวนประทุ้งถึงหน้าฝน งานฤดูนี้ทำให้ฝนชะดินรอให้ดินยุบตัว ในช่วงนี้ชาวบ้านยังคงอาศัยอยู่

กับบ้านพ่อแม่หรือบ้านญาติไปพลางก่อน และจะมาสังเกตระดับน้ำในช่วงที่น้ำท่วมสูงสุดในท้องถิ่นว่าโคกที่พูนนั้นสูงเกินกว่าระดับน้ำหรือไม่ หากต่ำไปจะได้มาเสริมในตอนหลังต่อ ถึงหน้าร้อนถัดไปจึงจะมาลงมือสร้างบ้าน ก่อนจะมาสร้างบ้านนั้นจะต้องเตรียมของและวัสดุก่อสร้างให้พร้อม ช่วงการเตรียมของบางบ้านใช้เวลาเตรียมเป็นเดือน บางบ้านก็ไม่ถึงอาทิตย์ โดยนำวัสดุก่อสร้างมาเตรียมไว้ย้งที่ก่อสร้าง ส่วนการปลูกสร้างนั้นมักจะใช้วิธีการลงแขกโดยเจ้าบ้านจะไปขอร้องเพื่อนบ้านที่เคยช่วยเหลือกันให้มาช่วย บุคคลสำคัญที่ขาดเสียไม่ได้คือชาวบ้านที่ชำนาญในการกะขนาดบ้านและการกะความสูงให้ได้สัดส่วน แท้จริงแล้วทุกคนที่เป็นชายจะทำการปลูกบ้านได้ทุกคน แต่การกะขนาดนั้นหากไม่ชำนาญทรงบ้านอาจจะดูไม่ได้ส่วน เมื่อกะขนาดบ้านเสร็จแล้วจึงลงมือปลูกบ้านในช่วงนี้จะกินเวลา ๒ วันถึง ๓ วันก็เสร็จ บ้านที่เสร็จในช่วงนี้ ได้แก่ การยกเสามุงหลังคา ยึดคร่า กรุจากข้างฝาให้เสร็จเรียบร้อย ส่วนรายละเอียดปลีกย่อย เช่น การทำบานประตู ทำบานหน้าต่าง และการยกแคร่นอน แคร่นั่งเล่น การทำฝากั้นบริเวณภายใน เจ้าบ้านจะเป็นผู้ทำเองทั้งหมด ในช่วงการลงแขกนั้นจำนวนไม่แน่นอนแต่มักจะเกินกว่า ๑๐ คนขึ้นไป ผู้หญิงที่เป็นสมาชิกของครอบครัวที่สร้างบ้าน จะทำหน้าที่เป็นแม่ครัวปรุงอาหารไว้เลี้ยงแขก อาหารมักเลี้ยง ๒ มื้อ คือ มื้อกลางวันและมื้อเย็น อาหารมื้อกลางวันชาวบ้านนิยมทำข้าวต้มปลา ส่วนมื้อเย็นนั้นเป็นอาหารพวกแกงเผ็ด ผักต่างๆ พร้อมกับต้มยำปลาช่อน รวมทั้งสุราด้วย แต่จะกินกันไม่ดึกนัก พอได้เวลาสมควรก็เลิก

การสร้างบ้านแบบ “โรงนา” นี้ มักไม่มีพิธียกเสาเอกใหญ่โตเหมือนกับการสร้างบ้านแบบเรือนไม้จริง ชาวบ้านแถบนี้บอกไม่จำเป็น เพราะตนไม่ได้สร้างเรือนฝากระดาน แต่กระนั้นบางบ้านก็มีการไปขอรุกษ์สร้างบ้านจากผู้ชำนาญก็มี โดยมากเป็นพระที่ตนนับถือในละแวกบ้าน บางบ้านก็กำหนดเวลาก่อสร้างเองจากเวลาที่ตนเห็นว่าสะดวก แต่การยกเสาเอกนั้นต้องยกกันทุกบ้าน เสาที่กำหนดเป็นเสาเอกจะได้แก่เสารายต้นที่อยู่ตรงมุมทิศตะวันออกเฉียงเหนือของตัวบ้าน การยกเสาเอกหัวหน้าช่างจะเป็นผู้ทำพิธี แต่ไม่ใหญ่โตเท่ากับการยกเสาเรือนไม้จริง หลังจากการยกเสาเอกแล้วจะเริ่มยกเสาต้นอื่นๆ แต่ทุกบ้านบอกว่าจะยกเสาเรียงลำดับกันจากซ้ายไปขวาตามแนวทักษิณาวัตร เสาที่ยกลำดับต่อจากเสาเอกที่เวียนเป็นทักษิณาวัตรนั้นได้แก่ เสารายทุกต้น ครั้นยกเสาเรียงเสร็จ ก็วางซื่อยึดติดกับหัวเทียนของเสา ราย ใส่แปหัวเสา ยกเสาโด่ ใส่ใบตั้ง ตั้งกบฏ พาดจันทันยึด จันทันกับกบฏ และแปหัวเสาปรับระยะให้ได้แนวใส่อกไก่และแปตัวอื่นๆ เสร็จแล้วจึงยกเสาเรียง ใส่อะเสที่เสาเรียง ปรับปลายจันทันให้ได้แนวแล้วยึดผูกกับอะเสหรือแป ที่หัวเสาเรียงวางกลอนให้ได้ระยะห่างประมาณ ๐.๕๐ เซนติเมตร ใส่ไม้เนื้อแบน (ดูจากรูปตัดแสดงโครงสร้างและตำแหน่งตัวไม้ต่างๆ) คือ ไม้รวกผ่าแบนเป็นแผ่นยาววางตามแนวแป ยึดกลอนไม้ให้รวนโดยผูกกลอนกับนอนแปไว้กับตัวแป เสร็จแล้วจึงมุงหลังคา ผูกคร่าฝัก กรุฝักบ้านให้เสร็จทั้ง ๔ ด้าน การสร้างบ้านในตอนระยะแรกนั้นมักจะสร้างเพียงหลังเดียวโดดๆ ครั้นเก็บเงินพอจะสร้างต่อได้หรือมีสมาชิกครอบครัวเพิ่มขึ้นมักจะสร้างต่อออกไปอีกหลังหนึ่งให้ขนานกับหลังเดิมนั่นเอง^(๓๐)

๓.๔ รูปแบบการขยายตัวของอาคาร

การต่อเติมอาคารบ้านนั้นมักสร้างอาคารใหม่แบบ “โรงนา” ขึ้นอีกหลังหนึ่ง นิยมวางขนานกับหลังแรก ช่วงห้องเสาจจะได้แนวเดียวกันกับหลังแรก แต่ช่วงชื่อนั้นไม่จำเป็นจะทำหลังเดิมอาจจะใหญ่หรือเล็กกว่าก็ได้ครั้นต่อหลังที่ ๒ เสร็จ หากต้องการขยายเรือนเพิ่มขึ้นในช่วงนี้อาจจะขยายไปข้างหลังบ้าน โดยสร้างเพิงปีกนกต่อออกไปแล้วจึงโยกย้ายครัวและส่วนเก็บของไปอยู่ตรงช่วงส่วนเพิงปีกนกนี้ หรือไม่ก็จะสร้างเรือนที่ด้านหน้าของเรือนเดิมโดยวางเรือนให้ขวางกับเรือนเดิม เรือนขวางนี้อาจจะยาวขวางตลอดเรือนเดิมทั้ง ๒ หลัง หรืออาจจะขวางเพียงครึ่งหนึ่งก็มี แต่ไม่ค่อยพบ ที่พบมักขวางตลอดเรือนเดิมทั้ง ๒ หลัง เรือนขยายใหม่นี้มักใช้เป็นบริเวณเก็บของนั่งเล่นพักผ่อนในตอนกลางวันและรับใช้แขกอีกด้วย บางบ้านจะต่อหลังคาแบบปีกนกคลุมเนื้อที่ว่างหน้าบ้าน หลังคาปีกนกที่คลุมนี้ไม่คลุมตลอดทั้ง ๒ หลัง แต่จะคลุมเฉพาะเรือนประธานเท่านั้น การต่อเติมแบบนี้พบเพียงหลังเดียว ส่วนบริเวณที่คลุมปีกนก มักเปิดโล่งไม่มีฝ้ากัน ใช้เป็นบริเวณนั่งเล่นและรับแขกในกลางวันอีกเช่นกัน รูปแบบของการขยายตัวต่อเติมอาคารจะทำได้ทำซ้ำชุดในตอนต่อไป เมื่อวิเคราะห์การขยายตัวของบ้านโดยสำเร็จโดยละเอียดอีกครั้งหนึ่ง

^(๓๐) จากการสัมภาษณ์นางดิน นามพก, นายสมพงษ์ โตเผือก, นายเยี่ยม มีบริบูรณ์ (นายเยี่ยม มีบริบูรณ์ เป็นช่างกะขนาดเรือได้ดี บ้านหลายหลังในละแวกนี้ นายเยี่ยมจะเป็นแม่กองการก่อสร้าง) นายแจ้ เอี่ยมดี, นายสุนทร เอี่ยมดี, นางสด หมดเงิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

๓.๕ การวิเคราะห์รูปแบบของอาคารที่สำรวจ

หลักการที่ใช้ในการเลือกสำรวจอาคารจะเน้นเฉพาะเรือนที่มีลักษณะพื้นบ้านแบบ “โรงนา” ที่คงลักษณะท้องถิ่นดั้งเดิมและอาคารที่เพิ่มขยายขึ้น

หมายเหตุ: การเรียงลำดับบ้านแต่ละหลังในงานวิจัยนี้เป็นการเรียงตามขนาดของตัวบ้านจากเล็กไปหาใหญ่ ตามลำดับ

บ้านหลังที่ ๑

๓.๕.๑ บ้านหลังที่ ๑ บ้านเลขที่ ๖๘ หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เจ้าของ นายยูร มีบริบูรณ์

บริเวณโคกและบ้าน

ขนาดบริเวณบ้าน ๒๕.๐๐ x ๓๐.๐๐ เมตร รวมทั้งบ่อน้ำคันดิน

ขนาดคูหรือสระน้ำ มี ๒ บ่อ ขนาด ๒๑.๐๐ x ๔.๐๐ เมตร และขนาด ๖.๐๐ x ๔๖.๐๐ เมตร วางแกนไปตามทิศตะวันออก-ตะวันตกทั้ง ๒ บ่อ วางขนาดตัวเรือน “โรงนา” ไว้

ขนาดคันดิน ด้านเหนือ กว้าง ๓.๐๐ เมตร
ด้านใต้ กว้าง ๒.๕๐-๓.๐๐ เมตร
ด้านตะวันตก กว้าง ๓.๐๐ เมตร
ด้านตะวันออกไม่มีคันดิน หากใช้โคกที่สร้างบ้านเป็นแนวกันน้ำ

ล้อม เป็นลักษณะล้อมหลุมผนังจรจากพื้นบ้านขนาด ๒.๐๐ x ๒.๐๐ เมตร ผนังจรจาก อยู่ทางทิศตะวันตกของตัวบ้าน ห่างจากบ้านเป็นระยะ ๘.๐๐ เมตร

ประเภทของไม้ยืนต้นที่ปลูกบริเวณบ้าน ดงไม้สะแกปลูกที่คันดินด้านเหนือมีต้นซีเหล็กสลับ ๒ ต้น ดงกระถินปลูกที่คันดินทิศตะวันตก มะพร้าวมี ๖ ต้น ปลูกที่คันดินทิศตะวันตก ๒ ต้น ที่โคกด้านเหนือ ๒ ต้น ที่โคกด้านตะวันออกตัวบ้าน ๒ ต้น

สวนครัว อยู่ที่โคกด้านใต้ ปลูกมะเขือเปราะ พริกชี้ฟ้า พริกชี้หนู กะเพรา โหระพา มีกอดีไร่อยู่ที่โคกด้านเหนือของตัวบ้านตรงชายสระ

ขนาดเรือน เป็นเรือนแบบ “โรงนา” เดี่ยว วางแปลนหันแกนไปตามทิศตะวันออก ตะวันตก หรือวางตามตะวัน

ความยาว บ้านมีสี่แนวเสา ๓ ห้อง (3 BAYS) ระยะห่างระหว่างห้องเสาดังนี้ ๓.๒๐ เมตร, ๓.๓๐ เมตร และ ๓.๗๐ เมตร รวมความยาวทั้งหมด ๑๐.๒๐ เมตร มีเสาใต้ ๓ แนวเสา (แนวเสาแต่ละแนวประกอบด้วยระยะห่างระหว่างเสา

ราย มีเสาโตอยู่กึ่งกลาง ระยะจากเสารายถึงเสารายที่ขยายออกไปทั้ง ๒ ข้าง รวมระยะทั้งหมดจะเป็นความกว้างของเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบให้สำหรับครูเชิงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า (บ้าน) บ้านนี้มีเสาโตอยู่ ๓ แนวเสา ไม่มี ๑ แนวเสา
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ความกว้าง (SPAN)	ระยะช่วงกว้างของเสาราย	๓.๘๐ เมตร
	ระยะระหว่างเสารายกับเสาเรียงข้างละ	๑.๐๐ เมตร
	ระยะความกว้างของบ้าน	๕.๘๐ เมตร
ความสูง	ความสูงจากพื้นถึงใต้ท้องช่อ	๒.๔๕ เมตร
	ความสูงจากใต้ท้องช่อถึงใต้กบทุ	๑.๗๓ เมตร
	ความสูงจากพื้นถึงใต้อะเสบนแนวเสาเรียง	๑.๗๕ เมตร

เนื้อที่ใช้สอยภายในบ้าน ไม่มีการกั้นห้อง มีเพียงแต่กั้นฝาระหว่างโถงนั่งเล่นกับบริเวณนอนของพ่อแม่

ภายในบ้านประกอบด้วยส่วนนอนยกพื้นแคร่ให้สูงกว่าพื้นดินอัดแน่นมี ๒ ส่วน คือ แคร่นอนพ่อแม่ขนาด ๓.๑๕x๔.๔๐ เมตร สูง ๐.๗๕ เมตร กั้นส่วนนอนด้วยตู้ไม้บานตู้กระจกใส ส่วนนอนปู่เสือกกทำเองรองที่นอน ใช้มุงทางตอนกลางคั่นด้านหน้าของตู้กระจกใช้บริเวณรับแขกนั่งเล่น นอนหันหัวไปทางทิศใต้

ห้องเสากลางปล่อยโล่งไม่มีแคร่ใช้เป็นที่นั่งเล่นและรับประทานอาหาร โดยการปูเสื่อพื้นบ้านที่เป็นดินอัดแน่น แคร่นอนลูกอยู่ตรงเสาช่วงริมด้านตะวันออก ช่วงเสาเรียงกับเสาใต้ด้านใต้ขนาดแคร่ ๒.๐๐x ๒.๕๐ เมตร สูง ๐.๗๕ เมตร

เนื้อที่ระหว่างเสารายกับเสาเรียงด้านเหนือ ๒ ห้อง เสาเป็นบริเวณที่เก็บตม่น้ำซีเมนต์ ๐.๘๐ เมตร เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๒๐ เมตร จำนวน ๔ ตม่น ตม่นขนาดนี้จากการสัมภาษณ์ทราบว่าสามารถเก็บน้ำได้ ๕๐ ปีบ โดยรองน้ำจากชานคาคด้วยรางสังกะสีตั้งบนขาไม้รวก ถ้วยน้ำจากรางนอกบ้านเข้าสู่ตม่นภายในบ้านด้วยรางข่อยที่ลอดช่องฝาจากบ้านเข้ามา

ส่วนครัวอยู่ตรงช่วงระหว่างเสารายกับเสาเรียงห้องสุดท้ายด้านเหนืออยู่ตรงปลายแคร่นอนใหญ่ ส่วนครัวประกอบด้วยเตาไฟ ๑ เต่า เชนเก็บพื้น ๓ เชน ตู้กับข้าว ๑ ตู้ ฝาจากด้านใต้ของครัวใช้เป็นบริเวณแขวนและเหน็บหม้อและอุปกรณ์ทำครัว

วัสดุก่อสร้าง

ส่วนโครงสร้าง

ส่วนประกอบโครงสร้าง	ชนิดของวัสดุ	ขนาดของวัสดุ
เสาใต้	ไม้กระบุง	๑๔" - ๑๕"
เสาราย	ไม้กระบุง	๑๔" - ๑๕"
เสาเรียง	ไม้กระบุง	๑๔" - ๑๓"
ช่อ	ไม้ไผ่	๑๔"
ดั่ง	ไม้ไผ่	๑๔"
กบทุ	ไม้ไผ่	๑๓"
อกไก่, แปะ	ไม้ไผ่	๑๒ ^๑ / _๒ "
ไม้ข่มหัวกลอน	ไม้ไผ่	๑๒"
จันทัน	ไม้ปรองแดง	๑๒ ^๑ / _๒ - ๒"
กลอน	ไม้ปรองแดง	๑๒ ^๑ / _๒ - ๑๒"
สิ่งมุงหลังคา	จากเป็นตบ	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูผู้ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่สามารถคัดลอกทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตีพิมพ์ลงสื่อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

พื้น ดินอัดแน่น

ฝา ฝาด้านปิดล้อมตัวบ้าน ๔ ด้านกรจากแบบขีดตารางตลอด เกร้าตั้งใช้เสาเรียงโดยเพิ่มเสาเรียงขึ้นห้องเสาละ ต้นตรงกึ่งกลางห้องเสา

เคร้านอนไม้รวก ๘ ๒" - ๑๑" เกร้าขนาดบอกไม้รวกผ่าซีก ฝาภายในไม้รวกผ่าซีก ๘๑" ยึดติดกับเคร้าไม้เนื้อแข็งตีตั้งชิดกันด้วยตะปู

เคร้า	เคร้าพ่อแม่	พื้น	ไม้เต็ง	๑" x ๖"
		คาน	ไม้เต็ง	๑๑" x ๕"
		ตง	ไม้เต็ง	๑๑" x ๔"
		ตอม่อ	ไม้กระบอก	๘ ๔"

เคร้านอนลูก

เป็นลักษณะโต๊ะเคลื่อนได้

พื้น	๑" x ๔"	
เคร้ายึดพื้น	๑๑" x ๔"	ไม้เต็ง
ขาเคร้าไม้เต็ง	๓" x ๓"	

ขนาดครอบครัวและจำนวนผู้อาศัย

๑. นายยูร มีบริบูรณ์ อายุ ๔๘ ปี (นอนแครงใหญ่)
 ๒. นางสมใจ มีบริบูรณ์ อายุ ๓๕ ปี (ภรรยาใหม่) (นอนแครงใหญ่)
 ๓. ลูกชาย มีบริบูรณ์ อายุ ๑๓ ปี (ภรรยาใหม่) (นอนแครงเล็ก)
 ๔. ลูกสาว มีบริบูรณ์ อายุ ๑๑ ปี (นอนแครงเล็ก)
- ๔ คนนี้อยู่ประจำที่บ้าน

สมาชิกพิเศษของครอบครัว ลูกสาวกับภรรยาเก่า อายุ ๒๐ ปี และสามี (ยังไม่มีลูก) เวลาปกติไปทำงานและพักอาศัยที่โรงงาน กลับมานอนบ้านนี้คืนวันศุกร์และวันเสาร์ (มานอนแครงเล็ก) ลูกสาวกับลูกชายย้ายไปนอนแครงใหญ่กับพ่อแม่ การเจาะช่อง บ้านไม่มีการเจาะหน้าต่าง ไม่เจาะหับเผยภายใน ที่บริเวณไม่อยู่ตรงกับประตูมืด การให้แสงสว่างและระบายลมใช้ช่องประตู ๒ บานของบ้าน

บริเวณอาบน้ำซีกล่าง ใช้บริเวณใกล้สระด้านใต้ มีแคร่วางมุ้งขามทำด้วยไม้แสมสูง ๐.๘๐ เมตร ขนาด ๐.๖๐ x ๑.๐๐ เมตร อยู่ตรงข้ามกับประตูเข้าบ้านด้านตะวันออก

การเก็บเสื้อผ้า ใช้เก็บในตู้กับแขวนมุ้งกันราวไม้รวก

บริเวณแต่งตัว ใช้กระจกเงาแขวนกับเสาโต หลังฝาบังในบริเวณนอนมีชั้นไม้ยึดกับเสาสูง ๐.๙๕ เมตร ขนาด ๐.๔๐ x ๐.๕๐ เมตร ใช้วางเครื่องสำอางและหวี

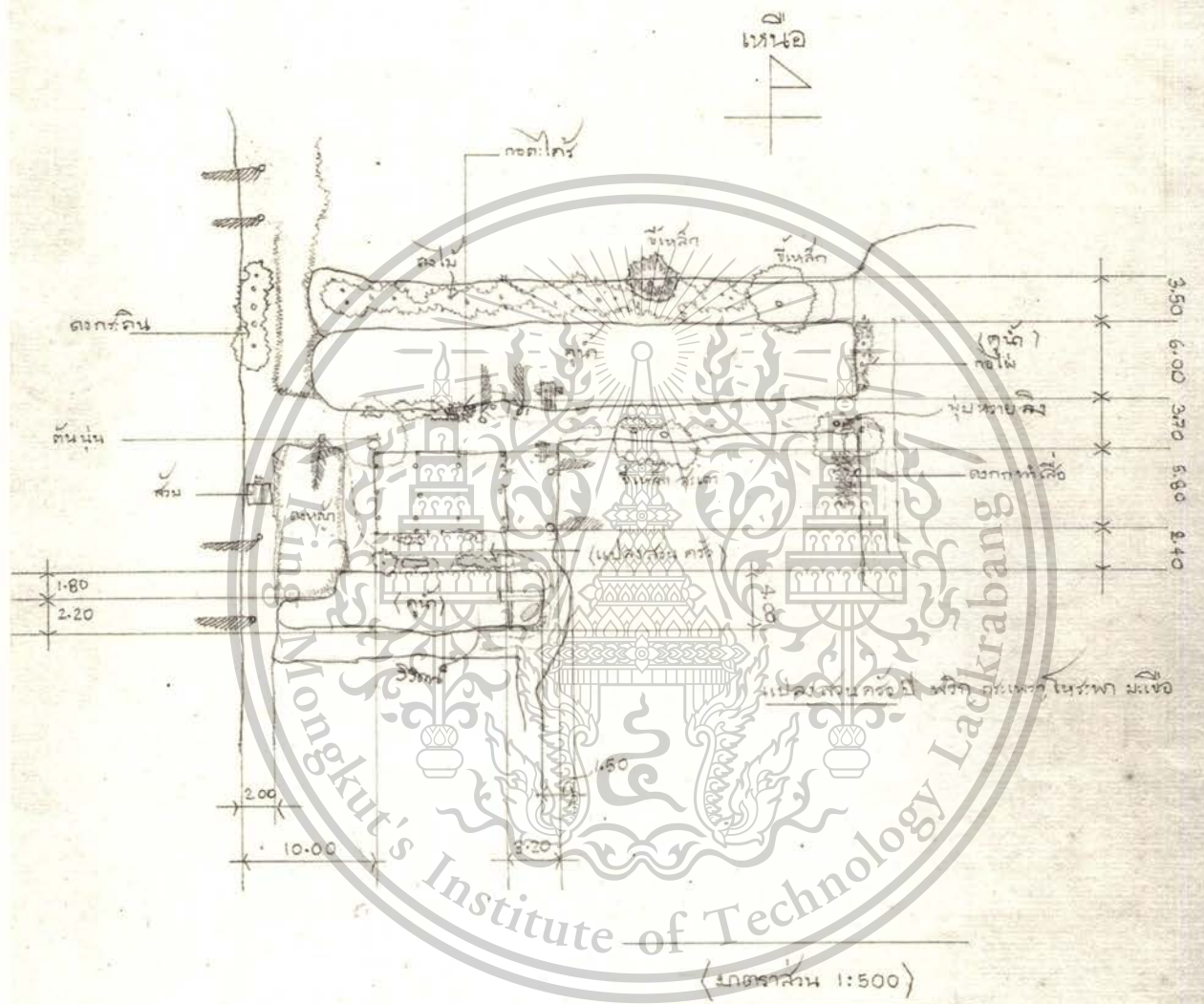
อายุของบ้าน สร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๙ เป็นเวลา ๕ ปีมาแล้ว ยังไม่มีการเปลี่ยนจากเลย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

หมายเหตุ: แบบสถาปัตยกรรม ได้มีการปรับลด-ขยายขนาด เพื่อความเหมาะสมในการจัดพิมพ์ครั้งนี้
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บ้านเลขที่ ๖๕ หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ
 ใช้บ้านเลขที่เดียวกับบ้านเลขที่เดิม (๕๐)
 ถนนเกษตร มีบริเวณ

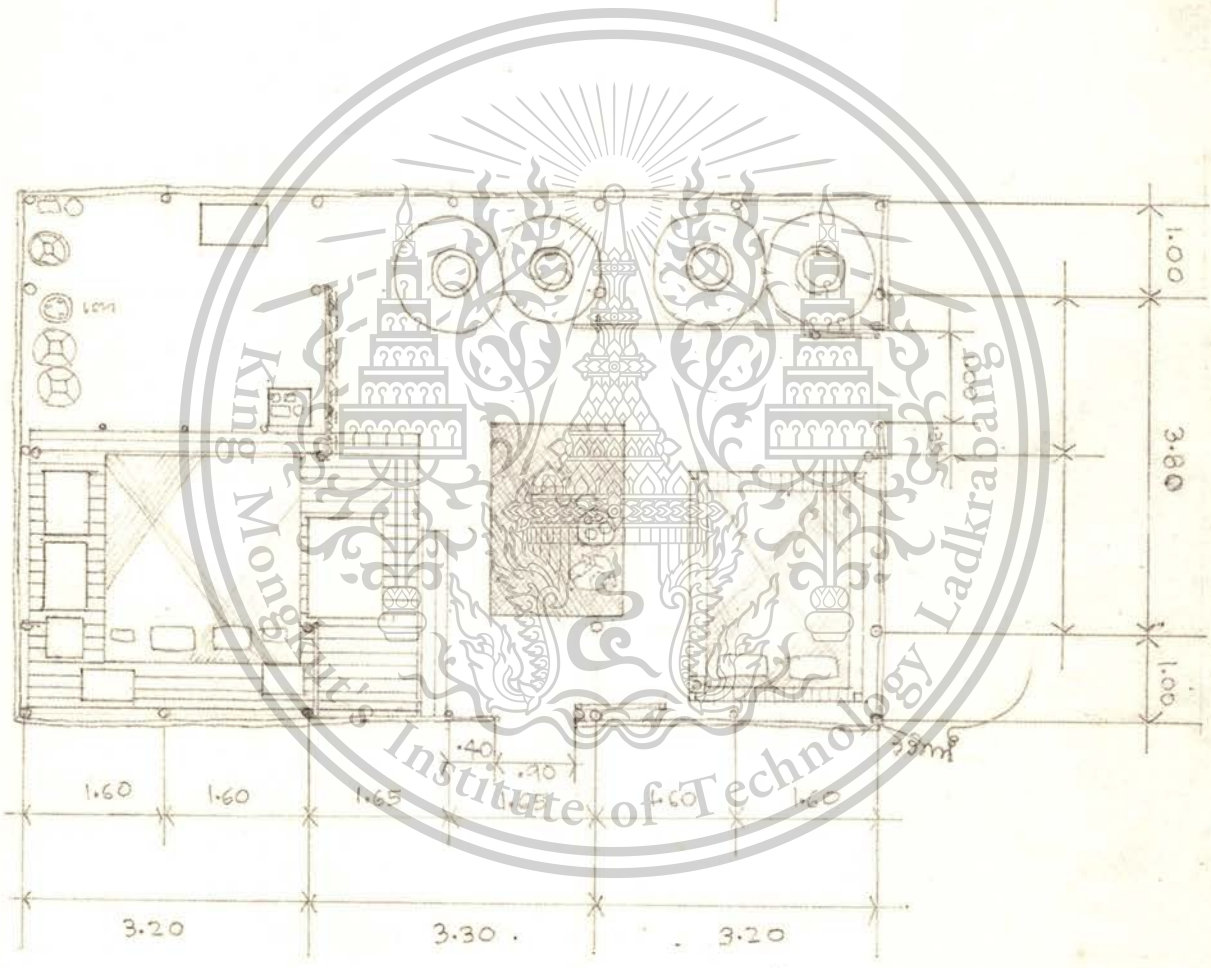
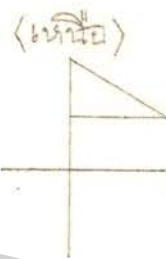

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บ้านเลขที่ ๗ หมู่ ๑ ตำบลคอกทราย
 (ใช้เบอร์บ้าน เบอร์เดียวกับหลังเดิม)
 ถนนสาย ๒ มีบริเวณ

มาตราส่วน 1:100

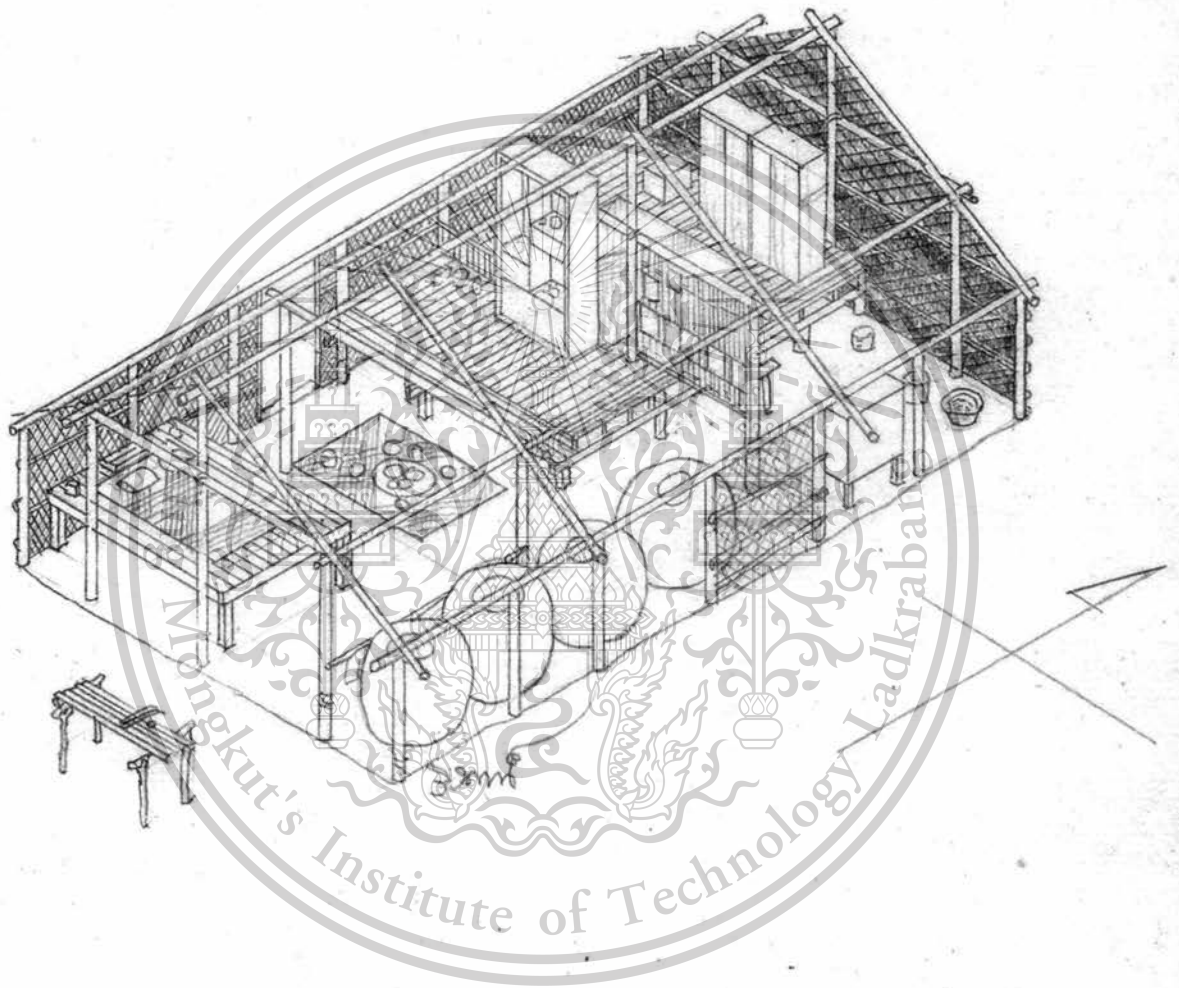
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.
 Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บ้าน ทย ขร มีบริบูรณ์ มาตรฐาน 1:150

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บ้านนายยูร มีบริบูรณ์

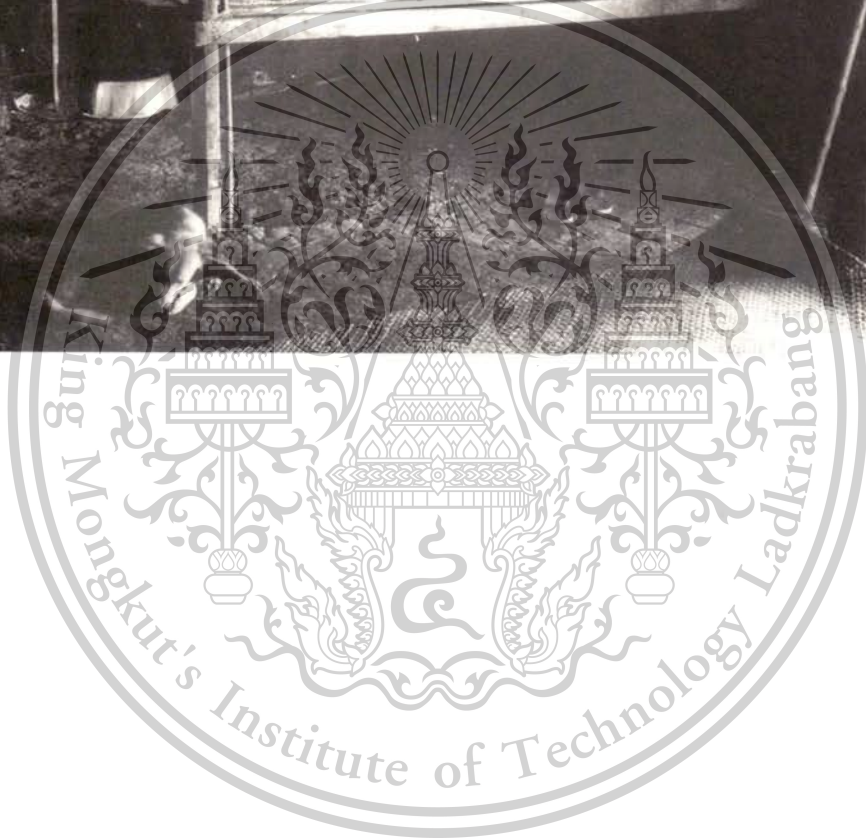
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่าในรูปแบบใดก็ตาม หากมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

แครอนเล็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บ้านหลังที่ ๒

๓.๕.๒ บ้านหลังที่ ๒ บ้านเลขที่ ๘/๑ หมู่ ๑ ตำบลบางน้ำจืด อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เจ้าของ
บ้านนายนิศย์ หมีเงิน

บริเวณโคกและบริเวณบ้าน

ขนาดบริเวณบ้านเป็นบ้านที่อยู่ติดกับคลองข้างทางรถไฟ พื้นที่ด้านทิศเหนือขนานกับคลองและทางรถไฟ
ทำให้พื้นที่บ้านเป็นรูปสามเหลี่ยมมีลักษณะสามเหลี่ยมมุมฉาก

ด้านทิศตะวันออกยาว	๒๐.๐๐ เมตร
ด้านทิศตะวันตกยาว	๕๑.๐๐ เมตร
ด้านทแยงทิศเหนือยาว	๕๗.๐๐ เมตร (โดยประมาณ)

ขนาดคูหรือสระน้ำ

มีสระน้ำที่ขุดขึ้น ๒ สระ อยู่ด้านทิศตะวันออกของบ้าน ๑ สระ ขนาดกว้าง ๗.๐๕ เมตร ยาว ๑๕.๐๐ เมตร
สระด้านทิศตะวันตกเป็นรูปสามเหลี่ยมลักษณะมุมฉากฐานด้านใต้ยาว ๑๒.๐๐ เมตร ด้านฉากตะวันออกยาว ๗.๐๐
เมตร ด้านทแยงยาว ๘.๕๐ เมตร (โดยประมาณ)

ขนาดคันดิน

มีคันดินยกขอบสูงเพียงคันเดียวกันระดับน้ำจากทุ่งนาด้านตะวันออก ขนาดคันดินกว้าง ๑.๘๐ เมตร นอกนั้น
เป็นโคกของบริเวณบ้านที่ถมให้สูงกว่าพื้นนาประมาณ ๐.๕๐ เมตร

ล้อม

เป็นล้อมหลุมผนังกรจากแบบพื้นเมืองขนาด ๑.๒๐ x ๑.๒๐ เมตร อยู่ด้านทิศตะวันตกของบ้าน ห่างจากตัว
บ้าน ๒๐.๕๐ เมตร

ประเภทของไม้ยืนต้นที่ปลูกบริเวณโคก

พื้นที่ตรงขอบโคกด้านขนานกับคลองและทางรถไฟ ปลูกมะพร้าว ๘ ต้น ระยะห่างประมาณ ๗.๐๐ เมตรตรง
คันดินด้านตะวันออกมีมะพร้าว ๒ ต้น ฝรั่ง ๑ ต้น มะม่วง ๑ ต้น ตรงบริเวณมุมบ้านด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ปลูก
มะพร้าว ๑ ต้น ตรงบริเวณใกล้กับตัวบ้านด้านทิศตะวันตกปลูกมะพร้าว ๒ ต้น

สวนครัว

ปลูกผักบริเวณคันดินด้านตะวันออก นอกจากนี้ยังมีแคร่ปลูกไม้กระถางติดกับบ้านด้านเหนือตรงใกล้กับ
ประตูเข้าบ้านด้านเหนือ ไม้กระถางเป็นไม้ประเภทโกศล

บ้านนี้ไม่มีลานบ้านใช้บริเวณที่ว่างตรงด้านเหนือของโคกเป็นบริเวณนั่งเล่น เพราะใกล้กับสะพานเข้าบ้านที่
ทอดข้ามคลองทางรถไฟเพราะเป็นบริเวณที่มีร่มเงาเหมาะแก่การพักผ่อนภายนอกอาคาร บริเวณนี้เป็นที่เก็บพื้นที่ผ้า
และตากแล้ว ส่วนพื้นที่ยังไม่แห้งจะตากบริเวณท้องนาเพราะชาวบ้านจะตัดพื้นช่วงหน้าแล้ง ซึ่งท้องนาก็ยังคงทิ้งเป็น
ที่โล่งว่างเปล่ายังไม่ทำการเพาะปลูก

ไม่มีศาลพระภูมิ เพราะถือว่าเป็นที่ดินของน้ำและที่บ้านของน้ำซึ่งอยู่ห่างออกไปประมาณ ๐.๖๐ เมตร มีศาล
พระภูมิอยู่แล้ว เพราะถือว่าเป็นที่เดียวกันจึงไม่จำเป็นต้องยกศาลพระภูมิเพิ่มขึ้นอีก

ขนาดเรือน

เป็นบ้านแบบ “โรงนา” แผลตสร้างขนานกันวางแกนโรงนาทั้ง ๒ ไปตามแนวตะวันออก-ตะวันตก หรือวางไปตามตะวัน

ความยาว เนื่องจากเป็นเรือนแฝดทั้ง ๒ หลังนี้วางขนานกัน ช่วงเสาแต่ละหลังมี ๓ หลัง (BAYS) ๔ แนวเสา แนวเสาแต่ละห้องจะอยู่แนวเดียวกัน ฉะนั้นระยะห่างของห้องเสาจึงมีระยะเท่ากัน ระยะระหว่างห้องเสาเป็นดังนี้ ๔.๐๐ เมตร, ๓.๙๐ เมตร และ ๓.๙๐ เมตร รวมความยาวทั้งหมด ๑๑.๘๐ เมตร

เรือนหลังเหนือเป็นเรือนเล็กไม่มีเสาเรียงมีแต่เสารายและเสาโต มีเสาโต ๒ แนวเสา เฉพาะแนวด้านสะกัดหัวท้ายเท่านั้น

เรือนหลังใต้เป็นเรือนใหญ่มีทั้งเสาราย เสาเรียง และเสาโต มีเสาโต ๒ แนวเสา ตรงแนวเสาด้านสะกัดหัวท้ายเหมือนกับเรือนเล็ก

ความกว้าง (SPAN)

เรือนหลังเล็กด้านเหนือ

ระยะช่วงกว้างของเสาราย ๒.๙๐ เมตร

เรือนหลังใหญ่ด้านใต้

ช่วงระยะห่างระหว่างเสาราย ๓.๙๕ เมตร

ช่วงเสารายถึงเสาเรียงด้านเหนือ ๑.๒๕ เมตร

ช่วงเสารายถึงเสาเรียงด้านใต้ ๑.๑๐ เมตร

รวมความกว้างของเรือนหลังใหญ่ด้านใต้ ๖.๓๓ เมตร

เนื่องจากเป็นเรือนแฝดใช้เนื้อที่ภายในต่อเนื่องกันจึงไม่มีการกันฝาแยกระยะห่างระหว่างเสาเรียงด้านเหนือของเรือนใหญ่กับเสารายด้านใต้ของเรือนเล็ก

ฉะนั้น รวมความกว้างของบ้านทั้งหมดเป็น ๑๐.๘๓ เมตร

ความสูง เรือนใหญ่ จากพื้นถึงใต้ท้องชื้อ ๒.๗๐ เมตร

จากชื้อถึงใต้ท้องกบทุ ๑.๙๕ เมตร

จากพื้นถึงใต้เอะเสยอดเสาเรียง ๑.๙๐ เมตร

เรือนเล็ก จากพื้นถึงใต้ท้องชื้อ ๑.๙๐ เมตร

จากชื้อถึงใต้ท้องกบทุ ๑.๓๐ เมตร

เนื้อที่ใช้สอยภายในบ้าน เนื่องจากโรงนามี ๒ หลัง คือหลังใหญ่และหลังเล็กที่เนื้อที่ภายในต่อเนื่องกันไม่มีกันฝาให้แยกต่างหากจากกัน ตัวเรือนหลังใหญ่ใช้เป็นส่วนพักอาศัย เรือนเล็กใช้เป็นเรือนเก็บของและปรุงอาหาร ทั้งยังใช้บางส่วนเป็นส่วนนอนและนั่งเล่นได้อีกเนื่องจากสมาชิกครอบครัวของครอบครัวนี้มีจำนวนมากกว่าครอบครัวปกติ

ตัวเรือนใหญ่ ประกอบด้วยส่วนนอน ๒ ส่วน คือ แคร่นอนใหญ่และแคร่นอนเล็ก แคร่นอนใหญ่มีขนาด ๓.๙๐ x ๓.๘๐ เมตร ยกพื้นสูง ๐.๗๓ เมตร ใช้เป็นส่วนนอนอย่างเดียว ตำแหน่งของแคร่นี้อยู่ในตำแหน่งด้านเสาทิศตะวันตก ๑ ห้องเสา แคร่ชิดกับผนังด้านใต้ กว้างเลยแนวเสาโตไปประมาณ ๐.๗๐ เมตร กันบริเวณด้วยตู้เสื้อผ้า การนอนใช้เสื่อกปูพื้นแทนที่นอน นอนหันศีรษะไปทางทิศตะวันออก มีตอม่อรับพื้นแคร่ไม้เตี้ย แคร่นอนเล็กเป็นแคร่แบบโต๊ะสามารถเคลื่อนย้ายได้ ขนาด ๓.๐๐ x ๖.๒๕ เมตร สูงจากพื้น ๐.๖๐ เมตร ใช้เป็นแคร่สำหรับนอนและยังใช้เป็นส่วน

พักผ่อนนั่งเล่นอีกด้วย การนอนบนแคร่นี้หันศีรษะไปทางทิศตะวันออก

ห้องเสากลางของเรือนใหญ่ทั้งโล่งไว้ไม่มีแคร่แต่อย่างใด เป็นเนื้อที่เอนกประสงคืใช้เป็นที่พักผ่อน รับแขก เลี้ยงเด็ก และใช้หลับนอนของสมาชิกครอบครัวในตอนกลางคืนอีกด้วย การพักผ่อนนั่งเล่นในตอนกลางวันนั้นสมาชิกของครอบครัวส่วนใหญ่ใช้บริเวณส่วนนี้มากที่สุด การใช้เนื้อที่บริเวณนี้บางครั้งก็ปูเสื่อ แต่ตามปกติก็ใช้นั่งเล่นบนพื้นดินเลยหาได้ปูเสื่อแต่อย่างใดไม่ บริเวณนี้ในฤดูร้อนจะรับลมที่พัดมาจากทิศใต้อย่างเต็มที่ด้วยพัดเข้ามาทางช่องประตูกลาง และมีแสงสว่างมากกว่าส่วนอื่นๆ

เรือนหลังเล็กห้องเสาด้านตะวันตก ๑ ห้องเสาใช้เป็นส่วนตัวและส่วนรับประทานอาหาร อาจจะมีปูเสื่อหรือรับประทานอาหารบนพื้นเลยก็ได้ นอกจากนั้นตรงบริเวณที่ขีดข้างผ้ายังใช้เป็นที่พักของและเครื่องครัวอีกด้วย ภายในบริเวณครัวมีแคร่วางเตาไฟและแคร่วางภาชนะและถ้วยชาม และโต๊ะเก็บอาหารใช้ผ้าซิดคลุมอาหารเอาไว้ไม่มีตู้เก็บกับข้าว ส่วนนี้มีฝาไม้รวกขัดตะกั้นบริเวณครัวกับส่วนเก็บโอ่งน้ำไว้ทานให้ออกจากกัน ซึ่งจะใช้ห้องเสาช่วงกลางเป็นบริเวณเก็บตุ่มน้ำฝนขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๒๐ เมตร สูง ๐.๘๐ เมตร ๖ ทุ่ม มีแคร่ ไม้แสมขนาด ๑.๖๐ x ๐.๗๐ เมตร สูง ๑.๑๐ เมตร ไว้วางของและอาหาร

แนวที่ว่างระหว่างเสารายกับเสาเรียงด้านเหนือของเรือนใหญ่ ทางผาด้านตะวันออกยังวางแคร่นอนขนาด ๒.๐๐ x ๑.๕๐ เมตร สูง ๐.๖๐ เมตร อีกหนึ่งแคร่เป็นแคร่แบบโต๊ะใช้พักผ่อนนั่งเล่นในตอนกลางวันได้อีก นอกจากนี้จะใช้หลับนอนในตอนกลางคืน การนอนหันศีรษะไปทางทิศเหนือ

การร่อนน้ำฝนนั้นใช้ร่อนน้ำสังกะสีใหญ่ที่อยู่ระหว่างหลังเรือนใหญ่กับเรือนเล็ก มีรางสังกะสีที่สามารถโยกย้ายได้สำหรับร่อนน้ำจากรางใหญ่เข้าสู่ตุ่มได้ทุกตุ่ม

วัสดุก่อสร้าง

ส่วนโครงสร้าง

ส่วนประกอบโครงสร้าง	ชนิดของวัสดุ		ขนาดของวัสดุ	
	เรือนใหญ่	เรือนเล็ก	เรือนใหญ่	เรือนเล็ก
เสาใต้	ไม้เต็งสีเหลี่ยม	ไม้กระบุง	๖" x ๖"	๘ ๕"
เสาราย	ไม้เต็งสีเหลี่ยม	ไม้กระบุง	๖" x ๖"	๘ ๕"
เสาเรียง	ไม้กระบุงกลม	ไม่มี	๘ ๕"	ไม่มี
ซื่อ	ไม้กระบุงกลม	ไม้กระบุงกลม	๘ ๕"	๘ ๕"
ดั่ง	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๘ ๕"	๘ ๕"
กบทู	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๘ ๓ ^๑ / _๒ " - ๕"	๘ ๓ ^๑ / _๒ " - ๕"
อกไก่, แปะ	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๘ ๓ ^๑ / _๒ " - ๕"	๘ ๓ ^๑ / _๒ " - ๕"
ไม้ข่มหัวกลอน	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๘ ๒" - ๑ ^๑ / _๒ "	๘ ๒" - ๑ ^๑ / _๒ "
จันทัน	ไม้โปรงแดง	ไม้โปรงแดง	๘ ๒ ^๑ / _๒ " - ๕"	๘ ๒ ^๑ / _๒ " - ๒"
กลอน	ไม้โปรงแดง	ไม้โปรงแดง	๘ ๒" - ๑ ^๑ / _๒ "	๘ ๒" - ๑ ^๑ / _๒ "
สิ่งมุงหลังคา	ตับจาก	ตับจาก	ยาว ๑.๑๐ ม.	ยาว ๑.๑๐ ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ฝา

ฝาด้านปิดล้อมตัวบ้านด้านยาว ฝาชายขณะเคร่าตั้งใช้เสาเรียงเพิ่มเสากึ่งกลางห้องเสาห้องละตัว เคร่านอนไม้รวก ๘ ๓" ฝาซีกด้านนอกมีไม้ชนาบไม้รวกฝาซีกความสูงของฝาดั้งแต่พื้นถึงชายคา

ฝาด้านสะกัตตั้งแต่พื้นถึงแนวเคร่าด้านสะกัตสูง ๑.๕๐ เมตร เคร่านอนและไม้ชนาบเหมือนกับฝาด้านยาว ฝาเลยจากนั้นไปจนถึงฝาปิดจั่วเป็นฝาซัดตารางด้านใน กรุตับจากมีเคร่านอนและชนาบนอกชนิดเดียวกับฝาล่าง ฝากภายในอาคารที่ปิดกันระหว่างคร้วกับบริเวณเก็บโอ่งน้ำเป็นฝาไม้รวก ๘ ๑" ซัดตะเซ

พื้น

พื้น ดินทุบหรืออัดแน่น

แคร่

แคร่ใหญ่

พื้น ไม้เต็ง ๑" x ๖"

คาน ไม้เต็ง ๑^๑/_๒" x ๕"

ตง ไม้เต็ง ๑^๑/_๒" x ๕"

ตอม่อ คอนกรีตเสริมเหล็ก ๐.๑๐ x ๐.๑๐ เมตร

แคร่เล็ก ทั้ง ๓ แคร่ เป็นแคร่แบบโต๊ะ

พื้นกระดานแคร่ ๑" x ๔"

แคร่ยึดพื้นแคร่ ๑^๑/_๒" x ๔ - ๓"

ขาแคร่ไม้เต็ง ๓" x ๓"

ขนาดครอบครัวและจำนวนสมาชิกที่พักอาศัย

๑. นายนิത്യ หมีเงิน อายุ ๕๐ ปี เจ้าของบ้านสามี-ภรรยา
๒. นางสด หมีเงิน อายุ ๔๙ ปี เจ้าของบ้านสามี-ภรรยา
๓. ลูกชายคนที่ ๑ อายุ ๒๔ ปี ทำงานเทศบาลกรุงเทพฯ วันปกติไปนอนที่ที่พักพนักงานในกรุงเทพฯ กลับมาเฉพาะคืนวันศุกร์ถึงวันอาทิตย์
๔. ลูกชายคนที่ ๒ อายุ ๒๒ ปี มีภรรยาแล้วและลูกสาว ๑ คน อายุ ๗ เดือน ยังอาศัยอยู่ที่บ้านหลังนี้ทั้งหมด
๕. ลูกชายคนที่ ๓ อายุ ๒๑ ปี แต่งงานแล้วออกไปอยู่กับภรรยา
๖. ลูกสาวคนที่ ๔ อายุ ๑๘ ปี ยังอาศัยอยู่ที่บ้านหลังนี้

สมาชิกพิเศษที่เพิ่มขึ้น ได้แก่

๑. ลูกสาวของสามีกับภรรยาใหม่ อายุ ๑๙ ปี แต่งงานแล้วมีลูกชายอายุ ๘ เดือน ทั้ง ๓ คนยังอาศัยหลับนอนที่บ้านหลังนี้

๒. ลูกสาวของสามีกับภรรยาใหม่ อายุ ๑๗ ปี

นายนิത്യและภรรยา คือนางสด นั้นเดิมนอนที่แคร่ใหญ่ของเรือนใหญ่ ครั้นลูกชายคนที่ ๒ แต่งงานจึงย้ายมานอนที่แคร่เล็กของเรือนใหญ่ ยกแคร่ใหญ่ให้ลูกชายคนที่ ๒ กับภรรยา และลูกชายนอน

ลูกสาวคนที่ ๔ นอนแคร่เล็กที่ห้องเสาแรกด้านทิศตะวันออกของเรือนเล็ก

ลูกเลี้ยงผู้หญิงคนโตกับสามีและลูกอาศัยนอนบริเวณพื้นที่โล่งช่วงห้องเสากลางของเรือนใหญ่ โดยใช้เสื่อปูใช้

This document is for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ลูกเลี้ยงผู้หญิงคนที่ ๒ นอนแคร่เล็กที่อยู่ระหว่างของเสารายกับเสาเรียงด้านเหนือของเรือนใหญ่ทางฝาด้าน ตะวันออก และคืนวันศุกร์, เสาร์ และอาทิตย์ ลูกสาวคนที่ ๔ ที่นอนแคร่เล็กที่อยู่ห้องเสาแรกของเรือนเล็กด้านตะวันออก จะมานอนร่วมด้วย โดยยกแคร่ที่ตนเคยนอนให้พี่ชายคนโตเมื่อกลับบ้านในช่วงวันหยุดนอน

สรุป สมาชิกของครอบครัวทั้งหมดที่อาศัยหลับนอนในบ้านทั้งหมดมี ๑๑ คน นอนบนแคร่ทั้ง ๔ แคร่ ๘ คน อาศัยปูเสื่อนอนที่พื้นบริเวณพักผ่อนนั่งเล่น ๓ คน

การเจาะช่อง

บ้านหลังนี้มีการเจาะหน้าต่างบานกระทุ้ง ๑ บาน ตรงฝาด้านเหนือของเรือนนอนช่วงบริเวณคร่อมมีประตู ๓ บาน ดังแสดงในภาพ

บริเวณอาบน้ำและซักล้าง ใช้บริเวณที่ว่างของโคกด้านเหนือ ใช้น้ำจากคลองข้างทางรถไฟ

การเก็บเสื้อผ้า ใช้เก็บในตู้ไม้กระจกและตู้พลาสติกและยังใช้ฝั่กับราวไม้ภายในบ้านอีกด้วย

บริเวณแต่งตัว ใช้บริเวณที่ว่างหน้าเสารายต้นที่ ๒ ของเรือนใหญ่นับจากเสารายต้นริมสุดด้านทิศตะวันออก เสาต้นนี้จะแขวนกระจกเงาสูงจากพื้น ๑.๒๕ เมตร และทั้งสำหรับวางหวีและเครื่องสำอางได้ยึดกับเสาต้นนี้ได้กระจกเงา

อายุของบ้านและลำดับการขยายเรือน

ตอนสร้างครั้งแรกสร้างเรือนหลังใหญ่หลังเดียวเมื่อ ๑๕ ปีมาแล้ว ครั้นอยู่มาได้ ๑๐ ปีจึงรีอหลังเดิมแล้วสร้าง ใหม่โดยใช้ตัวไม้โครงสร้างของหลังเดิมเกือบหมด มีการซื้อไม้ใหม่มาเสริมบ้างและสร้างพร้อมกันทั้ง ๒ หลัง ทั้งเรือน ใหญ่และเรือนเล็กดังที่ปรากฏเห็นอยู่ในขณะนี้

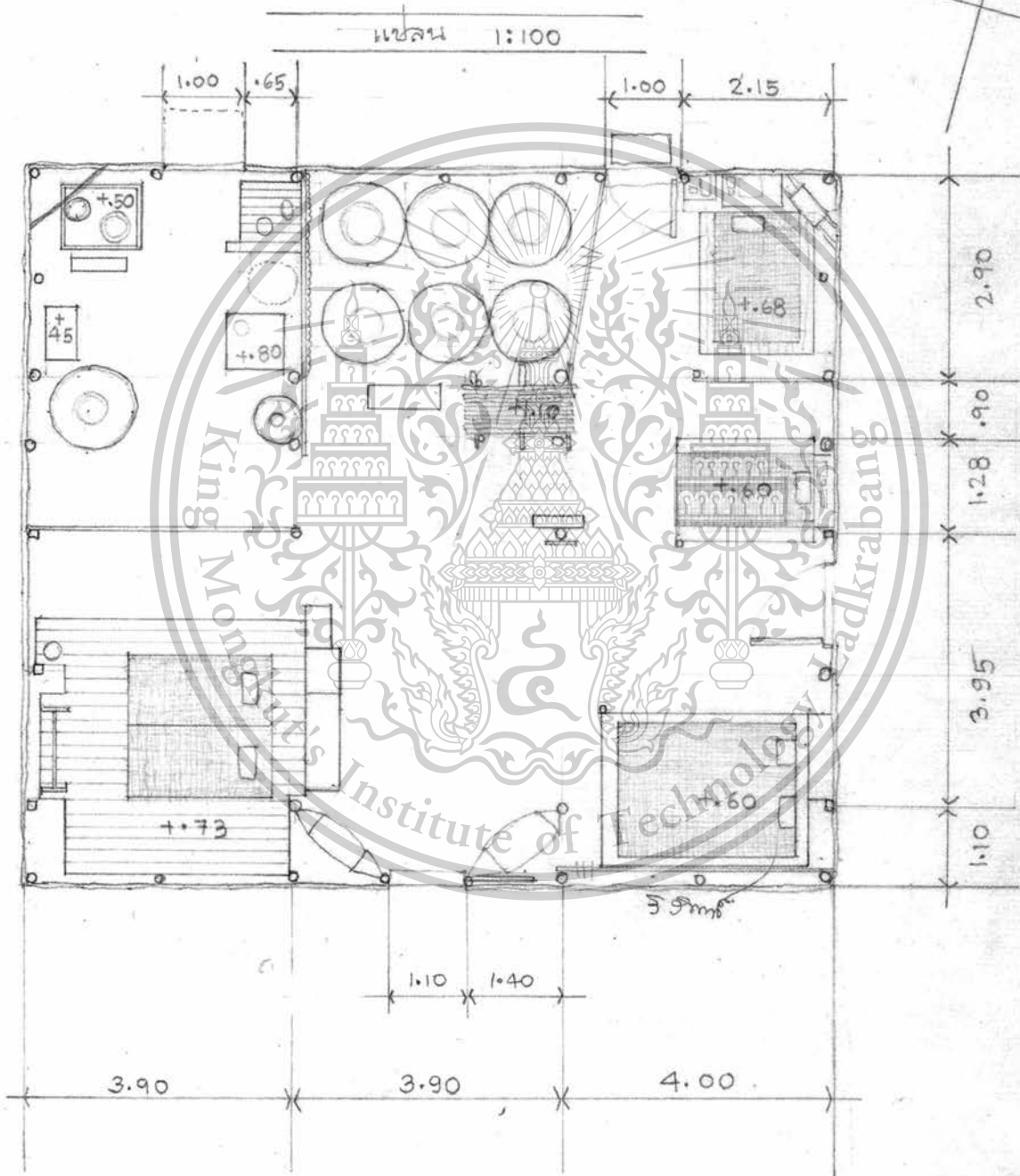

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

หมายเหตุ: แบบสถาปัตยกรรม ได้มีการปรับลด-ขยายขนาด เพื่อความเหมาะสมในการจัดพิมพ์ครั้งนี้
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

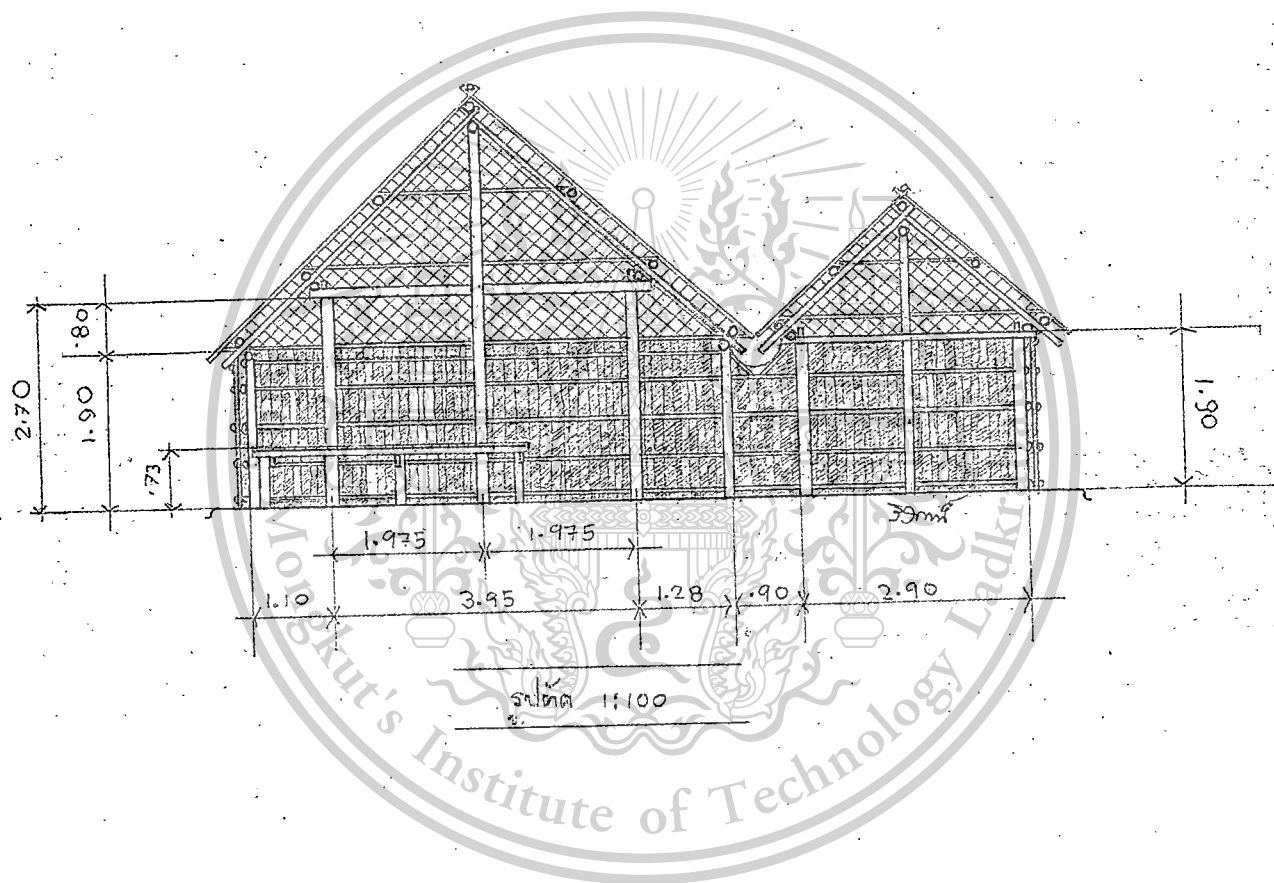
บ้านเลขที่ ๘/๑ หมู่ ๑ ตำบลบางน้ำจืด
 ตำบลหนองนิตย หนีเมิน อพย ๕๐ ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

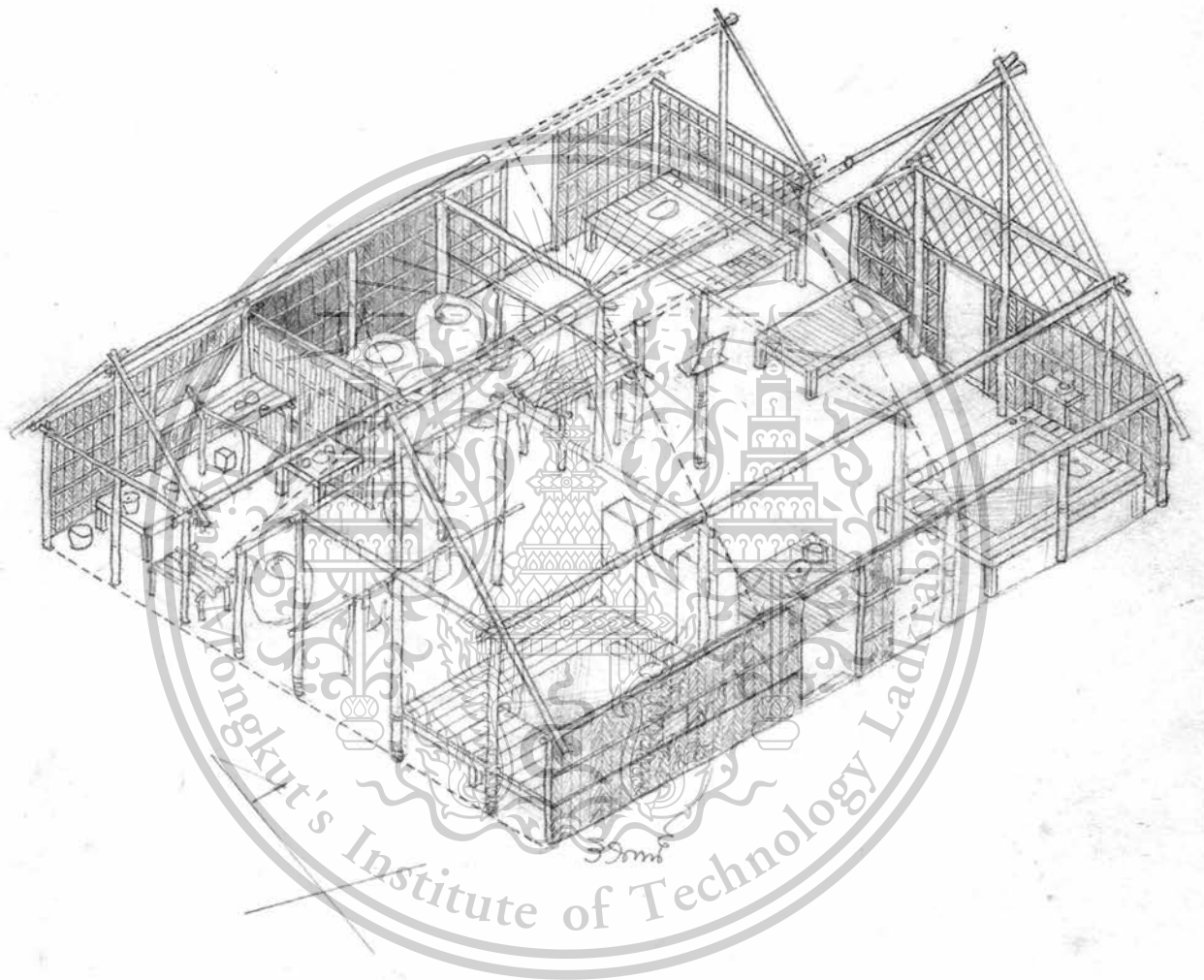
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

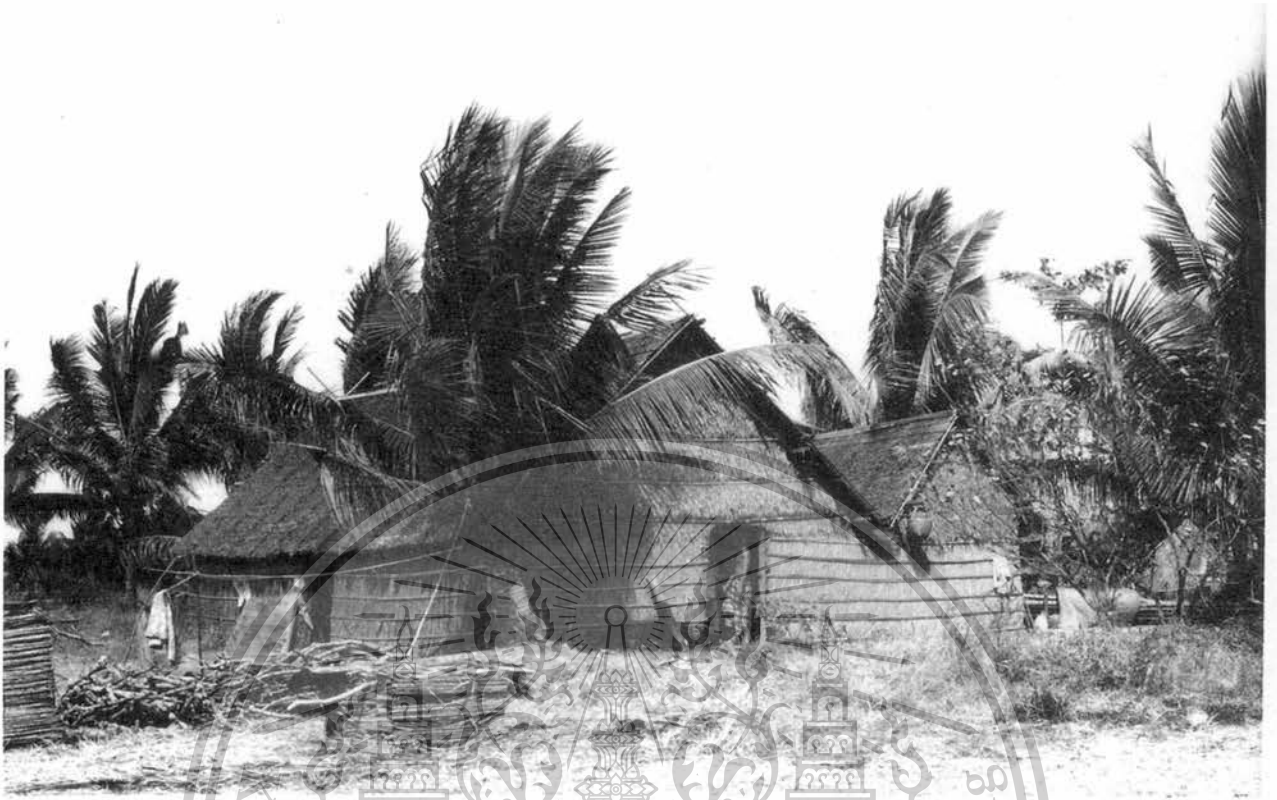

บ้าน ทย นิตย วิทยณ มาตรฐาน 1:150

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บ้านนายนิศย์ หนีเงิน

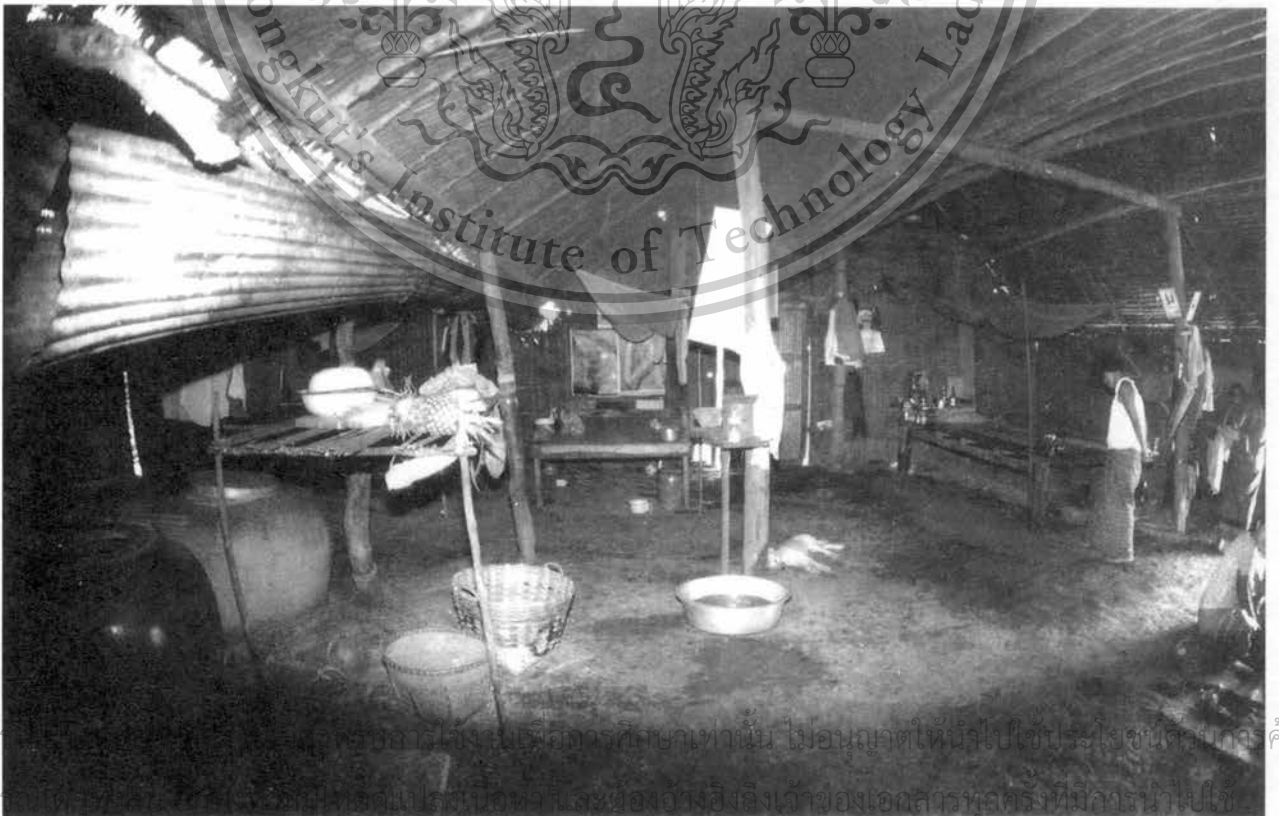
เอกสารนี้เป็นเอกสารของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ไม่ว่ากรณีใดๆ ห้ามเผยแพร่หรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use. ป่อน้ำหรือคูน้ำสำหรับอาบ ชักล้าง และเลี้ยงปลา

โถงภายในเรือนนอนใหญ่

เอกสารนี้เป็นลิขสิทธิ์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ตามการค้า
ไม่ว่าการพิมพ์หรือการเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use. บ้านนายนิศย์ หนีเงิน

โถงภายใน

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บริเวณเก็บตม่น้ำฝน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่าในรูปแบบใดก็ตาม อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

ควรและบริเวณรับประทานอาหาร การระบายควันและการให้แสงสว่างใช้หน้าต่างบานกระทุ้ง
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บ้านหลังที่ ๓

๓.๕.๓ บ้านหลังที่ ๓ บ้านเลขที่ ๕๕ หมู่ ๑ ตำบลคอกควาย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เจ้าของ บ้าน นายชื่น สังข์ประสิทธิ์

บริเวณโคกและบ้าน

ขนาดบริเวณบ้าน ลักษณะโคกที่ตั้งของครอบครัวนี้มีลักษณะไม่แน่นอนมี ๒ ตอน คือส่วนโคกที่ปลูกเรือน และโคกเหนือตัวเรือนออกไปเป็นโคกที่กั้นคันดินล้อมคูน้ำไว้ โคกที่ตั้งของตัวเรือนมีขนาด ๒๔.๕๐ × ๒๖.๕๐ เมตร และโคกส่วนเหนือมีขนาด ๒๐.๐๐ × ๒๙.๐๐ เมตร

ขนาดคูหรือสระน้ำ มีสระน้ำอยู่ ๒ สระ สระที่อยู่ในส่วนปลูกอาคารซึ่งอยู่ด้านใต้ของบ้านมีขนาด ๗.๕๐-๘.๐๐ × ๑๘.๐๐ เมตร

สระที่ขุดในโคกส่วนด้านเหนือของตัวบ้านขนาด ๙.๐๐ × ๑๖.๐๐ เมตร และมีสระเป็นคล้ายทางต่อกับปลาย สระมุมด้านล่างด้านตะวันออกขนาด ๓.๐๐ × ๗.๐๐ เมตร

ขนาดคันดิน มีคันดินกั้นโคกอยู่ด้านใต้ของบ้านกว้างประมาณ ๓.๐๐ เมตร และคันดินที่โอบปิดล้อมบ่อหรือคู น้ำด้านเหนือขนาดกว้าง ๕.๐๐ เมตร และ ๑.๕๐ เมตร นอกนั้นเป็นโคกที่ถมสูงกว่าท้องนาและทำหน้าที่เป็นคันดิน ไปด้วย

ส้วม เป็นส้วมขี้มขนาดประมาณ ๒.๐๐ × ๒.๐๐ เมตร ห่างจากตัวบ้านไปทางทิศตะวันตกเป็นระยะ ๖ เมตร

ประเภทของไม้ยืนต้นที่ปลูกบริเวณบ้าน บนคันดินด้านใต้ของโคกริมบ่อน้ำปลูกแคเดี้ยไว้เป็นแนวตรง ของโคก บริเวณด้านตะวันตกปลูกต้นมะขามเทศเป็นแนวเรื่อยไปจนถึงโคกส่วนบ่อน้ำ ด้านเหนือมีสะแกขึ้นแซมเป็น ระยะวกรอ้อมคันดินที่ปิดล้อมสระด้านเหนือไว้หมด

สวนครัว ใช้บริเวณโคกด้านเหนือติดกับตัวบ้านใช้ยกทรงเป็นแปลงปลูกผัก จำพวกพริก มะเขือ ตะไคร้

บ้านนี้ไม่มีลานใหญ่สำหรับตากและนวดข้าวเพราะเจ้าบ้านเลิกทำนานมาแล้วโดยเปลี่ยนอาชีพเป็นค้าขาย ของที่ได้จากขายทะเล และเห็ดที่ซื้อจากชาวบ้านที่เพาะเห็ดนำไปขายที่ตลาดวงเวียนใหญ่และที่ตลาดพลู โดยขบวน รถไฟสายมหาชัยวงเวียนใหญ่มีรายได้สามารถเลี้ยงตัวได้ ลานเป็นลานขนาดเล็กอยู่ด้านตะวันตกของบ้าน

นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงเป็ดจำนวน ๑๕ ตัว ได้วันละ ๑๑-๑๒ ฟอง สร้างเล้าเปิดต่อจากเรือนครัวด้านหลัง ไม่มีศาลพระภูมิ

ขนาดเรือน

เป็นบ้านแบบ “โรงนาแฝด” วางแกนหันแปลนไปตามทิศตะวันออก ตะวันตก หรือวางตามตะวัน มีเพิงเรือน ครัวต่อออกไปตลอดทางด้านตะวันตกของบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์และเป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่สามารถนำเนื้อหาไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต
ความยาว เป็นบ้านแฝดวางขนาดกัน ช่วงเสาแต่ละหลังมี ๓ ห้อง ๔ แนวเสา แนวเสาแต่ละห้องจะอยู่ในแนวๆ เดียวกัน ระยะห่างของห้องเสาเป็นดังนี้ ๓.๕๐, ๓.๒๕ และ ๓.๐๐ เมตร ความยาวทั้งหมด ๙.๗๕ เมตร นำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เรือนหลังเหนือเป็นเรือนมีขนาดใกล้เคียงกับเรือนหลังด้านใต้ เรือนทั้ง ๒ หลังมีทั้งเสาราย เสาใต้ และเสาเรียง ทั้งเรือนเล็กและเรือนใหญ่มีเสาใต้ ๓ แนวเสาเหมือนกันคือ ตรงแนวด้านสกัดหัวท้ายของเรือนและตรงแนวเสาแนวที่ ๒ ด้านตะวันออก

ความกว้าง (SPAN)

เรือนหลังเหนือ ระหว่างช่วงกว้างของเสาราย	๓.๐๐ เมตร
ช่วงเสารายถึงเสาเรียงทั้ง ๒ ข้างๆ ละ	๐.๘๐ เมตร
รวมระยะความกว้างของเรือนหลังเล็ก	๔.๖๐ เมตร
เรือนหลังใต้ ระยะช่วงกว้างของเสาราย	๓.๐๐ เมตร
ช่วงเสารายถึงเสาเรียงทั้ง ๒ ข้างๆ ละ	๐.๘๐ เมตร
รวมระยะความกว้างของเรือนหลังเล็ก	๔.๖๐ เมตร

เรือนทั้ง ๒ หลังใช้เนื้อที่ภายในต่อเนื่องกันไม่มีการกั้นฝา ระยะห่างระหว่างเสาเรียงของเรือนเล็กกับเรือนใหญ่ ๐.๘๐ เมตร รวมความกว้างของเรือนแฝด ๑๐.๐๐ เมตร ขนาดของเพิงเรือนครัวซึ่งวางขวางกับเรือนแฝด ฉะนั้นจึงยาวเท่ากับ ความกว้างของเรือนแฝดคือ ๑๐.๐๐ เมตร ความกว้างของผนังเรือนใหญ่ของผนังครัวด้านริมนอกมีระยะ ๓.๒๕ เมตร

ความสูง

ความสูงของเรือนด้านเหนือ

ความสูงจากพื้นถึงใต้ท้องช่อ	๒.๑๒ เมตร
ความสูงจากพื้นถึงใต้ยอดเสาราย	๑.๙๕ เมตร
ความสูงจากช่อถึงใต้กบทุ	๑.๔๕ เมตร

ความสูงของเรือนด้านใต้

ความสูงจากพื้นถึงใต้ท้องช่อ	๒.๐๕ เมตร
ความสูงจากพื้นถึงใต้ยอดเสาราย	๑.๕๘ เมตร
ความสูงจากช่อถึงใต้กบทุ	๑.๓๐ เมตร
ความสูงของเรือนครัว	
ความสูงจากพื้นถึงแปยอดสุดของเรือนครัว	๒.๙๐ เมตร
ความสูงจากพื้นถึงใต้ยอดเสารายเรือนครัว	๑.๕๐ เมตร

เนื้อที่ใช้สอยภายในเรือน

“โรงนา” หลังใต้มีแคร่นอน ๑ แคร่ ขนาด ๓.๔๐ × ๓.๗๐ เมตร ยกสูง ๐.๗๐ เมตร อยู่ตรงห้องเสาแรก ด้านตะวันตกของเรือนเต็มห้องเสาเป็นแคร่โล่งไม่มีส่วนปิดกั้น วางที่นอนหันศีรษะไปทางทิศเหนือ นอกจากใช้ เป็นแคร่นอนแล้วยังใช้เป็นบริเวณเก็บของใช้สอยอีกด้วย เป็นแคร่ชนิดที่มีต่อมอรับ มีแคร่เล็กแบบโต๊ะขนาด ๑.๖๐ เมตร × ๒.๖๐ เมตร ใช้เป็นแคร่นอนในตอนกลางคืนและใช้เป็นส่วนพักผ่อนในตอนกลางวัน เพราะเป็นบริเวณที่ลมพัด ผ่านจากประตูบ้านด้านใต้ ความสูงของแคร่สูงเสมอกับแคร่ใหญ่ บริเวณที่เหลือนอกนั้นทั้งโล่งเป็นบริเวณเอนกประสงค์ บริเวณชิดฝาผนังด้านใต้ซีกห้องเสาสวนตะวันออกใช้เป็นบริเวณเก็บของ

เอกสารนี้ ส่วนเรือนหลังเหนือมีแคร่นอนใหญ่ขนาด ๒.๔๐ × ๔.๓๐ เมตร เป็นแคร่ที่มีต่อมอรับสูง ๐.๗๐ เมตร ใช้เป็น แคร่นั่งเล่น เก็บของ และแคร่นอน การนอนหันศีรษะไปทางทิศตะวันออก ตำแหน่งของแคร่อยู่ระหว่างห้องเสาห้อง ใช้ แรกของเรือนหลังเหนือซีกตะวันออกวางชิดผนังด้านเหนือ ปลายแคร่ด้านทิศใต้มีตู้เสื้อผ้าวางเป็นผนังกั้นส่วนนอน

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอาไว้ ปลายสุดด้านใต้ของแคร่นี้มีแคร่แบบโต๊ะขนาด ๑.๒๐ x ๒.๔๐ เมตร เป็นแคร่นอนเล็กหันศีรษะการนอนไปทางทิศเหนือ ใช้เป็นแคร่พักผ่อนและนั่งเล่นในเวลากลางวันอีกด้วย ส่วนที่เหลือเป็นบริเวณที่โล่งเอนกประสงค์ ส่วนผาด้านตะวันตกใช้เป็นบริเวณตั้งตู้กับข้าวตรงชิดกับแคร่ใหญ่ด้านผนังด้านตะวันออกวางโต๊ะทำงานและเก้าอี้เอาไว้และตู้เสื้อผ้าพลาสติกอีก ๑ ตู้

บริเวณเรือนครัวส่วนบริเวณด้านทิศเหนือเป็นส่วนทำครัวประกอบด้วยแคร่วางของขนาด ๑.๐๐ x ๒.๗๐ เมตร สูง ๐.๘๐ เมตร ใช้วางหม้อ ถ้วยชาม และตู้ขนาดเล็กไว้เก็บของ มีแคร่วางเตาตั้งฉากกับแคร่วางของขนานกับผนังครัวด้านตะวันตก บริเวณทำอาหารใช้แคร่ไม้เตี้ยสูงจากดิน ๐.๑๒ เมตร ขนาด ๐.๗๐ x ๐.๙๕ เมตร ไปด้วยไม้กระดาน ส่วนบริเวณเรือนหลังนี้ด้านใต้ใช้เป็นบริเวณเก็บของซึ่งเดิมใช้เป็นเก้าอี้เปิด ส่วนเก้าอี้เปิดปัจจุบันได้ต่อหลังคาลาดออกไปจากหลังคาเพิงครัวด้านใต้ ออกไปทิศตะวันตก บริเวณระหว่างแนวชายคาของเรือนทั้ง ๒ ซีกใน ใช้รางน้ำสังกะสีรองน้ำจากชายคาลอดแนวมาลงตมขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๒๐ เมตร สูง ๐.๙๐ เมตร ๑ ใบ ตมเล็กเส้นผ่านศูนย์กลางขนาด ๐.๗๐ เมตร สูง ๐.๖๐ เมตร อีก ๑ ใบ วางอยู่ตรงแนวรางน้ำชิดตรงกับรางน้ำที่เลยออกมาจากเรือนใหญ่

วัสดุก่อสร้าง

ส่วนโครงสร้าง

ส่วนประกอบโครงสร้าง	ชนิดของวัสดุ		ขนาดของวัสดุ	
	เรือนใต้	เรือนเหนือ	เรือนใต้	เรือนเหนือ
เสาใต้	ไม้กระบุง	ไม้กระบุง	๑๔" - ๖"	๑๔" - ๖"
เสาราย	ไม้กระบุง	ไม้กระบุง	๑๔" - ๕"	๑๔" - ๕"
เสาเรียง	ไม้กระบุง	ไม้กระบุง	๑๓" - ๔"	๑๓" - ๔"
ซื่อ	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๑๔"	๑๔"
ดิ่ง	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๑๔"	๑๔"
กบทู	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๑๔"	๑๔"
อกไก่, แปะ	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๑๔"	๑๔"
ไม้ข่มหัวกลอน	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๑๒" - ๑๒"	๑๒" - ๑๒"
จันทัน	ไม้โปรงแดง	ไม้โปรงแดง	๑๒" - ๒"	๑๒" - ๒"
กลอน	ไม้โปรงแดง	ไม้โปรงแดง	๑๒" - ๑๒"	๑๒" - ๑๒"
สิ่งมุงหลังคา	ตับจาก	ตับจาก	ยาว ๑.๑๐ ม. กว้าง ๐.๖๕ ม.	เท่ากัน

ส่วนโครงสร้างส่วนครุขวั้นตัวไม้เหมือนกับเรือนทั้ง ๒ หลัง

พื้น ดินอัดแน่น

ฝั ด้านปิดล้อมตัวบ้านทั้ง ๓ หลัง ทุกด้านเป็นฝาแบบกรตบจากแบบฝาขัดตาตาราง บางส่วนของฝัครุขวั้นเป็นฝัไม้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านกรการค้า
ไม่ว่ากรณใดๆที่สิ่งนี้ถูกใช้หรือกรพิมพ์ลงชื่อหา และต้องอ้างอิงถึงฝัของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ฝัภายในที่กันเรือนใหญ่กับเรือนครุขวั้นเป็นฝักรตบจากแบบฝาขัดตาตาราง

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

แคร่นอนใหญ่	๒ แคร่ของเรือนเหนือและใต้
พื้นไม้เต็ง	๑" - ๖"
คานไม้เต็ง	๑ $\frac{๑}{๒}$ " - ๕"
ตงไม้เต็ง	๑ $\frac{๑}{๒}$ " - ๔"
ต่อม่อ เสา ไม้กระบุง	๘ ๓" - ๔"
แคร่นอนเล็ก	๒ แคร่เป็นแคร่แบบโต๊ะพื้นไม้เต็ง ๑" x ๔"
แคร่ยัด	๑ $\frac{๑}{๒}$ " - ๔" ไม้เต็ง
ขาแคร่	๓" x ๓" ไม้เต็ง

ขนาดของครอบครัวและจำนวนผู้อยู่อาศัย

- นายชั้น สังข์ประสิทธิ์ อายุ ๖๗ ปี (เจ้าของบ้าน)
- ภรรยาชื่อ นางเอี้ย อายุ ๕๖ ปี
- ลูกสาวคนโต อายุ ๒๗ ปี
- ลูกสาวคนที่ ๒ อายุ ๒๔ ปี (แยกเรือนไปอยู่กับสามี)
- ลูกสาวคนที่ ๓ อายุ ๒๒ ปี
- ลูกชายคนที่ ๔ อายุ ๒๐ ปี
- ลูกชายคนที่ ๕ อายุ ๑๘ ปี
- ลูกชายคนที่ ๖ อายุ ๑๖ ปี
- ลูกหญิงคนที่ ๗ อายุ ๑๔ ปี (ไปอยู่กับพี่สาวคนที่ ๒)
- ลูกชายคนที่ ๘ อายุ ๑๒ ปี

รวมจำนวนผู้พักอาศัยทั้งหมด ๘ คน

แคร่ใหญ่หลังใต้นอน ๓ คน คือ พ่อ แม่ และลูกชายคนสุดท้อง

แคร่เล็กหลังใต้ เป็นแคร่นอนของลูกชายคนที่ ๔

แคร่ใหญ่หลังเหนือ นอน ๓ คน คือ ลูกสาวคนโต ลูกสาวคนที่ ๓ และลูกสาวคนที่ ๗ (เมื่อกลับบ้าน)

แคร่เล็กหลังเหนือเป็นที่นอนของลูกชายคนที่ ๕ และลูกชายคนที่ ๖

การเจาะช่อง เรือนหลังใต้เจาะช่องประตูเพียง ๒ ช่องคือด้านฝาทิศใต้ช่วงห้องเสากลาง และด้านฝาสกัดด้านทิศตะวันออก เรือนหลังเหนือเจาะเพียงช่องเดียว หรือประตูด้านฝาติดกับครัวเพื่อเป็นช่องไปสู่เรือนครัว

เรือนครัวเจาะช่องด้านตะวันตกตรงกับช่องประตูเรือนหลังเหนือ ไม่มีการเจาะหน้าต่างแต่มีการทำหับเผยที่ตรงเรือนหลังเหนือตรงชายคาด้านใต้ของห้องเสาชวงแรกด้านทิศตะวันตกระหว่างกึ่งกลางห้องเสาในช่วงแปะระหว่างเสารายกับเสาเรียงขนาดกว้าง ๑ ตับจาก ยาวเลยระยะห่างครึ่งของแปมาประมาณ ๐.๑๕ เมตร

บริเวณอบและซักล้าง ใช้บริเวณลานโล่งติดกับสระด้านเหนือ

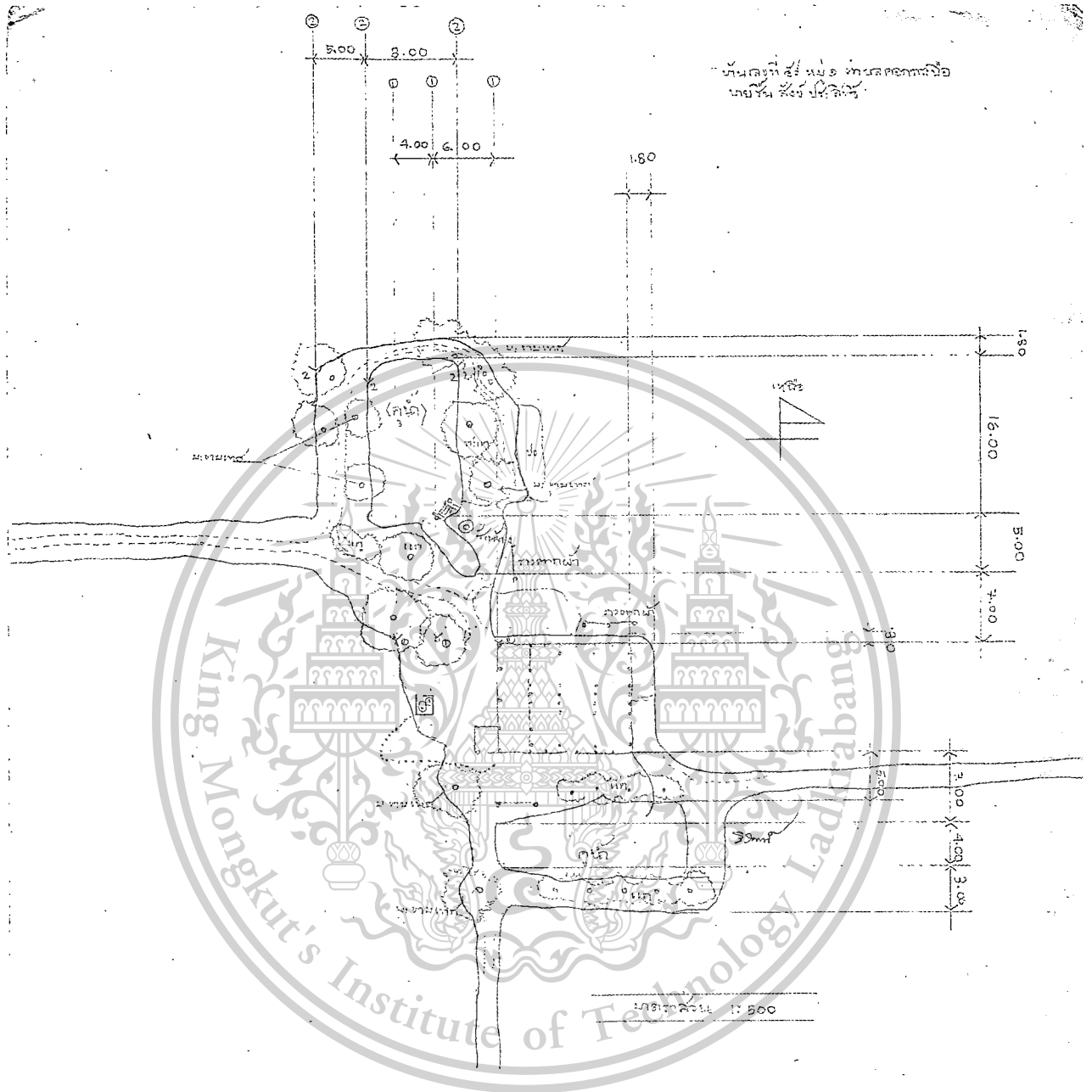
การเก็บเสื้อผ้า ใช้แขวนกับราวไม้และตุ้เสื้อผ้า

บริเวณแต่งตัว อยู่ตรงบริเวณหน้าผนังด้านเหนือของเรือนหลังเหนือใกล้กับแคร่นอนเล็ก ใช้กระจกเงากับชั้นวางหวี และเครื่องสำอางสูงจากพื้น ๑.๒๐ เมตร

อายุและลำดับการขยายเรือน เรือนหลังใต้สร้างก่อน สร้างมาได้ ๕ ปีแล้ว โดยเรือเรือนของมารดาภรรยาจะมาสร้างหลังจากนั้นอีก ๓ เดือนจึงมาสร้างเรือนหลังเหนือพร้อมกับต่อส่วนครัวออกมาพร้อมกัน

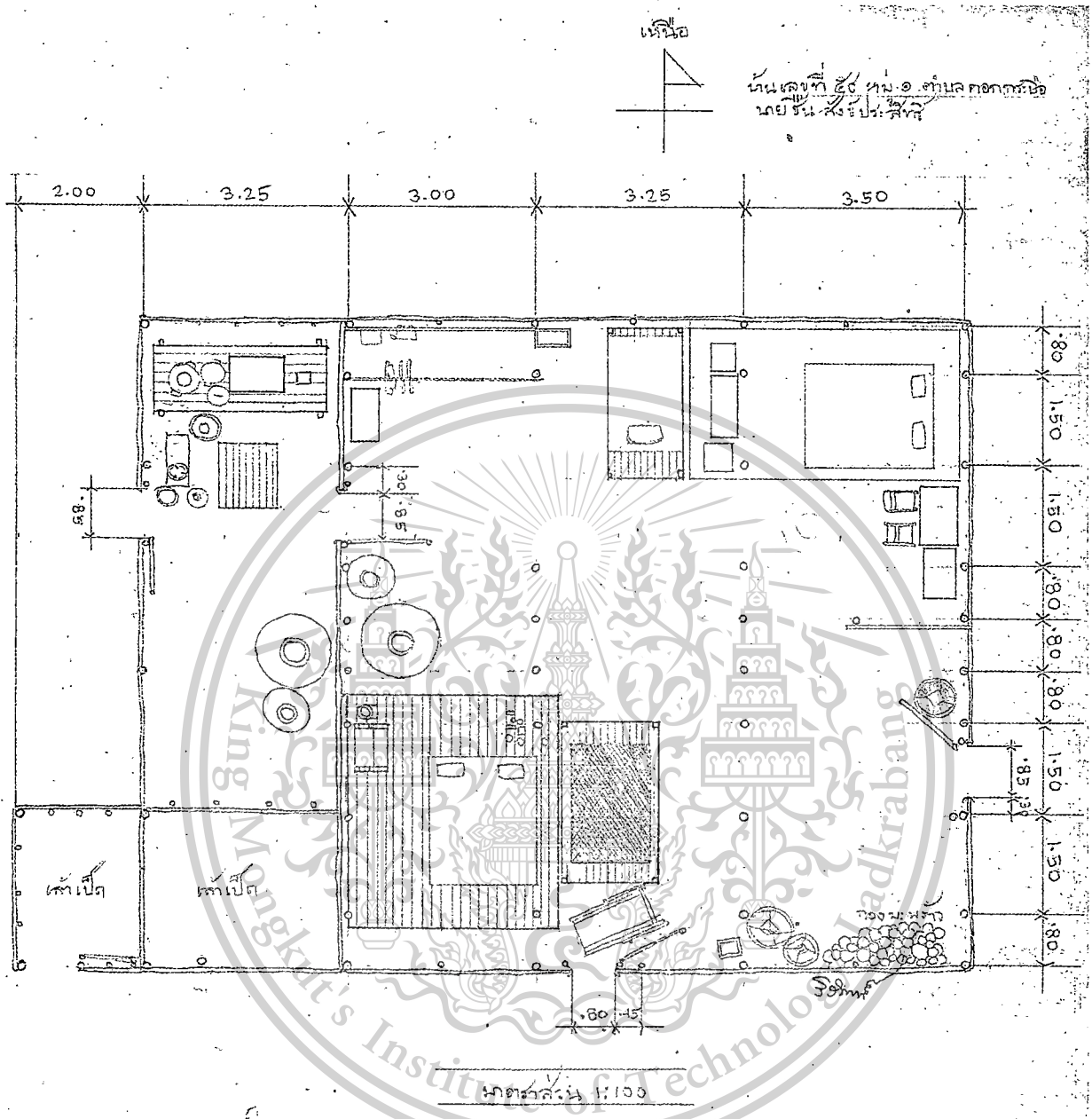
This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

หมายเหตุ: แบบสถาปัตยกรรม ได้มีการปรับลด-ขยายขนาด เพื่อความเหมาะสมในการจัดพิมพ์ครั้งนี้
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

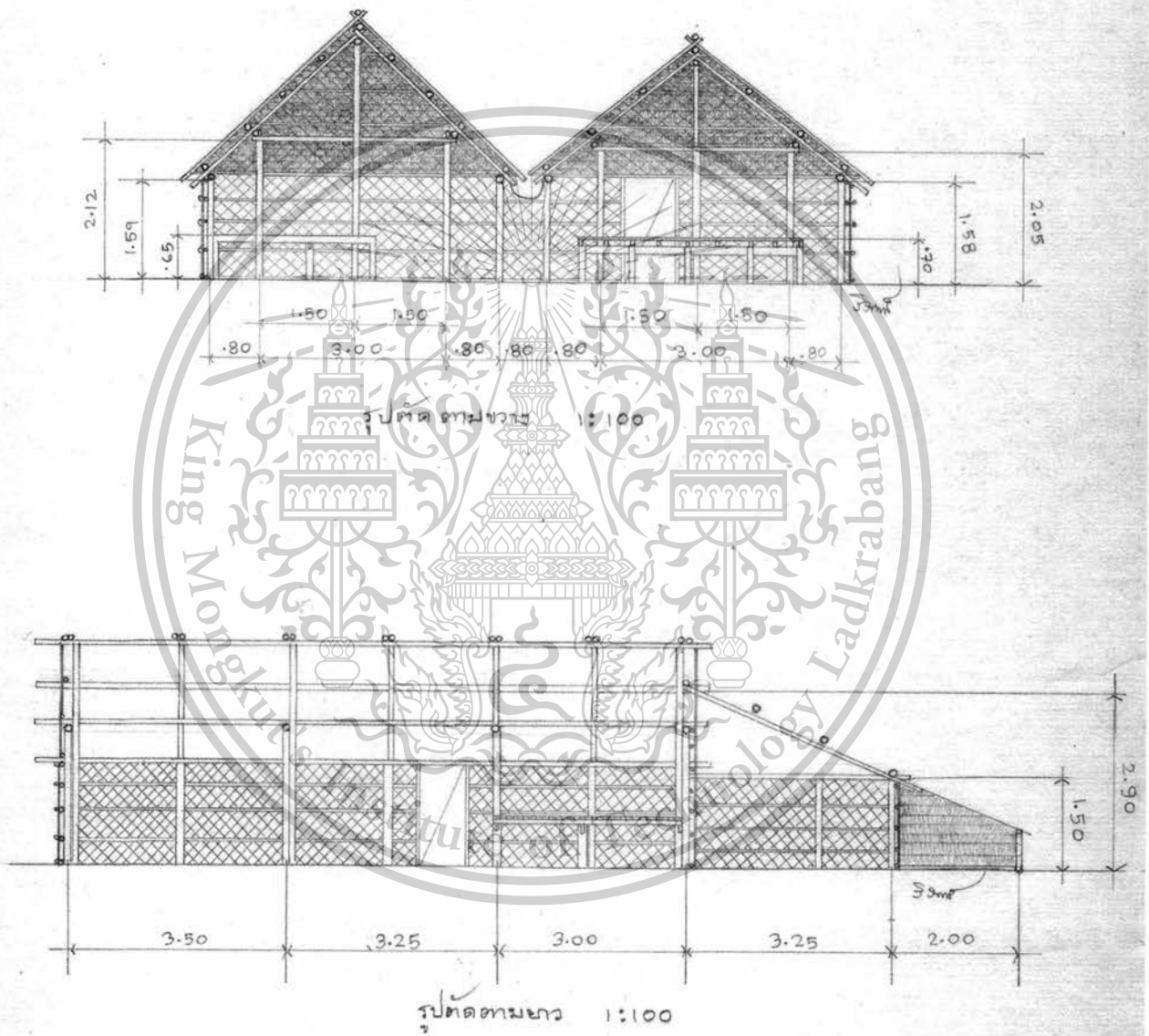
This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.
 Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บ้าน ขอบ นน สบประสิทธิ์

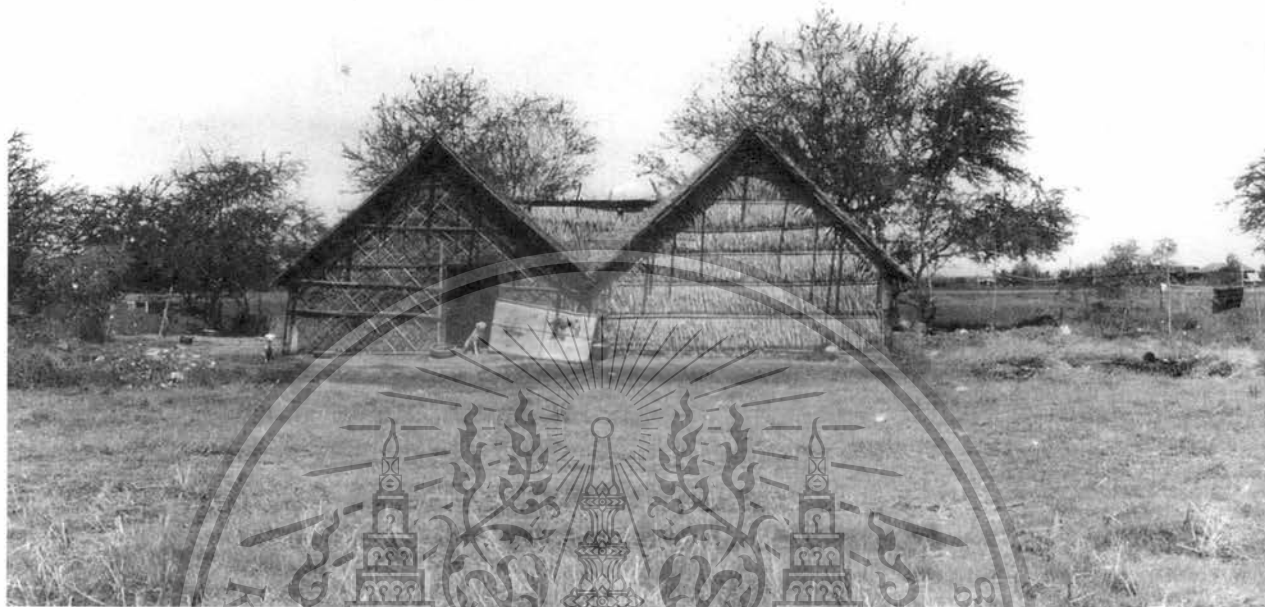

มาตราส่วน 1:150

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

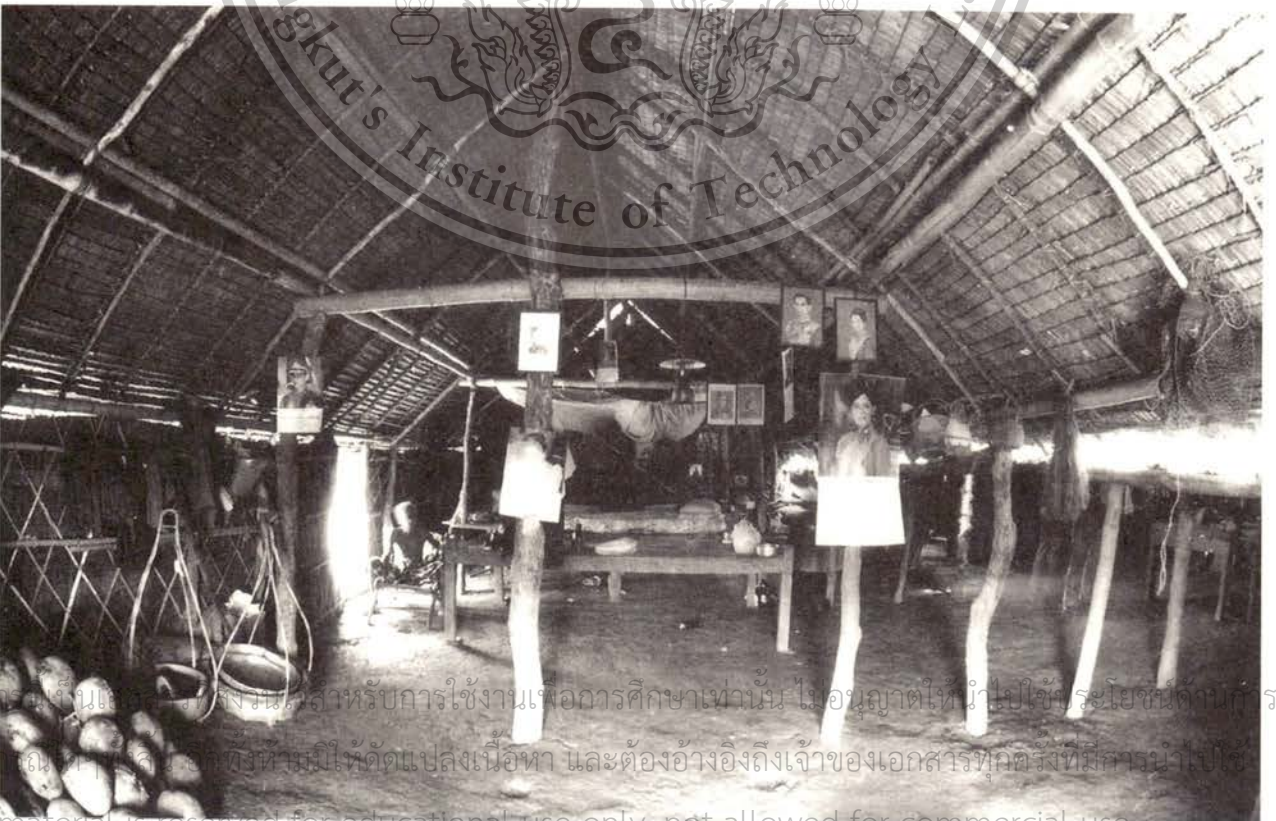
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ของวิศวกรรมไฟฟ้าเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามใช้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

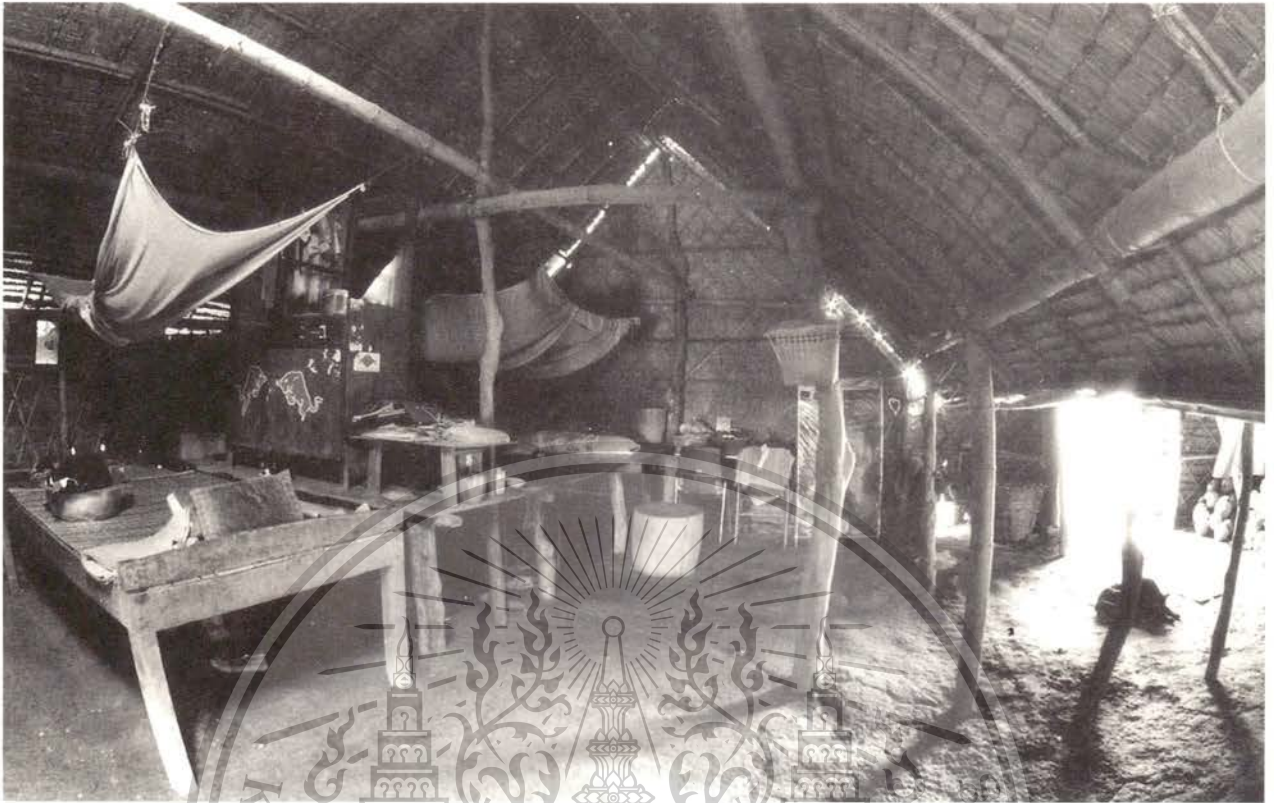
This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

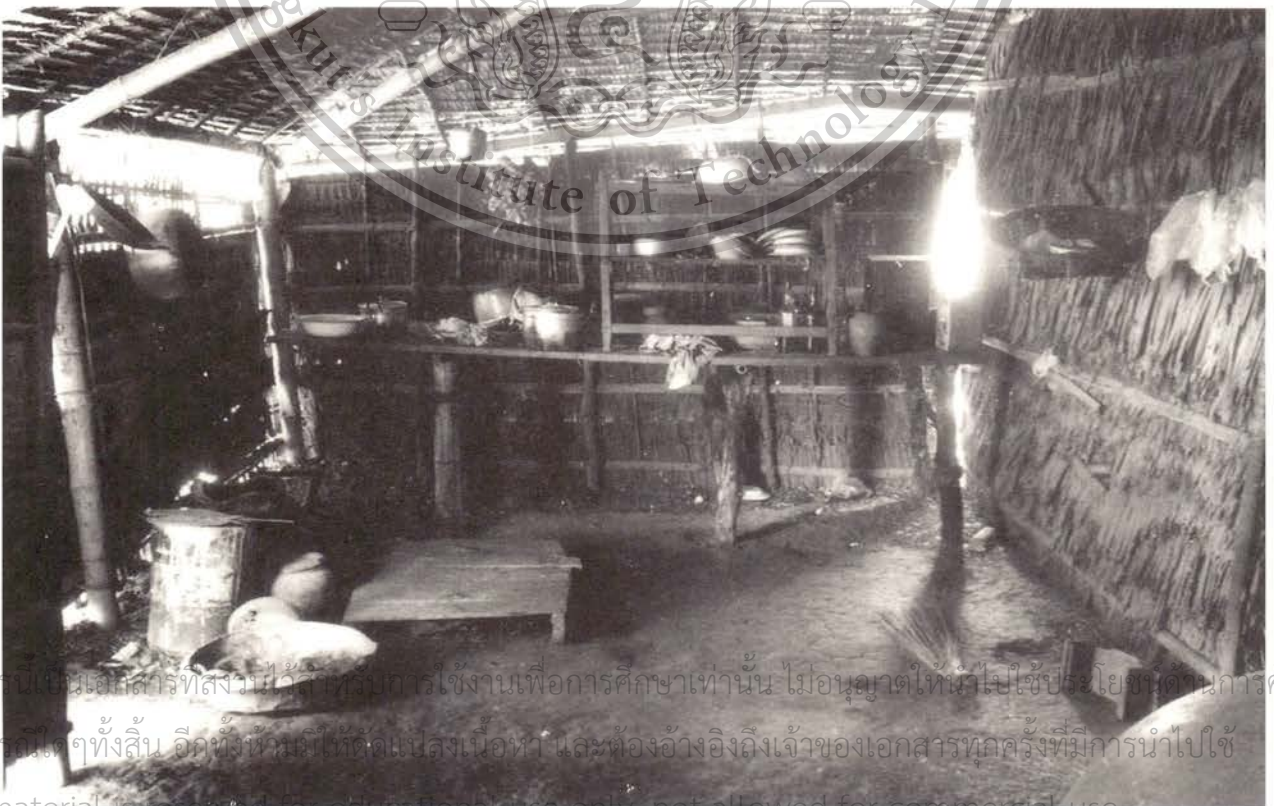

เอกสารต้นฉบับและสื่อสิ่งพิมพ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่าในรูปแบบใดก็ตาม หากต้องการทำซ้ำให้ติดต่อขอขออนุญาต และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use. ทัศนียภาพภายในเรือนนอนพ่อแม่

ทัศนียภาพภายในเรือนนอนหลังเหนือ มีแครอนของลูก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ทำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

บริเวณครัว

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บ้านหลังที่ ๔

๓.๕.๔ บ้านหลังที่ ๔ บ้านเลขที่ ๖๘ หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เจ้าของคือ นายเยี่ยม มีบริบูรณ์

บริเวณโคกและตัวบ้าน

ขนาดบริเวณบ้าน บริเวณบ้านเป็นโคกที่ขุดดินจากสระมาถมโคกทั้งหมดมีขนาด ๓๕.๐๐ × ๒๙.๐๐ เมตร

ขนาดสระน้ำ มีสระน้ำที่ขุดเพื่อเอาดินมาถมโคกและใช้เป็นบ่อน้ำสำหรับใช้ซักล้างและบ่อเลี้ยงปลาอยู่ ๒ บ่อ บ่อใหญ่มีขนาด ๘.๐๐ × ๒๐.๐๐ เมตร อยู่ด้านทิศตะวันตก บ่อเล็กอยู่ด้านทิศตะวันออกขนาด ๒.๐๐ × ๑๙.๐๐ เมตร

ขนาดคันดิน มีคันดินอยู่ด้านทิศตะวันตก วกรอบโคกไปทางทิศเหนือเพียงแค่นั้นแนวของสระใหญ่ คันดินนี้มีขนาดกว้าง ๓.๐๐ เมตร จากนั้นคันดินจะลาดต่ำเสมอกับระดับโคกด้านเหนือจนมาถึงมุมโคก จึงหักเลี้ยวอ้อมล้อมโคกด้านตะวันออกมาสู่ตลิ่งชายโคกด้านตะวันออกตรงมุมด้านใต้ เป็นคันดินขนาดกว้าง ๒.๐๐ เมตร

ล้อม ใช้ขุดหลุมฝังไม้ตรึงมุมด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือของบ้านโดยใช้ไม้ ๒ ท่อนพาดปากหลุมเอาไว้ไม่มีการกั้นฝาแต่อย่างใด

ประเภทของไม้ยืนต้นในบริเวณโคก ชายโคกด้านเหนือมีต้นมะพร้าว ๑ ต้น ต้นยอ ๑ ต้น กอหวายลิง ๑ กอ มะพร้าว ๑ ต้น และดงสะแกมีต้นสะเดา ๑ ต้น บริเวณคันดินด้านทิศตะวันออกเป็นดงสะแก มีมะพร้าวปลูกตรงชายกิ่งกลางโคก ๑ ต้น มีมะขามอีก ๑ ต้น และปลูกกอหวายลิงไว้ ๑ กอ ให้เลื้อยไปตามยอดสะแกและมะขาม ตรงชายโคกด้านใต้ปลูกมะพร้าวไว้ ๔ ต้น และตรงคันดินด้านตะวันตกมีต้นขี้เหล็ก ๑ ต้น ดงสะแกกลุ่มๆ ๑ กลุ่ม และกอไผ่ตรงมุมด้านตะวันตกเฉียงเหนือ ๑ กอ มีหวายลิงปลูกตรงดงสะแกอีก ๑ กอ ตรงโคกด้านตะวันตกติดกับตัวบ้านมีมะขาม ๑ ต้น ต้นยอ ๑ ต้น

แปลงสวนครัว มีแปลงสวนครัวปลูกพริก มะเขือ ตะไคร้ และข่า ใบโหระพา และกะเพรา ด้านโคกริมสระน้ำใหญ่ด้านตะวันตกชิดกับตัวบ้าน บ้านนี้ไม่มีลานกว้างสำหรับบวชข้าว มีลานหลังบ้านด้านเหนือไว้ตากผ้าและซักล้าง หน้าบ้านด้านใต้เป็นลานขนาดเล็กใช้เป็นบริเวณนั่งเล่น ตากฟืน

ไม่มีศาลพระภูมิ

ขนาดเรือน

เป็นบ้านโรงนาแฝด วางแปลนบ้านทั้ง ๒ หลังไปตามแนวแกนเหนือใต้ หรือวางเรือนขวางตะวัน

ความยาว บ้านแฝดวางขนานกัน ช่วงเสาแต่ละหลังมี ๓ ห้อง (BAYS) ๔ แนวเสา แนวเสาแต่ละห้องจะอยู่ในแนวเดียวกัน ฉะนั้นระยะห้องของแนวเสาของแต่ละห้องมีระยะเท่ากัน ระยะห่างระหว่างห้องเสาห่างกันดังนี้ ๔.๐๐, ๔.๐๐ และ ๓.๘๐ เมตร รวมความยาวทั้งหมด ๑๑.๘๐ เมตร หากแต่ว่าเรือนหลังตะวันออกด้านหน้าด้านทิศใต้ได้ต่อปีกนกคลุมลานหน้าบ้านเอาไว้ไม่มีฝาปิดใช้เป็นสวนพักผ่อน รับแขก และนั่งเล่นออกมาอีก ๓.๑๐ เมตร ฉะนั้นความยาวทั้งหมดของบ้านยาว ๑๕.๙๐ เมตร ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

เรือนแฝด ๒ หลังนี้ใช้เนื้อที่ภายในต่อเนื่องกัน มีการกั้นฝาเพียงครึ่งหนึ่งของผาระหว่างเรือนทั้ง ๒

เรือนหลังตะวันตกเป็นเรือนมีขนาดเล็กกว่าเรือนหลังตะวันออกเล็กน้อย มีทั้งเสาราย เสาเรียง และเสาได้มีเสาได้อยู่ ๓ แนวเสา คือแนวเสาด้านสะกิดหัวท้าย และแนวเสาแนวที่ ๒ จากแนวเสาด้านสะกิดด้านทิศใต้

เรือนหลังตะวันออกมีทั้งเสาราย เสาเรียง และเสาโต มีเสาโต ๓ แนวเสา คือแนวเสาด้านสะกัดหัวท้ายและแนวเสาที่ ๒ จากแนวเสาด้านสะกัดทางทิศเหนือ

ความกว้าง

เรือนเล็กหลังตะวันตก

ระยะช่วงกว้างของเสาราย	๓.๖๐ เมตร
ระยะห่างระหว่างเสารายกับเสาเรียง	๐.๙๐ และ ๐.๗๕ เมตร
รวมความกว้างของเรือนเล็ก	๕.๒๕ เมตร

เรือนหลังใหญ่ด้านตะวันออก

ช่วงระยะห่างระหว่างเสาราย	๔.๔๐ เมตร
ช่วงเสารายกับเสาเรียง	๑.๑๐ และ ๑.๔๐ เมตร
รวมความกว้างของเรือนใหญ่	๖.๙๐ เมตร
ระยะห่างระหว่างเสาเรียงของเรือน ๒ หลัง	๐.๘๐ เมตร
รวมความกว้างของบ้าน	๑๓.๙๕ เมตร

ความสูง

เรือนเล็ก	จากพื้นถึงใต้ท้องช่อ	๒.๑๔ เมตร
	จากช่อถึงใต้ท้องกบฏ	๑.๘๕ เมตร
	จากพื้นถึงใต้อะเสยอดเสาเรียง	๑.๒๕ เมตร
เรือนใหญ่	จากพื้นถึงใต้ท้องช่อ	๒.๗๒ เมตร
	จากช่อถึงใต้ท้องกบฏ	๑.๘๕ เมตร
	จากพื้นถึงใต้อะเสยอดเสาเรียง	๑.๙๗ เมตร
เพิงปีกนกด้านหน้าเรือนใหญ่	จากพื้นถึงใต้ท้องแปตัวสูงสุด	๓.๕๕ เมตร
	จากพื้นถึงใต้อะเสเสาเรียง	๑.๕๓๕ เมตร

เนื้อที่ใช้สอยภายในบ้าน

เรือนแฝด ๒ หลังนั้นแยกหน้าที่กันออกเลยอย่างเด็ดขาด เรือนใหญ่หลังตะวันออกรวมทั้งเพิงปีกนกที่ต่อคลุมบริเวณหน้าบ้านออกไปนั้นเป็นเรือนพักอาศัย ส่วนเรือนเล็กหลังตะวันตกนั้นเป็นเรือนครัว เรือนเก็บของ และบริเวณเลี้ยงสัตว์

เนื้อที่ใช้สอยของเรือนใหญ่ ประกอบด้วย ส่วนแคร่นอนใหญ่เป็นแคร่ไม้ใช้เสาดอม่ออยู่ตรงช่วงห้องเสาด้านเหนือซิดฟาด้านตะวันออกและด้านเหนือกินเนื้อที่ตลอด ๑ ห้องเสา กว้างตั้งแต่ชายฟาด้านตะวันออกเลยเสาโตกลางบ้านไปอีกครึ่งช่วงของระยะระหว่างเสาโตกับเสารายซีกตะวันตก มีขนาดประมาณ ๔.๔๕ x ๓.๘๐ เมตร กั้นเป็นห้องปิดล้อมด้วยฝาขัดแตะไม้ไผ่ มีประตูไม้ไผ่ขัดแตะเพื่อเป็นทางเข้า ฝาขัดแตะสูงเสมอแนวช่อมีบันไดพาดขึ้นไป เพราะแคร่สูง ๑.๐๕ เมตร ปัจจุบันนี้เลิกใช้เป็นแคร่นอนเสียแล้ว ใช้เป็นห้องเก็บของพวกเครื่องหลักนอนและของใช้ นอกจากนี้ยังมีแคร่เล็กแบบโตะอีก ๒ แคร่ แคร่หนึ่งอยู่หน้าห้องหรือหน้าแคร่ใหญ่มีขนาด ๑.๔๐ x ๒.๓๐ เมตร สูง ๐.๗๒ เมตรการใช้เป็นแคร่นอนหันศีรษะไปทางทิศตะวันออก อีกแคร่หนึ่งอยู่ตรงระหว่างช่วงเสารายกับเสาเรียงด้านตะวันตกซิดกับฟาด้านใต้ เป็นแคร่แบบโตะขนาด ๑.๓๐ x ๒.๒๕ เมตร ใช้เป็นแคร่นอนสูง ๐.๖๗ เมตร หันศีรษะไปทางทิศใต้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บริเวณเก็บโองน้ำฝนไว้ทานมีโองใหญ่ ๑.๒๐ เมตร สูง ๐.๘๐ เมตร จำนวน ๖ โอง โองเล็กขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๘๐ เมตร สูง ๐.๘๐ เมตร จำนวน ๓ โอง อยู่ตรงบริเวณด้านเหนือระหว่างเสาของเรือนทั้ง ๒ หลัง อันเป็นช่องที่รางน้ำฝนผ่าน บริเวณนอกนั้นปล่อยโล่งเป็นพื้นที่เอนกประสงค์ มีฝาดจากกันระหว่างเรือนใหญ่กับเรือนเล็ก จากเสาเรียงต้นแรกด้านใต้ของเรือนใหญ่มาถึงครึ่งบ้าน ส่วนเรือนหลังเล็กนั้นตรงข้างฝาด้านตะวันตกบริเวณประมาณกึ่งกลางบ้านใช้เป็นครัวสำหรับปรุงอาหารมีเตา ชั้น หรือแคร่วางขามและหม้อ พร้อมทั้งอุปกรณ์ทำครัวมีตู้กับข้าวอีก ๑ ตู้ นอกนั้นเป็นบริเวณโล่งเอนกประสงค์เช่นกัน ส่วนบริเวณด้านใต้ของห้องเสาช่วงแรกใช้เป็นที่เลี้ยงไก่และขังไก่ไว้ด้วยสุมในเวลากลางวันและเป็นบริเวณเก็บของ

ส่วนโงที่มีหลังคาปีกนกยื่นออกไปคลุมบริเวณลานหน้าบ้านเรือนใหญ่ด้านใต้นั้นใช้เป็นที่พักผ่อนนั่งเล่น และรับแขกในเวลากลางวันและตอนหัวค่ำ ผู้พักอาศัยจะใช้บริเวณนี้เป็นส่วนพักผ่อนมากกว่าบริเวณอื่นเพราะเป็นบริเวณที่รับลมและโปร่งโล่งและสว่างกว่าภายในเรือน

วัสดุก่อสร้าง

ส่วนโครงสร้าง

ส่วนประกอบโครงสร้าง	ชนิดของวัสดุ		ขนาดของตัวไม้	
	เรือนใหญ่	เรือนเล็ก	เรือนใหญ่	เรือนเล็ก
เสาโต	ไม้เต็ง	ไม้กระบุง	๑๖"	๑๔-๑๖"
เสาราย	ไม้กระบุง	ไม้กระบุง	๑๕"	๑๔-๑๕"
เสาเรียง	ไม้กระบุง	ไม้กระบุง	๑๓"-๑๔"	๑๓"-๑๔"
ช่อ	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๑๔"	๑๔"
ดั่ง	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๑๔"	๑๔"
กบทุ	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๑๔"	๑๔"
อกไก่, แปะ	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๑๔"	๑๔"
ไม้ข่มหัวกลอน	ไม้ไผ่รวก	ไม้ไผ่รวก	๑๒" ^๑ -๑๒" ^๑	๑๒" ^๑ -๑๒" ^๑
จันทัน	ไม้โปรงแดง	ไม้โปรงแดง	๑๒" ^๑ -๒"	๑๒" ^๑ -๒"
กลอน	ไม้โปรงแดง	ไม้โปรงแดง	๑๒"-๑๒" ^๑	๑๒"-๑๒" ^๑
สิ่งมุงหลังคา	จากตับ	จากตับ	ยาว ๑.๑๐ ม.	กว้าง ๐.๖๕ ม.

พื้น ดินอัดแน่น

ฝา ฝาที่ปิดล้อมอาคารทั้ง ๒ หลัง เป็นฝาชายขณะเฉพาะฝาด้านตะวันตกของเรือนเล็กเป็นฝาขัดตาตารางทั้ง ๒ ด้าน ส่วนฝาของจั่วด้านสกัดทั้ง ๒ ด้านของเรือนโรงนาทั้ง ๒ หลัง เป็นฝากรจากตับขัดตาตาราง ด้านในมีไม้ขนาน ด้านนอก

ฝาที่ปิดล้อมแคร่นอนเป็นฝาไม้ขัดแตะ

แคร่

แคร่ใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ตีพิมพ์โดยไม่ตั้งใจในการใช้งาน ๑๓-๑๖ การศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content and cite the document when use.

แคร่ใหญ่มีฝาขัดแตะไม่เปิดล้อมเป็นห้อง

แคร่เล็กแบบโต๊ะ ๒ แคร่

พื้น ไม้เต็ง	๑" × ๔"
คร่ายึดพื้น	๑.๑" × ๔" ไม้เต็ง
ขาแคร่ ไม้เต็ง	๓" × ๓"

ขนาดครอบครัวและจำนวนผู้พักอาศัย

๑. นายเยี่ยม มีบริบูรณ์ อายุ ๗๓ ปี (สามี)

๒. นางยวง มีบริบูรณ์ อายุ ๖๖ ปี (ภรรยา)

มีลูกชาย ๓ คน ลูกหญิง ๔ คน ซึ่งได้แยกตัวออกไปหมดแล้ว ปัจจุบันจึงมีผู้อาศัยเพียง ๒ คนเท่านั้น มีลูกชายคนโตสร้างบ้าน “โรงนา” อยู่ใกล้ๆ กันคือ บ้านที่สำรวจหลังที่ ๑ นั้นเอง

ห้องแคร่นอนใหญ่ปัจจุบันเลิกใช้นอนแล้ว ใช้เป็นห้องเก็บของพวกเครื่องนอนต่างๆ ไว้เมื่อลูกหลานกลับมาเยี่ยมบ้านและใช้เป็นส่วนนอนของลูกหลานเมื่อคราวมาเยี่ยมอีกด้วย

ส่วนแคร่นอนเล็กแบบโต๊ะที่อยู่หน้าแคร่ห้องนอนใหญ่นั้นเป็นแคร่นอนของนางยวงและแคร่เล็กอีกแคร่หนึ่งเป็นที่นอนของนายเยี่ยม ซึ่งแยกกันนอนเพราะแก่ตัวกันแล้วนั่นเอง

การเจาะช่อง

เรือนใหญ่มีการเจาะช่องประตูเพียงช่องเดียวคือช่องประตูตรงกลางฝาด้านสกัดด้านหน้าด้านทิศใต้ หน้าต่างไม่มีเจาะ แต่มีเจาะทับเขยกว่าง ๑ ช่วง จากยาวกว่าครึ่งหนึ่งของระยะห่างจากแนวแป ๒ ตัว ช่วงชายคาส่วนเหนือของแปตัวที่ ๒ กับตัวที่ ๓ นับจากแปตัวริมล่างสุดขึ้นมาประมาณ ๑๐ เซนติเมตร ช่องทับเขยอยู่ตรงระหว่างแนวฝาดของห้องแคร่และส่วนภายนอกเพื่อให้แสงสว่างเข้าสู่ภายในได้เพราะเป็นบริเวณที่มีมืด การเจาะทับเขยที่อยู่หลังคาซีกตะวันออก

ส่วนเรือนหลังเล็กนั้นมีการเจาะช่องประตู ๓ บาน คือ ๒ บานแรกอยู่ตรงกลางฝาด้านสกัดทั้ง ๒ ด้าน และตรงกลางฝาด้านริมทิศตะวันตกอีก ๑ บาน ไม่มีการเจาะหน้าต่างเลย ประตูด้านสกัดด้านทิศเหนือกับประตูด้านฝาด้านตะวันตกนั้น นอกจากใช้เป็นช่องเข้าออกและช่องแสงแล้วยังใช้เป็นช่องระบายควันของบริเวณครัวไฟและส่วนปรุงอาหารอีกด้วย

บริเวณซีกล่างและอาบน้ำ อยู่ตรงลานหลังบ้านหลังครัวตรงบ่อน้ำใหญ่ด้านทิศตะวันตก

การเก็บเสื้อผ้า เก็บไว้ในตู้และแขวนกับราวไม้ไผ่รวก

บริเวณแต่งตัว อยู่ตรงบริเวณหน้ากระจกและชั้นวางเครื่องสำอาง สูงจากพื้นประมาณ ๑.๓๐ เมตร ตรงเสาใต้หน้าแคร่นอนใหญ่

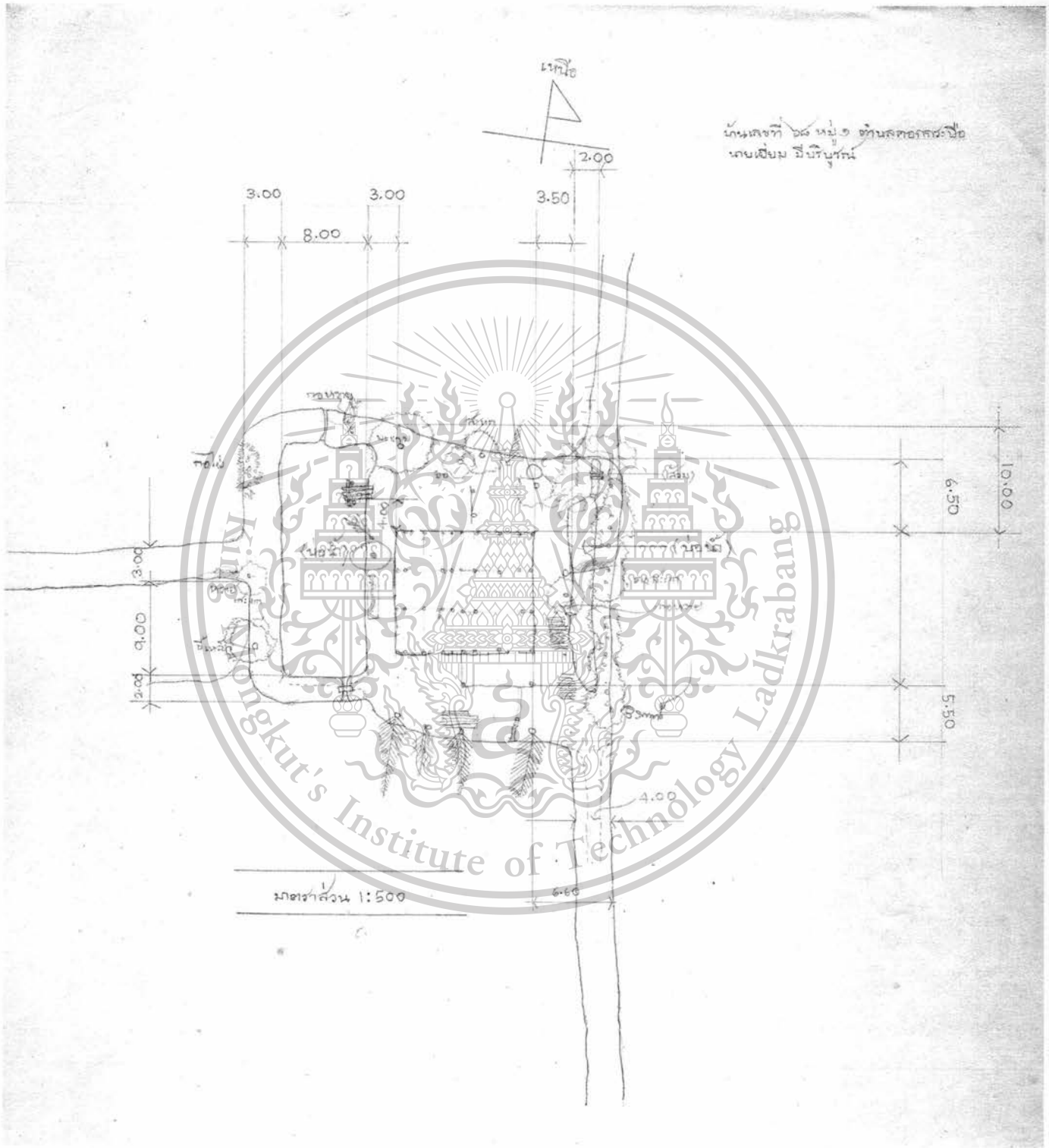
อายุและลำดับการขยายเรือน

สร้างเรือนหลังเล็กด้านตะวันตกก่อนประมาณ ๓๒ ปีมาแล้ว หลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ ประมาณปี พ.ศ. ๒๔๙๒ ส่วนเรือนหลังใหญ่ด้านตะวันออกเพิ่งมาสร้างได้ ๑๒ ปีมาแล้ว ตอนบวชลูกชายคนที่ ๓ การเปลี่ยนจากนั้นเรือนหลังเล็กเปลี่ยนจาก ๓ หนแล้ว พร้อมกับเปลี่ยนเสาที่ชำรุดบางต้น ส่วนเครื่องบนยังไม่ได้เปลี่ยนเลย ส่วนเรือนหลังใหญ่เปลี่ยนจากได้ ๒ หน พร้อมกับเปลี่ยนเสาที่ชำรุดบางต้นพร้อมกันกับเปลี่ยนจากเครื่องบนหลังไม้ได้เปลี่ยนการค้า

ไม่มีการแต่งกิ่งสน ออกกิ่งที่มีหน่อใหม่ให้ตัดไป และตัดกิ่งที่ยังอ่อนเกินไปทิ้งไป

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

หมายเหตุ: แบบสถาปัตยกรรม ได้มีการปรับลด-ขยายขนาด เพื่อความเหมาะสมในการจัดพิมพ์ครั้งนี้
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

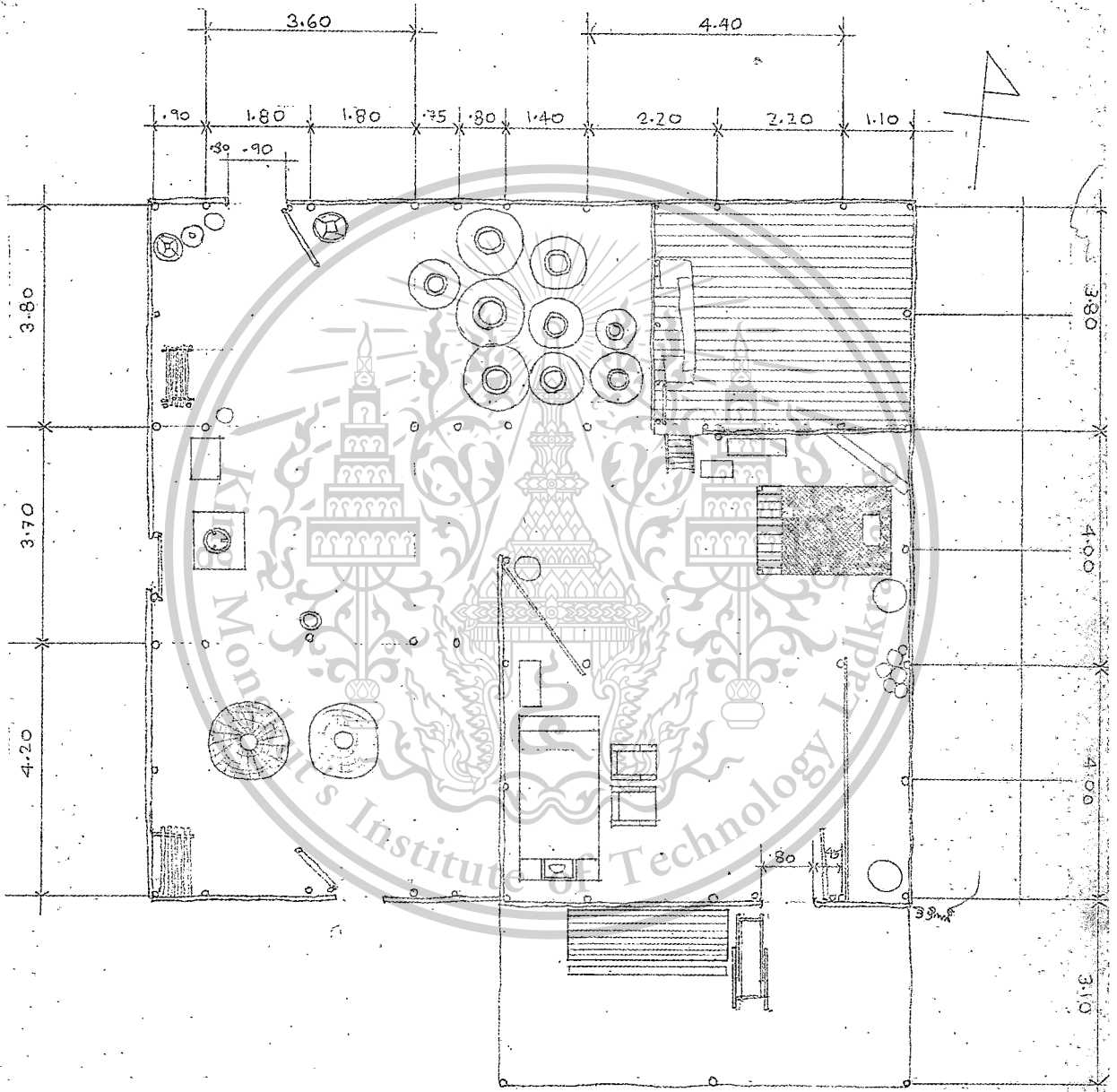

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

แผนเลขที่ ๑๕ หมู่ ๑ ตำบลศอกตกรับ
นายเอี่ยม นิลบริบูรณ์

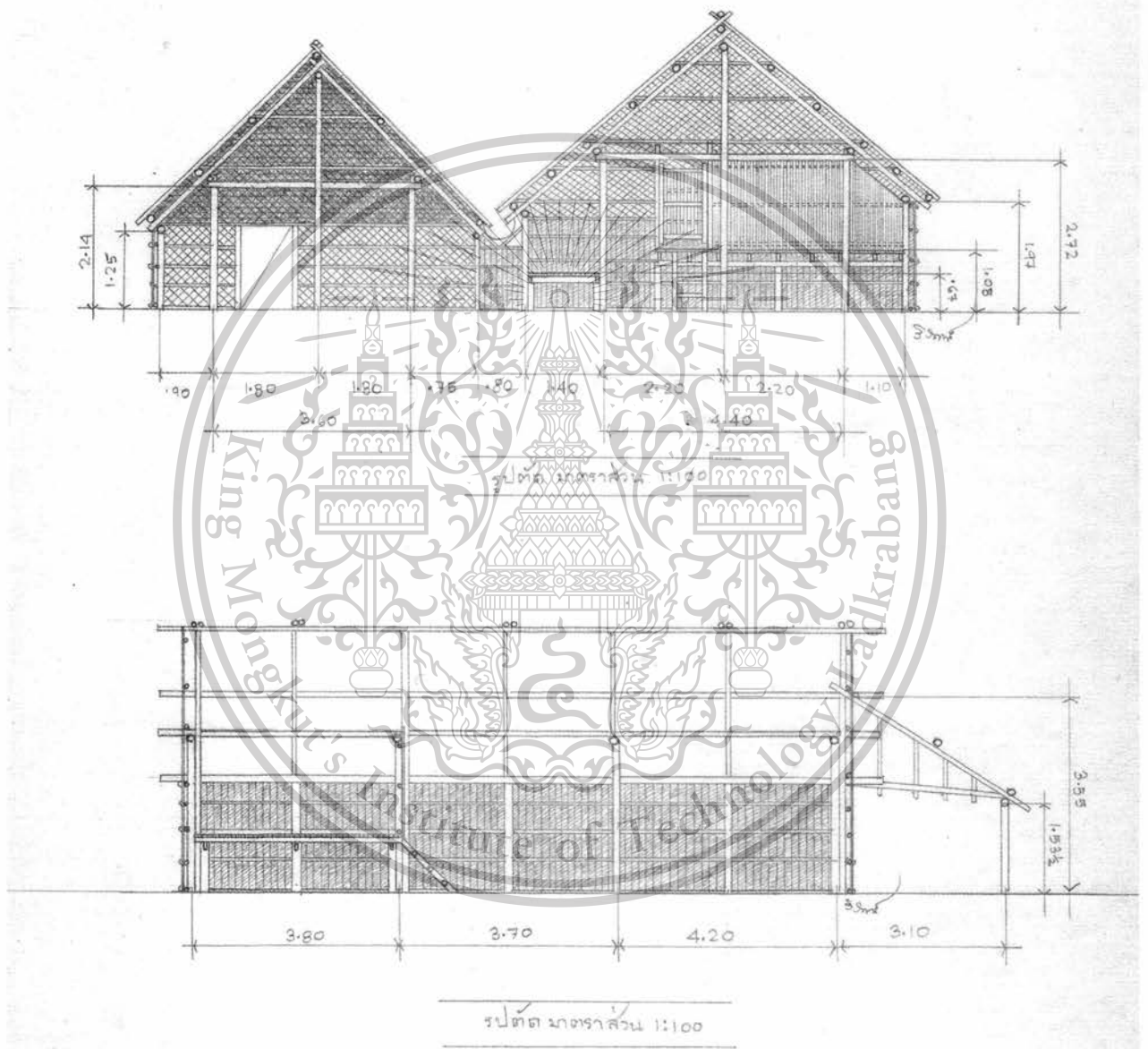

ขนาดหน้าดิน 1:100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

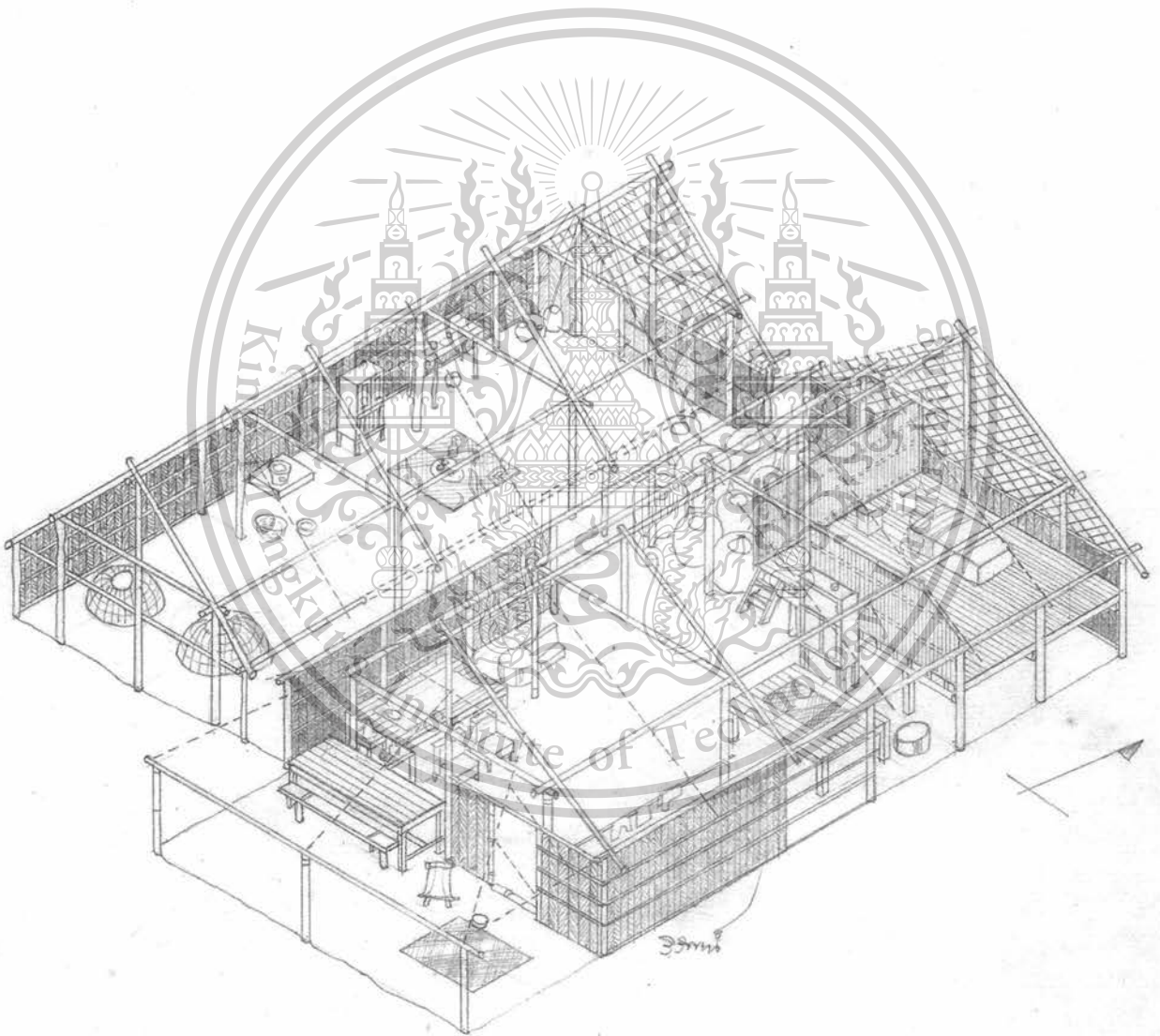
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บ้านไทย เยี่ยม มีบริบูรณ์

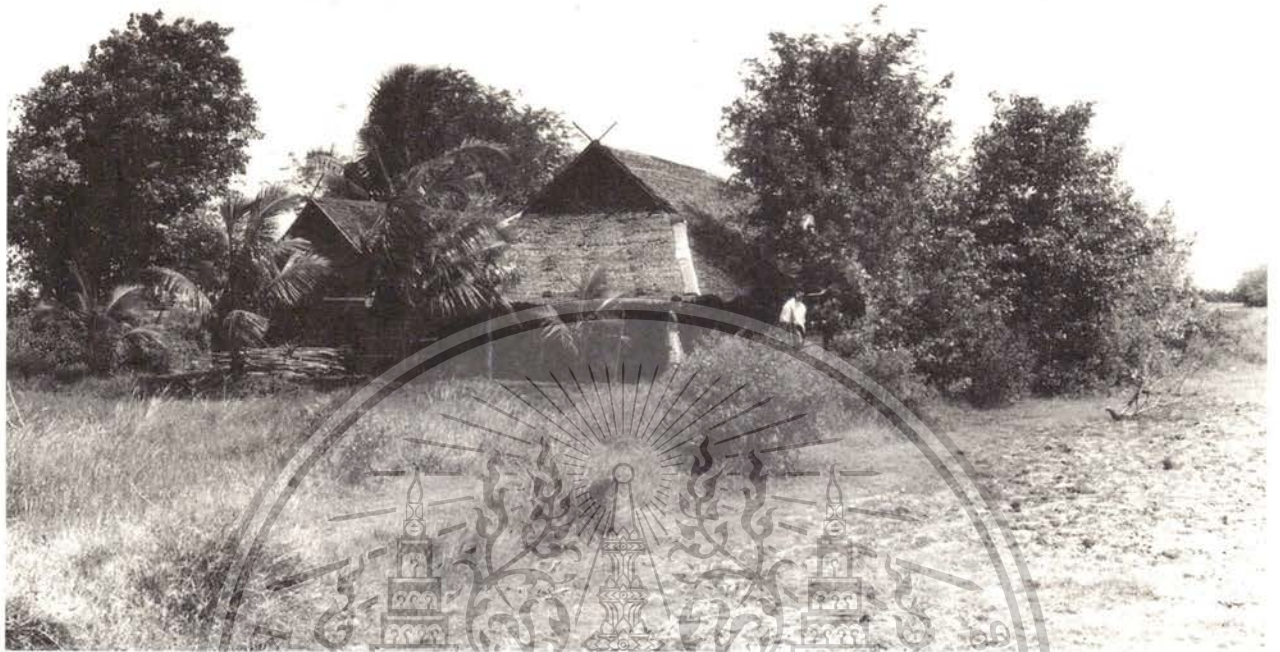
มาตราส่วน 1:150

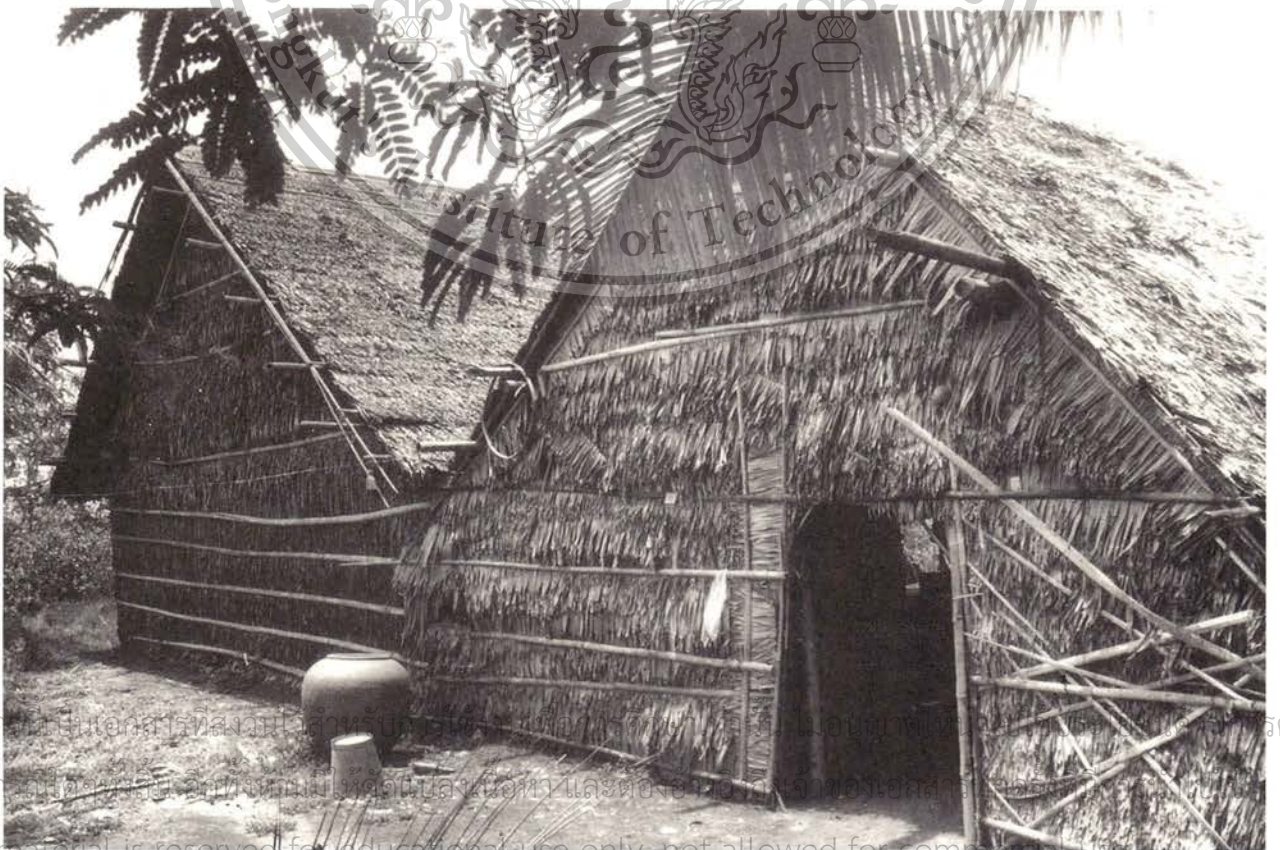
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บ้านนายเยียม บริบูรณ์

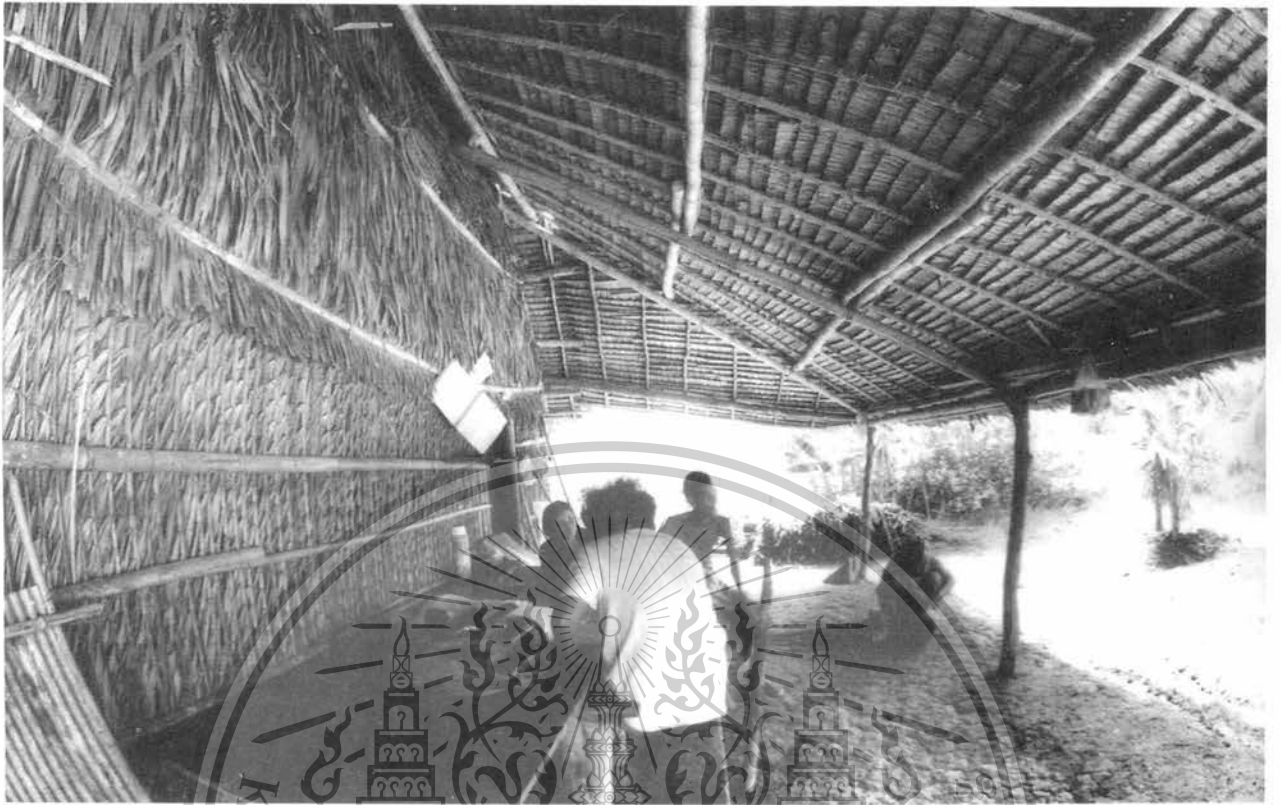

บ้านนายเยียม บริบูรณ์

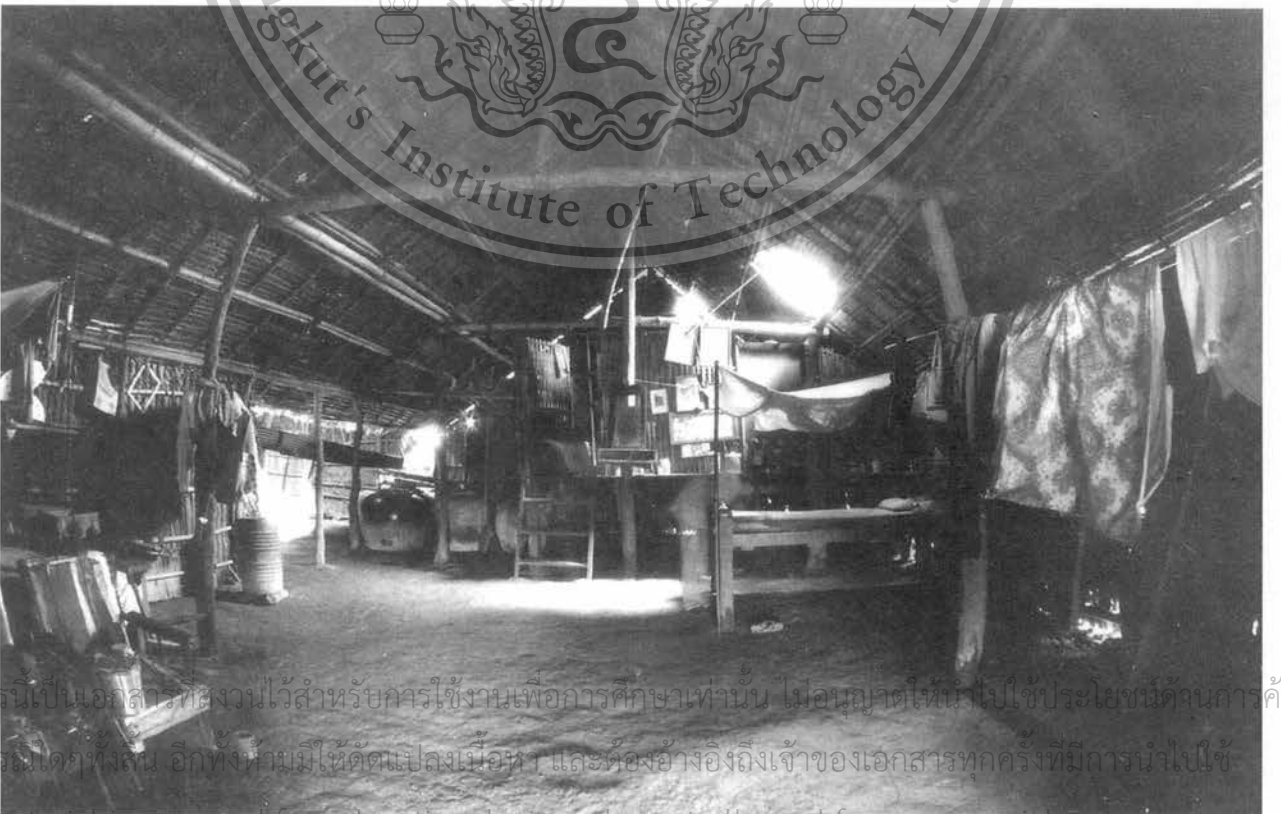
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเท่านั้น ไม่สามารถเผยแพร่หรือใช้ซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่าในรูปแบบใดก็ตาม หากมีผู้ใดนำข้อมูลนี้ไปลงนิตยสาร และต้องยกย่องแหล่งที่มาของเอกสารนี้ด้วย

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

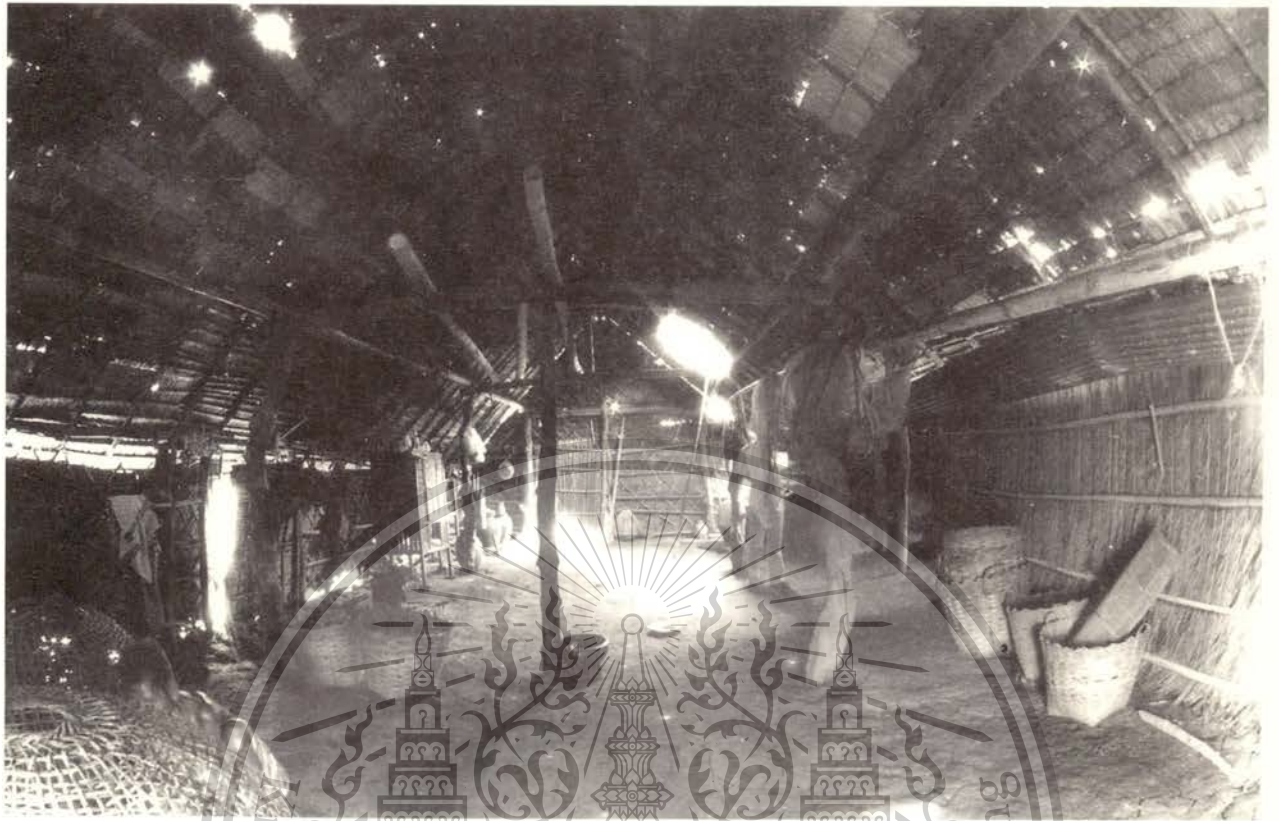
ส่วนเพิงหลังคาที่ต่อจากตัวโรงนาใช้เป็นบริเวณนั้นเล่นพักผ่อน

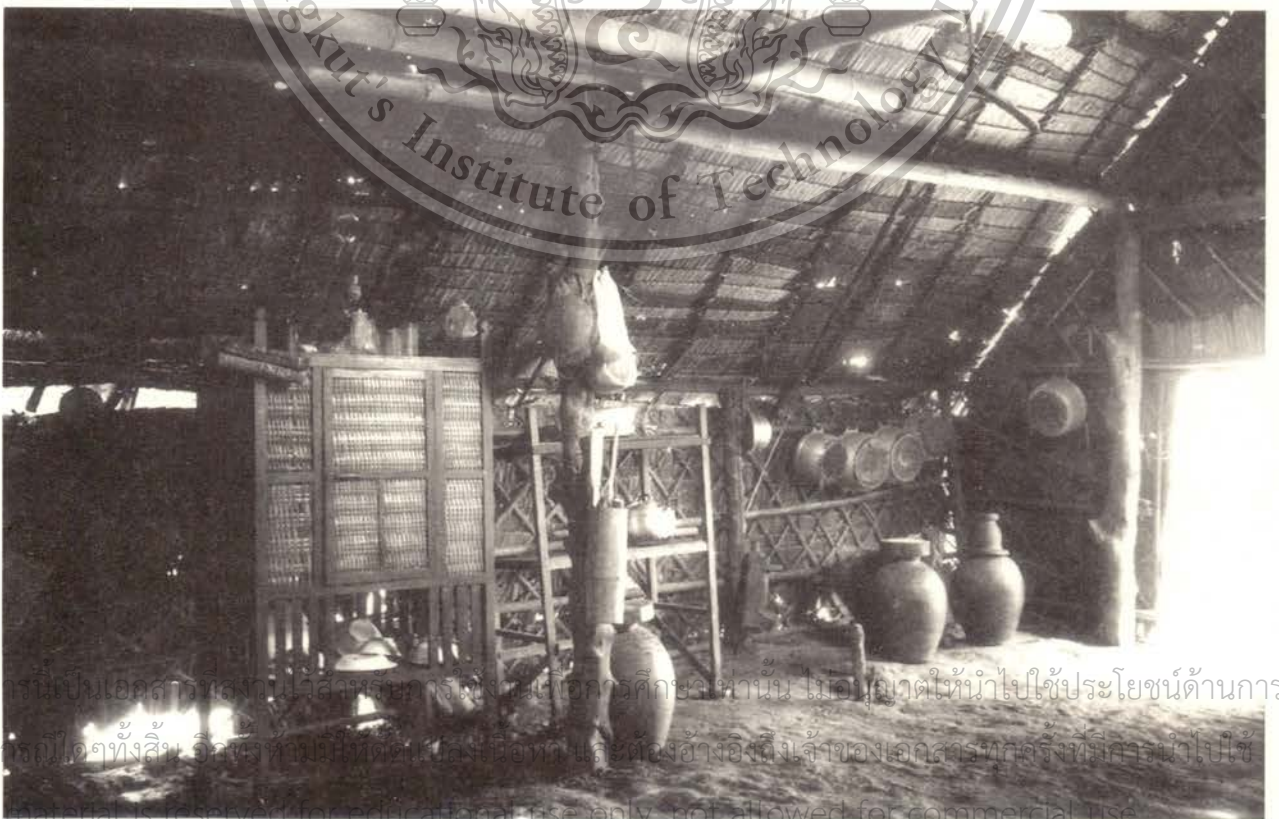
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use. โลงภายในเรือนนอน แคร่นอนใหญ่กันเป็นห้องด้วยฝาขัดแตะ

เตียงภายในเรือนหลังเล็กหลังขี้เหล็กประกอบด้วย บริเวณเหนือของ เลียงไก่ ครึ่ง และบริเวณรับประทานอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานานาชาติเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

บริเวณครัว

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บ้านหลังที่ ๕

๓.๕.๕ บ้านหลังที่ ๕ บ้านเลขที่ ๕๕ หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เจ้าของ นายบุญเลิศ โตเผือก

บริเวณโคกและบ้าน

ขนาดบริเวณบ้าน ลักษณะโคกที่ตั้งของครอบครัวเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาด ๒๔.๕๐ x ๕๙.๐๐ เมตร รวมทั้งคันดิน

ขนาดคูหรือสระน้ำ คูน้ำขุดล้อมบริเวณโคกทั้ง ๓ ด้านต่อเนื่องกัน แนวคูน้ำขนานกับด้านทั้ง ๓ ของโคก คือ ด้านทิศเหนือ ทิศตะวันออก และทิศใต้ ส่วนทิศตะวันตกนั้นไม่ขุดคูน้ำค้ำทั้งเป็นโคกที่มีระดับสูงเสมอกับโคกของบริเวณบ้าน ขนาดคูน้ำด้านเหนือ กว้าง ๗.๕๐ เมตร ยาวจากขอบด้านตะวันตกชิดกับคันดินด้านตะวันออก ๓๑.๕๐ เมตร คูน้ำด้านตะวันออก กว้าง ๘.๐๐ เมตร ยาวตั้งแต่ขอบด้านเหนือจรดขอบคูน้ำด้านใต้ ๔๙.๐๐ เมตร คูน้ำด้านใต้กว้าง ๙.๕๐ เมตร ยาวตั้งแต่ขอบคูน้ำด้านตะวันตก ๒๙.๕๐ เมตร

ขนาดคันดิน มีคันดินพูนเป็นขอบ ๓ ด้าน คือ ด้านเหนือคันดิน กว้าง ๓.๐๐ เมตร ด้านตะวันออก กว้าง ๔.๕๐ เมตร ด้านใต้กว้าง ๗.๐๐ เมตร

ประเภทของไม้ยืนต้นที่ปลูกในบริเวณบ้าน คันดินด้านเหนือปลูกดงมะขามเทศเป็นทิวสลับกับสะแกและสะเดา วกอ้อมมายังคันดินด้านตะวันออก ส่วนคันดินด้านใต้นั้นเป็นดงสะแกกับสะเดาเช่นกัน

ขอบโคกด้านตะวันตกตรงระยะเกือบกลางขอบมีต้นจามจุรีอยู่ ๑ ต้น มีต้นฝรั่งปลูกอยู่ริมขอบโคกด้านตะวันออกเฉียงใต้ ๒ ต้นชิดกัน และต้นมะขามเทศอีก ๑ ต้น

ส้วม เป็นลักษณะส้วมหลุมผนังกรจากแบบพื้นบ้าน ขนาด ๑.๒๐ x ๑.๒๐ เมตร อยู่ด้านขอบโคกทิศตะวันตกใต้ต้นจามจุรีลงมาจากตัวบ้านเป็นระยะ ๑๕.๓๖ เมตร

สวนครัว แปลงสวนครัวปลูกผักอยู่ทางด้านขอบโคกด้านทิศตะวันออก ปลูกพริกชี้หนู พริกชี้ฟ้า มะเขือยาว กอตะไคร้ ข่า ใบกะเพราและโหระพา และต้นบวบและมะระในช่วงฤดูฝน

มีลานกว้างขนาด ๑๗.๐๐ x ๓๑.๕๐ เมตร อยู่ทางด้านตะวันตกของตัวบ้านใช้เป็นลานนวดข้าว ตากฟืน และเป็นทีโล่งแจ้ง (OPENSPACE) ของบ้าน และลานเล็กอยู่ด้านใต้ ศาลพระภูมิอยู่มุมทิศตะวันออกเฉียงเหนือของบ้านหันหน้าไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

ขนาดเรือน เรือนวางอยู่เกือบกลางบริเวณโคกชิดมาทางด้านตะวันออกเป็นเรือน ๒ หลัง วางแกนเรือนขวางกัน ประกอบด้วยเรือนโรงนาใหญ่อันเป็นเรือนนอนและเรือนเก็บของ วางแกนเรือนไปตามแนวทิศเหนือ-ใต้ ส่วนเรือนหลังเล็กวางขวางเรือนใหญ่อยู่ทางด้านใต้วางแกนไปทิศตะวันออก ตะวันตก หรือตามตะวัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ความยาว เรือนหลังใหญ่มี ๓ ห้อง (BAYS) ๔ แนวเสาระยะห่างระหว่างห้องเสมอดังนี้ ๓.๘๐, ๓.๘๐ ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ และ ๕.๐๐ เมตร รวมความยาวของเรือนใหญ่เป็น ๑๑.๖๐ เมตร ระยะห่างของแนวเสาแนวๆ สุดท้ายของเรือนใหญ่กับเสารายด้านเหนือของเรือนเล็ก (ด้านนี้ไม่มีเสาเรียง มีเสาเรียงอยู่ด้านใต้) ๑.๑๐ เมตร ความกว้างของแนว

เสารายด้านเหนือถึงเสาเรียงด้านใต้ของเรือนเล็ก ๔.๖๕ เมตร รวมความยาวทั้งหมด ความยาวเรือนใหญ่ ๑๑.๖๐ บวก ระยะห่างแนวเสาแนวสุดท้ายของเรือนใหญ่ที่อยู่ชิดกับเสารายด้านเหนือของเรือนเล็ก ๑.๑๐ เมตร บวกความกว้างของ เสารายถึงเสาเรียงของเรือนเล็ก ๔.๖๕ เมตร = ๑๗.๓๕ เมตร

เรือนหลังใหญ่มีทั้งเสาราย เสาเรียง เสาโต มีเสาโตอยู่ ๓ แนวเสา คือแนวเสาหัวท้ายของเรือนกับแนวเสา แนวที่ ๒ นับจากแนวเสาแรกด้านใต้ของเรือนใหญ่

เรือนเล็กหันขวางหน้ากับเรือนใหญ่มี ๒ ห้อง (BAYS) ๓ แนวเสา ระยะห่างระหว่างห้องเสามีดังนี้ ๓.๕๕ เมตร และ ๓.๘๐ เมตร ฉะนั้นความยาวของเรือนเล็กมี ๗.๓๕ เมตร

ความกว้าง

เรือนใหญ่หลังเหนือ

ระยะช่วงกว้างของเสาราย ๔.๐๐ เมตร

ช่วงระยะระหว่างเสารายกับเสาเรียงของแต่ละด้าน ๑.๒๐ เมตร รวมความกว้างของเรือนใหญ่หลังเหนือ ๖.๔๐ เมตร

เรือนเล็ก

ระยะช่วงกว้างของเสาราย ๓.๔๐ เมตร

ระยะระหว่างเสารายกับเสาเรียงด้านใต้ ๑.๒๕ เมตร

รวมความกว้างของเรือนเล็ก ๔.๖๕ เมตร

ความสูง

เรือนใหญ่

ความสูงจากพื้นถึงใต้ช่อ ๒.๒๐ เมตร

ความสูงจากพื้นถึงใต้อะเสยอดเสาเรียง ๑.๘๘ เมตร

ความสูงจากช่อถึงใต้กบทุ ๒.๑๕ เมตร

เรือนเล็ก

ความสูงจากพื้นถึงใต้ช่อ ๒.๒๕ เมตร

ความสูงจากพื้นถึงใต้อะเสยอดเสาเรียง ๑.๕๐ เมตร

ความสูงจากช่อถึงใต้กบทุ ๑.๓๕ เมตร

เนื้อที่ใช้สอยภายในบ้าน

เรือนหลังใหญ่ประกอบด้วยส่วนนอน ส่วนเก็บของ ส่วนนอนมีแคร่นอนเพียงแคร่เดียวขนาด ๓.๘๐ x ๒.๒๐ เมตร อยู่ตรงห้องเสาห้องแรกด้านทิศใต้วางชิดกับฝาผนังด้านทิศตะวันออกวางเสาดูออกมา ๑.๐๐ เมตร การนอนหันศีรษะไปทางทิศตะวันออกในตอนกลางวันที่นอนม้วนเก็บไว้ แคร่นอกจากจะใช้เป็นแคร่นอนแล้วยังใช้เป็นแคร่พักผ่อนและเก็บของ แคร่ด้านเหนือมีฝาขัดแตะกั้นมาประมาณ ๑/๓ ของแคร่สูงเสมอแนวช่อและมีตู้เสื้อผ้าวางเรียงเป็นแนวเดียวกันกับฝาขัดแตะทำหน้าที่เป็นผนังกั้นส่วนนอนกับส่วนเก็บของให้แยกจากกัน ห้องเสาห้องริมด้านทิศเหนือใช้เป็น ที่เก็บข้าวเปลือก บริเวณห้องเสากลางใช้เป็นส่วนเก็บของและเครื่องมือทำนา

เรือนหลังเล็กนั้นแบ่งเป็น ๒ ส่วน ส่วนห้องเสาด้านทิศตะวันออกกั้นฝาแยกออกจากห้องเสาด้านตะวันตก ห้องเสาด้านนี้เป็นบริเวณโถงเชื่อมต่อกับเรือนใหญ่ บริเวณฝาผนังด้านใต้ของเรือนใช้เป็นส่วนครัวและส่วนเก็บของที่ใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์สงวนไว้สำหรับใช้ในการงานที่ออกด้านศึกษาระดับชั้นใช้เฉพาะวงจำกัดจึงวางใจได้ประยชน์ใช้สอยการค้าไม่ว่าารคดีความอันเป็นสิทธิ์ที่สงวนไว้ของกรมศิลปากร

ทำครีว ฝาผนังวางตุ่มน้ำทั้ง ๒ ข้าง ซึ่งจะตรงกับแนวรางน้ำเนื่องจากชายคาของเรือนเล็กกับชายคาปีกนกของเรือนใหญ่ที่ยื่นมาชิดกัน ตุ่มน้ำมีจำนวน ๖ ตุ่ม ตุ่มขนาด ๘ ๑.๒๐ เมตร สูง ๐.๘๐ เมตร ๓ ตุ่ม ตุ่มขนาด ๘ ๑.๐๐ สูง ๐.๘๐ เมตร ๓ ตุ่ม

ส่วนบริเวณห้องเสาของเรือนเล็กด้านทิศตะวันตกนั้นผนังด้านตะวันตกและด้านใต้เป็นผนังขัดตาตารางโปร่ง มีช่องประตูอยู่ด้านตะวันตกเป็นบริเวณนั่งเล่นพักผ่อนและรับแขกในเวลากลางวัน มีแคร่ที่นั่งเล่นขนาด ๑.๑๐ x ๑.๘๐ เมตร วางชิดกับฝาด้านใต้ ไม่มีของมีค่าเก็บไว้ในบริเวณนี้เป็นบริเวณโล่งโถงลมพัดผ่านตลอดและเป็นบริเวณที่สว่างกว่าส่วนภายใน

วัสดุก่อสร้าง

ส่วนโครงสร้าง

ส่วนประกอบโครงสร้าง	ชนิดของวัสดุ		ขนาดของตัวไม้	
	เรือนใหญ่	เรือนเล็ก	เรือนใหญ่	เรือนเล็ก
เสาใต้	ไม้กระบุง	ไม้สะเดา	๘" - ๕"	๘" , ๕"
เสาราย	ไม้กระบุง	ไม้สะแก	๘" - ๕"	๘" - ๓ ^๑ / _๒ "
เสาเรียง	ไม้กระบุง	ไม้สะแก	๘" - ๕"	๘" - ๓ ^๑ / _๒ "
ซื่อ	ไม้ไผ่	ไม้สะแก	๘"	๘ ^๑ / _๒ "
ดั่ง	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๘"	-
กบทุ	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๘"	๘ ^๑ / _๒ "
อกไก่, แปะ	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๘"	๘"
ไม้ข่มหัวกลอน	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๘ ^๑ / _๒ " - ๑ ^๑ / _๒ "	๘ ^๑ / _๒ " - ๑ ^๑ / _๒ "
จันทัน	ไม้โปรงแดง	ไม้โปรงแดง	๒ ^๑ / _๒ "	๒"
กลอน	ไม้โปรงแดง	ไม้รวก	๘ ^๑ / _๒ " - ๒"	๘ ^๑ / _๒ " - ๑ ^๑ / _๒ "
วัสดุถมหลังคา	จากตบ	จากตบ	ยาว ๑.๑๐ ม.	กว้าง ๐.๖๕ ม.

พื้น ดินอัดแน่น

แคร่ แคร่นอนเป็นแคร่มีเสาไม้กระบุงและไม้สะแกพื้นไม้เนื้อแข็ง คานตงไม้เนื้อแข็ง ๑^๑/_๒" x ๔", ๑^๑/_๒" x ๓"

ฝา ฝาปิดล้อมอาคารหลังใหญ่เป็นฝาชายขณะ

ฝาจั้วด้านสะกิดทั้ง ๒ ด้านของเรือนใหญ่ ฝาจรุจากตบขัดตาตารางด้านในมีไม้ขนาบด้านนอก ฝาปิดแคร่นอน ไม้ไผ่ขัดแตะ

ฝาปิดล้อมอาคารหลังเล็กส่วนครีวเป็นฝาชายขณะ ส่วนนั่งเล่นเป็นฝาขัดตาตารางไม้ไผ่โปรง จั้วจรุตบจากยึดกับตารางไม้ไผ่

แคร่ แคร่นอนต่อม่อเสาไม้กระบุง ๘" - ๕" คานไม้เต็ง ๑^๑/_๒" x ๕" ตงไม้เต็ง ๑^๑/_๒" x ๕" ไม้กระดานพื้น

ไม้เต็ง ๑" x ๕"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ขนาดครอบครัว

นายบุญเลิศ โตเผือก อายุ ๒๗ ปี

นางวันเพ็ญ โตเผือก อายุ ๒๔ ปี

ลูกชาย อายุ ๑ ขวบ ๓ เดือน

นอนร่วมกันที่แคร่นอน ตอนกลางวันมานอนเปลที่เรือนเล็ก ส่วนบริเวณนั่งเล่นโดยใช้ไม้ไผ่ ๘" พาดกับชื่อเพื่อเป็นราวแขวนเปล

การเจาะช่อง

เรือนนอนใหญ่มีการเจาะช่องประตู ๒ บาน บานแรกเจาะตรงผนังด้านสกัดด้านใต้ระหว่างช่วงเสาได้ไปทางเสารายซีกตะวันตก อีกบานหนึ่งอยู่ตรงฝาผนังด้านตะวันตก ส่วนห้องเสากลางเป็นประตูสำหรับขนของและเครื่องมือสำหรับทำนา

เรือนเล็กมีประตูเพียง ๑ บาน อยู่ตรงฝาด้านตะวันออก ส่วนบริเวณครัว ส่วนบริเวณนั่งเล่นเป็นผนังขัดตารางโล่ง

บริเวณอาบน้ำและซักล้าง

ใช้บริเวณด้านตะวันออกติดกับสระน้ำด้านตะวันออกอีกเช่นกัน

บริเวณแต่งตัว

ใช้บริเวณหน้าเสารายแนวด้านใต้ด้านซีกทิศตะวันออก ซึ่งเป็นเสาที่แขวนกระจกและชั้นวางเครื่องสำอางในบริเวณเรือนนอน

อายุและลำดับการขยายเรือน

เรือนนอนเป็นโรงนาชั่วคราวของพ่อตาสร้างมาแล้ว ๑๒ ปี ครั้นแต่งงานแล้วจึงโยกย้ายมาอยู่ได้ ๕ ปีแล้ว มาเปลี่ยนจากตัวไม้บางตัวที่ชำรุดมาต่อเติมเรือนหลังเล็กในเดือนกุมภาพันธ์ปีนี้เอง (๒๕๒๔)

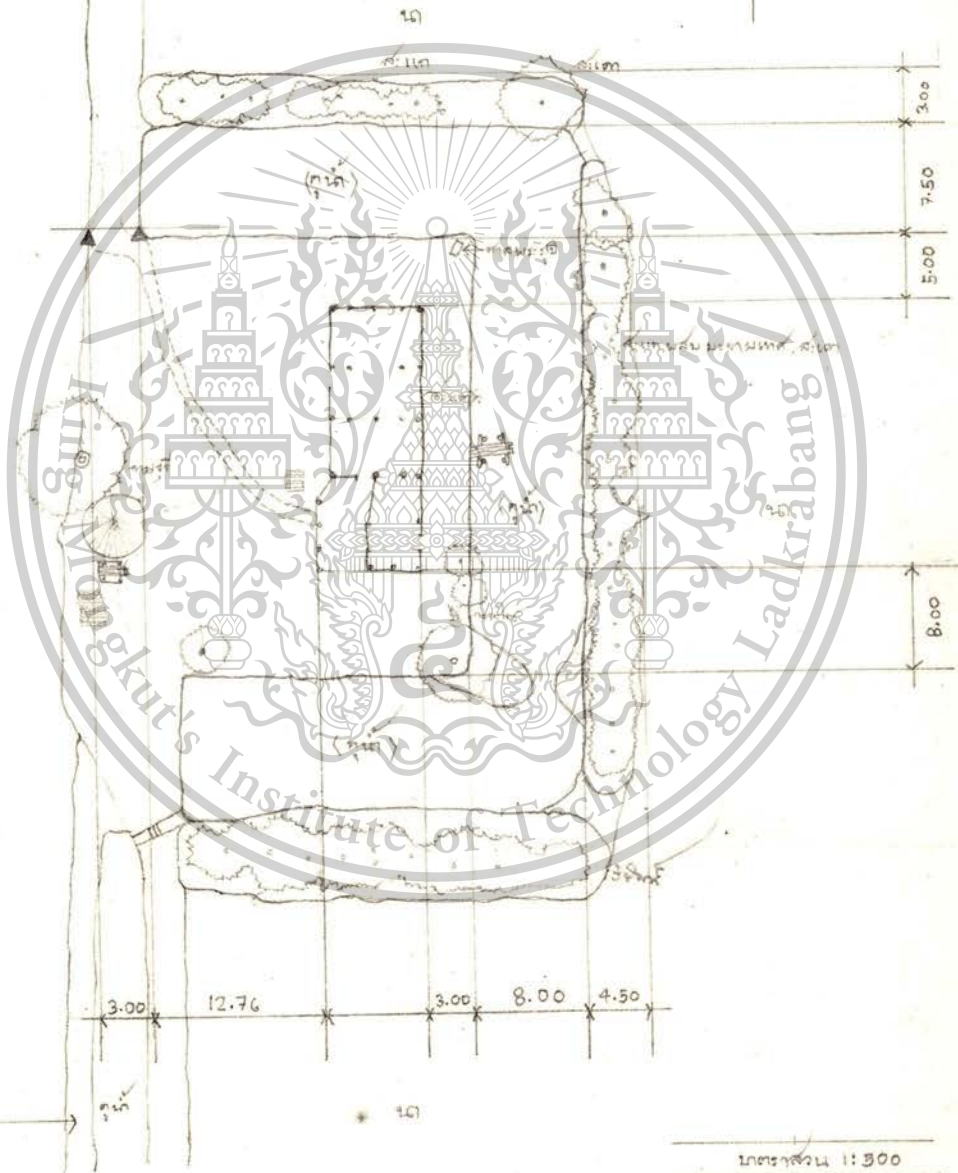
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

หมายเหตุ: แบบสถาปัตยกรรม ได้มีการปรับลด-ขยายขนาด เพื่อความเหมาะสมในการจัดพิมพ์ครั้งนี้
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บทที่ 55 หมู่ 1 ตำบลคชการบือ
หาย บวนเคท โตเตอก

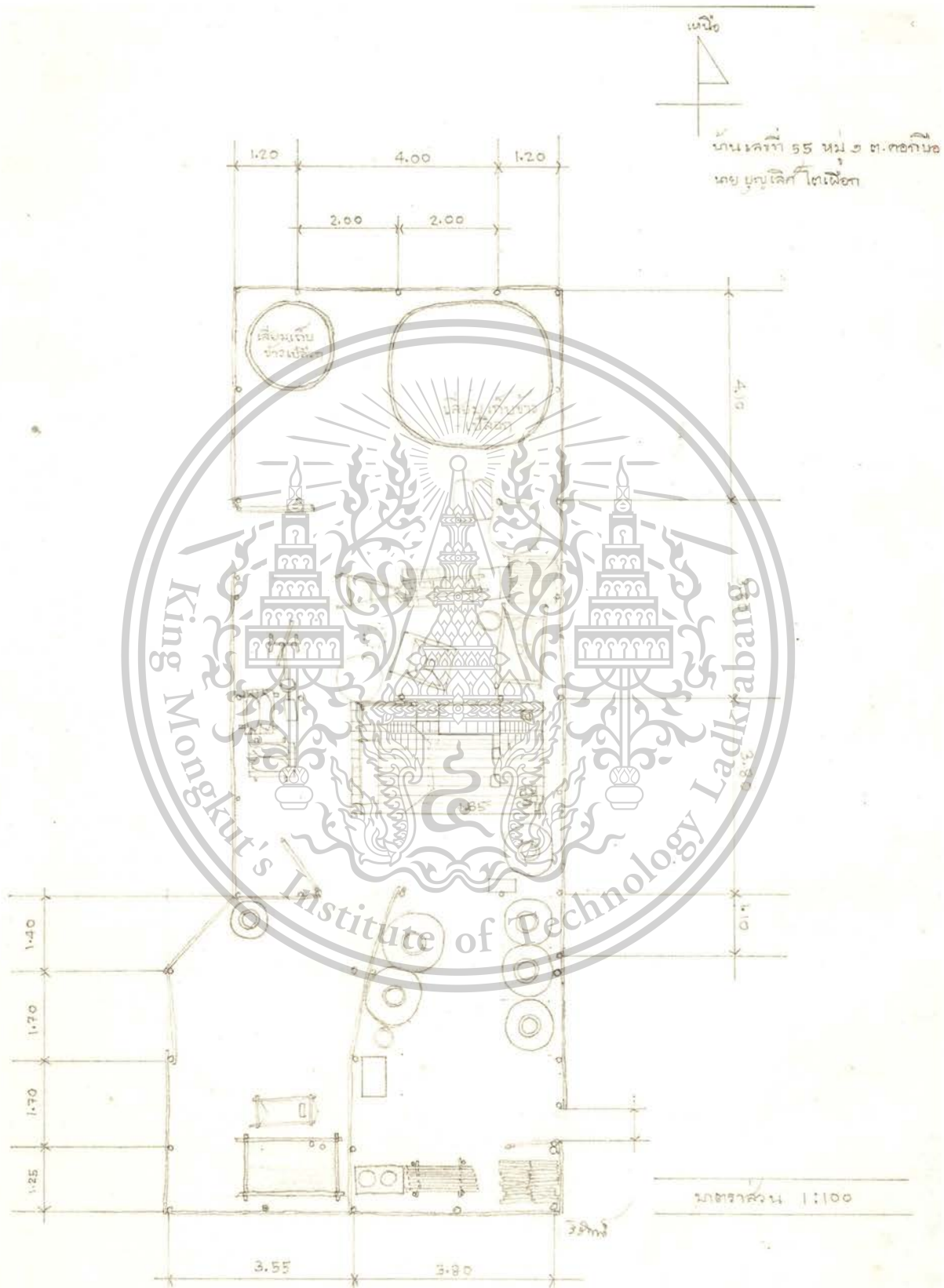
เหนือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

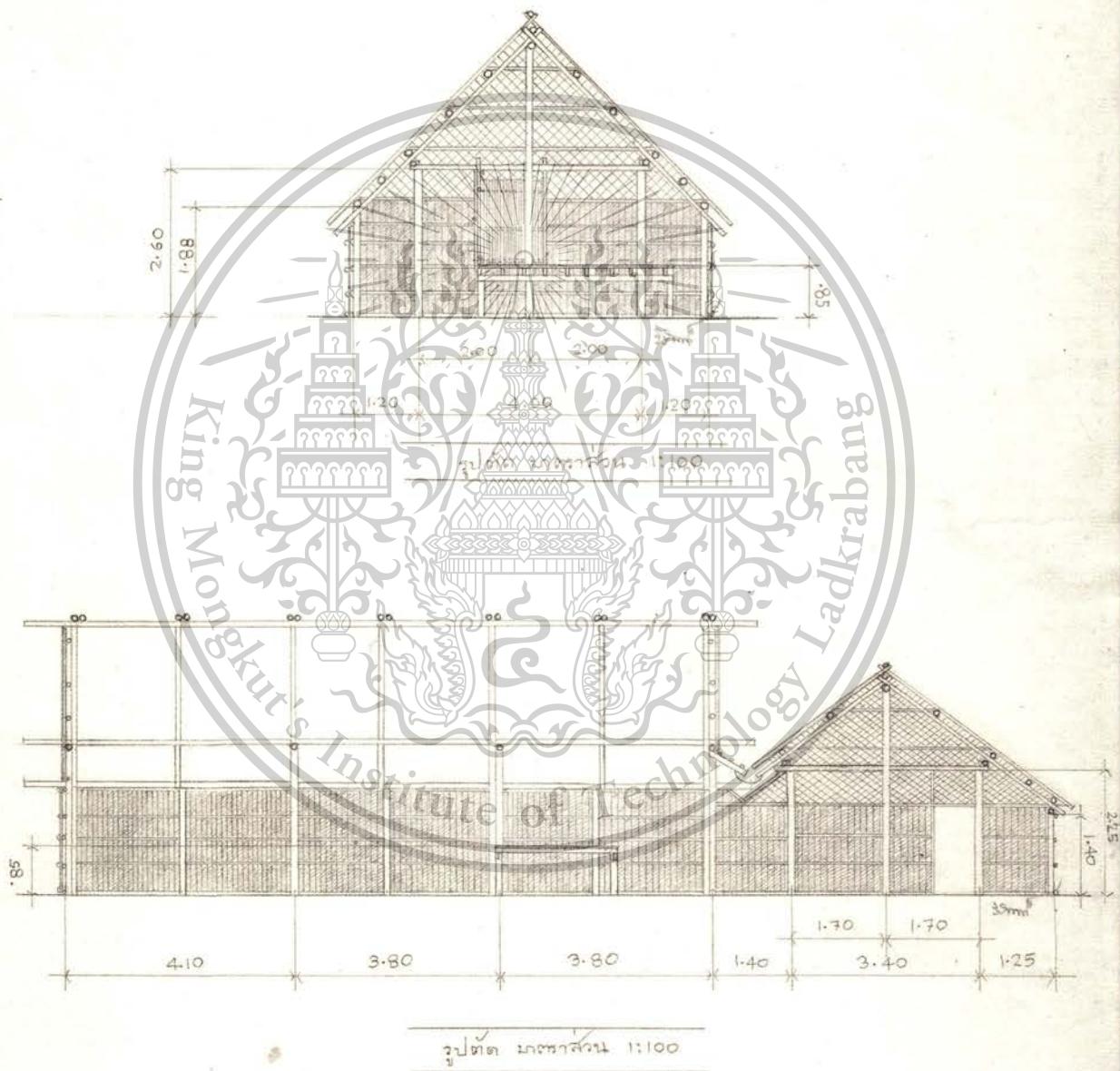
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บ้าน นาย บุณเลิศ ไตเพือก

มาตราส่วน 1:150

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

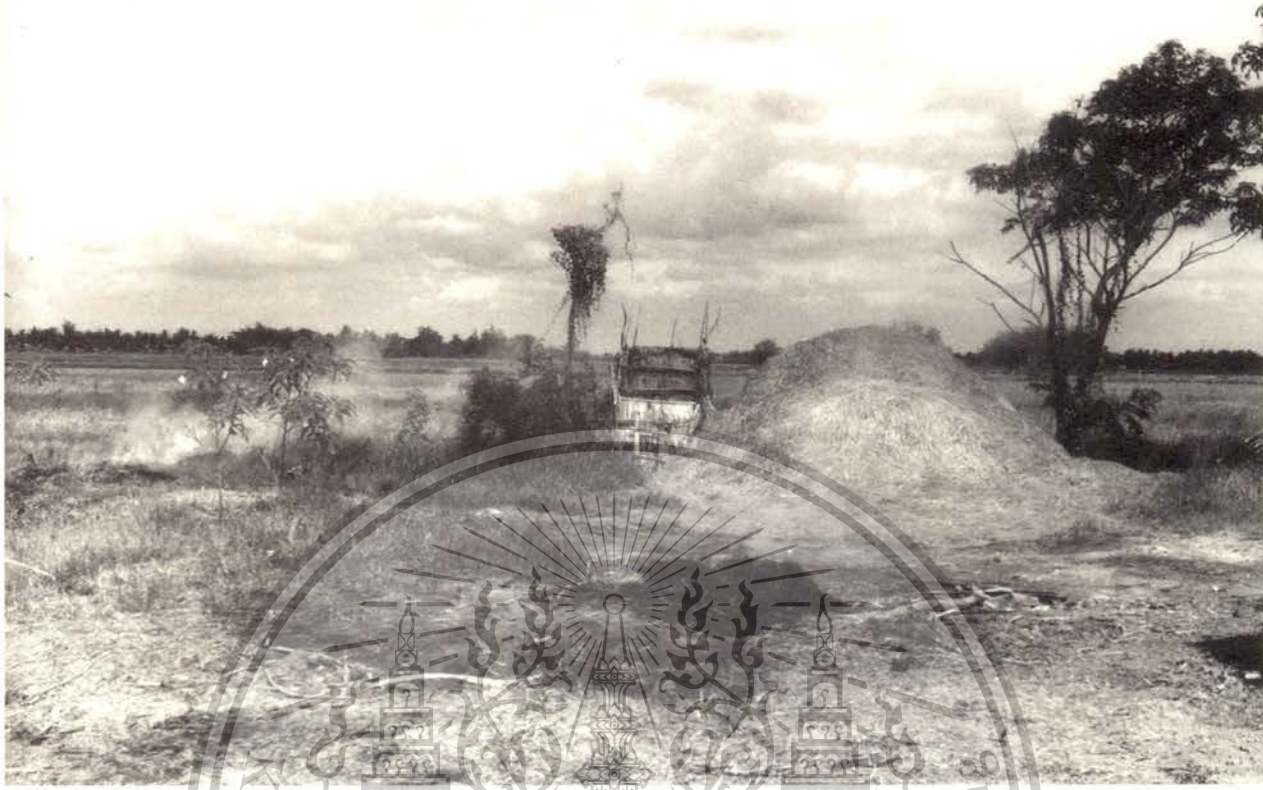
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

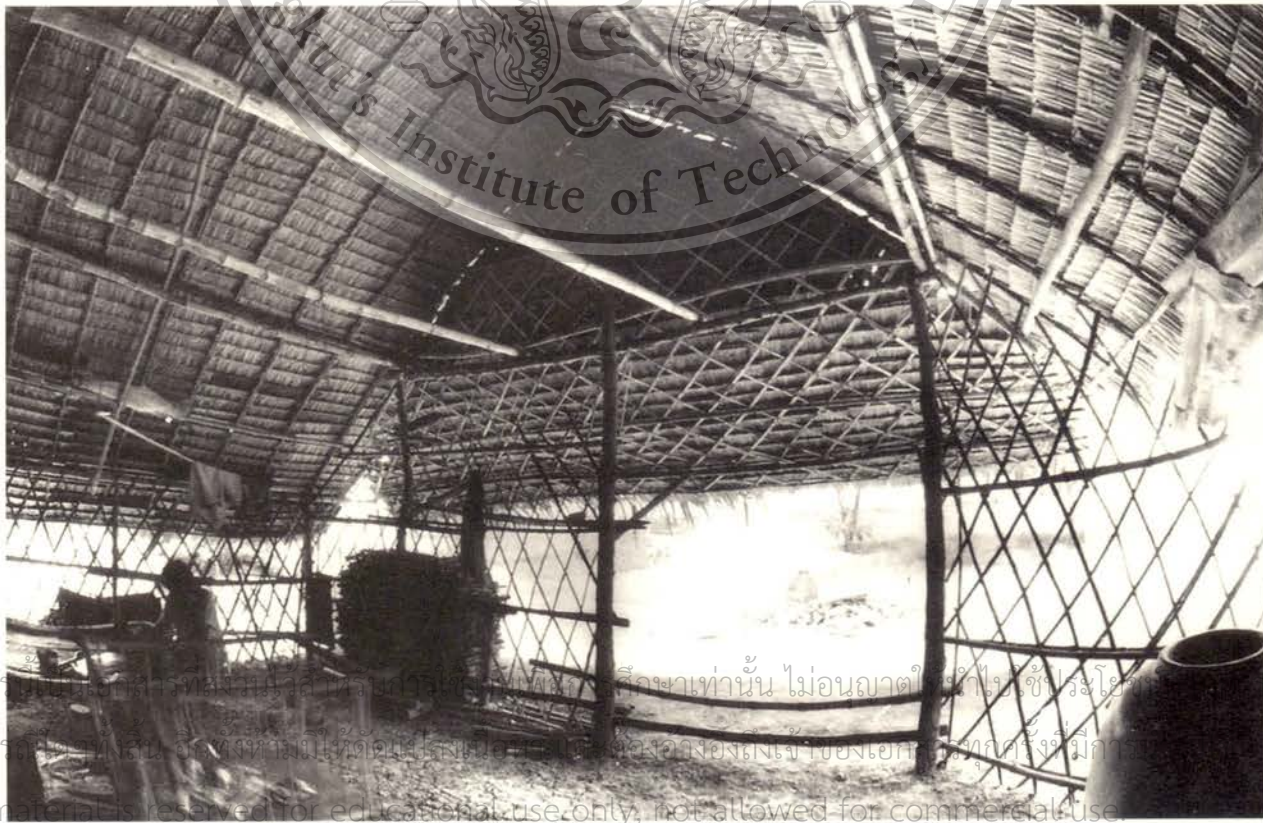
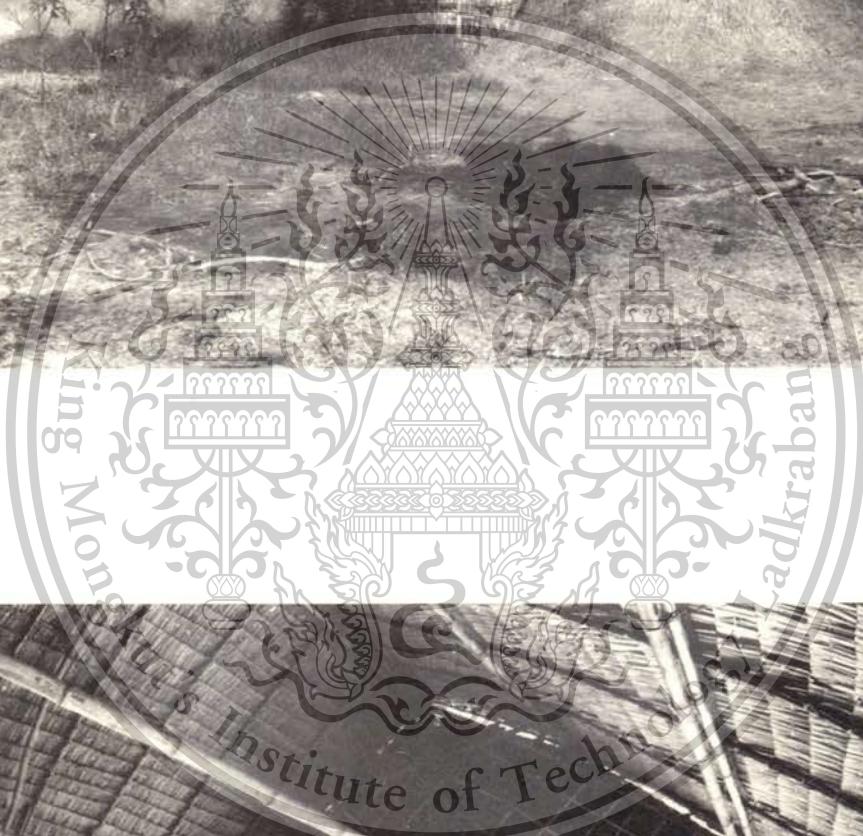
เรือนขวางหลังหน้าแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ บริเวณทักผ่อน นั่งเล่น กับฝาแฝกแบ่งส่วนครัวออกเป็นครึ่งหนึ่งของเรือนขวาง บริเวณครัวต่อเนื่องกับเรือนนอน ซึ่งวางแกนเรือนตั้งฉากกับแกนเรือนขวางหลังหน้า

เอกสารนี้เป็นทรัพย์สินทางปัญญาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไม่ควรนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากทางสถาบันฯ
 เอกสารนี้เป็นทรัพย์สินทางปัญญาของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไม่ควรนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากทางสถาบันฯ
 แม้ว่ากรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนและขึ้นบัญชีไว้ก็ตาม แต่การนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากทางสถาบันฯ
 ไม่ควรนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากทางสถาบันฯ

ลานโล่งหน้าบ้าน

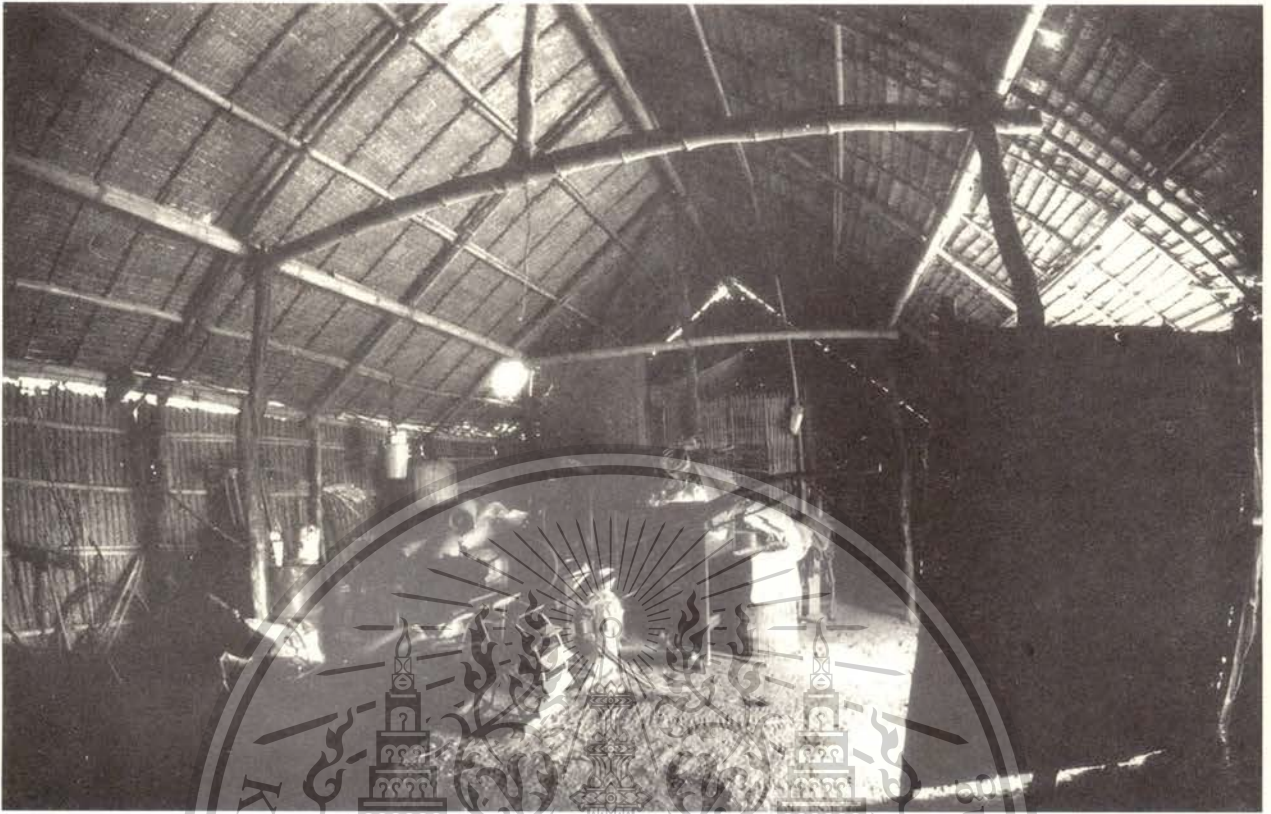

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไม่ควรนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากทางสถาบันฯ
เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไม่ควรนำเอกสารนี้ไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากทางสถาบันฯ

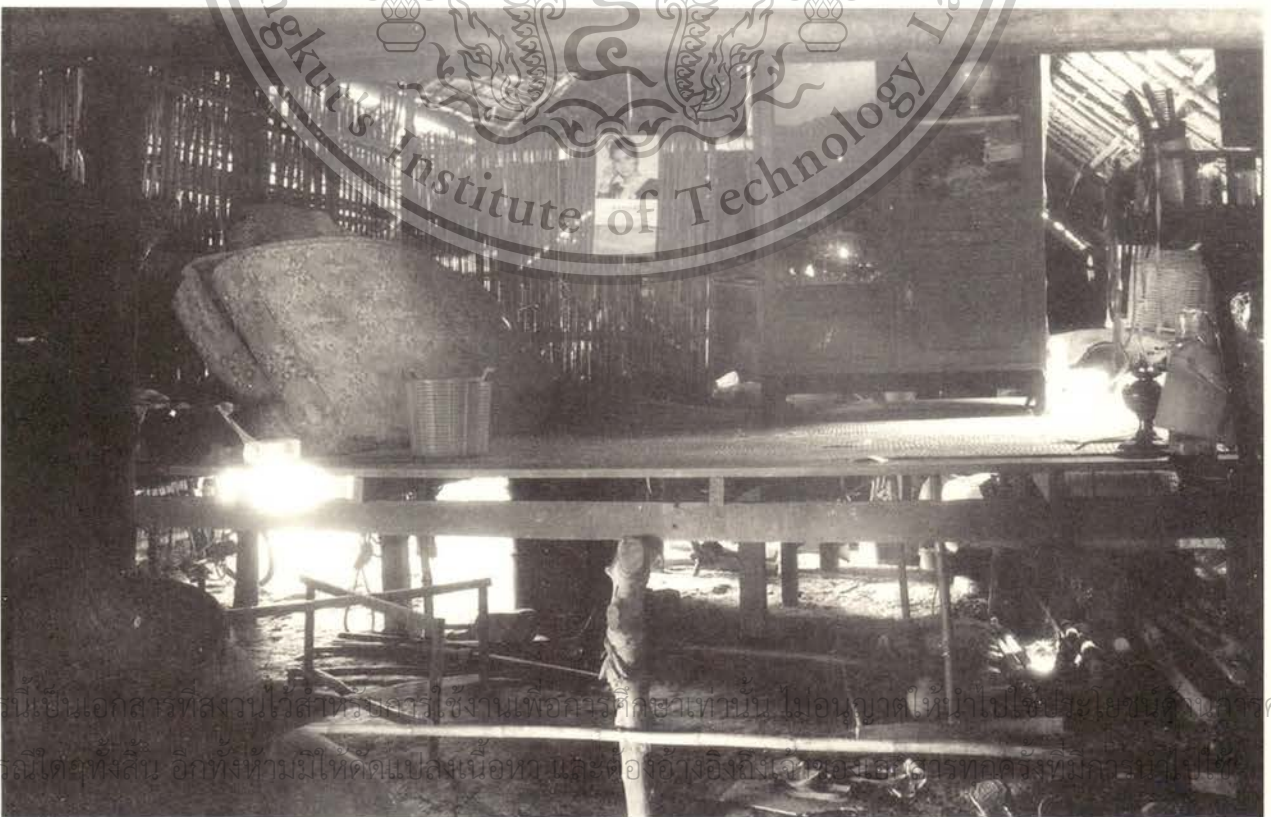
This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บริเวณนั่งเล่นและพักผ่อน

โถงภายในเรือนนอน มองจากส่วนเก็บของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา หรือทำซ้ำสิ่งที่มีในเอกสารทุกกรณีโดยเด็ดขาด

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.
แครนออนใหญ่ภายในตัวเรือน กั้นฝาแคร่ด้านที่ชิดกับบริเวณเก็บของด้วยฝาไม้ไม่ขีดตะ

บ้านหลังที่ ๒

๓.๕.๖ บ้านหลังที่ ๒ บ้านเลขที่ ๖๑ หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เจ้าของบ้าน นายเหม พวงเนียม

บริเวณโคกและบ้าน

ขนาดบริเวณบ้าน โคกที่พักอาศัยเป็นลักษณะสี่เหลี่ยมตัวบ้านตั้งอยู่บริเวณส่วนกลางของโคก ขนาดของโคก ๕๓.๐๐ x ๔๕.๐๐ เมตร

ขนาดคูและสระน้ำ สระน้ำมีลักษณะปิดล้อมโคกทั้ง ๔ ด้าน มีทางเดินคันคูน้ำนี้อยู่ ๒ ตอนคือ ตรงมุมโคกด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และทางตะวันตกค่อนมาทางเหนือ คูน้ำด้านเหนือมีขนาด ๖.๙๐ x ๒๙.๐๐ เมตร คูน้ำด้านตะวันออกนั้นมีลักษณะขนานกับแนวโคกแล้วหักวงมาโอบลานบ้าน ส่วนด้านใต้วกอ้อมไปยังด้านตะวันตก ขนาดคูน้ำด้านตะวันออกมีขนาด ๗.๕๐ x ๔๖.๕๐ เมตร คูน้ำด้านใต้มีขนาด ๗.๗๐ x ๔๒.๕๐ เมตร คูน้ำด้านตะวันตกมีขนาด ๗.๓๐ x ๒๖.๐๐ เมตร

ขนาดคันดิน มีคันดินล้อมทั้ง ๔ ด้าน คันดินด้านตะวันออกและด้านใต้จะเป็นคันดินสูงจากระดับนาประมาณ ๐.๘๐ เมตร ขนาดของคันดิน ๒ ด้านมีขนาด ๗.๕๐ เมตร และ ๔.๐๐ x ๒.๐๐ เมตร

คันดินด้านทิศเหนือและคันดินด้านทิศตะวันตกจะต่ำกว่าคันดินด้านทิศตะวันออกและทิศใต้ มีขนาด ๖.๐๐ และ ๔.๐๐ เมตร ตามลำดับ

ส้วม เป็นส้วมซึมอยู่ทางทิศตะวันตกของบ้าน มีขนาด ๑.๖๐ x ๑.๖๐ เมตร ฝาผนังกรุด้วยกระเบื้อง หลังคาเป็นเพิงมุงจาก

ประเภทของไม้ยืนต้นที่ปลูกตามบริเวณบ้าน

บริเวณคันดินด้านเหนือมีดงมะขามเทศสลับกับสะแก-สะเดา-กระถิน และต้นแค

บริเวณขอบสระติดกับบ้านด้านเหนือปลูกมะพร้าวไว้ ๔ ต้น มีพุ่มสะแกอยู่สุดด้านตะวันตกและมะขามด้านตะวันตก บนคันดินด้านตะวันออกเป็นดงแนวสะแกและสะเดาสลับกัน ชายโคกด้านในปลูกมะขาม ชี้เหล็ก มะยมชิดกับตัวเรือน

คันดินด้านใต้ปลูกมะขาม ชี้เหล็ก แค สะเดา ริมแนวขอบสระชิดกับลานบ้านด้านใต้มีชี้เหล็กขึ้น ๑ ต้นตรงขอบมุมโคก

ส่วนคันดินด้านตะวันตกนั้นเป็นพงหญ้าและพุ่มไม้เตี้ยขนานกับทางเดินที่เลาะแนวคันดินติดต่อกับโคกของค่อนอื่น ขอบลานด้านตะวันตกมีต้นมะพร้าวอีก ๑ ต้น อยู่ชิดไปทางทิศเหนือ

สวนครัว บริเวณลานโคกด้านตะวันตกจะมีแปลงสวนครัวปลูกพริก ตะไคร้ โหระพา และร้านบวบและน้ำเต้า

บ้านนี้ไม่มีลานกว้างสำหรับนวดข้าว เนื่องจากเจ้าของบ้านเลิกทำนาแล้วโดยจ้างผู้อื่นทำ มีลานขนาดปานกลางอยู่ตรงโคก ด้านใต้ใช้เป็นบริเวณตากของ ล้างขาม และซักล้าง ส่วนลานตากฟืนนั้นอยู่ตรงโคกด้านตะวันตก ไม่ว่าจะรัฐใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ชึ่งเดียวกันกับแปลงสวนครัว

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ศาลพระภูมิ อยู่ตรงมุมโคกด้านตะวันออกเฉียงเหนือหันหน้าไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือเช่นกัน นอกจากนี้ยังมีเสาไก่ขนาดกว้าง ๒.๖๐ เมตร ยาว ๓.๒๕ เมตร สูงจากพื้นถึงใต้กบทุ ๒.๐๐ เมตร วางอยู่ติดกับหลังคา ใต้ผนังหลังคาครุและมุงด้วยจาก

ขนาดเรือน

เป็นเรือนแบบโรงนาแฝดแต่แยกกัน วางแปลนหันไปตามแกนทิศตะวันออกและตะวันตก (ตามตะวันทั้ง ๒ หลัง) เรือนหลังใต้ประกอบด้วยเรือนหลังใหญ่และเรือนหลังเล็กใช้เป็นส่วนพักผ่อนขวางอยู่ตรงด้านสกัดทิศตะวันออก วางแกนขวางตะวัน

เรือนหลังเหนือเป็นโรงนาเดี่ยว

ความยาว

เรือนโรงนาหลังใต้ เรือนใหญ่มี ๓ ห้อง (BAYS) ๔ แนวเสา ระยะห่างของห้องเสาคือ ๓.๒๕, ๓.๗๐ และ ๓.๔๕ เมตร รวมความยาวของเรือนหลังใต้ ๑๐.๔๐ เมตร เนื่องจากมีเรือนพักผ่อนหลังเล็กวางขวางอยู่ ฉะนั้นความยาวทั้งหมดของกลุ่มเรือนด้านใต้ $๑๐.๔๐ + ๕.๑๐$ (ความกว้างของเรือนขวาง) = ๑๕.๕๐ เมตร

เรือนหลังขวางมีอยู่ ๒ ห้อง (BAYS) ๓ แนวเสา ห้องเสาคือ ๓.๓๐ และ ๓.๕๐ เมตร รวมความยาวของเรือนหลังขวาง ๖.๘๐ เมตร

เรือนโรงนาหลังเหนือมีขนาดใกล้เคียงกับเรือนหลังใต้มี ๓ ห้อง (BAYS) ๔ แนวเสา ระยะห่างระหว่างห้องเสาดังนี้ ๓.๓๕, ๓.๓๐ และ ๓.๐๐ เมตร รวมความยาวทั้งหมด ๙.๖๕ เมตร

เรือนใหญ่ทั้ง ๒ หลัง มีทั้งเสาโต เสาทราย เสาเรียง มีเสาโตอยู่ ๒ แนวเสา คือตรงแนวด้านสกัดหัวท้ายทั้ง ๒ เรือน

เรือนขวางของเรือนหลังใต้มีเสาโตมีดักันสกัดหัวท้ายเช่นกัน มีเสาทรายทั้ง ๒ ด้าน เสาเรียงมีเฉพาะแนวเสาด้านตะวันออกเพียงด้านเดียว ส่วนด้านตะวันตกนั้นทิ้งชายคาลงมาชิดกับชายคาคบกันของเรือนใหญ่มีรางน้ำฝนสังกะสีรองอยู่ระหว่างแนวชายคานี้

ความกว้าง (SPAN)

เรือนหลังใต้ ระยะช่วงกว้างเสาทราย ๓.๕๐ เมตร ระยะช่วงกว้างของเสาทรายและเสาเรียงด้านละ ๑.๖๐ เมตร ความกว้างของเรือน ๕.๙๐ เมตร

เรือนเล็กขวางของเรือนใหญ่หลังใต้ ระยะช่วงกว้างเสาทราย ๓.๕๐ เมตร ระยะกว้างของเสาทรายของเสาเรียงด้านตะวันออก ๐.๘๐ เมตร ระยะห่างระหว่างเสาทรายกับผนังเรือนใหญ่ ๑.๓๐ เมตร รวมความกว้าง ๕.๑๐ เมตร

เรือนหลังเหนือ ความกว้างของเสาทราย ๓.๖๐ เมตร ระยะระหว่างเสาทรายกับเสาเรียงทั้ง ๒ ด้าน ด้านละ ๑.๒๕ เมตร รวมความกว้าง ๖.๑๐ เมตร

ความสูง

ความสูงของเรือนหลังใต้

ความสูงจากพื้นถึงใต้ท้องซ้อ ๒.๓๐ เมตร

ความสูงจากพื้นถึงใต้ยอดเสาเรียง ๑.๕๒ เมตร

ความสูงจากซ้อถึงใต้กบทุ ๑.๕๐ เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์หรือเป็นการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ความสูงของเรือนขวางของเรือนหลังใต้

ความสูงจากพื้นถึงใต้ท้องชื้อ	๒.๐๐ เมตร
ความสูงจากพื้นถึงใต้อะเสยอดเสาเรียง	๑.๕๕ เมตร
ความสูงจากชื้อถึงใต้กบทุ	๑.๒๕ เมตร

ความสูงของเรือนเหนือ

ความสูงจากพื้นถึงใต้ท้องชื้อ	๒.๓๐ เมตร
ความสูงจากพื้นถึงใต้อะเสยอดเสาเรียง	๑.๗๐ เมตร
ความสูงจากชื้อถึงใต้กบทุ	๑.๓๕ เมตร

เนื้อที่ใช้สอยภายในเรือน

เรือนหลังใต้ ห้องเสาแรกด้านตะวันออกมีแคร่นอนใหญ่อยู่ชิดฝาด้านใต้ขนาด ๒.๘๐ × ๓.๕๐ เมตร สูง ๑.๐๓ เมตร หันศีรษะไปทางทิศตะวันออก ซึ่งขนาดแคร่ดังกล่าวกินความยาวเกือบ ๑ ห้องเสา ความกว้างตั้งแต่แนวเสาเรียงถึงแนวเสาใต้ และยังมีแคร่นอนเล็กอยู่ในห้องเสาเดียวกันขนาด ๑.๘๐ × ๓.๐๐ เมตร สูง ๐.๖๕ เมตร เป็นแคร่แบบโต๊ะ ใช้เป็นแคร่นอนอีกแคร่หนึ่ง หันศีรษะไปทางทิศตะวันออกอีกเช่นกัน บริเวณห้องเสากลางเป็นบริเวณโล่งเอนกประสงค์ มีฝาไม้ไผ่ขัดแตะกั้นระหว่างห้องเสากลางกับห้องเสาริมส่วนตะวันตก ฝาขัดแตะนี้เริ่มแต่ฝาเรือนด้านใต้มาเป็นระยะ ๓.๓๐ เมตร สูงเสมอแนวชื้อ ชิดกับฝาขัดแตะนี้มีแคร่นอนเล็กแบบโต๊ะหันศีรษะไปทางทิศเหนือ

บริเวณห้องเสาริมส่วนตะวันตกเป็นบริเวณครัวและเก็บของ มีบริเวณด้านใต้เป็นส่วนทำครัว ผนังเรือนด้านตะวันตกเป็นส่วนเก็บของเกี่ยวกับเครื่องครัว ฝาด้านเหนือของห้องเสานี้เป็นบริเวณเก็บตุ่มน้ำฝนขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๒๐ เมตร ๒ ตุ่ม เนื่องจากเป็นส่วนชิดกับรางน้ำสังกะสีที่รองน้ำฝนจากชายคาของเรือนทั้ง ๒ หลัง

บริเวณที่โล่งของห้องเสานี้เป็นบริเวณเอนกประสงค์ใช้รับประทานอาหารและปรุงอาหารได้อีกด้วย

เรือนเล็กที่ขวางเรือนหลังใต้เป็นบริเวณโล่งเอนกประสงค์ใช้เป็นส่วนพักผ่อน รับแขก นั่งเล่น ฝานั่งด้านตะวันออกและด้านใต้มีหน้าต่างบานพับขนาด ๑.๕๐ × ๑.๓๐ เมตร ด้านละบาน มีแคร่นั่งเล่นขนาด ๑.๔๐ × ๒.๓๐ เมตร สูง ๐.๖๐ เมตร อยู่ชิดมุมฝาด้านใต้และด้านตะวันตก ส่วนฝาที่ชิดกับเรือนใหญ่ใช้วางโหลปลาถัดของเจ้าของบ้านอีกด้วย

เรือนหลังเหนือวางห่างจากเรือนหลังใต้ ๑.๐๐ เมตร ห้องเสาแรกด้านทิศตะวันตกมีแคร่นอนใหญ่ชนิดมีตอม่อรับอยู่ชิดกับฝาด้านตะวันตกและด้านเหนือขนาด ๒.๘๐ × ๔.๐๐ เมตร สูง ๑.๕๐ เมตร การนอนหันศีรษะไปทางด้านทิศเหนือ นอกจากเป็นแคร่นอนแล้วยังเป็นส่วนเก็บของเครื่องใช้อีกด้วย ปลายแคร่ส่วนชิดฝาด้านใต้เป็นบริเวณส่วนครัวและปรุงอาหาร ส่วนห้องเสาอีก ๒ ห้อง เป็นบริเวณโล่งเอนกประสงค์ใช้ทำงาน พักผ่อน และรับแขก ฝานั่งด้านใต้ของทั้ง ๒ ห้องเสาวางตุ่มเก็บน้ำฝนขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๒๐ เมตร ๔ ตุ่ม มุมบ้านด้านตะวันออกเฉียงเหนือในส่วนห้องครัวด้านตะวันออกมีเตียงสำเร็จรูปขนาด ๑.๕๐ × ๒.๔๐ เมตร สูง ๐.๔๕ เมตร ใช้เป็นส่วนนั่งเล่นและพักผ่อนอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

วัสดุก่อสร้าง

ส่วนโครงสร้าง

ส่วนประกอบโครงสร้าง	ชนิดของวัสดุ		ขนาดของวัสดุ	
	เรือนใต้	เรือนเหนือ	เรือนใต้	เรือนเหนือ
เสาโคได้	ไม้เต็ง	ไม้เต็ง	Ø ๕" - ๔ ^๑ / _๒ "	Ø ๕" - ๔ ^๑ / _๒ "
เสาราย	ไม้เต็ง	ไม้เต็ง	Ø ๕" - ๔ ^๑ / _๒ "	Ø ๕" - ๔ ^๑ / _๒ "
เสาเรียง	ไม้กระบุง	ไม้กระบุง	Ø ๔" - ๓"	Ø ๔" - ๓"
ช่อ	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	Ø ๔"	Ø ๔"
ดั่ง	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	Ø ๔"	Ø ๔"
กบทุ	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	Ø ๔"	Ø ๔"
อกไก่, แปะ	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	Ø ๔"	Ø ๔"
ไม้ข่มหัวกลอน	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	Ø ๒ ^๑ / _๒ "	Ø ๒ ^๑ / _๒ "
จันทัน	ไม้โปรงแดง	ไม้โปรงแดง	Ø ๓ - ๒ ^๑ / _๒ "	Ø ๓ - ๒ ^๑ / _๒ "
กลอน	ไม้โปรงแดง	ไม้โปรงแดง	Ø ๒ - ๑ ^๑ / _๒ "	Ø ๒ - ๑ ^๑ / _๒ "
สิ่งมุงหลังคา	ต้นจาก	ต้นจาก	ยาว ๑.๑๐ ม.	กว้าง ๑.๑๐ ม.

ส่วนเรือนเล็กหลังขวางนั้นเฉพาะเสาโคได้ เสาราย เสาเรียง เป็นไม้กระบุง นอกจากนั้นตัวไม้เครื่องบนทุกตัวมีขนาดและชนิดเดียวกับเรือนใหญ่ทั้ง ๒ หลัง

ฝา ฝาปิดล้อมตัวบ้านทั้ง ๓ หลังเป็นฝากรดับจากภายในขีดตาดารางยึดกับคร่าวไม้รวก Ø ๒" ส่วนเรือนใหญ่ ๒ หลังนั้นมีขีดตาดารางด้วยนอกทับจากอีกชั้นหนึ่ง ส่วนเรือนรับแขกนั้นมีไม้รวกขนาดานอกแทนไม้ขีดตาดาราง

ฝากลางในอาคารหลังเหนือมีฝ้าขัดแต่ไม่มีกันระหว่างส่วนครัวกับห้องเสากลาง เรือนหลังใต้ไม่มีการกันฝากลางในแต่อย่างใด

พื้น พื้นดินทูปหรืออัดแน่น

แคร่

แคร่ใหญ่ของเรือนหลังเหนือและหลังใต้

พื้นไม้เต็ง	๑" × ๖"
คานไม้เต็ง	๑ ^๑ / _๒ " × ๕"
ตงไม้เต็ง	๑ ^๑ / _๒ " × ๔"

แคร่นอนเล็กของเรือนหลังใต้เป็นแคร่แบบโต๊ะ

พื้นกระดาดแคร่	๑" × ๔"
คร่าวยึดพื้นแคร่	๑ ^๑ / _๒ " × ๔ - ๓"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ขนาดครอบครัว

๑. นายเหม พวงเนียม อายุ ๖๒ ปี (สามี)
๒. นางแฉล้ม พวงเนียม อายุ ๕๕ ปี (ภรรยา)
๓. ลูกสาวคนแรก อายุ ๒๕ ปี (มีสามีอายุ ๓๕ ปี มีบุตรชาย ๒ คน คนโตอายุ ๔ ขวบ คนเล็ก ๑ ขวบกว่า)
๔. ลูกชายคนที่สอง อายุ ๑๖ ปี

นายเหมกับนางแฉลมนอนแคร่ใหญ่ของเรือนหลังเหนือ ส่วนแคร่ขีดฝาคิ้วเดิมเป็นที่นอนของลูกชายคนที่สอง ต่อมาพี่สาวแต่งงานสร้างเรือนหลังเหนือจึงย้ายมานอนแคร่ของพี่สาวที่อยู่ห้องเสาดียวกับแคร่นอนใหญ่ ปัจจุบันแคร่เล็กขีดฝาคิ้วเป็นแคร่นอนเล่นและส่วนพักผ่อน

ลูกสาวคนโตกับสามีและลูกอีก ๒ คน นอนรวมกันที่แคร่นอนใหญ่ของเรือนหลังเหนือ

การเจาะช่อง

เรือนใหญ่ทั้ง ๒ หลังไม่มีการเจาะช่องหน้าต่าง มีแต่การเจาะช่องประตู เรือนหลังใต้เจาะประตู ๒ ช่อง อยู่ผนังด้านใต้ ตรงส่วนห้องเสากลางและผนังด้านสกัดด้านตะวันออกเชื่อมต่อกับเรือนขวางหลังเล็ก ส่วนห้องเสาที่เป็นบริเวณครัวและบริเวณเก็บตุนน้ำตรงชายคาทั้ง ๒ ด้านมีทับเพยขนาด ๑ ตับจาก ยาวเลยครึ่งหนึ่งของช่วงแปของแปตัวที่ ๒ กับตัวที่ ๓ จากชายคามาทั้ง ๒ ด้าน มาประมาณ ๐.๑๕ เมตร เพื่อให้แสงสว่างและระบายควันจากส่วนครัว

เรือนหลังเหนือไม่มีการเจาะช่องหน้าต่าง มีการเจาะช่องประตู ๒ ช่อง อยู่ผนังด้านเหนือ ส่วนฝาห้องเสากลางและด้านสกัดด้านตะวันออกมีการเจาะทับเพยตรงเหนือชายคาบริเวณครัวขนาดเท่ากับทับเพยของเรือนหลังใต้อีก ๑ ช่อง

การเก็บเสื่อผ้า ใช้เก็บกับตุ้เสื่อผ้าและราวไม้สำหรับแขวนเสื่อ

บริเวณอาบน้ำและซักล้าง มี ๒ แห่ง สำหรับสมาชิกที่พักอาศัยอยู่ของเรือนหลังใต้ใช้บริเวณลานด้านใต้ของเรือนติดกับสระน้ำ เรือนหลังเหนืออยู่ที่บริเวณลานแคบที่ขนานกับตัวบ้านชิดกับเรือนด้านเหนือ

อายุและลำดับการขยายเรือน

เรือนหลังใต้สร้างมาได้ประมาณ ๒๕ ปี เปลี่ยนจาก ๓ ครั้ง เปลี่ยนจากครั้งสุดท้ายเมื่อ ๒ ปีมาแล้ว (เปลี่ยนหมดทั้งคร่า ไม้ขัดตาตาราง)

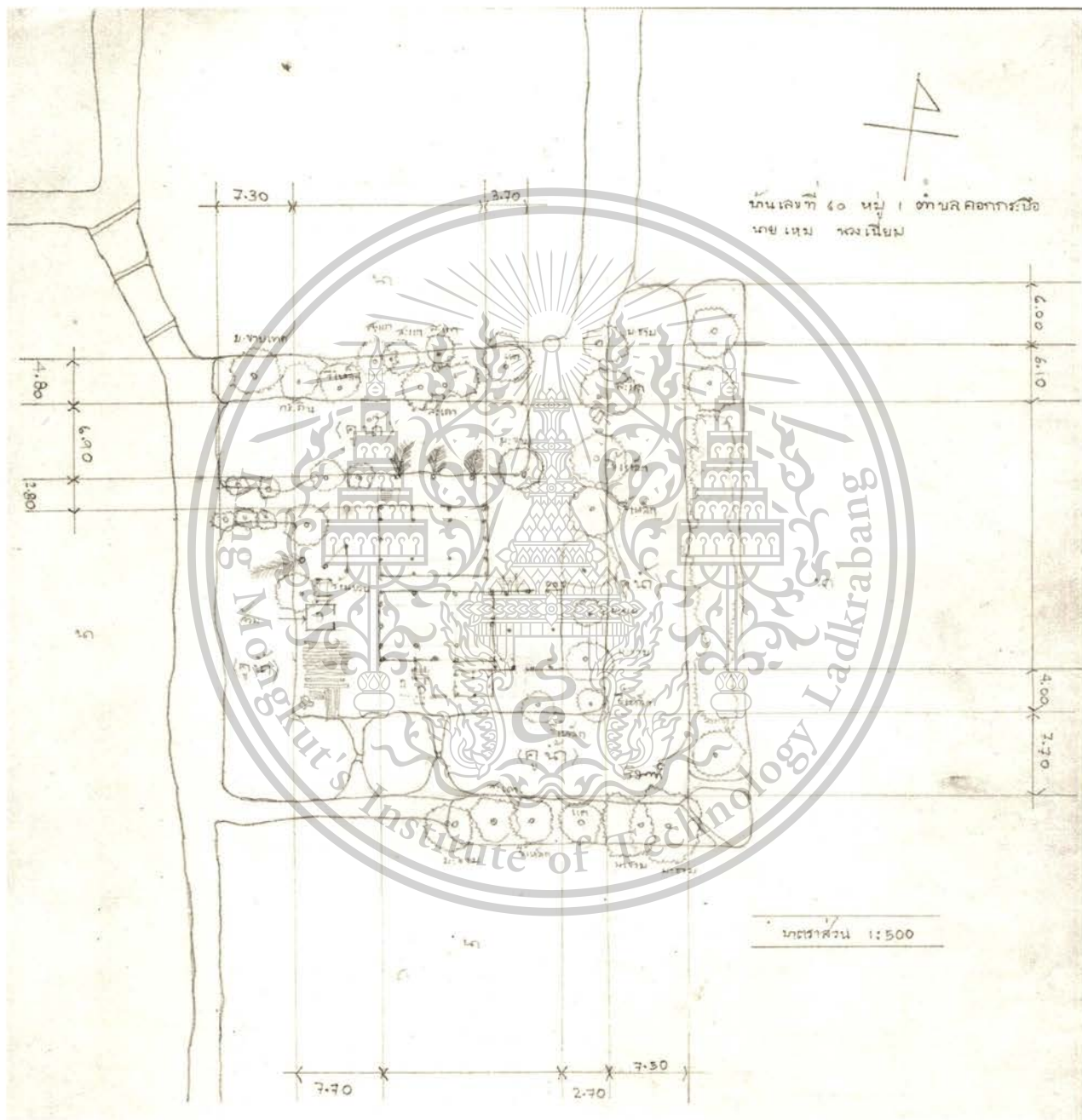
ส่วนเรือนขวางด้านตะวันออกของเรือนหลังเหนือเน้นเพิ่งสร้างมาได้ ๓ ปีมานี้เอง

เรือนหลังเหนือสร้างเมื่อลูกสาวแต่งงานและมีบุตรคนแรกเมื่อ ๓ ปีมานี้เอง ยังไม่มีการเปลี่ยนจากเลย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

หมายเหตุ: แบบสถาปัตยกรรม ได้มีการปรับลด-ขยายขนาด เพื่อความเหมาะสมในการจัดพิมพ์ครั้งนี้
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

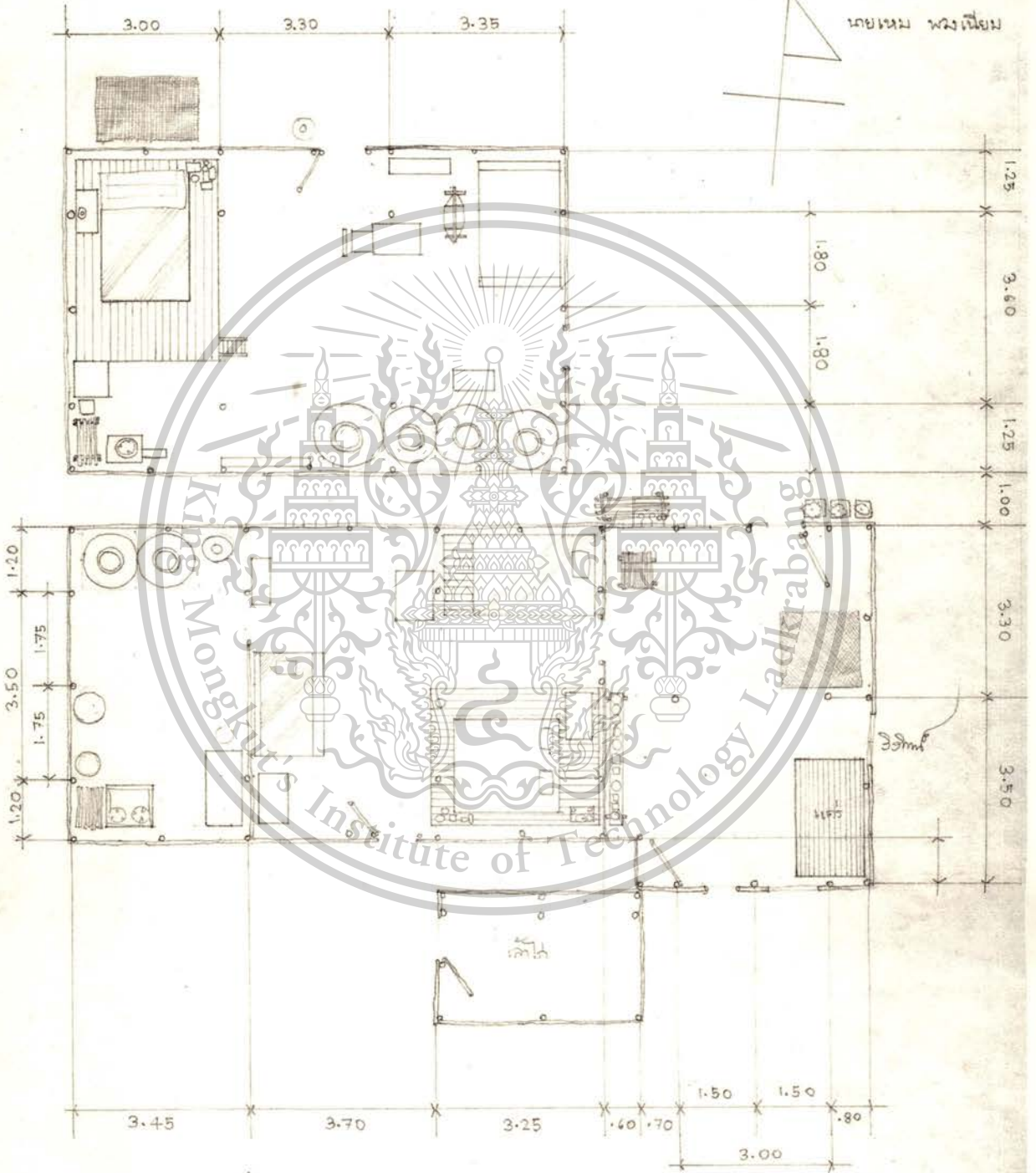
This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บ้านเลขที่ 60 หมู่ 1 ตำบลคอกกระบือ

เหนือ

นายหนม พวงเนียม

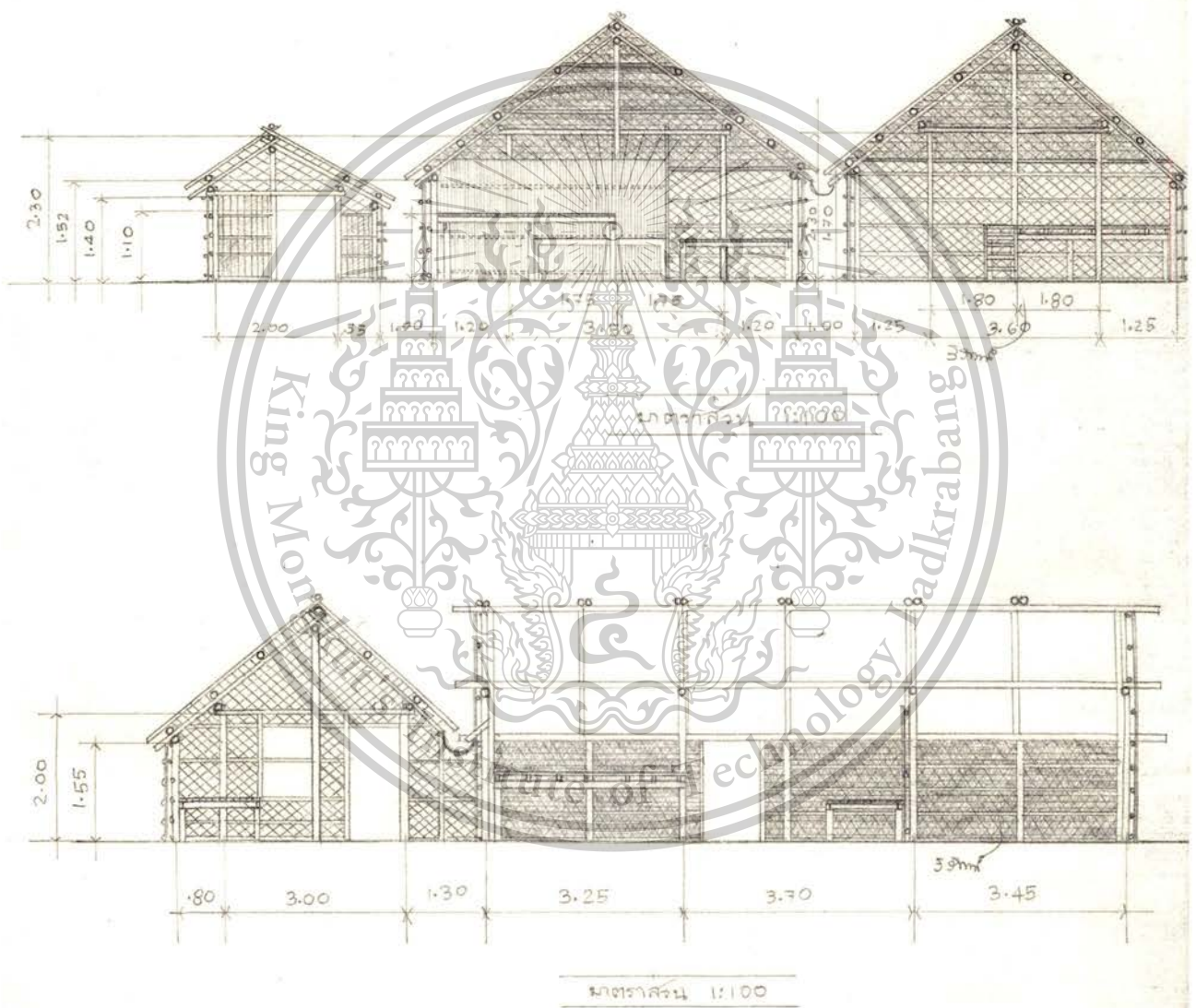

(มาตราส่วน 1:100)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บ้าน นาย เหม พวงเนียม.

มาตราส่วน 1:150

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ทัศนียภาพมองจากทิศใต้ เห็นเรือนนอน ส่วนหลังคาที่เปิดคือหับเหยบริเวณครัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

ทัศนียภาพมองจากทางเข้าสู่บริเวณโคก เรือนรับแขกเจาะช่องหน้าต่างบานกระทุ้ง
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ตัวเรือน มองจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งเป็นบริเวณหลังบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ไม่สามารถแก้ไขหรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

โถงภายในเรือนนอนใหญ่มองจากบริเวณครัว (ภาพถ่ายด้วยเลนส์ FISH EYE เพื่อต้องการให้ได้มุมมองในให้กว้างที่สุด)
 Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

โถงภายในเรือนนอนหลังเหนือเป็นโรงทอของลูกสาว เมื่อแต่งงานแล้วแยกเรือนออกไป
(ถ่ายด้วยเลนส์ FISH EYE)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ หากมีผู้คัดลอกไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

บริเวณครกกันฟาดตะเพื่อแยกหรือแบ่งครกออกจากบริเวณนอน

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บ้านหลังที่ ๗

๓.๕.๗ บ้านหลังที่ ๗ บ้านเลขที่ ๖๖ หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เจ้าของบ้าน นายแจ้ เอี่ยมดี

บริเวณโคกและบ้าน

ขนาดของบ้าน โคกที่พักอาศัยมีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมมุมไม่ค่อยจะฉาก มีขนาดด้านตะวันออก ยาว ๓๕.๐๐ เมตร ด้านทิศตะวันตก ยาว ๓๐.๐๐ เมตร ด้านทิศเหนือ ยาว ๕๘.๐๐ เมตร บ้านวางอยู่ประมาณกึ่งกลางโคก

ขนาดสระและคูน้ำ มีคูน้ำอยู่ ๒ แห่ง คูแรกอยู่ด้านทิศเหนือวางขนานกับแนวโคกส่วนกว้างสุด ๗.๕๐ เมตร วางขนานกับแนวโคกด้านทิศเหนือแล้วอ้อมวกมาขนานกับโคกด้านทิศตะวันออก ช่วงนี้สระจะแคบขุดมาต่อกับคูใหญ่ด้านทิศตะวันออก ซึ่งมีขนาด ๑๖.๐๐ x ๑๕.๐๐ เมตร สระเป็นลักษณะสี่เหลี่ยมมุมมน

ขนาดคันดิน โคกบ้านมีคันดินตั้งอยู่ ๒ ด้าน คือด้านทิศเหนือกับดินขนาดกว้าง ๕.๐๐ เมตร สูงจากระดับพื้นนาประมาณ ๐.๘๐ เมตร คันดินนี้จะโอบมาล้อมโคกด้านตะวันออกขนาดกว้าง ๔.๐๐-๔.๕๐ เมตร ส่วนโคกด้านใต้และด้านตะวันตกนั้นไม่มีคันดินเป็นเพียงแต่โคกที่สูงกว่าระดับพื้นนาประมาณ ๐.๘๐ เมตร เท่านั้น

ล้อม วางอยู่กลางท้องนาทางทิศตะวันตกของบ้านมีคันดินเดินจากโคกไปยังสาม คันดินนั้นนอกจากเป็นทางเดินแล้วยังเป็นคันนาอีกด้วย ล้อมเป็นลักษณะล้อมหลุมแบบผนังกรูจากแบบพื้นเมืองขนาด ๑.๒๐ x ๑.๒๐ เมตร ห่างจากโคกบ้านประมาณ ๒๐.๐๐ เมตร

ประเภทของไม้ยืนต้นที่ปลูกบริเวณโคก

คันดินด้านทิศเหนือที่อ้อมมาล้อมโคกด้านทิศตะวันตกนั้นปลูกต้นเป็นทิวตรงมุมคันดิน ด้านตะวันออกเฉียงเหนือมีตมมะขามเทศ ต้นมะขาม ถัดจากนี้ไปในส่วนคันดินด้านตะวันออกเป็นตมสะแก มีต้นมะขามอยู่ตรงมุมคันดินด้านตะวันออกเฉียงใต้อีก ๑ ต้น ขอบโคกด้านใต้มีต้นมะพร้าวปลูกเป็นแนวตามขอบโคกอยู่ ๗ ต้น มีต้นมะขวิดปลูกแซมทิวมะพร้าวอยู่ ๑ ต้น ส่วนขอบโคกด้านทิศตะวันตกปล่อยทิ้งโล่งไว้ พงหญ้าและกอไม้พุ่มขึ้นอยู่ประปราย

สวนครัว อยู่บริเวณลานด้านตะวันออกของบ้าน มีแปลงปลูกข่า กะเพรา พริกขี้หนู มะเขือเปราะ ผักเสี้ยน โหระพา

ลานใหญ่อยู่ทางด้านตะวันตกใช้เป็นบริเวณตากฟืน นวดข้าว ขอบมุมด้านตะวันตกเฉียงใต้ใช้เป็นที่ไว้กองฟาง ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๓.๕๐ เมตร ๒ กอง

ศาลพระภูมิอยู่ทางมุมโคกด้านในของคันดินชิดขอบบ่ออยู่ห่างทิศตะวันออกเฉียงเหนือของตัวบ้าน ขนาดเรือน เรือนโรงนาแห่งนี้ประกอบด้วยหมู่โรงนา ๓ หลัง มีโรงนา ๒ หลังเป็นโรงนาแฝดมีบริเวณต่อเนื่องกัน วางแกนไปตามแกนเหนือใต้วางขวางตะวัน มีเรือนขวางวางขวางเรือนแฝดตรงด้านสะกัทธิศไต้ ความยาวเท่ากับความกว้างของเรือนแฝดประธานนั่นเอง

ความยาว

เรือนแฝดทั้ง ๒ หลังนั้นวางแนวห้องเสาอยู่ในแนวเดียวกันตลอด ฉะนั้นระยะห่างระหว่างห้องเสาของเรือนทั้ง

๒ หลังนี้จึงมีระยะห่างเท่ากัน เรือนแฝดนี้มี ๓ ห้อง ๔ แนวเสา ระยะห่างระหว่างห้องเสามีดังนี้ ๔.๑๐, ๓.๘๒ และ

๔.๑๐ เมตร ตามลำดับ รวมความยาวของเรือนแฝด ๑๒.๐๒ เมตร เนื่องจากมีเรือนขวาง ฉะนั้นความยาวทั้งหมด ๑๒.๐๒ + ๔.๒๕ (ความกว้างทั้งหมดของเรือนขวาง) = ๑๖.๒๗ เมตร เรือนขวางยาวไปตลอดด้านสกัดของโรงนาแฝด ฉะนั้นความยาวของเรือนขวางเท่ากับความกว้างทั้งหมดของเรือนแฝด หากแต่มีห้องเสาไม่ตรงกับแนวเสาด้านสกัดของเรือนแฝด เรือนขวางแบ่งห้องเสาเป็น ๔ ห้อง ๕ แนวเสา ระยะระหว่างห้องเสาเป็นดังนี้ ๓.๔๐, ๓.๓๐, ๓.๘๓ และ ๓.๖๐ เมตร

เรือนใหญ่ทั้ง ๒ หลังมีทั้งเสาโต เสาราย เสาเรียงเรือนทั้ง ๒ หลัง มีเสาโต ๓ แนวเสาตรงกัน คือแนวเสาด้านสกัดหัวท้าย และแนวเสาแนวที่ ๒ จากด้านสกัดด้านทิศเหนือ

เรือนขวางมีเสาโตเพียง ๒ แนวเสา คือแนวเสาด้านสกัดหัวท้ายมีเสาเรียงเพียงด้านใต้เพียงด้านเดียว

ความกว้าง (SPAN)

เรือนแฝดหลังตะวันออกระยะช่วงกว้างเสาราย	๔.๒๑ เมตร
ระยะห่างระหว่างเสารายกับเสาเรียงด้านตะวันออก	๑.๕๓ เมตร
ระยะห่างระหว่างเสารายกับเสาเรียงด้านตะวันตก	๑.๕๐ เมตร
รวมความกว้างเรือนหลังตะวันออก	๗.๒๓ เมตร
เรือนแฝดด้านตะวันตกระยะช่วงกว้างเสาราย	๔.๓๔ เมตร
ระยะห่างระหว่างเสารายกับเสาเรียงทั้ง ๒ ด้านเท่ากันห่าง	๐.๘๔ เมตร
รวมความกว้างของเรือนหลังตะวันตก	๖.๐๒ เมตร
ระยะห่างของแนวเสาเรียงของเรือนตะวันออกรับตะวันตก	๐.๗๓ เมตร
รวมความกว้างของเรือนแฝด ๗.๒๓ + ๖.๐๒ + ๐.๗๓	๑๓.๙๘ เมตร
เรือนหลังขวางความกว้างช่วงเสาราย	๓.๑๕ เมตร
ระยะห่างระหว่างเสารายกับเสาเรียง	๐.๗๐ เมตร
ระยะเสารายกับฝาด้านสกัดของเรือนแฝด	๐.๔๐ เมตร
รวมความกว้างของเรือนขวาง	๔.๒๕ เมตร

ความสูง

เรือนแฝดหลังตะวันออก

ความสูงจากพื้นถึงใต้ท้องซื่อ	๒.๘๘ เมตร
ความสูงจากพื้นถึงใต้เอะเส ยอดเสาเรียง	๑.๗๙ เมตร
ความสูงจากซื่อถึงใต้ท้องกบทุ	๑.๗๕ เมตร

เรือนแฝดหลังตะวันตก

ความสูงจากพื้นถึงใต้ท้องซื่อ	๒.๑๘ เมตร
ความสูงจากพื้นถึงใต้เอะเส ยอดเสาเรียง	๑.๘๔ เมตร
ความสูงจากซื่อถึงใต้ท้องกบทุ	๑.๘๗ เมตร

เรือนหลังขวาง

ความสูงจากพื้นถึงใต้ท้องซื่อ	๒.๓๐ เมตร
ความสูงจากพื้นถึงใต้เอะเส ยอดเสาเรียง	๑.๖๐ เมตร
ความสูงจากซื่อถึงใต้ท้องกบทุ	๑.๑๐ เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษานี้เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่เปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เนื้อที่ใช้สอยภายในเรือน

เรือนแฝดหลังตะวันออก เนื้อที่ส่วนใหญ่ใช้เป็นที่นอนนอนและบริเวณอเนกประสงค์ เนื้อที่ภายในตัวเรือนประกอบด้วยส่วนนอนมีแคร่นอนใหญ่ ๒ แคร่ วางชิดกันแต่ต่างระดับกัน แคร่นอนแรกอยู่บริเวณห้องเสาริมเหนือ กินเนื้อที่เกือบหมดห้องเสา คือตั้งแต่ระยะฝาฝ้าด้านตะวันออกของห้องเสามาจรดเสารายซีกตะวันตกขนาด ๔.๑๐ x ๕.๗๔ เมตร มีฝาขัดแตะปิดล้อมเป็นห้อง แคร่สูงจากระดับพื้น ๐.๙๖ เมตร การนอนหันศีรษะไปทางด้านทิศตะวันออก นอกจากนี้ใช้เป็นส่วนนอนแล้วยังใช้เป็นห้องเก็บของส่วนตัวอีกด้วย แคร่นอนอีกแคร่หนึ่งอยู่ชิดกับแคร่แรกกว้างตลอดครึ่งเรือนยาวตั้งแต่ผนังแคร่แรกจรดฝาเรือนด้านใต้ ขนาดแคร่ ๓.๖๓ x ๗.๙๒ เมตร สูงจากระดับพื้น ๐.๘๙ เมตร การนอนหันศีรษะไปทางด้านทิศตะวันออกและยังใช้เป็นแคร่เก็บของ และพักผ่อน นั่งเล่นอีกด้วย ส่วนบริเวณที่เหลือจากบริเวณโล่งอเนกประสงค์ช่วงระหว่างแนวเสารายกับเสาเรียงของเรือนหลังตะวันออกกับเรือนหลังตะวันตกได้รายน้ำสังกะสีของเรือนชายคาทั้ง ๒ ส่วน ห้องเสาแรกด้านเหนือใช้เป็นที่บริเวณวางตุ่มน้ำฝน ซึ่งรองจากชายคาเบื้องบนมีตุ่มขนาด ๘ ๑.๒๐ เมตร สูงจากพื้นดิน ๐.๘๐ เมตร ๖ ตุ่ม

เรือนหลังตะวันตก ห้องเสาแรกของเรือนด้านเหนือเป็นบริเวณครัวและรับประทานอาหาร และส่วนเก็บอาหารเตาไฟวางอยู่ใกล้ฝ้าด้านใต้ ซีกฝ้าด้านตะวันตกมีแคร่เก็บอาหารแห้งและตู้กับข้าว บริเวณที่โล่งหน้าเตาไฟใช้เป็นส่วนปรุงอาหาร ส่วนบริเวณรับประทานอาหารนั้น ใช้โต๊ะหินและเก้าอี้หินขัดวางบริเวณกลางเนื้อที่ของห้องเสา

ส่วนห้องเสากลางเป็นที่ว่างอเนกประสงค์ ห้องเสาริมด้านเหนือใช้เป็นที่นอนและเก็บของ มีแคร่นอนเล็กขนาด ๑.๘๐ x ๒.๒๐ เมตร สูงจากพื้น ๐.๘๕ เมตร บริเวณชิดกับฝ้าด้านใต้ และด้านตะวันออกใช้เป็นส่วนเก็บเครื่องมือทำนา

เรือนขวางห้องเสาแรกด้านตะวันออกใช้เป็นที่บริเวณนั่งเล่น พักผ่อน รับประทานอาหารกลางวัน ห้องเสาที่ ๒ ถัดมาเป็นบริเวณโล่งอเนกประสงค์ ส่วนอีก ๒ ห้องเสาใช้เป็นที่บริเวณเก็บของในส่วนที่ชิดกับฝา บริเวณที่ว่างกลางใช้เป็นบริเวณอเนกประสงค์

วัสดุก่อสร้าง

ส่วนโครงสร้าง

ส่วนประกอบโครงสร้าง	ชนิดของวัสดุ		ขนาดของตัวไม้	
	เรือนหลังตะวันออก	เรือนหลังตะวันตก	เรือนหลังตะวันออก	เรือนหลังตะวันตก
เสาโต	ไม้เต็ง	ไม้เต็ง	๘ ๖"	๘ ๖"
เสาราย	ไม้เต็ง	ไม้เต็ง	๘ ๖"	๘ ๖"
เสาเรียง	ไม้เต็ง	ไม้เต็ง	๘ ๔"	๘ ๔"
ซื่อ	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๘ ๔"	๘ ๔"
ดั่ง	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๘ ๔-๓ ^๑ / _๒ "	๘ ๔-๓ ^๑ / _๒ "
กบทุ	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๘ ๔"	๘ ๔"
อกไก่, แปะ	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๘ ๔"	๘ ๔"
ไม้ข่มหัวกลอน	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๘ ๒ ^๑ / _๒ "-๒"	๘ ๒ ^๑ / _๒ "-๒"
จันทัน	ไม้โปรงแดง	ไม้โปรงแดง	๘ ๒ ^๑ / _๒ "-๒"	๘ ๒ ^๑ / _๒ "-๒"
กลอน	ไม้โปรงแดง	ไม้โปรงแดง	๘ ๒ ^๑ / _๒ "-๑ ^๑ / _๒ "	๘ ๒ ^๑ / _๒ "-๑ ^๑ / _๒ "
วัสดุผนังหลังคา	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	กว้าง ๐.๖๕ ม. ยาว ๑.๑๐ ม.	กว้าง ๐.๖๕ ม. ยาว ๑.๑๐ ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เรือนขวางนั้นเสาได้ เสาราย เสาเรียง ไข่มุ่เต็ง ๘ ๔" เสาเรียงไข่มุ่กระบูลผสมไม้สะเดา ๘ ๓" ขนาดช่อ
กลอน จันทัน ตั้ง มีขนาดเท่ากันกับเรือนใหญ่แฝด ทั้งวัสดุก็ใช้อย่างเดียวกัน เพียงแต่แปและอกไก่ไข่มุ่ไม่เฝขนาด
๘ ๒" - ๒๑" เท่านั้น

พื้น ดินอัดแน่น

แคร่ แคร่ ๒ แคร่ใหญ่ เรือนนอนหลังตะวันออกเป็นแคร่ที่มีต่อม่อ ค.ส.ล. หล่อสำเร็จ คาน ตง ไม้เต็ง ขนาด
๑๑" x ๕" และ ๑๑" x ๔" ตามลำดับ พื้นไม้กระดาน ๑" x ๖"

แคร่นอนเล็กของเรือนหลังตะวันตกเป็นแคร่มีต่อม่อไม้กระบูล ขนาด ๘ ๓" คาน ตง ไม้เต็ง ขนาด
๑๑" x ๔" และ ๑๑" x ๓" ตามลำดับ กระดานไม้เต็ง ๑" x ๔"

ฝา ฝาปิดล้อมเรือนนอนแฝดเป็นฝาชายขณะสลับกับฝาดับจาก ซึ่งวางตามแนวตั้งเช่นเดียวกับฝาชายขณะ ส่วนฝา
อุดหน้าจั่วนั้น เป็นฝากรูตัดจากซัดตาตารางมีไม้ขนาดก้านนอก ฝาปิดล้อมแคร่ใหญ่เป็นฝาไม้รวกซัดและสูงเสมอแนวช่อ

ฝาเรือนขวางด้านสกัดเป็นฝากรูจากซัดตาตาราง ด้านยาวส่วนหน้าเป็นฝากรูจากซัดตาตารางครึ่งหนึ่งอีก
ครึ่งหนึ่งเป็นฝาซัดตาตารางโปร่งให้แสงสว่างและลมผ่านได้ เพราะเป็นบริเวณพักผ่อน

ขนาดครอบครัว

๑. นายแจ้ เอี่ยมดี อายุ ๖๓ ปี (สามีและเจ้าของบ้าน)
๒. นางนาค เอี่ยมดี อายุ ๖๑ ปี (ภรรยา)
๓. ลูกสาวคนแรก อายุ ๓๔ ปี (มีสามีแยกเรือนไปปลูกบ้านอยู่ใกล้ๆ กับบ้านนายแจ้ เอี่ยมดี มีลูกชาย
๑ คน ลูกสาว ๑ คน อายุ ๖ ขวบ และ ๔ ขวบ ตามลำดับ)
๔. ลูกชายคนที่ ๒ อายุ ๓๒ ปี (มีภรรยาอายุ ๒๙ ปี มีลูกสาว ๑ คน อายุไม่ครบเดือน)
๕. ลูกชายคนที่ ๓ อายุ ๓๐ ปี (ไปทำงานต่างจังหวัด)
๖. ลูกสาวคนที่ ๔ อายุ ๒๘ ปี
๗. ลูกชายคนที่ ๕ อายุ ๒๕ ปี (ทำงานที่กรุงเทพฯ ไปเช้า เย็นกลับ)

นายแจ้ กับนางนาค เดิมนอนอยู่แคร่กันฝา ครั้นลูกชายคนที่ ๒ แต่งงานจึงย้ายออกมานอนที่แคร่ใหญ่
ด้านหน้า แคร่ห้องนอนเดิมลูกชายคนที่ ๒ กับภรรยาและลูกนอนในแคร่ห้องนอน ลูกสาวคนที่ ๔ นอนแคร่เดียว
กับพ่อแม่แต่วางที่นอนห่างกัน ลูกชายคนที่ ๕ นอนแคร่เรือนเล็กหลังตะวันออก

การเจาะช่อง

เรือนแฝดหลังตะวันออกมีการเจาะช่องประตูตรงด้านสกัด ๑ บาน ไม่มีการเจาะหน้าต่าง มีหับเผย ๒
แห่ง บานแรกอยู่ตรงหลังคาเหนือแคร่ห้องนอนใหญ่กลางห้องเสายึดติดกับแปตัวที่ ๓ นับจากแปตัวล่างด้าน
ผนังตะวันออกขึ้นมามีขนาดกว้าง ๑ ช่วงจากยาวครึ่งหนึ่งของระยะห่างของแป หับเผยบานที่ ๒ อยู่ตรงหน้า
ผนังแคร่นอน เหนือแคร่นอนที่ชิดกับแคร่นอนใหญ่มีขนาดเท่ากับบานแรกแต่ยึดติดกับแปตัวที่ ๒ นับจากแป
ตัวล่างด้านผนังตะวันออก

เรือนแฝดหลังตะวันตกมีประตู ๒ บานอยู่ตรงผนังสกัดด้านเหนือ ๑ บาน และผนังด้านตะวันออกอีก

๑ บานไม่มีหน้าต่างและหับเผย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
เรือนขวางมีประตู ๒ บาน อยู่ตรงด้านสกัดหัวท้าย มีการเจาะช่องระบายลมโปร่งและช่องแสงโดย
ใช้ผนังซัดตาตารางโปร่งครึ่งหนึ่งของฝาผนังถึงชายคายาว ๑ ห้องเสา ถัดจากผนังโปร่งเป็นหน้าต่างบานกระทุ้ง

๑ บาน ขนาดกว้างครึ่งห้องเสา สูงจากครึ่งผนังถึงชายคา

This material is prepared for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บริเวณซีกล่างและอาบน้

อยู่ตรงบ่อน้ำด้านตะวันออกและมีห้องน้ำกั้นผนังจากอยู่ชิดกับผนังเรือนด้านตะวันออกเช่นกัน

การเก็บเสื้อผ้า

ใช้เก็บในตู้และแขวนกับราวไม้ภายในเรือน บริเวณแต่งตัวอยู่ตรงหน้าตู้เสื้อผ้าบนแคร่ภายในเรือนหลัง ตะวันออก และบริเวณหน้ากระจกเงาที่แขวนอยู่กับเสารายต้นที่ ๒ นับจากเสารายต้นแรกด้านทิศตะวันออก

อายุและลำดับการขยายเรือน

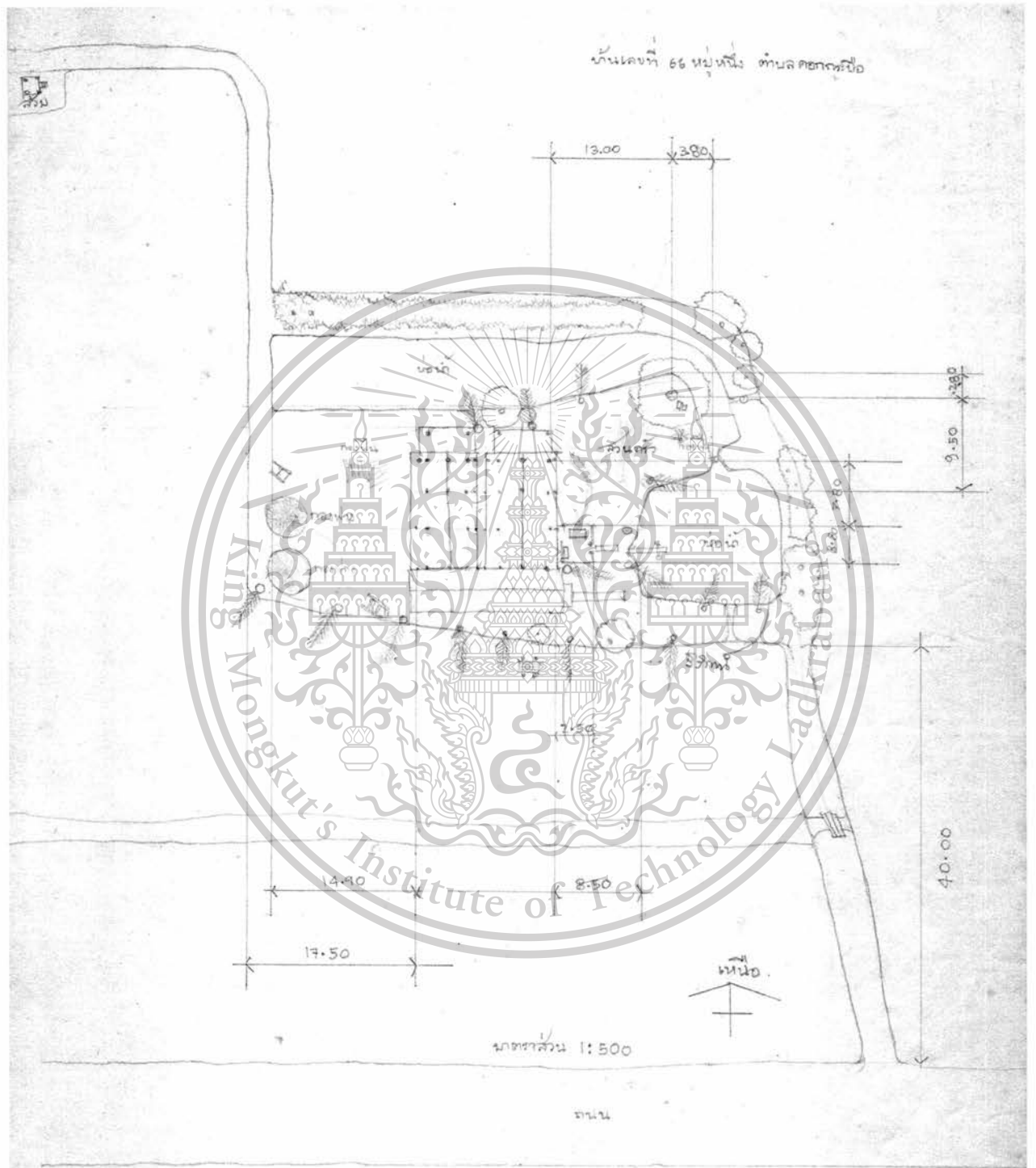
เรือนแฝดและเรือนนั่งเล่นขางนั้นสร้างกันเมื่อ ๑๕ ปีมาแล้ว ตัวไม้โครงสร้างและโครงหลังคาส่วนใหญ่ ใช้ไม้ที่รื้อจากเรือนเดิม ซึ่งสร้างมากกว่า ๕๐ ปีแล้วในโคกเดิมนี่เองมาใช้ เพราะที่รื้อเพราะโรงนาเดิมชวนเอียงและ ซ่อมไม่ไหว ตัวไม้เดิมบางตัวที่ใช้ไม่ได้ ก็เปลี่ยนใหม่บ้าง จากเปลี่ยนใหม่หมดทั้งหลัง หลังจากสร้างโรงนากลุ่มนี้ มาเปลี่ยนจากครั้งใหญ่จริงเพียง ๒ ครั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

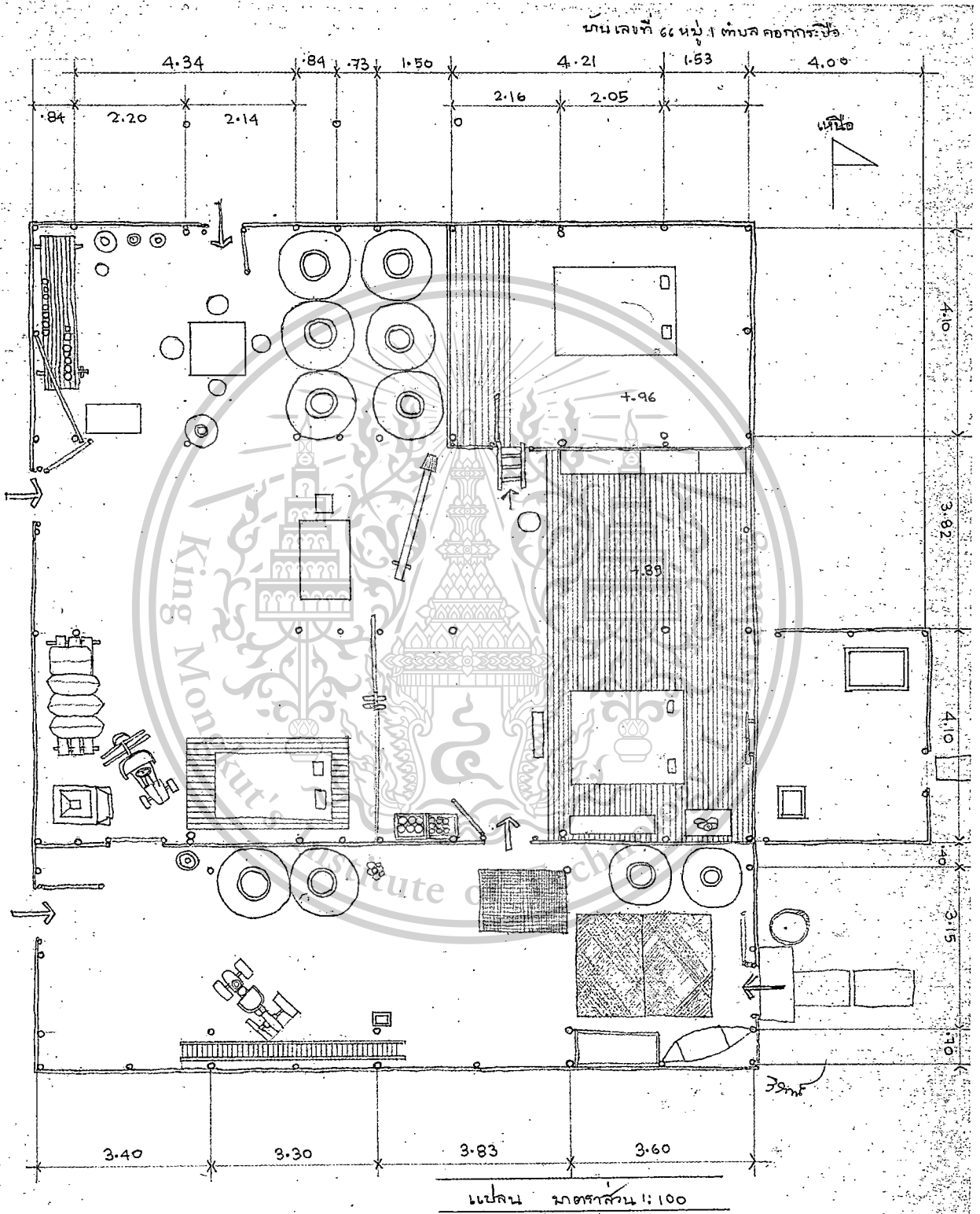
Forbidden to modify the content, and cite the document when use. หมายเหตุ: แบบสถาปัตยกรรม ได้มีการปรับลด-ขยายขนาด เพื่อความเหมาะสมในการจัดพิมพ์ครั้งนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

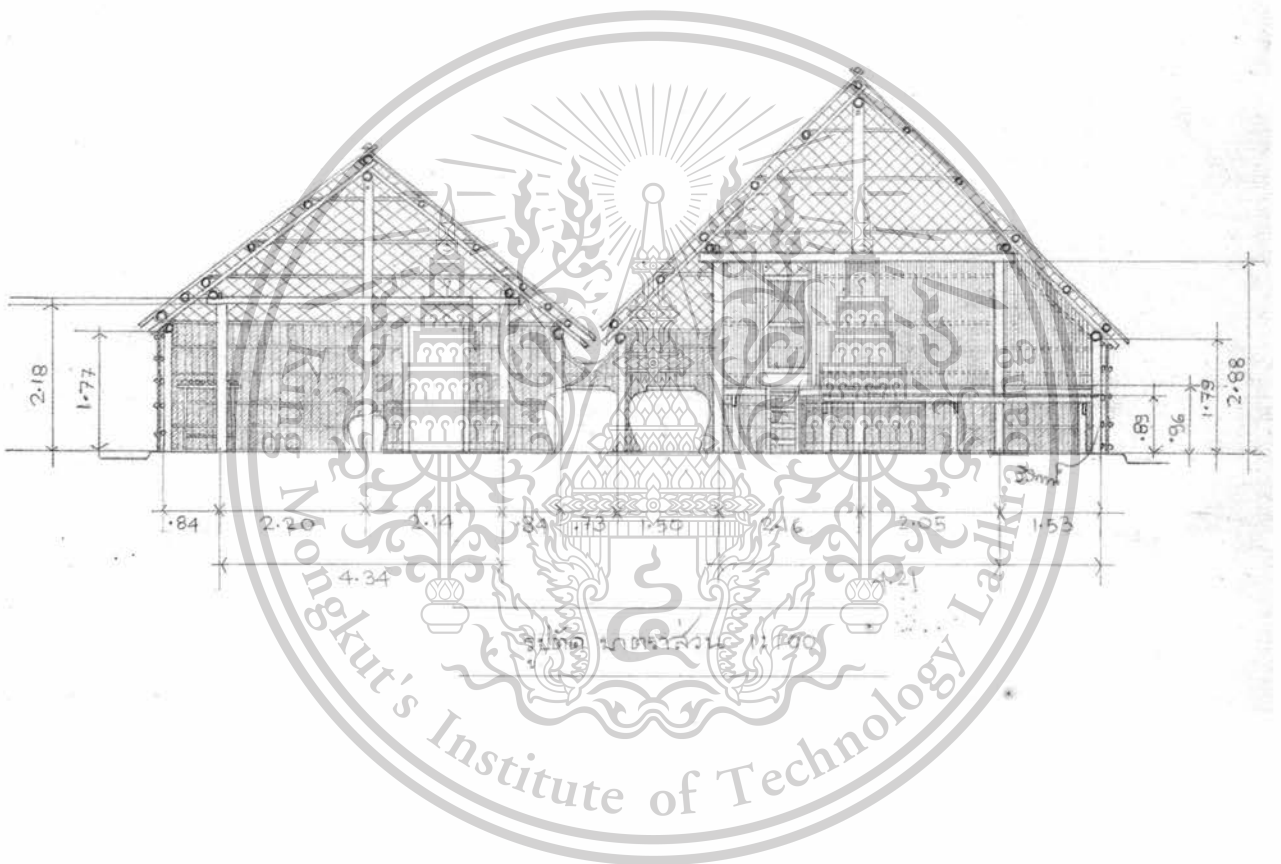
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น. ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านธุรกิจ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

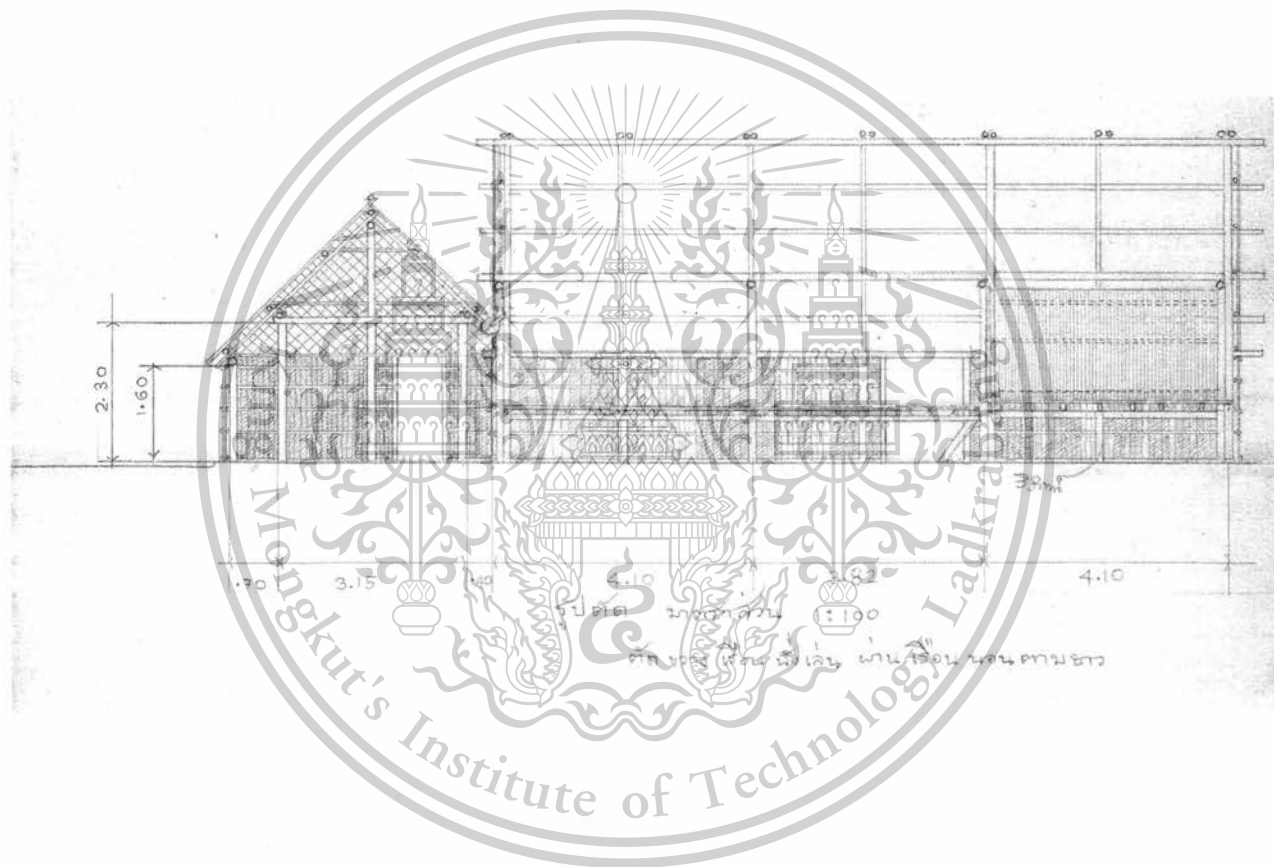
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

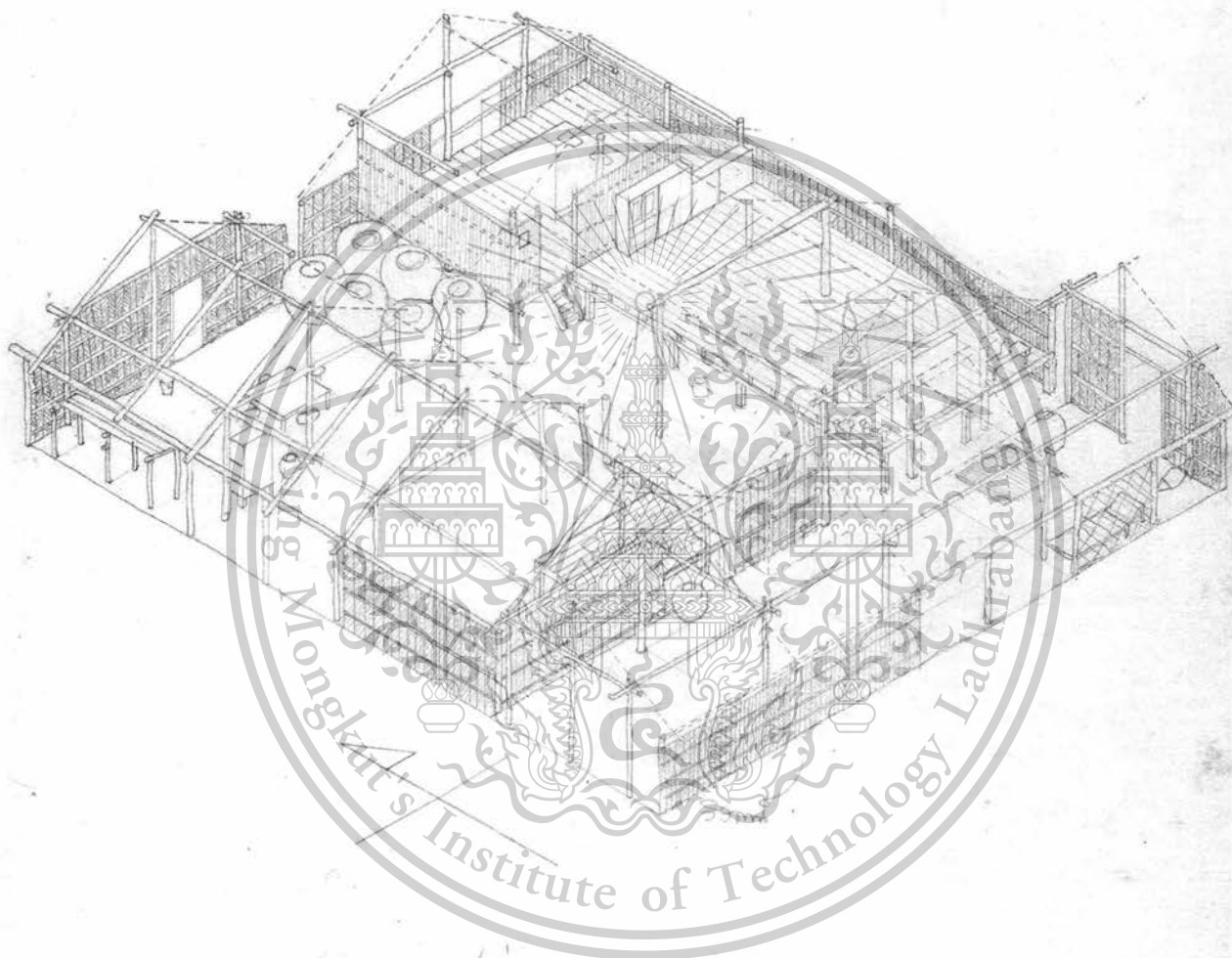
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

นาย แจ้ วัฒนศิริ

มาตราส่วน 1:150

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

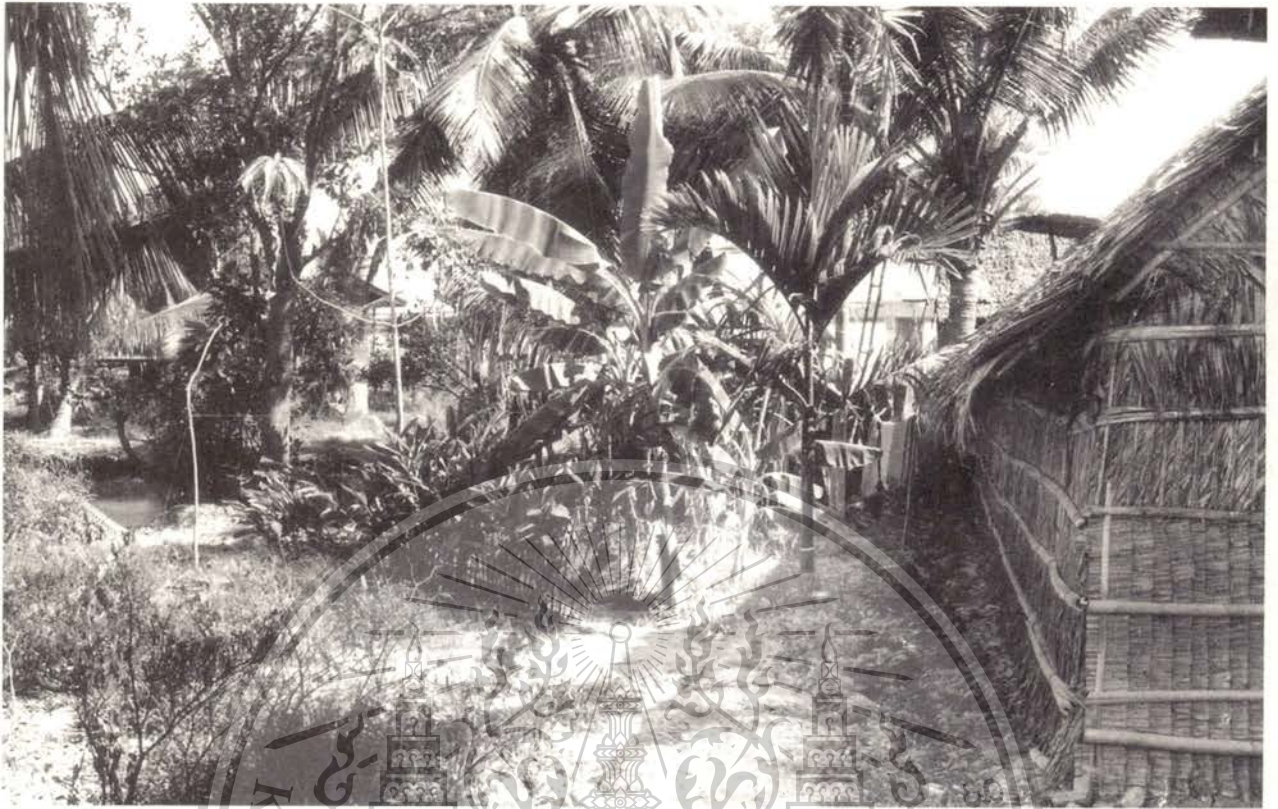
ตัวเรือนมองจากทิศตะวันตกเฉียงเหนือ สถานที่เห็นวางขนานกับด้านข้างของโรงนาหลังตะวันตก

เอกสารนี้เป็นเอกสารหลวง วัสดุที่พบการใช้งานเพื่อการศึกษานั้น ไม่อนุญาตให้ไปเผยแพร่ลงบนสื่อสังคมออนไลน์
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ผู้ที่นำข้อมูลนี้ไปดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารที่ผลิตเอกสารนี้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use. เรือนพักผ่อนมองจากทางเข้าบ้านด้านทิศเหนือ

บริเวณสวนครัวด้านทิศตะวันออกของเรือนนอน

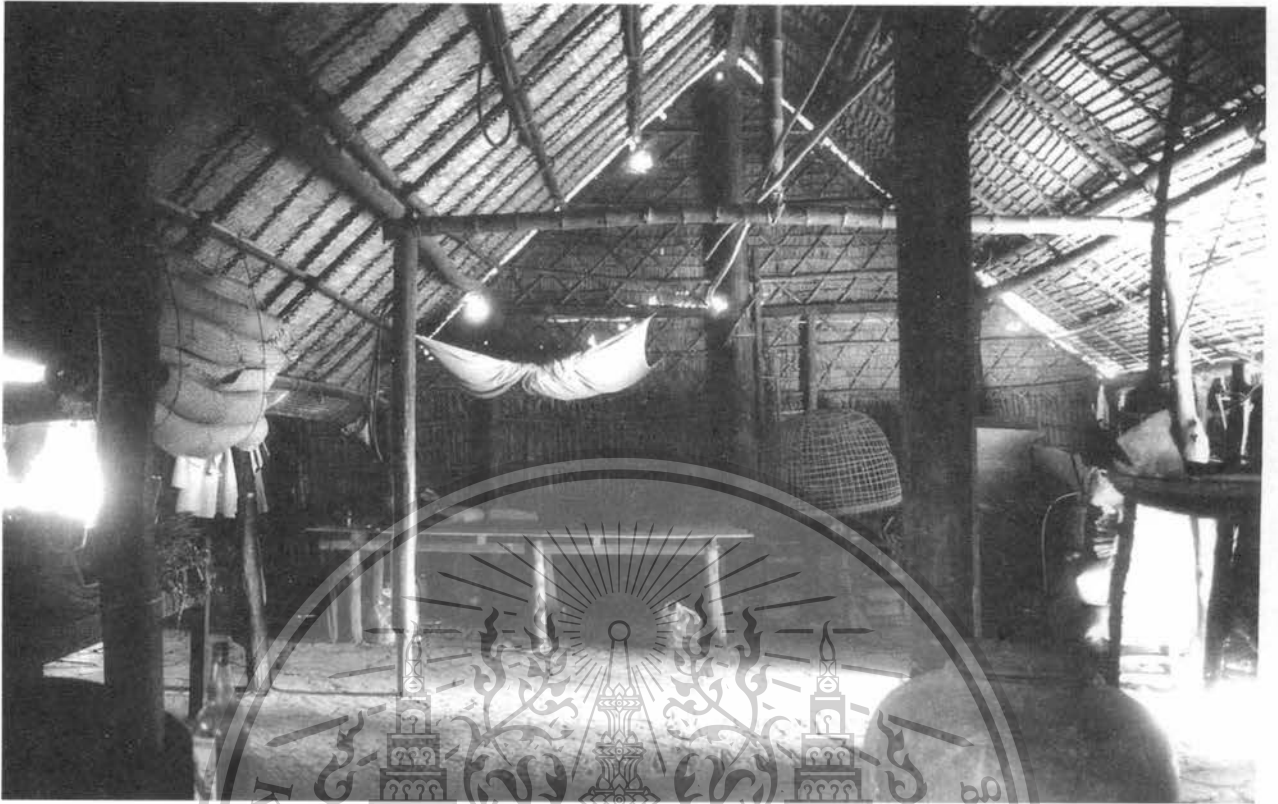

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่พิมพ์ไว้สำหรับสารนิพนธ์เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ในเชิงพาณิชย์ การค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปะลงในอินเทอร์เน็ตหรือส่งถึงเจ้าของเอกสารที่ออกให้โดยนิตินัย

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

โรงภายในเรือนใหญ่

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

โถงภายในเรือนหลังตะวันตก มองจากบริเวณครัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารของงานวิจัยที่สนับสนุนการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดต่อแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

บริเวณเรือนนั่งเล่น

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บ้านหลังที่ ๘

๓.๕.๘ บ้านหลังที่ ๘ บ้านเลขที่ ๗๖ หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เจ้าของ นายสมพงษ์ นามพุก

บริเวณโคกและบ้าน

ขนาดบริเวณบ้าน ลักษณะโคกเป็นสี่เหลี่ยมคางหมู ด้าน ๓ ด้านเป็นมุมฉาก เฉพาะด้านสะกดด้าน ทิศใต้เอียงขนานกับคูและทางรถไฟที่ทำมุมเฉียงกับพื้นที่ ขนาดของบริเวณบ้านทิศตะวันออก ยาว ๗๗.๐๐ เมตร ด้านทิศ ตะวันตก ยาว ๑๐๐.๐๐ เมตร ด้านทิศเหนือ ยาว ๕๕.๐๐ เมตร ด้านทิศใต้ ยาว ๕๙.๐๐ เมตร

ขนาดคูหรือสระน้ำ โคกบริเวณบ้านแห่งนี้มีการขุดสระหลายสระวางเป็นแนวขนานกับเนื้อที่บ้าน สระจะวาง ซ้อนๆ กัน แต่ลักษณะของสระเป็นแนวขุดล้อมตัวบ้านเอาไว้สลับกับคันดินใช้เป็นแปลงปลูกไม้ยืนต้นคล้ายกับท้องร่อง และคันสวน ด้านทิศใต้ขุดสระยาวต่อเนื่องกันเป็นรูปตัว E สลับกับดินปลูกไม้ยืนต้น สระกว้างสระละ ๕.๐๐, ๔.๐๐ และ ๔.๐๐ เมตร ยาว ๒๖.๐๐, ๓๔.๐๐ และ ๔๔.๐๐ เมตร มีสระวกอ้อมไปทางทิศตะวันตก กว้าง ๖.๐๐ เมตร ยาว ๓๖.๐๐ เมตร ด้านทิศเหนือมีสระยาว ๒ สระ ขุดขนานกับแนวที่ดินกว้างสระละ ๕.๐๐ และ ๔.๐๐ เมตร ยาวเท่ากันคือ ๔๘.๕๐ เมตร ด้านทิศตะวันออกขุด ๒ สระ วางขนานกันกับแนวที่ดินสระนอก กว้าง ๖.๐๐ เมตร ยาว ๔๒.๐๐ เมตร สระในขุดขนานกับสระนอกและวกอ้อมตัวบ้านไปทางทิศตะวันตกล้อมตัวโคกที่ปลูกเรือนด้านใต้ขนาดของสระด้าน ตะวันออก กว้าง ๖.๐๐-๙.๐๐ เมตร ยาว ๔๐.๐๐ เมตร สระด้านใต้ กว้าง ๖.๐๐ เมตร ยาว ๓๑.๐๐ เมตร

สระด้านตะวันตกขนานกับที่ดิน กว้าง ๙.๐๐ เมตร ยาว ๒๑.๐๐ เมตร มีทางระบายน้ำต่อกันกับสระในที่วกอ้อม ตัวบ้าน

ขนาดคันดิน มีคันดินพูนเป็นขอบล้อมทั้ง ๔ ด้าน เฉพาะด้านตะวันออกใช้เป็นทางสัญจรเชื่อมต่อระหว่างทาง เดินเรียบทางรถไฟเข้าสู่ตัวบ้าน ขนาดคันดินด้านตะวันออก กว้าง ๕.๐๐ เมตร ด้านตะวันตก กว้าง ๗.๕๐ เมตร ด้าน ใต้ กว้าง ๓.๕๐ เมตร ด้านเหนือสูง ๔.๐๐ เมตร สูงจากระดับพื้นนา ๐.๘๐-๐.๙๐ เมตร

ประเภทของไม้ยืนต้นที่ปลูกในบริเวณบ้าน

คันดินด้านใต้และคันสวนปลูกมะพร้าวสลับกับมะม่วงและกล้วย คันดินด้านตะวันออกคันดินนอกเป็น ทางเดิน คันดินในระหว่างสระน้ำเป็นคันดินใช้เป็นแปลงปลูกผักสวนครัวในหน้าฝน คันดินด้านตะวันตกเป็นดง สะแกมีมะพร้าวปลูกแซม คันดินด้านเหนือและคันสวนปลูกมะพร้าวเป็นแนวตามคันดินประมาณ ๑๖ ต้น ขอบ โคกด้านตะวันตกติดกับลานปลูกต้นพุทราไว้ ๒ ต้น ขอบโคกติดกับลานหลังบ้านปลูกมะพร้าว มะขาม ๑ ต้น ชี่เหล็ก ๑ ต้น

ส้วม เป็นลักษณะส้วมหลุมผนังกรุจากแบบพื้นบ้าน ขนาด ๑.๒๐ x ๑.๒๐ เมตร อยู่เลยโคกออกไปกลางทุ่ง ด้านทิศตะวันตกของตัวโคกบ้าน ๒๐.๐๐ เมตร

สวนครัว อยู่บริเวณคันดินกลางระหว่างสระน้ำด้านตะวันออก คันดินนี้ยกเป็นแปลงปลูกผักพริกมะเขือเปราะ พริกชี้หนู พริกชี้ฟ้า ตะไคร้ ข่า กะเพรา โหระพา และต้นบวบและน้ำเต้า ชายโคกด้านตะวันตกในบริเวณทุ่งนาติดกับ บริเวณบ้าน หลังจากเก็บเกี่ยวเสร็จใช้เป็นแปลงเพาะเห็ดฟาง

มีลานบ้านอยู่ด้านทิศเหนือใช้เป็นลานจอดรถ เก็บกองฟาง และตากเก็บฟืนสำหรับหุงต้มอาหาร มีศาลพระภูมิ อยู่มุมลานหน้าบ้านด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือหันหน้าไปในทิศทางเดียวกัน

ขนาดเรือน

เรือนวางอยู่เกือบกึ่งกลางของบริเวณโคกเป็นเรือน ๒ หลัง คือเรือนนอนใหญ่และเรือนครัว พร้อมกับบริเวณ เก็บของ

เรือนใหญ่หันแกนไปทางตะวันออก ตะวันตก ตามตะวัน ขวางกับเรือนครัวและเก็บของ ซึ่งวางแกนไปตาม แนวเหนือใต้หรือวางแบบขวางตะวัน เรือนนอนใหญ่วางอยู่ด้านเหนือและเรือนครัววางมาทางทิศใต้พื้นที่ ๒ หลังต่อ เนื่องกัน

ความยาว

เรือนนอนมี ๓ ห้อง (BAYS) ๔ แนวเสา ระยะห่างระหว่างห้องเสามีดังนี้ ๔.๑๐, ๔.๑๐ และ ๔.๓๐ เมตร ด้าน สะกัตทิศตะวันออกต่อเพิงนั่งเล่นออกไป ๒.๐๐ เมตร ประกอบด้วยแคร่ที่นั่งเล่นและกระเบื้องบรรจุฟาง ใช้เป็นส่วนนั่ง เล่นอีกแคร่หนึ่ง รวมความยาวของเรือนนอนหลังเหนือ ๑๔.๕๐ เมตร

เรือนครัวหลังใต้มี ๓ ห้อง (BAYS) ๔ แนวเสา ระยะห่างระหว่างห้องเสาคือ ๓.๙๐, ๓.๖๐ และ ๔.๑๐ เมตร ระยะห่างระหว่างแนวเสาเรียงกับแนวเสาห้องแรกของเรือนครัว ๑.๓๐ เมตร รวมความยาวของเรือนครัว ๑๒.๙๐ เมตร (๓.๙๐ + ๓.๖๐ + ๔.๑๐ + ๑.๓๐)

เรือนนอนและเรือนครัวมีทั้งเสาใต้ เสาทราย เสาเรียง เรือนนอนมีเสาใต้ ๓ แนวเสา คือแนวด้านสะกัตหัวท้าย และแนวที่ ๒ ด้านตะวันออก

เรือนครัวมีเสาใต้ ๓ แนวเสา คือด้านสะกัตทั้ง ๒ ด้าน และแนวเสาที่ ๒ ของห้องเสาแรกด้านทิศเหนือ

ความกว้าง (SPAN)

เรือนนอน ระยะช่วงกว้างเสาทราย ๔.๒๐ เมตร

ระยะช่วงกว้างเสาทรายและเสาเรียงด้านละ ๑.๕๐ เมตร

รวมความกว้างของเรือนนอน ๗.๒๐ เมตร

เรือนครัวด้านเหนือ

ระยะช่วงกว้างเสาทราย ๔.๑๐ เมตร

ระยะช่วงกว้างเสาทรายและเสาเรียงด้านละ ๑.๒๐ เมตร

รวมความกว้าง ๖.๕๐ เมตร

แต่เรือนนี้ต่อชายคาด้านตะวันตกยื่นออกไปอีก ๒.๐๐ เมตร

ความกว้างทั้งหมด ๘.๕๐ เมตร

ความสูง

เรือนหลังเหนือ (เรือนนอน)

ความสูงจากพื้นถึงใต้ช่อ ๒.๘๐ เมตร

ความสูงจากช่อถึงใต้กบทุ ๑.๙๐ เมตร

ความสูงจากพื้นถึงใต้อะเสยอดเสาเรียง ๑.๖๓ เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เรือนครัวหลังใต้

ความสูงจากพื้นถึงใต้ช่อสูง	๒.๕๐ เมตร
ความสูงจากช่อถึงใต้กบทุสูง	๑.๗๐ เมตร
ความสูงจากพื้นถึงใต้อะเสยอดเสาเรียง (ตัวเรือน)	๑.๖๗ เมตร
ความสูงจากพื้นถึงใต้อะเสยของเพิงด้านตะวันตก	๐.๗๐ เมตร

เนื้อที่ใช้สอยภายในเรือน

เรือนนอนหลังเหนือ เสาห้องแรกด้านตะวันออกมีแคร่นอนใหญ่ขนาดกว้าง ๒.๕๐ เมตร ยาว ๕.๖๐ เมตร เสาห้องเสามาครึ่งหนึ่งของห้องเสาที่สอง แคร่ส่วนยาววางชิดผนังด้านเหนือ ส่วนกว้างวางชิดผนังด้านตะวันออก สูง ๐.๗๕ เมตร ที่นอนวางกลางแคร่หันศีรษะไปทางทิศเหนือ บริเวณที่เหลือบนแคร่นี้ใช้เป็นที่เก็บของและตู้เสื้อผ้า และของใช้ส่วนตัว ทั้งยังเป็นที่พักผ่อน นั่งเล่นอีกด้วย มีแคร่นอนเล็กอีก ๒ แคร่ แคร่เล็กแรกวางด้านกว้างชิดกับผนังด้านตะวันออกและช่วงยาวชิดผนังด้านใต้อยู่ระหว่างช่วงเสาเรียงกับเสารายซีกใต้ของห้องเสาแรกด้านตะวันออก ห้องเสาเดียวกับแคร่นอนใหญ่ขนาดแคร่ กว้าง ๑.๔๐ เมตร ยาว ๓.๒๐ เมตร สูง ๐.๖๐ เมตร นอนหันศีรษะไปทางด้านตะวันออก ใช้เป็นส่วนนอนและแคร่พักผ่อน นั่งเล่น มีแคร่นอนเล็กแบบเตี้ยขนาดกว้าง ๑.๗๐ เมตร ยาว ๒.๗๐ เมตร วางนอนหันศีรษะไปทางเหนือวางอยู่ระหว่างช่วงเสาใต้กับเสารายซีกใต้ของห้องเสาที่ ๒ โดยวางชิดกับแนวเสาทั้ง ๒ ที่กล่าวมา มุมบ้านด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือเป็นบริเวณเก็บข้าวเปลือกไว้ในเสียม ๒ เสียม มุมด้านตะวันตกเฉียงใต้ของเรือนใช้เป็นส่วนเก็บเสื้อผ้า บริเวณที่โล่งว่างที่เหลือเป็นส่วนนอนเอกประสงค์ใช้เก็บเครื่องมือและรถทำนาได้อีก มีบริเวณพักผ่อน นั่งเล่นอยู่ด้านตะวันออกของเรือน โดยการต่อเพิงออกไปจากตัวเรือนใหญ่ มีแคร่ปิกไม้และกระเล็ดสำหรับนั่งและพักผ่อน

เรือนครัวหลังใต้ มุมเรือนด้านตะวันตกเฉียงใต้เป็นแคร่ทำครัวและเครื่องครัวถ้วยชาม และของแห้ง เป็นแคร่ปิกไม้ขนาดกว้าง ๓.๒๐ เมตร ยาว ๔.๑๐ เมตร กินเนื้อที่ตลอดช่วงเสาเรียง เสาราย และเสาโตซีกตะวันตกของห้องเสาแรกด้านใต้ ส่วนทำกับข้าวและเตาไฟใช้บริเวณผนังมุมด้านตะวันออกเฉียงใต้ บริเวณที่เหลือเป็นส่วนนอนเอกประสงค์ ห้องเสาริมด้านเหนือทั้ง ๒ ช่องของเสารายและเสาเรียงใช้เป็นส่วนเก็บของพวกเครื่องฟัดข้าว อุปกรณ์ทำนา รั้วหวัด วิตน้ำ และไม้กระดานและไม้ไผ่ไว้ซ่อมบ้าน ชายคาของเรือนครัวที่ต่อออกไปทางซีกตะวันตกใช้เป็นส่วนเก็บตุ่มน้ำฝนจำนวน ๕ ตุ่ม โดยต่อรางน้ำจากชายคาที่ชันกันลงมากรวยสังกะสีที่มีสายยางพลาสติกที่สามารถจะรองน้ำมายังตุ่มได้ทุกตุ่มเพราะเป็นท่อพลาสติกขนาดยาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

วัสดุก่อสร้าง

ส่วนโครงสร้าง

ส่วนประกอบโครงสร้าง	ชนิดของวัสดุ		ขนาดของวัสดุ	
	เรื่อนนอนเหนือ	เรื่อนคร้วใต้	เรื่อนนอนเหนือ	เรื่อนคร้วใต้
เสาโต	ไม้เต็ง	ไม้เต็ง	Ø ๖" - ๕"	Ø ๔ ^๑ / _๒ "
เสาราย	ไม้เต็ง	ไม้เต็ง	Ø ๖" - ๕"	Ø ๔ ^๑ / _๒ "
เสาเรียง	ไม้เต็ง	ไม้เต็ง	Ø ๔" - ๓"	Ø ๔" - ๓"
ซื่อ	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	Ø ๔"	Ø ๔"
ดั่ง	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	Ø ๔"	Ø ๔"
กบทู	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	Ø ๔" - ๓"	Ø ๔" - ๓"
อกไก่, แปะ	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	Ø ๔" - ๓"	Ø ๔" - ๓"
ไม้ข่มหัวกลอน	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	Ø ๒ ^๑ / _๒ " - ๒"	Ø ๒ ^๑ / _๒ " - ๒"
จันทัน	ไม้โปรงแดง	ไม้โปรงแดง	Ø ๓" - ๒"	Ø ๓" - ๒"
กลอน	ไม้โปรงแดง	ไม้โปรงแดง	Ø ๒ ^๑ / _๒ " - ๒"	Ø ๒ ^๑ / _๒ " - ๒"
วัสดุคุมหลังคา	ตับจาก	ตับจาก	ยาว ๑.๑๐ ม. กว้าง ๐.๖๕ ม.	ยาว ๑.๑๐ ม. กว้าง ๐.๖๕ ม.

ฝา ฝาปิดล้อมตัวบ้านทั้ง ๒ หลังเป็นฝาชายช่อ ฝาอุดหน้าจันทันเป็นฝากระต๊อบจากขีดตัดตารางไม้ขนาดด้านนอก ฝาส่วนเก็บตุ่มน้ำฝนเป็นฝาขีดตารางโปรงยึดกับเคร้านอนไม้รวก

พื้น ดินอัดแน่น

แคร่ แคร่เรื่อนนอนแคร่ใหญ่เป็นแคร่ไม้กระดานไม้เต็งขนาด ๑" x ๖" วางบนตงและคานไม้เต็ง ๑^๑/_๒" x ๓" กระดาน มีตอม่อ คานและตง ไม้เต็ง ใสาไม้กระบุงขนาด ๑ ๓" ตง คานขนาด ๑^๑/_๒" x ๓" และ ๑^๑/_๒" x ๔" พื้น ๑" x ๔" แคร่นอนกลางห้องเสาที่ ๒ เป็นแคร่แบบโต๊ะ ขาแคร่ ๒^๑/_๒" x ๒^๑/_๒" เคา ๑^๑/_๒" x ๓" พื้น ๑" x ๔"

ขนาดครอบครัว

- นายสมพงษ์ นามพุก อายุ ๔๕ ปี (เจ้าของบ้าน)
- นางลำเจียก นามพุก อายุ ๒๘ ปี (ภรรยา นายสมพงษ์)
- ลูกสาวคนที่ ๑ อายุ ๑๐ ขวบ
- ลูกสาวคนที่ ๒ อายุ ๘ ขวบ
- ลูกชายคนที่ ๓ อายุ ๖ ขวบ
- ลูกชายคนที่ ๔ อายุ ๓ ขวบ

แคร่ใหญ่นอนเฉพาะนายสมพงษ์กับนางลำเจียกกับลูกสาวคนสุดท้าย ลูกอีก ๓ คน นอนมุ้งเดียวกันที่แคร่เล็ก

แบบโต๊ะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ส่วนแคร่ชนิดผนังในช่วงเสาเรียง เสาราย ใช้ให้ญาติจากบ้านอื่นมานอน ใช้เป็นแคร่สำหรับแขกและญาตินอน ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

การเจาะช่อง

เรือนนอนไม่มีการเจาะช่องหน้าต่าง มีประตู ๒ บาน อยู่ตรงกลางฝาเรือนด้านเหนือ ๑ บาน ด้านสกัด ตะวันออกอีก ๑ บาน มีหีบเผยให้แสงสว่างแก่ห้องเสากลางอีก ๑ บาน อยู่ตรงชายคาซีกใต้ระหว่างแปตัวที่ ๑ กับตัวที่ ๒ นับจากชายคาขึ้นมา หีบเผยยึดกับแปตัวที่ ๒ มีความกว้าง ๑ ชั่วจาก ยาวเลยครึ่งหนึ่งของระยะห่างระหว่างแป ๒ ตัวดังกล่าวมา ๐.๑๓ เมตร

เรือนครัวมีประตู ๒ บาน อยู่กลางฝาด้านตะวันตก ๑ บาน และด้านสกัดใต้อีก ๑ บาน

บริเวณซีกฟ้าและอาบน้ำ

อยู่ตรงกลางใกล้กับเพิงนั่งเล่นของเรือนนอน ซิดกับสระด้านตะวันออก บริเวณล้างชามอยู่ที่ลานหลังครัว ซิดกับบ่อด้านใต้

การเก็บเสื่อผ้า

เก็บในตู้เสื่อผ้าและราวไม้

บริเวณแต่งตัว

อยู่ตรงหน้ากระจงเงาที่แขวนอยู่กับเสารายต้นที่ ๒ ซีกเหนือของเรือนใหญ่ นับจากห้องเสาด้านทิศตะวันออก ลงมา และเสาเรียงต้นที่ ๒ แนวเดียวกับเสารายที่มีกระจงเงาและหิ้งเก็บเครื่องสำอางแขวนอยู่

อายุและลำดับการขยายเรือน

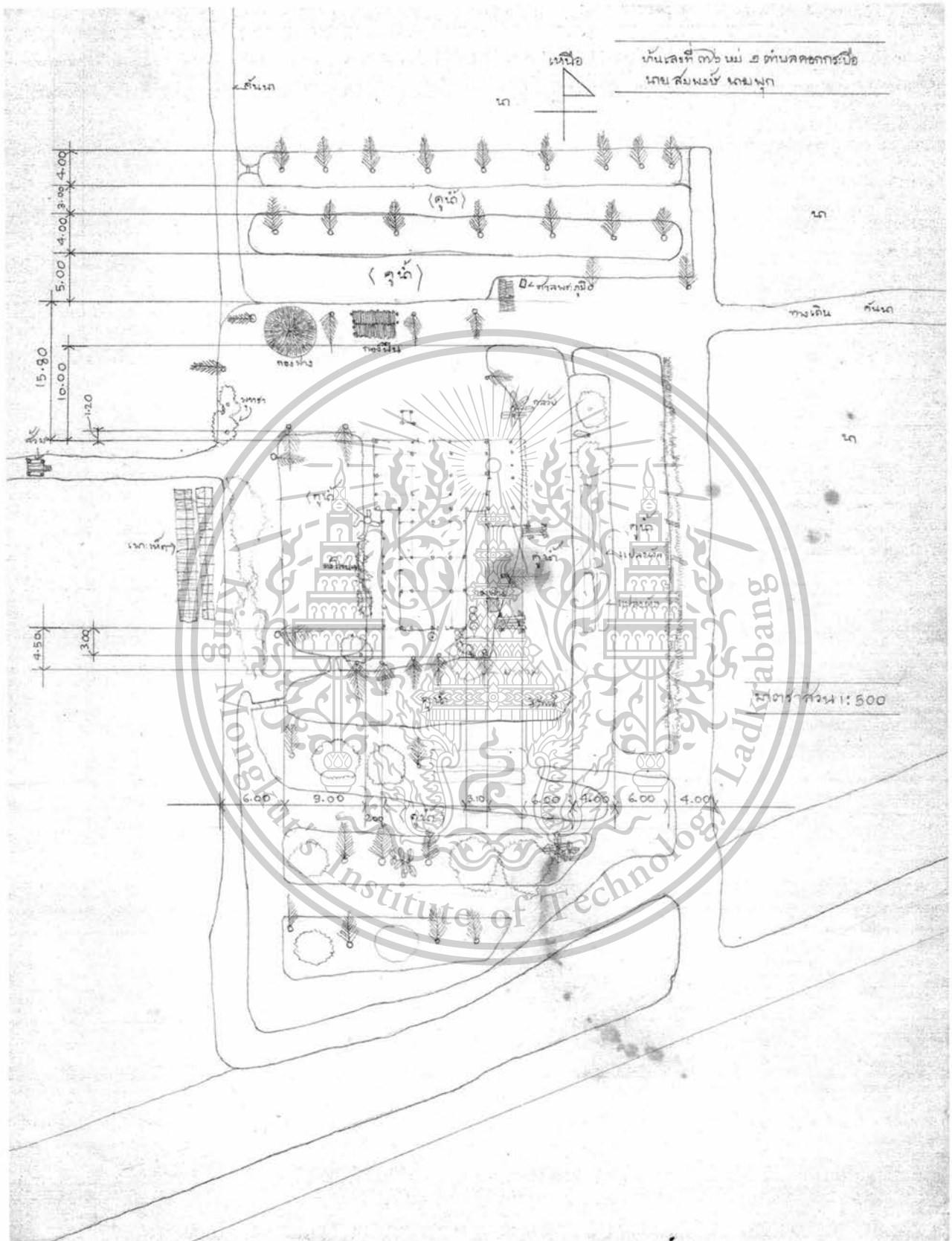
เดิมมีเรือนนอนเพียงหลังเดียวขนาดยาว ๙ ชั่วจาก ปลูกมาได้ ๑๐ ปีแล้ว รื้อทำใหม่เมื่อปี ๒๕๑๒ สร้างเป็น เรือน ๒ หลัง ดังที่มีอยู่ในปัจจุบันใช้ไม้โครงสร้างพวกเสาและโครงหลังคาของเรือนเก่าเกือบทั้งหมดพร้อมกับซื้อไม้ใหม่ มาเพิ่มในการต่อเรือนครัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

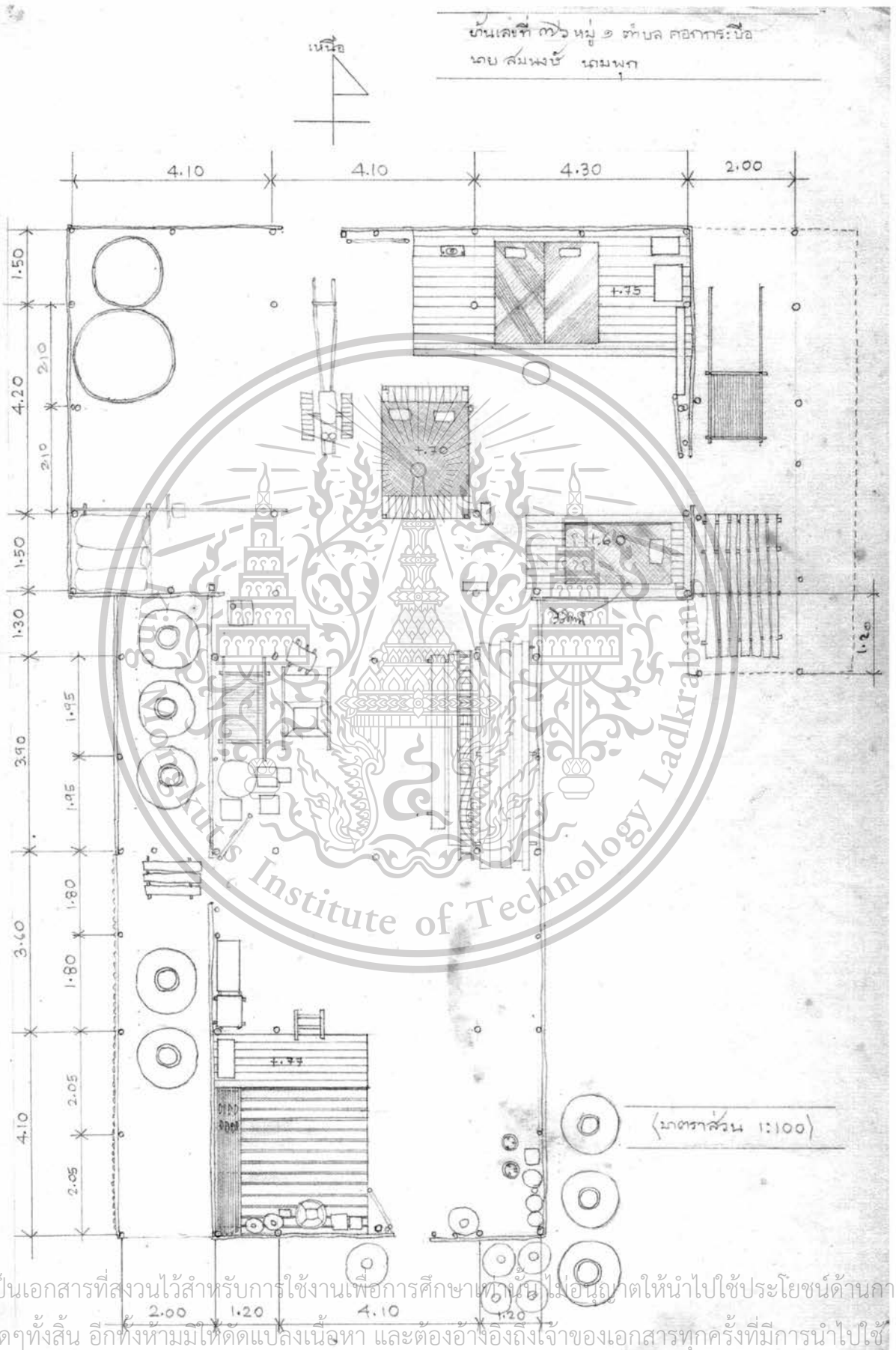
หมายเหตุ: แบบสถาปัตยกรรม ได้มีการปรับลด-ขยายขนาด เพื่อความเหมาะสมในการจัดพิมพ์ครั้งนี้
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

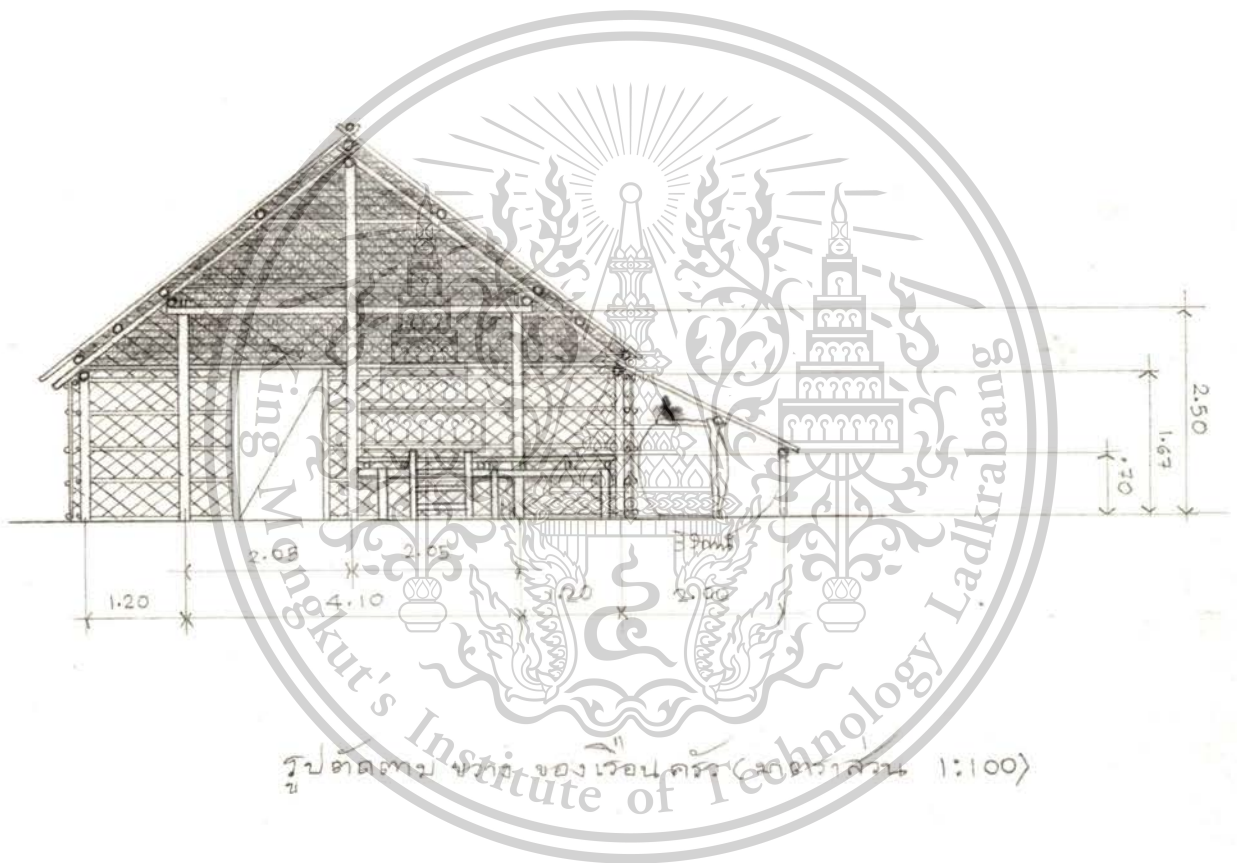
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

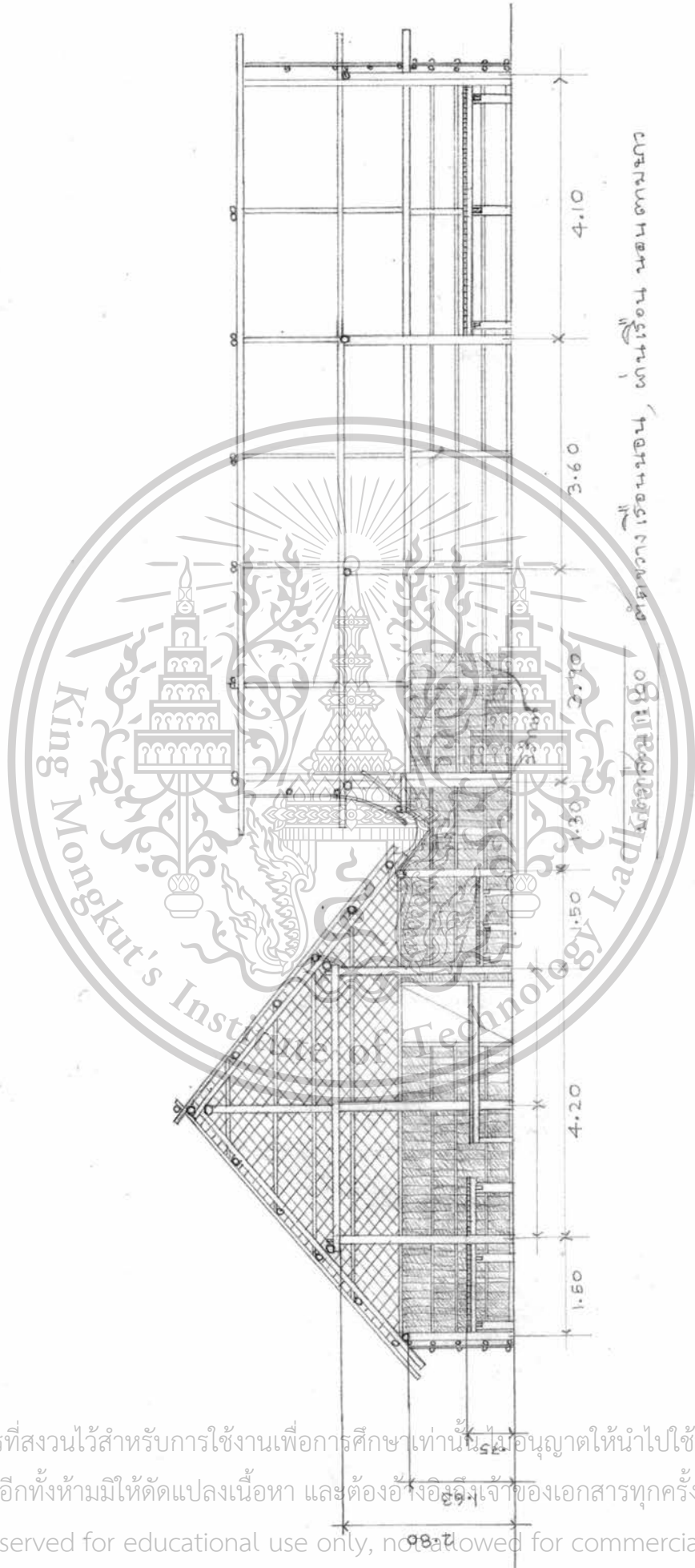
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

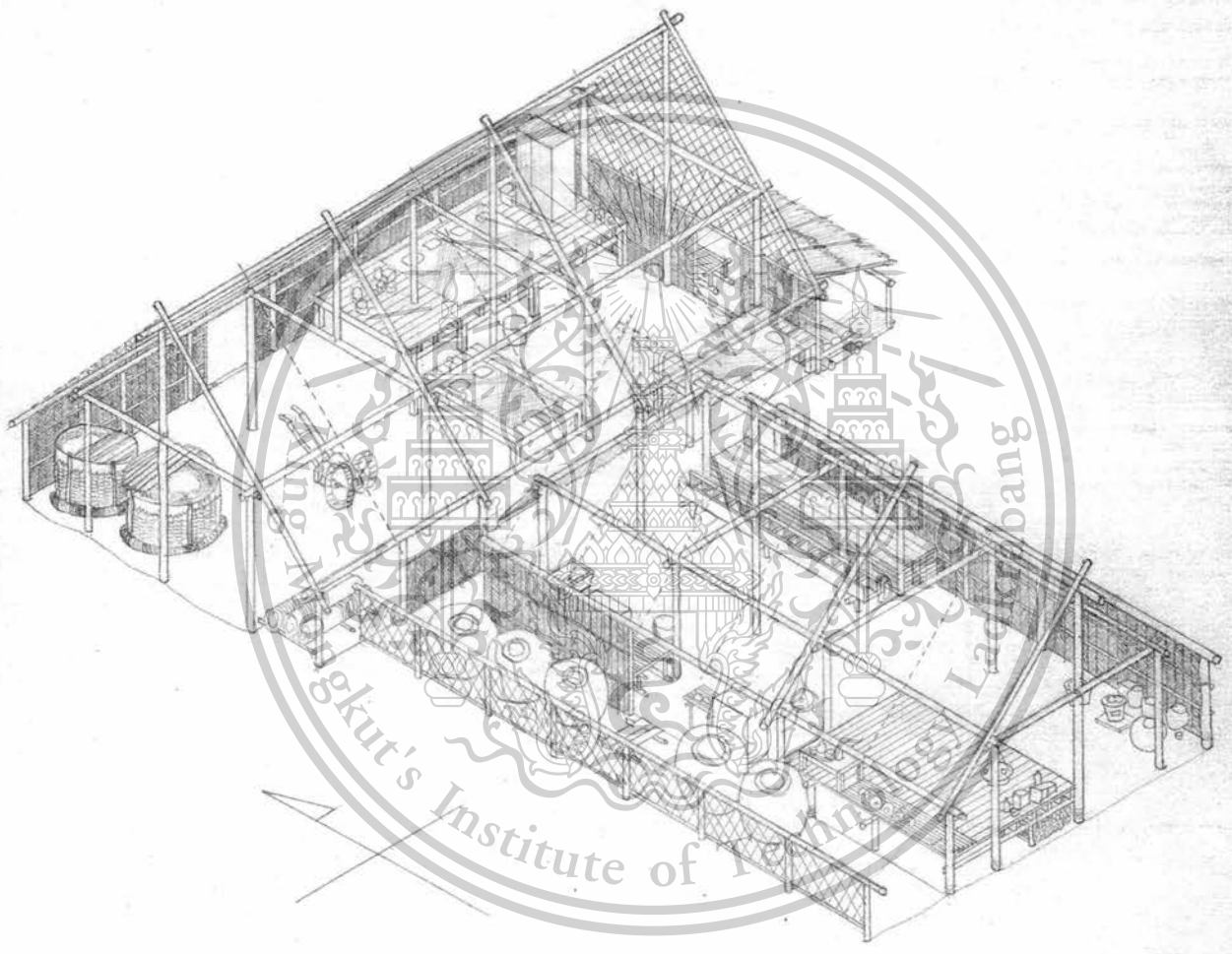
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

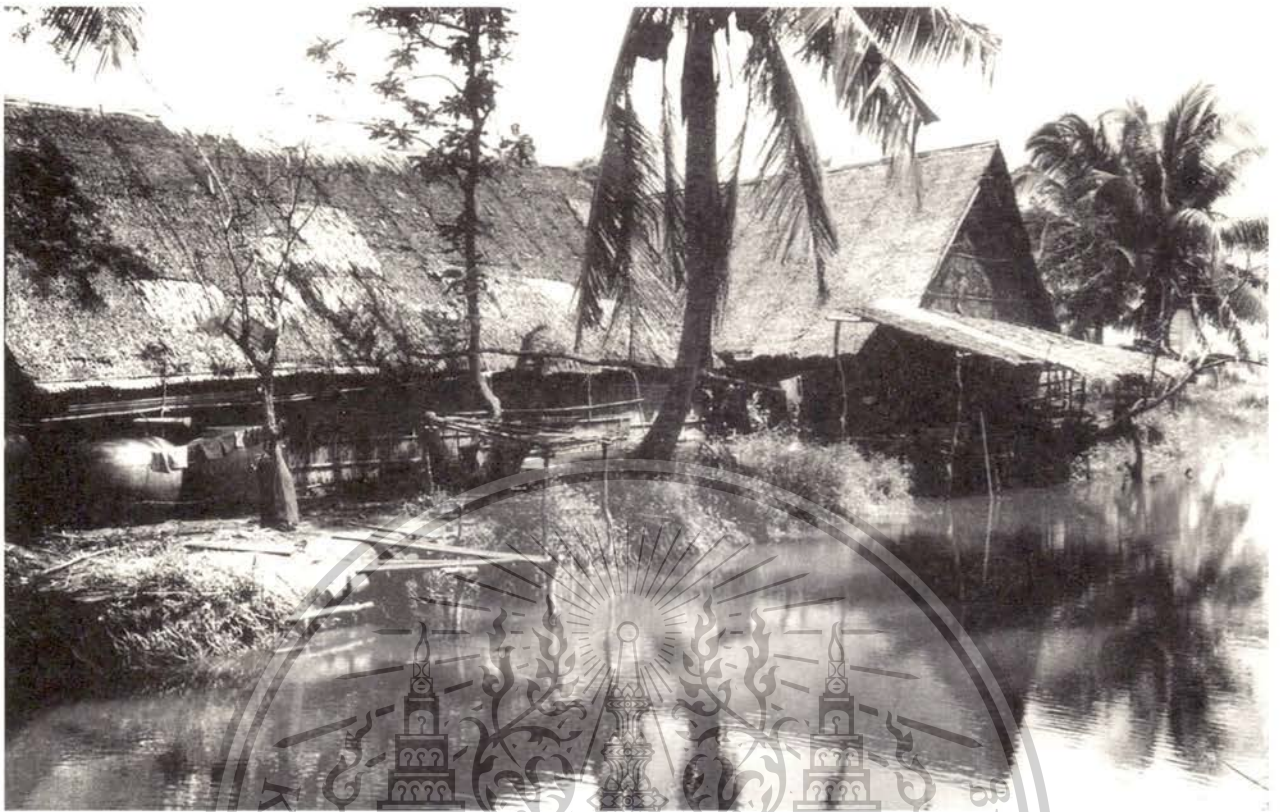
งาน นาย สมนพ วัฒนพ.

มาตราส่วน 1:150

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

มองจากทางเข้าด้านหลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิอนุญาตให้ทำไปเพื่อประโยชน์ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำเอาไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

ด้านข้างเรือนครัวด้านสะกัตคือเรือนนอน

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เรือนครัวและเรือนเก็บของมองจากทิศตะวันตก

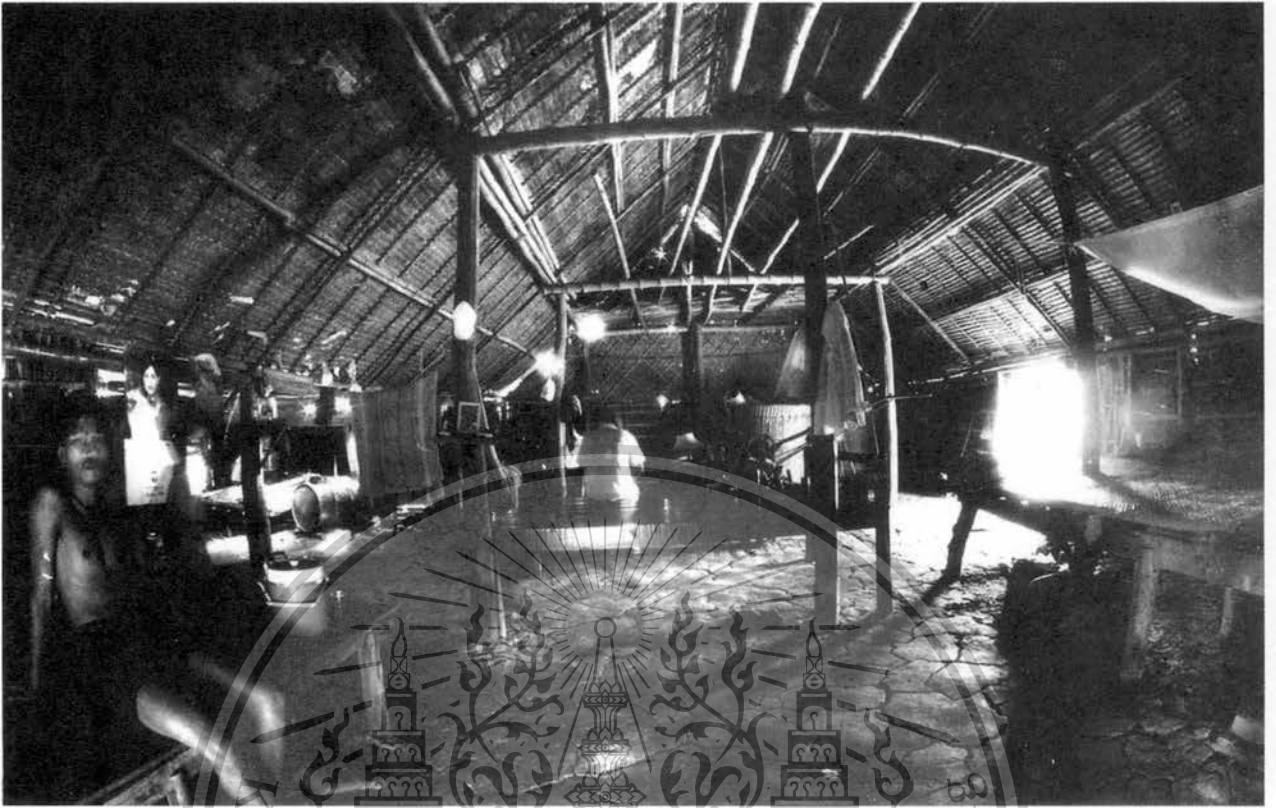

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับวิชาการ ซึ่งการนำเอกสารนี้ไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตจะถือเป็นสิ่งผิดกฎหมาย
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาของเอกสารนี้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

ทางเข้าเรือนนอน ที่ต่อเชื่อมกับลาน

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

โถงภายในเรือนนอน มองจากผนังด้านตะวันออก
(ถ่ายด้วยเลนส์ FISH EYE)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บ้านหลังที่ ๙

๓.๕.๙-๓.๕.๑๐ บ้านหลังที่ ๙ (และบ้านหลังที่ ๑๐) บ้านเลขที่ ๕๙ (และ ๕๘) หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ อำเภอมือง จังหวัดสมุทรสาคร เจ้าของ นายพิม ม่วงกลมและนายโผ ม่วงกลม (บ้านโรงนา ๒ ครอบครัวยู่รวมโคกเดียวกัน)

บริเวณโคกและบ้าน (เรือนทั้ง ๒ ครอบครัวยู่โคกเดียวกัน)

ขนาดบริเวณบ้าน ลักษณะโคกเป็นสี่เหลี่ยมคางหมู ด้าน ๓ ด้าน คือ ด้านใต้ ด้านตะวันออก และ ด้านตะวันตก วางเป็นมุมฉากเฉพาะด้านเหนือ แนวขอบคูที่ขุดล้อมโคกวางเป็นมุมเฉียง ขนาดของบริเวณบ้านด้านทิศใต้ ยาว ๗๘.๐๐ เมตร ด้านตะวันออก ยาว ๙๐.๐๐ เมตร ด้านตะวันตกยาว ๙๐.๐๐ เมตร ด้านนี้หักเป็นซอก ๒ ตอน แบ่งพื้นที่ออกเป็น ๒ ส่วน ด้วยถนนเข้าบริเวณโคกและบ่อน้ำ ด้านเหนือสุดที่กว้าง ๗๐.๐๐ เมตร ส่วนพื้นที่ด้านเหนือต่อออกไปถึงชายโคกด้านตะวันตก กว้าง ๗๘.๐๐ เมตร เท่ากับด้านใต้

ขนาดคูและสระน้ำ การขุดสระมีลักษณะปิดล้อมเนื้อที่ปลูกบ้าน สระด้านตะวันออกกับด้านใต้มีสระที่ขุดต่อเนื่องกันขนานกับขอบโคก มีถนนจากตัวกึ่งกลางโคกด้านใต้คั่นสระด้านใต้หักมุมต่อกับสระด้านตะวันออกขนาดสระ กว้าง ๘.๐๐-๘.๕๐ เมตร ทั้ง ๒ สระ สระด้านหักมุมด้านตะวันตก ยาว ๕๗.๕๐ เมตร สระหักมุมด้านตะวันออก ยาว ๓๘.๐๐ เมตร

สระด้านเหนือสระเป็นรูปสามเหลี่ยมหักต่อมาล้อมโคกด้านตะวันออกมีถนนออกสู่ท้องนา คั่นสระด้านตะวันออกให้ออกจากกัน สระส่วนเหนือ กว้าง ๖.๐๐-๑๑.๐๐ เมตร สระที่วกมาโอบโคกด้านตะวันออกโคกด้านตะวันออก กว้าง ๒๐.๐๐ เมตร ยาวตั้งแต่ขอบสระที่ขุดถนนถึงขอบสระด้านเหนือ ยาว ๓๑.๕๐ เมตร

ขนาดคันดิน คันดินด้านใต้ กว้าง ๔.๐๐ เมตร สูงจากระดับนา ๐.๘๐-๑.๐๐ เมตร คันดินด้านตะวันออก กว้าง ๔.๐๐ เมตร และมีความสูง ๐.๘๐ เมตร เป็นแนวต่อเนื่องกับคันดินด้านใต้ ส่วนคันดินด้านตะวันออก กว้าง ๔.๐๐ เมตร ต่อแนวเชื่อมกับคันดินด้านใต้ คันดินด้านเหนือเป็นโคกลักษณะสามเหลี่ยม กว้าง ๑๗.๐๐- ๑๐.๐๐ เมตร

ประเภทไม้ยืนต้นที่ปลูกบริเวณบ้าน

คันดินด้านใต้ซีกตะวันออกปลูกมะพร้าวสลักกับสะแกและสะเดา ส่วนซีกด้านตะวันออกปลูกสะเดากับกอไผ่ คันดินด้านตะวันตกปลูกสะเดาสลักกับสะแกและกอไผ่ คันดินด้านตะวันออกซีกใต้มีกอไผ่สลักกับมะขาม ส่วนซีกเหนือปลูกมะพร้าวเป็นแนวชิดกับขอบสระ

คันดินด้านเหนือปลูกมะพร้าวเป็นแนวติดกับขอบคูน้ำ บริเวณโคกที่เหลือเป็นดงป่าสะแกสลักกับดงหญ้า มีดงมะขามเทศแซมอยู่บ้าง

คันดินด้านตะวันตกเป็นต้นสะเดาสลักกับกอไผ่และสะแก

บริเวณโคกด้านในด้านตะวันตกกวมาด้านใต้ปลูกมะพร้าวเป็นแนวตลอด

เอกสารนี้เป็นของบุคคลในตำแหน่งเหนือปลุกมะพร้าวข้างๆกับ ๓ ต้น มีสะเดา ๑ ต้น อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใด บริเวณโคกตัวบ้านมีมะขามทั้งหมด ๔ ต้น อยู่ชิดขอบสระด้านใต้ ๒ ต้น กลางโคกด้านใต้ ๒ ต้น กลางลำน้ำด้านเหนือค่อนมาทางตะวันออกอีก ๑ ต้น

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ส้วม เป็นส้วมซึม ส้วมบ้านนายโผอยู่ด้านตะวันตกของตัวบ้าน ห่างจากมุมบ้านด้านตะวันตกเฉียงใต้ประมาณ ๒.๕๐ เมตร หลังคาและฝาเป็นสังกะสี

ส้วม บ้านนายพิมอยู่แนวเดียวกันกับนายโผ แต่อยู่ด้านใต้ของบ้าน ห่างจากมุมบ้านด้านตะวันตกเฉียงใต้มาประมาณ ๓.๐๐ เมตร เป็นส้วมซึมหลังคา, ผนังเป็นสังกะสี

แปลงสวนครัว อยู่ชายคันดินด้านใต้ค่อนมาทางทิศตะวันออก ใช้เป็นแปลงปลูกพริก มะเขือ ข่า กะเพรา โหระพา มีร้านบวบ แพง และน้ำเต้า อยู่ตรงบริเวณลานหลังบ้านนายโผ ซิดกับบ่อน้ำด้านใต้ค่อนมาทางซีกตะวันออก

เรือนทั้ง ๒ หลังนี้ แม้จะอยู่บริเวณโคกเดียวกันก็ตามแต่ก็ยกศาลพระภูมิทั้ง ๒ บ้าน อยู่ด้านตะวันออกเฉียงเหนือของตัวบ้าน และหันไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง ๒ ศาล

ขนาดเรือน

เรือนนายพิม ม่วงกลม เลขที่ ๕๙ หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ เรือนวางในบริเวณโคกด้านตะวันตก เรือนเป็นเรือนโรงนาแฝด ๒ หลัง ขนานกันวางเรือนทั้ง ๒ ไปตามแนวแกนเหนือใต้

ความยาว เรือนแฝดทั้ง ๒ หลัง วางห้องเสาอยู่ในแนวเดียวกันตลอด ฉะนั้นระยะห่างระหว่างห้องเสาของเรือนทั้ง ๒ หลังนี้มีระยะห่างเท่ากัน

เรือนแฝดทั้ง ๒ หลัง มี ๔ ห้องเสา ๕ แนวเสา ระยะห่างระหว่างห้องเสามีดังนี้ ๔.๐๐, ๔.๐๐, ๔.๐๐ และ ๔.๓๐ เมตร ตามลำดับ รวมความยาวของเรือนทั้ง ๒ หลัง ๑๖.๓๐ เมตร

ความกว้าง

เรือนแฝดหลังตะวันตกเป็นส่วนพักอาศัย

ระยะช่วงกว้างเสาราย	๔.๕๐ เมตร
ระยะห่างระหว่างเสารายและเสาเรียงด้านตะวันตก	๑.๖๐ เมตร
ระยะห่างระหว่างเสารายกับเสาเรียงด้านตะวันออก	๑.๔๐ เมตร
รวมความกว้างของเรือนหลังตะวันตก	๗.๕๐ เมตร

เรือนแฝดหลังตะวันออกเป็นเรือนเก็บของและเลี้ยงควาย

ระยะช่วงกว้างเสาราย	๔.๕๐ เมตร
ระยะห่างระหว่างเสารายกับเสาเรียงด้านตะวันตก	๑.๒๐ เมตร
ระยะห่างระหว่างเสารายกับเสาเรียงด้านตะวันออก	๑.๖๐ เมตร
รวมความกว้างของเรือนหลังตะวันออก	๗.๓๐ เมตร
ระยะห่างของแนวเสาเรียงของเรือนตะวันตกกับตะวันออก	๐.๗๐ เมตร
รวมความกว้างของเรือนแฝดทั้ง ๒ (๗.๕๐ + ๗.๓๐ + ๐.๗๐)	๑๕.๕๐ เมตร

ความสูง

เรือนแฝดหลังตะวันออก

ความสูงจากพื้นถึงใต้ท้องชื้อ ๓.๐๓ เมตร

ความสูงจากพื้นถึงโต๊ะเสวยอดเสาเรียง ๑.๘๕ เมตร

ความสูงจากชื้อถึงใต้ท้องกบฏ ๒.๑๕ เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษานานาชาติ ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ขอสงวนสิทธิ์ในเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เรือนแฝดหลังตะวันตก

ความสูงจากพื้นถึงใต้ท้องข้อ	๒.๘๕ เมตร
ความสูงจากพื้นถึงใต้อะเสยอดเสาเรียง	๑.๙๐ เมตร
ความสูงจากข้อถึงใต้ท้องกบทุ	๑.๗๐ เมตร

เนื้อที่ใช้สอยภายในเรือน

เรือนหลังใหญ่หลังตะวันตก เนื้อที่ส่วนใหญ่ใช้เป็นเรือนนอน ส่วนพักผ่อน ส่วนอเนกประสงค์ และส่วนครัว และรับประทานอาหาร

เนื้อที่ภายในตัวเรือนประกอบด้วยส่วนนอนมีแคร่นอนใหญ่ ๑ แคร่ อยู่ในช่องห้องเสาที่ ๓ จากทิศเหนือ ขนาดแคร่กินเนื้อที่เกือบตลอดห้องเสาตั้งแต่ฝาด้านตะวันตกมาจนเลยแนวเสาซีกตะวันออกมาอีก ๐.๖๐ เมตร ขนาดแคร่ ๖.๘๐ x ๔.๘๐ เมตร แคร่นี้แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนห้องนอนและส่วนนอนภายนอก ส่วนห้องนอนนั้นกั้นด้วยฝาไม้อัด ๒ ด้าน คือฝาด้านเหนือและฝาด้านตะวันออก ส่วนฝาด้านตะวันตกนั้นเป็นฝาจากของตัวเรือน ฝาด้านใต้เป็นฝาที่ชิดกับบริเวณครัวเป็นฝาไม้ไผ่ขัดตะ ฝาด้านตะวันออกเป็นฝาที่กั้นบริเวณห้องกับบริเวณนอนภายนอกกันตามแนวเสาโคนนั่นเอง

ส่วนห้องนอนภายในนอกจากเป็นส่วนนอนแล้วยังใช้เป็นห้องเก็บของมีค่า ซึ่งใช้เก็บในตู้ มีตู้เก็บของวางติดชิดกับฝาซีกตะวันออก การนอนหันศีรษะไปทางทิศเหนือภายในห้องนี้ยังใช้เป็นส่วนเย็บผ้าอีก จักรเย็บผ้าวางชิดมาทางฝาห้องด้านใต้

ส่วนนอนภายนอกนั้นนอนหันศีรษะไปทางทิศเหนือมีหิ้งพระและโต๊ะเล็กๆ วางสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทางด้านเหนือของหัวนอน ปลายส่วนนอนเป็นบริเวณแคร่โค้งใช้เป็นที่พักผ่อนและนั่งเล่นในช่วงเวลากลางวันอีกด้วย

แคร่นอนนี้สูงจากระดับพื้น ๑.๐๘ เมตร

บริเวณพักผ่อน นั่งเล่นภายในบ้าน ตลอดจนบริเวณอเนกประสงค์นั้นอยู่ตรงบริเวณ ๒ ห้องเสาแรกด้านทิศเหนือ การพักผ่อน นั่งเล่นนั้นใช้แคร่แบบโต๊ะ ขนาดกว้าง ๑.๕๕ เมตร ยาว ๒.๕๐ เมตร สูง ๐.๙๐ เมตร แคร่วางชิดกันไปตามแนวยาววางอยู่กลางห้องเสาที่ ๒ จากทิศเหนือ แคร่นี้ใช้เป็นส่วนนั่ง นอนในช่วงกลางวันของสมาชิกภายในบ้าน นอกจากแคร่ที่กล่าวนี้แล้วยังมีการใช้เตียงอีก ๑ เตียง วางอยู่ชิดแนวเสาแนวที่ ๒ จากทิศเหนือ ขนาดเตียงกว้าง ๑.๘๐ เมตร ยาว ๒.๒๕ เมตร สูง ๐.๔๐ เมตร ใช้เป็นแคร่พักผ่อนอีก ๑ แคร่ บริเวณที่เหลื่อด้านซิดฝาด้านตะวันออกใช้เป็นที่พักของ ราวตากผ้า และบริเวณเย็บจักรอีกด้วย ส่วนบริเวณที่ซิดฝาด้านเหนือใช้เป็นส่วนเก็บตุ่มน้ำฝน มีตุ่ม ๔ ตุ่ม ตุ่มขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๒๐ เมตร ๑ ตุ่ม ตุ่มขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๘๐ เมตร ๒ ตุ่ม ตุ่มเล็กขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๔๐ เมตร อีก ๑ ตุ่ม การวางตุ่มเก็บน้ำฝนตรงบริเวณนี้เพราะอยู่ใกล้กับรางน้ำของหลังคาของเรือนแฝดนั่นเอง

บริเวณครัวและส่วนรับประทานอาหารอยู่ในห้องเสาที่ ๔ จากทิศเหนือ ซิดฝาด้านใต้ใช้เป็นส่วนวางเตาหุงต้มอาหาร ส่วนเก็บภาชนะและอุปกรณ์ทำครัวเป็นแคร่ไม้รวกวางชิดกันฝาด้านตะวันตกยาวตลอดห้องเสา กว้างเท่ากับช่วงห่างของเสาเรียงกับเสาเรียง แคร่สูง ๑.๐๘ เมตร มีบันไดไม้ไผ่พาดจากพื้นขึ้นสู่แคร่

ส่วนโต๊ะอาหารใช้โต๊ะปูนรูปวงกลมเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๙๐ เมตร และเก้าอี้ปูนโค้งรอบโต๊ะ บริเวณที่เหลื่อ

ใช้เป็นส่วนอเนกประสงค์ซิดฝาด้านตะวันออกของเรือนใหญ่กั้นฝาด้านแบ่งเนื้อที่ระหว่างเรือนใหญ่ (เรือนพักอาศัย) ออกจากเอกสารนเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

เรือนเก็บของ ยาว ๒ ห้องเสา ข้างฝาด้านตุ่มหรือโอน้ำฝน ๕ ตุ่ม ตุ่มขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๒๐ เมตร ๒ ตุ่ม ขนาดไม่ต่ำกว่าครึ่งตัน อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๘๐ เมตร ๒ ตุ่ม ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๔๐ เมตร อีก ๑ ตุ่ม ตุ่มวางใกล้บริเวณรางน้ำของตัวเรือนแฝด

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เรือนหลังเล็กตะวันออก บริเวณในเรือนหลังนี้ส่วนใหญ่ใช้เป็นส่วนเก็บของและเลี้ยงควาย มีการใช้บริเวณห้องเสาแรกจากทิศเหนือเป็นบริเวณทำงานและพักผ่อนบ้าง นอกจากนี้ใช้บริเวณห้องเสาที่ ๒ จากทิศเหนือระหว่างเสาเรียงกับเสารายของเรือนยังใช้เป็นแคร่หลังนอนอีกหนึ่งแคร่ แคร่เป็นลักษณะแคร่แบบโต๊ะขนาดกว้าง ๑.๗๐ เมตร ยาว ๒.๔๐ เมตร การนอนหันศีรษะไปทางทิศเหนือ แคร่นี้ใช้หลังนอนในช่วงกลางคืนเพียงอย่างเดียว สมาชิกภายในครอบครัวไม่ใช่พักผ่อนในตอนกลางวันเพราะแคร่วางในบริเวณที่ต่ำสุดของบ้านและเป็นส่วนที่แสงสว่างไม่เพียงพอ

บริเวณ ๒ ห้องเสาแรกจากทิศเหนือของเรือนตะวันออกนี้ไม่กันฝา ทำให้บริเวณ ๒ ห้องเชื่อมกับ ๒ ห้องเสาของเรือนใหญ่ทำให้เนื้อที่ของเรือนต่อเนื่องกัน

บริเวณซิดผาซีกตะวันออกใช้เป็นส่วนเก็บข้าวเปลือก ข้าวเปลือกเก็บในเสียมขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๕๐ เมตร ๒ อัน เส้นผ่านศูนย์กลาง ๑.๐๐ เมตร ๑ อัน ซิดกับเสียมเก็บข้าวเปลือกใช้เก็บเสื่อกกและเสื่อไม้ไผ่ ส่วนฝาเรือนด้านเหนือใช้เก็บอุปกรณ์ทำนา

บริเวณซิดกับแนวเสาที่ ๒ จากทิศเหนือตรงข้ามกับช่องประตู เป็นบริเวณพักผ่อนพิเศษของเจ้าของบ้าน โดยเจ้าของบ้านใช้เป็นส่วนเลี้ยงปลา กัด โดยวางโหลปลากัดบนแคร่สูงจากพื้น ๐.๒๐ เมตร เจ้าของบ้านจะใช้เวลาร่วมมาพิจารณาและเลี้ยงปลาบริเวณนี้

ห้องเสาที่ ๒ จากทิศเหนือใช้เป็นส่วนเก็บข้าวเปลือกเกือบตลอด ๑ ห้องเสา การเก็บข้าวเปลือกใช้เสื่อไม้ไผ่ ล้อมตั้งแต่ฝ้าด้านตะวันออกหักเป็นสี่เหลี่ยมตามแนวเสาจนถึงเสาใต้กลางเรือน ใช้สูงจากพื้น ๐.๗๐ เมตร ส่วนที่ปิดกันนี้ภายในใช้เป็นส่วนเก็บข้าวเปลือก

ห้องเสาที่ ๓ จากทิศเหนือเป็นส่วนเก็บของ และบริเวณนอกประสงค์ของที่เก็บส่วนใหญ่เป็นเครื่องมือทำนา และรถไถ บริเวณซิดผานี้กั้นระหว่างเรือนใหญ่ใช้เป็นที่เก็บพื้น

ส่วนห้องเสาที่ ๔ จากทิศเหนือใช้เป็นที่ผูกควาย ๒ ตัว ควายจะผูกในทางวลากลางวันในฤดูร้อนและในตอนกลางคืน

วัสดุก่อสร้าง

ส่วนโครงสร้าง

ส่วนประกอบโครงสร้าง	ชนิดของวัสดุ		ขนาดของวัสดุ	
	เรือนใหญ่หลังตะวันตก	เรือนเล็กหลังตะวันออก	เรือนใหญ่ตะวันออก	เรือนเล็กตะวันตก
เสาใต้	ไม้เต็ง	ไม้เต็ง	๑๖"	๑๖ - ๕"
เสาราย	ไม้เต็ง	ไม้เต็ง	๑๖"	๑๖ - ๕"
เสาเรียง	ไม้เต็ง	ไม้เต็ง	๑๔"	๑๔"
ซื่อ	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๑๖"	๑๖"
ดั่ง	ไม่มีใช้เสาใต้แทน	-	-	-
กบทุ	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๑๕" - ๔"	๑๕" - ๔"
อกไก่, แปะ	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๑๔"	๑๔"
ไม้ข่มหัวกลอน	ไม้รวก, ไม้ไผ่	ไม้รวก, ไม้ไผ่	๑๒ ^๑ / _๒ " - ๒"	๑๒ ^๑ / _๒ " - ๒"
จันทัน	ไม้ปรองแดง	ไม้ปรองแดง	๑๒ ^๑ / _๒ " - ๒"	๑๒ ^๑ / _๒ " - ๒"
กลอน	ไม้ปรองแดง	ไม้ปรองแดง	๑๒" - ๑๒ ^๑ / _๒ "	๑๒" - ๑๒ ^๑ / _๒ "
วัสดุผนังหลังคา	ตับจาก	ตับจาก	กว้าง ๐.๖๕ ม. ยาว ๑.๑๐ ม.	กว้าง ๐.๖๕ ม. ยาว ๑.๑๐ ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

พื้น ดินอัดแน่น

แคร่ แคร่นอนเรือนใหญ่เป็นแคร่มีตอม่อ ค.ส.ล. คาน ตง ไม้เนื้อแข็ง ขนาด $๑๖'' - ๕''$ และ $๑๖'' - ๔''$ ตามลำดับ พื้นไม้กระดานไม้เนื้อแข็ง $๑'' \times ๖''$

แคร่พักผ่อนเป็นแคร่แบบโต๊ะทั้ง ๒ แคร่ ขาไม้เนื้อแข็ง $๓'' \times ๓''$ เกร้า $๑๖'' \times ๓''$ พื้นไม้กระดาน $๑'' \times ๔''$

แคร่นอนอยู่ระหว่างเสาเรียงของเรือนใหญ่กับเรือนเล็ก เป็นแคร่แบบตอม่อไม้กระบุล $๑๓''$ คานไม้เนื้อแข็ง $๑๖'' - ๔''$ ตงไม้เนื้อแข็ง $๑๖'' - ๔''$ พื้นไม้กระดาน $๑'' \times ๔''$

แคร่เก็บเครื่องอุปกรณ์ทำครัวเป็นแคร่ไม้ไผ่ ตอม่อไม้กระบุล $๑๔'' - ๓''$ คานไม้เนื้อแข็ง $๑๖'' - ๓''$ ตงไม้รวก $๑๖''$ พื้นไม้รวก $๑๖''$ วางชิดกันยึดผูกติดกับตงไม้รวกด้วยหวาย

ฝา ฝาปิดล้อมเรือนทั้ง ๒ หลังเป็นฝากรดับจากขีดตาดาราง ทั้ง ๒ ด้านมีไม้ขนานทั้ง ๒ ด้าน ฝาดูดหน้าจั่วเป็นฝากรูจากขีดตาดารางมีไม้ขนานทั้ง ๒ ด้าน ฝาปิดล้อมแคร่นอนใหญ่มีฝามาอัด ๒ ฝา คือฝาด้านเหนือกับฝาด้านตะวันออก ส่วนฝาด้านใต้ที่อยู่ชิดกับแคร่เก็บเครื่องทำครัว ในส่วนครานั้นเป็นฝามาไม่ไผ่หรือไม้รวกขัดแตะตามตั้ง ฝากั้นระหว่างเรือนใหญ่กับเรือนเล็กยาว ๒ ห้องเสาดังแต่ห้องเสาที่ ๓ กับห้องเสาที่ ๔ จากทิศเหนือเป็นฝาจากขีดตาดาราง

ขนาดครอบครัว

๑. นายพิม ม่วงกลม อายุ ๗๔ ปี (สามีเจ้าของบ้าน)
 ๒. นางหนู ม่วงกลม อายุ ๗๐ ปี (ภรรยา นายพิม)
 ๓. นายพิน ม่วงกลม อายุ ๕๐ ปี (บุตร มีเรือนแล้วแยกไปอยู่ต่างหาก)
 ๔. น.ส.เพี้ยน ม่วงกลม อายุ ๓๙ ปี (บุตรสาว)
 ๕. น.ส.เพียร ม่วงกลม อายุ ๓๖ ปี (บุตรสาว)
 ๖. นายพูน ม่วงกลม อายุ ๓๓ ปี (บุตร มีเรือนแล้วแยกออกไป)
 ๗. น.ส.พิศ ม่วงกลม อายุ ๒๓ ปี (บุตรสาว)
- นายพิมกับนางหนูนอนอยู่บนแคร่นอนใหญ่สวนนอก
น.ส.เพียร กับ น.ส.พิศ นอนในห้องของแคร่นอนใหญ่
น.ส.เพี้ยน ลูกสาวคนโตนอนแคร่นอนเล็กอยู่ระหว่างเสาเรียงของเรือนทั้ง ๒

การเจาะช่อง

เรือนแฝดหลังใหญ่หลังตะวันตกมีการเจาะช่องประตู ๒ บาน อยู่ด้านสกัดทั้ง ๒ ด้าน ประตูเป็นประตูโครงไม้ไผ่กรจาก ไม่มีการเจาะช่องหน้าต่าง ไม่มีหีบเผย การให้แสงสว่างห้องนอนในส่วนเย็บผ้าใช้กระจกใสสอดกับตลับจากเป็นช่องให้แสงสว่าง ส่วนบริเวณเหนือแคร่เก็บของในครัวใช้กระจกใสสอดกับตลับจากเป็นช่องให้แสงสว่างเช่นกัน

เรือนแฝดหลังตะวันออกมีประตูโครงไม้ไผ่กรจาก ๓ บาน อยู่ตรงด้านสกัดหัวท้าย ๒ บาน ด้านข้างฝาซีกตะวันออกอีก ๑ บาน อยู่ระหว่างแนวเสาที่ ๓ จากทิศเหนือไม่มีการเจาะช่องหน้าต่างและเจาะหีบเผย

บริเวณซักล้างและอาบน้ำ

อยู่ตรงลานหลังส่วนครัวออกมา และบ่อน้ำด้านหลังมีแคร่คว่ำขามอยู่ ๑ แคร่ ตุ่มบรรจุน้ำฝน ๔ ตุ่ม เส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕๐ เมตร ๓ ตุ่ม ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕๐ เมตร ๑ ตุ่ม วางชิดกับฝาเรือนใหญ่ด้านใต้ระหว่างแนว

เอกสารนี้ เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า ไม่ว่าการนี้ใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บริเวณแต่งตัว

ไม่มีการแขวนกระจกเงาอยู่ที่เสากลางนอกห้องนอน มีกระจกเงาอยู่ติดกับฝ้าตู้ภายในห้องนอน ฉะนั้นส่วนบริเวณแต่งตัวจะอยู่ภายในห้องนอนของแคร่ใหญ่เพียงแห่งเดียว

อายุและลำดับการสร้างและขยายเรือน

เรือนแฝดหลังตะวันตกสร้างตั้งแต่ครั้งนายพิมยังเล็กอยู่ คือประมาณ ๖๐ ปีมาแล้ว โครงสร้างส่วนเสาและโครงหลังคาเป็นไม้เดิมทั้งหมด ยกเว้นแป, อกไก่ บ้างตัวมีการเปลี่ยนบ้าง ส่วนจากนั้นเปลี่ยนหลายครั้งแล้ว แต่เฉลี่ยการเปลี่ยนจากหลังคานั้นประมาณ ๑๐ ปี จากเปลี่ยนเสียครั้งหนึ่ง ส่วนจากบางตบที่ชำรุดจะมีการซ่อมแซมเปลี่ยนเสริมมาตลอด การเปลี่ยนจากนี้หมายรวมไปถึงหลังคา ฝา และแคร่ฝ้าที่ชำรุดด้วย

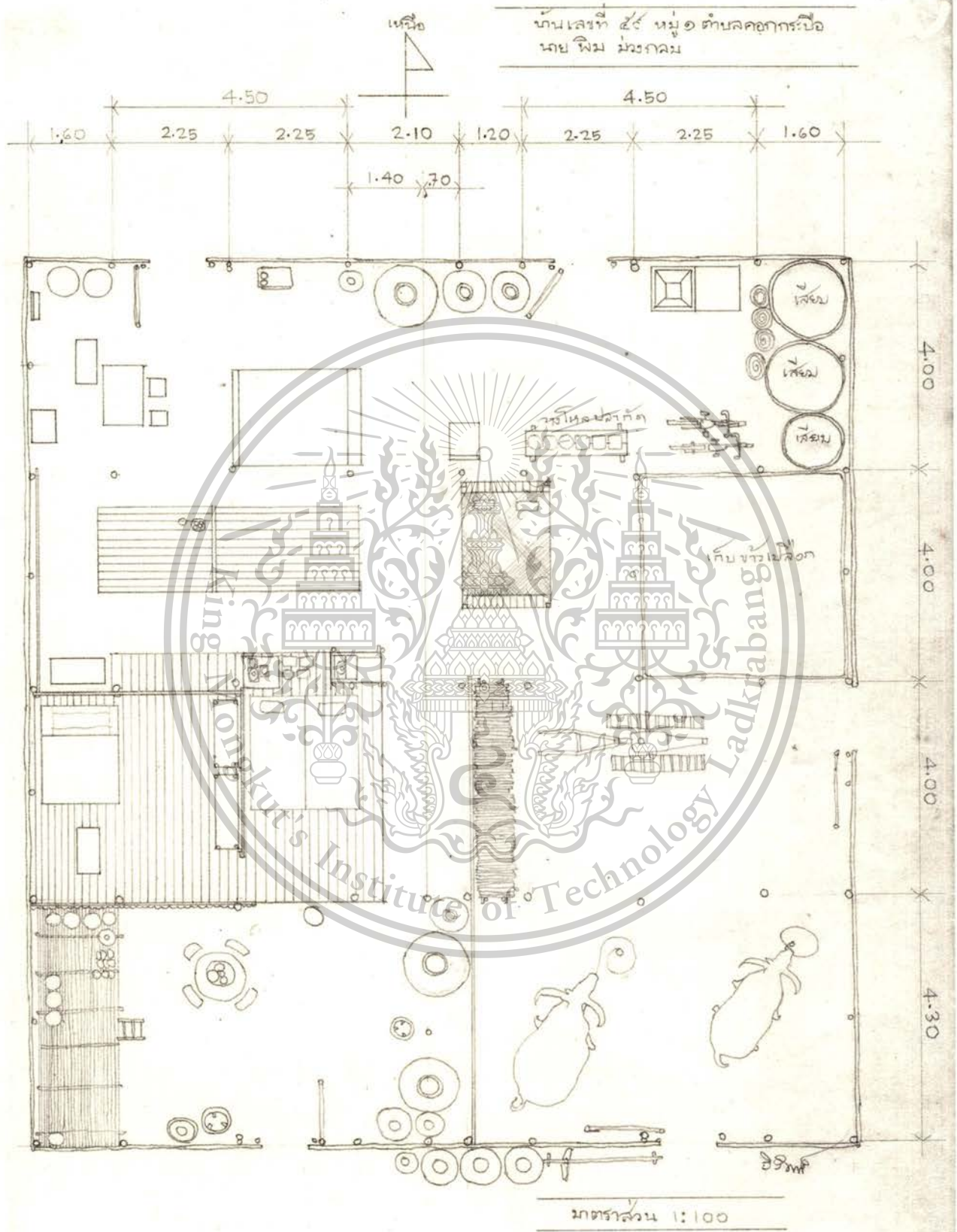
เรือนใหญ่หลังตะวันตกสร้างที่หลังสร้างประมาณ ๔๐ ปีมาแล้ว เปลี่ยนจากเฉลี่ย ๑๐ ปีต่อ ๑ ครั้งเช่นกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

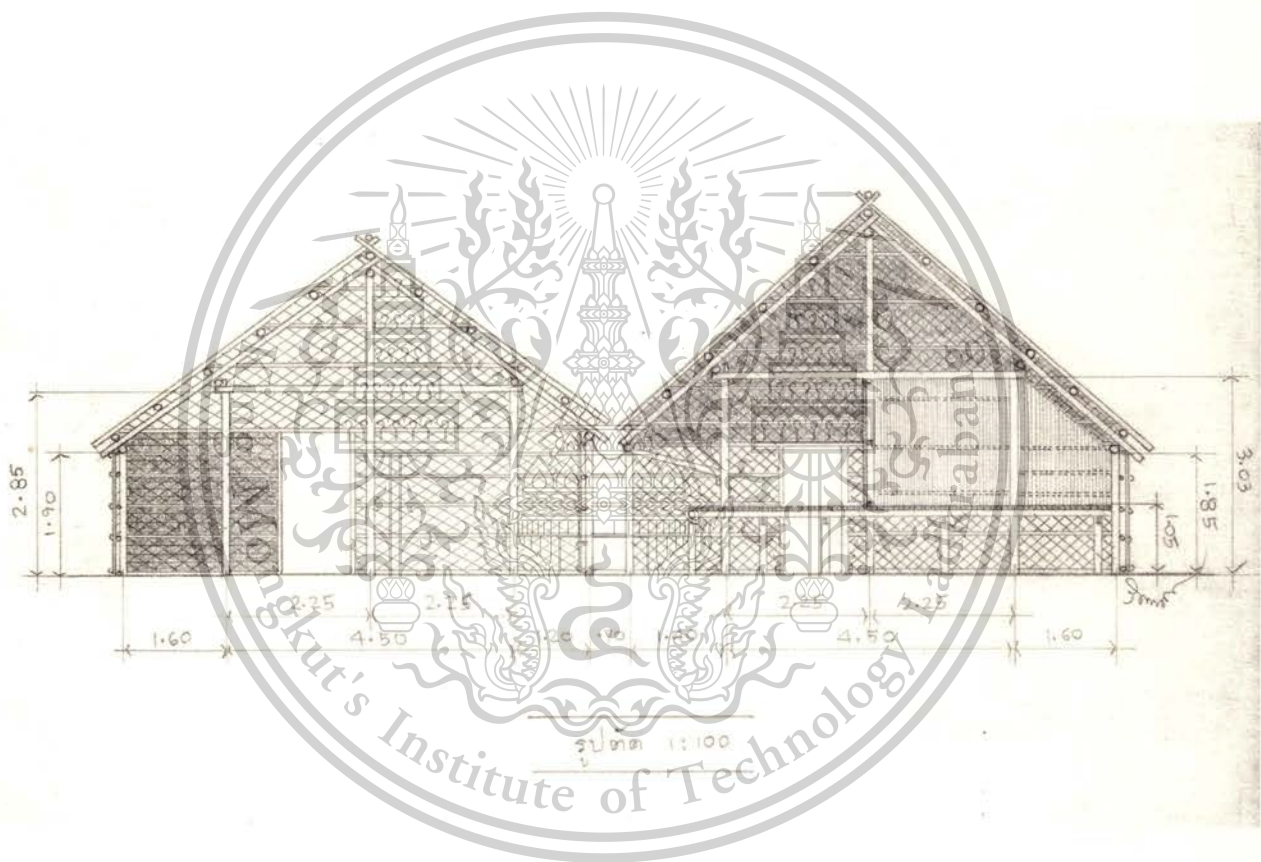
หมายเหตุ: แบบสถาปัตยกรรม ได้มีการปรับลด-ขยายขนาด เพื่อความเหมาะสมในการจัดพิมพ์ครั้งนี้
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บ้าน หนย พิม มวงกลม

มาตราส่วน 1:150

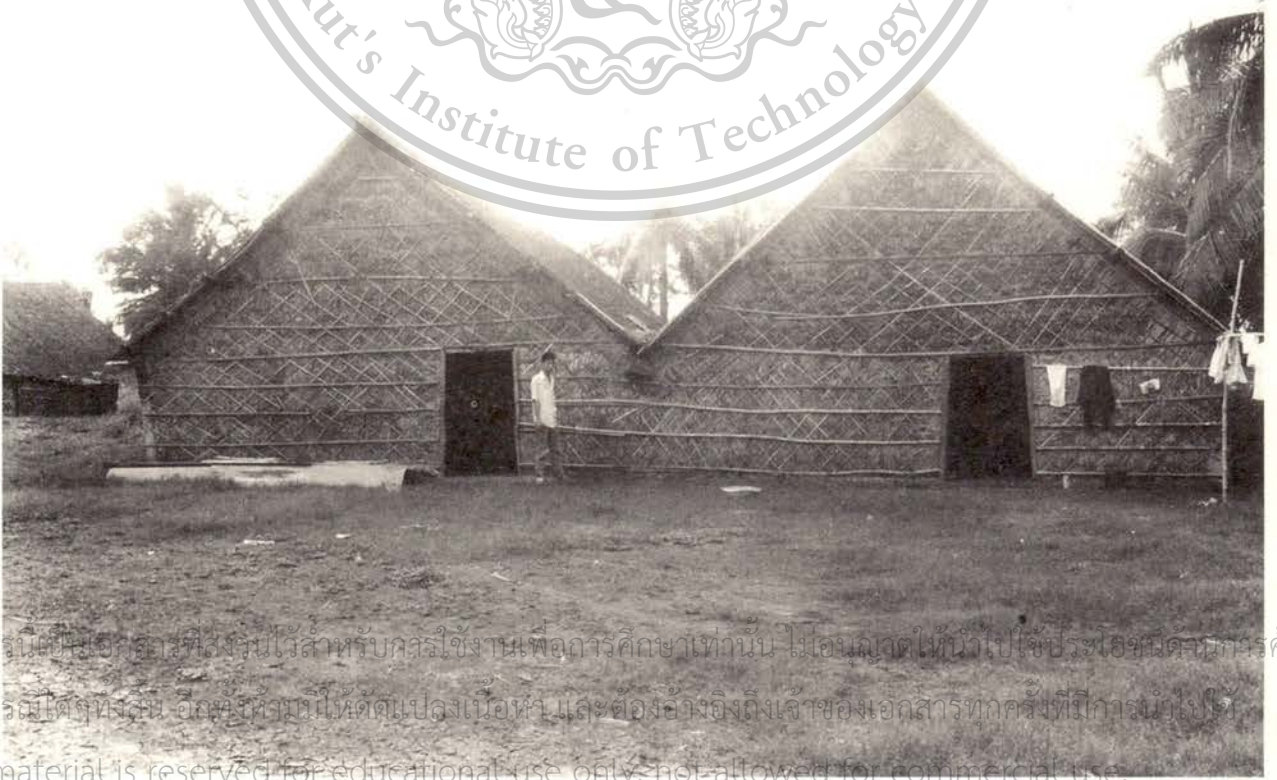
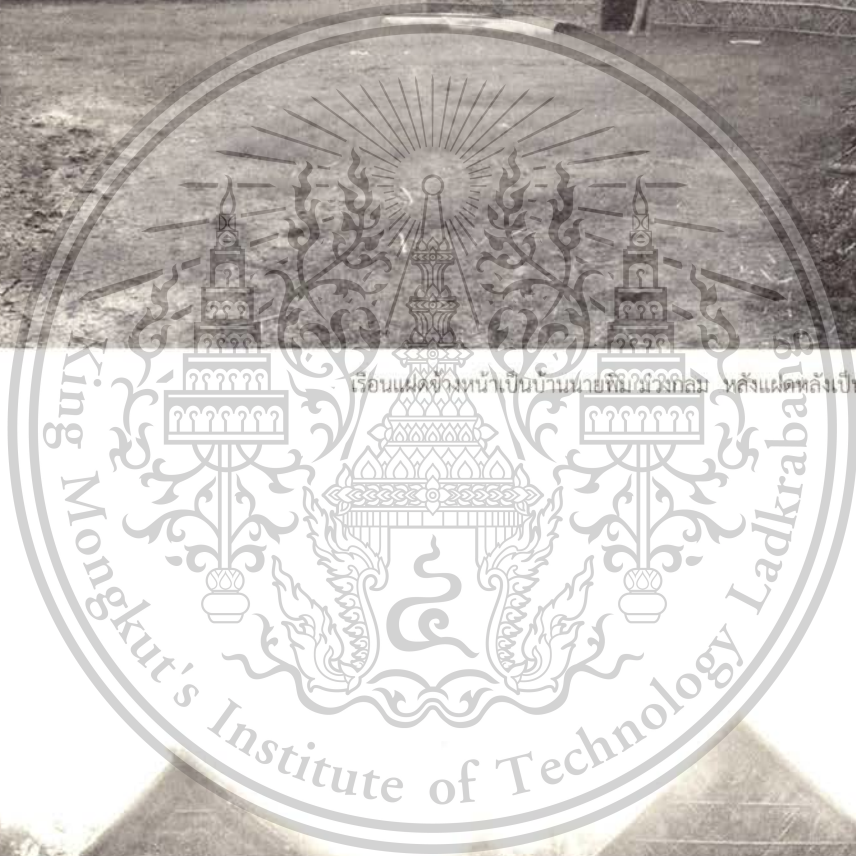
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เรือนแฝดข้างหน้าเป็นบ้านนายพิมพ์ม่วงกลม หลังแฝดหลังเป็นโรงนาของนายโผ ม่วงกลม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

รูปด้านหน้าของโรงนานายพิมพ์ ม่วงกลม

ด้านหลังโรงนาของนายพิม ม่วงกลม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้คัดไปใช้ประโยชน์อื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารที่แท้จริงที่มีการเผยแพร่

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

แพร่พักผ่อนภายในเรือน

บริเวณรับประทานอาหาร และเตรียมอาหารด้วยขามตลอดจนอุปกรณ์ทำครัว

เอกสารนี้มาจากหอสมุดที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับครูใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่าจะด้วยวิธีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

แครนออนใหญ่ และบริเวณรับประทานอาหาร

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บ้านหลังที่ ๑๐

๓.๕.๑๐ บ้านหลังที่ ๑๐ บ้านเลขที่ ๕๘ หมู่ ๑ ตำบลคอกกระบือ เรือนของนายโผ ม่วงกลม

ขนาดเรือน

เรือนโรงนาหลังนี้ประกอบด้วยโรงนา ๒ หลัง เป็นโรงนาแฝดวางขนานกันมีบริเวณเนื้อที่ภายในต่อเนื่องกัน ไม่มีการกั้นฝาให้แยกออกจากกัน วางแกนไปตามแกนเหนือใต้หรือวางแกนเรือนขวางตามตะวัน

ความยาว เรือนแฝดทั้ง ๒ หลังนี้ วางห้องเสาเรือนในแนวเดียวกันตลอด ดังนั้นระยะห่างระหว่างห้องเสาของเรือนทั้ง ๒ หลัง จึงมีระยะห่างเท่ากัน

ตัวเรือนทั้ง ๒ หลัง มี ๔ ห้องเสา ๕ แนวเสา ระยะห่างระหว่างห้องเสามีดังนี้ ๔.๑๐, ๕.๐๐, ๔.๙๐, และ ๕.๒๐ เมตร ตามลำดับจากเหนือมาใต้

รวมความยาวของเรือนทั้ง ๒ หลัง ๑๙.๒๐ เมตร

ความกว้าง เรือนหลังตะวันตกเป็นเรือนนอนและสวนพักอาศัยและสวนครัว

ระยะช่วงกว้างของเสาราย ๔.๕๐ เมตร

ระยะห่างระหว่างเสารายและเสาเรียงด้านตะวันออก ๑.๕๐ เมตร

ระยะห่างระหว่างเสารายและเสาเรียงด้านตะวันตก ๑.๕๐ เมตร

รวมความกว้างของเรือนหลังตะวันออก ๗.๕๐ เมตร

เรือนหลังตะวันตกเป็นเรือนเก็บของ อับกรณทานา ฟืน และบริเวณนั่งเล่น พักผ่อน รวมทั้งส่วนนอนอีกด้วย

ระยะช่วงกว้างของเสาราย ๔.๕๐ เมตร

ระยะห่างระหว่างเสารายและเสาเรียงด้านตะวันออก ๑.๓๕ เมตร

ระยะห่างระหว่างเสารายและเสาเรียงด้านตะวันตก ๑.๓๕ เมตร

รวมความกว้างของเรือนหลังตะวันออก ๗.๒๐ เมตร

ระยะห่างระหว่างแนวเสาเรียงของเรือนทั้ง ๒ หลัง ๐.๘๐ เมตร

รวมความกว้างของเรือนแฝดทั้ง ๒ หลัง (๗.๕๐+๗.๒๐+๐.๘๐) ๑๕.๕๐ เมตร

ความสูง

เรือนหลังตะวันออก

ความสูงจากพื้นถึงใต้ท้องช่อ ๒.๙๐ เมตร

ความสูงจากพื้นถึงใต้เอะเสยอดเสาเรียง ๑.๒๒ เมตร

ความสูงจากช่อถึงใต้กบทุ ๑.๙๐ เมตร

เรือนหลังตะวันตก

ความสูงจากพื้นถึงใต้ท้องช่อ ๒.๕๐ เมตร

ความสูงจากพื้นถึงใต้เอะเสยอดเสาเรียง ๑.๒๒ เมตร

ความสูงจากช่อถึงใต้ท้องกบทุ ๑.๖๕ เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ลงพิมพ์ในสารานุกรมเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เนื้อที่ใช้สอยภายในบ้าน

เรือนหลังตะวันออก เนื้อที่ส่วนใหญ่ใช้เป็นเรือนนอน ส่วนกินอาหาร ส่วนครัว ส่วนเก็บของ และส่วน
อเนกประสงค์

ส่วนนอนภายในเรือนห้องนี้มี ๒ ส่วน ประกอบด้วยแคร่นอนใหญ่ ๒ แคร่ อยู่ในห้องเสาที่ ๒ และที่ ๓ จาก
ทิศเหนือ ขนาดแคร่ทั้ง ๒ กินเนื้อที่เกือบตลอดห้องเสา

แคร่แรกอยู่ในห้องเสาที่ ๒ วางชิดกับฝาเรือนด้านตะวันออก ความกว้างของแคร่กว้างเลยแนวเสาได้กลางเรือน
ออกมาเล็กน้อย เป็นแคร่มีตอม่อรับพื้นแคร่ ขนาดแคร่กว้าง ๓.๙๐ เมตร ยาว ๓.๘๐ เมตร สูงจากพื้น ๐.๘๐ เมตร
ส่วนนอนหันศีรษะไปทางทิศเหนือ ด้านหัวนอนวางตู้สำหรับเก็บของและเสื้อผ้าไว้หนึ่งใบ

แคร่ที่ ๒ อยู่ในห้องเสาที่ ๓ จากทิศเหนือ ปลายแคร่ด้านปลายตีนวางชิดกับเสาใต้ของแนวเสาที่ ๔ กินเนื้อที่
เกือบครึ่งหนึ่งของห้องเสา แคร่วางชิดมาทางซีกเรือนด้านตะวันออกเหลือเป็นบริเวณที่ว่างอีกครึ่งหนึ่งของห้องเสาด้าน
ตะวันออกเอาไว้เป็นบริเวณโล่งเอนกประสงค์ แคร่เป็นแบบตอม่อขนาดกว้าง ๓.๙๐ เมตร ยาว ๔.๕๐ เมตร สูงจากพื้น
๑.๐๕ เมตร

ส่วนนอนหันศีรษะไปทางทิศเหนือ นอกจากจะใช้แคร่เป็นส่วนนอนแล้วยังใช้เป็นส่วนเก็บของและเสื้อผ้าอีก
ด้วย มีตู้เก็บของและตู้เสื้อผ้า ๒ ใบ วางกันอยู่ริมแคร่ด้านตะวันออก และหลังตู้มีฝักันแคร่เพียงฝาเดียวเท่านั้น เป็น
ฝาขัดแตะไม้ไผ่อยู่ด้านตะวันออกของแคร่ ริมแคร่ด้านเหนือเป็นโต๊ะและชั้นวางพระพุทธรูปและเครื่องบูชาพระ และ
ของใช้ประจำวันเล็กๆ น้อยๆ

ห้องเสาที่ ๔ นับจากทิศเหนือประกอบด้วย บริเวณครัวและบริเวณกินข้าว บริเวณวางตุ่มน้ำฝนและส่วน
ที่โล่ง

บริเวณครัวประกอบด้วยแคร่ไม้ไผ่ใช้วางอุปกรณ์ทำครัว วางภาชนะและถ้วยชาม ตลอดจนของแห้งที่ใช้ปรุง
อาหาร แคร่วางชิดกับมุมเรือนด้านตะวันออกและด้านใต้ขนาดแคร่ ยาว ๒.๕๐ เมตร กว้าง ๑.๐๐ เมตร สูง ๐.๗๕
เมตร เกือบเต็มความกว้างระหว่างช่องเสาเรียงกับเสารายด้านตะวันออก เตาไฟวางห่างจากแคร่เก็บของเล็กน้อยวาง
ห่างจากฝาประมาณ ๐.๖๐ เมตร

ส่วนกินข้าวเป็นแคร่แบบโต๊ะขนาด กว้าง ๑.๕๐ เมตร ยาว ๒.๕๐ เมตร สูง ๐.๗๐ เมตร ด้านยาวด้านหนึ่งวาง
ชิดกับเสาใต้ตัวกลางมาหาซีกตะวันออกชนกับเสาราย หากไม่ใช่เวลาช่วงรับประทานอาหารแล้วแคร่นี้ยังใช้เป็นส่วน
พักผ่อนและบริเวณนั่งเล่นอีกด้วย ฝ้ายบ้านด้านใต้ใช้วางตุ่มน้ำฝนจากแนวเสารายซีกตะวันตกของเรือนหลังตะวันออก
เลยมาจนถึงบริเวณเสารายด้านตะวันออกของเรือนหลังตะวันตกอีกด้วย ตุ่มมี ๘ ตุ่ม เป็นตุ่มขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง
๑.๐๐ เมตร ๔ ตุ่ม ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๖๐ เมตร อีก ๔ ตุ่ม

บริเวณห้องเสาแรกจากทิศเหนือของเรือนหลังตะวันออกใช้เป็นส่วนเก็บของเครื่องมือทำนา เครื่องฟัดข้าว
และบริเวณนั่งเล่น ส่วนนั่งเล่นเป็นแคร่ใช้กระเส็ด (เลื่อนสำหรับบรรทุกข้าว) ขนาดกว้าง ๑.๐๕ เมตร ยาว ๑.๕๐ เมตร
สูง ๐.๔๕ เมตร วางห่างจากฝาเรือนด้านเหนือมาประมาณ ๑.๒๐ เมตร อยู่ประมาณกึ่งกลางห้องเสาซีกตะวันตก

เรือนหลังตะวันตก บริเวณห้องเสาแรกนับจากด้านเหนือใช้เป็นส่วนนอนและส่วนนั่งเล่น มีแคร่นอนแบบ
ตอม่อขนาดกว้าง ๒.๑๕ เมตร ยาว ๓.๐๐ เมตร ด้านหัวนอนวางชิดกับฝาเรือนด้านเหนือระหว่างช่องเสาใต้กับเสาราย

ซีกตะวันตก การนอนหันศีรษะมาทางทิศเหนือ แคร่นี้ใช้ในตอนกลางวันใช้เป็นส่วนนั่งเล่นพักผ่อนและรับแขกเพราะ
เอกสารเงินเอกสารทองงวนไว้สำหรับราชการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้วางไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ
วางอยู่ในแนวเดียวกับแคร่ที่นั่งของเรือนหลังตะวันออก ซึ่งเนื้อที่ของบริเวณนี้กับส่วนนั่งเล่นของเรือนตะวันออกนั้น
ไม่ว่ากรณีใดๆก็ตาม อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
เชื่อมต่อเป็นบริเวณเดียวกัน

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ห้องเสาที่ ๒ นับจากทิศเหนือเป็นส่วนโค้งตลอด ส่วนบริเวณฝาเรือนด้านตะวันตกใช้เป็นที่เก็บพื้น
ห้องเสาที่ ๓ เป็นบริเวณเก็บเครื่องมือ ยานพาหนะสำหรับขนส่งเวลาทำนาเครื่องคราดไถ เดิมห้องเสานี้ใช้
เป็นส่วนผูกเลี้ยงควายมาก่อน

ห้องเสาที่ ๔ เป็นส่วนโค้งอเนกประสงค์ เรือนทั้ง ๒ หลังนี้โค้งถึงกันโดยตลอด

วัสดุก่อสร้าง

ส่วนประกอบโครงสร้าง

ส่วนประกอบโครงสร้าง	ชนิดของวัสดุ		ขนาดของตัวไม้	
	เรือนใหญ่ตะวันตก	เรือนหลังตะวันตก	เรือนหลังตะวันออก	เรือนหลังตะวันตก
เสาโต	ไม้เต็ง	ไม้เต็ง	Ø ๕"	Ø ๖"
เสาราย	ไม้เต็ง	ไม้เต็ง	Ø ๔" - ๕"	Ø ๖"
เสาเรียง	ไม้เต็ง	ไม้เต็ง	Ø ๔"	Ø ๔"
ซื่อ	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	Ø ๔" - ๕"	Ø ๔" - ๕"
ดั่ง	(ใช้เสาโต)	(ใช้เสาโต)		
กบทุ	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	Ø ๔" - ๕"	Ø ๔" - ๕"
อกไก่, แปะ	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	Ø ๔" - ๕"	Ø ๔" - ๕"
ไม้ข่มหัวกลอน	ไม้รวก	ไม้รวก	Ø ๒ ๑/๒" - ๒"	Ø ๒ ๑/๒" - ๒"
จันทัน	ไม้แสม	ไม้แสม	Ø ๒ ๑/๒" - ๓"	Ø ๒ ๑/๒" - ๒"
กลอน	ไม้โปรงแดง	ไม้โปรงแดง	Ø ๒ ๑/๒" - ๒"	Ø ๒ ๑/๒" - ๒"
วัสดุผนังหลังคา	ตับจาก	ตับจาก	กว้าง ๐.๖๕ ม. ยาว ๑.๑๐ ม.	กว้าง ๐.๖๕ ม. ยาว ๑.๑๐ ม.

พื้น ดินอัดแน่น

แคร่ แคร่เรือนใหญ่ที่อยู่ในเรือนนอนหลังตะวันออกในห้องเสาที่ ๓ นับจากทิศเหนือ เป็นแคร่ที่มีต่อม่อชนิด ค.ส.ล. หล่อสำเร็จ คาน ตง ไม้เนื้อแข็งขนาด ๑ ๑/๒" x ๕" และ ๑ ๑/๒" x ๔" ตามลำดับ พื้นไม้กระดาน ๑" x ๔"

แคร่นอนอีก ๒ แคร่ ที่เหลือเป็นแคร่ที่มีต่อม่อไม้เต็งกลม ไม้กระบูล Ø ๔" คาน ตง ไม้เต็ง ๑ ๑/๒" x ๕" และ ๑ ๑/๒" x ๔" พื้นไม้กระดานไม้เนื้อแข็ง ๑" x ๖"

แคร่กินข้าว แคร่แบบโต๊ะ ขาไม้ ๓" x ๓" เกร้ายัดขาแคร่และรับพื้นแคร่ ไม้เนื้อแข็ง ๑ ๑/๒" x ๓" พื้นไม้กระดาน ๑" x ๔"

แคร่ในครัว ต่อม่อรับพื้นแคร่ไม้กระบูลกลม Ø ๓" คาน ตงไม้ไผ่ Ø ๒ ๑/๒" พื้นไม้รวกยึดพื้นกับแคร่ด้วยหวาย ขนาดพื้น Ø ๒ ๑/๒" - ๑"

ฝา ปิดล้อมบ้านทั้ง ๒ หลัง เป็นฝากระฉากตัดตาตารางทั้งด้านนอกด้านใน เคารวนอนยึดฝาไม้รวก Ø ๒ ๑/๒" โยชน์ด้านการค้า

ฝาปิดแคร่นอนใหญ่ ฝาขัดแตะไม้ไผ่

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ขนาดครอบครัว

นายโผ ม่วงกลม	อายุ ๘๒ ปี (เจ้าของบ้าน สามีนางทิพย์)
นางทิพย์ ม่วงกลม	อายุ ๗๐ ปี (ภรรยา นายโผ)
นางเจียร	อายุ ๔๐ ปี (ลูกสาว มีเรือนแยกออกไป)
นายชง	อายุ ๓๘ ปี (ลูกชาย มีเรือนแยกออกไป)
นางแหม่ม	อายุ - ปี (ลูกสาว มีเรือนแยกออกไป)
นายวิชัย	อายุ ๒๘ ปี (ลูกชาย)
นางพร	อายุ - ปี (ภรรยา นายวิชัย)

ลูกชายนายวิชัยและนางพร อายุ ๓ ขวบ

นายโผและนางทิพย์ ๒ สามี-ภรรยา นอนแคร่นอนใหญ่ที่อยู่ห้องเสาที่ ๓ นับจากทิศเหนือของเรือนหลังตะวันตก นายวิชัยและนางพร และบุตรชายนอนแคร่นอนอีกแคร่หนึ่งในเรือนหลังเดียวกัน ส่วนนอนที่อยู่เรือนหลังตะวันตกเป็นแคร่ไว้ให้ลูกที่มีเรือนออกไปนอนครวมาเยี่ยมบ้าน

การเจาะช่อง เรือนหลังตะวันตกมีการเจาะช่องประตู ๑ ช่อง เจาะตรงฝาเรือนด้านใต้ เจาะชิดกับเสาได้มาทางซีกตะวันตก ใช้เป็นช่องทางเพื่อออกจากครัวมาลานซีกล่างหลังบ้าน

เรือนหลังตะวันตกเจาะช่องประตู ๓ ช่อง ช่องแรก อยู่ตรงฝาเรือนด้านเหนือจากห้องเสาได้ก่อนมาทางทิศตะวันอก บานที่ ๒ อยู่ตรงฝาเรือนด้านใต้ เปิดช่องจากเสาได้ทางด้านตะวันตก ใช้เป็นช่องออกจากบริเวณเก็บของออกไปท้องนา ประตูช่องที่ ๓ เจาะตรงฝาเรือนตะวันตกอยู่ตรงห้องเสาที่ ๓ วางช่องชิดกับเสาแนวเสาที่ ๓ นับมาจากทางเหนือช่องประตูก่อนมาทางทิศใต้ ขนาดใหญ่พอที่จะรถไถและรถบรรทุกของที่ด้านนี้ใช้ผ่านเข้าได้สะดวก ใช้เป็นช่องทางออกของรถไถนาและรถขนของจากนาเข้ามาในบ้น

หน้าต่างของเรือนทั้ง ๒ หลัง มีเพียง ๑ บาน เป็นหน้าต่างบานกระทุ้งกรุจากอยู่ตรงห้องเสาที่ ๓ ของเรือนหลังตะวันตกตรงฝาเรือนซีกตะวันตกเช่นกัน

บริเวณอาบน้ำและซีกล่าง ใช้บริเวณหลังบ้านตรงกับส่วนของครัว ติดกับสระน้ำ

บริเวณแต่งตัว ใช้หึ่งสูงประมาณ ๑.๒๐ เมตร วางเครื่องสำอาง หวี มีกระจกใส ๑ บาน ตรงเสารายต้นที่ ๒ ของเรือนหลังตะวันตก เสารายซีกตะวันตกคือบริเวณนั่งเล่น พักผ่อนส่วนหน้านั้นเอง

อายุและลำดับการขยายเรือน เรือนหลังตะวันตกสร้างก่อน สร้างมาประมาณ ๕๐ ปีแล้ว เปลี่ยนตัวไม้โครงสร้างบ้านเพียงบางตัว ส่วนจากนั้นเปลี่ยนทั้งหลัง ๓ ครั้ง นอกจากนั้นใช้การซ่อมแซมส่วนชำรุดบางส่วนไปเรื่อยๆ

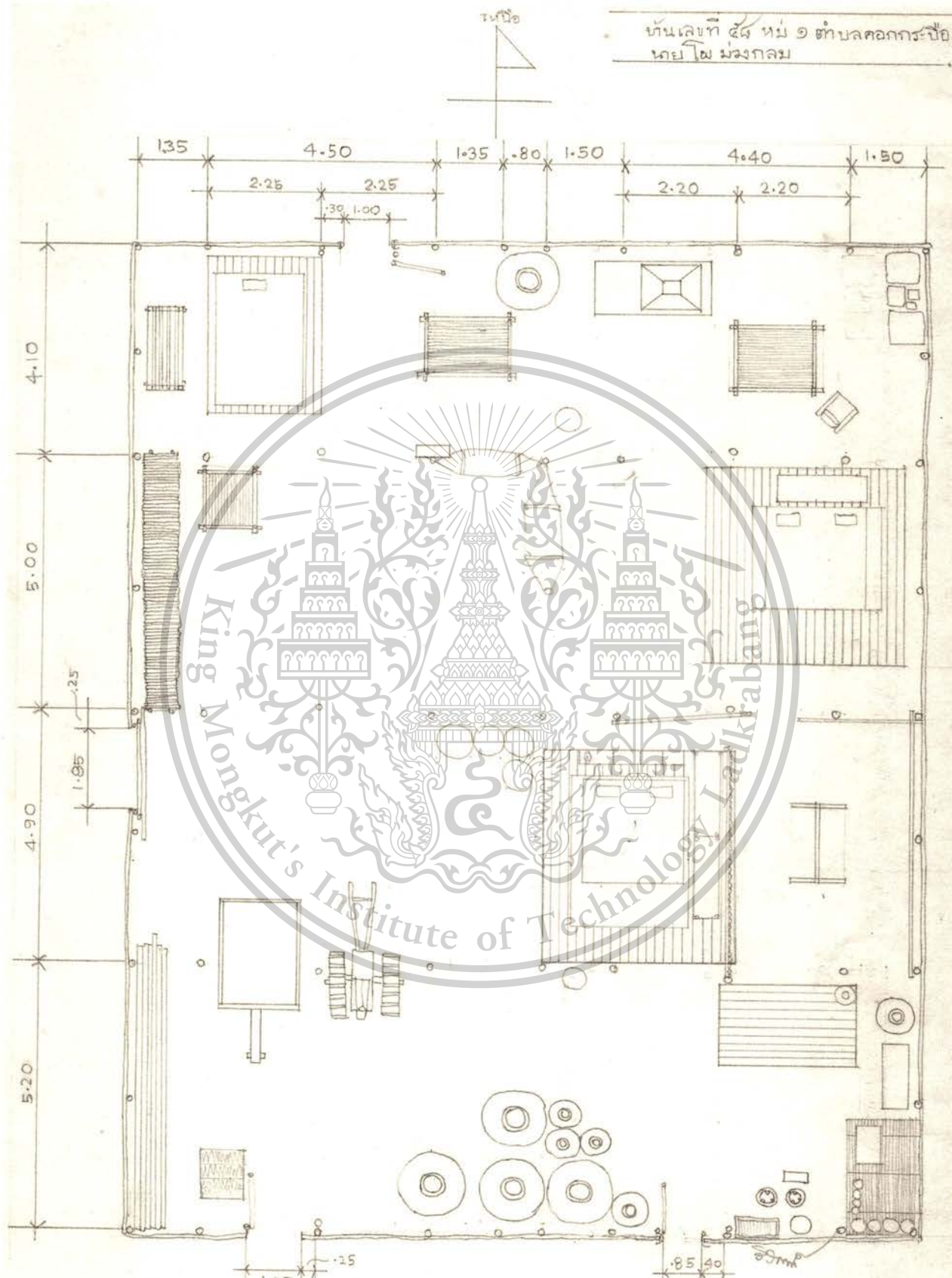
เรือนหลังตะวันตกสร้างที่หลังเรือนหลังตะวันอก ๓ ปี เรือนทั้ง ๒ หลังนี้เดิมมีเพียง ๓ ห้องเสาเท่านั้น มาเพิ่มอีก ๑ ห้องเสาทั้ง ๒ หลัง คือห้องเสาด้านทิศเหนือเมื่อ ๖ ปีมาแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

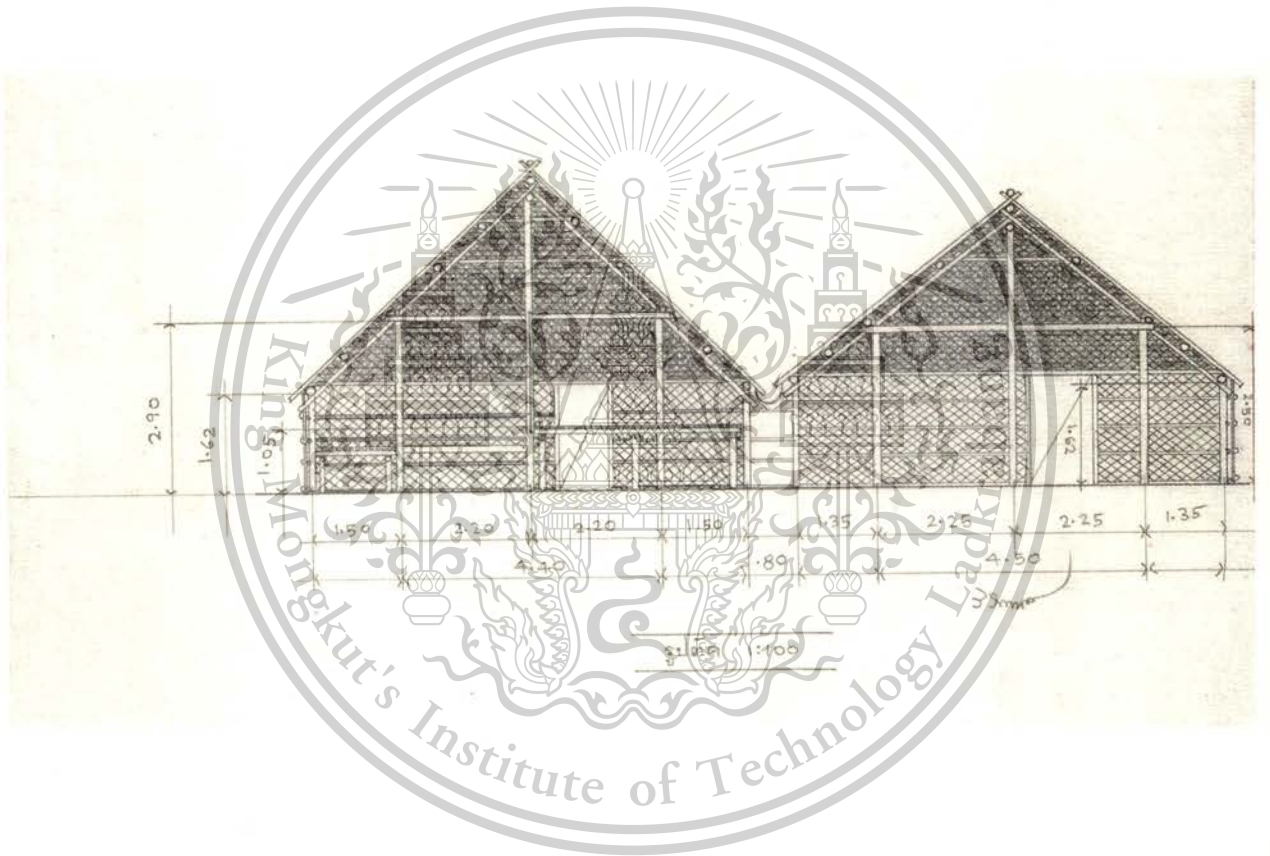
หมายเหตุ: แบบสถาปัตยกรรม ได้มีการปรับลด-ขยายขนาด เพื่อความเหมาะสมในการจัดพิมพ์ครั้งนี้
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บ้านเลขที่ ๕๕ หมู่ ๑ ตำบลคลองกระปี่
 อยุธยา อยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

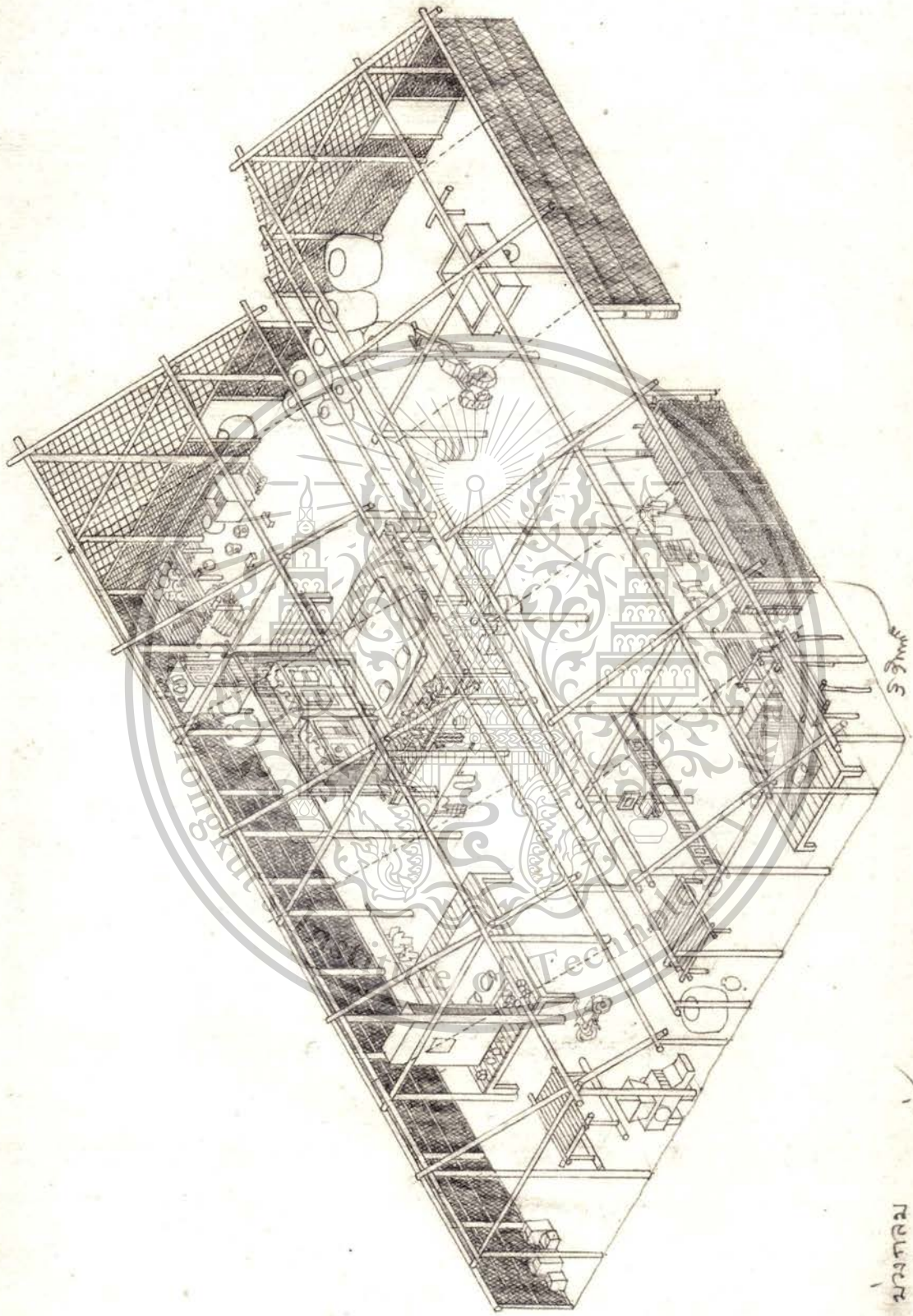
This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.
 หมายเหตุ: ผังบริเวณดูจากบ้านหลังที่ ๙
 Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

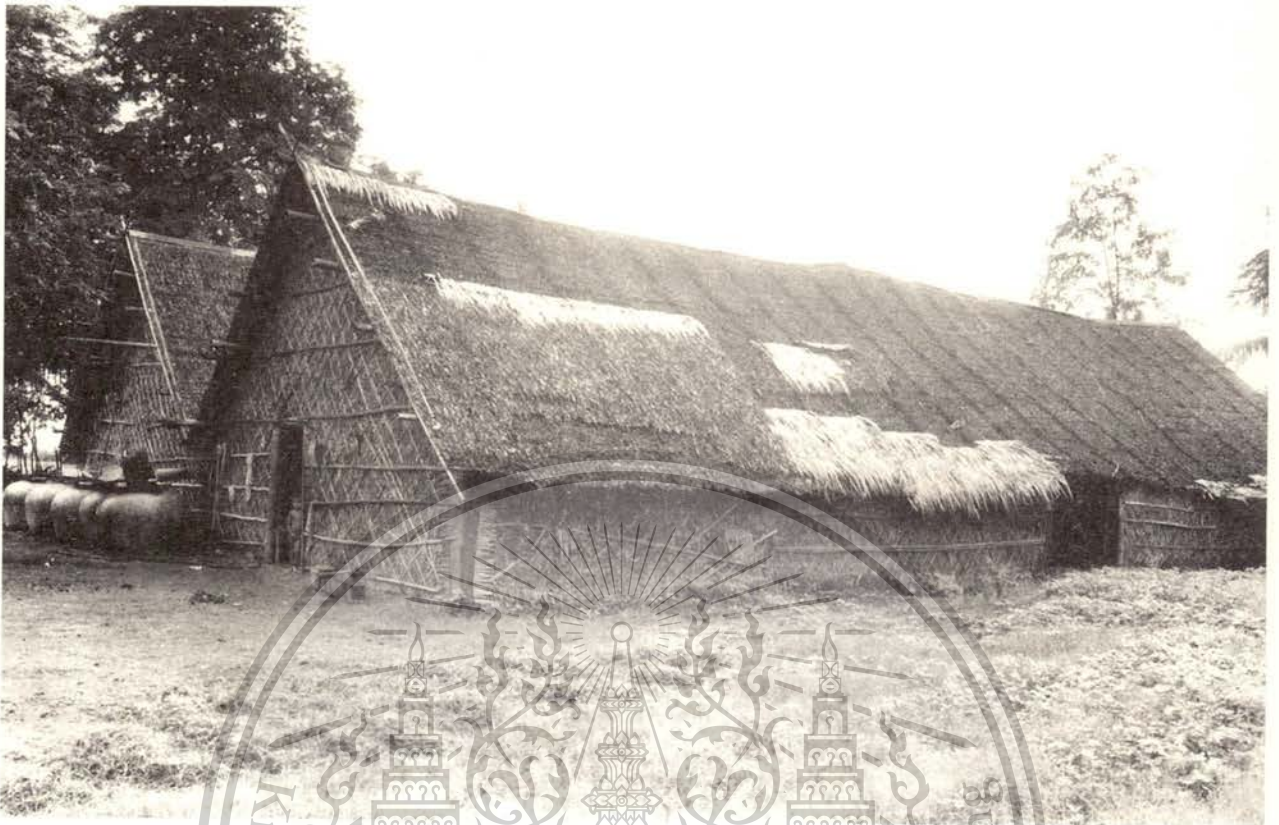
This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ม่วงคอม
 นศ. ๕
 ๑๕๑
 ๑๕๑

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีผู้นำไปใช้
 This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.
 Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

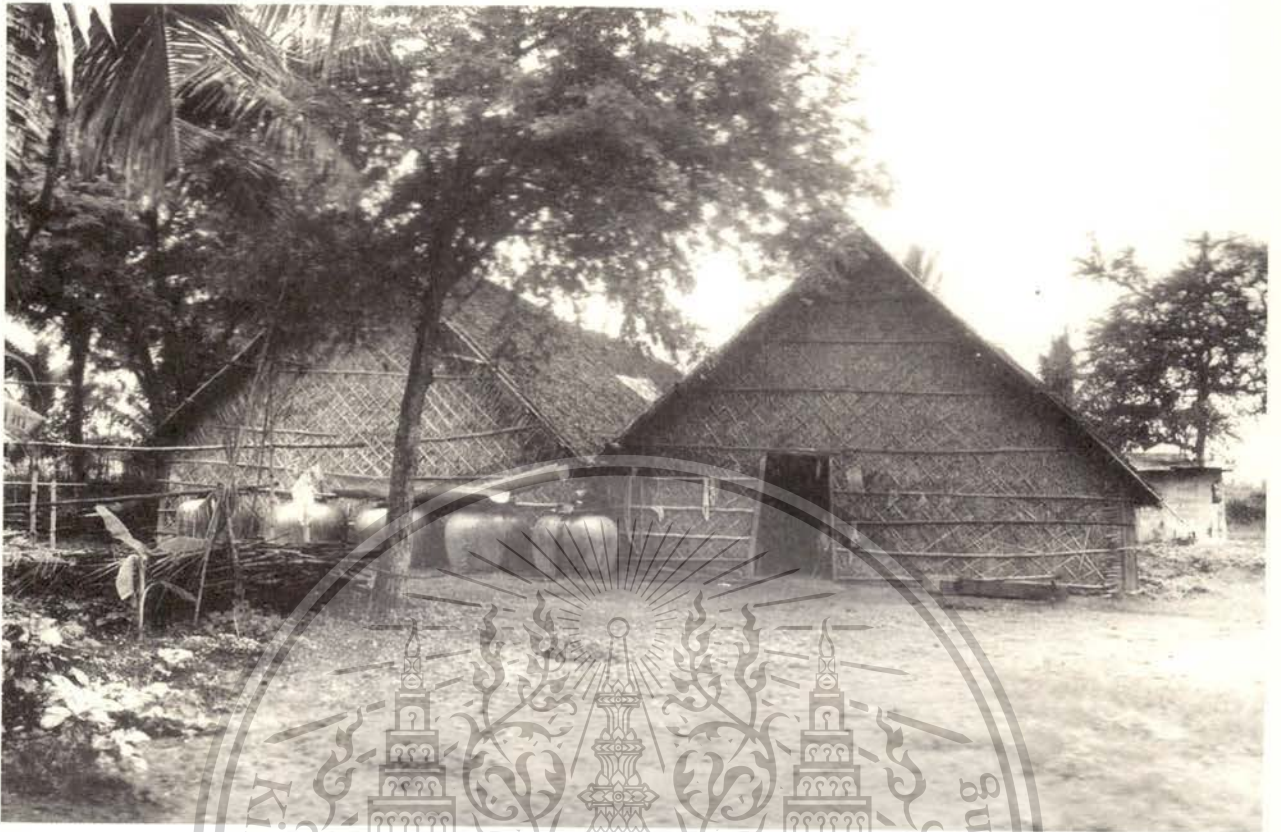
โรงเรียน มองจากส่วนหน้าบ้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ

เอกสารนี้แจ้งเอกสารที่สงวนไว้สำหรับโรงเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามนำออกเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use. โรงเรียน นายโผ มองจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

รงนาด้านหน้า มองจากทิศเหนือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บริเวณพักผ่อน นั่งเล่น

แครนอนใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

แครรับประทานอาหารและบริเวณครัว

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บ้านหลังที่ ๑๑

๓.๕.๑๑ บ้านหลังที่ ๑๑ บ้านเลขที่ ๘ หมู่ ๑ ตำบลบางน้ำจืด อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เจ้าของ นายเผื่อน และนางดิน นามทุก

บริเวณโคกและบ้าน

ขนาดบริเวณบ้าน เป็นพื้นที่สี่เหลี่ยมผืนผ้าด้านเหนือ กว้าง ๕๓.๐๐ เมตร ด้านใต้ ๖๓.๐๐ เมตร ด้านทิศตะวันตก ยาว ๖๗.๐๐ เมตร ด้านทิศตะวันออก ยาว ๖๗.๐๐ เมตร ตรงปลายด้านทิศใต้มีที่ดินแปลงเล็กเป็นท้องร่องสวนวางเลยออกมาจากพื้นที่ด้านทิศใต้ ๒๐.๐๐ เมตร กว้าง ๓๓.๕๐ เมตร ขนาดที่วัดนี้วัดรวมทั้งคันน้ำและคันดินบ้านวางอยู่กลางโคก

ขนาดสระหรือคูน้ำ บ้านมีคูน้ำล้อมรอบทั้ง ๔ ด้าน มีทางเดินเป็นคันดินและลานกว้างถมข้ามคูน้ำทั้ง ๔ ด้าน คูน้ำด้านหน้าด้านทิศเหนือ คูถูกแบ่งด้วยทางเดิน ๒ ตอน คูแรก เป็นคูสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง ๗.๗๐ เมตร ยาว ๒๘.๐๐ เมตร ถนกันคู กว้าง ๕.๐๐ เมตร คูที่ ๒ วางขนานกับโคกด้านเหนือวกอ้อมมาล้อมโคกด้านตะวันออก คูกว้างเท่ากับคูแรกยาวไปจรดขอบคันดิน ๑๔.๕๐ เมตร คูน้ำด้านทิศใต้วางขนานกับโคกด้านใต้ กว้าง ๑๑.๐๐ เมตร ยาว ๒๖.๓๐ เมตร คูน้ำวกไปอ้อมโคกด้านตะวันตก คูน้ำด้านตะวันออกที่เชื่อมต่อกับคูด้านเหนือ กว้าง ๖.๖๐ เมตร ยาว ๔๘.๔๐ เมตร คูน้ำด้านตะวันตกที่วกเชื่อมกับคูด้านใต้ กว้าง ๙.๐๐ เมตร ยาว ๓๙.๐๐ เมตร คูทุกด้านวางเกือบเป็นมุมฉากขนานกับที่ดินทั้งหมดทุกด้าน

ขนาดคันดิน โคกบ้านมีคันดินกันทั้ง ๔ ด้าน ด้านเหนือคันดิน กว้าง ๔.๐๐ เมตร สูงจากระดับพื้นนา ๐.๘๐ เมตร คันดินด้านใต้ กว้าง ๓.๐๐ เมตร โอบเชื่อมกับคันดินด้านตะวันตกสูงจากระดับท้องนา ๐.๘๐ เมตร คันดินด้านตะวันออก กว้าง ๓.๐๐ เมตร วกเชื่อมต่อกับคันดินด้านเหนือ คันดินด้านตะวันตก กว้าง ๗.๖๐ เมตร เชื่อมต่อกับคันดินด้านใต้และด้านเหนือ คันดินด้านตะวันออกและตะวันตกสูงจากระดับดินประมาณ ๐.๖๐ เมตร

ส้วม วางอยู่ทางมุมบ้านทิศใต้เฉียงมาทางตะวันออกอยู่สุดแนวคันดินของแปลงสวนครัวที่เป็นส่วนยื่นออกมาจากบริเวณโคกใหญ่ มีทางเดินจากตัวบ้านมายังส้วม อยู่ห่างจากคันดินตัวในด้านใต้ ๑๕.๐๐ เมตร ห่างจากทางเดิน ๑๐.๗๐ เมตร

ส้วม เป็นลักษณะส้วมหลุมแบบผนังกรุจากแบบพื้นเมือง ขนาด ๑.๒๐ x ๑.๒๐ เมตร

ประเภทของไม้ยืนต้นที่ปลูกบริเวณโคก

คันดินด้านทิศเหนือ ปลูกต้นมะพร้าวเรียงเป็นแถวๆ อยู่ ๖ ต้น บริเวณขอบบริเวณโคกด้านเหนือ ปลูกต้นสะเสสลับกับต้นมะพร้าว คันดินด้านใต้ปลูกมะพร้าวเป็นแนว ๖ ต้น

คันดินด้านตะวันออกปลูกมะพร้าวเป็นแนวเรียงกัน ๘ ต้น บริเวณขอบที่ด้านตะวันออกปลูกมะพร้าว ๘ ต้น มะขาม ๑ ต้น เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำมาใช้เพื่อประโยชน์อื่นใดเป็นการค้า ไม่ว่าจะแก้ไขเพิ่มเติม หรือแก้ไขเนื้อหาให้ถูกต้อง และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คันดินด้านตะวันตก ปลูกต้นมะขามและขเหล็กอย่างละต้น

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บริเวณขอบที่ด้านตะวันตกปลูกต้นแคและซีเหล็กลอยละต้น ตรงปลายสุดด้านใต้ปลูกมะพร้าว ๑ ต้น ด้านเหนือมีมะพร้าว ๒ ต้น

สวนครัว อยู่บริเวณหลังโคกด้านใต้ซึ่งตะวันออกมีคันดินปิดล้อมต่อเนื่องกับคันดินด้านตะวันออก ภายในคันดินยกแปลงปลูกผักไว้ ๔ แปลง ขนาดแปลง กว้าง ๕.๐๐ เมตร ยาว ๑๖.๐๐ เมตร เฉพาะแปลงที่ยาวที่สุดต่อจากแปลงนี้ไปก็ยาวลดลงตามลำดับดังนี้ คือ ๑๕.๐๐, ๑๔.๐๐, และ ๑๓.๐๐ เมตร ตามลำดับ ผักที่ปลูกมีมะเขือ พริก ข่า โหระพา และกระเพรา บริเวณท้องนาด้านตะวันออกและด้านเหนือของบริเวณโคก หลังจากฤดูเก็บเกี่ยวแล้ว ครอบครัวของบ้านนี้จะทำแปลงเพาะเห็ดฟางขายต่อเนื่องกันไปจนถึงฤดูทำนาจะเริ่ม

บ้านหลังนี้มีลานใหญ่อยู่ ๒ ลาน คือลานด้านเหนือเป็นลานกว้างใช้วิดข้าว สุดขอบที่ด้านเหนือเป็นกองฟาง โคกด้านตะวันออกก็ใช้บริเวณส่วนหนึ่งเป็นส่วนเก็บฟางกองใหญ่อีกเช่นกัน ลานใหญ่นี้เป็นลานอเนกประสงค์ สอนกิจกรรมต่างภายนอกอาคารหลายประเภท นอกเหนือไปจากการวิดข้าวและตากฟืน ขนาดลาน กว้าง ๑๕.๐๐ เมตร ยาว ๔๓.๐๐ เมตร ความยาวของลานขนานกับความกว้างของที่

ลานด้านตะวันออกเป็นลานกว้างกันรั้วไม้ไผ่ให้ลานแยกออกจากลานด้านเหนือ เป็นลานภายในบ้านใช้เป็นบริเวณนั่งเล่นและพักผ่อนในตอนเย็น บริเวณลานแห่งนี้มีการปลูกไม้ประดับ มีร้านต้นไม้สำหรับปลูกไม้ประดับอยู่ชิดกับขอบที่ตรงบริเวณกลางๆ ของขอบที่บริเวณที่ด้านตะวันตกที่เป็นดินแค ขะหวางตัวบ้านกับคูน้ำ บริเวณส่วนนี้ใช้เป็นลานตากฟืนและเก็บฟืนอีกด้วย

ศาลพระภูมิอยู่มุมที่ด้านตะวันออกเฉียงเหนือ ศาลพระภูมิหันหน้าไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

บ้านหลังนี้หน้าบ้านหันไปทางทิศเหนือต่อเนื่องกับลานใหญ่มีทางสัญจรเข้าสู่ลานด้านเหนือ ๒ ทาง คือทางเดินลัดท้องนาเข้าสู่ลานด้านตะวันตกเฉียงเหนือ และด้านเหนือเป็นทางเดินขนาดกว้าง ๓.๐๐ เมตร ไปเชื่อมต่อกับทางรถไฟและถนนใหญ่ ด้านหลังบ้านมีทางเดินต่อเนื่องไปยังบริเวณญาติพี่น้องที่อยู่เลยไปทางท้องนาด้านทิศใต้

ขนาดเรือน

เรือนโรงนาหลังนี้เป็นโรงนาถล่ม ๕ หลัง วางชิดและต่อเนื่องกัน มีโรงนาแฝดวางแกนไปตามแนวเหนือใต้หรือวางขวางตะวัน ด้านเหนือของโรงนาแฝดมีโรงนาอีกหนึ่งหลังวางขวางโรงนาแฝดไว้ ขนาดความยาวของโรงนาขวางด้านเหนือยาวเกือบจะเท่ากับความกว้างของเรือนแฝดทั้ง ๒ หลัง ส่วนด้านใต้เป็นเรือนโรงนาวางขวางไว้อีกเช่นกัน ความยาวของเรือนยาวเท่ากับความกว้างของโรงนาแฝด

ความยาว โรงนาแฝดที่วางขนานกันนั้นประกอบด้วยช่วงเสา ๓ ห้องเสา ๔ แนวเสา แนวเสาแต่ละห้องอยู่ในแนวเดียวกัน ฉะนั้นระยะห้องของแนวเสาแต่ละห้องเสามีระยะเท่ากัน ระยะห่างของเสาห้องเสาห่างกันนับจากแนวเสาของห้องเสาด้านเหนือมาด้านใต้ ดังนี้ : ๓.๘๗ เมตร และ ๓.๙๐ เมตร ตามลำดับ

รวมความยาวของเรือนแฝด ๑๑.๕๗ เมตร

แต่เรือนแฝดมีเรือนขวางขนานทั้งหัวท้ายหรือทั้งด้านใต้และด้านเหนือ ซึ่งเรือนด้านเหนือมีช่วงกว้างประกอบด้วยช่วงกว้างระหว่างเสาราย ๔.๔๐ เมตร ระยะห่างระหว่างเสารายกับเสาเรียง ๑.๕๒ เมตร และ ๑.๕๒ เมตร ระยะห่างระหว่างเสาเรียงด้านใต้กับผนังเรือนแฝด ๑.๓๕ เมตร รวมความกว้างของเรือนขวางหลังเหนือ ๘.๗๙ เมตร (๔.๔๐ + ๑.๕๒ + ๑.๓๕)

เอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยที่จัดทำขึ้นโดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษาด้านเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และห้องปฏิบัติการวิจัยเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

รวมความกว้างของเรือนขวางด้านใต้ ๓.๕๐ เมตร (๒.๐๐ + ๑.๘๐ + ๐.๗๐)

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ฉะนั้นความยาวทั้งหมดของโรงนากลุ่มนี้ต้องรวมความยาวของโรงนาแผ่รวมกับความกว้างของโรงนาบหัวท้าย คือเรือนข้างด้านเหนือและด้านใต้

รวมความยาวของโรงนาทั้งหมด ดังนี้

ความยาวของโรงนาแผ่	๑๑.๕๗ เมตร
ความกว้างของโรงนาข้างด้านเหนือ	๘.๗๙ เมตร
ความกว้างของโรงนาข้างด้านใต้	๓.๕๐ เมตร
รวมความยาวของโรงนาทั้งหมด	๒๓.๘๖ เมตร

ความกว้าง ของเรือนแผ่

เรือนด้านตะวันออก

ระยะช่วงกว้างของเสาราย	๔.๑๐ เมตร
ระยะห่างระหว่างเสารายกับเสาเรียงด้านตะวันออก	๑.๖๐ เมตร
ระยะห่างของเสารายกับเสาเรียงด้านตะวันตก	๑.๓๐ เมตร
รวมความกว้างของเรือนหลังตะวันออก	๗.๐๐ เมตร

เรือนด้านตะวันตก

ระยะช่วงกว้างของเสาราย	๓.๘๕ เมตร
ระยะห่างระหว่างเสารายกับเสาเรียงด้านตะวันออก	๐.๘๕ เมตร
ระยะห่างระหว่างเสารายกับเสาเรียงด้านตะวันตก	๑.๐๐ เมตร
รวมความกว้างของเรือนหลังตะวันตก	๕.๗๐ เมตร
ระยะห่างของแนวเสาเรียงของเรือนทั้ง ๒ หลัง	๐.๘๒ เมตร

รวมความกว้างของโรงนาแผ่ทั้ง ๒ หลัง $๗.๐๐ + ๕.๗๐ + ๐.๘๒ = ๑๓.๕๒$ เมตร หากแต่ว่าเรือนขวางด้านเหนือที่วางขวางของเรือนแผ่ไว้ นั้นยาวเกินกว่าความของเรือนแผ่ ๑.๑๓ เมตร เมื่อเรือนรวมกันเป็นกลุ่ม ต้องยึดความกว้างของเรือนแผ่เป็นแกน ฉะนั้นความกว้างของเรือนทั้งหมดก็คือความยาวของเรือนขวางที่ขนานเรือนแผ่ที่มีความยาวที่สุดคือ เรือนขวางหลังเหนือ ซึ่งยาวกว่าความกว้างของเรือนแผ่ ๑.๑๓ เมตร ฉะนั้นความกว้างของโรงนากลุ่มนี้เท่ากับความกว้างของเรือนแผ่ $๑๓.๕๒ + ๑.๑๓ = ๑๔.๖๕$ เมตร รวมขนาดของโรงนากลุ่มนี้ยาว ๒๓.๘ เมตร กว้าง ๑๔.๖๕ เมตร

แยกขนาดเรือนแต่ละหลัง

เรือนแผ่	หลังตะวันออก มี ๓ ห้องเสา ๔ แนวเสา
	กว้าง ๗.๐๐ เมตร ยาว ๑๑.๕๗ เมตร
เรือนแผ่	หลังตะวันตก มี ๓ ห้องเสา ๔ แนวเสา
	กว้าง ๖.๗๐ เมตร ยาว ๑๑.๕๗ เมตร

เรือนขวางด้านเหนือ มี ๔ ห้องเสา ๕ แนวเสา ห้องเสาแต่ละห้องห่างกันจากตะวันออกมาทางตะวันตก

ดังนี้ ๓.๗๕, ๓.๖๐, ๓.๕๕ และ ๓.๗๕ เมตร ตามลำดับ รวมความยาว ๑๔.๖๕ เมตร

ความกว้าง = (ความกว้างช่วงกว้างเสาราย ๔.๕๐ เมตร + ระยะห่างของเสารายกับเสาเรียงแต่ละด้าน ๑.๕๒ + ๑.๕๒ + ระยะห่างของเสาเรียงถึงผนังด้านสกัดของเรือนแผ่ ๑.๓๕ เมตร) = ๘.๗๙ เมตร

ฉะนั้นเรือนสกัดหลังเหนือกว้าง ๘.๗๙ เมตร ยาว ๑๔.๖๕ เมตร

This material is intended for personal use only and is not to be used for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เรือนขวางด้านใต้ มี ๕ ห้องเสา ๖ แนวเสา ห้องเสาแต่ละห้องห่างกันจากทิศตะวันออกมาทางตะวันตก ดังนี้ ๓.๔๒, ๓.๕๐, ๐.๖๐, ๒.๙๐ และ ๓.๑๐ เมตร ตามลำดับ รวมความยาว ๑๓.๕๒ เมตร

ความกว้าง = ความกว้างของเสาราย ๒.๐๐ + ระยะห่างจากเสารายถึงเสาเรียงซีกใต้ ๐.๘๐ + ระยะห่างจากเสารายถึงผนังเรือนแฝดด้านสกัด ๐.๗๐ = ๓.๕๐ เมตร

ฉะนั้นขนาดของเรือนขวางด้านใต้ กว้าง ๓.๕๐ เมตร ยาว ๑๓.๕๒ เมตร

ความสูง

เรือนแฝด (เรือนหลังตะวันออก)

จากพื้นถึงใต้ห้องซื่อ ๒.๙๔ เมตร

จากซื่อถึงใต้ห้องกบฏ ๑.๕๐ เมตร

จากพื้นถึงใต้อะเสยยอดเสาเรียง ๑.๙๙ เมตร

เรือนแฝด (เรือนหลังตะวันตก)

จากพื้นถึงใต้ห้องซื่อ ๒.๒๕ เมตร

จากซื่อถึงใต้ห้องกบฏ ๒.๒๐ เมตร

จากพื้นถึงใต้อะเสยยอดเสาเรียง ๑.๖๖ เมตร

เรือนขวางหลังเหนือ

จากพื้นถึงใต้ห้องซื่อ ๒.๘๐ เมตร

จากซื่อถึงใต้ห้องกบฏ ๑.๙๐ เมตร

จากพื้นถึงใต้อะเสยยอดเสาเรียง ๑.๙๐ เมตร

เรือนขวางหลังใต้

จากพื้นถึงใต้ห้องซื่อ ๒.๐๕ เมตร

จากซื่อถึงใต้ห้องกบฏ ๑.๐๒ เมตร

จากพื้นถึงใต้อะเสยยอดเสาเรียง ๑.๕๕ เมตร

เนื้อที่ใช้สอยภายในเรือน

เรือนแฝด ๒ หลังนั้น หลังหนึ่งคือ หลังตะวันออก เป็นเรือนนอนและพักอาศัย ส่วนเรือนหลังตะวันตกเป็นส่วนเลี้ยงควาย ส่วนครัวปรุงอาหารและบริเวณกินข้าว เรือนแฝดทั้งหลังนี้บริเวณภายในต่อเนื่องกัน

เรือน (แฝด) หลังตะวันออกเป็นตัวเรือนใหญ่ ประกอบด้วยส่วนนอน ๒ ส่วน คือ บริเวณแคร่นอนใหญ่ และบริเวณส่วนนอนย่อย บริเวณส่วนนอนใหญ่เป็นแคร่ไม้กระดานกันห้องด้วยฝาไม้กระดานตีตั้งทับแนว ขนาดแคร่นอนใหญ่ทั้งหมดกินความกว้างตั้งแต่ฝาเรือนซีกตะวันออกจนถึงช่วงเสารายซีกตะวันตก ความยาวกินเนื้อที่ตลอดห้องเสาเรือน ช่วงห้องเสาริมสุดของเรือนด้านใต้ ขนาดคิดเป็นความกว้างได้ ๖.๐๐ เมตร ยาว ๑ ห้องเสา หรือ ๓.๙๐ เมตร แคร่สูงจากพื้น ๐.๙๗ เมตร หน้าแคร่นอนเป็นแคร่คล้ายขนนึ่งเล่น กว้างเท่ากับความกว้างของห้องนอน ยื่นเลยจากฝาห้องนอนออกมา ๑.๒๐ เมตร สูงจากระดับพื้น ๐.๘๗ เมตร ภายในห้องนอนของแคร่นอนใหญ่เป็นส่วนเก็บของมีค่า มีตู้ ๒ ใบวางชิดฝาห้องด้านตะวันตก มุมห้องด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้เป็นม้าหมู่ประดิษฐานพระพุทธรูปและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หน้าโต๊ะหมู่หิ้งพระเป็นบริเวณนอน นอนหันศีรษะไปทางทิศใต้ นอกนั้นเป็นที่วางใช้พักผ่อนและทำงาน หรือส่วนอเนกประสงค์ แคร่ขนนึ่งหน้าห้องนอนเป็นแคร่ใช้นั่งเล่น เก็บของเครื่องใช้กระจุกกระจิกไม่ว่า เช่น ยา ของใช้ประจำบ้านมักวางชิดกับฝาห้องนอน และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ส่วนบริเวณส่วนนอนย่อยเป็นแคร่โล่ง ไม่กั้นฝา วางอยู่ชิดกับฝาเรือนด้านตะวันออก อยู่ในส่วนห้องเสาห้องริม ด้านเหนือ ขนาดแคร่ กว้าง ๒.๒๕ เมตร ยาว ๒.๔๕ เมตร ปลายแคร่วางตู้เก็บเสื้อผ้าพลาสติกวางชิดกับฝาเรือน ขนาดกว้าง ๑.๕๒ เมตร ยาว ๒.๒๐ เมตร วางชิดเป็นแคร่กินช่วงตั้งแต่ช่วงกว้างของเสารายถึง เสาเรียงด้านเหนือ รวมเป็นความกว้าง ๕.๙๒ เมตร พื้นแคร่ทั้งหมดนั้นโล่ง วางเตียงนอนตรงกึ่งกลางห้องเสาริมด้านตะวันออก เตียง ขนาด ๑.๒๐ เมตร x ๒.๒๐ เมตร วางเตียงไปตามแนวเหนือใต้ การนอนหันศีรษะไปทางทิศเหนือ ถัดจากขอบเตียง ด้านข้างทิศตะวันตกนั้นวางตู้เก็บของขนาด ๐.๖๐ เมตร x ๑.๘๐ เมตร สูง ๑.๗๐ เมตร กั้นส่วนนอนให้แยกออกจาก บริเวณด้านตะวันตก บริเวณโล่งของแคร่นอกนั้นใช้นั่งเล่น พักผ่อน และส่วนอเนกประสงค์

บริเวณห้องเสาที่สามถัดจากแคร่มาเป็นบริเวณโล่งใช้ทำงาน เช่น การเย็บตัดจากเพื่อซ่อมแซมหลังคา และ งานที่ทำในร่มของสมาชิกภายในครัวเรือน บริเวณห้องเสาที่สี่ชิดติดกับเรือนใช้เป็นที่เก็บเปลือกข้าวเก็บไว้ในเสียม (เสียม คือภาชนะไม้ไผ่ขัดแต่ละวงกันเป็นสี่เหลี่ยมหรือวงกลม) ๒ อัน ส่วนบริเวณที่ชิดฝาด้านสะกดของเรือนด้านตะวันตก ใช้เก็บเครื่องมือทำนา มีระหัดวิดน้ำ เครื่องสูบน้ำ เครื่องจักรไถนา ฝาด้านเหนือของห้องเสาที่สี่ด้านตะวันตกเป็น บริเวณเก็บข้าวสารที่บรรจุไว้ในกระสอบ

ห้องเสาที่สามถัดจากแคร่บริเวณริมฝาชิดกับเรือนแฝดวางตุ่มน้ำฝนขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๒๐ เมตร สูง ๑.๑๐ เมตร ไม้ ๒ ตุ่ม เพื่อไว้รองน้ำจากรางน้ำสังกะสีรองจากชายคาของเรือนขวางกับชายคาปีกนกของเรือนแฝด และมีตุ่มอีก ๒ ตุ่ม ตรงห้องเสาแรก บริเวณที่เหลือเป็นส่วนโล่งใช้สัญจรและอเนกประสงค์

เรือนขวางหลังใต้

เป็นโรงโหล่งครึ่งหนึ่งและกั้นฝาเป็นห้องปิดอีกครึ่งหนึ่ง ส่วนปิดนั้นกินเนื้อที่ ๒ ห้องเสา ๑ ห้องเสาแรก เป็นแคร่ ไม้กระดานกว้างตลอดความกว้างของเรือน แคร่สูง ๐.๗๓ เมตร ใช้เป็นส่วนเก็บหม้อ ขาม จาน เต่าและอุปกรณ์ ทำครัว เหตุที่ต้องมีส่วนเก็บของเครื่องครัวมากเช่นนี้เนื่องจากเจ้าของบ้านโดยเฉพาะนางดิน นามพุก นอกจากจะมี อาชีพทำนาแล้วยังเป็นผู้ชำนาญในการทำขนมและของหวาน และรับจัดทำเครื่องหวานแก่ชาวบ้านทั่วไปเมื่อประสงค์ จะทำเครื่องหวานหรือของหวานเลี้ยงพระและทำบุญในงานบวชและงานกุศลทั่วไปอีกด้วย บริเวณเก็บเครื่องครัว ส่วนนี้วางติดอยู่หลังแคร่นอนใหญ่ของเรือน (แฝด) หลังตะวันออก มีประตูเปิดทะลุถึงกันได้ ส่วนบริเวณโล่งอีกครึ่ง หนึ่งนั้นเป็นส่วนอเนกประสงค์เปิดเป็นช่องต่อกับส่วนโล่งของเรือน

ส่วนโล่งของเรือนอีกครึ่งหนึ่งนั้นปัจจุบันทั้งไว้เป็นสวนทำงานและนั่งเล่นมีแคร่ยื่นออกไปในบ่อน้ำใช้เป็นสวน ชักล้างและอาบน้ำ บริเวณนี้เดิมใช้เป็นครัวและส่วนรับประทานอาหาร แต่เนื่องจากน้ำในบ่อกักเซาะพื้นดินบางส่วน ทะลายลงไปและเจ้าบ้านยังไม่มีเวลากั้นและพูนดินซ่อมใหม่ จึงย้ายส่วนครัวเข้าไปในเรือน (แฝดหลังตะวันตก) และ บางครั้งในช่วงเช้าและกลางวันยังใช้เป็นบริเวณกินข้าวของสมาชิกในครัวเรือนและใช้พักผ่อนและทำงานอดิเรกในร่ม ได้อีก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

วัสดุก่อสร้าง

เรือน (แฝด) หลังตะวันออก และหลังตะวันตก

ส่วนประกอบโครงสร้าง	ชนิดของวัสดุ		ขนาดของตัวไม้	
	หลังตะวันออก	หลังตะวันตก	หลังตะวันออก	หลังตะวันตก
เสาใต้	ไม้เต็งสีเหลี่ยม	ไม้เนื้อแข็ง	๖" x ๖"	๘ ๖"
เสาราย	ไม้เต็งสีเหลี่ยม	ไม้เนื้อแข็ง	๖" x ๖"	๘ ๖"
เสาเรียง	ไม้เต็งสีเหลี่ยม	ไม้เนื้อแข็ง	๔" x ๔"	๘ ๔"
ซื่อ (อะเส)	ไม้เต็ง	ไม้ไผ่	๒" x ๘"	๘ ๔" - ๕"
ดั่ง	ไม้เต็ง	ไม้ไผ่	๒" x ๖"	
กบทู	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๘ ๕" - ๘"	๘ ๔" - ๕"
อกไก่, แปะ	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๘ ๕" - ๔"	๘ ๔" - ๕"
ไม้ข่มหัวกลอน	ไม้ไผ่รวก	ไม้ไผ่รวก	๘ ๒ ๖" - ๑ ๖"	๘ ๒ ๖" - ๑ ๖"
จันทัน	ไม้ปรองแดง	ไม้ปรองแดง	๘ ๓" - ๒"	๘ ๒ ๖" - ๒"
กลอน	ไม้ปรองแดง	ไม้ปรองแดง	๘ ๒" - ๒ ๖"	๘ ๒" - ๒ ๖"
วัสดุถมหลังคา	ตบจาก	ตบจาก	ยาว ๑.๑๐ ม.	กว้าง ๐.๖๕ ม.

เรือนขวางหลังเหนือและหลังใต้

ส่วนประกอบโครงสร้าง	ชนิดของวัสดุ		ขนาดของวัสดุ	
	เรือนหลังเหนือ	เรือนหลังใต้	เรือนหลังเหนือ	เรือนหลังใต้
เสาใต้	ไม้เต็งสีเหลี่ยม	ไม้เนื้อแข็ง	๖" x ๖"	๘ ๕"
เสาราย	ไม้เต็งสีเหลี่ยม	ไม้เนื้อแข็ง	๖" x ๖"	๘ ๕"
เสาเรียง	ไม้เต็งสีเหลี่ยม	ไม้เนื้อแข็ง	๔" x ๔"	๘ ๔"
ซื่อ (อะเส)	ไม้เต็ง	ไม้ไผ่	๒" x ๘"	๘ ๔"
ดั่ง	ไม้เต็ง	ไม้ไผ่	๒" x ๖"	๘ ๔"
กบทู	ไม้เต็ง	ไม้ไผ่	๒" x ๖"	๘ ๔" - ๓"
อกไก่, แปะ	ไม้ไผ่	ไม้ไผ่	๘ ๕" - ๔"	๘ ๔" - ๓"
ไม้ข่มหัวกลอน	ไม้รวก	ไม้รวก	๘ ๒ ๖" - ๑ ๖"	๘ ๒ ๖" - ๒"
จันทัน	ไม้ปรองแดง	ไม้แสม	๘ ๓" - ๒"	๘ ๒ ๖" - ๒"
กลอน	ไม้ปรองแดง	ไม้รวก	๘ ๒" - ๑ ๖"	๘ ๒ ๖" - ๑ ๖"
วัสดุถมหลังคา	ตบจาก	ตบจาก	ยาว ๑.๑๐ ม.	กว้าง ๐.๖๕ ม.

พื้น เรือนทั้ง ๔ หลัง พื้นเรือนเป็นดินอัดแน่น สูงกว่าระดับพื้นดินภายนอกประมาณ ๐.๑๐ เมตร

เอกสกรีนเรือนขนาดใหญ่ ซึ่งกันเป็นห้องนอนอยู่ที่เรือน (แฝด) หลังตะวันออกนั้น เป็นแคร์ที่มีเสารับตั้ง คับของพื้นกระดานค้ำไม่ว่าแคร์นั้นเสาพื้นข้างต้นใช้ร่วมกับเสาใต้ เสาราย และเสาเรียง ซึ่งเป็นเสาไม้เต็งสีเหลี่ยม ส่วนช่วงกึ่งกลางระหว่างเสาใต้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

กับเสาราย และช่วงระหว่างเสารายกับเสามีต่อม่อไม้เนื้อแข็งรับคานพื้นแคร่ไว้ คาน ตงของพื้นแคร่นี้เป็นไม้เต็งขนาด $๑๖" \times ๔"$, $๑๖" \times ๓"$ ตามลำดับ ตงวางห่างกันระยะ ๐.๖๐ เมตร พื้นไม้กระดานไม้เต็ง $๑" \times ๖"$

แคร่นอนเล็กของเรือนแฝดหลังตะวันตกเป็นแคร่ที่มีต่อม่อไม้เต็งกลม, ไม้เนื้อแข็งประเภทไม้กระบูล $\varnothing ๔"$ คานตงไม้เต็งขนาด $๑๖" \times ๔"$ และ $๑๖" \times ๓"$ พื้นไม้กระดานไม้เนื้อแข็ง $๑" \times ๖"$

แคร่พักผ่อนนั่งเล่น และรวมทั้งเป็นส่วนนอน ซึ่งอยู่ที่เรือนขวางหลังเหนือเป็นแคร่ที่มีต่อม่อรับคานตง และพื้น ต่อม่อเป็นเสาไม้เนื้อแข็งสี่เหลี่ยม $๕" \times ๕"$ วางตามแนวเสาใต้และเสารายและเพิ่มช่วงกึ่งกลางแนวเสาใต้และเสารายอีกด้วย คานและตงไม้เต็งขนาด $๑๖" \times ๕"$ และ $๑๖" \times ๓"$ ตงวางห่างกัน ๐.๘๕ เมตร - ๐.๕๕ เมตร พื้นไม้กระดานไม้เต็ง $๑" \times ๖"$

ฝา เรือนแฝด (หลังตะวันตก) ฝาปิดล้อมเรือนทั้ง ๓ ด้าน เป็นฝาชายขณะ เรือนหลังนี้มีฝาเพียง ๓ ด้าน ฝาด้านหนึ่งซึ่งติดกับเรือน (แฝด) หลังตะวันตกเปิดโล่งอย่างต่อเนื่องถึงกัน ส่วนฝาด้านสะกัดเลเยระดับแนวคร่าที่เสมอกับเสาเรียงขึ้นไปเป็นฝากรูจากซัดตาตารางด้านใน ด้านนอกมีแคร่นอนปะกบเป็นระยะห่างประมาณ ๐.๖๐ - ๐.๗๐ เมตร

ฝาห้องนอนแคร่นอนใหญ่ที่เรือน (แฝดหลังตะวันตก) ใช้ฝาของเรือนคือฝาชายขณะ ๒ ด้าน ส่วนอีก ๒ ด้าน เป็นฝาไม้เนื้อแข็งติดตั้งทับแนว สูงจากพื้นแคร่ถึงใต้แนวซื่อ ๒ ด้าน ส่วนบนเปิดโล่งตลอด

เรือน (แฝด) หลังตะวันตกมีฝาเพียง ๓ ด้าน ฝาด้านหนึ่งเปิดโล่งให้ต่อเนื่องกับเรือน (แฝด) หลังตะวันตก ฝาเป็นฝาชายขณะทั้ง ๓ ด้าน ส่วนฝาด้านสะกัดตั้งแต่แนวคร่าบนเสมอยอดเสาเรียงขึ้นไปเป็นฝากรูจากซัดตาตารางด้านใน ด้านนอกมีแคร่นอนทาบยึดเป็นระยะๆ เหมือนเรือน (แฝด) หลังตะวันตก

ฝาเรือนขวางหลังเหนือมีฝาเพียง ๓ ด้าน ฝาที่ชิดกับเรือนแฝดนั้นใช้ฝาร่วมกันกับเรือนแฝด ฝาด้านทิศเหนือ นั้นมีฝา 2 ชนิด คือ ฝาชายขณะ เริ่มตั้งแต่มุมฝาด้านตะวันตกจนถึงประตู ฝาลัดจากประตูมาทางทิศตะวันตกเป็น ฝาไม้รวกซัดและตามตั้ง ส่วนฝาด้านทิศตะวันตกเป็นฝาชายขณะตั้งแต่พื้นถึงระดับคร่า ยอดเสาเรียงขึ้นไปเป็น ฝากรูจากซัดตาตารางด้านใน ด้านนอกใช้แคร่นอนทาบเป็นระยะๆ ห่างกันประมาณ ๐.๖๐ - ๐.๗๐ เมตร ฝาด้านทิศ ตะวันออกเป็นฝาซัดตาตารางโปร่งไม่กรูจากแต่อย่างใด

ส่วนฝาเรือนขวางหลังใต้นั้น ส่วนห้องที่กั้นเป็นฝาชายขณะทุกด้าน

ขนาดครอบครัว

นายเฟื่อน นามพุก

อายุ ๖๘ ปี (สามี)

นางดิน นามพุก

อายุ ๖๐ ปี (ภรรยานายเฟื่อน)

ลูกสาวคนโต (ไม่ทราบอายุ เพราะเจ้าบ้านคือนายเฟื่อนไม่ยอมให้ข้อมูล มีเรือนแล้วย้ายออกไป)

ลูกสาว (คนที่ ๒) (ไม่ทราบอายุ) ยังไม่แต่งงาน อยู่ที่บ้านหลังนี้

ลูกชาย (คนที่ ๓) (ไม่ทราบอายุ) มีเรือนแล้วย้ายออกไป

ลูกสาว (คนที่ ๔) (ไม่ทราบอายุ) มีเรือนแล้วย้ายออกไป

ลูกสาว (คนที่ ๕) (ไม่ทราบอายุ) มีเรือนแล้วย้ายออกไป

ลูกชาย (คนที่ ๖) (ไม่ทราบอายุ) ยังโสดอาศัยอยู่ที่บ้านหลังนี้

ลูกชาย (คนที่ ๗) (ไม่ทราบอายุ แต่สันนิษฐานได้เพราะเพิ่งบวชเมื่ออายุครบ ๒๐ ปี เมื่อ ๒ ปีที่แล้วมานี้)

เอกสเป็นใส่ดและอาศัยอยู่ที่บ้าน ปัจจุบันบ้านหลังนี้อยู่กัน ๔ คน ศึกษานานนั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ถ้าหากมีผู้ใดนำข้อมูลนี้ไปเปิดเผยหรือเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นางดิน ปัจจุบันนอนที่เตียงในโรง (แฝดหลังตะวันตก)

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ลูกชายคนสุดท้ายนอนที่แคร่เล็กติดกับเตียง

ลูกชายคนที่ ๖ นอนที่แคร่ไม้กระดานใหญ่ที่เรือนขวางหลังเหนือ

ลูกสาวคนที่ ๒ ที่ยังไม่แต่งงาน นอนที่แคร่ใหญ่มีผ้ากั้นหรือห้องนอนภายในเรือน (แฝดหลังตะวันตกนั่นเอง)

เมื่อครั้งที่ลูกทั้งหมดยังไม่แยกตัวออกไปและในช่วงที่ลูกโตพอประมาณ (อายุ ๕ ขวบขึ้นไป) นั้น พ่อกับแม่ พร้อมทั้งลูกสาวทุกคนนอนที่แคร่ใหญ่มีผ้ากั้น ส่วนลูกชายจะมาสร้างแคร่นอนภายนอกห้องแล้วแต่สะดวก ทั้งในเรือน แฝดหลังตะวันออกและเรือนขวางหลังเหนือ

การเจาะช่อง เรือน (แฝด) หลังตะวันออกเจาะประตูตรงฝาด้านตะวันออกระหว่างกึ่งกลางของห้องเสาห้องกลาง ประตูเป็นประตูสังกะสีลอนมีโครงไม้จริงยึดเป็นกรอบบ้านติดบานพับ เพราะเรือนหลังนี้ฝาผนังนั้นใช้เคร่าย่นและเสาไม้เนื้อแข็งสี่เหลี่ยม ขนาดประตู กว้าง ๑.๑๐ เมตร สูงเสมอใต้อะเสยอดเสาเรียงคือประมาณ ๑.๙๐ เมตร

ประตูเข้าห้องแคร่นอนใหญ่เป็นประตูไม้สักบานเปิดคู่ช่องประตู กว้าง ๑.๑๐ เมตร สูงตั้งแต่พื้นถึงใต้ท้องชื้อหรือ ๑.๙๓ เมตร ตรงฝาเรือนด้านเหนือมีประตูสังกะสีกรอบไม้เนื้อแข็ง กว้าง ๑.๑๒ เมตร สูงเสมอเคร่าที่เสมอกับแนวเสาเรียงของเรือนคือประมาณ ๑.๙๐ เมตร เป็นประตูเชื่อมระหว่างเรือน (แฝด) หลังตะวันอกกับเรือนขวางหลังเหนือ

เรือน (แฝด) หลังตะวันตกเจาะช่องประตูไว้ ๓ ช่อง ช่องแรก อยู่ตรงฝาด้านที่ชิดกับเรือนขวางหลังได้เจาะเป็นช่องประตูให้เรือน (แฝด) ต่อเนื่องกับเรือนขวาง ฝาด้านตะวันตกตรงช่วงห้องเสากลางเอียงมาทางทิศใต้เป็นประตูสังกะสี กว้าง ๑.๒๐ เมตร เจาะช่องออกไปยังบริเวณด้านนอก ส่วนช่องที่ ๓ ไม่เป็นประตูเป็นการเจาะช่องกว้าง ๑.๓๐ เมตร สูงเสมอแนวเคร่าที่สูงเท่ากับยอดเสาเรียงของเรือน ใช้เป็นช่องให้ควายออกไปสู่เรือนหลังขวางและออกประตูของเรือนหลังขวางไปยังลานนอกบ้าน

เรือนขวางหลังเหนือ ฝาด้านเหนือระหว่างห้องเสาที่ ๒ นับจากทิศตะวันตกเจาะช่องประตูกว้าง ๑.๓๐ เมตร สูงเสมอแนวอะเสยอดเสาเรียง คือสูงประมาณ ๑.๘๐ เมตร ประตูเป็นประตูสังกะสีโครงไม้เนื้อแข็งติดบานพับ ประตูนี้นอกจากใช้ให้คนผู้อาศัยเข้าออก ปกติแล้วยังใช้เป็นช่องลำเลียงรถไถ เครื่องมือทำนาเข้ามาเก็บยังเรือนขวางหลังนี้ และใช้เป็นช่องให้ควายออกจากเรือนแฝดหลังในออกมาสู่ลานนอกบ้านและทุ่งนาอีกด้วย ฝาเรือนด้านตะวันออกกรุฝาดาดารางโปร่งเป็นช่องตลอดทั้งผนัง

เรือนหลังขวางด้านทิศใต้เป็นช่องไม่มีประตูเข้าสู่ที่เก็บเครื่องมือทำครุฑที่อยู่หลังแคร่นอนใหญ่ของเรือน (แฝด) หลังตะวันออก

การเจาะหับเขยมี ๓ แห่ง คือตรงกลางช่วงแปเหนือด้าไฟส่วนครุฑที่เรือน (แฝด) หลังตะวันตก และตรงหลังคาซีกใต้ของเรือนขวางหลังเหนือตรงตัวแปตัวที่ ๒ นับจากแปตัวล่างสุดอยู่ระหว่างกลางค่อนมาทางตะวันตกของห้องเสาที่ ๒ นับจากทิศตะวันตกเจาะเพื่อให้แสงสว่างจากหลังคาลงสู่ลานโล่งบริเวณทำงาน เพราะบริเวณนี้ต้องการแสงสว่างในขณะที่เย็บจากเพื่อซ่อมแซมหลังคา

บริเวณอาบน้ำและซักล้าง

ใช้บริเวณภายในเรือนขวางหลังได้ โดยใช้ไม้กระดานพาดกับคานที่ยึดติดเสาที่ฝั่งลงไปใบบ่อน้ำข้างเรือน

บริเวณแต่งตัว

มี ๒ แห่งอยู่ที่เรือน (แฝด) หลังตะวันออกแห่งหนึ่ง และที่เรือนขวางหลังเหนือแห่งหนึ่ง ทั้ง ๒ แห่งนี้ทำเป็นชั้นไม้ยึดติดกับเสาเหนือชั้นติดกระจกเงาเอาไว้ ชั้นและกระจกเงาส่วนแต่งตัวที่เรือน (แฝด) หลังตะวันออกยึดติดกับเสารายซีกเรือนด้านตะวันออกต้นที่ ๒ นับจากทิศเหนืออยู่ตรงกับปลายแคร่นอนเล็ก ชั้นและกระจกเงาวางสูงจากพื้น ๑.๓๗ เมตร

ส่วนชั้นและกระจกแต่งตัวที่เรือนขวางหลังเหนือนั้นยึดติดกับเสา เสารายซีกเหนือต้นที่ ๒ นับจากทิศตะวันออก สูงจากพื้นแคว ๑.๓๕ เมตร

อายุและลำดับการขยายเรือน

สร้างเรือน (แฝด) หลังตะวันออกก่อนสร้างเพียงหลังเดียว เมื่อครั้งแยกจากบิดามารดาของนางดินมาอยู่ในที่ดินที่พ่อของนายดินยกให้เมื่อประมาณ ๓๗ ปีมาแล้ว ตอนสร้างเรือนหลังแรกนี้มีลูกคนโตแล้ว

เรือนหลังนี้เปลี่ยนจากมุงหลังคาและฝาหลายครั้ง หนแรก ๘ ปี หนที่ ๒ ถัดจากหนแรก ๙ ปี หนหลังเปลี่ยนจาก ๕ ปีครั้ง เปลี่ยนจากนั้นบางครั้งเปลี่ยนโครงสร้างไม้ไผ่ด้วย ส่วนโครงไม้โปรงแดงนั้นตั้งแต่สร้างมายังไม่เคยเปลี่ยนเลย

เรือน (แฝด) หลังตะวันตกสร้างขยายเพิ่มเมื่อลูกโตแล้ว ปลุกก่อนลูกชายคนโตบวช ๒ ปี คือประมาณ ๒๒ ปีมาแล้ว หลังนี้เปลี่ยนจากหลังคาเพียง ๒ ครั้ง ขณะสร้างเรือนหลังที่ ๒ นี้ มีลูกได้ ๕ คน ลูกคนโตได้ช่วยปลุกสร้างเรือนด้วย

ส่วนเรือนขวางหลังเหนือปลุกขยายเพื่อใช้รับแขกหรือและทำขวัญตอนลูกชายคนโตบวชประมาณ ๒๐ ปีล่วงแล้ว เปลี่ยนจากหลังคา ๒ หน เดิมเรือนขวางหลังนี้เป็นโรงโถงๆ ไม่มีฝา เพิ่งมาใส่ฝาเมื่อประมาณ ๔ ปีมานี้เอง เรือนครัว (เดิม) คือเรือนขวางหลังได้สร้างพร้อมกันกับเรือนขวางหลังเหนือ

ต่อมาได้สร้างเรือนชนิดโรงโถงอีก ๑ หลังขนบเรือน (แฝด) หลังตะวันออกเอาไว้ สร้างไว้เป็นโรงประกอบพิธีทำขวัญนาคลูกชายคนที่ ๒ บวช อายุเรือนได้ ๑๒ ปี ครั้นเมื่อมีพายุใหญ่เมื่อเดือน ๑๑ ปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้พัดแรงจัดจนเรือนล้มพังลงมาเสียรื้อทิ้ง

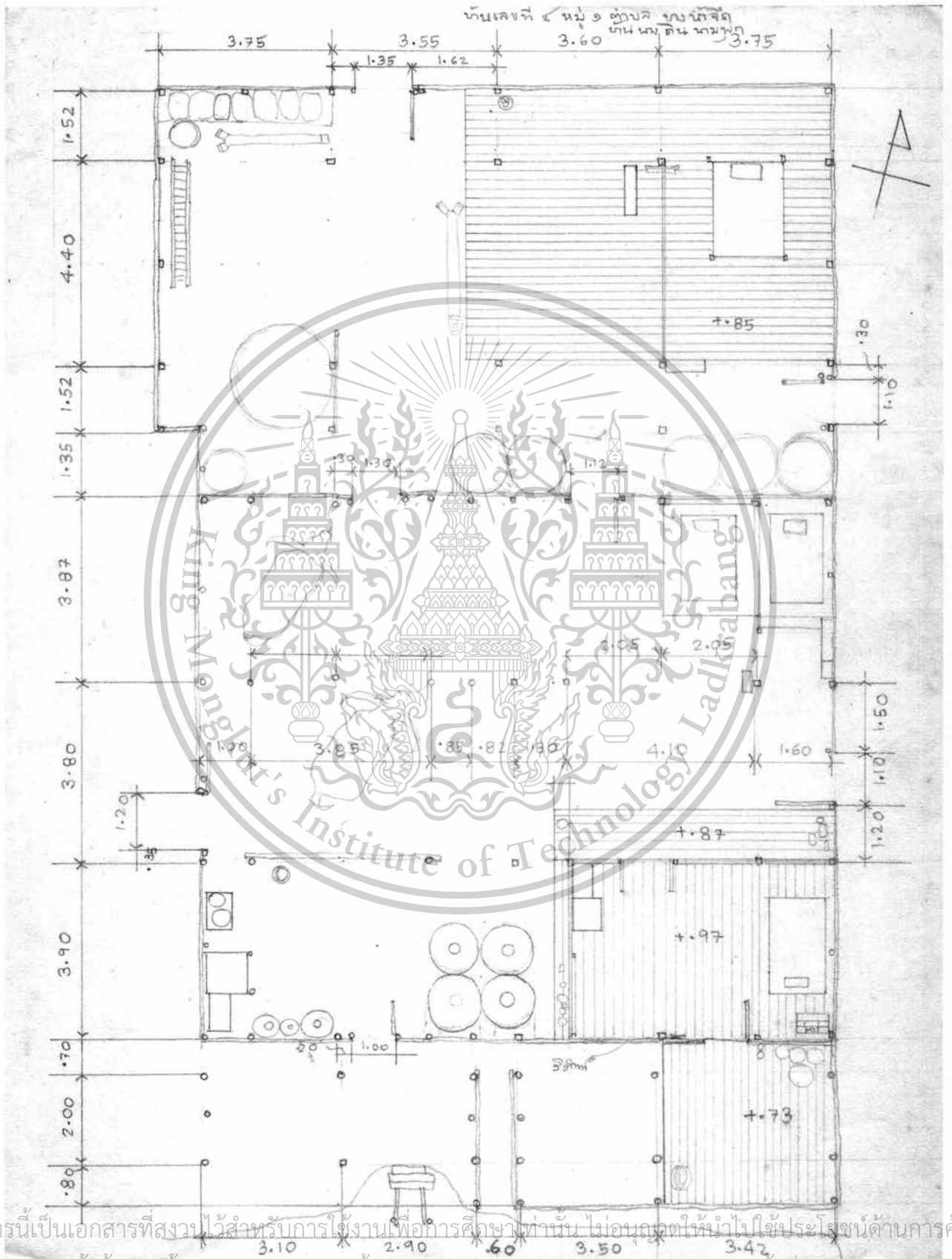
(ข้อควรสังเกตพิเศษ)

เป็นที่สังเกตว่าเรือนกลุ่มของครอบครัวนี้สร้างขยายครั้งแรกเมื่อครอบครัวขยายตัวขึ้น โดยสร้างโรง (แฝด) หลังตะวันตก และเรือนที่สร้างต่อมาอีก ๓ หลังนั้นสร้างเป็นโรงพิธีทำขวัญนาครับแขกที่มาจากงานของลูกชาย เมื่อเสร็จพิธีก็ใช้เป็นเรือนพักอาศัยไปในตัว ที่เป็นเช่นนี้ทราบว่ นางดินเป็นลูกสาวผู้ใหญ่บ้าน มีฐานะดี ครั้นมีลูกมากเข้าแรงงานในการทำนามีเพิ่มขึ้นจึงขยายการทำนาให้กว้างกว่าเดิม ทำให้มีฐานะดีขึ้นกว่าเดิม เพราะอาศัยแรงงานจากลูกๆ จึงเขยิบฐานะเป็นคหบดีของย่านนี้ เพื่อความมีหน้าตาครั้งบวชลูกๆ จึงต้องสร้างเรือนเพิ่มเพื่อประกอบพิธีกรรมดังกล่าว และใช้เป็นเรือนพักอาศัยในเวลาต่อมา ดูเหมือนว่าเท่าที่ออกสำรวจเรือนนางดินเป็นกลุ่มเรือนที่มีจำนวนเรือนมากที่สุดและมีเนื้อที่ภายในเรือนกว้างขวางที่สุดด้วย (นางดินนั้นมีที่นาที่ได้รับจากบิดาถึง ๔๐ ไร่ แต่ทำเพียงไม่กี่ไร่ในตอนแรก ครั้นลูกสาวลูกชายโตขึ้นจึงขยายที่นาที่ได้รับมรดกมาทำนาจนหมด) การบวชลูกแต่ละครั้งค่านิยมของผู้มีฐานะในละแวกนี้นิยมทำงานใหญ่ ถึงกับมีลิเก หน้ มาฉลอง ฉะนั้นจึงต้องขยายเรือนพิเศษต่างหากขึ้นมาเพื่อรับรองแขกหรือ จากการสัมภาษณ์นางดินนั้น นางเล่าว่าลูกชายคนสุดท้องเมื่ออายุครบบวชนางต้องการตัดปัญหายุ่งยากต่างๆ จึงจะนำไปบวชที่วัด เลยตัดพิธีทำขวัญและการฉลองต่างๆ ลง ปรากฏว่าลูกชายน้อยใจว่าทำไม่สมกับพี่ๆ จึงต้องจัดพิธีและฉลองเหมือนที่เคยปฏิบัติมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

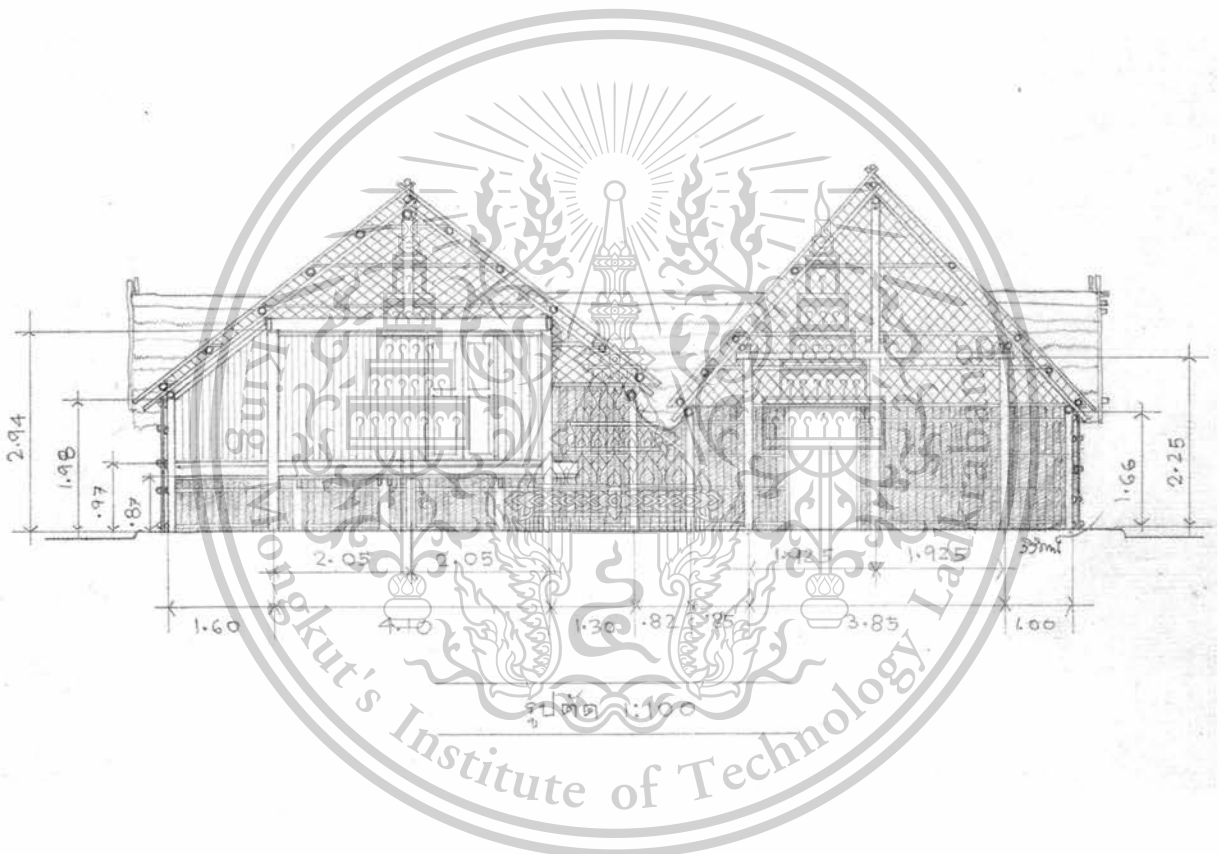
หมายเหตุ: แบบสถาปัตยกรรม ได้มีการปรับลด-ขยายขนาด เพื่อความเหมาะสมในการจัดพิมพ์ครั้งนี้
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

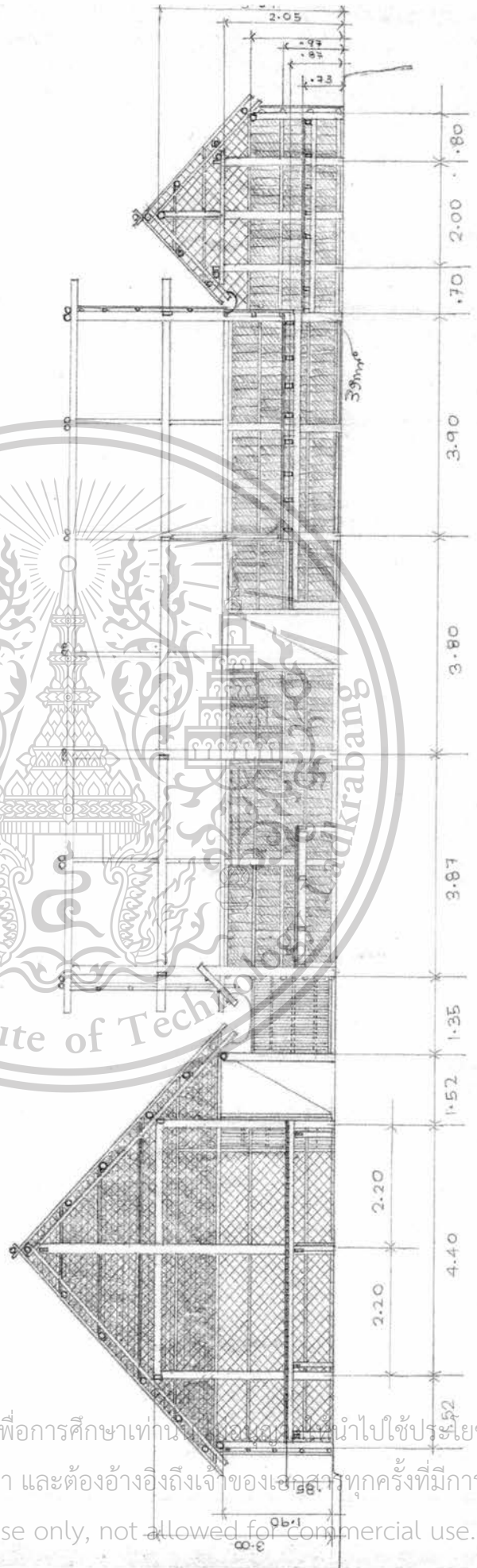
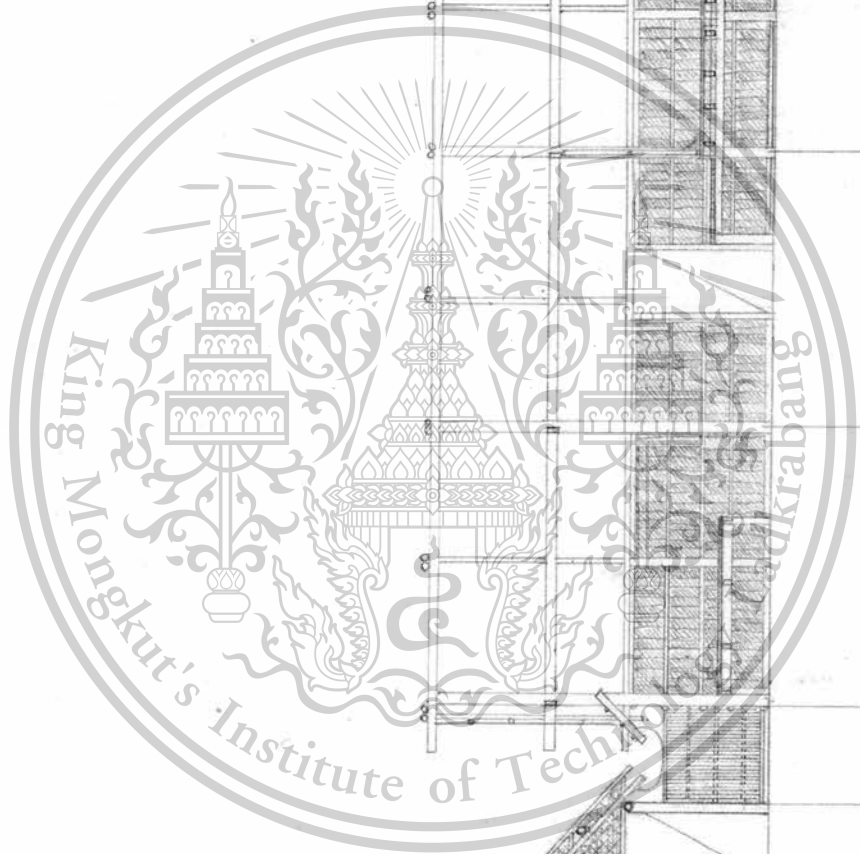
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

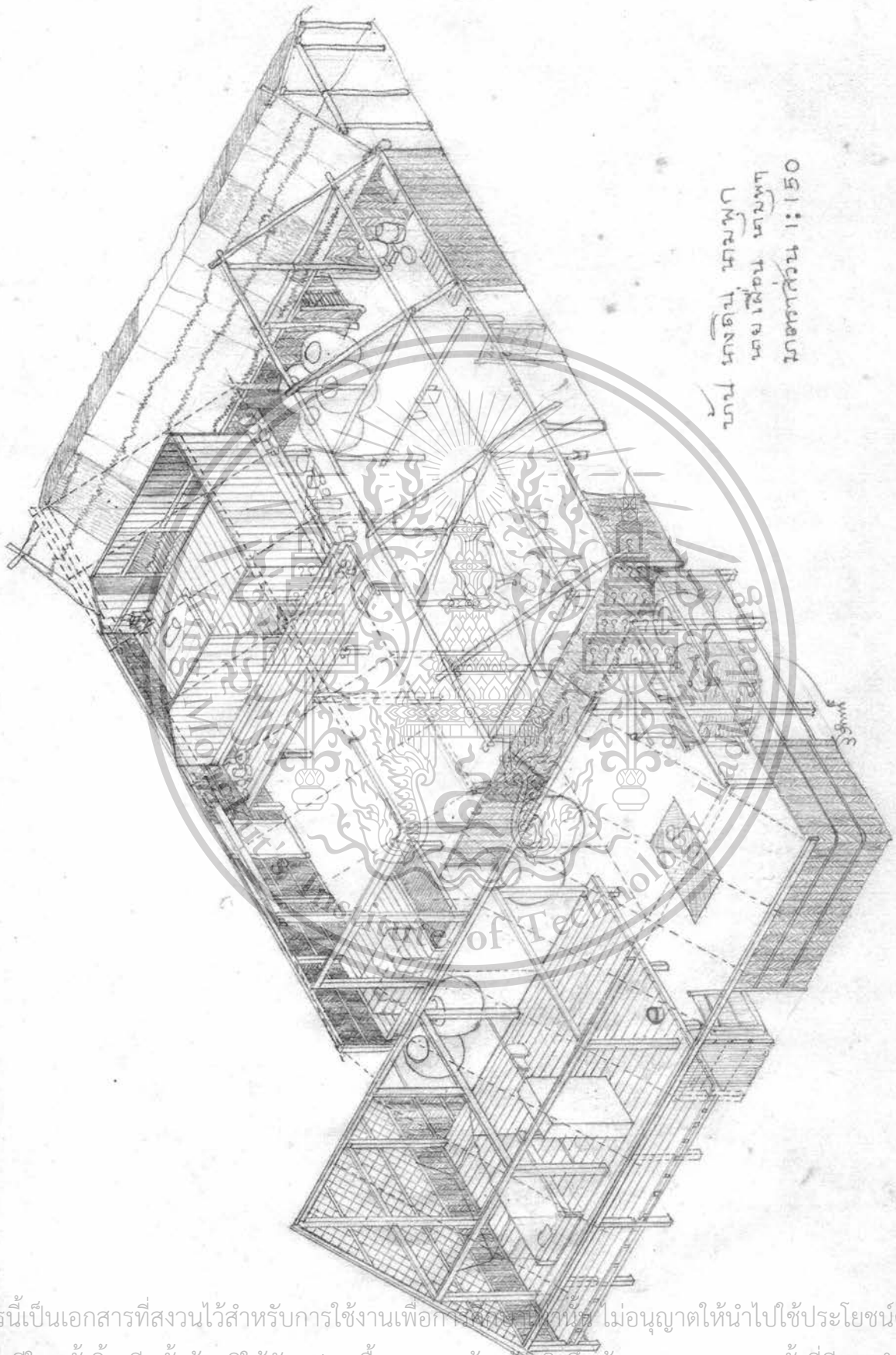
This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

รูปตัด ขต. 1:100 ดัดแปลง 1504 ฟากบน 1. ด้าน ไร่นาหนองปลา
ตัด ขต. 1504 ฟากบน 1. ด้าน ไร่นาหนองปลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ภาพ เภสัช งามพท
 นายโพธิ์น งามพท
 ภาคส่วน 1:150

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

กตมเรือน มองจากด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับกรณีใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ต่อธุรกิจค้า
ไม่ว่าในรูปแบบใดก็ตาม หากมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

รูปแสดงรายละเอียดของฝา หลังคาของเรือนนอนและเรือนขวางอันเป็นเรือนนั่งเล่นและพักผ่อน

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

โถงภายในเรือนพักผ่อน มองจากแคร่

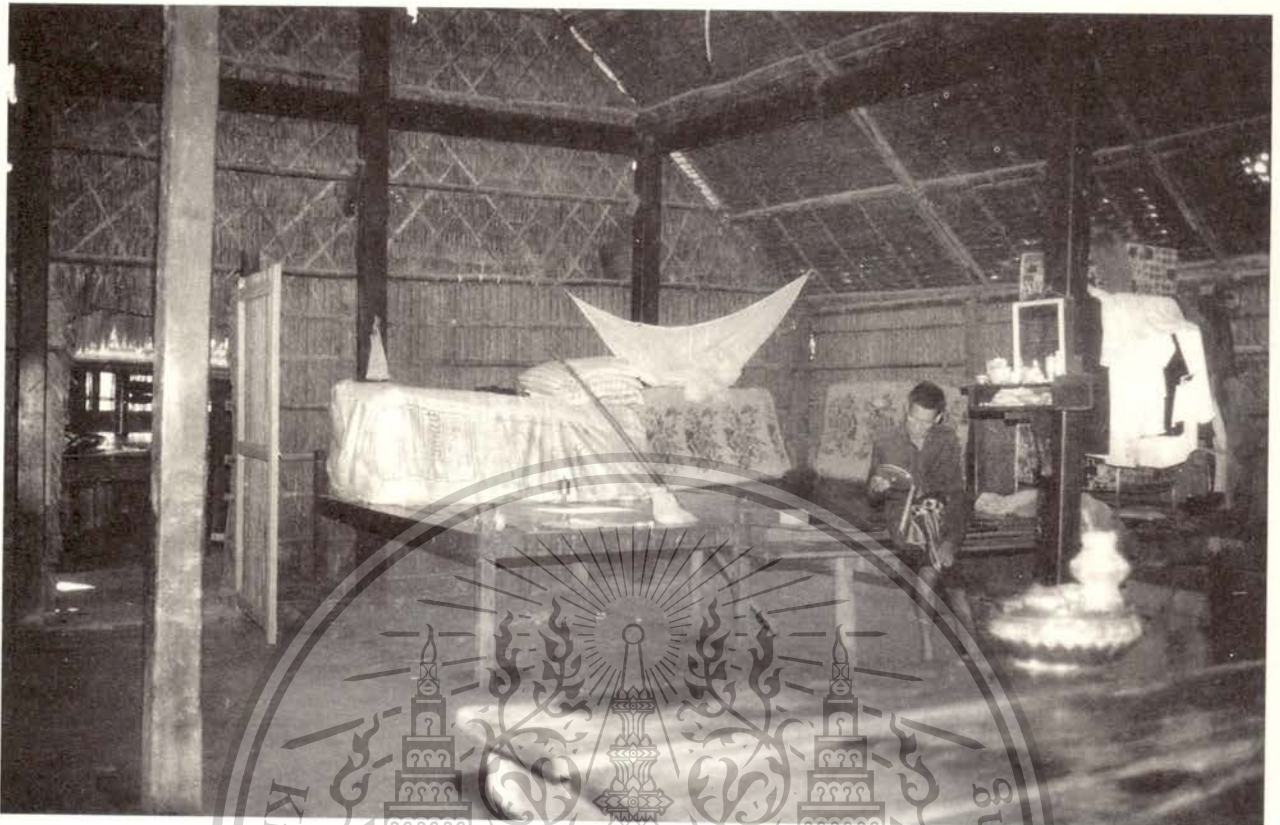

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต รค่า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

แคร่นอนใหญ่กันเป็นห้องด้วยฝาไม้ตั้งทับแนว

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

โรงภายในเรือนนอน มองจากหน้าแคร่นอนใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use. บริเวณครัวใหญ่ซึ่งย้ายมาจากเรือนชาวหลังใหม่

ตารางเปรียบเทียบขนาดพื้นที่ของบริเวณของโคกและขนาดพื้นที่ของตัวเรือน

บ้าน	ขนาดพื้นที่ของบริเวณโคกทั้งหมด	พื้นที่ตัวเรือนทั้งหมด
๑. บ้านนายยูร มีบริบูรณ์	๙๔๘ ตารางเมตร หรือ ๒๓๗ ตารางวา	๕๖.๒๖ ตารางเมตร
๒. บ้านนายนิത്യ หมีเงิน	๕๕๐ ตารางเมตร หรือ ๑๓๗.๕ ตารางวา	๑๐๔.๔๓ ตารางเมตร
๓. บ้านนายชั้น สังข์ประสิทธิ์	๑๒๗๖ ตารางเมตร หรือ ๓๑๙ ตารางวา	๑๓๔.๖๐ ตารางเมตร
๔. บ้านนายเยี่ยม มีบริบูรณ์	๙๗๒ ตารางเมตร หรือ ๒๔๓ ตารางวา	๑๗๔.๗๙ ตารางเมตร
๕. บ้านนายเลิศ โตเผือก	๒๔๙๔ ตารางเมตร หรือ ๒๒๓.๕ ตารางวา	๑๑๙.๓๔ ตารางเมตร
๖. บ้านนายเหม พวงเนียม	๒๕๙๒ ตารางเมตร หรือ ๖๔๘ ตารางวา	๑๖๐.๘๐ ตารางเมตร
๗. บ้านนายแจ้ เอี่ยมดี	๒๐๓๐ ตารางเมตร หรือ ๕๐๗.๕ ตารางวา	๒๒๗.๕๙ ตารางเมตร
๘. บ้านนายสมพงษ์ นามทุก	๔๖๙๘ ตารางเมตร หรือ ๑๑๗๖.๕ ตารางวา	๒๑๙.๘๑ ตารางเมตร
๙. บ้านนายพิม ม่วงกลม บ้านนายไผ่ ม่วงกลม	๕๙๒๕ ตารางเมตร หรือ ๑,๔๘๑.๒๕ ตารางวา	๒๔๒.๘๗ ตารางเมตร ๒๙๕.๖๕ ตารางเมตร
๑๐. บ้านนายเฟื่อน, นางดิน นามทุก	๔๑๐๔ ตารางเมตร หรือ ๑๐๒๖ ตารางวา	๓๓๓.๖๖ ตารางเมตร

จากตารางขนาดเนื้อที่โคกปลูกบ้านนั้น ที่ดินที่แปลงเล็กที่สุดได้แก่ที่ดินของนายนิത്യ หมีเงิน ซึ่งมีเนื้อที่เพียง ๑๓๗ ตารางวาเท่านั้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะนายนิത്യ หมีเงิน มาอาศัยปลูกบ้านบนพื้นที่ของนางดิน นามทุก ซึ่งปัจจุบันนี้ นายนิത്യได้เลิกการทำนาเป็นอาชีพเสียแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องมีลานโล่งกว้างเพื่อใช้วิดข้าวนั่นเอง

ที่ดินที่มีขนาด ๒๓๗ ตารางวา และ ๓๑๙ ตารางวานั้น เป็นที่ดินที่ผู้ปลูกสร้างเรือนบนแปลงที่ดินเหล่านี้ให้เลิกอาชีพทำนาแล้ว แต่ยังคงอาศัยอยู่ในที่ดินเดิมที่ตนเคยอาศัยอยู่ส่วนมากเป็นที่ดินของญาติของตน ส่วนขนาดที่ดินที่มีขนาด ๖๒๓.๕ ตารางวาขึ้นไปจนถึง ๑,๔๘๑.๒๕ ตารางวานั้นเป็นที่ดินของพวกที่ยังประกอบอาชีพทำนาอยู่ทั้งสิ้น ฉะนั้นจึงต้องมีลานโล่งไว้เพื่อใช้วิดข้าว

ที่ดินที่มีขนาดกว้างสุดได้แก่ที่ดินของนายไผ่และนายพิม ม่วงกลม ซึ่งมีขนาด ๑,๔๘๑.๒๕ ตารางวา ดังกล่าวแล้วนั้นเพราะนายพิมและนายไผ่ ม่วงกลม อาศัยรวมอยู่ในที่ดินแปลงเดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ตารางแสดงขนาดระยะห่างของช่องเสาต่างๆ

บ้าน	ช่วงกว้างระหว่างเสา	ระยะห่างของห้องเสา	ระยะห่างระหว่างเสา รายถึงเสาเรียงทั้ง ๒ ข้าง	ระยะห่างของบ้านแต่ละหลัง (ระยะเสาเรียง-เสาเรียง)
บ้านนายยูร มีบริบูรณ์ มี ๓ ห้องเสา	๓.๘๐ เมตร	๓.๒๐ เมตร ๓.๒๐ เมตร ๓.๒๐ เมตร	๑.๐๐ เมตร ๑.๐๐ เมตร	-
บ้านนายนิത്യ หมีเงิน มีเรือน ๒ หลัง เรือนแฝด เรือนแฝดมี ๓ ห้องเสา	เรือนนอน ๓.๙๕ เมตร เรือนครัว ๒.๙๐ เมตร	เรือนทั้ง ๒ หลังห่าง ระยะเท่ากัน ๓.๙๐ เมตร ๓.๙๐ เมตร ๔.๐๐ เมตร	เรือนนอน ๑.๐๐ เมตร ๑.๒๘ เมตร เรือนครัวไม่มี	๐.๙๐ เมตร
บ้านนายชั้น สังข์ประสิทธิ์ มีเรือนแฝดและเพิงครัว เรือนแฝดมี ๓ ห้องเสา	เรือนหลังเหนือ ๓.๐๐ เมตร เรือนหลังใต้ ๓.๐๐ เมตร	เรือนทั้ง ๒ หลังห่าง อยู่ในแนวเดียวกัน ๓.๐๐ เมตร ๓.๒๕ เมตร ๓.๕๐ เมตร	เรือนหลังเหนือ ๐.๘๐ เมตร ๐.๘๐ เมตร เรือนหลังใต้ ๐.๘๐ เมตร ๐.๘๐ เมตร	๐.๘๐ เมตร
บ้านนายเยี่ยม มีบริบูรณ์ เป็นเรือนแฝด เรือนหลังหนึ่งมีเพิงหน้ายื่นออกมา เรือนแฝดมี ๓ ห้องเสา	เรือนหลังตะวันออก ๔.๔๐ เมตร เรือนหลังตะวันตก ๓.๖๐ เมตร	เรือนหลังตะวันออก ๓.๘๐ เมตร ๔.๐๐ เมตร ๔.๐๐ เมตร เรือนหลังตะวันตก ๓.๘๐ เมตร ๓.๗๐ เมตร ๔.๒๐ เมตร	เรือนหลังตะวันออก ๑.๑๐ เมตร ๑.๔๐ เมตร ๐.๙๐ เมตร ๐.๗๕ เมตร	๐.๘๐ เมตร
บ้านนายบุญเลิศ โตเผือก มีเรือน ๒ หลังวางตั้งฉากกัน เรือนหลังเหนือมี ๓ ห้องเสา เรือนขวางหลังใต้มี ๒ ห้องเสา	เรือนหลังเหนือ ๔.๐๐ เมตร เรือนขวางหลังใต้ ๓.๔๐ เมตร	เรือนหลังเหนือ ๔.๑๐ เมตร ๓.๘๐ เมตร ๓.๘๐ เมตร เรือนขวางหลังใต้ ๓.๕๕ เมตร ๓.๘๐ เมตร	เรือนหลังเหนือ ๑.๒๐ เมตร ๑.๒๐ เมตร เรือนขวางหลังใต้ ๑.๑๐ เมตร ๑.๒๕ เมตร	ไม่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ตาราง (ต่อ)

บ้าน	ช่วงกว้างระหว่างเสาราย	ระยะห่างของห้องเสา	ระยะห่างระหว่างเสารายถึงเสาเรียงทั้ง ๒ ข้าง	ระยะห่างของบ้านแต่ละหลัง (ระยะเสาเรียง-เสาเรียง)
บ้านนายเหม พวงเนียม มีเรือน ๓ หลัง กลุ่มแรกเป็นเรือนร่วมวางตั้งฉากกัน เรือนกลุ่มหลังเป็นเรือนเดี่ยว เรือนกลุ่มแรกเรือนหลังเหนือมี ๓ ห้องเสา เรือนขวางมี ๒ ห้องเสา เรือนกลุ่มหลังมี ๓ ห้องเสา	เรือนกลุ่มแรกหลังตะวันตก ๓.๕๐ เมตร เรือนขวาง ๓.๐๐ เมตร เรือนกลุ่มหลัง (เรือนเดี่ยว) ๓.๖๐ เมตร	เรือนกลุ่มแรกหลังตะวันตก ๓.๔๕ เมตร ๓.๗๐ เมตร ๓.๒๕ เมตร เรือนขวาง ๓.๓๐ เมตร ๓.๕๐ เมตร เรือนกลุ่มหลัง (เรือนเดี่ยว) ๓.๐๐ เมตร ๓.๓๐ เมตร ๓.๓๕ เมตร	เรือนกลุ่มแรกหลังตะวันตก ๑.๒๐ เมตร ๑.๒๐ เมตร เรือนขวาง ๐.๘๐ เมตร ๐.๗๐ เมตร เรือนกลุ่มหลัง (เรือนเดี่ยว) ๑.๒๕ เมตร ๑.๒๕ เมตร	เรือนกลุ่มแรกระหว่างเรือนหลังตะวันตกกับเรือนขวาง ๐.๖๐ เมตร ระหว่างเรือนกลุ่มแรกหลังตะวันตกกับเรือนกลุ่มหลัง (เรือนเดี่ยว) ๑.๐๐ เมตร
บ้านนายแจ้ เอี่ยมดี เป็นเรือนกลุ่มประกอบด้วยเรือนแฝดและเรือนขวาง เรือนแฝดมี ๓ ห้องเสา เรือนขวางมี ๔ ห้องเสา	เรือนแฝดหลังตะวันตก ๔.๒๑ เมตร เรือนแฝดหลังตะวันตก ๔.๓๔ เมตร เรือนขวาง ๓.๑๕ เมตร	เรือนแฝดหลังตะวันตกออกและหลังตะวันตกอยู่ในแนวเดียวกัน ๔.๑๐ เมตร ๓.๘๒ เมตร ๔.๓๐ เมตร เรือนขวาง ๓.๕๐ เมตร ๓.๓๐ เมตร ๓.๘๓ เมตร ๓.๖๐ เมตร	เรือนแฝดหลังตะวันตกออก ๑.๕๐ เมตร ๑.๑๕๓ เมตร เรือนหลังตะวันตก ๐.๘๔ เมตร ๐.๘๔ เมตร เรือนขวาง ๐.๗๐ เมตร มีข้างเดียว	เรือนแฝดหลังตะวันตกออกกับตะวันตก ๐.๗๓ เมตร ระหว่างเรือนแฝดกับเรือนขวาง ๐.๘๐ เมตร
บ้านนายสมพงษ์ นามพุก มีเรือน ๒ หลังวางตั้งฉากกัน เรือนนอนหลังเหนือมี ๓ ห้องเสา เรือนหลังใต้ที่วางตั้งฉากมี ๓ ห้องเสา	เรือนหลังเหนือ ๔.๒๐ เมตร เรือนหลังใต้ ๔.๑๐ เมตร	เรือนหลังเหนือ ๔.๑๐ เมตร ๔.๑๐ เมตร ๔.๓๐ เมตร เรือนหลังใต้ ๔.๑๐ เมตร ๓.๖๐ เมตร ๓.๙๐ เมตร	เรือนหลังเหนือ ๑.๕๐ เมตร ๑.๕๐ เมตร เรือนหลังใต้ ๑.๒๐ เมตร ๑.๒๐ เมตร	๑.๓๐ เมตร
บ้านนายพิม ม่วงกลม เป็นเรือนแฝดมี ๔ ห้องเสา	เรือนหลังตะวันตก ๔.๔๐ เมตร เรือนหลังตะวันตก ๔.๕๐ เมตร	เรือนหลังตะวันตกออกและตะวันตกอยู่ในแนวเดียวกัน ๔.๐๐ เมตร ๔.๐๐ เมตร ๔.๐๐ เมตร ๔.๐๐ เมตร	เรือนหลังตะวันตก ๑.๖๐ เมตร ๑.๔๐ เมตร เรือนหลังตะวันตก ๑.๒๐ เมตร ๑.๖๐ เมตร	๐.๗๐ เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ตาราง (ต่อ)

บ้าน	ช่วงกว้างระหว่างเสาราย	ระยะห่างของห้องเสา	ระยะห่างระหว่างเสารายถึงเสาเรียงทั้ง ๒ ข้าง	ระยะห่างของบ้านแต่ละหลัง (ระยะเสาเรียง-เสาเรียง)
บ้านนายโผ ม่วงกลม เป็นเรือนแฝด มี ๔ ห้องเสา	เรือนหลังตะวันออก ๔.๕๐ เมตร เรือนหลังตะวันตก ๔.๕๐ เมตร	เรือนหลังตะวันออก และหลังตะวันตก อยู่ในแนวเดียวกัน ๔.๑๐ เมตร ๕.๐๐ เมตร ๔.๙๐ เมตร ๕.๒๐ เมตร	เรือนหลังตะวันออก ๑.๕๐ เมตร ๑.๕๐ เมตร เรือนหลังตะวันตก ๑.๓๕ เมตร ๑.๓๕ เมตร	๐.๘๐ เมตร
บ้านนายเผื่อน, นางดิน นามพุก ประกอบด้วยเรือนกลุ่ม ๔ หลัง เรือนแฝดและเรือนขวางหัวท้าย เรือนแฝดมี ๓ ห้องเสา เรือนขวางหลังใต้มี ๕ ห้องเสา	เรือนแฝดหลังตะวันออก ๔.๑๐ เมตร เรือนแฝดหลังตะวันตก ๓.๘๕ เมตร เรือนขวางหลังเหนือ ๔.๕๐ เมตร เรือนขวางหลังใต้ ๒.๐๐ เมตร	เรือนแฝดอยู่ในแนวเดียวกัน ๓.๘๗ เมตร ๓.๘๐ เมตร ๓.๙๐ เมตร เรือนขวางหลังเหนือ ๓.๗๕ เมตร ๓.๕๕ เมตร ๓.๖๐ เมตร เรือนขวางหลังใต้ ๓.๗๕ เมตร ๓.๑๐ เมตร ๒.๙๐ เมตร ๐.๖๐ เมตร ๓.๕๐ เมตร ๓.๔๒ เมตร	เรือนแฝดหลังตะวันออก ๑.๕๐ เมตร ๑.๓๐ เมตร เรือนหลังตะวันตก ๑.๐๐ เมตร ๐.๘๕ เมตร เรือนขวางหลังเหนือ ๑.๕๒ เมตร ๑.๔๒ เมตร เรือนขวางหลังใต้ ๐.๘๐ เมตร มีข้างเดียว	ระหว่างเรือนแฝด ๐.๘๒ เมตร ระหว่างเรือนแฝดกับเรือนขวางหลังเหนือ ๑.๓๕ เมตร ระหว่างเรือนแฝดกับเรือนขวางหลังใต้ ๐.๗๐ เมตร

จากตารางเทียบข้างต้นนี้พอจะสรุปได้ว่าเรือนโรงนาที่มี SPAN ของเสารายกว้างที่สุดได้แก่ ๔.๕๐ เมตร แคบสุด ๒.๐๐ เมตร

ระยะห่างระหว่างเสารายกับเสาเรียงกว้างสุด ๑.๖๐ เมตร แคบสุด ๐.๗๐ เมตร ทำให้ทราบว่าส่วนหนึ่งแคบสุดของ SPAN เสาระหว่างเสารายนั้นเป็นเรือนครัวและเรือนนั่งเล่น ส่วนเรือนใหญ่ที่เป็นเรือนนอนนั้นจะกว้างตั้งแต่ ๔.๕๐ - ๓.๐๐ เมตร

ส่วนระยะห่างของห้องเสานั้น ระยะห่างมากที่สุด ๕.๒๐ เมตร ระยะห่างรองมาได้แก่ ๕.๐๐ และ ๔.๙๐ เมตร ตามลำดับ ระยะห่างทั้งหมดที่กล่าวนี้เป็นระยะห้องเสาของบ้านนายโผ ม่วงกลมทั้งสิ้น ซึ่งนับว่าเป็นบ้านที่มีระยะห้องเสากว้างกว่าทุกบ้านที่สำรวจมาดูเหมือนว่าจะเป็นห้องเสาพิเศษหลังเดียวเท่านั้น

ส่วนบ้านหลังอื่นๆ นั้นมีระยะห่างของห้องเสามากสุดคือ ๔.๓๐, ๔.๒๐, ๔.๑๐ และ ๔.๐๐ เมตร ตามลำดับ ซึ่งมีอยู่หลายบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ลงนามในชื่อผู้ทำการศึกษาเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้เพื่อการค้า
พิเศษมีเพียงห้องเสาเดียวและหลังเดียวเท่านั้น

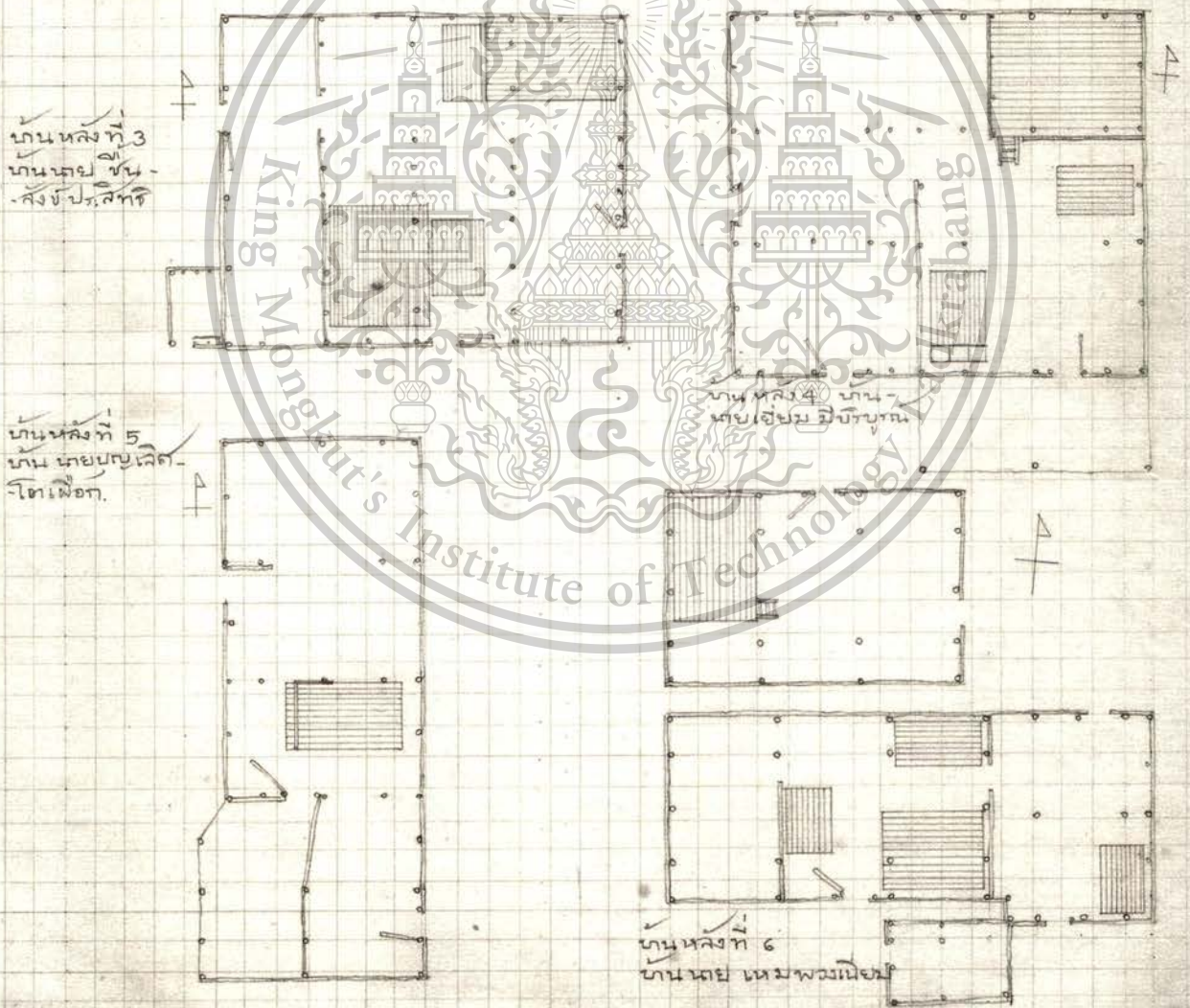
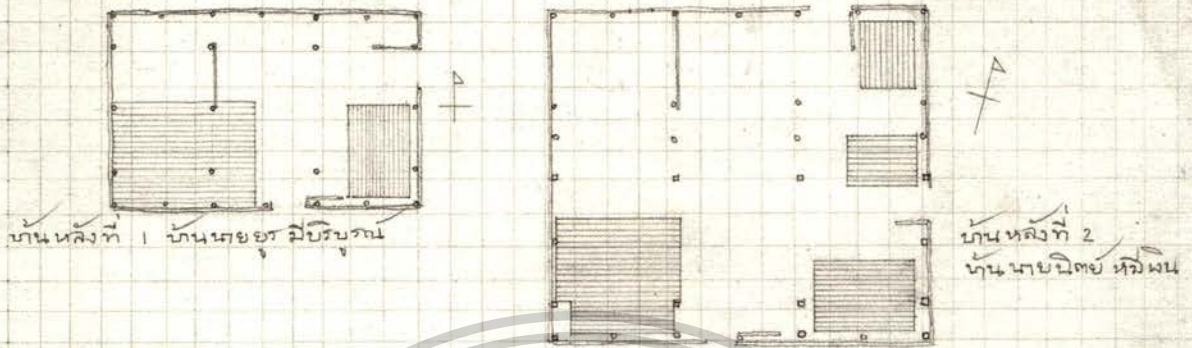
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ระยะห่างสั้นสุดทุกๆ ไปของห้องเสานั้นคือ ๒.๙๐, ๓.๐๐, ๓.๑๐, ๓.๒๐, ๓.๓๐ และ ๓.๓๕ เมตร

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.
ระยะที่เหลือถือว่าเป็นระยะห่าง ห้องเสากลางคอกคือ ๓.๔๕, ๓.๕๐, ๓.๕๕, ๓.๖๐, ๓.๗๐, ๓.๘๐, ๓.๘๗

และ ๓.๙๐ เมตร ตามลำดับ content, and cite the document when use.

เปรียบเทียบ ขนาด เนื้อที่ ของ โรงนา ที่ ลี้กรวย (มาตราส่วน 1:200)

๒๕๑

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

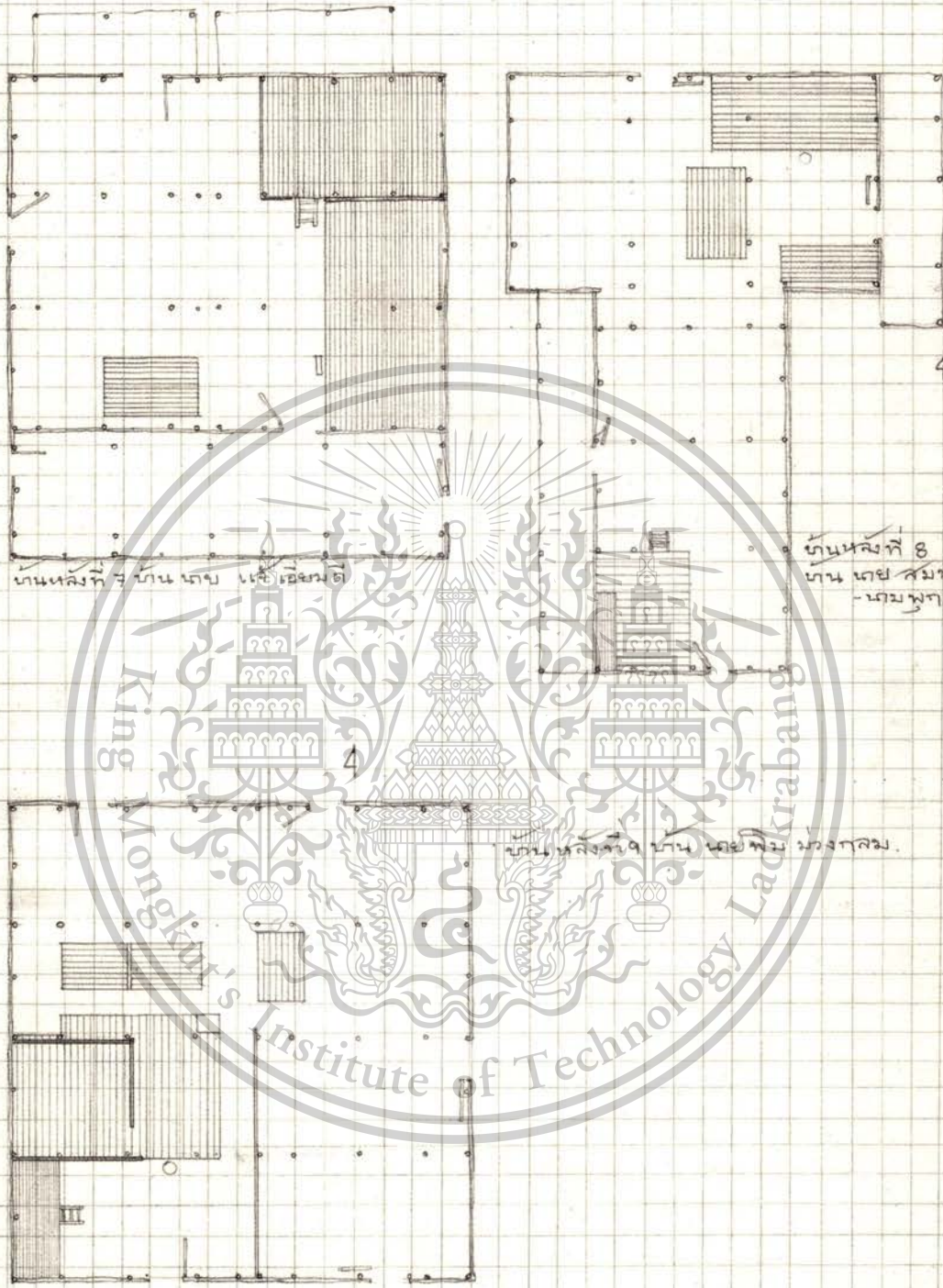
This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เปรียบเทียบ ขนาด, เนื้อที่ ของโรง ก่อ ที่ สำคัญ (มาตราส่วน 1:200)

๒๒๓

4

บ้านหลังที่ ๑

บ้านหลังที่ ๒

บ้านหลังที่ ๓

King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ในเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้เผยแพร่เอกสารนี้
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.
 Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

แบบแปลน ขนาด เนื้อที่ ของโรงรถ ที่สร้าง
(มาตราส่วน 1: 200)

๒๕๔

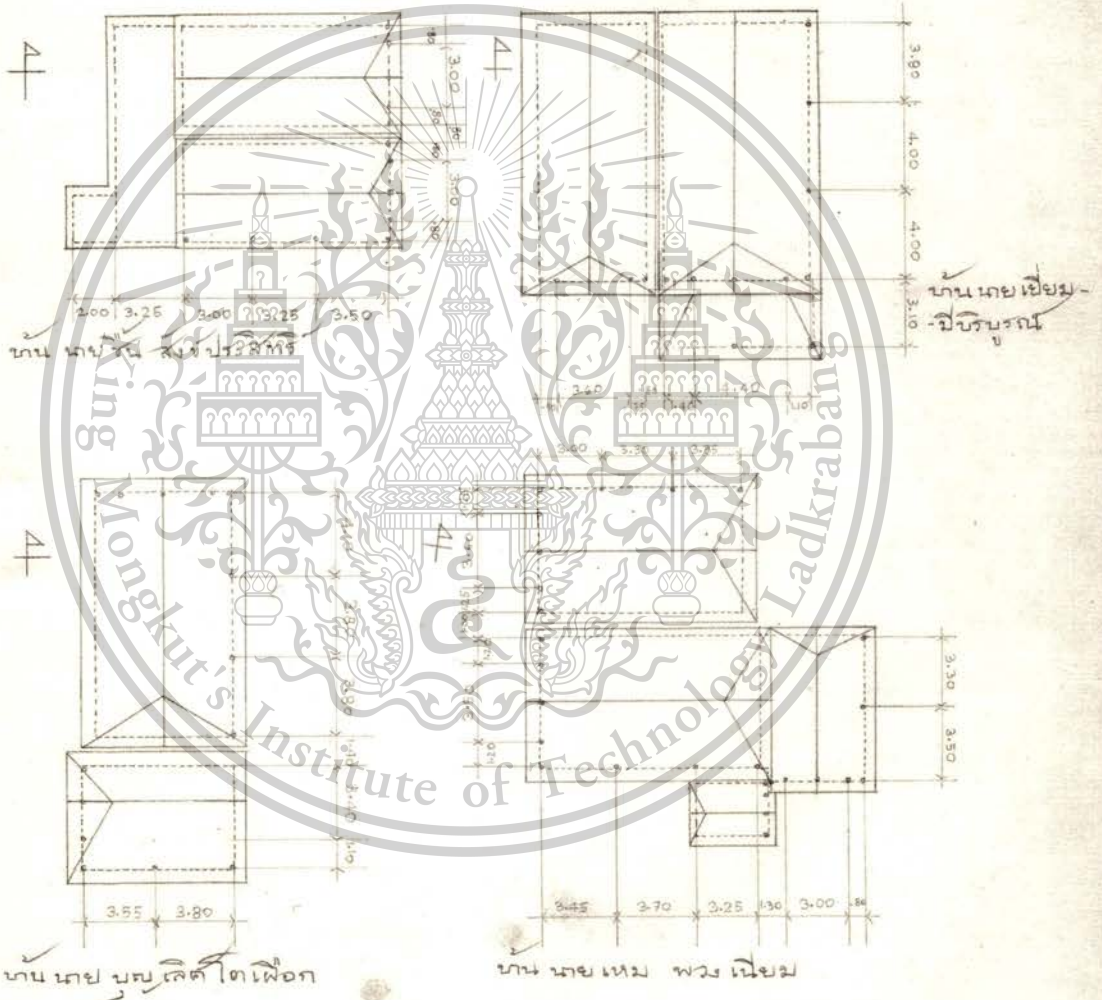
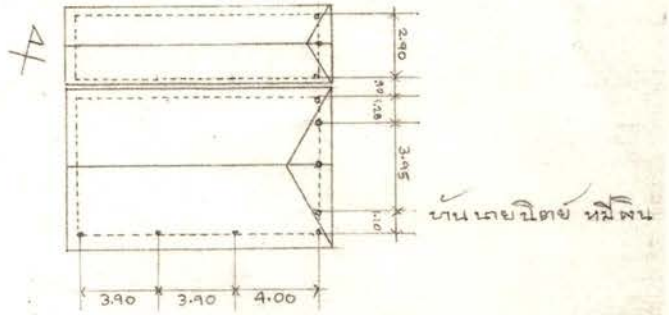
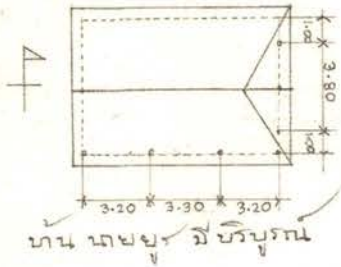

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

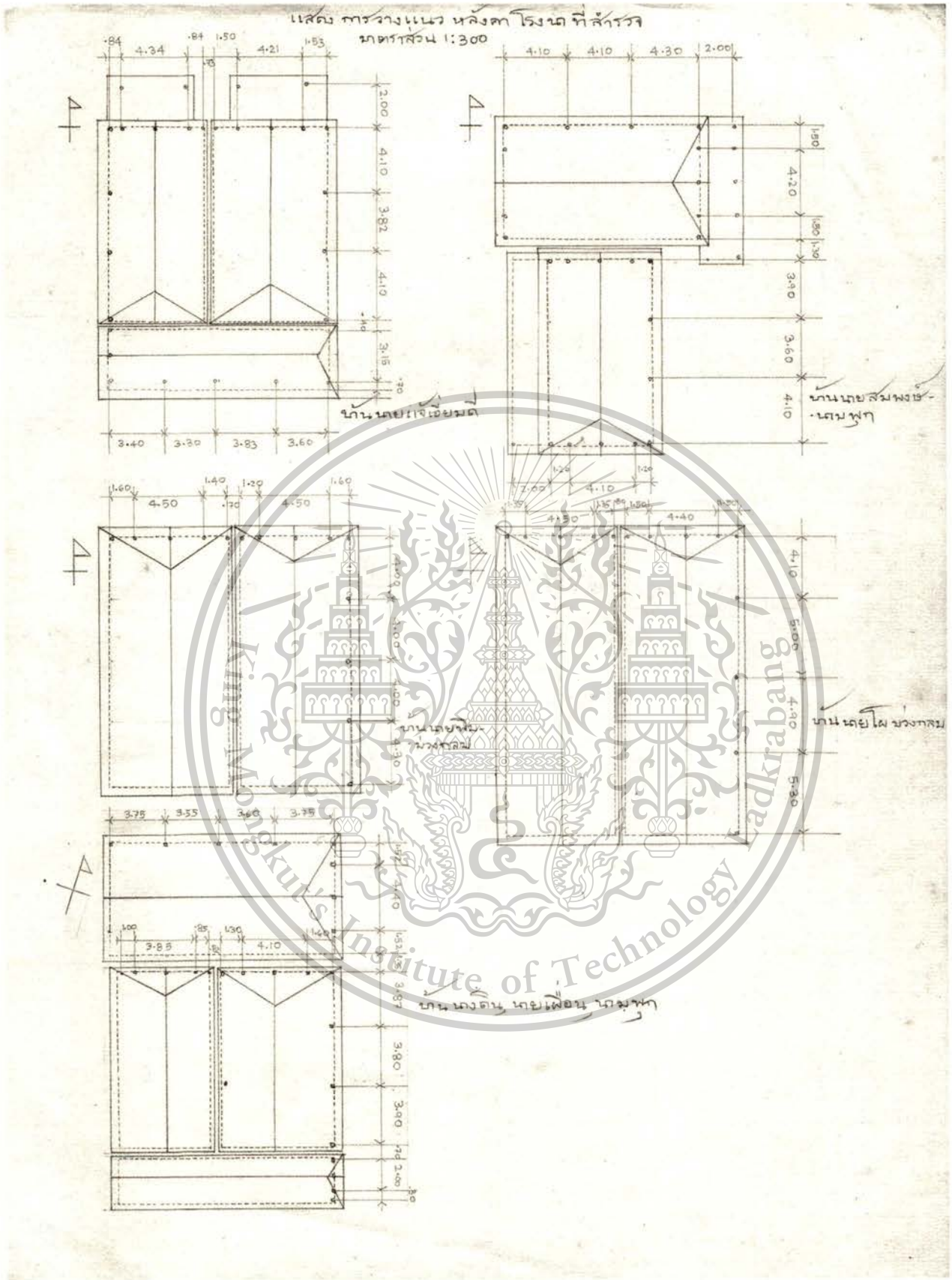
แสดง การ วาง แนว หลังคา ของ โรงนา ที่ สำ ร ร ว
 มาตราส่วน 1 : 300

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิอนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ตารางความสูงของเรือน

บ้าน	ความสูงจากพื้นถึง ใต้เสเสาเรียง	ความสูงจากพื้น ถึงใต้ช่อ	ความสูงจากช่อถึงใต้กบทุ
บ้านนายยูร มีบริบูรณ์	๑.๗๕ เมตร	๒.๔๕ เมตร	๑.๖๕ เมตร
บ้านนายนามนต์ย์ หมีเงิน	เรือนนอน ๑.๙๐ เมตร เรือนครัว ไม่มีเสเสาเรียง	เรือนนอน ๒.๗๐ เมตร เรือนครัว ๑.๙๐ เมตร	เรือนนอน ๑.๙๐ เมตร เรือนครัว ๑.๓๕ เมตร
บ้านนายชั้น สังข์ประสิทธิ์	เรือนหลังใต้ ๑.๕๘ เมตร เรือนหลังเหนือ ๑.๕๙ เมตร	เรือนหลังใต้ ๒.๐๕ เมตร เรือนหลังเหนือ ๒.๑๒ เมตร	เรือนหลังใต้ ๑.๓๕ เมตร เรือนหลังเหนือ ๑.๔๕ เมตร
บ้านนายเยี่ยม มีบริบูรณ์	เรือนหลังตะวันออก ๑.๙๗ เมตร เรือนหลังตะวันตก ๑.๒๕ เมตร	เรือนหลังตะวันออก ๒.๗๕ เมตร เรือนหลังตะวันตก ๒.๑๔ เมตร	เรือนหลังตะวันออก ๑.๘๐ เมตร เรือนหลังตะวันตก ๑.๘๐ เมตร
บ้านนายบุญเลิศ โตเผือก	เรือนหลังเหนือ ๑.๘๘ เมตร เรือนหลังใต้ ๑.๔๐ เมตร	เรือนหลังเหนือ ๒.๖๐ เมตร เรือนหลังใต้ ๒.๒๕ เมตร	เรือนหลังเหนือ ๒.๐๐ เมตร เรือนหลังใต้ ๑.๔๐ เมตร
บ้านนายเหม พวงเนียม	เรือนกลุ่มแรก เรือนนอนหลังตะวันตก ๑.๕๒ เมตร เรือนขวางหลังตะวันออก ๑.๕๕ เมตร เรือนเดี่ยวหลังเหนือ ๑.๗๐ เมตร	เรือนกลุ่มแรก เรือนนอนหลังตะวันตก ๒.๓๐ เมตร เรือนขวางหลังตะวันออก ๒.๐๐ เมตร เรือนเดี่ยวหลังเหนือ ๒.๓๐ เมตร	เรือนกลุ่มแรก เรือนนอนหลังตะวันตก ๑.๔๕ เมตร เรือนขวางหลังตะวันออก ๑.๓๐ เมตร เรือนเดี่ยวหลังเหนือ ๑.๒๕ เมตร
บ้านนายแจ้ เอี่ยมดี	เรือนแฝดหลังตะวันออก ๑.๗๙ เมตร เรือนแฝดหลังตะวันตก ๑.๗๗ เมตร เรือนขวาง ๑.๖๐ เมตร	เรือนแฝดหลังตะวันออก ๒.๘๘ เมตร เรือนแฝดหลังตะวันตก ๒.๑๘ เมตร เรือนขวาง ๒.๓๐ เมตร	เรือนแฝดหลังตะวันออก ๒.๑๕ เมตร เรือนแฝดหลังตะวันตก ๑.๘๕ เมตร เรือนขวาง ๑.๕๐ เมตร
บ้านนายสมพงษ์ นามทุก	เรือนนอนหลังเหนือ ๑.๖๓ เมตร เรือนครัวหลังใต้ ๑.๖๗ เมตร	เรือนนอนหลังเหนือ ๒.๘๐ เมตร เรือนครัวหลังใต้ ๒.๕๐ เมตร	เรือนนอนหลังเหนือ ๑.๘๕ เมตร เรือนครัวหลังใต้ ๑.๗๐ เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ตาราง (ต่อ)

บ้าน	ความสูงจากพื้นถึง ใต้อะเสเสาเรียง	ความสูงจากพื้น ถึงใต้ช่อ	ความสูงจากช่อถึงใต้กบทุ
บ้านนายพิมพ์ ม่วงกลม	เรือนนอนหลังตะวันตก ๑.๘๕ เมตร เรือนหลังตะวันออก ๑.๙๐ เมตร	เรือนนอนหลังตะวันตก ๓.๐๓ เมตร เรือนหลังตะวันออก ๒.๘๕ เมตร	เรือนนอนหลังตะวันตก ๒.๑๐ เมตร เรือนหลังตะวันออก ๑.๖๐ เมตร
บ้านนายโผ ม่วงกลม	เรือนนอนหลังตะวันออก ๑.๖๒ เมตร เรือนหลังตะวันตก ๑.๖๐ เมตร	เรือนนอนหลังตะวันออก ๒.๙๐ เมตร เรือนหลังตะวันตก ๒.๕๐ เมตร	เรือนนอนหลังตะวันออก ๑.๙๕ เมตร เรือนหลังตะวันตก ๑.๖๐ เมตร
บ้านนายเฟื่อน, นางดิน นามพุก	เรือนแฝดหลังตะวันออก ๑.๙๘ เมตร เรือดแฝดหลังตะวันตก ๑.๖๖ เมตร เรือนขวางหลังเหนือ ๑.๙๐ เมตร เรือนขวางหลังใต้ ๑.๙๗ เมตร	เรือนแฝดหลังตะวันออก ๒.๙๕ เมตร เรือดแฝดหลังตะวันตก ๒.๒๕ เมตร เรือนขวางหลังเหนือ ๓.๐๐ เมตร เรือนขวางหลังใต้ ๒.๐๕ เมตร	เรือนแฝดหลังตะวันออก ๑.๕๕ เมตร เรือดแฝดหลังตะวันตก ๒.๒๕ เมตร เรือนขวางหลังเหนือ ๑.๘๕ เมตร เรือนขวางหลังใต้ ๑.๐๕ เมตร

จากตารางความสูงที่แสดงมาทำให้ทราบว่าเรือนที่มีขนาดต่ำสุดของระดับพื้นถึงใต้อะเสยอดเสาเรียง คือ ๑.๒๕ เมตร ส่วนระดับต่ำสุดพิเศษซึ่งมีเพียงหลังเดียวคือ ๐.๙๗ เมตร อันเป็นความสูงที่เรือนครัวของนายเฟื่อน-นางดิน นามพุก เพียงหลังเดียว

ระยะถัดมาคือ ๑.๔๐, ๑.๕๒, ๑.๕๕, ๑.๕๘ และ ๑.๕๙ เมตร ซึ่งระดับเหล่านี้อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าคิริษะคนไทยทั่วไปหรือเสมอคิริษะเท่านั้น

ส่วนระดับสูงถัดมาที่เกินคิริษะคน ได้แก่ ๑.๖๓, ๑.๖๗ และ ๑.๗๐ เมตร ซึ่งเป็นระยะที่เสมอคิริษะและสูงเกินคิริษะเล็กน้อย

ระยะสูงสุดของระดับพื้นถึงใต้อะเสยอดเสาเรียงคือ ๑.๙๐ เมตร

ระดับความสูงจากพื้นถึงใต้ช่อต่ำสุดคือ ๑.๙๐, ๒.๐๐, ๒.๑๒, ๒.๑๘, ๒.๒๐, ๒.๒๕ และ ๒.๓๐ เมตร ตามลำดับ ถือว่าเป็นเกณฑ์ความสูงที่จักไว้อยู่ในระดับต่ำสุด

ส่วนความสูงจากพื้นถึงใต้ช่อในระดับปานกลางนั้นคือตั้งแต่ ๒.๔๕ เมตร ๒.๕๐ เมตร และ ๒.๖๐ เมตร

ระดับความสูงจากพื้นถึงใต้ช่อในระดับสูงสูดนั้นคือตั้งแต่ ๓.๐๐ เมตร (บ้านนายเฟื่อน-นางดิน นามพุก เรือนขวางหลังเหนือถือเป็นความสูงพิเศษกว่าบ้านหลังอื่นๆ เพราะโครงสร้างของบ้านหลังนี้เป็นเสาไม้และช่อ ดั้งไม้จริงยึดด้วยตะปูและนอต) ส่วนโครงสร้างมาตรฐานที่ใช้เสาไม้กลมและการยึดด้วยการผูกและมัดนั้นระยะจากพื้นถึงใต้ช่อที่ถือว่าเป็นความสูงในระดับที่สูงสุดได้แก่ ๓.๐๓, ๒.๙๕, ๒.๙๐, ๒.๘๘, ๒.๘๕, ๒.๗๕ และ ๒.๗๐ เมตร ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บทวิเคราะห์เรื่องความสูง

ระดับความสูงของพื้นถึงใต้เอะเสที่มีระดับต่ำสุดคือ ๑.๒๕ เมตร นั้นความสูงระดับนี้มักใช้กับเรือนครัว ซึ่งการเจาะช่องเข้าออกมักไม่ค่อยจะนิยมเจาะ หากเจาะช่องเข้าออกก็ต้องมุดหรือก้มศีรษะลอดเข้ามา เพราะเป็นความสูงที่ต่ำกว่าระดับศีรษะของคน แต่กระนั้นก็ไม่เป็นปัญหายุ่งยากของชาวบ้านเพราะความเคยชินประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งคือ ความเอียงลาดของหลังคา มีความสูงชัน ครั้นเมื่อมุดหรือลอดประตูผ่านระดับใต้เอะเสเข้ามาแล้วเพียงระยะก้าว ๒-๓ ก้าวก็สามารถเดินและยืนในท่าปกติได้

ส่วนระดับความสูงจากพื้นดินถึงใต้เอะเสตั้งแต่ ๑.๔๐ - ๑.๕๙ เมตร นั้นก็เช่นกัน ปัญหาเรื่องการเจาะช่องเข้าออกก็มีลักษณะคล้ายกัน และบริเวณใต้ความสูงดังกล่าวมักเป็นบริเวณเก็บของเป็นส่วนใหญ่และเป็นบริเวณที่ผู้อาศัยไม่ใช่เป็นบริเวณสัญจรภายในอาคาร และเนื่องจากอาคารประเภทโรงนาไม่มีการตีฝ้าเพดาน ฉะนั้นเมื่อเข้าไปอยู่ภายในจึงไม่ดูเตี้ยเพราะส่วนโค้งใต้หลังคาทับส่วนโค้งภายในตัวอาคารต่อเนื่องเป็นส่วนเดียวกันทำให้รู้สึกว่ามีปริมาตรที่ว่างภายในดูโอโถงและกว้างขวาง

ส่วนความสูงจากพื้นถึงซื่อต่ำสุด ๑.๙๐ เมตร สูงสุด ๓.๐๓ เมตร ซึ่งเป็นความสูงเกินศีรษะไปแล้วทั้งสิ้น

การสร้างบ้านนั้นถึงเอาความสูงของซื่อเป็นเกณฑ์ระยะต่างๆ เหล่านี้ขึ้นอยู่กับขนาดความยาวของเสารายและความสูงของคน รวมทั้งความสูงที่สะดวกในการปลูกสร้างนั่นเอง เพราะการสร้างเรือนประเภทโรงนาเป็นการที่ผู้สร้างและชาวบ้านสร้างกันเองและการใช้เครื่องทุ่นแรงและอุปกรณ์อื่นๆ ช่วยในการยกตัวไม้ ไม่มีใช้กันเฉพาะแรงงานมนุษย์เท่านั้น ฉะนั้นข้อกำหนดต่างๆ ดังกล่าวแล้วเหล่านั้นเป็นตัวกำหนดขนาดและความสูงของบ้าน

ความสูงของตั้งรับคานและอกโก้นั้นสูงพอที่จะทำให้หลังคาเกิดความเอียงลาดเกิน ๓๐ องศาขึ้นไป หากใช้ความเอียงลาดของหลังคาต่ำไปกว่านั้นจะเป็นเหตุให้น้ำฝนไหลไม่สะดวกเพราะไหลช้าลง อาจจะทำให้ฝนรั่วรดได้แม้หากจะไม่รั่วลงมายังพื้นจากมุงหลังคาจะชันน้ำฝนบางส่วนเอาไว้ เป็นเหตุให้จากมุงง่ายกว่าเดิม ฉะนั้นรูปทรงและความเอียงลาดของหลังคาของเรือนโรงนามุงจากจึงมีความสูงที่อยู่ในเกณฑ์เหมือนกัน เนื่องจากข้อกำหนดของปัญหาเรื่องวัสดุ มุงหลังคาและการไหลของน้ำฝนบนหลังคา

วิเคราะห์การวางระยะห่างของช่วงเสารายและระยะห่างของท้องเสาคความกว้างของเรือน

ความกว้างของเรือน

ความกว้างของเรือนเครื่องมุกประเภทโรงนี้ความกว้างสำคัญที่เป็นเกณฑ์กำหนดขนาดกว้างของเรือนนั้นอยู่ที่ขนาดความยาวของตัวไม้ที่ใช้ทำซื่อ ซึ่งต้องเจาะวางบนหัวเทียนหรือเดือยยอดเสารายที่มารับปลายซื่อทั้ง ๒ ข้าง เรือนอาศัยส่วนใหญ่ที่ไม่ใช่เรือนเก็บของนั้นความกว้างของซื่อนั้นจะยาวเกินระยะห่างของขอบริมเสารายด้านนอกไปข้างละ ๑ คืบเป็นอย่างน้อย และระยะห่างของเสารายที่รับซื่อจะอยู่ในระยะตั้งแต่ ๔.๕๐ เมตร (ระยะกว้างสุดเท่าที่สำรวจมา) จนถึง ๓.๐๐ เมตร ฉะนั้นจะทราบได้ว่าไม้ที่ใช้ทำซื่อ (ไม้แผ่นหน้าตัด ๘" - ๘๖") มีกำลังสามารถรับโครงหลังคาและกินช่วงกว้างมากที่สุดไม่เกิน ๔.๕๐ เมตร แท้จริงแล้วอาจจะสามารถขยายได้กว้างกว่านี้ แต่ตัวไม้จะช่วยทำซื่อจะต้องเป็นส่วนโคน หากยาวเกินกว่านี้กำลังและความแข็งแรงจะไม่ดีพอ และเรือนจะกว้างเกินกว่าที่จะหาตัวไม้ที่ใช้มาทำจันทันคือไม้ปรงแดงที่มีขนาดพอเหมาะต่อกำลังคันทันก่อสร้างได้ยากเพราะยกไม้พอเหมาะหาได้ยากพอที่จันทันจะมีความกว้างและหนักเพราะเป็นไม้ไม่มีปล้อง เช่น ไม้ไผ่ ซึ่งจะเป็นปัญหาเรื่องการยกและผูกด้วยแรงงานชาวบ้าน อันนี้ความกว้างของเสารายหากกว้างเกินนี้ไปบ้านก็จะกว้างไปสำหรับผู้พักอาศัยอีกด้วย

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

นอกจากขนาดความยาวของชื่อหรือระยะห่างของเสารายจะเป็นตัวเกณฑ์ในการกำหนดความกว้างของเรือน แล้วระยะห่างจากเสารายถึงเสาเรียงทั้ง ๒ ข้าง ก็เป็นระยะที่กำหนดความกว้างของเรือนอีกเช่นกัน จากตารางระยะห่างเหล่านี้ทราบว่าระยะห่างมากที่สุด ๑.๖๐ เมตร ระยะห่างน้อยสุด ๐.๗๐ เมตร ระยะห่างเหล่านี้ขึ้นอยู่กับความเอียงลาดของโครงหลังคาหรือความเอียงลาดของจันทัน เพราะปลายจันทันจะต้องมาผูกยึดกับบ่อเสียดเสาเรียง หากระยะห่างของเสารายมาสู่เสาเรียงมากกว่านี้ชายคาบ้านย่อมกดเตี้ยลงไปจนไม่มีความสูงพอที่จะทำประโยชน์และสัญจรภายในบ้านได้สะดวก

ความยาวของเรือน

ตัวกำหนดความยาวของเรือนนั้นขึ้นอยู่กับความยาวของตับจาก ระยะห่างห้องเสา ขนาดของไม้ไผ่ที่ทำแป้นหัวเสาตลอดจนกบทุและอกไก่ ตามปกติชาวบ้านจะปลูกเรือนนั้นเขาจะกะขนาดความยาวของบ้านว่าจะยาวกี่ซั้วตับจากตับจาก ๑ ซั้วจากยาวประมาณ ๒ ศอก ๑ คืบ หรือ ๑.๕๐ เมตร พอทับกันแล้วจะเหลือความยาวจริงซั้วตับจากละ ๑.๐๐ เมตร หรือ ๒ ศอกพอดี ข้างระดับชาวบ้านและชาวบ้านทั่วไปคุ้นกับความยาวของเรือนกับขนาดของซั้วตับจากนี้เป็นอย่างดี ทราบว่าเป็นเรือนขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่จะต้องมีความยาวกี่ซั้วจาก ซึ่งเกณฑ์โดยทั่วไปมักจะใช้บ้านหรือโรงแต่ละหลังยาวประมาณ ๗-๑๑ ซั้วจาก หากยาวเกินกว่านี้ไปถึง ๑๕-๑๗ และ ๑๙ ซั้วจาก จะถือว่าเป็นเรือนขนาดปานกลางและขนาดใหญ่ที่สุด เมื่อชาวบ้านได้ทราบว่าจะปลูกเรือนขนาดเล็ดยังน้อยต้อง ๗ ซั้วจากขึ้นไป แล้วจึงจะแบ่งระยะห้องเสาของเรือนขนาดเล็กและขนาดกลางเป็น ๓ ห้องเสา ส่วนเรือนใหญ่จะเป็น ๔ ห้องเสาเป็นส่วนมาก แล้วจึงแบ่งห้องเสาแต่ละห้องให้มีขนาดเท่าๆ กัน โดยเฉลี่ยหลังจากหักส่วนยื่นของหลังคาออกไปอย่างละครึ่งซั้วจากแล้ว

จากตารางแสดงระยะห่างของห้องเสานั้นทราบว่าระยะห่างเสาแต่ละห้องนั้นระยะที่ยาวที่สุดคือ ๕.๒๐ เมตร ๕.๐๐ เมตร และ ๔.๙๐ เมตร (ถือเป็นระยะห่างพิเศษเพราะมีเพียงเรือนโรงนาของนายโผ ม่วงกลม เพียงหลังเดียว) ส่วนใหญ่นั้นระยะห่างของห้องเสาที่ยาวที่สุดคือ ๔.๓๐ เมตร สั้นสุด ๒.๙๐ เมตร ทำให้ทราบว่าแป้นหัวเสานั้นจะมีระยะที่มีกำลังรับได้มากที่สุดแค่ระยะ ๔.๙๐ เมตร เท่านั้น หากเกินกว่านี้ไปย่อมอ่อนตัวเพราะแป้นหัวเสาและอกไก่ ตลอดจนถึงกบทุ จะไม่มีประสิทธิภาพที่จะทรงตัวอยู่ในระดับเส้นตรงได้

และตัวไม้ที่ใช้ทำอกไก่ แป้นหัวเสานั้นมักเป็นลำไม้ไผ่ล้วนยาวตลอดเป็นส่วนมาก ฉะนั้นเรือนที่ยาวที่สุดนอกจากจะขึ้นกับขนาดของตับจากว่าจะให้เรือนยาวกี่ซั้วหรือกี่ซั้วจากแล้ว ยังต้องขึ้นกับขนาดความยาวของไม้ไผ่ที่ใช้ทำอกไก่และแป้นหัวเสาอีกด้วย

ปัญหาเรื่องแสงสว่างภายในอาคาร

แสงสว่างภายในอาคารนั้นบริเวณต่างๆ ไปจะมีดีกว่าบ้านปกติ เพราะมีการเจาะช่องหน้าต่างน้อยหรือไม่มีการเจาะช่องเลย โดยเฉพาะเรือนนอน การที่ไม่นิยมเจาะช่องแสงสว่างมากกว่านี้เพราะวิถีชีวิตของชาวนาเหล่านี้ทำงานหรือประกอบอาชีพภายนอกอาคาร ฉะนั้นภายในอาคารจึงไม่จำเป็นต้องใช้แสงสว่าง หากบริเวณทำงานส่วนใดต้องการใช้แสงสว่างในขณะที่ทำงานนั้นชาวบ้านแถบนี้นิยมใช้การเจาะหีบเผยจากหลังคาเป็นส่วนใหญ่ บริเวณที่เจาะหีบเผยเพื่อให้แสงสว่างเข้ามาสู่อาคารนั้นมักเป็นบริเวณครัว และส่วนปรุงอาหารเท่านั้น นอกจากจะใช้ช่องจากหีบเผยเพื่อให้แสง

สว่างเข้าสู่ภายในบริเวณส่วนครัว แล้วยังใช้เป็นส่วนระบายควันจากเตาไฟให้ออกไปภายนอกอาคารอีกด้วย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษารายงาน เมืออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า บริเวณที่มีแสงสว่างเข้ามาสู่ภายในอาคารมากที่สุดได้แก่บริเวณหน้าประตูทุกประตู หากประตูได้เป็นประตูไม้ว่ากรก็มีคอกทั้งสิบ คือทั้งห้าบับให้คอกปลงบือซาและต้องอั้งอิั้งบับของนอกรทคครั้งทีเภาคองไปใช้สำคัญทีเปิดอยู่ตลอดช่วงเวลากลางวันแล้ว บริเวณที่อยู่ใกล้ประตูเหล่านี้จะใช้เป็นส่วนนั่งเล่น พักผ่อน และใช้ทำงานของผู้พักอาศัยมากกว่าบริเวณอื่นๆ ภายในตัวอาคาร

This content is for personal use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

วิเคราะห์การใช้เสาได้รับออกโก้และกบทุ

เสาได้เป็นเสาสูงสุดของบ้านมักจะใช้รับกบทุของหลังคาและใช้รับตรงหัวท้ายของบ้าน บ้านทุกบ้านที่สำรวจมา โดยเฉพาะบ้านที่เป็นโรงนาสำหรับพักอาศัยนั้นจะใช้เสาได้วางตรงหัวท้ายของบ้านไปผูกมัดกับชื่อด้วยหวายขนาดใหญ่ พิเศษ บางหลังใช้หนังควายผูกก็มี และยาวเลยขึ้นไปทำหน้าที่เป็นออกโก้รับกบทุ เสาได้จะวางกลางระหว่างช่วงกว้างของบ้านหรือกึ่งกลางของเสาราย การใช้เสาได้รับกบทุหลังคาเช่นนี้แทนที่จะใช้ออกโก้วางบนชื่อแทนตรงช่วงชื่อด้วยหัวท้ายของบ้าน เพราะหากใช้ชื่อการผูกมัดยึดชื่อกับออกโก้แม้ผูกอย่างไ้ก็ตามย่อมไม่แน่นพอเพราะลมจะตีปะทะหน้าจั่วทำให้ออกโก้เซและเอียงได้ จึงต้องใช้เสาได้แทนนั่นเอง

วิเคราะห์การใช้เสาไม้เนื้อแข็ง

เสาบานทุกหลังเป็นเสาไม้เนื้อแข็งกลมเป็นส่วนใหญ่ไม่ใช้เสาไม้ไผ่แม้กบทุ ออกโก้ จะใช้ไม้ไผ่ก็ตาม การที่ใช้เสาเป็นเสาไม้เนื้อแข็งนั้น เพราะเสาต้องฝังดินความชื้นระหว่างผิวดินยอมทำให้เสาผุได้ หากใช้เสาไม้ไผ่การผุของไม้ไผ่ยอมผุได้เร็วกว่าเสาไม้เนื้อแข็ง อนึ่งไม้ไผ่เป็นไม้กลวงภายใน ครั้นเสาผุลงกำลังของเสาที่จะรับแรงก็น้อย ครั้นลมพายุมาปะทะก็โค่นหักลงได้ ดังตัวอย่างกรใช้เสาไม้ไผ่ของโรงอาหารหน้าคณะเกษตรศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สร้างเพียง ๓ ปี ก็ต้องโค่นพังลงเมื่อมิถุนายน ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ นี้เอง

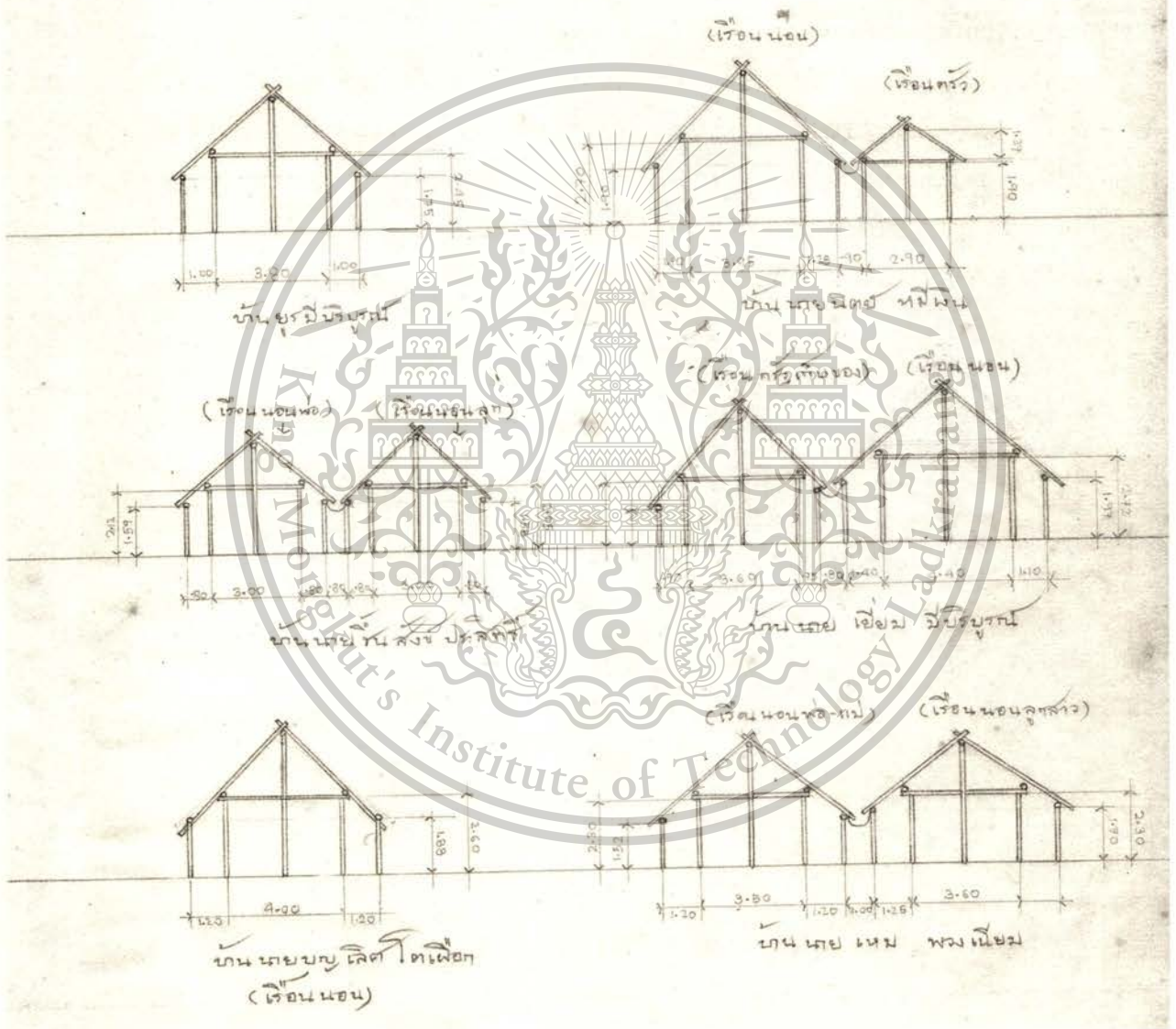

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

แสดง ฆนัต กวณสูง เปรียบเทียบ โรงนาที่ล้ารว
 มาตราส่วน 1:200

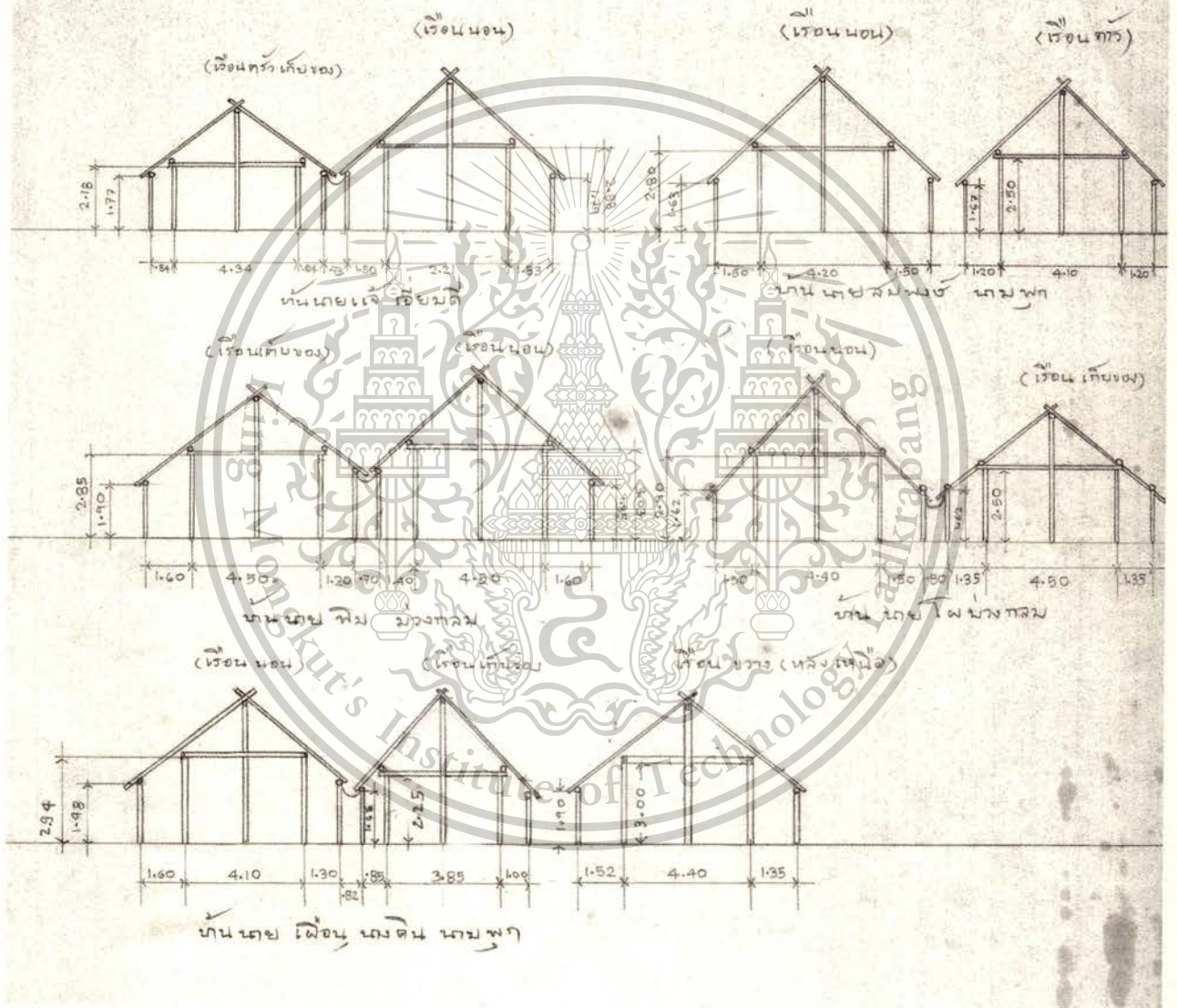

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

แผน ขนด ทวามสูง เปรียบเทียบโรงนา ที่ลำรวง

หมายเหตุ: แบบสถาปัตยกรรม ได้มีการปรับลด-ขยายขนาด เพื่อความเหมาะสมในการจัดพิมพ์ครั้งนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บทสรุปของการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเรื่องเรือนเครื่องผูกชาววนามาตามลำดับจนถึงบริเวณทิวเขาระยะที่ ผู้ที่วิจัยสามารถสรุปผลโดยการประมวลเนื้อหาได้ ดังนี้

เรือนเครื่องผูกชาวนานั้นเป็นอาคารที่สร้างติดดิน ลักษณะการตั้งถิ่นฐานเป็นแบบกระจัดกระจายไปตามท้องนา เนื่องจากต้องสร้างให้ใกล้กับที่นาทำกินของตนโดยมากมักสร้างกลางที่นา ลักษณะพื้นที่บริเวณปลูกสร้างมักเป็นพื้นที่ที่เสื่อมหรือรูปทรงทางเรขาคณิต ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากชาวนาใช้เชือกขึงเพื่อขุดดินถมที่ให้พื้นระดับน้ำ และต้องขุดบริเวณรอบๆ ให้เป็นสระ นำเอาดินจากสระหรือคูที่ขุดมาถมให้เป็นที่โคกก่อนที่จะปลูกสร้างอาคาร การขุดดินถมโคกเดิมใช้ควายย่ำและต้องถมเป็นเวลาอย่างน้อย ๑ ปี เพื่อสังเกตว่าเวลาน้ำท่วมในฤดูฝนช่วงที่น้ำมากที่สุดจะมีระดับแค่ไหน หากน้ำสูงกว่าระดับโคกยอมสามารถขุดดินเสริมให้พื้นระดับน้ำ ในขณะที่พุนโคกนั้นครอบครัวที่จะเข้ามาปลูกสร้างนั้นยังคงอาศัยอยู่กับญาติหรือพ่อแม่ของตนก่อน

ลักษณะอาคารเป็นโรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าและหลังคาจากรุงจาก ไม่ค่อยนิยมเจาะช่อง พื้นเป็นดินหุบแน่นยกสูงกว่าระดับโคกประมาณ ๐.๑๐-๐.๑๕ เมตร เนื้อที่อาศัยหลับนอนยกแคร่ให้สูงขึ้นประมาณ ๐.๕๐-๑.๐๐ เมตร เมื่อครอบครัวมีสมาชิกเพิ่มขึ้นก็สร้างแคร่ชั้นใหม่ แคร่แรกนั้นมักกั้นเป็นห้องใช้เป็นห้องนอนของสามีและภรรยา เมื่อแรกเข้ามาอาศัยครั้งมีลูกโตขึ้นสามีภรรยาก็มักย้ายออกมาจากห้อง ให้ลูกสาวอาศัยหลับนอนภายในห้อง ส่วนลูกชายก็จะยกแคร่ออกไปต่างหาก ฉะนั้นแคร่หลับนอนจึงเป็นสิ่งก่อสร้างที่สำคัญภายในตัวอาคาร นอกจากแคร่ใช้หลับนอนแล้วยังใช้เป็นสวนพักผ่อน นั่งเล่นในเวลากลางวันอีกด้วย บริเวณอื่นมักเป็นส่วนโล่งอเนกประสงค์ การเก็บของภายในครัวใช้แคร่เล็กมีความสูงสัมพันธ์กับสัดส่วนของกิจกรรมมักสูงตั้งแต่ ๐.๓๐-๑.๕๐ เมตร

โครงสร้างเสาเป็นไม้เนื้อแข็ง เค้าและฝาเป็นไมรวก โครงหลังคาของตัวคือซื่อและแป ตลอดจนถึงอกไก่ และกบทเอกสอรนี้ เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า เป็นไม้ไผ่ ส่วนจันทันและกลอนเป็นไม้โปรงแดง หลังคามุงจาก ฝ้ากรุจาก ประตูเดิมเป็นโครงไม้ไผ่กรุจาก ใช้ระบบการไม่ว่ากรกไม้ไผ่ทั้งสี่ด้าน ลักษณะข้างนี้ให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ ผู้กยิต ตัวไม้ทุกตัวยึดกันด้วยการเจาะฝังเดือยและผูกยึดให้แน่นด้วยหวาย การปลูกสร้างเป็นวิธีการลงแขก การสร้าง

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ส่วนใหญ่กินเวลาไม่เกิน ๑ อาทิตย์ อย่างเร็วสุด ๒ วัน การปลูกสร้างเรือนแบบโรงนาที่ชาวนาส่วนใหญ่ทุกคนสามารถปลูกสร้างกันเองได้

การวางเรือนไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอน การขยายตัวของอาคารนิยมสร้างเรือนใหม่เพิ่มขึ้นและมักนิยมวางให้ขนานกับเรือนหลังแรก ครั้นต้องขยายเพิ่มขึ้นก็มักสร้างเรือนวางกับตัวเรือนคู่แฝดเดิม เรือนขวางมักใช้เป็นเรือนนั่งเล่นและทำงาน ฝาบางส่วนเป็นฝาโปร่ง

จากสภาพพื้นฐานทางวิธีการก่อสร้างและข้อจำกัดของวัสดุก่อสร้างตลอดจนความเคยชินนั้นได้มีส่วนพัฒนารูปแบบอาคารให้มีรูปทรงเหมาะสมกันกับสภาพการดำเนินชีวิตของผู้พักอาศัย รายละเอียดของการยึดเกาะผูกมัดโครงสร้างต่างๆ นั้นมีระบบที่พัฒนาจนลงตัวจนชาวบ้านได้ยึดถือเป็นกฎเกณฑ์ในการปลูกสร้างสืบเนื่องกันมา โดยถ่ายทอดให้กับสมาชิกใหม่ของสังคมคนหนุ่มๆ ในละแวกบ้านเหล่านี้ โดยเฉพาะผู้ชายยังมีความสามารถในการปลูกเรือนในระบบนี้ได้กันเป็นส่วนมาก ผู้หญิงก็ยังคงเย็บตบจากกันไม้และราคาวัสดุก็ยังอยู่ในเกณฑ์ถูกเหมาะสมสำหรับชาวนาที่มีรายได้น้อย แม้กระนั้นชาวนาที่มีฐานะชั้นเศรษฐีก็ยังนิยมปลูกสร้างกันอยู่ เนื่องจากความเคยชินและเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของเขา มีชาวนาบางคนที่ถูกหลานได้สร้างเรือนไม้ได้สูงและกันห้องเป็นสัดส่วนชั้น ซึ่งมีขนาดเล็กกว่าเรือนโรงนา ผู้ที่เคยอยู่โรงนาเมื่อเข้าไปพักอาศัยก็มักบ่นว่าอึดอัด ห้องคับแคบ ค้างกล่าวเช่นนี้ได้ยินผู้อยู่อาศัยในโรงนาทุกคนพูดถึง ที่เป็นเช่นนี้ก็เนื่องจากความเคยชินในความโล่งโล่งภายในของเนื้อที่ของเรือนโรงนา ซึ่งแม้ผู้สำรวจเองเมื่อเข้าไปก็รู้สึกกว้างขวางผิกับบ้านที่กันห้องเพราะความโล่งภายในต่อเนื่องกันตลอด ยิ่งเป็นโรงนาแฝดแล้วก็ดูกว้างขวางขึ้นอีกเพราะมีให้เนื้อที่โล่งโล่งถึงกันตลอดนั่นเอง

ฉะนั้นคุณค่าของเรือนโรงนา นอกจากคุณค่าของรูปทรงโครงสร้างที่เหมาะสมกับวัสดุ วิธีการและระบบการก่อสร้างของชาวนาแล้ว คุณค่าของความโล่งโล่งภายใน ตลอดจนความยืดหยุ่นของการใช้เนื้อที่ก็เป็นคุณค่าอีกอย่างหนึ่งของเรือนโรงนา

ส่วนข้อบกพร่อง ก็คือ วัสดุก่อสร้างบางอย่างไม่ทนทาน แต่เท่าที่สัมผัสภายในบ้านทุกหลังก็ทราบว่าเป็นโรงนาที่มีอายุเก่าแก่ที่สุดก็คือโรงนาของนายเฒ่า ม่วงกลม, นายพิม ม่วงกลม และนางดิน นามพุด ซึ่งแต่ละหลังก็มีอายุเกิน ๓๐ ปีขึ้นไป การเปลี่ยนวัสดุส่วนใหญ่ก็มักเป็นการเปลี่ยนต้นจากและเครือ ตลอดจนโครงไม้ไผ่ยึดจากเท่านั้น ส่วนตัวไม้โครงสร้างที่สำคัญก็ยังไม่เคยเปลี่ยนเลย โดยเฉพาะเรือนโรงนาของนายแฉ่ เอี่ยมดี นั้นตัวโครงสร้างประเภทเสาและโครงหลังคานั้นใช้ไม้ของเดิม ซึ่งเรือโรงนาของบิดามาสร้างใหม่ ปัญหาการเปลี่ยนจากหลังคาและฝานั้นเป็นปัญหาใหญ่สำหรับผู้ที่ไม่เคยชิน แต่สำหรับชาวนาแล้วไม่เห็นว่าเป็นเรื่องเปลี่ยนจากเป็นปัญหาของเขาเลย ยิ่งชาวนาผู้ใดมีป่าจากเป็นของตนเองแล้วยังไม่มีปัญหาเรื่องการจ่ายเงินเพราะเขาสามารถตัดใบจากมาเย็บเป็นตบจากได้ จะซื้อก็เพียงไม้ไผ่ที่มาจากเป็นแกนเท่านั้น แม้ว่าหวายสำหรับเย็บจากก็เป็นหวายที่เขาปลูกเอาไว้ตามป่าจากของเขาเอง ครั้นว่างจากการทำนาแล้วก็จึงมาเย็บจากเก็บไว้ซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดเสียหาย

เรื่องแหล่งน้ำกินและน้ำใช้นั้นไม่เป็นปัญหาเพราะทุกบ้านมีตุ่มขนาดใหญ่ไว้เป็นจำนวนมากเก็บไว้รองน้ำฝนรับประทาน ส่วนน้ำสำหรับซักล้างและอาบนั้นก็จะเป็นน้ำในสระหรือคูที่ตนขุดขึ้นเอาดินมาพูนโคกและทำคันกั้นน้ำรอบโคกบ้านของตนนั่นเอง คูน้ำเหล่านี้ยังเป็นแหล่งเพาะและเลี้ยงปลาไว้รับประทานได้อีกด้วย น้ำซักล้างต้องมาแกว่งสารส้มให้น้ำตะกอนใสเสียก่อน

ส้วมแยกออกจากตัวเรือนเป็นระบบส้วมหลุม ครั้นใช้มานานเข้าจนส้วมเต็มก็เผาเสียและสร้างขึ้นใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารต้นฉบับที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่สามารถนำเนื้อหาไปใช้ประโยชน์ทางการค้า ไม่ว่าในรูปแบบใดๆ และใช้ร่วมกันทั้งที่พิมพ์และในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ หากมีข้อผิดพลาดประการใดขออภัยไว้ล่วงหน้า

ประทวนอีกด้วย และยังมีลานโล่งไว้สำหรับนวดข้าวและตากฟืนที่ตัดจากป่าละเมาะและชายโคก

This material is reserved for personal use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการสังเกตการณ์และรังวัด อาศัยการสัมภาษณ์เป็นส่วนใหญ่ ฉะนั้นข้อบกพร่องบางประการก็ย่อมเกิดขึ้นได้ อนึ่งการจำแนกบริเวณการใช้งานภายในบ้านนั้นทราบจากการรังวัดและสัมภาษณ์ และสังเกตการณ์เท่านั้น การจะทราบสถิติการใช้เนื้อที่ภายในเรือน ตลอดจนเนื้อที่ภายในให้ชัดเจนนั้น ผู้สำรวจจึงต้องอาศัยหลักบนอนและคลุกคลีกับชาวนาหรือชาวบ้านเป็นเวลานานจึงจะสามารถทราบได้อย่างถ่องแท้ ซึ่งผู้สำรวจก็ไม่สามารถจะทำได้ เนื่องจากมีอุปสรรคเรื่องทุนและเวลา ฉะนั้นผู้ต้องการทราบรายละเอียดกว่านี้จำเป็นต้องศึกษาและค้นคว้าต่อไป ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเป็นเพียงตั้งขอบเขตของการวิจัยเพื่อศึกษารูปทรงและการใช้เนื้อที่ที่เห็นได้แน่นอนเท่านั้น จากผลการวิจัยจึงทราบว่าชาวนาในบริเวณที่ทำการวิจัยนี้ส่วนใหญ่ยังคงนิยมปลูกสร้างอาคารในรูปแบบเรือนโรงนาอยู่เพราะความเคยชินและมีความรู้และความสามารถในการปลูกสร้าง ชาวบ้านได้ยึดระบบและรูปแบบการปลูกสร้างเป็นกฎเกณฑ์จนเป็นวัฒนธรรมเฉพาะตัวของสังคมเสียแล้ว การจะเปลี่ยนแปลงรูปแบบและวัสดุก่อสร้างนั้นจำเป็นต้องศึกษาให้ละเอียดและตระหนักให้ดีมิฉะนั้นจะกลายเป็นผู้มีส่วนทำลายวงจรชีวิตที่ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องให้ชะงักลงและขัดกับวิถีชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเชื่องช้า

อนึ่ง การใช้เนื้อที่ที่ใช้สอยตลอดจนรูปทรงและระบบวิธีการก่อสร้างที่ประหยัดนั้นเป็นสิ่งที่สถาปนิกควรจะต้องศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลที่จะใช้ประยุกต์กับอาคารออกแบบบ้านพักอาศัยได้อีก โดยเฉพาะระบบการสร้างแคร่หลักบนอนและการใช้แคร่แก้ปัญหาระงับการขยายเนื้อที่ที่ใช้สอยเมื่อสมาชิกในครอบครัวขยายตัวเพิ่มขึ้น อันเป็นวิธีการที่สามารถนำมาใช้กับการออกแบบปัจจุบันให้เหมาะสมได้ การไม่นิยมกันห้องและห้องบริเวณภายในให้เป็นเนื้อที่เอนกประสงค์ก็เป็นอีกหัวข้อหนึ่งที่ผู้ออกแบบในปัจจุบันสามารถนำมาใช้พิจารณาในการออกแบบบ้านพักอาศัยสำหรับประชาชนทั่วไป ข้อที่ต้องแก้ปัญหาก็จะเหมาะสมสำหรับการออกแบบก็คือปัญหาเรื่องวัสดุก่อสร้างและปัญหาเรื่องแสงสว่างภายในอาคาร ตลอดวิธีการระบายอากาศภายในอาคารที่ผู้ออกแบบจะต้องใช้หลักเกณฑ์ทางวิชาการแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี ซึ่งเป็นปัญหาที่ไม่เกินความสามารถของผู้ออกแบบแต่ละด้าน

ฉะนั้น การศึกษาวิจัยเรือนเครื่องผูกชนิดนี้ย่อมมีอิทธิพลต่อผู้วิจัยเองตลอดจนผู้ที่ศึกษาค้นคว้าต่อไปก่อให้เกิดแนวความคิดที่จะประสานประโยชน์ โดยนำข้อมูลบางประการที่ได้รับมาประยุกต์ใช้กับการออกแบบบ้านพักอาศัยให้เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน

ปัญหาที่น่าพิจารณาก็คือวัสดุที่ใช่มุงหลังคาและวัสดุที่ใช้กันฝาของเรือนโรงนามีเป็นจากทั้งหมด ซึ่งจากเป็นวัสดุพิเศษที่มีส่วนช่วยให้ลมระบายได้บางส่วน และมีคุณสมบัติในการรับความน้อยได้น้อย จากจึงเป็นวัสดุกันความร้อนได้ดีพอสมควร หากเปลี่ยนวัสดุหลังคาของโรงนามาเป็นสังกะสี กระเบื้อง ฝาเป็นฝาไม้หรือฝาสังกะสี สภาพความเป็นอยู่คงไม่เหมาะสม ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องหาวิธีการป้องกันความร้อน และระบบระบายลมและอากาศใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับวัสดุใหม่ที่น่ามาใช้ รูปแบบและวิธีการเจาะช่องช่องระบายลมย่อมเปลี่ยนแปลงไปอีกระบบหนึ่ง แต่จะเป็นรูปแบบใดขึ้นอยู่กับที่การแก้ปัญหของผู้ออกแบบ หากผู้ออกแบบเป็นผู้อาศัยเองย่อมพบปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากข้อบกพร่องที่มีอยู่การแก้ปัญหาก็เป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาเพื่อจะแก้ปัญหได้อย่างเหมาะสม หากผู้ออกแบบเป็นสถาปนิกอาจจะแก้ได้อย่างคลุมเครือ และอาจจะไม่ตรงกับเป้าหมาย ฉะนั้นผู้ออกแบบจำเป็นต้องหาประสบการณ์จากการออกแบบที่สำเร็จแล้ว แล้วประเมินผลและหาข้อบกพร่อง นำข้อบกพร่องมาแก้ปัญหตามหลักวิชาด้วยวิธีการทดสอบจากอาคารจริง

ผู้ออกแบบย่อมพบกฎเกณฑ์ใหม่ที่เหมาะสมก่อให้เกิดระบบและรูปแบบใหม่ที่คลี่คลายออกไปได้อีก นับว่าเป็นการเอกสรณเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับวงการช่างานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าพัฒนาการออกแบบที่มีการต่อเนื่องกับรูปแบบเดิมที่นาสนใจด้วยเป็นการประสานรูปแบบเดิมให้สัมพันธ์กับวัสดุใหม่ไม่ว่าวัสดุใดก็ตามก็ขึ้น อยู่กับช่างานให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างสนทนมนั่นเอง

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ข้อเสนอแนะดังกล่าวมานี้ ขอทิ้งไว้เป็นข้อท้าทายให้ผู้ที่มีความประสงค์จะออกแบบและแก้ปัญหานำไปพิจารณาและดำเนินการต่อไป แต่อย่างไรก็ตามมีคำกล่าวไว้ในหนังสือนิตยสารทางสถาปัตยกรรม “FORUM” ฉบับ JULY/AUGUST 1973 ในบทความชื่อ “BEFORE THE VERGIN MET THE DYNAMO” อันเป็นบทความที่กล่าวถึงสถาปัตยกรรมของชาวบ้านว่า “WITH OUT ADVANCED TECHNOLOGY VERNACULAR ARCHITECTURE HAS COMBINED NATIVE WISDOM AND RESOURCES TO ACHIEVE ADEQUATE LIGHT AND THERMAL COMFORT” อันเป็นข้อความที่ผู้มีความประสงค์จะพัฒนารูปแบบอาคารพื่นบ้านควรรทาบและตระหนักถึงสำคัญของสถาปัตยกรรมพื่นบ้านเพื่อเป็นเกณฑ์พิจารณาก่อนที่จะตัดสินใจออกแบบและพัฒนารูปแบบของสถาปัตยกรรมพื่นบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

บรรณานุกรม

กิ่งแก้ว อัทธจักร. ลักษณะพิธีกรรมในสังคมไทย. เอกสารการสอนชุดวิชาไทยศึกษา: อารยธรรม. เล่มที่ ๒ หน่วยที่ ๖. กรุงเทพฯ:

สุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๒๓.

กุหลาบ มลลิกะมาส. คดีชาวบ้าน. กรุงเทพฯ: กรมการปกครอง, ๒๕๑๖. (พิมพ์อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ คุณหญิงवास
ประสาธธาตุการย์ ๑๑ กันยายน ๒๕๑๖).

เกษตรและสหกรณ์, กระทรวง. “การเกษตรในรัชสมัยสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว.” ก้าวไปกับเกษตร. ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ ๒๕๑๑,
๘-๒๑.

ชวน อิสสระพันธ์. รวมเรื่องเก่าเกี่ยวกับจังหวัดสมุทรสาคร. กรุงเทพฯ. ห้างหุ้นส่วนจำกัดไทยสงเคราะห์ไทย, ๒๕๑๑. (พิมพ์เป็นบรรณาการ
ในงานพระราชทานเพลิงศพ คุณหญิงสารคามคณาภิบาล ณ เมรุวัดเทพศรินทราวาส ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๑).

ซิลวี มาดาดาลีนา ฮอลลิงกา. การจัดระบบชลประทานในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. (เอกสารทางวิชาการ
หมายเลข ๒/๐๐๘). กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, ๒๕๒๔.

ซีเกฮาร์ ทานาเบ้. “การชลประทานเพื่อการเกษตรในประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย.” วารสารธรรมศาสตร์. ปีที่ ๕ เล่มที่ ๒ (ตุลาคม
๒๕๑๘-มกราคม ๒๕๑๙), ๘๖-๘๗.

เมอมารีย์ ราชภัณฑารักษ์. พัฒนาการเกษตรกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไทย พ.ศ. ๒๔๓๕-๒๔๗๕. กรุงเทพฯ: เกษตรศาสตร์,
๒๕๒๓.

ณรงค์ ศรีสวัสดิ์. สังคมวิทยาชนบท. กรุงเทพฯ: เกษตรศาสตร์, ๒๕๑๕.

ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ. จดหมายเหตุ ระยะเวลาทางเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยเสด็จตรวจราชการหัวเมืองใน ร.ศ. ๑๑๗,
๑๑๙. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ข่าวทหารอากาศ, ๒๕๑๕. (พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานอายุครบ ๖๑ ปี ของพระเทพสุธี ณ วัด
พระศรีมหาธาตุวรมหาวิหาร ๓ เมษายน ๒๕๑๕).

ทำนอง สิงคาลวนิช. เกษตรกรไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธรรมมิตรไทย, ๒๕๑๕.

นิตยา มาพึ่งพงศ์. “พื้นฐานทางเศรษฐกิจไทย.” จากแผนปลิวคำบรรยายวิชาพื้นฐานอารยธรรมไทย, ธรรมศาสตร์, ๒๕๑๗.

บุญชู แสงสว่าง. ประวัติปล่องเหลี่ยม รวมเรื่องเก่าเกี่ยวกับจังหวัดสมุทรสาคร. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดไทยสงเคราะห์ไทย,
๒๕๑๑. (พิมพ์เป็นบรรณาการในงานพระราชทานเพลิงศพ คุณหญิงสารคามคณาภิบาล ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๑).

ประดิษฐ์ มัชฌิมา. สังคมวิทยาชนบทและสหกรณ์. กรุงเทพฯ: ธรรมศาสตร์, ๒๕๒๓.

พวงเพชร สุรัตน์กุล. เปรียบเทียบผลงานของเสนาบดีกระทรวงเกษตรธิการ พ.ศ. ๒๔๓๕-๒๔๗๕. (เอกสารทางวิชาการหมายเลข
๒/๐๐๔). กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, ๒๕๒๔.

พระราชหัตถเลขาทรงสั่งราชการในรัชสมัยที่ ๕ รัชกาลที่ ๖. น. ๒๓.

रणัน โสตศิริ. สถาบันสังคม. กรุงเทพฯ: ธรรมศาสตร์, ๒๕๐๕.

ราชบัณฑิตสถาน. อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ไทย เล่ม ๑. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๕๑๖.

รายงานเบื้องต้นการวิจัยอยุธยา. วารสารสังคมศาสตร์ ฉบับพิเศษ, ๒๕๑๔.

ริกส์, เฟรด ดับบลิว. การปรับตัวเข้าสู่ยุคใหม่ของสยามและพม่า. (อมร โสภณวิเชษฐวงศ์ และเอกวิทย์ ณ ถลาด แปล). กรุงเทพฯ:
ศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๑๙.

ศิริลักษณ์ ศักดิ์เกรียงไกร. ต้นกำเนิดชนชั้นนายทุนในประเทศไทย (พ.ศ. ๒๓๙๘-๒๔๕๓). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สร้างสรรค์, ๒๕๒๓.

สวาท เสนาณรงค์. ภูมิศาสตร์ประเทศไทย. (โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย).

กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๖.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ผลิตภัณฑ์, สานักงาน. ทำเนียบปลัดของจังหวัดและอำเภอในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: กรมการปกครอง, ๒๕๐๘.

ไม่ว่าสมุหวิเทศฯ จังหวัดใดหนังสือแนะนำจังหวัดสมุทรสาคร. (ฉบับอัดใหม่) ๒๕๑๖. จำของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรี ประศาสน์เศรษฐ์. “วิวัฒนาการเศรษฐกิจไทย.” (เอกสารการสอนชุดวิชาไทยศึกษา: อารยธรรม เล่มที่ ๑ หน่วยที่ ๓. กรุงเทพฯ:

สุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๒๓.

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

อภิศักดิ์ โสมอินทร์. ภูมิศาสตร์ชนบท. มหาสารคาม. ศรีนครินทร์วิโรฒมหาสารคาม, ๒๕๒๔.

สัมภาษณ์

- แจ้ เอี่ยมดี บ้านเลขที่ ๖๖ หมู่ ๑ ต.คอกกระบือ อ.เมือง จ.สมุทรสาคร, ๑๘ มีนาคม ๒๕๒๔.
ซัน สังข์ประสิทธิ์ บ้านเลขที่ ๕๙ หมู่ ๑ ต.คอกกระบือ อ.เมือง จ.สมุทรสาคร, ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๒๔.
ดิน นามพุก บ้านเลขที่ ๘ หมู่ ๑ ต.บางน้ำจืด อ.เมือง จ.สมุทรสาคร, ๒๖ มีนาคม ๒๕๒๔.
บุญเลิศ โตเผือก บ้านเลขที่ ๕๕ หมู่ ๑ ต.คอกกระบือ อ.เมือง จ.สมุทรสาคร, ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๒๔.
ไผ่ ม่วงกลม บ้านเลขที่ ๕๘ หมู่ ๑ ต.คอกกระบือ อ.เมือง จ.สมุทรสาคร, ๒๑ มิถุนายน ๒๕๒๔.
พิมพ์ ม่วงกลม บ้านเลขที่ ๕๙ หมู่ ๑ ต.คอกกระบือ อ.เมือง จ.สมุทรสาคร, ๒๑ มิถุนายน ๒๕๒๔.
ยวง มีบริบูรณ์ บ้านเลขที่ ๖๘ หมู่ ๑ ต.บางน้ำจืด อ.เมือง จ.สมุทรสาคร, ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๒๔.
เยี่ยม มีบริบูรณ์ บ้านเลขที่ ๖๘ หมู่ ๑ ต.บางน้ำจืด อ.เมือง จ.สมุทรสาคร, ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๒๔.
สมพงษ์ นามพุก บ้านเลขที่ ๗๖ หมู่ ๑ ต.คอกกระบือ อ.เมือง จ.สมุทรสาคร, ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๒๔.
สุนทร เอี่ยมดี ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๑ ต.คอกกระบือ,
บ้านเลขที่ ๖๖ หมู่ ๑ ต.คอกกระบือ อ.เมือง จ.สมุทรสาคร, ๑๘ มีนาคม ๒๕๒๔.

BOOK

- ARCHITECTURAL ASSOCIATION SCHOOL OF ARCHITECTURE PROSPECTUS, LONDON, 1977-78.
BEFORE THE VERGIN MET THE DYNAMO. FORUM. JULY/AUGUST, 1973.
GREEN, ARNOLD W. SOCIOLOGY. NEW YORK, MCGRAW-HILL, 1964.
MNTCHEV, MLADEN. LA MAISON BULGARE ANCIENNE ET SON ADAPTATION, NOL XV-XVII. MONU MENTUM,
A-LAVIEMODERN, 1977.
TAKAYA, YOSHIDAZU. PHYSIOGRAPHY OF RICE-LAND IN CHAO PHRAYA BASIN, SOUTHEAST ASIA: NATURE, SOCIETY
AND DEVELOPMENT. HONOLULU, THE UNIVERSITY PRESS OF HAWAII, 1976.
WITTFOGEL, KARL A. ORIENTAL DESPOTISM. NEW HAVEN, YALE UNIVERSITY PRESS, 1964.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

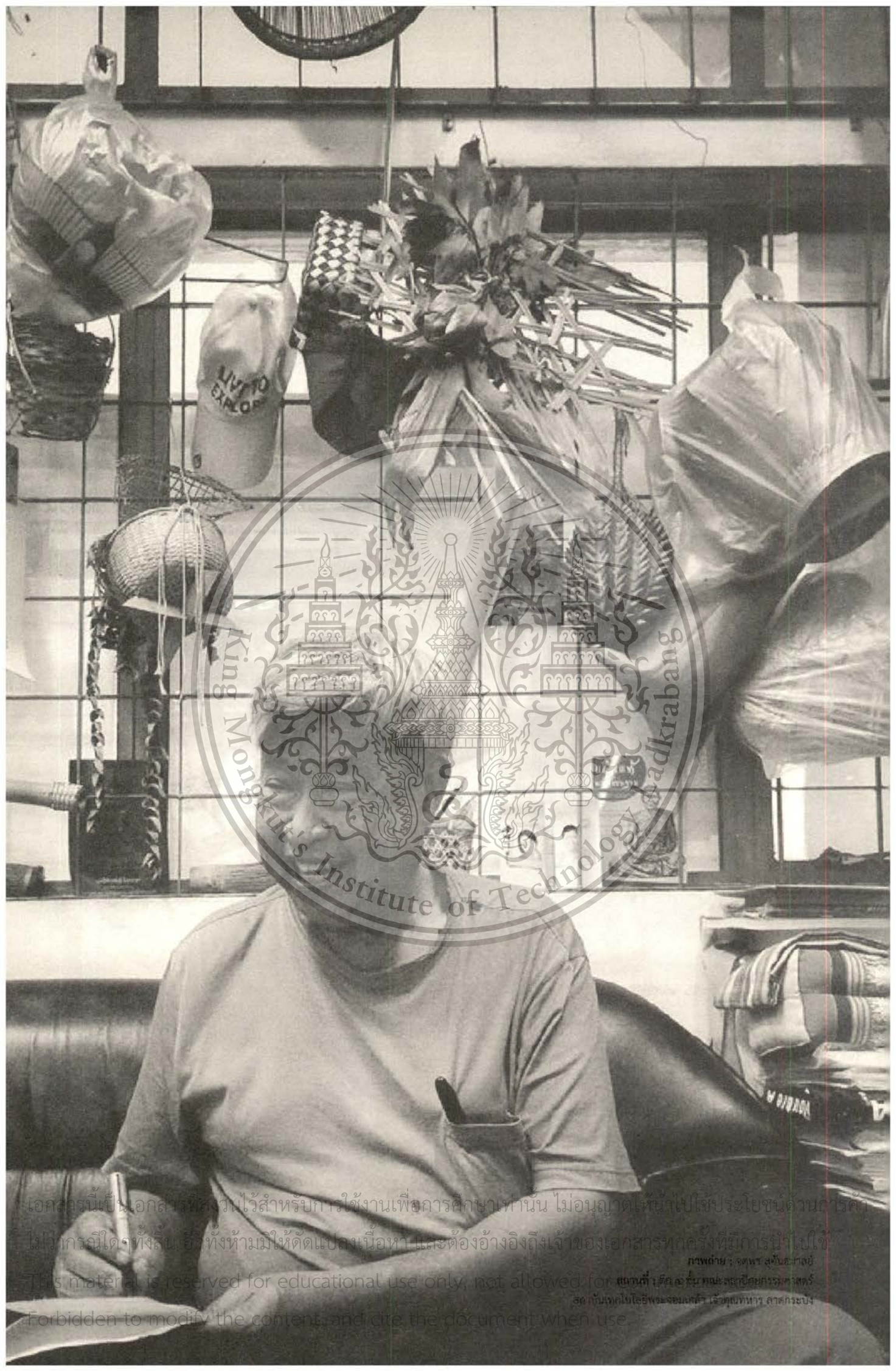
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.
 Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ภาพถ่าย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

รองศาสตราจารย์วิวัฒน์ เตมียพันธ์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เกิดเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๔

สำเร็จการศึกษา สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต (สถาปัตยกรรม) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ เริ่มเข้ารับราชการตำแหน่งอาจารย์ที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา ก่อสร้าง ซึ่งต่อมาได้ยกฐานะเป็น

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

วันที่ ๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๐ ขึ้นดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ สังกัดภาควิชาสถาปัตยกรรม

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

วันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๗ ขึ้นดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ระดับ ๙ สังกัดภาควิชาสถาปัตยกรรม

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้รับรางวัลเกียรติยศระดับชาติ เข้ารับพระราชทานรางวัล “ผู้นุรักษ์มรดกไทยดีเด่นประเภทบุคคล
ประจำปี ๒๕๔๐” โดยการคัดเลือกของกรมศิลปากร

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้รับการคัดเลือกเป็นสถาปนิกดีเด่นในด้าน “สถาปนิกดีเด่นด้านวิชาการ” ประจำปี โดยการ

คัดเลือกของสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ (ในโอกาสที่สมาคมได้ก่อตั้งมาครบ ๗๐ ปี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้ปรับปรุงสถาปัตยกรรมศาสตร์ยุคปฏิวัติสังคมที่ผลิตออกมาดี (สำหรับใช้สถาปัตยกรรม) จากสถาบัน

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปัจจุบันเกษียณอายุราชการและเป็นข้าราชการบำนาญ และสอนพิเศษให้แก่ักศึกษาระดับปริญญาตรี และปริญญาโท

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.

ที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และสถาบันอื่นๆ

Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

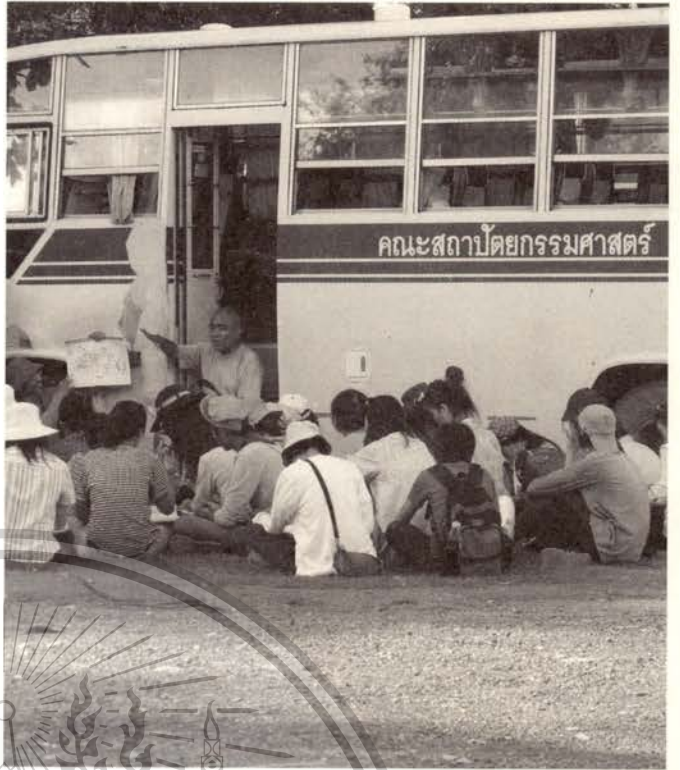
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

This material is reserved for educational use only; not allowed for commercial use.
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.

ภาพถ่าย: จดพูน ชิวโชติารณ
สถานที่: วัดธรรมิกราช จังหวัดอุบลราชธานี

อาจารย์ฉัตรชัย อินทรโชติ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เกิดเมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๙๐

สำเร็จการศึกษา ศิลปบัณฑิต (มัณฑนศิลป์) มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการรับราชการและอาจารย์พิเศษ

บรรจุเข้ารับราชการ ตำแหน่งอาจารย์ตรี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๖

ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ ระดับ ๓๓ สังกัดภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (เกษียณอายุราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐)

อาจารย์พิเศษ กลุ่มวิชาสถาปัตยกรรมภายใน สาขาวิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (ถึง ณ ปัจจุบัน)

อาจารย์พิเศษ สาขาออกแบบตกแต่งภายใน คณะศิลปวิจิตร สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ศาลายา จ.นครปฐม (ถึง ณ ปัจจุบัน)

อาจารย์พิเศษ สาขาวิชาการออกแบบภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (ถึง ณ ปัจจุบัน)

อาจารย์พิเศษ สาขาวิชาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมืองและนฤมิตศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ถึง ณ ปัจจุบัน)

งานที่ได้รับมอบหมาย (บางส่วน)

กรรมการวิชาการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ปี พ.ศ. ๒๕๑๙-๒๕๒๒

กรรมการวิทยานิพนธ์ ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน

ผู้ดำเนินการออกแบบตกแต่งภายใน หอจดหมายเหตุพระจอมเกล้าฯ ปี พ.ศ. ๒๕๔๐

กรรมการห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการประจำสำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ - ๒๕๔๔

กรรมการปรับปรุงหลักสูตร สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต (สาขาสถาปัตยกรรมภายใน) ฉบับ พ.ศ. ๒๕๒๘ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจาก

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการปรับปรุงหลักสูตร สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต (สาขาสถาปัตยกรรมภายใน) ฉบับ พ.ศ. ๒๕๕๒

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปี พ.ศ. ๒๕๔๙-๒๕๕๒

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการปรับปรุงหลักสูตร สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต (สาขาสถาปัตยกรรมภายใน) ฉบับ พ.ศ. ๒๕๕๕

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปี พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๕๕

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นการค้า
จตุรา จักรา เกษมศรี ณ ออยุธยา ส.น.๒๕๒๓ บริษัท โปเรส อินทีเรีย แพลนเนอร์ จำกัด
จรัญชัย จิตประไพกุลศาล จิติมบลวิบูลย์ชัย กับทนายจันทร์คุณ บงก ไอดีแอสซ็อม
สถ.๒๕๒๗ ส.น.๒๕๒๔ ส.น.๒๕๒๖ ส.น.๒๕๒๗ ส.น.๒๕๒๘ ส.น.๒๕๒๙
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และใช้อ้างอิงในสื่อใดๆ การนำออกจำหน่ายที่ ส.น.๒๕๒๙

This material is reserved for educational use only, not allowed for commercial use.
ผู้ ส น บ ส น ุ น ก า ร พื ม พ์
Forbidden to modify the content, and cite the document when use.